

Stadsfullmäktiges
i
Karlstad
Handlingar
år

1907

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige var från 1863 till och med 1970 det högsta beslutande valda organet i en stad i Sverige. Vid kommunreformen 1971 ersattes stadsfullmäktige i likhet med motsvarande organ i tidigare landskommuner och köpingar, kommunalfullmäktige, av kommunfullmäktige.

Stadsfullmäktige huvudsakliga uppgift är att fatta beslut och fatta politiska beslut för kommunen. Stadsfullmäktige representerar medborgarna och väljs genom allmänna val vart fjärde år.

De viktigaste funktionerna och uppgifterna för stadsfullmäktige inkluderar:

1. Budget och ekonomi: Stadsfullmäktige ansvarar för att fastställa kommunens budget och besluta om kommunens ekonomi, inklusive skatter och avgifter.
2. Politiska beslut: Stadsfullmäktige fattar beslut om viktiga politiska frågor som påverkar kommunen och dess invånare. Det kan handla om allt från skolpolitik och hälso- och sjukvård till stadsplanering och miljöfrågor.
3. Tillsättning av nämnder och styrelser: Stadsfullmäktige tillsätter vanligtvis olika nämnder och styrelser som ansvarar för specifika områden som utbildning, socialtjänst, kultur och teknik. Dessa nämnder är ansvariga för att genomföra beslut och arbeta med att förvalta kommunens verksamheter inom deras respektive områden.
4. Kontroll och granskning: Stadsfullmäktige har en övervakande funktion och ska se till att kommunens förvaltning agerar i enlighet med de politiska beslut som har fattats och att kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt.
5. Representation av medborgarna: Stadsfullmäktige fungerar som en plattform där medborgarna kan få sina röster hörda genom sina valda representanter. Fullmäktigeledamöterna är förtroendevalda som ska företräda medborgarnas intressen och agera på deras vägnar.

Det är viktigt att notera att exakta befogenheter och ansvarsområden för stadsfullmäktige kan variera något beroende på kommunens storlek och lokala regleringar. Men i allmänhet har stadsfullmäktige en central roll som den högsta beslutande församlingen i en kommun.

Publicering

Karlstads Kommunarkiv har beslutat (2023) att digitalisera och publicera en del av stadens fullmäktige- protokoll/handlingar. Publiceringen sker som sökbara pdf-filer.

Dessa görs tillgängliga i kommunarkivets album hos **wermlandsbilder.se**. Filerna är fritt tillgängliga och går att ladda ner.

Protokollen är en utmärkt lokalhistorisk källa. Långt in på 1900-talet beslutade fullmäktige i så pass "små" ärenden att dess protokoll är en ren guldgruva för lokalhistoriker.

REGISTER

till

Stadsfullmäktiges i Karlstad protokoll år 1907.

	§ n:r	Dag för beslut
A.		
Afskrifning å hamnens inventarier	24	21/2
» » brandstyrelsens lösa egendom	182	23/12
» » gas- o. vattenverkens inventarier	125	26/9
» » drätselkammarens inventarier	83	19/6
Afkortning af restutskylder	84	19/6
Aflöning, stadsfiskalens	106	14/9
Aflopsledning i Kungs- o. Eneströmsgatorna	126	26/9
Afloop i Viken och Kvarnberget, anslag för	194	30/12
Alkoholisthem, internering	89	19/6
Allmänna belysningen ang.	85	19/6
Amorteringslån, Kungl. bref om rätt att upptaga	71	17/5
» , upptagande af	30	21/2
Anslag för en nykterhetskurs	29	21/2
Andersson, Emma, sjuksköterska, pension åt	128	26/9
Apotek, motion om ytterligare ett sådant	72	17/5
Arbetsförmedlingsanstalten, ökad anslag till	178	23/12
» , val af ledamöter och suppleanter	163	23/12
Arbetsstugan, anslag för	152	7/11
Arbetareföreläsningar, anslag för	129	26/9
B.		
Barnhem, upplåtande af Engholmska villan för	60	2/5
Barnhemmet, anslag för vatten och afloop dit	171	23/12
Barnkrubba för de östra stadsdelarne, anslag för	64	2/5

	§ n:r	Dag för beslut
Belysningen, allmänna	85	19/6
Belysning, elektrisk, i rådhuset.....	124	26/9
Belysningen af gator i Hagaborg.....	81	19/6
Bergerska fonden, utdelning ang.	198	30/12
Beredningsutskottets val af ledamöter och suppleanter	9	2/1
Bergmanska fonden för pauvres honteux, dess öfverlemnande till Föreningen för pauvres honteux	43	27/3
Beskattnng, besvär ang. L. Martins beskattning	170	23/12
Besvär i beskattningsärende ang. L. Martin	170	23/12
Betjente, stadens, pensionering af	154	7/11
Bevillningsberedningen, val af ledamöter o. suppleanter	20	21/2
Boställe för rektor vid högre allm. läroverket.....	81	19/6
Brandskadade i Sundby och Vänerslund, nödhjelp åt.....	147	7/11
Brandstationen nya, ytterligare anslag för.....	111	14/9
Brandstation, ang. ny sådan.....	62	2/5
Brandchefens berättelse för år 1906	16	21/2
Brandväsendet år 1906	16	21/2
Bränvin, inskränkning i tiden för utskänkning af.....	56	2/5
» , utskänkning af	45	27/3
Byggnader, stadens, under Drätselkammarens vård, reparationer å, anslag för	176	23/12
D.		
Drätselkammarens sekreterare ang.	86	19/6
Dahlmans motion om idrottsplats för stadens ungdom.....	127	26/9
E.		
Egnahemskomite, Magistratens förslag dertill	179 193	23/12 30/12
Elementarläroverket för flickor, höjning af terminsafgifterna	92	19/6
» » » , löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinnorna vid	157	7/11
Elektrisk belysning i rådhuset	124	26/9
Elektriska kabelnätet, dess utsträckning å Herrhagen	98	19/6
Elektrisk ström till Hagaborg ang.	97	19/6
Elektriska spårvägar, förslag till anläggande häraf ..	109	14/9
Elektricitetsverket, anslag för dess utvidgning	196	30/12
Eneströmsgatan, afloppsledning i.....	126	26/9
Engholmska villan, dess upplåtande för ett barnhem	60	2/5

	§ n:r	Dag för beslut
Engholmska villan, anslag för vatten och aflopp dit.....	171	28/12
Epidemisjukhus, förslag till nytt sådant.	116	26/9
Examensvittnen vid realskoleexamen.....	36	27/3
F.		
Fabrikstomt å Herrhagen, försäljning af	175	23/12
Fattigvårdstillsyningsman, anställande af en andre sådan...	59	2/5
Fattigvårdsstyrelsens framställning om godkännande af gjord försäljning af Östra Herrhagen N:r 1 A.	144	7/11
Flickskolan, löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinna vid	157	7/11
Flickskolan, höjning af terminsafgifterna	92	19/6
Folkköket, anslag för	89	19/6
Foud, Bergerska, utdelning	198	30/12
Fornminnesföreningen, anslag åt	156	7/11
Frimurarne, fråga om rätt till utskänkning.....	120	26/9
Fångvårdsstyrelsen, jordbyte med	23	21/2
» , ang. jordbyte med	105	14/9
Försäljning af fabrikstomt å Herrhagen.....	175	23/12
Föreläsningar för arbetare, anslag för.	129	26/9
Föreståndaren för arbetsförmedlingsanstalten, löneförhöjning å	178	23/12
Försörjningsinrättningen, ang. utvidgning o. ombyggnad af	82	19/6
G.		
Gasverket, anslag för anskaffandet derför af en retortladdningsapparat.....	195	30/12
Gasverksstyrelsens begäran om anslag för gasledning i Åttkantsgatan o. Repslagaregatan m. m.	95	19/6
Gasledningar i Åttkants- och Repslagaregatorna m. m., anslag för	95	19/6
Gasverksarbetarnes framställning om löneförhöjning	40	27/3
Gatuarbeten, anslag för	173	23/12
Gatubelysningen ang.....	85	19/6
» i Hagaborg	81	19/6
Generalförslag till utgifter och inkomster för staden år 1908, Magistratens	200	30/12
Gratifikation åt aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka.....	150	7/11

	§ n:r	Dag för beslut
Gäddan, reglering af kvarterets norra gatulinie	119	26/9
H.		
Hamnen, anslag af flere slag för nya och gamla hamnen ..	197	30/12
» , nya, lån därför ur handels- o. sjöfartsfonden	100	19/6
» , » , spår dit från östra stationen	52	27/3
» , » , spår och trafik från östra station	75	17/5
Hamnspår från östra stationen..	52	27/3
Hamnförmannens, afidne Jonssons enka, gratifikation åt...	150	7/11
Hamnservis, anställande af sådan vid yttre hamnen ...	197	30/12
Handels o. sjöfartsfonden, lån derur för nya hamnen	100	19/6
Hagaborg, vattenafledning från	107	14/9
» , gatubelysningen der	81	19/6
» , elektrisk ström till ang.	97	19/6
Herrgårdsgatan, vatten o. aflopp der	87	19/6
Herrhagen, försäljning af tomt der för fabrik	175	23/12
» , utsträckning af elektriska kabelnätet å Herrhagen	98	19/6
Högsäter, jernväg dit	77	17/5
I.		
Idrottsplats för stadens ungdom ang.	127	26/9
Idrottsföreningen Kamraternas begäran om anslag för mästerskapstävlingar	76	17/5
Införsel af matvaror, förslag till stadga för	107	14/9
Inkorporering med staden af Sandbäcken, Sanna och Våxnäs	180	28/12
Inredning af rådmännens tjensterum	172	28/12
Inventarier, Drätselkammarens afskrifning å	83	19/6
» , Hamnens, afskrifning å	24	21/2
» , gas- o. vattenverkens, afskrifning å	125	26/9
J.		
Jonsson, Samuel hamnförman, gratifikation åt hans enka ..	150	7/11
Jernväg till Högsäter	77	17/5
Jernvägsförbindelse med Stockholm	90	19/6
Jernvägsspår statens, från Östra stationen till Kanikenäset..	138	30/10
Jordbyte med Fångvårdsstyrelsen	23	21/2
» , » , » ang.	105	14/9

	§ n:r	Dag för beslut
K.		
Kvarnberget, fråga om vatten och aflopp der.....	194	30/12
Kamraternas begäran om anslag för mästerskapstävlingar...	76	17/5
Kanalen, gamla, anslag för dess rensning.....	88	19/6
Kanalgatan, Vestra, vatten o. aflopp der.....	87	19/6
Kanal Venersborg—Uddevalla, undersökning ang.....	169	23/12
Kanikenäset, spår och trafik dit från Östra station.....	75	17/5
» , spår dit från Östra station.....	52	27/3
» , spår från statens jernvägar dit.....	138	30/10
Karta öfver staden anslag för.....	183	28/12
Karlstads Spritförsäljningsbolag, rätt för samina till spritförsäljning.....	101	19/6
Klaraborg, ang. utvidgning och ombyggnad af.....	82	19/6
Koloniträdgård, motion om anläggande af.....	15	21/2
Komité för anläggande af elektriska spårvägar.....	148 167	7/11 23/12
» för sjukhem o. bostäder för lungsigtiga.....	26 31	21/2
» för egna hem m. m. Magistratens förslag dertill...	179 193	23/12 30/12
» för omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten.....	15 46	21/2 27/3
Kontroll, Magistratens förslag till ökad sådan öfver stadens styrelsers och delegationers räkenskaper.....	165	23/12
Konung Oscar II:s frånfälle.....	161	23/12
Kortvaror, ansökan om rätt att försälja dylika å stora torget	122	26/9
Kungsgatan, afloppsledning i.....	126	26/9
» , vatten- o. afloppsledning der.....	87	19/6
Kvarnberget, anslag för vatten och aflopp der.....	194	30/12
Köttbesigtningstväng ang.....	81	19/6
Köttbesigtning, införande häraf.....	27	21/2
L.		
Landstingsmän, val af....	73—74	17/5
Laxen, reglering af kvarterets norra gatulinie.....	119	26/9
Lidberg, Carl, vald till 3:dje rådman.....	35	27/3
Logen, frimurare-, rätt till utskänkning.....	120	26/9
Lundblad, Erik, vald till 1:ste rådman.....	117	26/9
Lungsigtiga, hem för.....	130	26/9
» , komité för uppgörande af förslag för sjukhem o. bostäder.....	26 31	21/2

	§ n:r	Dag för beslut
Lån, upptaga af amorteringslån.....	30	2 ¹ / ₂
» , kungl. bref om rätt att upptaga amorteringslån.....	71	17 ⁷ / ₅
» för nya hamnen ur handels- o. sjöfartsfonden ang....	100	19 ¹⁹ / ₆
Läsestugorna, anslag för.....	149	7 ⁷ / ₁₁
» , » , »	89	19 ¹⁹ / ₆
» , val af styrelse.....	20	21 ²¹ / ₂
» , tilläggsanslag för.....	65	2 ² / ₅
Löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinnorna vid flickskolan.....	157	7 ⁷ / ₁₁
Löneförhöjning åt föreståndaren för arbetsförmedlingsanstalten	178	23 ²³ / ₁₂
» åt sekreteraren hos Stadsfullmäktige o. Beredningsutskottet.....	93	19 ¹⁹ / ₆
M.		
Magistratens förslag till ordningsstadgande för staden.....	145	7 ⁷ / ₁₁
Maltdrycker, utskänkning af.....	47	27 ²⁷ / ₃
» , inskränkning i tiden för utskänkning af.....	56	2 ² / ₅
» och vin, ang. rätt till utskänkning dertill.....	146	7 ⁷ / ₁₁
Martin, L., besvär angående hans beskattning.....	170	28 ²⁸ / ₁₂
Matvaror, förslag till ordningsstadga för införsel af.....	107	14 ¹⁴ / ₉
Mellqvists studiestipendium, utdelning deraf.....	67	2 ² / ₅
Mellqvistska stipendiet för slöjd, utdelning af.....	123	26 ²⁶ / ₉
Mjölkdroppen, anslag för.....	153	7 ⁷ / ₁₁
Mudderverk, försäljning af.....	63	2 ² / ₅
Mästerskapstävlingar i idrott, anslag för.....	76	17 ¹⁷ / ₅
Möblering af rådmännens tjensterum.....	172	28 ²⁸ / ₁₂
N.		
Naturhistoriska och Fornminnesföreningen, anslag åt.....	156	7 ⁷ / ₁₁
Nederlagsmagasin för transitogods.....	50	27 ²⁷ / ₃
Nykterhetsanslaget, dess användning..	44	27 ²⁷ / ₃
Norberg, A. Larsson beviljas pension.....	89	19 ¹⁹ / ₆
Nykterhetskurs, anslag för.....	29	21 ²¹ / ₂
Nödhjelp åt brandskadade i Sundby o. Vänerslund.....	112	14 ¹⁴ / ₉
O.		
Ordförande.....	5	} 2 ² / ₁
v. Ordförande.....	7	}

	§ n:r	Dag för beslut
Ordningsstadga för torghandeln, förslag till.	}107 145	14/9
» för införsel af matvaror.....		7/11
Ordningsstadgande för staden, förslag dertill af Magistraten		
P.		
Pauvres honteux, öfverlemnande af Bergmanska fonden till föreningen för pauvres honteux	43	27/3
Pensionering af flertalet städers i riket tjänstemän och betjente	154	7/11
Pension beviljas A. Larsson Norberg	44	27/3
» , åt förra sjuksköterskan Emma Andersson.....	128	20/9
Polisären den, redovisning för anslag för oförutsedda sådana	49	27/3
Polisskydd, ökandet af detsamma särskildt å landsbygden genom städernas biträde	187	23/12
Prämkanalen, anslag för dess rensning....	88	19/6
R.		
Realskoleexamen, vittnen vid	36	27/3
Redovisning för anslag för oförutsedda utgifter i polisären den	49	27/3
Regementet, Värmlands, dess förläggning	14	21/3
Rektor vid högre allmänna läroverket, boställe åt....	81	19/6
Reparationer å stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader, anslag för.....	176	23/12
Retortladdningsapparat, ang. anslag för anskaffande af sådan	195	30/12
Revision af spritbolagets räkenskaper 1905—1906	48	27/3
Revisionsberättelse ang. allmänna läroverkets byggnadsfond	38 61	27/3 2/5
Rådman, val af 3:dje sådan.....	35	27/3
» , » » 1:e »	117	29/9
Rådhuset, elektrisk belysning der.....	124	26/9
Rådmännens tjänsterum inredning och möblering deraf ...	172	23/12
Räkenskaper, Magistratens förslag till ökad kontroll deröfver	165	23/12
S.		
Saluhall, beslut om uppförandet af en sådan	99	19/6
Sandbäcken, dess inkorporering med staden	180	23/12
Sanna, dess inkorporering med staden	180	23/12
Sekreterare, tillsättning af.....	8	2/1

	§ n r	Dag för beslut
Sekreteraren hos stadsfullmäktige och beredningsutskottet, löneförhöjning åt.....	93	19/6
Sekreteraren hos Drätselkammaren ang.....	86	19/6
Sjuksköterskan, vid epidemisjukhuset, pension åt.....	128	26/9
Skollofskolonier, anslag för ..	155	7/11
Skolträdgård,	81	19/6
Skolbaracken å Herrhagen apteras till tuberkulohem.....	130	26/9
Skytteföreningarne, anslag för deras verksamhet	91	19/6
Slakthus, motion härom	15	21/2
Slakthusfrågan, anslag för ytterligare utredning.....	96	19/6
Spritbolagets fond för allmännyttiga ändamål.....	19	21/2
Spritbolaget, revision 1905—1906	48	27/3
Sprölförsäljningen i staden, dess öfvertagande af bolag	101	19/6
Spårvägar, elektriska, komité för anläggande af.....	148 167	7/11 23/12
Stipendiet för slöjd, Mellqvists, utdelning af.....	123	26/9
Stipendium för studier, Mellqvists, utdelning deraf.....	67	2/5
Stora torget, ansökan om rätt att derå försälja kortvaror..	122	26/9
Statens jernvägsspår till Kanikenäset	138	30/10
Staten för år 1908	200	30/12
Statspolis, stadens bidrag derför	187	28/12
Stadsträdgården, utskänkning där	42	27/3
Stadga för torghandeln, förslag till ..	107	14/9
» för införsel af matvaror	107	14/9
Stadefiskalens aflöning ang.....	106	14/9
»	28	21/2
Stadsplan, ändring i.....	119	26/9
» för Växnäs	66	2/5
Styrelsen för vatten- o. gasverken, val af suppleant.....	39	27/8
Sundby, nödhjelp åt brandskadade derstädes	112	14/9
» » » » der	147	7/11
Svingård, motion om anläggande af sådan	21	21/2
T.		
Tekniska afton- och söndagsskolan, ordf. i styrelsen för....	135	30/10
Tekniskt läroverk här i staden, hvad är staden villig att härför offra	185	28/12
Tekniska afton- och söndagsskolan, extra anslag till.....	177	28/12
Terminsafigtsnämnden, val af ledamot o. suppleant.....	162	28/12

	§ n:r	Dag för beslut
Terminsafgifterna vid flickskolan, höjning deraf.....	92	19/6
Tillsyningsman vid fattigvården, anställande af en andre sådan	59	2/5
Tjensterum, rådmännens, inredning och möblering deraf...	172	23/12
Tjenstemän, stadens, pensionering af	154	7/11
Tolagsmedel, reglering deraf.....	51	27/3
Tomt för fabrik, å Herrhagen, försäljning af	175	23/12
Torggatan, östra, motion om borttagande af planteringen i denna gata	116	26/9
Torghandeln, förslag till stadga för	107	14/9
Transitogods, nederlagsmagasin för	50	27/3
Tuberkulohem, skolbaracken å Herrhagen apteras dertill ..	130	26/9
Tygårdsviken, inre, ang. jordbyte	105	14/9
Tägförbindelse med Stockholm.....	90	19/6
U.		
Understöd åt brandskadade i Sundby och Vänerslund	147	7/11
Utskylder, afkortning af.....	84	19/6
Utskänkning, fråga om rätt dertill åt frimurarne..	120	26/9
» af bränvin och maltdrycker, inskränkning i tiden för	56	2/5
Utskänkning af maltdrycker	47	27/3
» af bränvin	45	27/3
» i Stadsträdgården.....	42	27/3
» , ang. tiden härför.....	41	27/3
» , ändring i tiden derför	25	31/3
V.		
Val af ordf.	5	2/1
» af v. ordf.	7	2/1
» af landstingsmän	73—74	17/5
» i Beredningsutskottet	9	2/1
» af suppleant i Styrelsen för vatten- o. gasverken.....	39	27/3
» af Bevillningsberedning	20	21/2
» af en ledamot i läsestugestyrelsen	20	21/2
» af 1:ste rådman.....	117	26/9
» i Styrelsen för tekniska afton- o. söndagsskolan.....	118	26/9
» » » flickskolan	116	26/9

	§ n:r	Dag för beslut
Val i Styrelsen för läsestugorna	118	26/9
» » komitén för nybyggnad för flickskolan	118	26/9
» af suppleant i flickskolestyrelsen	137	30/10
» » ledamot i Byggnadsnämnden ..	143	7/11
» » » » komitén för uppgörande af förslag till sjukhem för lungotspatienter och bostadshus för lungsigtige arbetarefamiljer	143	7/11
Val, allmänna	162, 163, 164, 166, 167	23/12
» af revisorssuppleanter för spritbolaget	193	30/12
» » ledamöter och suppleanter i eguahemskomitén ..	193	30/12
Vårnbadhus, bidrag från spritbolaget härför	19	21/2
Vasalunden, Herr Huss' motion om omreglering deraf.....	142	7/11
Vattenledning i Viken och Kvarnberget, anslag för.....	194	30/12
Vatten- och afloppsledningar i Kungs-, Herrgårds- o. Vestra Kanalatorna	87	19/6
Vattenafledning från Hagaborg med angränsande område, förslag till.....	107	14/9
Viken, kvarteret, jordbyte ang.....	105	14/9
» , anslag för vatten och aflopp der	194	30/12
Vin och maltdrycker, ang. rätt till utskänkning dertill..	146	7/11
Vittnen vid realskoleexamen.....	36	27/3
Våxnäs, stadsplan för	66	2/5
» , dess inkorporering med staden	180	23/12
Vägarbeten, anslag för	174	23/12
Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening, anslag åt	156	7/11
Vänerslund, nödhjelp åt brandskadade derstädes	112	14/9
» » » » der	147	7/11
Värmlands Regemente, dess förläggning	14	21/2
Å.		
Ångspruta, inköp af en mindre sådan	151	7/11
Ö.		
Östra bron, frågan om skyldigheten att bygga o. underhålla bron.....	121	26/9

	§ n:r	Dag för beslut
Östra Herrhagen N:r 1 A., ang. godkännande af dess af Fattigvårdsstyrelsen gjorda försäljning	144	7/11
Östra stationen, spår derifrån till Kanikenäset	52	27/3
» » , » » » nya hamnen och trafiken	75	17/5
» » , statens jernvägsspår derifrån till Kanikenäset	138	30/10
Östra Torggatan, motion om borttagande af planteringen i denna gata	116	26/9

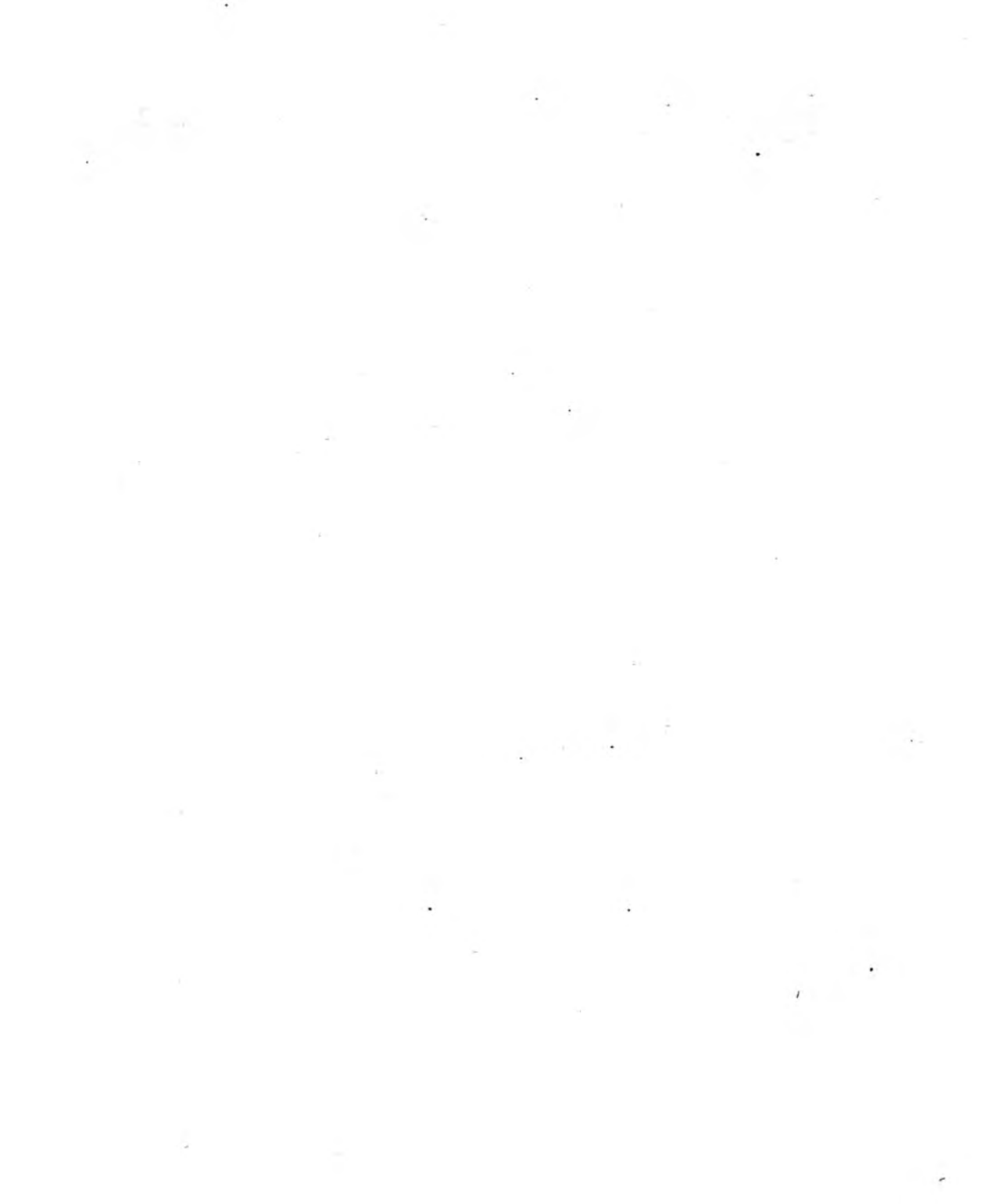
Karlstad
Karlstads-Tidningens Aktiebolag
1908

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.	Den 2 Januari.	N:o 1.
-------	----------------	--------

Föredragningslista.

<p>1:o) Val af ordförande för år 1907;
 2:o) Val af vice ordförande för år 1907;
 3:o) Tillsättning af sekreterare för år 1907;
 4:o) Val af fyra ledamöter i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1909 (efter Herrar Ziegler, Berg, Clarholm och Svensén);</p> | <p>5:o) Val af tre suppleanter i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1909 (efter Herrar af Segerström, Huss och Regner);
 6:o) Val af en suppleant i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1908 (efter Herr Bergenström).</p> |
|---|---|

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 2 Januari,

N:o 1.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 2 Januari 1907.

§ 1.

Det skulle här till en början antecknas, att enligt behörigen förrättade val hade att under år 1907 såsom stadsfullmäktige tjänstgöra Herrar Bokhandlaren m. m. A. Nerman, Regementsläkaren m. m. N. Lundberg, Rektorn m. m. A. Dahlman, Handlanden C. F. Berg, Kamreraren R. Nyström, v. Häradshöfdingen Sven af Geijerstam, Disponenten m. m. I. Wallberg, Handlanden Aug. Huzell, Disponenten O. Kullgren, Majoren m. m. A. J. Svanström, Gjutmästaren K. O. Michaelsson, Stationsinspektoren W. af Segerström, Ingenjören A. Svanbom, Kaptenen m. m. H. Ziegler, Handlanden K. J. Svensén, Redaktören M. Hellberg, Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius, Grosshandlaren A. G. Moberg, f. d. Boktryckeriegaren Albin Forssell, Öfversten m. m. C. O. Nordensvan, Majoren m. m. C. O. Ahlmark, Lasarettsläkaren m. m. Per Clarholm, Förste Läraren E. W. Gelin, Handlanden Emil Rune, Kronolänsmannen J. Noréus, Handlanden Th. Byttner, Gjutaren A. Aurell, Buntmakaren J. E. Johansson, Handlanden W. Welin, Majoren m. m. Th. Helleberg, Kronofogden J. Stenström, Kaptenen m. m. R. Huss, Lektorn C. Fristedt, Länsbokhållaren Ivan Fr. Regner, Ingenjören G. Nygren och Fabrikören H. Brattström.

§ 2.

Sammanträdet öppnades af Stadsfullmäktiges äldste ledamot Herr Nerman, hvilken jemväl tillsvidare ledde dagens förhandlingar, börjande med att låta föredraga följande angående val af aderton Stadsfullmäktige från Magistraten inkomne.

*Utdrag af protokollet hållet hos Magistraten i
Karlstad å rådhuset den 15 December 1906.*

§ 123.

I och för val af aderton ledamöter i stadsfullmäktige efter herrar rektorn och riddaren A. Dahlman, bokhandlaren och riddaren A. Nerman, regementslä-

karen och riddaren N. Lundberg, vice häradshöfdingen S. af Geijerstam, jernhandlanden Aug. Huzell, gjutmästaren K. O. Michaelsson, stationsinspektoren W. af Segerström, ingenjören A. Svanbom, kaptenen och riddaren H. Ziegler, handlanden K. J. Svensén, häradshöfdingen och riddaren K. Arrhenius, grosshandlanden A. G. Moberg, boktryckaren Albin Forssell, läroverksadjunkten K. E. Bergenström, lasarettsläkaren och riddaren P. Clarholm, handlanden Emil Rune, ingenjören G. Nygren och fabrikören H. Brattström, hvilka äro i tur att med innevarande års slut ur stadsfullmäktige afgå, hade stadens vid allmän rådstuga röstberättigade innevånare kallats att denna dag kl. 5 e. m. sammanträda inför Magistraten å stora salen i rådhuset härstädes; Och hade tillkännagifvits att den för valet gällande röstlängd under åtta dagar derförut vore å borgmästarens emblemsrum tillgänglig för dem, som deraf önskade taga del.

Då detta ärende nu å utsatt tid företogs i närvaro af ett stort antal röstberättigade, förklarade de närvarande på gifven anledning, att de icko hade någon anmärkning att framställa mot den upprättade röstlängden.

Härpå företogs valet med slutna sedlar, dervid åtskilliga frånvarande röstberättigade utöfvade sin rösträtt eller läto aflemna sina valsedlar genom behörigen befullmäktigade närvarande röstberättigade.

En fullmakt undertecknad af »Axel Svensson, Stefanus Svensson, K. G. Svensson, Walfrid Svensson, för gemensam fastighet Venerslund N:o 4», kasserades, enär den för deras gemensamma fastighet utgående bevillning och därpå härflytande antal röster i röstlängden vore å dem fördelade.

Derjemte blef en af L. G. Högberg utfärdad fullmakt kasserad, emedan Högberg ej vore påförd bevillning i innevarande års taxeringslängd.

Vidare kasserades en valsedel upptagande blott sjutton namn och af följande lydelse — — — — —

Vid sammanräkning af sauntliga godkända valsedlar befanns det, att häradshöfdingen och riddaren K. Arrhenius erhållit 15,651 röster, vice häradshöfdingen S. af Geijerstam 15,651 röster, handlanden Emil Rune 15,627, ingenjören A. Svanbom 15,622, ingenjören G. Nygren 15,558, grosshandlanden A. G. Moberg 15,506, gjutmästaren K. O. Michaelsson 15,491, lasarettsläkaren och riddaren P. Clarholm 15,491, rektorn och riddaren A. Dahlman 15,412, boktryckaren Albin Forssell 15,362, kaptenen och riddaren H. Ziegler 15,358, regementsläkaren och riddaren N. Lundberg 15,191, jernhandlanden Aug. Huzell 14,815, handlanden K. J. Svensén 14,777, bokhandlanden och riddaren A. Nerman 14,520, fabrikören H. Brattström 10,546, stationsinspektoren W. af Segerström 9,037, majoren och riddaren C. O. Ahlmark 6,795, fabrikören O. P. Öqvist 5,830, arbetsförmannen J. A. Håkansson, 5,062, boktryckaren Emil Ankers 4,127, fabrikören K. A. Falk 3,407, doktorn Hugo Severin 2,298, handlanden C. A. Elgh 1,193, handlanden Alfr. Nyberg 1,102, handlanden Carl Nyman 678, jernhandlanden Herman Geijer 219, Tandläkaren A. Nygren 185, bankkamreraren R. Tjerneld 183, disponenten A. Egnell 172, jernsvarfvaren Alfr. Johnsson 156, bokhandlanden A. Åhström 128, handlanden Th. Skeppstedt 121, bankdirektören A. Sandvall 100, tandläkaren G.

Svensson 75, extra läraren R. Edgren 60, handelsföreståndaren K. A. Åslund 60, ingenjören C. W. Nyström 30, kassadirektören A. Austrin 29, teckningsläraren och riddaren K. H. Segerborg 23, bankkassören Erik Setterberg 23 och länsjägmästaren A. Nilsson 23 röster;

i följd hvaraf herrar häradshöfdingen och riddaren K. Arrhenius, vice häradshöfdingen S. af Geijerstam, handlanden Emil Rune, ingenjören A. Svanbom, ingenjören G. Nygren, grosshandlanden A. G. Moberg, lasarettsläkaren och riddaren P. Clarholm, gjutmästaren K. O. Michaelsson, rektorn och riddaren A. Dahlman, boktryckaren Albin Forssell, kaptenen och riddaren H. Ziegler, regementsläkaren och riddaren N. Lundberg, jernhandlanden Aug. Huzell, handlanden K. J. Svensén, bokhandlanden och riddaren A. Nerman, fabrikören H. Brattström, stationsinspektoren W. af Segerström och majoren och riddaren C. O. Ahlmark förklarades valda till ledamöter af stadsfullmäktige för en tid af fyra år räknadt från den 1 Januari 1907.

Efter tillkännagifvande att valprotokollet komme att inför Magistraten justeras måndagen den 24 innevarande December, afslöts förrättningen.

Som ofvan

In fidem:
CARL LIDBERG.

§ 3.

Vid härefter förrättadt upprop befunnos Herrar Nyström, Noréus, Huss, Fristedt och Brattström på grund af bortovaro från staden samt Herrar af Geijerstam, Huzell, Svensén och Forssell på grund af sjukdom från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 4.

Att jemte blifvande ordföranden för året nästföljande dag klockan 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Nerman och Lundberg.

§ 5.

Vid härpå med slutna sedlar förrättadt val af ordförande för Stadsfullmäktige för innevarande år utsågs härtill Herr Rektorn m. m. A. Dahlman.

§ 6.

Öfvertog Herr Dahlman ledningen af återstoden af dagens förhandlingar.

§ 7.

Företogs med slutna sedlar val af vice ordförande för Stadsfullmäktige för innevarande år; Och utsågs härtill Herr Öfversten m. m. C. O. Nordensvan.

§ 8.

Uppdrogo Herrar Stadsfullmäktige åt Herrar Ordföranden, vice Ordföranden och af Geijerstam att utse och antaga sekreterare hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet för innevarande år.

§ 9.

Vid härpå med slutna sedlar företagna särskildta val utsågos.

1:o) till ledamöter i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1909
Herrar H. Ziegler, C. F. Berg, P. Clarholm och K. J. Svensén,

2:o) till suppleanter i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1909
Herrar W. af Segerström, R. Huss och Ivan Fr. Regner, samt

3:o) till suppleant i Beredningsutskottet för tiden intill den 1 Januari 1908
Herr Disponenten O. Kullgren.

§ 10.

Föredrogs och godkändes följande inkomna afsägelse:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av förestående flyttning beder jag att härmed få avsäga mig ledamotskapet i styrelsen för stadens läsestugor och anhåller att på samma gång få till Herrar Stadsfullmäktige bringa mitt värdsamma tack för förtroendet att i nämnda styrelse ha fått vara en av deras ombud.

Karlstad den 29 december 1906.

C. W. BROMANDER.

Och skulle val af en ledamot i Läsestugestyrelsen efter Herr Kyrkoherden Bromander förrättas vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

In fidem:

Justeradt den 3 Januari 1907.

W. BROCKMANN.

AXEL DAHLMAN.

AXEL NERMAN. N. LUNDBERG.

Offentligen uppläst den 5 Januari 1907, betygar

Ex officio:

W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 21 Februari,

N:o 2.

Föredragningslista.

1:o) Magistratens skrifvelse med Kungl. Maj:ts bref i fråga om förläggningsort för Wermlands regemente; 2:o) Magistratens skrifvelse med Karlstads Spritförsäljningsbolags ansökan om rätt till utskänkning i härvarande stadsträdgård instundande sommar; 3:o) Drätselkammarens framställning om pension åt stadsarbetaren A. Larsson Norberg; 4:o) Magistratens skrifvelse med brandchefens berättelse angående brandväsendet här i staden år 1906; 5:o) Fattigvårdsstyrelsens framställning om anställandet af en andre tillsyningsman; 6:o) Magistratens redovisning för 1906 års anslag i polisärenden; 7:o) Magistratens skrifvelse med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i anledning af E. J. Nilssons m. fl:s underdåniga besvär öfver af Konungens Befallningshafvande i länet meddelade resolutioner uppå af klagandena gjorda ansökningar om rätt till utskänkning af maltdrycker; 8:o) Vederbörande revisorers berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räk-	skaper och förvaltning försäljningsåret 1905—1906; 9:o) Sociala komiténs framställning om anläggandet här i staden af en koloniträdgård; 10:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Karlstads läsestugor (efter Herr Kyrkoherden C. W. Bromander); 11:o) Val af fyra ledamöter i innevarande års bevillningsberedning för stadens första distrikt (efter Herrar Albin Forssell, R. Huss, W. Welin och K. A. Falk) samt af två suppleanter för desse (efter Herrar Karl Oskar Andersson och G. Rune); 12:o) Val af fyra ledamöter i årets bevillningsberedning för stadens andra distrikt (efter Herrar Th. Byttner, A. O. Alstermark, M. Österlund och C. G. Kallin) samt af två suppleanter för desse (efter Herrar C. A. Broberg och O. P. Öqvist); 13:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Herr Rymans motion om inrättandet af en svingård för stadens räkning; 14:o) D:o D:o i anledning af handlanden Robert Österbergs ansökan att få försälja explosiva varor;

- 15:o) D:o D:o i anledning af Drätselkammarens framställning om jordbyte med Kungl. Fångvårdstyrelsen;
- 16:o) D:o D:o i anledning af Hamnstyrelsens framställning om afskrifning å under dess vård stående lös egendom;
- 17:o) D:o D:o i anledning af Herr Hellbergs m. fl:s motion om inskränkning i tiden för Spritbolagets utminuterung och utskänkning;
- 18:o) D:o D:o i anledning af Herr Clarholms motion om tillsättandet af en komité för uppgörande af förslag till sjukhem för lungotspatienter och

- bostadshus för lungsigtiga arbetarefamiljer;
- 19:o) D:o D:o i anledning af Hälsovårdsnämndens framställning om införande af köttbesigtningstvång här i staden;
- 20:o) D:o D:o i anledning af Drätselkammarens framställning om upptagande af ett 40-årigt amorteringslån;
- 21:o) D:o D:o i anledning af Stadsfullmäktige affordradt yttrande rörande stadsfiskalens här i staden aflöning;
- 22:o) D:o D:o i anledning af väckt fråga om anslag för en nykterhetskurs i Kristinehamn.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 21 Februari.

N:o 2.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 21 Februari 1907.

§ 11.

Vid upprop befunnos Herrar Wallberg, Ahlmark, Stenström och Brattström på grund af bortovaro från staden från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 12.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 26 dennes kl. 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Berg och Kullgren.

§ 13.

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 14.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade genom Magistraten öfverlämnats afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref till Arméförvaltningen den 7 december 1906 i fråga om förläggningssort för Värmlands Regemente (se Ser. A. N:o 1; 1), och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige öfverlämna berörda afskrift till Drättselkammaren för vidtagande af de ytterligare åtgärder från stadens sida, som af ifrågavande uppgörelse med Kronan kunde föranledas.

§ 15.

Följande ärenden remitterades för yttrandes afgifvande:

A. Till Beredningsutskottet:

1:o) Magistratens skrivelse med infordrande af Herrar Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af Karlstads Spritförsäljningsbolags ansökan om rätt till utskänkning i härvarande stadsträdgård under instundande sommar;

2:o) Drättselkammarens framställning om pension åt stadsarbetaren A. Larsson Norberg;

3:o) Magistratens redogörelse för 1906 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden;

4:o) Magistratens skrivelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af E. J. Nilssons m. fl.:s underdåniga besvär öfver af Konungens Befallningshafvande i länet meddelade resolutioner på klagandenas ansökningar om rätt till utskänkning af maltdrycker;

5:o) Vederbörande revisorers berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags äfvensom "Fondens för allmännyttiga ändamål" räkenskaper och förvaltning under försäljningsåret 1905—1906;

6:o) Magistratens skrivelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af K. U. Paalzows och G. A. Resares underdåniga besvär öfver Konungens Befallningshafvandes i länet resolutioner på af klagandena gjorda ansökningar om rätt till utskänkning af vin och maltdrycker;

7:o) Magistratens framställning angående ordnandet af bränvinshandeln här i staden under nästkommande försäljningsperiod;

8:o) Af Herrar Arrhenius, Helleberg och Wallberg väckt motion om tillsättande af en kommitté för uppgörande af förslag till omorganisation af den tekniska ledningen för vissa af stadens arbeten;

B. Till Drättselkammaren.

1:o) Fattigvårdsstyrelsens framställning om anställandet af en andre tillsyningsman;

2:o) Herr Nermans motion om upplåtande af den s. k. Engholmska villan med tillhörande område å Herrhagen till plats för ett blifvande barnhem;

C. Till Drättselkammaren och Trädgårdsstyrelsen:

Sociala kommitténs framställning om anläggandet här i staden af en koloniträdgård, att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas;

D. Till Hälsovårdsnämnden och Drättselkammaren:

Herr Byttners motion om anläggande af ett slakthus här i staden, att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas.

§ 16.

Lades till handlingarne brandchefens genom Magistraten inkomna berättelse angående brandväsendet här i staden år 1906 (se Ser. A. N:o 1; 2).

§ 17.

Lades till handlingarna följande nu föredragna anmälanden.

Ink. t. Stf. d. 31/1 07.

Utdrag af protokollet hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 7 Januari 1907.

§ 3.

Vid härefter med slutna sedlar företagna särskildta val utsågs till ordförande för Drätselkammaren för innevarande år Herr Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius samt till vice ordförande för samma tid Herr Ingeniören A. Svanbom.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 16 Januari 1907.

§ 2.

För innevarande år utsågos till Hälsovårdsnämndens ordförande Herr Förste Stadsläkaren N. Lundberg och till vice ordförande Herr Borgmästaren K. J. Lindholm.
Som ofvan.

In fidem:
CARL LIDBERG.

Ink. t. Stf. d. 11/1 07.

Utdrag af protokollet, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 7 Januari 1907.

§ 2.

Till Byggnadsnämndens ordförande för innevarande år utsågs vice häradshöfdingen Carl Roth; och skulle Herrar Stadsfullmäktige därom meddelas under rättelse genom utdrag af protokollet.

Som ofvan.

In fidem:
R. RHODIN,

Ink. t. Stf. d. 3/2 07.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 4 Januari 1907.

§ 2.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade val utsågos till ordförande Herr Majoren m. m. Th. Helleberg och till vice ordförande Herr Handlanden Emil Rune.

Denna § förklarades genast justerad, och skulle genom utdrag av protokollet meddelande om dessa val till Hrr Stadsfullmäktige avlätas.

In fidem:
IVAR OLSSON.

Ink. t. Stf. d. 10/1 07.

Utdrag af protokollet, hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 7 Januari 1907.

§ 2.

Vid derefter i enlighet med § 4 i Styrelsens instruktion företagna val utsågos:

1:o) till ordförande: Herr Disponenten m. m. I. F. Wallberg och

2:o) till v. ordförande: Herr Ingenjören Gust. Nygren.

Medels protokollsutdrag skulle valresultaten omedelbart delgifvas Herrar Stadsfullmäktige, hvadan paragrafen förklarades genast justerad.

In fidem:
J. A. WALLMARK.

Ink. t. Stf. d. 24/1 07.

Utdrag af protokoll, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 17 Januari 1907.

§ 1.

Till ordförande inom styrelsen under innevarande år utsågs herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm.

§ 2.

Till vice ordförande under samma tid utsågs Herr Öfverstelöjtnanten m. m. C. H. Nisbeth.

Som ofvan.

In fidem;
F. W. NORQVIST,

Ink. t. Stf. d. 19/2 07.

Utdrag av protokollet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 11 Februari 1907.

§ 1. Styrelsen återvalde för innevarande år:

- lill ordförande: lektor A. Hallström,
„ vice ordförande: bankdirektör A. Sandvall,
„ studierektor och sekreterare: adjunkt Edv. Bergenström,
„ ombudsman: bokhandlare A. Nerman och
„ kassaförvaltare: kamrer G. Enander.

In fidem:
EDV. BERGENSTRÖM.

§ 18.

Föredrogs ett från stationsskrifvaren R. Linderstam inkommet meddelande, att han vore förhindrad åtaga sig det honom af Herrar Stadsfullmäktige lämnade uppdrag att vara suppleant i Styrelsen för Vatten- och Gasverken för innevarande år; Och blef den gjorda afsägelsen af Herrar Fullmäktige godkänd, hvarjämte bestämdes, att val af en suppleant i nämnda Styrelse efter Herr Linderstam skulle vid Herrar Fullmäktiges nästa sammanträde förrättas.

§ 19.

Föredrogs ett till Herrar Stadsfullmäktige inkommet utdrag af protokoll, hållet vid ordinarie bolagsstämma med delägarne i Karlstads Spritförsäljningsbolags fond för allmännyttiga ändamål den 10 December 1906, utvisande, att bolagsstämman då beslutit att ur nämnda fond ställa ett belopp af 35,000 kronor till Stadsfullmäktiges förfogande i och för uppförande af ett tidsenligt varmbadhus här i staden, hvilket belopp skulle till Stadskassan utbetalas den 1 Oktober 1907; Och beslöto Herrar Stadsfullmäktige, under uttalande å stadens vägnar af sin tacksamhet för det lämnade penningbidraget, öfverlämna protokollsutdraget till Drätselkammaren, som hade att mottaga beloppet i fråga.

§ 20.

Vid härpå med slutna sedlar företagna särskilda val utsågos:

- 1:o) Till ledamot i Styrelsen för Karlstads läsestugor Herr Medicine Licentiaten Hugo Severin;
2:o) Till ledamöter innevarande år i bevillningsberedningen för stadens första

distrikt Herr f. d. Boktryckeriägaren Albin Forssell, Kaptenen m. m. R. Huss, Handlanden W. Welin och Fabrikören K. A. Falk samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Kommissionären Karl Oskar Andersson och Tandläkaren G. Rune;

3:o) Till ledamöter innevarande år i bevilningsberedningen för stadens andra distrikt Herrar Kontorsskrifvaren A. O. Alstermark, Snickaren M. Österlund, Målaren C. G. Kallin och Handlanden Th. Byttner samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Snickaren C. A. Broberg samt Fabrikören O. P. Öqvist.

§ 21.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Ryman väckt motion om verkställande af utredning rörande möjligheten att för stadens räkning inrätta svingård för tillgodogörande af köksaffalet inom staden samt om vidtagande af de åtgärder i öfrigt, hvartill utredningen kunde föranleda.

Sedan Hälsovårdsnämnden på Stadsfullmäktiges anmodan, verkställt den i motionen ifrågasatta utredningen, hade nämnden i ärendet afgifvit utlåtande, hvilket varit i tryck tillgängligt, och därvil, på grund af hvad vid utredningen inhämtats, hemställt, att motionen icke för närvarande måtte till någon vidare åtgärd från Herrar Stadsfullmäktiges sida föranleda, uti hvilket yttrande Beredningsutskottet uppå remiss, förklarar sig till alla delar instämma.

Efter föredragning beslöto Herrar Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Hälsovårdsnämnden sålunda hemställt.

§ 22.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade inforrats öfver en af Järnhandlanden Robert Österberg till Konungens Befallningshufvande i länet ingifven ansökan om tillstånd att i sökandens handelslokal i huset N:o 2 Mariedal här i staden innehafva och försälja till explosiv vara af 2:dra klassen hänförlig ammunition till skjutvapen till den myckenhet, Kungl. Förordningen den 19 November 1897 medgäfve; Och beslöto Herrar Stadsfullmäktige, i enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande hemställt, att såsom inforradt yttrande förklara sig ej hafva något emot bifall till förevarande ansökan att erinra.

§ 23.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drättselkammaren gjort framställning rörande jordbyte mellan staden och Kungl. Fångvårdsstyrelsen till åstadkommande af reglering af kvarteret Enhörningen här i staden, hvilken framställning inñfattades i ett så lydande protokollsutdrag:

Ink. t. Stf. d. ⁸/₁₂ 06.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 31 Oktober 1906.

§ 14.

Redan för flere år tillbaka sedan hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige väckt förslag om jordbyte emellan staden och Kungl. Fångvårdsstyrelsen till åstadkommande af reglering af kvarteret Enhörningen här i staden. Detta förslag ledde då af vissa skäl ej till något resultat, men som dylikt jordbyte vore för staden af synnerligt intresse och numera såväl fängelseområdet som gamla lasarettområdet vore i stadsplanen jemte angränsande områden intagna, syntes Kammaren tidpunkten vara inne för denna frågas upptagande på nytt. Kammaren hade därför anmodat stadsbyggmästaren att uppgöra en kartskiss öfver samllige förberörde områden, utvisande hvad staden önskade af Kungl. Fångvårdsstyrelsen bekomma och hvad staden hade att lemna i utbyte.

Stadsbyggmästaren ingaf nu en dylik kartskiss, hvaraf till en början inhemtades att Kungl. Fångvårdsstyrelsen inom kvarteret Enhörningen eger 2,624 kvadratmeter jord, samt dessutom 404 kvadratmeter mark, som skall ingå i Eneströmsgatan och 10 qv. meter, som skola ingå i Hamngatans förlängning, allt för regleringens genomförande för staden erforderligt. Den jord, som inginge i kvarteret Enhörningen, och en del af den jord, som skall ingå i Eneströmsgatan, utgjordes af trädgårdsjord, som vore fängelsedirektören och fängelsets beljente å lön anslagen. Till utbyte häremot hade staden att erbjuda inom kvarteret Bilan belägna s. k. inre Tygårdsviken, hvilken likaledes vore till trädgård odlad och befunne sig i hög kultur. Detta område hölle i areal 2,532 kvadratmeter och skulle staden till Kungl. Fångvårdsstyrelsen afstå derjemte dels 88,2 kvadratmeter af den för transformatorstationen upplåtna tomten, hvilken tomtedel knappast vore för elektricitetsverket användbar men väl kunde som planteringsland brukas, dels ock 3,8 kvadratmeter intill Karlbergsvägen. På sådant sätt skulle visserligen staden icke hafva att erbjuda Kungl. Fångvårdsstyrelsen mer än 2,624 kvadratmeter mark emot de 3,038 kvadratmeter staden önskade erhålla, men Kungl. Fångvårdsstyrelsen vunne den väsentliga fördelen, att styrelsen erhöle all sin mark i ett sammanhang och kunde få den inom samma hägnad. Herr Generaldirektören för Fångvårdsstyrelsen hade därför också vid besök, som Drätselkammarens Herr Ordförande hos honom gjort, förklarar sig vilja förorda ifrågasatta bytet.

Komme bytet till stånd finge staden gifvetvis bekosta den flyttning av stenvuren och staketet kring fängelseområdet, som deraf nödvändiggjordes.

Med anslutning till det anförda beslöt nu Drätselkammaren att till Herrar Stadsfullmäktige ingå med framställning det Herrar Fullmäktige ville hos Kungl.

Fängvårdsstyrelsen hemställa, att densamma måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om af Kammararen nu föreslagna jordbyte.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit tillstyrkande utlåtande, och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige, efter handlingarnes föredragning bifalla, hvad Drätselkammaren i detta ärende hemställt.

§ 24.

I enlighet med hvad vederbörande inventeringsmän föreslagit samt Hamnstyrelsen och Beredningsutskottet tillstyrkt medgåfvo nu, efter handlingarnes föredragning, Herrar Stadsfullmäktige, att å stadens under Hamnstyrelsens vård stående lösa egendom finge afskrifvas 450 kronor 30 öre.

§ 25.

Uti till Herrar Stadsfullmäktige ingifven motion hade Herr Hellberg m. fl. hemställt, att Herrar Stadsfullmäktige måtte till Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom, att utminuterings- och utskänkningen å Spritförsäljningsbolagets lokaler här i staden hädanefter finge å lördagar upphöra kl. 2 e. m.

Häröfver hade Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Februari 1907.

§ 7.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Hellberg m. fl. uti ingifven motion hemställt, att Herrar Fullmäktige måtte till Konungens Befallningshafvande i länet ingå med framställning om i motionen närmare angifven inskränkning i tiden för utminuterings- och utskänkning å spritförsäljningsbolagets lokaler här i staden och hade denna motion remitterats till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande.

I anledning häraf hade utskottet ansett lämpligt att i ärendet infordra yttrande från spritförsäljningsbolagets styrelse, och hade dylikt yttrande nu till utskottet inkommit, hvilket föredrogs och hvaraf inhämtades, att styrelsen vid sammanträde den 23 nästlidne januari beslutat, att så snart den förevarande motionen blifvit af Herrar Fullmäktige bifallen eller Herrar Fullmäktige på annat sätt uttalat sig för den föreslagna inskränkningen, låta stänga bolagets utminute-

ringsställe och båda utskänkningsställena kl. 2 e. m. å lördagar äfvensom å dag före helgdag.

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt Beredningsutskottet, efter handlingarnes föredragning, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom att Konungens Befallningshafvande måtte förordna det all försäljning af bränvin och maldrycker från Karlstads spritförsäljningsbolags utminuteringsställe samt utskänkningsställen N:ris 1 och 2 (de s. k. krogarna) må upphöra kl. 2 e. m. å lördagar samt å dag före helgdag.

In fidem:

IVAN FR. RÈGNER.

Och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige, efter handlingarnes föredragning, i enlighet med hvad Utskottet sålunda föreslagit.

§ 26.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Clarholm väckt motion om tillsättande af en kommitté för uppgörande af detaljerade förslag till anordnandet af ett sjukhem för lungotspatienter samt ett bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer.

Uti häröfver på remiss afgifvet yttrande hade Hälsovårdsnämnden tillstyrkt bifall till motionen samt tillika hemställt, att den ifrågasatta kommittén jämväl måtte erhålla uppdrag att afgifva förslag till anordnande af en hjälpanstalt för lungsiktiga (s. k. upplysnings- och understödsbyrå) äfvensom inkomma med förslag till de åtgärder i öfrigt, som kunde anses påkallade såsom hjälpmedel mot tuberkulosen; och hade Drätselkammaren förklarat sig instämma uti Hälsovårdsnämndens sålunda afgifna yttrande.

Härefter hade Beredningsutskottet, uppå remiss, i ärendet afgifvit utlåtande och därvid hemställt, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bifalla motionen med den utsträckning beträffande kommitténs uppdrag, som af Hälsovårdsnämnden föreslagits, äfvensom att Herrar Fullmäktige måtte besluta, att den ifrågasatta kommittén skulle bestå af fem ledamöter, hvilka skulle af Herrar Fullmäktige utses.

Efter handlingarnes föredragning biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige, hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt och skulle val af ledamöter uti den ifrågavarande kommittén äga rum senare under sammanträdet.

§ 27.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Hälsovårdsnämnden gjort framställning om införande af köttbesiktningstvång här i staden, och hade vid denna framställning jämväl fogats ett af Hälsovårdsnämnden uppgjort förslag till taxa å afgifter för den ifrågasatta köttbesiktningen att gälla för ett år.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit infordrade utlåtanden; varande Utskottets utlåtande af följande lydelse:

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Februari 1907.

§ 9.

Förelogs till behandling Hälsovårdsnämndens till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande remitterade framställning om införande af köttbesiktningstvång här i staden.

Häröfver hade Drätselkammaren på remiss afgifvit utlåtande och därvid tillstyrkt framställningen med allenast ett par mindre förändringar nämligen dels beträffande Hälsovårdsnämndens förslag till besiktningsman och föreståndare för köttbesiktningsbyrån och dels i fråga om angifvandet af den veterinär, som då vid särskilda tillfällen ytterligare en besiktningsman erfordrades, skulle härtill anlitas.

I likhet med Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren ansåge Beredningsutskottet införandet af köttbesiktningstvång här i staden vara af behovet påkalladt, och ville Beredningsutskottet ansluta sig till de af Drätselkammaren i ofvanberörda hänseenden gjorda förslag till ändring i Hälsovårdsnämndens framställning samt därutöfver, ifråga om den vid särskilda tillfällen biträdande besiktningsmannen föreslå, att denne skulle vara en af Hälsovårdsnämnden godkänd veterinär.

Beträffande sista momentet i Hälsovårdsnämndens framställning ville Utskottet framhålla, att enligt gällande författning i ämnet förslag till taxa å afgifter för köttbesiktning skall, efter Hälsovårdsnämnden hörande, uppgöras af Konungens Befallningshafvande, hvilken myndighet sedermera äfven torde föranstalta om taxans öfversändande till Konungen för fastställelse; och beslöt Utskottet fördenskull föreslå sådan ändring af berörda moment att Herrar Fullmäktige måtte hos Konungens Befallningshafvande göra hemställen om den föreslagna taxans godkännande och öfversändande till Konungen för fastställelse.

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt Utskottet hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta,

att köttbesiktningstvång för staden Karlstad och dess område införas enligt Lag för köttbesiktningstvång och slakthus den 22 december 1897 med ändrad lydelse af § 8 enligt Lag den 26 Maj 1899;

att köttbesiktningstvånget skall inträda, då laga kraftvunnet utslag meddelats och lämplig lokal för besiktningen hunnit beredas;

att nuvarande stadgar för försäljning af fläsk och hästkött samt däraf tillredda matvaror samtidigt upphöra att gälla;

att lämplig lokal för köttbesiktningen anordnas;

att det af Hälsovårdsnämnden uppgjorda och vid dess framställning fogade förslag till taxa godkännes för ett år;

att till besiktningsman och föreståndare för köttbesiktningsbyrån utses stadsveterinären i staden med skyldighet för honom att afså från enskild veterinärpraktik utom staden och dess område, att själf anskaffa och aflöna nödiga biträden, som under hans ansvar tillhandagå vid undersökningsföremåls mottagande och förseende med nummer, profs uttagande, stämplars åsättande, bokföring samt andra dylika sysslor, som ej höra till själva undersökningen, så att köttbesiktning må kunna utan större vare sig tidsutdräkt eller annan olägenhet äga rum, äfvensom att för samma ändamål, då vid särskilda tillfällen ytterligare en besiktningsman erfordras, på egen bekostnad därtill anlita annan af Hälsovårdsnämnden godkänd veterinär;

att för första året, sålunda det år, för hvilket taxa är föreslagen, efter afdrag af 800 kronor som hyra för besiktningslokal med elektrisk belysning samt värme, rengöring m. m. återstående beloppet af inflytande besiktningsafgifter tillerkännas köttbesiktningsbyråns föreståndare mot ofvan angifna skyldigheter;

att Hälsovårdsnämnden må få bestämma tider, då köttbesiktningsbyrån skall hållas öppen för undersökning och stämpling af kött, samt

att framställning göres till Konungens Befallningshafvande om stadgande af köttbesiktningstvång för Karlstad och dess område, under hemställan, att Konungens Befallningshafvande måtte godkänna den föreslagna taxan och öfversända densamma till Konungen med underdånig anhållan om dess fastställande för ett år.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Det af Hälsovårdsnämnden uppgjorda förslag till taxa lydte sålunda:

Förslag

till taxa å afgifter för köttbesiktning i Karlstad att gälla för ett år.

Afgift för besiktning af	
helt kött af större nötkreatur eller häst	kr. 1: —
halft » » » » » »	» 0: 60
fjärdedels » » » » » »	» 0: 40

får-, get- eller kalv-kropp	kr. 0: 25
helt fläsk (med undersökning på trikiner)	» 1: —
halft » » » » »	» 0: 60
spädgris	» 0: 25

Efter handlingarnes föredragning beslöto Herrar Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt.

§ 28.

Från Herrar Stadsfullmäktige hade genom Magistraten infordrats yttrande i anledning af hvad Justitiekanslersämbetet i skrifvelse till Kungl. Maj:t anført rörande stadsfiskalens här i staden aflöning, och hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet i detta ärende, uppå remiss, afgifvit följande utlåtanden:

Utdrag af protokollet, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 7 Jan. 1907.

§ 7.

Sedan Stadsfullmäktiges yttrande infordrats i anledning af hvad Justitiekanslersämbetet i skrifvelse till Kungl. Maj:t anført rörande Stadsfiskalens här i staden aflöning, så hade uppå remiss Drättselkammaren att utlåtande afgifva.

Vid handlingarnes föredragning fann Kammaren bland annat att Justitiekanslern ansåge den af Herrar Stadsfullmäktige beviljade aflöningen af 1,500 kronor för år otillräcklig, att Justitiekanslern yrkade att den från Stadskassan till Stadsfiskalen utgående aflöningen borde bestämmas till minst 2,500 kronor samt att Justitiekanslern icke hade något att invända mot att Stadsfiskalen tillförbundes att såsom poliskommissarie öfvertaga tillsynen och befälet öfver poliskåren.

Härpå erinrades inom Kammaren dels att Herrar Stadsfullmäktige i sammanhang med anvisandet af 1,500 kronor för år till Stadsfiskalens aflöning förklarar sig vilja höja detta års anslag till 2,500 kronor i händelse Stadsfiskalen jemväl komme att tjenstgöra såsom poliskommissarie, dels ock att Drättselkammaren redan förut uttalat sig för lämpligheten af att närmaste chefskapet öfver polisen utöfvades af Stadsfiskalen.

Med hänsyn till det anförda ville det därför synas Drättselkammaren att frågan om Stadsfiskalens aflöning bäst löstes sålunda att vid återbesättande af Stadsfiskalstjensten den nytillträdande tjensteinnehafvaren tillförbundes att jemväl utöfva

tillsyn och befäl öfver polisen samt att med hänsyn härtill den till Stadsfiskalen från Stadskassan utgående aflöningen bestämdes till 2,500 kronor för år, deraf 1,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, allt dock naturligtvis under förutsättning och vilkor att nuvarande polisintendentsbefattningen indroges såsom då icke vidare behöflig. En dylik indragning torde så mycket lättare kunna ske som sagde befattning vore inrättad tillsvidare och således af mera tillfällig natur.

Med anslutning till det sagda beslöt Drättselkammaren hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte under ofvan angifna förutsättningar och vilkor i det infortrade yttrandet förklara att Stadsfiskalen här i staden må åtnjuta från Stadskassan en årlig aflöning af 2,500 kronor deraf 1,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Februari 1907.

§ 11.

Genom resolution den 22 november 1906 hade Magistraten anmodat Herrar Stadsfullmäktige att afgifva underdånigt yttrande i anledning af hvad Justitiekanslersämbetet i skrifvelse till Kungl. Maj:t anført rörande stadsfiskalens här i staden aflöning; och sedan Drättselkammaren, på remiss häröfver yttrat sig, hade jämväl Beredningsutskottet att nu i ärendet afgifva utlåtande.

Justitiekanslersämbetet hade uti sin ofvananmärkta skrifvelse, hvilken innefattade från Justitiekanslersämbetet infortrade yttrande i anledning af Konungens Befallningshafvandes i länet framställning om nådig fastställelse å den af Herrar Stadsfullmäktige genom beslut den 13 September 1906 antagna lönestaten för Stadsfiskalen här i staden, hufvudsakligen anført, att den af Stadsfullmäktige beviljade aflöningen af 1,500 kronor för år måste anses otillräcklig för åklagarens anständiga bergning samt att Justitiekanslersämbetet, som emellertid ej hade något att invända mot, att stadsfiskalen tillförbundes att, om så påfordrades, såsom poliskommissarie öfvertaga tillsynen och befålet öfver poliskåren, fördenskull påyrkade, att, äfven om polisgöromål ej uppdroges åt stadsfiskalen, de från staden

utgående löneförmånerna måtte bestämmas till åtminstone 2,500 kronor på lämpligt sätt fördelade i lön och tjänstgöringspenningar.

Den lösning af frågan om stadsfiskalens aflöning, som Drätselkammaren i sitt i ärendet afgifna utlåtande föreslagit ansåge sig emellertid Beredningsutskottet ej kunna biträda. Visserligen hyste Utskottet inga principiella belänkligheter mot, att stadsfiskalen jämväl innehade chefskapet öfver poliskåren, men Utskottet hölle före, att den här i staden förefinnliga kombinationen af polis- och brandkår ovillkorligen kräfde en gemensam chef för dessa båda kårer, samt att det fördenskull ej under nuvarande förhållanden låte sig göra att med stadsfiskalstjänsten förena chefskapet öfver poliskåren.

Då emellertid Utskottet, med hänsyn till hvad Justitiekanslersämbetet anförde i fråga om otillräckligheten af den utaf Stadsfullmäktige beviljade aflöning af stadsfiskalen och dels beträffande stadsfiskalstjänstens eventuella förenande med chefskapet öfver poliskåren, ansåge de förhandenvarande förhållandena kräfva, att Herrar Stadsfullmäktige beviljade den af Justitiekanslersämbetet påyrkade förhöjningen af stadsfiskalens från staden utgående aflöning till 2,500 kronor, ville Utskottet samtidigt framhålla, att, därest brand- och poliskåren komme allt i framtiden skiljas åt, det enligt Utskottets förmenande skulle vara både ekonomiskt klokt och i öfrigt lämpligt, att stadsfiskalen då, utan någon löneförhöjning, såsom poliskommissarie öfvertoge tillsynen och befälet öfver poliskåren, hvadan Utskottet ville tillstyrka, att i sammanhang med återbesättandet af stadsfiskalstjänsten den nytillträdande tjänsteinnehafvaren tillförbundes att för den honom såsom stadsfiskal tillkommande aflöning jämväl underkasta sig nämnda utsträckning af tjänsteåliggandena.

I anslutning till hvad Utskottet sålunda i ärendet anförde beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta, att till stadsfiskalens här i staden aflöning skall från stadskassan årligen utgå 2,500 kronor, däraf 1,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, samt att en nytillträdande innehafvare af tjänsten skall tillförbindas att, där så påfordras, för den honom såsom stadsfiskal tillkommande aflöning, i egenskap af poliskommissarie jämväl öfvertaga tillsynen och befälet öfver poliskåren, äfvensom att det i anledning af Justitiekanslersämbetets skrivelse infordrade underdåniga yttrande måtte affattas sålunda:

“Till Konungen.

Genom nådig remiss den 16 november 1906 har Eders Kungl. Maj:ts infordrat Stadsfullmäktiges i Karlstad underdåniga yttrande i anledning af hvad Justitiekanslersämbetet i underdånigt utlåtande angående reglering af stadsfiskalens här i

staden löneförmåner anført, och få Stadsfullmäktige i sådant hänseende härigenom i underdånighet tillkännagifva, att Stadsfullmäktige denna dag, med hänsyn till hvad Justitiekanslersämbetet anført i fråga om otillräckligheten af den utaf Stadsfullmäktige förut beviljade aflöning åt stadsfiskalen samt möjligheten att med stadsfiskalstjänsten förena chefskapet öfver poliskåren, beslutat, att till stadsfiskalens här i staden aflöning skall från stadskassan årligen utgå 2,500 kronor, däraf 1,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspänningar samt att en nytillträdande innehafvare af tjänsten skall tillförbindas att, där så påfordras, för den honom såsom stadsfiskal tillkommande aflöning i egenskap af poliskommissarie jämväl öfvertaga tillsynen och befälet öfver poliskåren.

Underdånigast

Å Stadsfullmäktiges vägnar.*

Och torde Herrar Stadsfullmäktige uppdraga åt sin Herr Ordförande att det underdåniga yttrandet å Stadsfullmäktiges vägnar, med kontrasignation af sekreteraren, underteckna.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Efter handlingarnes föredragning biföllo Herrar Stadsfullmäktige hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt.

§ 29.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Centralförbundet för nykterhetsundervisning gjort framställning om anslag för anordnande af en nykterhetskurs i Kristinehamn, hvilken framställning af Herr Gelin upptagits som motion.

Häröfver hade Drätselkammaren, uppå remiss, afgifvit utlåtande, som inlettades i ett så lydande protokollsutdrag;

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 18 Februari 1907.

§ 2.

Sedan Drätselkammaren, som uppå remiss hade ått yttra sig öfver Centralförbundets för nykterhetsundervisning af Herr Gelin såsom motion upptagna framställning om anslag för anordnande af en nykterhetskurs i Kristinehamn, i anledning häraf hos Nämnden för uppgörande af förslag till användningen af

anslaget till nykterhetsakens främjande anhållit om meddelande, huru Nämnden tänkt sig det i år utgående anslaget böra fördelas, samt om medel för ofvanberörda ändamål kunde af anslaget påräknas, så hade Nämnden uti till Drätselkammaren nu inkommen skrivelse meddelat, att Nämndens förslag till fördelning af anslaget till nykterhetsakens främjande ännu icke definitivt uppgjorts, men att Nämnden för möjliggörande af bifall till ifrågavarande framställning, af anslaget reserverat 300 kronor till den i framställningen omförmälda nykterhetskursen i Kristinehamn, för den händelse denna framställning skulle af Herrar Stadsfullmäktige bifallas.

I anledning af hvad sålunda förekommit beslöt Drätselkammaren, efter handlingarnes föredragning, hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta att, för anordnandet af en nykterhetskurs i Kristinehamn, till Centralförbundet för nykterhetsundervisning bevilja ett belopp af 300 kronor att utgå af anslaget till nykterhetsakens främjande.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Uti detta Drätselkammarens yttrande hade Beredningsutskottet instämt; Och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Drätselkammaren hemställt.

§ 30.

Angående upptagande för stadens räkning af ett 40-årigt amorteringslån å 900,000 kronor hade Drätselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se Ser. A. N:o 1; 3.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 1; 3.

Och beslöto Herrar Stadsfullmäktige bifalla hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 31.

Vid härpå med slutna sedlar företaget val utsågos till ledamöter i den af Herrar Stadsfullmäktige beslutade kommittén för uppgörande af förslag till sjukhem för lungspatienter och bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer äfvensom hjälpanstalt för lungsiktiga Herrar Lasarettsläkaren m. m. P. Clarholm, sammankallande, f. d. Boktryckeriegaren Albin Forssell, Förste Stadsläkaren m. m. N.

Lundberg, Gjutmästaren K. O. Michaelsson och Kamreraren R. Nyström.

I sammanhang härmed beslöto Herrar Stadsfullmäktige, på därom af Herr Lundberg väckt yrkande, att till kommitténs förfogande ställa ett förslagsanslag af 500 kronor till bestridande af nödiga utgifter för den hegärda utredningen. Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 26 Februari 1907.

AXEL DAHLMAN.

OSCAR KULLGREN. C. F. BERG,

Offentligen uppläst den 26 Februari 1907; betygar

Ex officio:

IVAN FR. REGNER.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 27 Mars.

N:o 3.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 27 Mars 1907.

§ 32.

Vid upprop befunnos Herrar Lundberg, Clarholm och Stenström på grund af bortovaro från staden samt Herr Helleberg på grund af sjukdom från saumanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 33.

Att jemte Herr Ordföranden Lördagen den 30 innevarande månad klockan 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Nyström och af Geijersstam.

§ 34.

Herr Borgmästern K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 35.

Angående besättandet af lediga tredje rådmans- och dermed förenade magistratssekreterare och notarii-publicitjensten vid härvarande Rådhus Rätt och Magistrat hade från Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige inkommit en så lydande af deri omförmälde handlingar åtföljd skrifvelse

Ink. t. Stf. d. 19/3 07.

”Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan Magistraten i behörig ordning kungjort till ansökan ledig tredje rådmans- och därmed förenade magistratssekreterare- och notarii-publicitjänsten vid härva-

rande Rådhus-Rätt och Magistrat, så hade vid ansökningstidens utgång den 7 innevarande Mars ansökningar inkommit från e. o. hofrättsnotarien Holger Wenster, t. f. rådmannen Carl Lidberg och extra rådmannen Harald Widmark;

Och jämte det Magtstraten härmed öfverlämnar ansökningarna, får Magistraten anmoda Herrar Stadsfullmäktige att i vederbörlig ordning anställa val till tjänstens besättande.

Karlstads rådhus den 11 Mars 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM“.

som nu föredrogs.

Vid senare under sammanträdet förrättadt val utsågs med tjugofyra af trettioen afgifna röster till tredje rådmän, magistratssekreterare och notarius publicus vid Rådhus-Rätten och Magistraten härstädes t. f. rådmannen Herr Carl Lidberg.

Extra rådmannen Herr Harald Widmark erhöll öfriga sju röster.

Protokollsutdrag angående valet skulle Magistraten tillställas för den ålgärd, som på Magistraten ankomme.

§ 36.

Från Magistraten hade Herrar Stadsfullmäktige angående val af examensvittnen vid realskoleexamen härstädes fått emottaga följande skrifvelse:

Ink. t. Stf. d. 12/3 07.

“Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som jemlikt 69 § i stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 Februari 1905, realskoleexamen skall försiggå i närvaro af, bland andra, tre af vederbörande kommunalstyrelse utsedda ojäfviga examensvittnen, får Magistraten härmed anmoda Eder att träffa anstalt om att dylika vittnen varda utsedda för realskolan här i staden såväl vid instundande vår förestående realskoleexamen härstädes som vid de examina, som framdeles komma att vid realskolan förrättas.

Karlstads rådhus den 12 Mars 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.“

Efter föredragning häraf beslöto Herrar Stadsfullmäktige att nu välja tre examensvittnen samt tre suppleanter för dem med uppdrag att fungera innevarande år; Och utsågos vid senare under sammanträdet förrättadt val till examensvittnen Herrar Disponenten m. m. I Wallberg, Borgmästaren m. m. K. J.

Lindholm och Bankdirektören A. Sandvall samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Bokhandlaren m. m. A. Nerman, Redaktören M. Hellberg och Kaptenen m. m. H. Ziegler.

§ 37.

Föredrogos och lades till handlingarne följande inkomne anmälanden:

Ink. t. Stf. d. 20/2 07.

» Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Februari 1907.

§ 3.

Vid härpå företagna val af ordförande och vice ordförande inom utskottet för innevarande år utsågs till ordförande Herr vice Häradshöfdingen Sven af Geijerstam samt till vice ordförande Herr Kaptenen m. m. Hugo Ziegler.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Ink. t. Stf. d. 12/3 07.

Utdrag av protokollet vid sammanträde med styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad den 13 mars 1907.

§ 2.

Styrelsen omvaldes för innevarande år;
till ordförande: adjunkt Edv. Bergenström,
„ vice ordförande: major Th. Helleberg, samt
„ skattmästare: konditor P. F. Yhnell.

In fidem;
EDV. BERGENSTRÖM.“

§ 38.

Följande ärenden föredrogos och remitterades:

A. Till Beredningsutskottet:

1:o) Drätselkammarens framställning om tillsättandet af en biträdande arkivarie och sekreterare;

2:o) vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper och förvaltning år 1906;

3:o) inkomne ansökningar till Mellqvists studiestipendium;

B. till Drätselkammaren:

1:o) Byggnadsnämndens framställning angående omreglering af Elfgatan utanför kvarteren Gäddan och Laxen;

2:o) Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets af Herr Dahlman såsom motion upptagna framställning om ett anslag för anordnande här i staden instundande sommar af täflingar för amatörer om svenskt mästerskap i fri idrott och atletik;

3:o) Skytteföreningarnes i staden af Herr Huss såsom motion upptagne framställning om ett anslag för främjande af föreningarnes verksamhet;

C. till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Komitérades betänkande och förslag rörande uppförande af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande.

§ 39.

Vid härefter med slutna sedlar företaget val utsågs till suppleant i Styrelsen för vatten- och gasverken för återstoden af innevarande år Herr Apotekaren Stellan Gullström.

§ 40.

I anledning af en från retorteldarna och maskinisterna vid stadens gasverk till Herrar Stadsfullmäktige ingifven af Herr Hellberg såsom motion upptagen framställning om löneförhöjning hade uppå remiss styrelsen för vatten- och gasverken samt Beredningsutskottet sig yttrat, varande Utskottets utlåtande af följande lydelse:

» Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 15.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade retorteldarne och maskinisterna vid stadens gasverk ingifvit en af Herr Hellberg såsom motion upptagen framställning om löneförhöjning, deröfver Styrelsen för vatten- och gasverken uppå remiss sig yttrat, hvarefter Beredningsutskottet hade allt i ärendet afgifva utlåtande, och beslöt nu Utskottet efter handlingarnes föredragning och hållen öfverläggning att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte lemna framställningen utan afseende. Utskottet

syntes nämligen i likhet med Styrelsen för vatten- och gasverken de förordningarna bort ingifvas till Styrelsen och icke till Herrar Stadsfullmäktige, som derest framställningen upptoges till närmare undersökning, så tycktes dock att sådant slaget, som gifvetvis skulle medföra omöjligheten af att vara af staden. Att bakom en verkställande och arbetsgivande styrelsen bygg för förordningarna till Stadsfullmäktige borde enligt Utskottets förordning på de nämnda ärendena. Åt Styrelsen för vatten- och gasverken, som naturligtvis var värd att tillhöra till Stadsfullmäktige att bedöma frågor af föreliggande art, borde alltså icke verlemnas att i första hand behandla och afgöra ärendena. Tyvärr skulle konflikter skulle nog Styrelsen, om behof deraf visade sig, väl rädda sig till Herrar Stadsfullmäktige.

In ärenden:
W. BERGMAN.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige efter föredragning och hällan öfverläggning att bifalla hvad Utskottet i detta ärende hemställit.

§ 41.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade införats öfver inlämnades af Stadshotellet och Grand Hotell här i staden hos Konungens Befallningshafvande i ärendet gjorda framställning om tillstånd att i sagde hotells matsalar samt i anslutning till i hotellen få åt gäster, som vid dukade bord intaga måltid, utskänka spritdricka drycker intill klockan 12 på natten, i anledning hvaraf Beredningsutskottet uppgifvit remiss afgifvit följande utlåtande:

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskottet den 27 Mars 1907.

§ 14.

Sedan Herrar Stadsfullmäktiges yttrande införats i anledning af inlämnarvarne af Stadshotellet och Grand Hotell här i staden till Herrar Stadsfullmäktige i Olzons hos Konungens Befallningshafvande i ärendet gjorda framställning om tillstånd att i sagde hotells matsalar samt i anslutning till i hotellen få åt gäster, som vid dukade bord intaga måltid, utskänka spritdricka drycker intill klockan 12 på natten, så hade uppå remiss Beredningsutskottet af inlämnade ärendet, som beslöt nu Utskottet efter handlingarnes förhandling af ärendet, att Herrar Stadsfullmäktige måtte förorda bifall till vidare till förordningarna i ärendet, samt gifvandet af den begärda utdräkningen i tiden för påskhelgen, under hvilken ett tillmötesgående af billiga anspråk hos såväl många städer som kommuner hade

lingar som ett stort antal af stadens innevånare samt något missbruk deraf knappast torde kunna befaras.

Emot hvad Utskottet sålunda beslutit anmälde Herr Svensén reservation.

In fidem:

W. BROCKMANN.“

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige efter föredragning och hållen öfverläggning, hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

Detta beslut fattades efter votering med 20 röster emot 12 som afgåfvos för ett under diskussion framställt yrkande, att Herrar Fullmäktige måtte hemställa om afslag å hotellinnehafvarnes ifrågavarande framställning.

§ 42.

Hos Konungens Befallningshafvande i länet hade Styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag begärt tillstånd att i härvarande stadsträdgård få utskänka bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker under tiden från och med den 1 nästa Maj till den 1 Oktober innevarande år, därpå Stadsfullmäktiges yttrande öfver ansökningen infordrats, i anledning hvaraf Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se scr. A. N:o 2; 4.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 43.

Föreningen för pauvres honteux i Karlstad hade till Herrar Stadsfullmäktige ingifvit en af Herr Clarholm såsom motion upptagen framställning, att under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående Katarina Lovisa Bergmans donationsfond till förmån för pauvres honteux måtte till Föreningen öfverlemnas för att användas för uppförande af ett hem för pauvres honteux, öfver hvilken framställning Fattigvårdsstyrelsen och Beredningsutskottet uppå remiss sig yttrat, varande Utskottets utlåtande af följande lydelse:

» Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 17.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Föreningen för pauvres honteux

i Karlstad gjort af Herr Clarholm såsom motion upptagen framställning att under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning numera stående Katarina Lovisa Bergmans donationsfond till förmån för pauvres honteux måtte till Föreningen öfverlemnas för att användas till uppförande af ett hem för pauvres honteux, öfver hvilken framställning Fattigvårdsstyrelsen uppå remiss sig yttrat och dervid förklarar sig icke hafva något att invända mot bifall till densamma, derest derigenom icke kunde befaras, att fonden med hänsyn till testamentets bestämmelser komme att undan- dragas pauvres honteux.

Beredningsutskottet som jemväl hade att i ärendet sig yttra, hade vid handlingarnes första föredragning, sedan upplyst blifvit, att flere arfsberättigade funnes efter Katarina Lovisa Bergman, hvilka icke, såvidt handlingarne i ärendet angåfve, medgifvit fondens öfverlemnande till Föreningen i fråga, samt att sålunda den fara, Fattigvårdsstyrelsen antydt, syntes vara för handen, ansett sig böra sätta sig i förbindelse med Herr Ordföranden i Styrelsen för Föreningen för att om möjligt genom hans bemedling erhålla de ytterligare medgifvanden, som erfordrades, för att ej bifall till framställningen skulle medföra några efterräkningar. Sedan Utskottet nu fått emottaga fullständiga handlingar i berörda hänseende, företogs ärendet ånyo till behandling, hvarpå Utskottet beslöt tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning från Föreningen för pauvres honteux i Karlstad.

In fidem:

W. BROCKMANN.“

Och biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige efter föredragning hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 44.

I enlighet med hvad Drätselkammaren hemställt samt Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit utlåtande tillstyrkt, beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige i Kammarens tjänst förut anstälde arbetaren A. Larsson Norberg från och med början af innevarande år en pension af 300 kronor för år att kvartalsvis utbetalas till- vidare och intilldess frågan om allmän pensionering af stadens arbetare blefve af Herrar Fullmäktige afgjord.

Se Ser. A. N:o 2; 5.

§ 45.

Angående ordnandet af detaljhandeln med bränvin här i staden under tiden från och med den 1 nästa Oktober till den 1 Januari 1911 hade Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige aflåtit en så lydande skrifvelse.

Se ser. A N:o 2; 7.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se ser. A N:o 2; 7.

Och beslutade nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet hemställt.

§ 46.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herrar Arrhenius, Helleberg och Wallberg angående omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten väckt följande motion:

Se ser. A N:o 2; 10.

Öfver denna motion hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit detta utlåtande:

Se ser. A N:o 2; 10.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

Vid senare under sammanträdet företaget val utsågos till ledamöter i komitén Herrar Ziegler och Svanbom samt till suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Rune och Nygren.

Kallelse till komiténs första sammanträde skulle Herr Arrhenius hafva att utfärda.

§ 47.

Sedan dels Ernst Nilsson, Beda Larsson och Anna Lindström, dels Karl Uno Paalzow och Carl August Resare anført besvär öfver af Konungens Befhde i länet den 31 December 1906 meddelade resolutioner uppå af klagandena gjorda ansökningar om rätt att här i staden utskänka maltdrycker, så hade Herrar Stadsfullmäktiges yttrande infordrats; och beslöto nu Herrar Fullmäktige att i enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande hemställt att affatta den infordrade förklaringen sålunda:

Se ser. A N:o 2; 11.

§ 48.

I anledning af vederbörande revisorers berättelser öfver verkställda granskningar af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1905—1906 hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit följande yttrande:

Se ser. A N:o 2; 12.

Och beslutade nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet hemställt.

§ 49.

Sedan Herrar Stadsfullmäktige fått från Magistraten emottaga redovisning för 1906 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden, så beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande hemställt, att lägga redovisningen utan vidare till handlingarne, samt medgäfvu att af anslaget använda beloppet, 301 kr. 83 öre, finge ur Drättselkammarens räkenskaper afföras.

Se ser. A N:o 2; 13.

§ 50.

Angående utvidgning af härvarande nederlagsmagasin för transitogods hade Drättselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se ser. A N:o 2; 14.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtande; Och biföllo nu Herrar Fullmäktige Kammarens framställning i fråga.

§ 51.

Sedan förslag af Riksdagen väckts om reglering af stapelstäder tillkommande s. k. tolagsmedel, samt Stadsfullmäktiges yttrande öfver förslaget, i hvad detsamma Karlstad vidkomme, inforrats, så hade i anledning häraf Drättselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit utlåtanden; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige att i enlighet med hvad dessa delegationer hemställt affatta det infortrade yttrandet sålunda:

”Till Konungen.

I anledning af Riksdagens gjorda framställning, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, i hvilka afseenden reglering af den till vissa stapelstäder utgående tolagsersättningen bör ega rum, samt derefter till Riksdagen inkomma med förslag, hvartil utredningen kan föranleda, hafva Stadsfullmäktige anmodats att förebringa en allsidig utredning angående de förhållanden, som, hvad staden Karlstad vidkommer, kunna inverka på den af Riksdagen väckta frågan, samt afgifva yttrande, huruvida och under hvilka vilkor regleringen af den till staden i stället för tolag utgående godtgörelse af tullmedlen må anses kunna ske, och få på grund häraf Stadsfullmäktige i underdånighet lenna följande redogörelse och göra följande uttalande.

Genom Kungl. kungörelse den 4 April 1840 beviljades staden Karlstad stapelfrihet, dock utan att staden dervid förlänades någon rätt till tolag, hvadan

staden Karlstad icke heller var inbegripen bland de stapelstäder, som genom Kungl. Brefvet den 18 December 1857 tillerkändes tolagsersättning. Af nyssnämnda Kungl. Bref framgår emellertid, att Riksdagen åt Kungl. Maj:t öfverlemnade att, om anledning dertill, efter pröfning i hvarje särskildt fall, förekommer, bevilja stapelstad, som icke åtnjuter tolagsersättning, ett anslag af tullmedlen, motsvarande fem procent af stadens årliga tullupphörd. Ett dylikt anslag erhöles staden Karlstad genom Kungl. Brefvet den 27 September 1866 och förklaras i detta Kungl. Bref, att staden eger åtnjuta anslaget, så länge staden har stapelstadsrätt.

Den staden sålunda tillförsäkrade andelen i tulluppbörden har uppgått till

år 1866	Kr.	261: 48
» 1867	»	3,120: 16
» 1868	»	3,738: 80
» 1869	»	4,189: 16
» 1870	»	5,134: 56
» 1871	»	7,967: 66
» 1872	»	9,633: 07
» 1873	»	12,344: 44
» 1874	»	14,180: 10
» 1875	»	12,195: 53
» 1876	»	11,590: 47
» 1877	»	11,769: 61
» 1877	»	13,051: 50
» 1879	»	11,673: 21
» 1880	»	11,740: 54
» 1881	»	14,550: 35
» 1882	»	14,429: 48
» 1883	»	14,650: 27
» 1884	»	15,706: 86
» 1885	»	16,679: 84
» 1886	»	15,580: 11
» 1887	»	17,177: 92
» 1888	»	17,626: 26
» 1889	»	19,987: 20
» 1890	»	18,706: 73
» 1891	»	17,344: 94
» 1892	»	20,619: 24
» 1893	»	24,899: 09
» 1894	»	25,530: —
» 1895	»	25,935: 48
» 1896	»	27,036: 24
» 1897	»	28,665: 89
» 1898	»	30,442: 79

år 1899	Kr.	30,893: 17
» 1900	»	29,305: 63
» 1901	»	28,919: 25
» 1902	»	29,968: 48
» 1903	»	36,549: 09
» 1904	»	40,440: 16
» 1905	»	43,721: 17
» 1906	»	40,993: 93

Såsom synes hafva dessa staden tillkommande s. k. tolagsmedel i allmänhet år från år ökats, och då man väl torde kunna hoppas på en allt framgent fortgående utveckling af handel, sjöfart och öfriga näringar, äfven om då och då inträffande sämre konjunkturen komma att verka afbrott deri, har man ju goda skäl antaga, att ökningen i hufvudsak skall komma att fortsättas äfven framdeles, och detta så mycket hellre som staden just de senaste åren gjort mycket betydande uppoffringar för bättrandet af kommunikationerna med staden till såväl lands som sjös.

Någon föreskrift angående användningen af de s. k. tolagsmedlen har icke blifvit staden gifven, utan eger staden härutinnan samma fria dispositionsrätt, som jemlikt ofvan åberopande Kungl. Brevet af den 18 December 1857 tillkommer de stapelstäder, hvilka åtnjuta tolagsersättning, beträffande denna. Medlen hafva emällertid sedan år 1866 användts för dels hamnens behof och byggnader för tullväsendet, dels stadens reglering och gatuarbeten, dels ock för gäldande af annuiter å stadens fonderade lån, för hvilket sistnämnde ändamål de under de alla senaste åren så godt som uteslutande tagits i anspråk. Berörde annuiter uppgå för innevarande år till 99,313 kronor 65 öre, under det att de s. k. tolagsmedlen beräknats för året komma att blifva 40,287 kronor 80 öre.

Såsom ofvan framhållits har Karlstads stad beviljats anslaget af fem procent af stadens årliga tulluppbörd att åtnjutas så länge staden eger stapelstadsrätt. Att fråntaga staden denna rätt torde knappast rättsligen kunna ske utan stadens medgifvande. Staden måste nämligen för denna rätts erhållande ikläda sig skyldigheten att upplåta tjenliga byggnader för tullförvaltningen härstädes samt att hålla sjömanshus. Här föreligger alltså ett aftal af civilrättslig natur, som icke ensidigt kan brytas. Lär staden således icke utan sin vilja kunna afhändas stapelstadsrätten, bör staden icke heller kunna mot sin vilja behöfva underkas' a sig en reglering af anslaget från tullmedlen. Frågan ställer sig därför för Stadsfullmäktige sålunda: kommer en dylik reglering att kunna erbjudas staden på sådana vilkor, att staden kan med hänsyn till sina ekonomiska intressen finnas villig att ingå på densamma? Stadsfullmäktige hafva svårt att tro detta. Här har ofvan antydts, att man med stor sannolikhet kan förvänta, att årliga beloppet af de s. k.

tolagsmedlen skall i hufvudsak allt framgent ökas, och en reglering, som icke uppgjordes med för staden nöjaktlig hänsyn härtill, vore gifvetvis för staden oantaglig. Blevde regleringen åter för staden tillfredsställande, torde statsmakterna ej finna något intresse af densamma. Stadsfullmäktige vilja härjemte framhålla den ytterst stora svårigheten för all icke säga omöjligheten att närmare angifva beskaffenheten af en reglering, hvarmed staden skulle kunna åtnöjas utan att åsidosätta sina ekonomiska intressen i framtiden.

På grund af det anförda få Stadsfullmäktige i underdånighet uttala, att Stadsfullmäktige på det lifligaste bestrida, att den ifrågasatta regleringen må ega rum, såvidt staden Karlstad vidkommer.

Karlstad den 27 Mars 1907.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:“

§ 52.

I anledning af en från förvaltningen vid statens järnvägars andra distrikt till Herrar Stadsfullmäktige inkommen skrivelse rörande fortsatta underhandlingar om utdragande af statens järnvägsspår till stadens nya hamn vid Kanikenäset hade uppå remiss Hamnstyrelsen och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

» Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 26 Mars 1907.

§ 27.

Uppå remiss hade Hamnstyrelsen yttrat sig i anledning af en från förvaltningen vid statens järnvägars andra distrikt till Herrar Stadsfullmäktige inkommen skrivelse rörande fortsatta underhandlingar om utdragande af statens järnvägsspår till stadens nya hamn vid Kanikenäset, hvarest nu Beredningsutskottet hade att utlåtande afgifva; Och beslöt Utskottet efter föredragning och hållen öfverläggning att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte på grund af hvad Hamnstyrelsen i saken yttrat till Kungl. Jernvägsstyrelsen aflåta en så lydande skrivelse:

”Till Kungl. Jernvägsstyrelsen!

Sedan Stadsfullmäktige från förvaltningen vid statens järnvägars andra distrikt fått angående fortsatta underhandlingar rörande framdragandet af statens järnvägsspår till stadens nya hamn emottaga bilagde skrivelse samt stadens hamn-

styrelse i ärendet afgifvit här likaledes bilagde utlåtande, så få Stadsfullmäktige, under framhållande än en gång inför Kungl. Styrelsen af de stora olägenheter och de stora förluster staden redan måst och allt fortfarande måste vidkännas i följd af dröjsmålet med ifrågavarande saks slutbehandling samt deraf föranledda försenandet af jernvägsspårets utdragande till nya hamnen, vördsamt anhålla, att Kungl. Styrelsen ville förordna, att förhandlingarne skola oförlöfvadt återupptagas under den enda tänkbart lämpliga formen, eller så att underhandlingar på en gång föras med Karlstads stad och Styrelsen för Karlstad—Munkfors jernvägsaktiebolag.

Stadsfullmäktige tillåta sig närsluta ett af verkställande direktören i Karlstad—Munkfors jernvägsaktiebolag Herr Disponenten C. Danielsson i detta ärende afgifvet yttrande jemte dervid fogade afskrift af en skrivelse från honom till distriktsförvaltningen.

Karlstad den 27 Mars 1907.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:“

In fidem:

W. BROCKMANN.“

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt. Detta beslut blef nu genast justerat.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Justeradt den 30 Mars 1907.

AXEL DAHLMAN.

SVEN af GEIJERSSTAM. RICHARD NYSTRÖM.

Offentligen uppläst den 3 April 1907, betygar.

Ex officio:

W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiefelags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

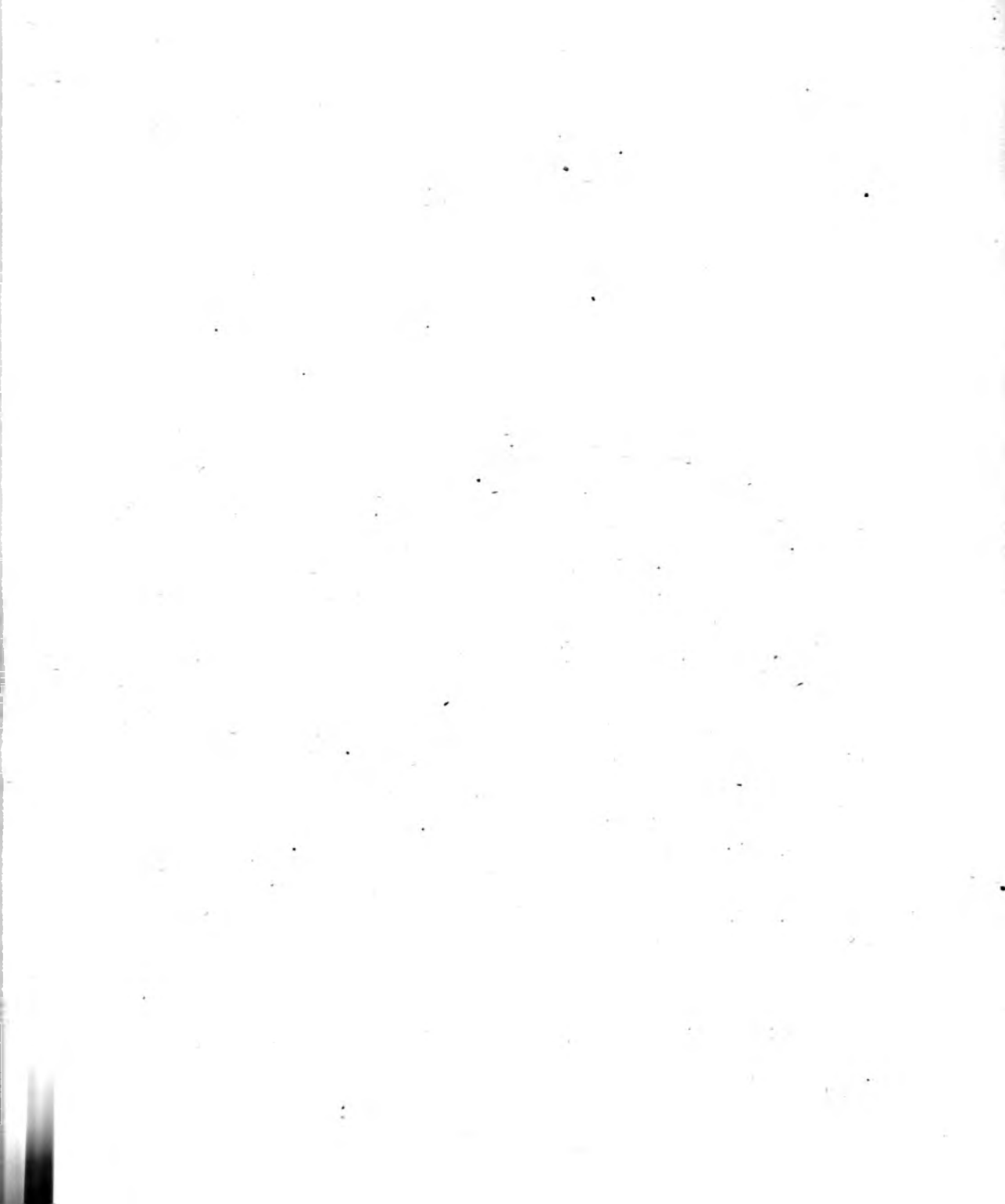
1907.

Den 2 Maj.

N:o 4.

Föredragningslista.

1:o) Magistratens skrifvelse med Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 2 innevarande månad angående inskränkning i tiden för viss försäljning af brännvin och andra spritdrycker äfvensöm af öl här i staden; 2:o) Remiss af åtskilliga inkomne ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Fattigvårdsstyrelsens framställning om tillsättandet af en andre tillsyningsman; 4:o) D:o D:o i anledning af Herr Nermans motion om upplåtand af s. k. Eugholmska villan för ett barnhem; 5:o) D:o D:o i anledning af vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Högre allmänna läroverkets byggnadsfonds förvaltning och räkenskaper år 1906; 6:o) D:o D:o i anledning af komitérades betänkande och förslag rörande	anordnandet af en ny brandstation; 7:o) D:o D:o i anledning af Hamnstyrelsens framställning om be- myndigande att försälja hamnens äldre mudderverk med prämar; 8:o) D:o D:o i anledning af Fruntimmersföreningens af Herr Nerman såsom motion upptagna framställning om understöd för en barnkrubba för de östra stadsdelarne; 9:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om ett tilläggsanslag för den nyinrättade andra läsestugan; 10:o) D:o D:o i anledning af Byggnadsnämndens förslag till stadsplan för den under staden senast lagda delen af säteriet Våxnäs; 11:o) D:o D:o i anledning af inkomne ansökningar till Mellqvistska studiestipendiet.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 2 Maj 1907.

§ 53.

Vid upprop befunnos Herrar Nerman, af Segerström, Åhlmark, Johansson och Nygren på grund af bortovaro från staden samt Herr Svanström på grund af sjukdom från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 54.

Alt jemte Herr Ordföranden Tisdagen den 7 innevarande månad kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Huzell och Kullgren.

§ 55.

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

56.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshafvandes genom Magistraten inkomna resolution den 2 nästlidne April angående inskränkning i tiden för viss försäljning af bränvin och andra spritdrycker äfvensom af öl här i staden.

§ 57.

Följande ärenden remitterades:

A. Till Beredningsutskottet:

1:o) Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Värmländska Provinsiallogens af Frimurareorden ansökan om rätt att utskänka spritdrycker vid logens sammanträden till dess medlemmar;

2:o) Drätselkammarens framställning dels om återkallande af väckt förslag angående tillsättandet af en biträdande sekreterare och arkivarie dels ock om uppehållandet af sekreteraretjensten hos Kammararen under årets senare hälft;

3:o) Vederbörande nämnds förslag rörande användningen af årets anslag till nykterhetens främjande;

4:o) Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens under Kammarrens vård stående inventarier;

5:o) Drätselkammarens framställning om afkortning af restutskylder från 1906 års 3:dje stämma;

6:o) Herr Huss motion om framställning till Kungl. Jernvägsstyrelsen att för resande med tåg N:o 283 från Värmland med flere orter måtte från Kil till Stockholm insättas en genomgående kombinerad boggienvagn af 2:dra och 3:dje klass.

B. Till Drätselkammaren :

1:o) Magistratens skrifvelse med Styrelsens för vatten- och gasverken förslag rörande allmänna lyshållningen nästa lysår ;

2:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om tillökning af vatten- och aflöppsledningarne i Kungs-, Herrgårds- och Vestra Kanalatorna m m.;

3:o) Hamnstyrelsens framställning om anslag för upprensning af prämkana-len emellan elfven och jernvägsbron ;

4:o) Byggnadsnämndens framställning om ändring i Vikengatans sträckning ;

5:o) Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om höjning af terminsafgifterna för skolans åtta öfre klasser ;

6:o) Styrelsens för Karlstads Läsestugor framställning om anslag äfven för nästa år ;

7:o) Herrar Dahlmans och Arrhenius motion om anvisande af ett belopp af 1,500 kronor för fullständig undersökning för en smalspårig järnväg med lätt typ emellan Karlstad och Högsäter ;

8:o) Herr Ordförandens motion i anledning af till honom från Stadsfullmäktiges sekreterare inkommen framställning om ökad arvode för sekreterarskapet hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet ;

9:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för gasledningar i Åttkants- och Repslagaregatorna samt omläggning af gamla bristfälliga ledningar ;

10) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för utvidgning af det elektriska kabelnätet å Herrhagen ;

11:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för åtgärder till beredande af möjlighet att leverera elektrisk ström för kraft och besning inom Hagaborg och derintill liggande områden.

C. Till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att af dessa delegationer här nämnd ordning behandlas ;

Tuberkoloskomiténs framställning om anslag för apterandet af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer.

§ 58.

Beslöto Herrar Stadsfullmäktige att i dagens protokoll skulle intagas följande af Hamnstyrelsen, till Drättselkammaren ingifna och af Kammaren såsom varande af mera allmänt intresse till Herrar Stadsfullmäktige öfverlemnade berättelse.

Till Drättselkammaren i Karlstad.

Jämlikt föreskrift i § 2 mom. 8 av för Hamnstyrelsen gällande reglemente för Styrelsen avgifva

Berättelse för år 1906

angående hamntrafiken och Styrelsens viktigare förvaltningsåtgärder samt utfallet av verkställda och avslutade nybyggnads- eller större reparationsföretag.

Sjöfarten började den 19 April och avslutades den 13 December.

Hamnen besöktes av 2,439 (2,124)* st. fartyg, varav 1,113 ångare, 288 seglare och 1,038 prämar. Trettiofyra (37) fartyg ankommo från och 256 (179) avgingo till utrikes ort. Tontalet utgjorde:

för prämar	60,557	(53,926)
» seglare.....	14,652	(14,194)
» ångare.....	121,811	(96,890)

Summa 197,020 (165,010 ton.)

Bland importerade varor äro följande huvudartiklar: 2,360 (1,405) ton järn, 511 (418) ton kaffe, 938 (722) ton socker, 4,025 (2,882) ton mjöl, 653,647 (476,139) hl. kol, 4,374 (6,899) ton svavelkis, 2,750 (1,125) ton oljor, 5,532 (9,024) ton tegel, 261 (344) ton tobak, 978 (702) ton gläubersalt, 21,394 (25,218) hl. kalk, 2,719 (2,907) ton cement, 2,227 (1,760) ton foderämne, 635 (515) ton gödningsämne.

Bland exporterade varor märkas: 4,406 (3,358) ton järn, 3,597 (6,375) ton kisbränder, 3,424 (2,669) ton papper, 17,019 (12,905) ton trämassa, 11,529 (7,862) m³ rundvirke och 8,713 (5,940) m³ skuret virke.

Påförda hamnavgifter hava utgjort:

för fartyg	14,772,86	(11,574,83)
» importerade varor.....	25,584,86	(22,516,43)
» exporterade varor.....	19,798,65	(14,948,20)

Summa 60,156,37 (49,039,46)

*) Siffror inom parantes angiva motsvarande föreg. år.

Under året har arbetet med hotellkajen avslutats för en kostnad av kr. 47,011: 74. Anslag har härtill beviljats med kr. 47,500: —.

För nya hamnbyggnaden beviljades den 23 februari 1906 ett anslag av 183,000 kr., varav under året förbrukats 126,137 kr. 48 öre. Nya hamnbyggnaden kommer att till det väsentligaste slutföras under innevarande år, och skall en fullständig redogörelse över detta stora arbete inflyta i 1907 års berättelse.

Förstärkningen av nya kajen i inre hamnen, vartill anslag beviljades den 21 december 1905 med 4,000 kr., har fullbordats för en kostnad av kr. 4,273: 80.

Till muddring i inre hamnen anslogs den 1 November kr. 6,000, varav under året användts kr. 3,365: 29.

Till iordningsställande av hamnkaptens och hamnfogdens bostäder jämte några smärre byggnadsreparationer har använts ej mindre än 5,575 kr. 82 öre.

Den ökade rundvirkesskeppningen har påkallat anbringandet av en del nya duod'alber, som kostat 1,356 kr. 41 öre.

I 1906 års stat beräknades inkomsterna till 49,581 kr. 20 öre, men uppgingo de i verkligheten till 63,250: 34. Då utgifterna belöpte sig till kr. 211,663: 01 så har upplånats 148,412: 67. Anslag till fyllande av bristen i 1906 års stat samt under året beviljade extra anslag utgjorde tillhoppa 215,279: 14, varav 148,412 kr. 67 öre förbrukats. Utav återstoden 66,863 kr. 47 öre har i 1907 års stat ånyo uppförts kronor 59,453: 52 till nya hamnbyggnaden och 3,167: 07 till muddring i inre hamnen.

Hamnens skuld, som vid årets början uppgick till kr. 512,755: —
har under året ökats med..... » 146,518: 29

vadan den vid årets slut uppgick till 659,273: 29

Ett sammandrag över hamnens kassaräkning lämnas härmed:

Inkomster:

Kassabehållning från 1904		81: 04
Hamnuppbörden	58,697: 74	
Arrenden och hushyror	2,104: 32	
Kranhyror	241: 25	
Upplagsplatshyror	1,967: 63	
Diverse	158: 36	63,169: 30
Ersättning av Drätselverket för hotellkajens fullbordande....		1,894: 38
Lån till bristens täckande av Drätselverket	138,516: 45	
Af reparationsfonden	8,001: 84	146,518: 29
		<u>Kronor 211,663: 01</u>

Utgifter:

Stadsandelen.....	11,739: 55	
Reparationsfonden	4,695: 82	
Räntesaldo	30,378: 92	46,814: 29
Nya hamnbyggnaden	126,137: 48	
Hotellkajen	1,894: 38	
Nya inventarier	1,006: 90	129,038: 76
Hamnens underhåll	12,266: 67	
Byggnaders underhåll	5,575: 82	
Inventariers d:o	589: 30	
Diverse utgifter	2,743: 26	21,175: 05
Lyshållningen ..		1,677: 17
Administration		12,653: 92
Kassabehållning till 1907.....		303: 82
		<hr/> Kronor 211,663: 01

Karlstad den 25 Mars 1907.

På Hamnstyrelsens vägnar:

TH. HELLEBERG.

Ordförande.

Ivar Olsson.

§ 59.

Angående anställandet af en andre fattigvårdstillsyningsman hade Fattigvårdstyrelsen till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning.

Se ser. A. N:o 3; 6.

Öfver denna framställning hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtanden; Och biföllo nu Herrar Fullmäktige framställningen i fråga.

§ 60.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Nerman väckt motion om upplåtande af s. k. Engholmska villan å Herrhagen med dertill hörande uthus och jordområde för ett barnhem; varande motionen med dervid fogade stadgar för Föreningen för Karlstads barnhem af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 3; 9.

I anledning häraf hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit utlåtanden, lydande Utskottets sålunda:

Se ser. A. N:o 3; 9.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige Utskottets hemställan i denna sak.

§ 61.

I enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande hemställt, lade nu Herrar Stadsfullmäktige utan vidare till handlingarne vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af härvarande Högre Allmänna Läroverks byggnadsfonds räkenskaper och förvaltning år 1906.

Se ser. A. N:o 3; 18.

§ 62.

Från särskilda komiterade för uppgörande af ritningar och kostnadsförslag till en ny brandstation här i staden hade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit följande betänkande och förslag.

Se ser. A. N:o 3; 21.

Häröfver hade uppå remiss Brandstyrelsen, Byggnadsnämnden, Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 3; 21.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 63.

Angående försäljning af hamnens äldre mudderverk med prånar hade Hamnstyrelsen till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se ser. A. N:o 3; 22.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtande, i enlighet hvarmed Herrar Stadsfullmäktige nu beslöto.

§ 64.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Fruntimmersföreningen här i staden uti framställning, som af Herr Nerman såsom motion upptagits, hemställt om understöd för en barnkrubba för de östra stadsdelarne; Och beslöto nu Herrar Full-

måktige att i enlighet med hvad Drättselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt bevilja för ändamålet i fråga tills vidare ett årligt anslag af 1,000 kronor.

Se ser. A. N:o 3; 23.

§ 65.

Styrelsen för Karlstads Läsestugor hade angående ett tilläggsanslag för den nyinrättade andra läsestugan till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:o 3; 24.

Häröfver hade uppå remiss Drättselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden lydande Utskottets sålunda:

Se ser. A. N:o 3; 24.

Och biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige Beredningsutskottets hemställan i denna sak.

§ 66.

På grund af uppdrag af Herrar Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden till Herrar Fullmäktige inkommit med förslag till stadsplan för den under staden senast lagda delen af säteriet Wåxnäs, i anledning hvaraf Drättselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 3; 25.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt, undantagandes dock att Herrar Fullmäktige beslöto att af Byggnadsnämnden föreslagna gatunamnet Esplanaden utbytes mot namnet Karl IX:s-gatan.

§ 67.

Sedan inom föreskrifven tid ansökningar till Mellqvists stipendium för goda framsteg i studier till Herrar Stadsfullmäktige inkommit från studerandena Herman Hultström, Elin Brynteson, John Olof Eriksson, John Nilsson, Harald Skogsberg, Olga Wiel-Andersén, August Hildebrand Larsson, Erik Johansson och Folke Lindholm, så beslöto nu på hemställan af Beredningsutskottet Herrar Fullmäktige att af nu för utdelning tillgängliga räntan å donationsfonden, hvilken ränta uppginge

till 500 kronor, tilldela hvar af sökandena Brynteson, Eriksson, Nilsson, Skogsberg och Hultström 100 kronor.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justeradt den 7 Maj 1907.

AXEL DAHLMAN.

AUG. HUZELL. OSCAR KULLGREN.

Offentligen uppläst den 7 Maj 1907, betygar

ex officio:
W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktieförings tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 17 Maj.

N:o 5.

Föredragningslista.

1:o) Val af fyra ledamöter i landstinget för tiden 1 Sept. 1907—31 Aug. 1909 (afgående ledamöter: Herrar Lindholm, Lundberg och af Geijersstam); 2:o) Val af fyra suppleanter i landstinget för tiden 1 Sept. 1907—31 Aug. 1909 (afgående suppleanter: Herrar Clarholm, Lindmark och Svanbom); 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Hamnstyrelsens framställning angående framdragandet	af ett statens jernvägsspår från östra stationen till hamnen vid Kanikenäset; 4:o) D:o d:o i anledning af Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets' framställning om anslag för anordnande af mästerskapstävlingar här i staden instundande sommar; 5:o) D:o d:o i anledning af Herrar Dahlmans och Arrhenius' motion om anslag för undersökning för en jernväg Karlstad—Högsäter.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 311

LECTURE 10: THE HARMONIC OSCILLATOR

The harmonic oscillator is a fundamental system in physics. It is a mass m attached to a spring with spring constant k . The potential energy is $V(x) = \frac{1}{2}kx^2$. The equation of motion is $m\ddot{x} = -kx$. The solution is $x(t) = A\cos(\omega t + \phi)$ where $\omega = \sqrt{k/m}$.

The energy of the oscillator is $E = \frac{1}{2}m\dot{x}^2 + \frac{1}{2}kx^2$. The total energy is constant and equal to $E = \frac{1}{2}kA^2$.

The period of oscillation is $T = 2\pi/\omega = 2\pi\sqrt{m/k}$.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 17 Maj 1907.

§ 68.

Vid upprop befunnos Herr Nyström på grund af sjukdom, Herrar Wallberg, Michaelsson, af Segerström, Arrhenius, Ahlmark och Aurell på grund af bortovaro från staden samt Herr Byttner utan anmäldt förfall från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälde förfallen af Herrar Fullmäktige, hvaremot Herr Byttner för förfalllös utevare föllades att till stadskassan böta två kronor.

§ 69.

Sedan Herr Ordföranden anmält, att han vore förhindrad att i justeringen af dagens protokoll deltaga utsågos härtill jemte Herr vice Ordföranden Herrar Svanström och Svanbom; Och skulle justeringen ega rum nästföljande dag kl. 2,30 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum.

§ 70.

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 71.

Föredrogs och skulle till Drätselkammaren för kännedom och efterrättelse öfverlemnas Kungl. Maj:ts genom Magistraten inkomne bref af den 26 April innevarande år angående rätt för staden att upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 900,000 kronor.

§ 72.

Föredrogs och remitterades till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas af Herr Svensén väckt motion om vederbörlig framställning från Stadsfullmäktiges sida angående inrättandet af ytterligare ett apotek här i staden.

§ 73.

Anmälde Herr Ordföranden, att angående val af ledamöter och suppleanter i länets landsting från Konungens Befallningshafvande i länet inkommit följande kungörelse:

*Sedan Konungens Befallningshafvande genom kungörelse den 12 januari innevarande år (Ser. A. N:o 23) med ledning af då tillgängliga senaste folkmängdsuppgifter kungjort, huru många landstingsmän jämte suppleanter samt huru många valmän för utseende af landstingsmän jemte suppleanter innevarande år skulle väljas för de särskilda valkretsarne inom länet, har genom från Kungl. Statiska Centralbyrån Konungens Befallningshafvande numera tillhandakommen uppgift angående folkmängden inom länet uttrönts, att folkmängden inom vissa af ifrågasvarande valkretsar under år 1906 ökat eller minskats på sådant sätt, att för dessa valkretsar förberörda kungörelse — med tillämpning af bestämmelserna i 3 och 5 §§ landstingsförordningen — icke vidare må lända till efterrättelse.

I följd häraf varder, med ändring af meranämnde kungörelse i här efter angifna delar, härmed kungjort, att sistnämnda folkmängdsuppgifter föranleda därtill att — i den mån vederbörande val icke redan ägt rum — böra under innevarande år utses:

i *Karlstads stad*:

fyra landstingsmän jämte fyra suppleanter

och i *Karlstads härad*:

tre landstingsmän jämte tre suppleanter;

äfvensom följande antal valmän jämte suppleanter, nämligen:

inom Karlstads härad tillhopa 8, däraf inom *Karlstads landsförsamling* 2;

inom Nordmarks härad tillhopa 22, däraf inom *Skillingmarks socken* 1; och

inom Älfvals härad nedre tingslag 13, däraf inom *Norra Råda socken* 5.

Karlstad i landskansliet den 22 mars 1907.

GERH. DYRSSEN.

Axel Schotte,

efter tagen del hvaraf Herrar Fullmäktige skredo till val med slutna sedlar af fyra ledamöter i landstinget för tiden 1 Sept. 1907—31 Aug. 1909 och utsågos härtill med mer än hälften af de afgifna rösterna Herrar Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm, vice Häradshöfdingen S. af Geijersstam, f. d. Regementsläkaren m. m. N. Lundberg samt Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius.

§ 74.

Som nu till ledamot af landstinget valts förutvarande suppleanten Herr Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius förelögs med slutna sedlar val af fem suppleanter

i landstinget för tiden 1 Sept. 1907—31 Aug. 1909 och utsågos härtill att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Ingeniören Axel Svanbom, Lasarättsläkaren m. m. P. Clarholm, f. d. Förste Landtmätaren m. m. G. Lindmark, Majoren m. m. Th. Helleberg samt Kaptenen m. m. H. Ziegler.

Det skulle här antecknas, att Herrar Svanbom, Clarholm, Lindmark och Helleberg redan vid första valet erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, att Herr Ziegler blifvit till suppleant utsedd efter omval emellan honom och närmast i röstetal varande Herr Bokhandlaren m. m. A. Nerman, att dels Herrar Svanbom och Clarholm dels också Herrar Lindmark och Helleberg erhållit lika röstetal, samt att därför tvänne lottningar egt rum till bestämmande af ordningen dels emellan Herrar Svanbom och Clarholm dels ock emellan Herrar Lindmark och Helleberg i fråga om skyldigheten att tjänstgöra.

§ 75.

Angående jernbanetraffiken emellan stadens östra station och stadens nya hamn vid Kanikenäset samt å hamnplanet derstädes hade Herr Helleberg till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:o 4; 37.

De i framställningen omförmälda förslagen till öfverenskommelser lydde sålunda:

Se ser. A. N:o 4; 37.

Öfver denna Herr Hellebergs framställning, hvilken af Herr Dahlman såsom motion upptagits, hade uppå remiss Hamnstyrelsen, Drättselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden; varande Kammarens yttrande, i hvilket Utskottet instämt af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 4; 37.

Då nu detta ärende, efter föredragning af icke redan förut i tryck Herrar Fullmäktige tillstålda handlingar rörande detsamma, företogs till afgörande, begärdes ordet af Herr Borgmästaren, som på anförda grunder hemställde, om icke Herrar Fullmäktige ville taga under ompröfning åtskilliga af honom nu förordade ändringar i och tillägg till de båda förslagen till öfverenskommelser, hvarefter såväl Herr Helleberg som Herr af Geijersstam yttrade sig i frågan samt yrkade bifall till de ändrings- och tilläggsförslag Herr Borgmästaren framställt; Och beslöto derpå Herrar Stadsfullmäktige att med bifall i öfrigt till hvad Drättselkammaren och Beredningsutskottet i detta ärende hemställt godkänna de båda förslagen till öfverenskommelser med följande ändringar och tillägg nämligen:

A. i förslaget till öfverenskommelse med Kungl. Jernvägsstyrelsen:

1:o) i § 2 insätts efter ordet: "spår" orden: "för så vidt denna mark icke eges af Karlstad—Munkfors Jernvägsaktiebolag";

2:o) i § 3 uteslutes ordet: "tillsvidare";

3:o) i § 6 uteslutes hvad i förslaget förekommer efter orden: "är fråga" och insättes i stället: "har staden rättighet att på sin bekostnad medelst planering och stensättning m. m. anordna vägöfvergångar på så många ställen, hvarom öfverenskommelse kan träffas med Kungl. Jernvägsstyrelsen eller som i brist af åsämjande bestämmes af skiljemän, utsedde enligt § 13 här nedan";

4:o) efter § 6 inskjutes en ny § med N:o 7 af följande lydelse: "Staden är, såvidt på Kungl. Jernvägsstyrelsen beror, berättigad att i och för reparation eller utbyte af den under hamnspåret belägna afloppsledningen från Herrhagen till östra elfgrenen vidtaga erforderliga åtgärder, som icke hindra eller innebära fara för jernvägsdriften";

5:o) ordningsnumret å förslagets § 7 samt efterföljande §§ ändras på sätt nyinskjutna § 7 belingar;

6:o) i förslagets § 7 eller efter ändringen af §-följden § 8 insätts efter ordet: "Kanikenäset" orden: "äfvensom å hamnplanet";

7:o) i förslagets § 10 eller efter ändringen af §-följden § 11 insättes efter ordet: "ersätta" ordet: "blifvande";

B. i förslaget till öfverenskommelse med Styrelsen för Karlstad—Munkfors Jernvägsaktiebolag:

1:o) i § 1 af förslaget uteslutes efter orden: "utöfver hvad" ordet: "genom" och insätts i stället orden: "med anledning af" samt inskjutas efter ordet: "följd" orden: "är exproprieradt" hvarförutom i sista punkten af denna § orden: "Staden godkänner, hvad Karlstad—Munkfors jernväg beträffar", utbytes mot orden: "Både staden och bolaget godkänna";

2:o) i § 2 inskjutas efter ordet: "spår" orden: "och som icke eges af jernvägsbolaget", hvarjemte ordet: "jernvägsbolaget" i samma § utbytes mot ordet: "bolaget";

3:o) efter § 4 insätts två nya §§ nämligen såsom § 5: "Jernvägsbolaget medger för sin del att staden må anordna de för vinnande af förbindelse med staden erforderliga vägöfvergångar öfver jernvägen i banans plan, hvarom öfverenskommelse emellan bolaget och Stadsfullmäktige kan träffas eller som i brist af enighet dem emellan bestämmes genom skiljemän, utsedde enligt § 11 här nedan, dock att bolaget eger föreskrifva de försiktighetsmått, som vid vägöfvergångarnes passerande böra iakttagas af den trafikerande allmänheten", samt såsom § 6:

”Staden är, såvidt på jernvägsbolaget beror, berättigad att i och för reparation eller utbyte af den under hamnspåret belägna afloppsledningen från Herrhagen till östra elfgrenen vidtaga erforderliga åtgärder, som icke hindra eller innebära fara för jernvägsdriften“;

4:o) ordningsnumret å förslaget § 5 och efterföljande §§ ändras på sätt nyutskjutna §§ 5 och 6 betinga;

5:o) i förslaget § 6 eller efter ändringen af §-följden § 8 utbytas orden: ”mom. 8“ mot orden: ”§ 11“.

Vidare beslöto Herrar Stadsfullmäktige att hvad sålunda beslutats skulle med anhållan om godkännande i respektive delar meddelas Kungl. Jernvägsstyrelsen och Styrelsen för Karlstad—Munkfors Jernvägsaktiebolag medelst protokollsutdrag.

§ 76.

Öfver en af Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets hos Herrar Stadsfullmäktige gjord, af Herr Dahlman såsom motion upptagen framställning om ett anslag af ettusen kronor för anordnande instundande sommar här i staden af täflingar för amatörer om svenskt mästerskap i fri idrott och atletik hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit utlåtanden; varande Utskottets af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 4; 35.

Och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 77.

För en fullständig undersökning rörande en smalspårig jernväg Karlstad—Högsäter hade Herrar Dahlman och Arrhenius hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit om ett anslag af ettusenfemhundra kronor öfver hvilken framställning Drätselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss sig yttrat, dervid Utskottet utlåtitt sig sålunda:

Se ser. A. N:o 4; 38.

Hvad Utskottet i detta ärende hemställt, blef Herrar Stadsfullmäktiges beslut.

Justeradt den 18 Maj 1907.

C. O. NORDENSVAN.

A. SVANSTRÖM. AXEL SVANBOM.

Offentligen uppläst den 22 Maj 1907, betygar

In fidem:
W. BROCKMANN.

ex officio:
W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 19 Juni.

N:o 6.

Föredragningslista.

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af komitérades betänkande och förslag rörande uppförandet af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande; 3:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens under Kammarens vård stående lösa egendom; 4:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om afskortning af resterande utskylder; 5:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken förslag rörande allmänna lyshållningen nästa lysår; 6:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning dels om återkallande af väckt förslag angående tillsättandet af en biträdande sekreterare och arkivarie dels ock om upphållandet af	<p>sekreteraretjensten hos Kammar-
ren under årets senare hälft;</p> <p>7:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om tillökning af vatten- och aflöpsledningarne i Kungs-, Herrgårds- och Vestra Kanal-
gatorna m. m.;</p> <p>8:o) D:o d:o i anledning af Hamnstyrelsens framställning om anslag för upprensning af prämkal-
kanalen emellan elfven och jern-
vägsbron;</p> <p>9:o) D:o d:o i anledning af vederbö-
rande nämnds förslag rörande
användningen af årets anslag till
nykterhetssakens befrämjande;</p> <p>10:o) D:o d:o i anledning af Herr Huss
motion angående framställning
till Kungl. Jernvägsstyrelsen om
insättandet af en genomgående
kombinerad 2:dra och 3:dje klass
vagn i tåg N:r 283 från Värm-
land till Stockholm;</p> <p>11:o) D:o d:o i anledning af de båda
skytteföreningarnes här i staden</p> |
|---|---|

- framställning om anslag för främjande af deras verksamhet;
- 12:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för elementarläroverket för flickor framställning om höjning af terminsafgifterna vid skolan;
- 13:o) D:o d:o i anledning af sekreterarens hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet begäran om löneförhöjning;
- 14:o) D:o d:o i anledning af vederbörande revisorers framställning om ändring i tiden, för hvilken revisorerna af Drätselkammarens räkenskaper och förvaltning skola hädanefter utses;
- 15:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten och gasverken framställning om anslag för gasledningar i Åttkants- och Repslagaregatorna m. m.;
- 16:o) D:o d:o i anledning af Hälsovårdsnämndens framställning om

- ytterligare utredning i slakthusfrågan samt om anslag härför;
- 17:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om tillstånd att leverera elektrisk ström till Hagaborg samt om anslag härför;
- 18:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för utvidgning af elektriska kabelnätet å Herrhagen;
- 19:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens förslag rörande uppförandet af en saluhall i Tingvallska trädgården;
- 20:o) D:o d:o i anledning af Herr Ordförandens framställning om ansökan till Kungl. Maj:t om lån för nya hamnen ur handels- och sjöfartsfonden.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 Juni 1907.

§ 78.

Vid upprop befunnos Herrar vice Ordföranden, Svanbom, Ahlmark, Noréus, Helleberg, Huss, Regner och Brattström på grund af bortovaro från staden samt Herr Aurell, hindrad af trängande göromål, från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 79.

Sedan Herr Ordföranden anmält, att han under de närmaste dagarne här-efter komme att vara från staden frånvarande, utsågs Herr af Geijersstam att vid justeringen af dagens protokoll företräda Herr Ordföranden; Och skulle justeringen lördagen den 22 innevarande månad kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum förrättas af förutom Herr af Geijersstam Herrar Svensén och Arrhenius.

§ 80.

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 81.

Följande ärenden föredrogos och remitterades för yttrande och utredning:

A. till Hälsovårdsnämnden:

Konungens Befallningshafvandes i länet resolution i anledning af Stadsfullmäktiges beslut om införande af köttbesigtningstvång här i staden m. m.;

B. till Beredningsutskottet:

1:o) Magistratens skrifvelse angående O. F. Olssons ansökan att å stora torget få försälja korta varor;

2:o) inkomne ansökningar till Mellqvistska slöjdstipendiet:

3:o) Drättselkammarens framställning om anslag för afloppsledningar i Kungsgatan och Eneströmsgatan till afledandet af dagvattnet;

4:o) Drättselkammarens framställning angående införande af elektrisk belysning i rådhuset;

5:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om afskrifning å under dess vård stående inventarier;

• **C.** till Drättselkammaren:

Hälsovårdsnämndens framställning om höjning af pensionen till förra sjuksköterskan vid epidemisjukhuset Emma Andersson;

D. till styrelsen för vatten- och gasverken samt Drättselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Från åtskillige fastighetsegare i Hagaborg inkommen, af Herr Hellberg såsom motion upptagen framställning, att staden måtte hädanefter ombesörja och bekosta gatubelysningen i sagde förstad;

D. till Trädgårdsstyrelsen och Drättselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Herr Dahlmans framställning rörande upplåtande af mark för en skolträdgård samt angående boställsgård för rektor vid högre allmänna läroverket härstädes.

§ 82.

Angående uppförandet af en ny försörjningsinsättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande hade på grund af erhållet uppdrag särskilde komitérade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande betänkande och förslag:

Se ser. A. N:r 5 A; 17.

Häröfver hade uppå remiss Hälsovårdsnämnden, Drättselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen afgifvit så lydande utlåtanden:

Se ser. A. N:r 5 A; 17.

derpå Beredningsutskottet i ärendet yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:r 5 A; 17.

Och biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige hvad Utskottet i denna sak hemställt.

§ 83.

I enlighet med hvad Drättselkammaren hemställt samt Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkt medgåfvo nu Herrar Stadsfullmäktige, att

afskrifning finge ske å under Kammarens vård stående inventarier till sammanlagdt belopp af 3,095 kr. 72 öre, nämligen med 215 kr. 99 öre å de i den af Stadskamreraren förda längden upptagne inventarier och med 2,879 kr. 73 öre å inventarierna i den af Stadsbyggmästaren förda längden.

Se ser. A. N:o 5 A; 19.

§ 84.

Biföllo Herrar Stadsfullmäktige Drätselkammarens, af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkta framställning att afkortning af restutskylder från 1906 års 3:dje uppbördsstämma måtte få i enlighet med uppgjort förslag ske till ett sammanlagt belopp af 67 kr. 50 öre.

Se ser. A. N:r 5 A; 20.

§ 85.

Med förordande af bifall till detsamma hade Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige öfverlemnad af Styrelsen för vatten- och gasverken uppgjort förslag angående allmänna lyshållningen nästa lysår, hvilket förslag, innefattande jemväl begäran om anslag för i detsamma upplagna arbeten, lydde sålunda:

Se ser. A. N:r 5 A; 28.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende tillstyrkt och hemställt.

§ 86.

Angående dels återkallande af väckt förslag rörande tillsättandet af en biträdande sekreterare och arkivarie och dels uppehållandet af sekreteraretjensten hos Drätselkammaren under innevarande års senare hälft hade Kammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se ser. A. N:o 5 A; 29.

Denna framställning hade af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkts och blef nu af Herrar Fullmäktige bifallen.

§ 87.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken angå-

ende tillökning af vatten- och afloppsledningarne i Kungs-, Herrgårds- och Vestra Kanalatorna m. m. inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:r 5 A; 30.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige denna framställning, som af Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkts.

§ 88.

I enlighet med hvad Hamnstyrelsen hemställt samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige sagde Styrelse ett anslag af 12,000 kr. att i enlighet med uppgjort kostnadsförslag användas för upprensning af pråmkanalen mellan elfven och jernvägsbron; skolande anslaget utgå af hamnens medel.

Se ser. A. N:r 5 A; 31.

§ 89.

Rörande användningen af för nykterhetssakens främjande afsatta och nu disponibla medel hade vederbörande nämnd till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande betänkande och förslag:

Se ser. A. N:r 5 A; 33.

Härjemte hade i detta ärende Styrelsen för folkköket och varmmjölksautomaten gjort en så lydande framställning:

Se ser. A. N:r 5 A; 33.

Uppå remiss hade derpå Beredningsutskottet i denna sak yttrat sig sålunda:
Se ser. A. N:r 5 A; 33.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet sålunda hemställt.

§ 90.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Huss väckt följande motion:

Se ser. A. N:r 5 A; 36.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:r 5 A; 36.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet i denna sak hemställt.

§ 91.

Om anslag för främjande af föreningarnes verksamhet hade Karlstads skytteförening samt Karlstads läroverks skytteförening till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande af Herr Huss såsom motion upptagna framställning:

Se ser. A. N:o 5 A; 39.

Till denna framställning hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt bifall; Och beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige det begärda anslaget.

§ 92.

Styrelsen för högre elementarläroverket för flickor hade angående höjning af terminsafgifterna vid skolan till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se ser. A. N:r 5 A; 40.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden; Och biföllo nu Herrar Fullmäktige Skolstyrelsens framställning i fråga.

§ 93.

Sedan sekreteraren hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet till Stadsfullmäktiges Herr Ordförande inkommit med följande skrifvelse angående löneförhöjning:

Se ser. A. N:r 5 A; 41.

så hade Herr Ordföranden öfverlemnadt denna sekreterarens framställning till Herrar Stadsfullmäktige under hemställan, att Herrar Fullmäktige måtte höja sekreterarearvodet till det belopp, Herrar Fullmäktige kunde finna skäligt; Och beslöto nu i enlighet med hvad Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt Herrar Fullmäktige att bifalla hvad sekreteraren i fråga om den till honom utgående aflöningen begärt.

§ 94.

I enlighet med hvad vederbörande revisorer föreslagit samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i afgifna utlåtanden tillstyrkt beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige, att revisorer af Drätselkammarens räkenskaper och förvaltning hädanefter skola utses för kommande året i stället för, såsom hittills skett, för det löpande, hvarjemte Herrar Fullmäktige på Utskottets hemställan bestämde, att vid allmänna

valen instundande höst skola utses revisorer för granskning af Drätselkammarens förvaltning och räkenskaper såväl innevarande som nästa år.

Se ser. A. N:r 5 A; 42.

§ 95.

Angående anslag för gasledningsarbeten hade Styrelsen för vatten- och gasverken till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se ser. A. N:o 5 A; 43.

Öfver denna framställning hade Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:o 5 A; 43.

I detta Kammarens yttrande hade Beredningsutskottet instämt; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet härmed.

§ 96.

För ytterligare utredning i slakthusfrågan hade Hälsovårdsnämnden hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag af 1,000 kronor samt i öfrigt hemställt på sätt framginge af följande:

Se ser. A. N:r 5 A; 8.

Hälsovårdsnämndens framställning i denna sak hade af Drätselkammaren och Beredningsutskottet förordats och blef nu af Herrar Fullmäktige bifallen.

§ 97.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken angående tillstånd att leverera elektrisk ström till Hagaborg och derintill liggande områden inkommit med en så lydande framställning:

Se ser. A. N:o 5 B; 44.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden; Och biföllo nu Herrar Fullmäktige framställningen ifråga.

§ 98.

Beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Styrelsen för vatten- och gasverken hemställt samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt sagde styrelse ett anslag af 25,000 kr. att i

enlighet med uppejort kostnadsförslag användas till utsträckning af det elektriska kabelnätet å Herrhagen.

Se ser. A. N:r 5 B; 45.

§ 99.

På grund af återremiss hade Drätselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med utlåtande och förslag rörande uppförandet af en saluhall i Tingvallska trädgården af följande lydelse:

Se ser. A, N:o 5 B; 46.

I detta ärende hade på anmodan af Beredningsutskottet Hälsovårdsnämnden yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:r 5 B; 46.

Härpå hade Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Se ser. A. N:r 5 B; 46.

Och beslöto nu efter hållen liflig diskussion Herrar Fullmäktige att bifalla hvad Utskottet i denna sak hemställt.

Delta beslut fattades efter votering med 23 röster emot 4, som afgåfvos för under diskussionen af Herr Huzell framställt yrkande, att med afgörandet af denna fråga måtte få tillsvidare anstå och ärendet bordläggas.

§ 100.

Angående framställning till Kungl. Maj:t om lån för nya hamnen ur handels- och sjöfartsfonden hade Herr Ordföranden inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:r 5 B; 47.

Det framställningen bifogade skrifvelseförslaget lydde sålunda:

Se ser. A. N:o 5 B; 47.

Hvad Herr Ordföranden sålunda hemställt hade af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkts och blef nu af Herrar Fullmäktige bifallet med allenast den förändringen att orden: "tvåhundratusen kronor" i näst sista punkten af skrifvelseförslaget skulle utbytas mot orden: "trehundra tusen kronor eller det mindre belopp, som högst kan erhållas".

§ 101.

Sedan Magistraten infordrat anbud å öfvertagande af den rätt till detaljhandel här i staden med bränvin, som blifvit medgifven för tiden från och med den 1

nästa Oktober till den 1 Januari 1911 samt inom föreskrifven tid dylikt anbud inkommit endast från Karlstads Spritförsäljningsbolag, så hade Magistraten anmodat Herrar Stadsfullmäktige att öfver samma anbud sig yttra; Och beslöto nu i enlighet med hvad Beredningsutskottet hemställt Herrar Stadsfullmäktige att till antagande förorda förberörde af Karlstads Spritförsäljningsbolag afgifna anbud.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justeradt den 22 Juni 1907.

SVEN af GEIJERSSTAM.

KARL ARRHENIHS. KARL JOH. SVENSÉN.

Offentligen uppläst den 26 Juni 1907, betygar

Ex officio:
W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 14 September.

N:o 7.

Föredragningslista.

- 1:o) Remiss af inkomna ärenden.
 - 2:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Brandslyrelsens framställning om ett tilläggsanslag för anordnandet af den beslutade nya brandstationen.
-

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 14 September 1907.

§ 102.

Vid upprop befunnos Herrar vice Ordföranden, Hellberg, Ahlmark, Noréus, Stenström och Huss på grund af bortovaro från staden, Herrar Arrhenius och Helleberg på grund af sjukdom, samt Herrar Clarholm och Byttner, hindrade af sitt arbete, från sammanträdet frånvarande, och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 103.

Att jemte Herr Ordföranden Måndagen den 16 innevarande månad kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Moberg och Forssell.

§ 104.

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 105.

Föredrogs och blef till Drätselkammaren för yttrandes afgifvande remitterad från Kungl. Fångvårdsstyrelsen genom Konungens Befallningshafvande i länet inkommen svarsskrivelse å af Herrar Fullmäktige gjord framställning om jordbyte emellan Kungl. Fångvårdsstyrelsen och staden.

§ 106.

Föredrogs och skulle till Drätselkammaren för kännedom och iakttagande öfverlemnas följande rörande stadsfiskalens här i staden aflöning inkomne Kungl. bref:

Afskrift af afskrift.

OSCAR etc. — — — — —

Vår ynnest etc. — — — — —

Sedan Stadsfullmäktige i Karlstad vid sammanträde den 13 September 1906, i öfverensstämmelse med ett af Magistraten därstädes afgifvet förslag, beslutat,

att i aflöning till stadsfiskalen i staden skulle från stadskassan årligen utgå 1,500 kronor, däraf 900 kronor såsom lön och 600 kronor såsom tjänstgöringspenningar, samt att en nytillträdande innehafvare af tjänsten skulle tillförbindas att, där så påkallades, såsom poliskommissarie öfvertaga tillsynen och befälet öfver poliskåren emol en förhöjning i aflöningen af 1,000 kronor för år, hafven I uli underdånig skrifvelse den 12 Oktober 1906 underställt nämnda beslut Vår pröfning med hemställan att fastställelse måtte meddelas å omförmälda lönestat.

Öfver ifrågavarande beslut har justitiekanslersämbetet afgifvit infordradt utlåtande, däri ämbetet yrkat att, äfven om polisgöromål ej uppdragas åt stadsfiskalen, de till honom från staden utgående löneförmåner bestämmas till åtminstone 2,500 kronor om året, på lämpligt sätt fördelade i lön- och tjänstgöringspenningar.

Med anledning af hvad justitiekanslersämbetet anført, hafven I, jämlikt nådig befallning, inkommit med förnyadt yttrande från Stadsfullmäktige, däruti tillkännagifvits, att Stadsfullmäktige den 21 Februari 1907 beslutat, att till stadsfiskalens aflöning skola från stadskassan årligen utgå 2,500 kronor däraf 1,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, samt att en nytillträdande innehafvare af tjänsten skall tillförbindas att, där så påfordras, för den honom såsom stadsfiskal tillkommande aflöning, i egenskap af poliskommissarie, jämväl öfvertaga tillsynen och befälet öfver poliskåren.

Vid ärendets föredragning hafva Vi funnit godt fastställa ofvannämnda, af Stadsfullmäktige den 21 Februari 1907 antagna lönestat för stadsfiskalen i staden.

Detta varder Eder till egen kännedom och vederbörandes förständigande meddeladt.

Stockholms slott den 10 Augusti 1907.

Under Hans Maj:ts

Vår allernådigste Konungs och Herres frånvaro

Dess tillförordnade Regering

ARVID LINDMAN.

HUGO HAMMARSKJÖLD.

ALBERT PETERSSON.

JULIUS JUHLIN.

Georg Carlsson.

Till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Värmlands län ang. reglering af stadsfiskalens i Karlstad löneförmåner.

Vidimeras Ex officio:
GEORG SAMUELSON.

Vidimeras Ex officio:
CARL LIDBERG.

§ 107.

Följande ärenden föredrogos och remitterades

A. till Beredningsutskottet:

- 1:o) vederbörande revisorers berättelser öfver verkställda granskningar af stadens styrelser och delegationers räkenskaper och förvaltning år 1906;
- 2:o) af Magistraten upprättadt förslag till ordningsstadga för staden;
- 3:o) Hälsovårdsnämndens framställning angående ordningsstadgande för torg-handeln här i staden samt angående införsel af matvaror hit till staden;
- 4:o) Fattigvårdsstyrelsens framställning om godkännande af Styrelsens åtgärd att försälja gården med adressbeteckning Östra Herrhagen Nr 1 A;

B. till Drätselkammaren:

- 1:o) Hälsovårdsnämndens framställning om vattenafledning från förstaden Hagaborg och derintill liggande förstäder;
- 2:o) Hamnstyrelsens framställning om gratifikation åt aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka;
- 3:o) Brandstyrelsens framställning om anslag för anskaffande af en mindre ångspruta;
- 4:o) Styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1908;
- 5:o) Styrelsens för föreningen Mjölkdroppen framställning om anslag för år 1908;
- 6:o) Herr Dahlmans motion om anslag till utsedde komitérade för utarbetande af förslag till grunder för pensionering af tjänstemän och betjente i ett dertal rikets städer, hvilka ännu sakna ordnad pensionsväsande;

C. till Hamnstyrelsen och Drätselkammaren att af dessa deligationer i här nämnd ordning behandlas:

Herrar Arrbenius' och Wallbergs motion om anslag för undersökning rörande en ifrågasatt kanal Wenersborg—Uddevalla.

§ 108.

Anmälde Herr Ordföranden, att från Magistraten inkommit till samma myndighet inom föreskrifven tid ingifna ansökningar till den i anledning af Rådmanen Carl Roths begärda entledigande från af honom innehafda rådmansbefattningen lediga första rådmansstjänsten, samt tillkännagaf, att dessa ansökningar voro afgifna af Borgmästaren N. von Zweigberk i Marstrand, Rådmanen och Länsnotarien K. P. Lundblad i Visby, extra Länsnotarien V. E. von der Lancken i Karlstad, Rådmanen Victor Åsberg i Vesterås, Regementsauditören John Rundgren i Karlstad, Hof-Rätts e. o. Notarien Elis Nordenfelt i Kristinehamn, Magistratssekreteraren Carl Lidberg i Karlstad, t. f. Rådmanen Harald Widmark i Karlstad, Hof-

Rätts e. o. Notarien Axel Brunnberg i Karlstad samt Stadsnotarien Erik Lundblad i Örebro, äfvensom att sökanden Brunnberg numera skriftligen återkallat sin ansökan, efter inhemtande hvaraf Herrar Fullmäktige beslöto att vid nästa sammanträde företaga val till besättande af första rådmanstjensten härstädes; Och skulle emellertid ansökningshandlingarne hållas Herrar Fullmäktige för närmare kännedom tagande tillgängliga å Drätselkammarens sessionsrum.

§ 109.

Föredrogs af Herrar Ziegler och Svanbom ingifven motion om anläggande af elektriska spårvägar här i staden, derpå Herr Ziegler yrkade att ärendet måtte till en början till Drätselkammaren och Beredningsutskottet remitteras för yttrandes afgifvande i här nämnd ordning angående huruvida en komité borde tillsättas för frågans vidare utredande och förberedande behandling samt angående beviljande, af anslag till komitén för bestridande af med dess arbete förenade kostnader; Och blef detta Herr Zieglers yrkande af Herrar Fullmäktige bifallet.

§ 110.

Föredrogs följande från Herr Läroverksadjunkten Edv. Bergenström inkomne skrifvelse:

Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av min omedelbart förestående avflyttning från staden nödgas jag avsäga mig följande uppdrag, vilka Herrar Fullmäktige behogat anförtro mig, nämligen att vara ledamot i

Styrelsen för tekniska afton- och Söndagsskolan,
Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.
Styrelsen för Karlstads läseslugor och
Flickskolebyggnadskomitén.

Vördsamt
EDV. BERGENSTRÖM.

Karlstad den 16 juni 1907.

Och blefvo derpå de gjorda afsägelserna godkända, hvarjemte Herrar Fullmäktige bestämde att vid nästa sammanträde val skulle ega rum efter Herr Bergenström beträffande samtliga ofvan omnämnda uppdrag.

§ 111.

Angående beviljandet af ett tilläggsanslag för anordnandet af den beslutade

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 26 September.

N:o 8.

Föredragningslista.

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Val af förste rådman; 3:o) Val af en ledamot i Styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan för tiden till den 1 Januari 1910 (efter Herr K. E. Bergenström); 4:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för tiden till den 1 Januari 1910 (efter Herr K. E. Bergenström); 5:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Karlstads läsestugor (efter Herr K. E. Bergenström); 6:o) Val af en ledamot i komitéén för uppgörande af ritningar och kostnadsförslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor (efter Herr K. E. Bergenström); 7:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Byggnadsnämndens framställning om ändring i kvarteren Gåddan och Loxens norra gatulinier;	8:o) D:o d:o i anledning af Värmländska provinsiallogens af Frimurareorden ansökan om rätt att utskänka spritdrycker till dess medlemmar vid logens sammanträden; 9:o) D:o d:o i anledning af vederbörande brobyggnadsskyldiges underdåniga ansökan om befrielse från skyldigheten att underhålla stadens östra bro; 10:o) D:o d:o i anledning af arbetaren Olof Fredrik Olssons ansökan att få å stora torget försälja korta varor; 11:o) D:o d:o angående fördelningen af Melqvistska slöjdstipendiet; 12:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om införandet af elektrisk belysning i rådhuset; 13:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om afskrifning å stadens

under Styrelsens vård stående lösa egendom;

- 14:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om anslag för aflöpsledningar i Kungs- och Eneströmsgatorna;
- 15:o) D:o d:o i anledning af Herr Dahlmans motion om anordnande af en lämplig idrottsplats för stadens ungdom;
- 16:o) D:o d:o i anledning af Hälsovårdsnämndens framställning om höjning af den till förre sjuk-

sköterskan Emma Andersson utgående pensionen;

- 17:o) D:o d:o i anledning af Föreläsningstyrelsens framställning om anslag för år 1908 till anordnande af föreläsningar för arbetare;
- 18:o) D:o d:o i anledning af Tuberkuloskomiténs framställning om apterandet af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 26 September 1907.

§ 113.

Vid upprop befunnos Herrar vice ordföranden, af Geijersstam, Wallberg, Hellberg, Ahlmark, Clarholm, Noréus, Aurell, Helleberg, Huss och Brattström på grund af bortovaro från staden samt Herr Moberg på grund af sjukdom från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 114.

Att jemte Herr Ordföranden Tisdagen den 1 nästa Oktober kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Gelin och Rune.

§ 115.

Infann sig Herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm och öfvervar sammanträdet.

§ 116.

Föredrogos och remitterades för yttrandens afgifvande följande inkomne ärenden, nämligen:

A. Till Beredningsutskottet:

Magistratens skrivelse med infordrande af Stadsfullmäktiges utlåtande rörande åtskilliga till Konungens Befallningshafvande i länet inkomne ansökningar om utskänkning af vin och maldrycker;

B. till Drätselkammaren:

1:o Styrelsens för elementarläroverket för flickor framställning om löneförhöjning åt lärarinnorna vid skolan;

2:o Styrelsens för skollofskolonierna framställning om anslag äfven för år 1908;

3:o) Styrelsens för barnhemmet af Herr Clarholm såsom motion upptagna framställning om anslag för införande af vattenledning i s. k. Engholmska villan;

4:o) Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening ansökan om förnyadt anslag;

C. till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Hälsovårdsnämndens framställning om anordnande af nytt epidemisjukhus för staden m. m.;

D. till Trädgårdsstyrelsen och Drätselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Herrar Bergs och Mobergs motion rörande planteringarne i Östra Torggatans södra del.

§ 117.

Jemlikt beslut den 14 innevarande månad antecknadt under § 108 här ofvan i protokollet, deri jemväl finnes uppgift å vederbörande sökande till tjensten, skredo nu Herrar Stadsfullmäktige medelst val med slutna sedlar till utseende af förste rådman vid härvarande Rådhus-Rätt och Magistrat; och utföll valet sålunda, att Herr Stadsnotarien Erik Lundblad i Örebro erhöll 14 röster, Herr Rådmannen och Länsnotarien K. P. Lundblad i Visby 5 röster, Herr Regementsauditören och extra Länsnotarien V. E. von der Lancken 3 röster samt Herr Regementsauditören och Amanuensen J. Rundgren 1 röst, hvarförutom en å K. P. Lundberg i Visby afgifven röstsedel kasserades, derpå Herr Ordföranden förklarade Herr Stadsnotarien Erik Lundblad i Örebro vald till förste rådman här i staden Karlstad, därom protokollsutdrag skulle till Magistraten härstädes aflätas för den åtgärd, som på samma myndighet ankomme.

§ 118.

Vid härefter med slutna sedlar företagna särskildta val utsågs:

1:o) till ledamot i Styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan för tiden intill den 1 Januari 1910 Herr Fabrikören Karl Adolf Falk;

2:o) till ledamot i Styrelsen för Karlstads Högre Elementarläroverk för flickor för tiden intill den 1 Januari 1910 Herr Lektor N. Bure; skolande val af en suppleant i samma styrelse efter Herr Bure utses vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde:

3:o) till ledamot i Styrelsen för Karlstads läsestugor Herr Pastoratsadjunkten Fr. Nordvall;

4:o) till ledamot i komitén för uppgörande af ritningar och kostnadsförslag till nybyggnad för Elementarläroverket för flickor Herr Lektor N. Bure.

§ 119.

Angående ändring i kvarteren Gäddans och Laxens norra gatulinier hade Byggnadsnämnden till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Bil. § 119 A. Se ser. A. N:o 7: 57.

Häröfver hade uppå remiss Drättselkammaren yttrat sig sålunda:

Bil. § 119 B. Se ser. A. N:o 7: 57.

I detta yttrande hade Beredningsutskottet instämt och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet och Drättselkammaren i detta ärende hemställt.

§ 120.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade inforrats öfver Värmländska Provinciallogens af Frimurarorden ansökan hos Konungens Befallningshafvande i länet om rätt att vid dess sammanträden få under tiden från den 1 Oktober 1907 till den 30 April 1908 i ordenslokalerna i logens vid Vestra Torg- och Tingvallagatorna här i staden belägna hus utskänka bränvin till ordens egna medlemmar; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige att, i enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande förordat, hemställa om bifall till ansökningen i fråga. Se ser. A. N:o 7: 27.

§ 121.

I anledning af vederbörande brobyggnads-skyldiges ansökan att varda befriade från underhållet af stadens östra bro hade Stadsfullmäktiges yttrande inforrats, derpå efter remiss Drättselkammaren och Beredningsutskottet utlåtut sig sålunda:

Bil. § 121 A. Bil. § 121 B.

Se ser. A. N:o 7: 56.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 122.

På anmodan af Magistraten hade Stadsfullmäktige att yttra sig öfver arbetaren Olof Fredrik Olssons ansökan om rätt att å stora torget härstädes försälja kortvaror, i anledning hvaraf Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Bil. § 122. Se ser. A. N:o 7: 53.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet härmed.

§ 123.

I anledning af i vederbörande ordning inkomne ansökningar till Mellqvistska

slöjdstipendiet hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig angående stipendiets fördelning sålunda:

Bil. § 123. Se ser. A. N:o 7: 62.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet hemställt.

124.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren angående införande af elektrisk belysning i rådhuset gjort följande framställning:

Bil. § 124 A. Se ser. A. N:o 7: 51.

Det i framställningen åberopade programmet lydte sålunda:

Bil. § 124 B. Se ser. A. N:o 7: 51.

I anledning af denna framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig på sätt framginge af detta

*Utdrag etc.“ Bil. § 124 C. Se ser. A. N:o 7: 51.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 125.

Angående afskrifning å stadens under styrelsens för vatten- och gasverken vård stående lösa egendom hade sagde styrelse gjort följande framställning:

Bil. § 125. Se ser. A. N:o 7: 50.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtande; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige bevilja den begärda afskrifningen.

§ 126.

Om anslag för afloppsledningar i Kungs- och Eneströmsgatorna hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Bil. § 126 A. Se ser. A. N:o 7: 52.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Bil. § 126 B. Se ser. A. N:o 7: 52.

Och biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 127.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade angående anordnande af en lämplig idrottsplats för stadens ungdom Herr Dahlman väckt en så lydande motion:

Bil. § 127 A. Se ser. A. N:o 7: 48.

I anledning häraf hade uppå remiss Drätselkammaren yttrat sig sålunda:

Bil. § 127 B. Se ser. A. N:o 7: 48, i hvilket yttrande Beredningsutskottet

till alla delar instämt; Och beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige efter hållen liflig diskussion i enlighet härmed.

Detta beslut fattades efter votering med 14 röster emot 10, som afgåfvos för under diskussionen framställt yrkande att ärendet måtte remitteras åter till Drätselkammaren för ytterligare utredning och förnyadt yttrande.

Emot beslutet anmäldes reservation af Herr Dahlman, som vid protokollets justering afgaf följande skriftliga yttrande:

Mot Stadsfullmäktiges med 14 röster mot 10 fattade beslut, att min motion om förberedande åtgärders vidtagande för anordnande af en idrottsplats för stadens ungdom tillsvidare icke skulle leda till någon åtgärd, får jag härmed afgifva följande reservation:

Såsom af Drätselkammarens och Beredningsutskottets utlåtanden framgår och såsom äfven framgick af den vid Stadsfullmäktigesammanträdet förda diskussionen, har beslutet om uppskof hufvudsakligen förestafvats af en önskan att för kostnadernas nedbringande söka åstadkomma en gemensam idrottsplats för Värmlands regemente, då det en gång blifver faktiskt förlagt hit till staden, och för stadens ungdom. Det är beträffande denna kombination, som jag vill uttala mitt bestämda afstyrkande. Hvad först och främst platsen beträffar, blefve väl idrottsplatsen i sådant fall belägen inom det för regementet afsedda området och således olämpligt och aflägsset belägen för stadens ungdom. Vidare är ett sammanförande af de redan fullväxte och manbare värnpliktige och den uppväxande ungdomen till en gemensam idrottsplats från många synpunkter förkastligt. Då begagnandet af platsen efter allt antagande skulle komma att äga rum hufvudsakligen på samma tid, nämligen på aftnarna, skulle de fullväxla, militärerna, naturligtvis blifva de dominerande och den idrottsidkande ungdomen betraktas såsom ett besvärande påhäng, hvilket skulle leda till ständiga trakasserier och klagomål. Detta skulle för ungdomen förtaga nöjet af idrottsöfningarna och föranleda, att den icke triffdes på idrottsplatseu. De yngre gossarne skulle dessutom kunna riskera att råka illa ut genom de fullväxtes mera våldsamma öfningar och äfven i moraliskt afscende taga skada af det råa uttryckssätt, som helt visst skulle förekomma hos en del af de värnpliktige. Att, såsom under diskussionen föreslagits, från idrottsplatsen utesluta alla, som äro yngre än 15 å 16 år, står alldeles i strid med den utveckling, som idrottsrörelsen tagit bland ungdomen i vårt land, och skulle bland annat föranleda, att folkskolans barn skulle från idrottsplatsen nästan helt och hållet utestängas.

Af dessa skäl anser jag den ifrågasatta kombinationen omöjlig, och de förenämnde målsmännen för idrotten inom vårt samhälle, hvilka jag rådfrågat i ämnet, ha förklarat sig dela denna min åsikt.

§ 128.

I enlighet med hvad Hälsovårdsnämnden uppå gjord framställning hemställt samt sedan Drätselkammaren och Beredningsutskottet i ärendet sig yttrat, beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige förre sjuksköterskan Emma Andersson vid epidemiska sjukhuset härstädes en till 300 kr. förhöjd årlig pension för hennes återstående lifstid från och med den 1 Maj innevarande år att månadsvis utbetalas.

Se ser. A. N:o 7: 60.

§ 129.

Uppå af Föreläsningstyrelsen gjord framställning om ett anslag äfven för år 1908 till anordnande af föreläsningar för arbetare, deröfver Drätselkammaren och Beredningsutskottet sig yttrat, beslöto nu Herrar Fullmäktige att bevilja det begärda anslaget i enlighet med Utskottets utlåtande, innehållet i följande

*Utdrag etc. Bil. § 129. Se ser. A. N:o 7: 61.

§ 130.

Om apterandet af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsigliga arbetarefamiljer hade Tuberkulosekomitén hos Herrar Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Bil. § 130 A. Se ser. A. N:o 7: 58.

Häröfver hade uppå remiss Hälsovårdsnämnden, Drätselkammaren och Beredningsutskottet sig yttrat; varande Utskottets utlåtande af följande lydelse:

Bil. § 130 B. Se ser. A. N:o 7: 58.

Efter hållen liflig öfverläggning beslöto Herrar Stadsfullmäktige bifalla komiténs framställning i denna sak.

Delta beslut fattades med 16 röster emot 7 som afgåfvos för Beredningsutskottets i ärendet gjorda yrkande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justeradt den 1 Oktober 1907.

AXEL DAHLMAN.

E. V. GELIN. EMIL RUNE.

Offentligen uppläst den 1 Oktober 1907, betygar

ex officio:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 30 Oktober.

N:o 9.

Föredragningslista.

- 1:o) Remiss af inkomna ärenden;
- 2:o) Val af en suppleant i styrelsen för elementarläroverket för flickor för tiden intill årets slut (efter Herr Lektor N. Bure);

- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Hamnstyrelsens framställning rörande ändring i förslaget till öfverenskommelse med Kungl. Jernvägsstyrelsen angående spårförbindelser till nya hamnen vid Kanikenäset.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 30 Oktober 1907.

§ 131.

Vid upprop befunnos Herrar vice Ordföranden, Svanström, Michaelson, Svensén, Clarholm och Aurell på grund af bortovaro från staden. Herr af Segerström, hindrad af tjänstgörsmål, samt Herr Svanbom, hindrad af viktiga enskilda ange-

lägenheter, från sammanträdet frånvarande; och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Stadsfullmäktige.

§ 132.

Allt jemte Herr Ordföranden nästföljande dag kl. 1 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Noréus och Byttner.

§ 133.

Herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 134.

Från Herr Michaelson hade inkommit följande skriftliga afsägelse:

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Som jag den 1:sta Oktober afreste från samhället får jag härmed afsäga mig ledamotskapet i Stadsfullmäktige, Byggnadsnämnden komiten för uppgörande af förslag till sjukhem för lungotspatienter och bostadshus för lungsiktiga arbetarfamiljer och får jag härmed framföra mitt hjertliga tack för det förtroende som kommit mig till del under de år som jag tillhört Herrar Stadsfullmäktige.

Karlstad den 12 Oktober 1907.

K. O. MICHAELSON.

som nu föredrogs, hvarpå Herrar Stadsfullmäktige beslöto dels att godkänna de gjorda afsägelserna, dels att hos Magistraten göra anmälan om Herr Michaelsons afgång såsom ledamot af Stadsfullmäktige samt att anhålla om föranstaltande om val af en Stadsfullmäktig i Herr Michaelsons ställe, dels ock att vid nästa sammanträde företaga val af en ledamot i Byggnadsnämnden samt af en ledamot i komiten för uppgörande af förslag till sjukhem och bostadshus för lungsiktiga.

§ 135.

Föredrogs och lades till handlingarne följande inkomna anmälan:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Utdrag ur protokollet, hållet vid sammanträde af styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad den 2 Oktober 1907.

§ 2.

Till ordförande efter herr Bergenström, hvilken tillfölje afflyttning från orten

utgått ur styrelsen, utsågs herr Segerborg; och skulle protokollsutdrag häröfver tillställas herrar Stadsfullmäktige.

In fidem:
K. HUGO SEGERBORG.

§ 136.

Remitterades följande ärenden för yttrandes afgifvande

A. till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för att af dessa delegationer i här nämnd ordning skyndsamt behandlas:

Magistratens skrifvelse med Kongl. Maj:ts bref angående tillämpningens af nya lagen om stadsplan och tomtindelning;

B. till Drätselkammaren:

1:o) Magistratens remiss med infordrande af yttrande öfver af länets landsting begärd uppgift angående hvilka uppoffringar Karlstads stad vore villig underkasta sig för erhållande af ett tekniskt läroverk i staden;

2:o) Magistratens framställning om tillsättande af en komité för utarbetande och framläggande af förslag till förvärfvande åt staden af tillräckliga områden för egna hems uppförande m. m.;

3:o) Magistratens skrifvelse med anmodan att fatta beslut i anledning af gjord framställning rörande upplåtande af erforderlig mark för Folkskollärareseminariets behof;

4:o) Magistratens och Brandstyrelsens särskilda framställningar rörande brand- och poliskårens skiljande;

5:o) Styrelsens för Arbetsförmedlingsanstalten framställning om löneförhöjning åt anstaltens föreståndare;

6:o) Styrelsens för Tekniska Afton- och Söndagsskolan framställning om ett extra anslag för skolan;

C. till Beredningsutskottet:

1:o) Magistratens resolution med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver ifrågasatt ändring i § 7 i gällande förordning angående försäljning af vin och maltdrycker;

2:o) Vederbörande inventeringsmäns förslag om afskrifning å stadens under Brandstyrelsens vård stående lösa egendom;

3:o) Herrar Arrhenius och Svanboms framställning huruvida Herrar Fullmäktige önska att mot öfvertagande af de skyldigheter som påhvila dem enligt villor af dem till Karlstad—Munkfors jernvägsaktiebolag afgifven garantiförbindelse,

erhålla berättigande till den eventuella fördel, som enligt samma förbindelse kan dem tillkomma.

§ 137.

Utsågs genom val med slutna sedlar till suppleant i Styrelsen för Elementarläroverket för flickor för tiden intill årets slut Fru Maria Schotte.

§ 138.

På gifven anledning hade Hamnstyrelsen till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning om ändring i det af Herrar Fullmäktige den 17 Maj innevarande år antagna förslaget till överenskommelse med Kungl. Jernvägsstyrelsen angående spårförbindelse till nya hamnen vid Kanikenäset:

Se Ser. A. N:o 8: 77.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se Ser. A. N:o 8: 77.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige efter hållen diskussion hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Justeradt den 31 Oktober 1907.

AXEL DAHLMAN.

J. NORÉUS. THURE BYTTNER.

Offentligen uppläst den 4 November 1907, betygar

ex officio:

W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 7 November.

N:o 10.

Föredragningslista.

<p>1:o) Remiss af inkomna ärenden;
 2:o) Val af en ledamot i Byggnadsnämnden för tiden intill den 1 Januari 1911 (efter Herr C. O. Michaelsson);
 3:o) Val af en ledamot i komitén för uppgörande af förslag till sjukhem för lungotspatienter och bostadshus för lungsigtiga arbetarefamiljer (efter Herr C. O. Michaelsson);
 4:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Fattigvårdsstyrelsens framställning om godkännande af försäljning af gården med adressbeteckning Östra Herrhagen N:o 1 A;
 5:o) D:o D:o i anledning af Magistratens förslag till ordningsstadga för staden;
 6:o) D:o D:o i anledning deraf att Stadsfullmäktiges yttrande inforrats öfver åtskillige ansökningar att utskänka vin och maldrycker;
 7:o) D:o D:o i anledning af Herr Nermans framställning om godkännande af de åtgärder, som vidtagits till afhjelpande af den</p> | <p>genom eldsvådan inom Sundby och Vänerslund uppkomna nöden;
 8:o) D:o D:o i anledning af Herrar Zieglers och Svanboms motion om anläggandet af elektriska spårvägar här i staden;
 9:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om förnyadt anslag;
 10:o) D:o D:o i anledning af Hamustyrelsens framställning om en gratifikation åt afidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka;
 11:o) D:o D:o i anledning af Brandstyrelsens framställning om anslag för anskaffande af en mindre ångspruta;
 12:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för Karlstads Arbetsstuga framställning om förnyadt anslag;
 13:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för Föreningen mjölkdroppen i Karlstad framställning om förnyadt anslag;
 14:o) D:o D:o i anledning af Herr Dahlmans motion om anslag för utredning af frågan om pensio-</p> |
|--|--|

- nering af ett flertal af rikets städers tjänstemän och betjente;
- 15:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för Karlstads skollofskolonier framställning om förnyadt anslag;
- 16:o) Styrelsens för Värmlands natur-

- historiska och fornminnesförening framställning om förnyadt anslag;
- 17:o) D:o D:o i anledning af Styrelsens för elementarläroverket för flickor framställning om löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinnorna vid skolan.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 7 November 1907.

§ 139.

Vid upprop befunnos Herrar vice Ordföranden, Huzell, Svanström, Noréus och Helleberg på grund af bortovaro från staden från sammanträdet frånvande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 140.

Att jemle Herr Ordföranden Tisdagen den 12 innevarande månad kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Aurell och Welin.

§ 141.

Herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 142.

För yttrandes afgifvande remitterades:

A. till Beredningsutskottet:

1:o) Drätselkammarens framställning rörande inkorporering af hemmanen Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs med staden;

- 2:o) Drätselkammarens framställning om ett förslagsanslag för inredning och möblering af de åt 1:e och 3:dje rådmännen anvisade tjensterummen;
- 3:o) Drätselkammarens framställning om anslag för gatuarbeten nästa år;
- 4:o) Drätselkammarens framställning om anslag för vägarbeten nästa år;
- 5:o) Drätselkammarens framställning om anslag för reparationer nästa år å stadens under Kammarrens vård stående byggnader;
- 6:o) Drätselkammarens framställning om försäljning af en fabrikstomt å Herrhagen;

B. till Drätselkammaren:

- 1:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år för vatten- och afloppsledningar inom Viken och Qvarnberget;
- 2:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år till anskaffande af en retortladdningsapparat;
- 3:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år för elektricitetsverket om tillsammans 35,000 kronor;
- 4:o) Hamnstyrelsens framställning om anställandet af en hamnservis samt om anslag för nästa år för iståndsättandet af vägen till lastbryggorna vid Tygårdsviken;
- 5:o) Herr Ingeniören Napoleon Cæsars af Herr Huss såsom motion upptagna framställning om anslag för utarbetandet af en karta öfver staden;

C. till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Herr Huss motion angående omreglering af Vasalunden.

§ 143.

Vid härefter med slutna sedlar företagna särskilda val utsågs:

- 1:o) till ledamot i Byggnadsnämnden för tiden intill den 1 Januari 1911 Herr Ingeniören A. Svanbom;
- 2:o) till ledamot i komitén för uppgörande af förslag till sjukhem för lung- sotspatienter och bostadshus för lungsigtige arbetarefamiljer Herr gjutaren A. Aurell.

§ 144.

Angående godkännande af gjord försäljning af staden tillhöriga fastigheter med adressbeteckning Östra Herrhagen N:o 1 A. hade Fattigvårdsstyrelsen till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:o 9: 65.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtande; Och blef nu det begärda godkännandet af Herrar Fullmäktige meddeladt.

§ 145.

Från Magistraten hade Herrar Stadsfullmäktige fått emottaga dels följande skrifvelse:

Se ser. A. N:o 9: 75.

dels ock det i skrifvelsen omförmälda stadgeförslaget, så lydande:

Se ser. A. N:o 9: 75.

Öfver detta förslag hade derefter uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:o 9: 75.

hvarpå nu Herrar Fullmäktige företogo detta ärende till behandling samt efter hållen diskussion beslöto för sin del godkänna förslaget med dels de ändringar, som af Beredningsutskottet påyrkats dels den under diskussionen förordade ändringen att § 8 i förslaget erhöille följande lydelse:

§ 8.

“Det är förbjudet att vare sig genom orenande eller genom utkastande af matrester, bär- och frukt-skal, sönderslaget glas, papper eller annat affall af liknande slag åstadkomma osnygghet i allmän plantering, å gata, gångbana, torg eller invid någon mot allmän plats vettande yttersida af vägg, plank, port eller dörr.”
dels ock detta tillägg såsom § 26 i förslaget:

§ 26.

“Genom denna ordningsstadga upphäfväs alla nu gällande ordningsföreskrifter för Karlstad, som tillkommit i enlighet med 20 § i ordningsstadgan för rikets släder den 24 Mars 1868.”

§ 146.

Sedan till Konungens Befallningshafvande i länet inkommit ansökningar om rätt till utskänkning af malt-trycker eller af vin och maldrycker från Färjestads Bryggeriaktiebolag, Ingenjören G. A. Nordlindh, enkefru Nanny Jonsson, direktören Albert Egnell, konditor Isidor Smedberg, enkefru Anna Lovisa Sandberg och konditor Johan August Svensson, så hade Herrar Stadsfullmäktiges yttrande inforrats öfver dessa ansökningar, i anledning hvaraf Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit utlåtande derpå nu Herrar Fullmäktige efter hållen diskussion beslöto

att förorda bifall till Färjestads Bryggeriaktiebolags ansökan, såvidt rätt till utskänkning af pilsnerdricka lagligen kan skiljas från rätt till utskänkning af äfven andra maldrycker,

att hemställa om afslag å ingenjören Nordlindhs ansökan, enär fara för missbruk vore att befara, derest den ifrågasatta nye restauranten komme till stånd, att förorda bifall till direktören Egnells ansökan,

att förorda bifall till Herrar Smedbergs och Svenssons ansökningar i hvad de samma afsåge rätt till utskänkning af vin men deremot hemställa om afslag å ansökningarne i öfrigt, enär exempel här i staden icke saknats derpå att rätt till utskänkning af maldrycker å konditori föranledt missbruk samt

att hemställa om afslag å fruarne Jonssons och Sandbergs ansökningar med hänsyn till beskaffenheten af de lokaler, hvori de skulle utöfva begärd utskänkingsrätt.

§ 147.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Nerman angående godkännande af på hans initiativ vidtagna åtgärder till hindrande af den genom eldsolyckan inom förstäderna Sundby och Wenerslund uppkomna nöden gjort framställning, som innehölls uti följande:

Se ser. A. N:o 9: 82.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit följande yttrande:

Se ser. A. N:o 9: 82.

Och biföllo nu Herrar Stadsfullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 148.

Sedan Herrar Ziegler och Svanbom väckt motion om anläggande af elektriska spårvägar här i staden så beslöto nu Herrar Fullmäktige uppå yrkande af Herr Ziegler och efter det Drätselkammaren och Beredningsutskottet i ärendet sig yttrat att tillsätta en komité af fem ledamöter och tre suppleanter för frågans ytterligare utredning och förberedande behandling samt att ställa till komiténs förfogande emot redovisningsskyldighet ett förslagsanslag af 1,000 kronor för bestridande af med dess arbete förenade kostnader; Och skulle val af ledamöter och suppleanter i den beslutade komitén ega rum vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 149.

För uppehållandet af Karlstads läsestugor under tiden 1 Oktober 1907—30 September 1908 hade läsestugornas styrelse hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag af 2,300 kronor.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit så lydande utlåtanden:

Se ser. A. N:o 9: 83.

Och biföllo nu Herr Fullmäktige hvad Utskottet i denna sak hemställt.

§ 150.

I enlighet med hvad Hamnstyrelsen hemställt samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige aflidne hamnförmanen Samuel Jonssons enka en gratifikation på en gång af 600 kronor att af Hamnstyrelsen till enkan Jonsson utbetalas i mindre poster efter Hamnstyrelsens bepröfvande.

Se ser. A. N:o 9: 69.

§ 151.

Biföllo Herrar Stadsfullmäktige af Brandstyrelsen gjord af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt framställning om ett anslag af 6,000 kronor för inköp för Brandkårens räkning af en tvåhjulig mindre ångspruta af Ludvigbergs Mekaniska Verkstads tillverkning.

Se ser. A. N:o 9: 70.

§ 152.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads Arbetsstuga gjort framställning om ett anslag äfven för nästa år af 1,000 kronor för uppehållet af Arbetsstugans verksamhet.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden; varande Utskottets af följande lydelse:

Se ser. A. N:o 9: 71.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 153.

Styrelsen för Föreningen Mjölkdroppen i Karlstad hade hos Herrar Stadsfullmäktige äfven för nästa år begärt ett anslag af 1,000 kronor såsom bidrag för Föreningens fortsatta verksamhet. Denna framställning hade af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkts; lydande Utskottets utlåtande sålunda:

Se ser. A. N:o 9: 72.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 154.

Angående anslag för utredning af frågan om pensionering af ett flertal af rikets städers tjänstemän och betjante hade Herr Dahlman väckt följande motion:

Se ser. A. N:o 9: 73.

Den i motionen omförmälda framställningen lydde sålunda:

Se ser. A. N:o 9: 73.

Och beviljade nu Herrar Fullmäktige på sätt Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt det begärda anslaget emot redovisningsskyldighet.

§ 155.

Sedan Styrelsen för Karlstads Skollofskolonier hos Herrar Stadsfullmäktige gjort framställning om ett anslag äfven för nästa år af 500 kronor till koloniernas underhåll så hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet i ärendet afgifvit utlåtanden, dervid Utskottet yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:r 9: 85.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i denna sak hemställt.

§ 156.

Efter framställning af Styrelsen för Wärmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening samt sedan Drätselkammaren och Beredningsutskottet i saken sig yttrat beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige sagda Styrelse ett anslag för Föreningens räkenskapsår 1 Juli 1907—30 Juni 1908 af 500 kronor att utgå med ena hälften i år och andra hälften den 1 April nästa år såsom bidrag för uppehållande af Föreningens verksamhet, hvarjemte Herrar Fullmäktige föreskrefvo, att, derest Föreningen önskade ytterligare anslag från stadens sida, begäran derom skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 Oktober nästa år.

Se ser. A. N:o 9: 84.

§ 157.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads h. Elementarläroverk för flickor angående löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinnorna vid skolan inkommit med följande framställning:

Se ser. A. N:o 9^{1/2}; 79.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se ser. A. N:o 9^{1/2}: 79.

Då nu detta ärende af Herrar Fullmäktige till afgörande företogs uppstod en liflig diskussion derunder af Herr Welin yrkades bifall till Utskottets hemställan i denna sak dock att de för fröknarna Hildur Tengberg, Bertha O:son Wegelius och

Mathilda Rosendahl föreslagna löneförhöjningarne måtte höjas till 400 kronor för år för hvar af dem; Och blef detta Herr Welins yrkande af Herrar Fullmäktige bifallet.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justeradt den 12 November 1907.

AXEL DAHLMAN.

WILH. WELIN.

A. AURELL.

Offentligen uppläst den 18 Nov. 1907, betygar

ex officio:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 23 December.

N:o 11.

Föredragningslista.

- 1:o) Remiss af inkomna ärenden:
- 2:o) Val af två ledamöter i Drätselkammaren för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar K. Arrhenius och A. Åström);
- 3:o) Val af två suppleanter i Drätselkammaren för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar Ivan Fr. Regner och R. Tjerneld);
- 4:o) Val af en ledamot, tillika vice ordförande i Fattigvårdsstyrelsen för tiden 1 jan 1908—31 dec. 1910 (efter Herr A. Randel);
- 5:o) Val af två ledamöter i Hamnstyrelsen för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar Th. Helleberg och G. Nygren);
- 6:o) Val af tre suppleanter i Hamnstyrelsen för nästa år (efter Herrar C. F. Berg, H. Edlund och Albin Forssell);
- 7:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för vatten- och gasverken för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar K. A. Falk och R. Huss);
- 8:o) Val af en ledamot i nyssnämnda styrelse för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1909 (efter Herr J. Stenström);
- 9:o) Val af två suppleanter i nyssnämnda styrelse för nästa år (efter Herrar H. Edlund och S. Gullström);
- 10:o) Val af en ledamot i Trädgårdsstyrelsen för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herr A. V. Adde);
- 11:o) Val af två suppleanter i Trädgårdsstyrelsen för nästa år (efter Herrar S. Örbom och G. M. Ydén);
- 12:o) Val af två ledamöter i Brandstyrelsen för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar K. J. Lindholm och G. F. Edgren);
- 13:o) Val af två suppleanter i Brandstyrelsen för nästa år (efter Herrar R. Huss och K. A. Falk);
- 14:o) Val af förste sprutchefer för nästa år (efter Herrar C. A. Bäckström, W. Lefrén och Fr. Nygren);
- 15:o) Val af andre sprutchefer för nästa år (efter Herrar C. E. Blomberg, Hj. Nerman och M. Brattström);
- 16:o) Val af förste och andre chef för vattenhemtningsafdelningen för nästa år (efter Herrar H. Geijer och O. V. Herin);

- 17:o) Val af förste och andre chef för bergnings- och röningsafdelningen för nästa år (efter Herrar A. Asp-lund och K. J. Wennberg);
- 18:o) Val af förste och andre chef för vaktafdelningen för nästa år (efter Herrar H. Brattström och A. Aström);
- 19:o) Val af förste och andre chef för reservafdelningen för nästa år (efter Herrar John Mæchel och Th. Byttner);
- 20:o) Val af tre ledamöter för nästa år i brandstodskomitén för försäkring af fast egendom i städernas bolag (efter Herrar A. Nerman, G. A. Falk och C. Crispin);
- 21:o) Val af två suppleanter i nyss-nämnda komité för samma år (efter Herrar P. F. Yhnell och C. J. Wennberg);
- 22:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för tekniska afton och söndagsskolan för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar H. Segerborg och Karl Olson);
- 23:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1910 (efter Herrar A. Nerman och G. Enander);
- 24:o) Val af två suppleanter i nyss-nämnda styrelse för nästa år (efter Fruarna Anna Lundblad och Maria Schotte);
- 25:o) Val af en ledamot i Terminsäf-giftsnämnden för åren 1908 och 1909 (efter Herr Albin Forssell);
- 26:o) Val af en suppleant i samma nämnd för samma tid (efter Herr J. Stenström);
- 27:o) Val af tre examensvittnen vid real-skoleexamina nästa år (efter Her-rar K. J. Lindholm, I. Wallberg och A. Sandwall);
- 28:o) Val af tre suppleanter för nyss-nämnda examensvittnen (efter Herrar A. Nerman, M. Hellberg och H. Ziegler);
- 29:o) Val af ordförande i Styrelsen för arbetsförmedlingsanstalten för åren 1908 och 1909 (efter Herr J. Stenström);
- 30:o) Val af vice ordförande i Styrelsen för arbetsförmedlingsanstalten för åren 1903 och 1909 (efter Herr Ivan Fr. Regner);
- 31:o) Val af fyra ledamöter i Styrelsen för arbetsförmedlingsanstalten för åren 1903 och 1909 (efter Her-rar C. J. Wennberg, Alfr. John-son, J. A. Håkansson och O. Kullgren);
- 32:o) Val af två suppleanter i Styrelsen för arbetsförmedlingsanstalten för åren 1908 och 1909 (efter Her-rar C. A. Resare och K. A. Karls-son);
- 33:o) Val af ordförande i nämnden för uttagning af hästar och fordon vid mobilisering för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1912 (efter Herr Edv. Jo-hansson);
- 34:o) Val af fyra ledamöter i nyss-nämnda nämnd för sagda tid (efter Herrar A. Bilström, K. Arrhe-nius, R. Nyström och A. V. Adde);
- 35:o) Val af en ledamot i kommissionen för mönstring af hästar och fordon vid mobilisering för tiden 1 jan. 1908—31 dec. 1912 (efter Herr Hugo Berg);
- 36:o) Val af revisorer;
- 37:o) Val af inventerings- och besigt-ningsmän;
- 38:o) Val af fem ledamöter i nämnden för utdelning år 1903 af räntan å fonden Mæchels gåfva (efter Fru Ida Hedström, Fröken Maria Mo-berg samt Herrar R. Nyström, C. W. Bromander och John Mæchel);

- 39:o) Val af fem ledamöter och tre suppleanter i komitén för utredning och förberedande behandling af frågan om anläggande av elektriska spårvägar här i staden;
- 40:o) Val af en ledamot i komitén för främjande av frågan om förläggande hit till staden af ett tekniskt läroverk (efter Herr L. Tjerneld); --
- 41:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Herrar Arrhenius och Wallbergs motion om anslag för undersökning angående en ifrågasatt kanal Vänersborg--Uddevalla;
- 42:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om be- myndigande att öfverklaga årets prötningsnämnds beslut i visst beskattningsärende;
- 43:o) D:o d:o i anledning af fram- ställning från Karistads barnhem om anslag för vatten- och aflopps- ledning till barnhemmets lokaler;
- 44:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om an- slag för inredning och möblering af förste och tredje rådmännens tjensterum;
- 45:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om an- slag för gatuarbeten nästa år;
- 46:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om an- slag för vägarbeten nästa år;
- 47:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om för- säljning af en fabrikstomt å Herr- hagen;
- 48:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om an- slag för reparationer nästa år å stadens under kammarens vård stående byggnader;
- 49:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för tekniska afton- och söndags- skolan framställnings om ett extra anslag för skolan;
- 50:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för arbetsförmedlingsanstalten framställning om löneförhöjning åt anstaltens föreståndare;
- 51:o) D:o d:o i anledning af Magistra- tens framställning om tillsättande af en komité i egnahemsfrågan;
- 52:o) D:o d:o i anledning af Drätsel- kammarens framställning om in- korporering af vissa delar af lands- församlingen med staden;
- 53:o) D:o d:o angående ifrågasatt än- dring af § 7 i gällande förord- ning om försäljning af öl och vin;
- 54:o) D:o d:o i anledning af Brand- styrelsens framställning om af- skrifning å dess inventarier;
- 55:o) D:o d:o i anledning af Herr R. Huss' motion om anslag för upp- görande af en karta öfver staden;
- 56:o) D:o d:o i anledning af från lä- nets landsting framställd förfrågan, hvilka uppoffringar staden vill vid- kännas för erhållande af ett tek- niskt läroverk i staden;
- 57:o) D:o d:o i anledning af ifråga- satt bidrag från vissa städer för åstadkommande af effektivare po- lisskydd särskilt å landsbygden;
- 58:o) D:o d:o i anledning af ifrågasatt ändring i bestämmelserna angäen- de skolväsendet i vissa städer.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 23 December 1907.

§ 158.

Vid upprop befauns Herr af Segerström på grund af tjenstegöromål, Herr Arrhenius på grund af bortovaro från staden, Herrar Rune, Byltner och Johansson hindrade af trängande affärsöromål samt Herr Welin på grund af sjukdom från sammanträdet frånvarande; och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 159.

Att jemte Herr Ordföranden Måndagen den 30 innevarande månad kl. 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Helleberg och Huss.

§ 160.

Herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 161.

Härpå erinrade Herr Ordföranden, att sedan Herrar Stadsfullmäktiges senaste sammanträde en betydelsefull tilldragelse timat, i det landets åldrige konung Oscar II efter 35-årig regering fått lägga sitt hufvud till ro. Landet hade i honom förlorat en konung som varit rikt utrustad både å hufvudets och hjärtats vägnar. Såväl stad som landsbygd deltog i saken efter den bortgångne, och alla landets innebyggare hyste helt visst den förhoppningen, att landets nye konung Hans Maj:t Gustaf V skulle med vishet, kraft och förmåga sköta det tunga kall som blifvit honom ålagdt.

Herrar Stadsfullmäktige, som stående åhört detta Herr Ordförandens uttalande, beslöto på förslag af Herr Ordföranden att till Hans Maj:t Gustaf V aflåta ett så lydande telegram:

“Hans Maj:t Konungen, Stockholm.

Karlstads Stadsfullmäktige, första gången samlade sedan sorgebudet utgått från konungaborgen, anhålla härmed att få uttala sitt deltagande i anledning af

den smärtsamma förlust, som drabbat vårt konungahus och folk, samt uttrycka för Eders Maj:ts, Vermlands förre Hertig, sina varmaste förhoppningar om en lyckosam regering.

Underdånigst
Å Stadsfullmäktiges vägnar“,

hvarjenite Herrar Fullmäktige uppdrogo åt Herr Ordföranden att telegrammet underleckna.

§ 162.

Angående val af ledamot och suppleant i terminsafgiftsnämnden vid Karlstads Högre allmänna läroverk hade till Stadsfullmäktige inkommit en med derå tecknad resolution så lydande skrivelse:

Till Magistraten i Karlstad.

Med föranledande af Kungl. Maj:ts nådiga cirkulär angående utseende af vissa ledamöter i terminsafgiftsnämnderna vid allmänna läroverk och pedagogier får Konungens Befallningshafvande härigenom anmoda Eder föranstalta därom, att det i cirkuläret föreskrifna val af ledamot och suppleant i förberörda nämnd blifver för Karlstads läroverk af stadsfullmäktige därstädes inom behörig tid verkställt; inföväntande Konungens Befallningshafvande i sinom tid underrättelse om valets utgång.

Karlstad i Landskontoret den 22 November 1907.

GERH. DYRSSEN.

Ture Broström.

Res.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige, som anmodas anställa det i denna skrivelse omförmälda val och derefter till Magistraten meddela underrättelse om valets utgång.

Karlstads rådhus den 27 November 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Efter föredragning häraf och sedan Herr Ordföranden erinrat, att valet i fråga funnes å dagens föredragningslista upptaget, beslöto Herrar Fullmäktige lägga skrivelsen till handlingarne.

Likaså beslöto Herrar Stadsfullmäktige att lägga till handlingarne följande från Hamnstyrelsen nu inkomna och föredragna anmälan:

*Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen
i Karlstad den 1 Dec. 1907.*

§ 191.

Beslöts att hos Herrar Stadsfullmäktige göra anmälan om att Herrar Majoren m. m. Th. Helleberg och Ingeniören Gustaf Nygren vore i tur att med innevarande års slut ur styrelsen utgå.

In fidem:
IWAR OLSSON.

§ 163.

Från Magistraten hade till Stadsfullmäktige angående gjordt försök att i reglementsens ordning erhålla förslag till ledamöter och suppleanter i Styrelsen för Karlstads Arbetsförmedlingsanstalt inkommit följande

*Utdrag af protokollet, hållet hos Magistraten
i Karlstad den 11 November 1907.*

§ 126.

S. D. För upprättande af förslag till ledamöter och suppleanter i Styrelsen för Karlstads arbetsförmedlingsanstalt, nämligen fyra ledamöter och två suppleanter af till kommunen hörande arbetsgifvare samt lika stort antal ledamöter och suppleanter af till kommunen hörande arbetare, hade genom kungörelse, som varit å magistratens anslagstafva anslagen samt vederbörligen i stadens tidningar intagen, de till kommunen hörande arbetsgifvare och arbetare kallats att sammanträda inför Magistraten å dess sessionsrum i rådhuset denne dag kl. 11 f. m.

Då detta ärende till behandling nu företogs lät sig hvarken någon arbetsgifvare eller arbetare afhöra, därom Herrar Stadsfullmäktige skulle meddelas underrättelse genom utdrag af protokollet.

Som ofvan.

In fidem:
CARL LIDBERG.

som nu föredrogs derpå Herrar Fullmäktige i allt fall beslöto att denna dag på sätt föredragningslistan angäfvde företaga val af ledamöter och suppleanter i förberörde styrelse.

Härefter väcktes af Herr Stenströms motion, att Herrar Fullmäktige måtte i anledning af hvad sålunda förekommit besluta följande tillägg till § 2 i reglementet för Arbetsförmedlingsanstalten: "Skulle vid berörda möten arbetsgifvare

eller arbetare icke tillstädeskomma, ege Magistraten utan hinder häraf, upprätta förslag till representanter för den uteblifna korporationen“.

Denna motion remitterades till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande.

§ 164.

Föredrogos och godkändes följande inkomna afsägelser:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som jag under den tid, jag haft äran att vara ledamot i Styrelsen för stadens vatten- och gasverk, flere gånger af tjenstegöromål varit förhindrad att närvara vid styrelsens sammanträden, och delta torde blifva fallet jemväl för framtiden, samt enär jag för öfrigt saknar tid att så som sig bör fullgöra berörda ledamotskap, får jag härmed vördsamt anhålla att från detsamma blifva entledigad efter innevarande års utgång.

Karlstad den 17 December 1907.

J. STENSTRÖM.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får jag vördsamt anhålla att varda befriad från uppdraget att vara ledamot af samt vice ordförande i Karlstads Fattigvårdsstyrelse, uttalande jag på samma gång mitt tack för åtnjutet förtroende.

Karlstad den 9 December 1907.

A. RANDEL,

skolande häraf föranledda val denna dag förrättas.

§ 165.

Följande ärenden remitterades:

A. Till Beredningsutskottet:

- 1:o) Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden nästa år;
- 2:o) Magistratens framställning rörande stadens styrelser och delegationers räkenskapsföring åsyftande ernåendet af en mera effektiv kontroll beträffande inkomster och utgifter;
- 3:o) Drätselkammarens framställning om afkortning af restutskylder från innevarande års första uppboordsstämma;
- 4:o) Drätselkammarens framställning om afkortning af åtskilliga äldre restutskylder;
- 5:o) Drätselkammarens framställning om förvärfvande åt staden af jord inom förstaden Hagaborg i utbyte mot 2:ne tomter å Herrhagen;

6:o) Från utredningsmannen i aflidne förre Handlanden Rudolf Palmgrens dödsbo inkommen skrivelse rörande en till staden gjord donation ;

B. Till Drätselkammaren:

1:o) Magistratens skrivelse med infordrande af förnyadt yttrande öfver vederbörande brobyggnadsskyldiges framställning om befrielse från skyldigheten att bygga och underhålla stadens östra bro;

2:o) Från Byggnadsnämnden inkomne tvenne särskilda framställningar om ändringar i gällande stadsplan;

3:o) Herr Dahlmans motion om Karlstads stads ingående som medlem i ett svenskt stadsförbund m. m.;

4:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om en gratifikation åt Föreståndaren för verken;

5:o) Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om understöd åt maskinisten C. W. Bellrages sterbhus;

6:o) Styrelsens för Östra barnkrubban af Herr Huzell såsom motion upptagna framställning om hjälp för förvärfvande af en tomt för krubban;

C. Till Hälsovårdsnämnden:

Herr Nermans motion om uppskof med verkställandet af Herrar Fullmäktiges beslut angående uppförandet af en saluhall.

Denna remiss beslöts efter votering med 22 röster mot 7, som afgåfvos för framställt yrkande om detta ärendes remitterande endast till Beredningsutskottet.

§ 166.

I anledning af Magistratens ofvan omförmälda framställning rörande ändring i stadens styrelsers och delegationers räkenskapsföring till vinnande af ökad kontroll beslöto Herrar Stadsfullmäktige att tillsvidare uppskjuta valet af revisorer för granskning af Drätselkammarens förvaltning och räkenskaper år 1908, hvilket val, enligt hvad Herrar Fullmäktige förut bestämdt, skulle ega rum i sammanhang med allmänna valen innevarande år.

§ 167.

Vid härefler företagna val utsågos:

1:o) Till ledamöter i Drätselkammaren för tiden $\frac{1}{1}$ 1908.— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius och Bokhandlaren A. Åström;

2:o) till suppleanter i Drätselkammaren för tiden $\frac{1}{1}$ 1908.— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Länsbokhållaren Ivan Fr. Regner och Bankkamreraren R. Tjerneld;

3:o) till vice Ordförande i Fattigvårdsstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herr Rådmannen R. Rhodin;

4:o) till ledamot i Fattigvårdsstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1908 Herr Kontorsskrifvaren A. O. Alstermark;

5:o) till suppleant i Fattigvårdsstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1908 Herr Förste läraren David Karlström;

6:o) till ledamöter i Hamnstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Majoren m. m. Th. Helleberg och Ingeniören G. Nygren;

7:o) till suppleanter i Hamnstyrelsen för nästa år med skyldighet att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Ingeniören H. Edlund, Boktryckaren Albin Forssell och Handlanden C. F. Berg;

8:o) till ledamöter i Styrelsen för vatten- och gasverken för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Fabrikören K. A. Falk och Kaptenen m. m. R. Huss;

9:o) till ledamot i Styrelsen för vatten- och gasverken för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1909 Herr Ingeniören H. Edlund;

10:o) till suppleanter i Styrelsen för vatten- och gasverken nästa år med skyldighet att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Apotekaren S. Gullström och Länsnotarien G. Samuelson;

11:o) till ledamot i Trädgårdsstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herr Syslomanen A. W. Adde;

12:o) till suppleanter i Trädgårdsstyrelsen nästa år med skyldighet att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Bankbokhållaren S. Örbom och Fil. D:r m. m. G. M. Ydén;

13:o) till ledamöter i Brandstyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm och Öfverstelöjtnanten m. m. G. F. Edgren;

14:o) till suppleanter i Brandstyrelsen nästa år med skyldighet att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Kaptenen m. m. R. Huss och Fabrikören K. A. Falk;

15:o) till 1:e sprutchefer nästa år Herrar Handlandena C. A. Bäckström och A. W. Lefrén samt Bokhållaren Fr. Nygren;

16:o) till 2:e sprutchefer nästa år Herrar Bokhållaren C. E. Blomberg, Direktören Hj. Nerman och Fabrikören M. Brattström;

17:o) till 1:e chef vid vattenhemtningsafdelningen nästa år Herr Handlanden Herman Geijer samt till 2:e chef vid samma afdelning nästa år Herr Grosshandlaren K. O. W. Herin;

18:o) till 1:e chef vid bergnings- och rfningsafdelningen nästa år Herr Bankkassör A. Asplund samt till 2:e chef vid samma afdelning nästa år Herr Ingeniören K. J. Wennberg;

19:o) till 1:e chef vid vaktafdelningen nästa år Herr Fabrikören Hilmer Brattström samt till 2:e chef vid samma afdelning nästa år Herr Bokhandlaren Anton Åström;

20:o) till 1:e chef vid reservafdelningen nästa år Herr Handlanden Th. Byttner samt till 2:e chef vid samma afdelning nästa år Herr Fotografen K. E. Nyström;

21:o) till ledamöter för nästa år i Brandstodskomitén för försäkring af fast egendom i städernas bolag Herrar Bokhandlaren m. m. A. Nerman, Fabrikören G. A. Falk och Arkitekten m. m. C. Crispin samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänsigöra Herrar Byggmästaren C. A. Resare och Fabrikören C. J. Wennberg;

22:o) till ledamöter i Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Fabrikören Karl Olsson och Teckningsläraren m. m. H. Segerborg;

23:o) till ledamöter i Styrelsen för Elementarläroverket för flickor för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1910 Herrar Bokhandlaren m. m. A. Nerman och Stadskamreren G. Enander samt till suppleanter i samma styrelse för nästa år med skyldighet att tjänsigöra i här nämnd ordning Fruarne Anna Lundblad och Maria Schotte;

24:o) till Ordförande i Nämnden för uttagning af hästar och fordon vid mobilisering för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1912 Herr Länsveterinären Edv. Johansson samt till ledamöter i samma nämnd för nyss sagde tid Herrar Syslomanen A. W. Adde, Ridläraren G. Adlersparre, Kamreraren J. Mæchel och Direktören Hjalmar Nerman;

25:o) till ledamot af kommissionen för mönstring af hästar och fordon vid mobilisering för tiden $\frac{1}{1}$ 1908— $\frac{31}{12}$ 1912 Herr Stadsveterinären Hugo Berg;

26:o) till Ordförande i Styrelsen för Arbetsförmedlingsanstalten för åren 1908 och 1909 Herr Kronofogden J. Stenström, samt till vice Ordförande i samma Styrelse för samma år Herr Länsbokhållaren Ivan Fr. Regner;

27:o) till ledamöter i Styrelsen för Arbetsförmedlingsanstalten för åren 1908 och 1909 Herrar Fabrikören C. J. Wennberg, Stufveriförmannen J. A. Håkansson, Disponenten O. Kullgren och Jernsvarfvaren J. H. Pettersson samt till suppleanter i samma styrelse för samma år Herrar Byggmästaren C. A. Resare och Garfveriarbetaren Karl Adolf Karlsson;

28:o) till ledamot i terminsafgiftsnämnden för åren 1908 och 1909 Herr Boktryckaren Albin Forssell samt till dennes suppleant Herr Kronofogden J. Stenström;

29:o) till examensvittnen vid realskoleexamina nästa år Herrar Borgmästa-

ren m. m. K. J. Lindholm, Disponenten m. m. I. Wallberg samt Bankdirektören A. Sandvall och till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Bokhandlaren m. m. A. Nerman, Redaktören M. Hellberg och Kaptenen m. m. H. Ziegler;

30:o) till inventerings- och besigtningmän år 1908 för under Drätselkammarens vård stående lös egendom Herrar Bokhandlaren H. Andersson, Förste läraren E. V. Gelin, Handlandena C. G. Olsson och Herman Geijer samt Ingeniören Wilhelm Nyström;

31:o) till besigtningmän för stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader för åren 1908—1910 Herrar Kaptenen m. m. R. Huss, Byggmästaren C. A. Resare och Boktryckaren Emil Ankers samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Lektorn C. Fristedt och Kontorsskrifvaren A. O. Alstermark;

32:o) till inventerings- och besigtningmän år 1908 för under Styrelsens för vatten- och gasverken vård stående egendom Herrar Ingeniörerna K. J. Wennberg och H. Montgomery;

33:o) till inventerings- och besigtningmän år 1908 för under Fattigvårdsstyrelsens och Hälsovårdsnämndens vård stående egendom Herrar Fabrikören K. A. Falk och Härads-skrifvaren V. Nyman;

34:o) till inventerings- och besigtningmän år 1908 för under Hamn- och Trädgårdsstyrelsernas vård stående egendom Herrar Kaptenen m. m. Hugo Falk och Kassören O. P. Nyqvist;

35:o) till inventerings- och besigtningmän år 1908 för under Brandstyrelsens vård stående egendom Herrar Byggmästaren C. A. Resare och Fabrikören C. J. Wennberg;

36:o) till revisorer för Drätselkammarens, Hamnstyrelsens samt Styrelsens för Elementarläroverket för Flickor räkenskaper år 1907 Herrar Majoren m. m. H. Hammar och Kamreraren J. Mæchel samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Bankbokhållaren O. Wiridén och Bankkassören A. Asplund;

37:o) till revisorer för Fattigvårdsstyrelsens, Hälsovårdsnämndens, Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan samt Brandstyrelsens räkenskaper år 1907 Herrar Bruksförvaltaren C. W. Zeltergren och Bankkassören G. Mæchel samt till deras suppleanter Herrar Direktören Hj. Nerman och Bankkamreraren J. Sandén med skyldighet att i här nämnd ordning tjänstgöra;

38:o) till revisorer för Styrelsens för vatten- och gasverken samt Trädgårdsstyrelsens räkenskaper år 1907 Herrar Öfverstelöjtnanten m. m. G. F. Edgren och Kassadirektören A. Austrin samt till deras suppleanter att i här nämnd

ordning tjänstgöra Herrar Majoren m. m. G. Oldevig och Bankbokhållaren C. J. Ahgren;

39:o) till revisor för Allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper år 1907 Herr Bankdirektören A. Sandvall samt till dennes suppleant Herr Kassadirektören A. Austrin;

40:o) till revisorer för Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1906—1907 Herrar Kronolänsmannen J. Noréus och Bruksförvaltaren C. W. Zetlergren;

41:o) till revisor för Karlstads läsestugors räkenskaper och förvaltning hysresåret 1906—1907 Herr Bankkassören G. Mæchel;

42:o) till ledamöter för nästa år i Nämnden för bestämmandet af utdelningen från fonden Mæchels gåfva Fru Ida Hedström, Fröken Maria Moberg, Kamreraren R. Nyström, Kamreraren John Mæchel och Bankkassören G. Mæchel;

43:o) till ledamot i komitén för främjande af frågan om inrättande här i staden af ett tekniskt läroverk Herr Rektorn m. m. A. Dahlman;

44:o) till ledamöter i komitén för utredning och förberedande behandling af frågan om anläggande af elektriska spårvägar här i staden Herrar Kaptenen m. m. H. Ziegler, Ingenjören A. Svanbom, Majoren m. m. Th. Helleberg, Disponenten m. m. I. Wallberg och Majoren m. m. C. O. Ahlmark, samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Kamreraren R. Nyström, Disponenten O. Kullgren samt Handlanden Th. Byltner.

§ 168.

I sammanhang med förrättande af valet af två revisorer för granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1906—1907 beslöto uppå derom framställt yrkande Herrar Fullmäktige att vid sitt nästa sammanträde välja två suppleanter för sagde revisorer.

§ 169.

Rörande anslag för en undersökning angående en ifrågasatt kanal Venersborg—Uddevalla hade Herrar Arrhenius och Wallberg väckt en så lydande motion:

Se Ser. A. N:o 10; 74.

I motionskrifvelsen åberopade inbjudning och förteckning lydde sålunda:

Se Ser. A. N:o 10; 74.

Öfver denna motion hade uppå remiss Hamnstyrelsen, Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit yttranden; varande Utskottets af följande lydelse:

Se Ser. A. N:o 10; 74.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 170.

Sedan Drätselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning om bemyndigande att öfverklaga årets pröfningsnämnds beslut rörande beskattning af Handlanden Ludvig Marlin här i staden:

Se Ser. A. N:o 10; 87.

så biföllo nu, efter det Beredningsutskottet i ärendet uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande Herrar Fullmäktige den gjorda framställningen.

§ 171.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads barnhem inkommit med framställning om ett anslag af 1,613 kronor för införande af vatten- och afloppsledningar i till barnhemmet upplåtna staden tillhöriga s. k. Engholmska villan å Herrhagen, öfver hvilken framställning af Herr Clarholm såsom motion upptagen, Styrelsen för vatten- och gasverket, Drätselkammaren samt Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, derpå nu Herrar Fullmäktige biföllo framställningen i fråga.

Se Ser. A. N:o 10; 88.

§ 172.

Angående anslag för inredning och möblering af de för förste och tredje rådmännen afsedda tjänsterummen i rådhuset hade Drätselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se Ser. A. N:o 10; 89.

Denna framställning hade af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkts och blef nu af Herrar Fullmäktige bifallen.

§ 173.

* För gatuarbeten nästa år hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag af 106,730 kronor 10 öre att i enlighet med uppgjorda förslag användas såsom framginge af följande:

*Utdrag etc.

Se Ser. A. N:o 10; 90.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se Ser. A. N:o 10; 90.

Under den diskussion, som i detta ärende uppstod, yrkades af Herr Hellberg bifall till Utskottets hemställan i denna sak med den ändring likväl att anslagsbeloppet bestämdes till *högst* 80,000 kronor samt att i Utskottets utlåtande före-

kommande orden: "inom ramen af nu föreliggande kostnadsförslag" derur utslötes; Och blef hvad Herr Hellberg sålunda yrkat af Herrar Stadsfullmäktige bifallet.

§ 174.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren anhållit om ett anslag för vägarbeten nästa år af 9,393 kronor att i enlighet med uppgjort förslag användas, deröfver Beredningsutskottet uppå remiss yttrat sig sålunda:

Se Ser. A. N:o 10; 91.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige Utskottets hemställan i denna sak.

§ 175.

Angående bemyndigande att försälja en fabrikstomt å Herrhagen hade Drätselkammaren till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se Ser. A. N:o 10; 93.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 10; 93.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige Utskottets hemställan i denna sak.

§ 176.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren begärt ett anslag för nästa år af 8,510 kronor att i enlighet med uppgjort förslag användas för reparationer å stadens under Kammarens vård stående byggnader m. m.; Och blef nu denna framställning, som af Beredningsutskottet tillstyrkts, af Herrar Fullmäktige bifallen.

Se Ser. A. N:o 10; 92.

§ 177.

På anförda grunder hade Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit om ett extra anslag för skolan för innevarande år af 500 kronor. Denna framställning hade af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkts; Och blef nu det begärda anslaget af Herrar Fullmäktige beviljad.

Se Ser. A. N:o 10; 100.

§ 178.

I enlighet med hvad Styrelsen för Arbetsförmedlingsanstalten hemställt samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt

beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige föreståndaren för sagde anstalt från och med nästa år en från 1,500 kronor till 2,400 kronor förhöjd aflöning för år.
Se Ser. A. N:o 10; 101.

§ 179.

Från Magistraten hade till Herrar Stadsfullmäktige angående tillsättande af en komité för utarbetande och framläggande af förslag till åtgärder från stadens sida dels till främjande och understödjande af egnahemsrörelsen dels ock till motverkande af låtare bebyggande af stadens oreglerade område inkommit följande framställning:

Se Ser. A. N:o 10; 103.

Öfver denna framställning hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgilvit yttranden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Ser. A. N:o 10; 103.

Under den diskussion, som i detta ärende uppstod, yrkades af Herr Hellberg bifall till Utskottets hemställan i denna sak dock med den ändring att i Utskottets utlåtande förekommande orden: "helst som väl Herrar Stadsfullmäktige måste på en gång besluta rörande båda komitéernas framställningar" derur uteslötes samt att utlåtandet afslötes med orden: "att behandlas vare sig särskildt eller i sammanhang med Magistratens förslag allteftersom komitén med hänsyn till förhandenvarande förhållanden pröfvade lämpligast".

Delta Herr Hellbergs yrkande blef af Herrar Fullmäktige bifallet.

Härjemte beslöto Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Drätselkammaren hemställt att ställa till komiténs förfogande ett förslagsanslag af 1,000 kronor till bestridande af med komiténs arbeten förenade kostnader.

Val af ledamöter och suppleanter i den beslutade komitén skulle ega rum vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 180.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren angående inkorporering med staden af hemmanen Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs i Karlstads landstör-samling, Karlstads härad, gjort följande framställning:

Se Ser. A. N:o 10; 86.

Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet yttrat sig sålunda:

Se Ser. A. N:o 10; 86.

Och biföllo Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i denna sak hemställt.

§ 181.

Sedan Herrar Stadsfullmäktiges yttrande af Konungens Befallningshafvande i länet infordrats rörande önskvärdheten och lämpligheten af sådan ändring af § 7 i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, att tiden för utskänkingsrättighet, som i nämnde lagrum afses, skall räknas från den 1 Oktober i stället för, såsom nu är fallet, för kalenderår, så hade uppå remiss Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 10; 106.

Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 182:

I enlighet med hvad vederbörande inventeringsmän föreslagit samt Brandstyrelser hemställt och Beredningsutskottet tillstyrkt medgifvo nu Herrar Stadsfullmäktige att å stadens under Brandstyrelsens vård stående lösa egendom finge afskrifvas tillsammans 772 kronor 26 öre.

Se Ser. A. N:o 10; 105.

§ 183.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Ingeniören Nap. Cæsar angående ett anslag af 500 kronor för utarbetandet af en karta öfver staden med närmaste omgifningar inkommit med följande framställning:

Se Ser. A. N:o 10; 98.

Öfver denna framställning, hvilken af Herr Huss såsom motion upptagits, hade uppå remiss Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit yttrande, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Ser. A. N:o 10; 98.

Och biföllo nu Herrar Fullmäktige hvad Utskottet i detta ärende hemställt.

§ 184

På anmodan af Herr Ordföranden öfverlog Herr vice Ordföranden ledandet af förhandlingarne under behandlingen af det i nästföljande § omförmälde ärende.

§ 185.

Af Konungens Befallningshafvande i länet hade Stadsfullmäktiges yttrande infordrats angående hvilka uppoffringar Karlstads stad vore villig vidkännas för erhållande af ett tekniskt läroverk i staden, i anledning hvaraf Drätselkammaren uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 10; 107.

I detta utlåtande hade Beredningsutskottet instämt.

Under den diskussion som nu i detta ärende uppstod yrkades af Herr Dahlman bifall till hvad Drättselkammaren och Beredningsutskottet i saken hemställt och yttrat men att Herrar Fullmäktige tillika ville förklara att Herrar Fullmäktige jemväl voro villiga att lemna bidrag till byggnadskostnaden men icke för närvarande kunde utfästa sig för något bestämdt belopp, enär uppgift saknades angående storleken af sagde kostnad.

Hvad Herr Dahlman sålunda yrkat blef af Herrar Fullmäktige bifallet.

§ 186.

Återtog Herr Dahlman ledningen af förhandlingarne.

§ 187.

Öfver ett af särskilde komiterade till Chefen för Kungl. Civildepartementet ingifvet betänkande och förslag rörande åstadkommandet genom en del städers medverkan af ett mera verksamt polisskydd särskildt å landsbygden hade Herrar Stadsfullmäktiges yttrande inforrats, i anledning hvaraf Drättselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtanden:

Se Ser. A. N:o 10; 108.

Under den diskussion som nu vid behandlingen af detta ärende uppstod yrkades bifall till hvad Drättselkammaren och Beredningsutskottet hemställt dock att Herrar Fullmäktige måtte inskränka antalet af de poliskonstap'lar som finge för statens räkning disponeras till fem samt bestämma tiden för ett blifvande aftal till fem år; Och blef detta yrkande af Herrar Fullmäktige bifallet.

§ 188.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade inforrats öfver ett af särskilde komiterade den 30 Oktober innevarande år till Chefen för Kungl. Ecklesiastikdepartementet afgifvet betänkande med förslag rörande bestämmelser om folkskoleundervisningen i vissa städer; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige att, i enlighet

med hvad Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlå-
tanden hemställt, förorda antagandet af lagförslagen i fråga.

Se Ser. A. N:o 10; 109.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justeradt den 30 December 1907.

AXEL DAHLMAN.

TH. HELLEBERG. R. HUSS.

Offentligen uppläst den 30 December 1907, betygar

ex officio:
W. BROCKMANN.

Karlstad
Karlstads-Tidningens Aktiebolag
1908

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 30 December.

N:o 12.

Föredragningslista.

1:o) Val af två revisorssuppleanter för granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1906—1907; 2:o) Val af fem ledamöter i komitén för utarbetande och framläggande af förslag till åtgärder från stadens sida dels till främjande och understödjande af egnahemsrörelsen dels ock till motverkande af tätare bebyggande af stadens oreglerade område; 3:o) Val af tre suppleanter i nyssnämnda komité; 4:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om vatten- och afloppsledningar inom Viken och Qvarnberget; 5:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för anskaffande af en retortladdningsapparat;	6:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år för elektricitetsverkets behof; 7:o) D:o d:o i anledning af Hamnstyrelsens framställning om anslag för en hamnservis, för stensättning vid varuskjulet vid gamla hamnen samt för vägen till lastbryggorna vid Tyggårdsviken; 8:o) D:o d:o i anledning af Fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning af upplupen ränta å Bergerska fonden; 9:o) D:o d:o i anledning af Fattigvårdsstyrelsens förslag angående de personer, som på grund af fattigdom eller sjuklighet böra befrias från mantalspenningars utgörande nästa år; 10:o) D:o d:o i anledning af Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för nästa år.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 30 December 1907.

§ 189.

Vid upprop befunnos Herrar Wallberg och Byttner, hindrade af trängande affärs göromål, Herr Clarholm hindrad af tjänstegöromål samt Herr Fristedt på grund af bortovaro från staden från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Herrar Fullmäktige.

§ 190.

Att jämte Herr Ordföranden Fredagen den 3 Januari nästa år kl. 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Regner och Nygren.

§ 191.

Herr Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm infann sig och öfvervar sammanträdet.

§ 192.

Från Herr Landshöfdingen m. m. Gerh. Dyrssen hade genom Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige inkommit inbjudan att utse tre ledamöter och en suppleant i en under bildning varande komité för vidtagande af erforderliga åtgärder för resande af en ståt här i staden af Konung Karl IX; Och blef nu detta ärende för yttrandes afgifvande remitteradt till Beredningsutskottet.

§ 193.

Vid härefter med slutna sedlar företagna särskilda val utsågos:

1:o) till revisorssuppleanter för granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1906—1907 Herrar Kaptenen m. m. K. Rhodin och Bankkassören K. J. Ångren med skyldighet att tjänstgöra i här nämnd ordning;

2:o) till ledamöter i komitén för utarbetande och framläggande af förslag till åtgärder från stadens sida dels till främjande och understödjande af egna-hemsrörelsen dels ock till motverkande af tätare bebyggande af stadens oreglerade

område Herrar Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm, sammankallande, Landssekreteraren m. m. Axel Schotte, Häradshöfdingen m. m. K. Arrhenius, Stufveriförmannen J. A. Håkansson och Gjutaren A. Aurell samt till deras suppleanter att i här nämnd ordning tjänstgöra Herrar Redaktören M. Hellberg, Boktryckaren Albin Forssell och Disponenten O. Kullgren.

§ 194.

Angående anslag för nästa år för vatten- och afloppsledningar inom stadsdelarne Viken och Qvarnberget hade Styrelsen för vatten- och gasverken till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med följande framställning:

Se Ser. A. N:o 11; 94.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 11; 94.

I detta utlåtande hade Beredningsutskottet instämt; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet med hvad Kammaren och Utskottet i denna sak hemställt.

§ 195.

I enlighet med hvad Styrelsen för vatten- och gasverken hemställt samt Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkt beviljade nu Herrar Stadsfullmäktige sagde Styrelse för nästa år ett anslag af 3,000 kronor till anskaffandet och uppsättandet af en retortladdningsapparat för gasverket.

Se Ser. A. A:o 11; 95.

§ 196.

För elektricitetsverkets behof hade Styrelsen för vatten- och gasverken för nästa år begärt anslag på sätt frånginge af följande

“Utdrag etc.

Se Ser. A. N:o 11; 96.

Denna framställning som af Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden tillstyrkts, blef nu af Herrar Stadsfullmäktige bifallen.

§ 197.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Hamnstyrelsen angående anslag nästa år dels till anställande af en hamnservis vid ytre hamnen, dels till stensättning vid varuskjulet vid gamla hamnen dels ock till iståndsättandet af vägen till lastbryggorna vid Tygårdsviken gjort följande framställning:

Se Ser. A. N:o 11; 97.

Såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet hade i uppå remiss afgifna utlåtan den tillstyrkt de begärda anslagens beviljande att af hamnens medel utgå; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige i enlighet härmed.

§ 198.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Fattigvårdsstyrelsen jemlikt erhållet uppdrag inkommit med följande förslag till utdelning af upplupen ränta å Bergerska donationsfonden, lydande detta förslag sålunda:

Se Ser. A. N:o 11; 110.

Och blef nu detta förslag af Herrar Stadsfullmäktige, i enlighet med hvad Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet yttrande hemställt, godkänt.

§ 199.

Från Fattigvårdsstyrelsen ha le Herrar Stadsfullmäktige fått emottaga förslag å de personer här i staden, som nästa år borde på grund af fattigdom eller sjuklighet befrias från mantalspenningars utgörande; Och beslöto nu Herrar Fullmäktige godkänna detta förslag, som af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet. utlåtan de dertill förordats.

§ 200.

Sedan Herrar Stadsfullmäktige från Magistraten fått emottaga generalförslag till utgifter och inkomster för staden nästa år, hvilket förslag med dervid fogade handlingar lydte sålunda:

Se Ser. A. N:o 11; 104.

så hade uppå remiss Beredningsutskottet i ärendet afgifvit följande utlåtan de:

Se Ser. A. N:o 11; 104.

Hvad Utskottet i denna sak hemställt blef efter hållen diskussion af Herrar Stadsfullmäktige till alla delar bifallet, beträffande storleken af den för kommunen, kyrkan och skolan gemensamma uttaxeringen pr bevilningskrona dock först efter votering med 20 röster emot 11, som afgåfvos för att sagde uttaxering måtte bestämmas till kr. 5: 80 pr bevilningskrona.

Vidare beslöto på yrkande af Herr Arrhenius samt sedan denne erinrat, att Drätselkammaren vid uppgörande af sitt statförslag beräknat att innevarande år få upptaga ett tillfälligt lån om 243,000 kr. att Beredningsutskottet visserligen hemställt om lånets återbetalande nästa år, men att Utskottet icke direkt uttalat

sig om dess upptagande, Herrar Stadsfullmäktige att bemyndiga Drätselkammaren att innevarande år upptaga ett tillfälligt lån till nyssnämnda belopp.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Justerat den 3 Januari 1908.

AXEL DAHLMAN.

IVAN FR. REGNER. GUSTAF NYGREN.

Offentligen uppläst den 9 Januari 1908, betygar

ex officio:
W. BROCKMANN.

Karlstad
Karlstads-Tidningens Aktiebolag
1908

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 21 Februari.

N:o 1.

1. Kungl. Maj:ts bref i fråga om förläggningsort för Wermlands Regemente.

Ink. t. Stf. den 7. 1. 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref till Arméförvaltningen i fråga om förläggningsort för Wermlands regemente får Magistraten äran härmed öfverlemnna. Karlstads rådhus den 5 Januari 1907.

På Magistratens vägnar:
CARL LIDBERG.

Afskrift.

Oscar etc. Vår ynnest etc. Sedan innevarande års Riksdag anvisat medel till uppförande af kasernetablissemang för, bland andra regementen, Värmlands regemente, samt den genom nådigt bref den 20 sistlidne juli tillsatta kasernbyggnadskommisionen för Femte arméfördelningen afgifvit förslag rörande förläggningsort för nämnda regemente, hafven I den 26 nästlidne november i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande och därvid dels tillstyrkt nådigt bifall till kasernbyggnadskommisionens förslag att förlägga regementet till Karlstad dels ock, med anmälan, att nämnda stad, efter förda underhandlingar, genom dess fullmäktige erbjudit sig att, därest ett infanteriregemente komme att dit förläggas, till Oss och Kronan, på särskilda angifna villkor upplåta ett å en i ärendet företedd karta med röda linjer omslutet, för kasernetablissemang och öfningsfält för regementet afsedt ägoområde, anhållit om bemyndigande att å Våre och Kronans vägnar med staden sluta aftal om upplåtelse af berörda område m. m. i enlighet med följande på grund af stadsfullmäktiges erbjudande upprättade förslagskontrakt.

»§ 1.

Staden Karlstad upplåter härigenom till Kungl. Maj:t och Kronan utan ersättning med full äganderätt samt gravationsfritt det å bifogade karta med röda linjer omslutna området tillika med därtill hörande strand- och vattenrätt — dessa

rättigheter dock så begränsade, att de ej sträcka sig utöfver nyssnämnda röda linje — samt å området befintliga byggnader, som nu tillhöra eller komma att tillhöra staden, och skog, att användas till plats för kasernetablissemang och öfningsfält för ett infanteriregemente med rätt för Kronan att tillträda den till kaserntomt afsedda, å kartan med grön begränsningslinje omslutna marken genast efter detta aftals slutande samt öfrig mark, med undantag af det i tredje punkten af detta moment omförmälda området, senast den 14 mars 1908.

Med hänsyn därtill att Klarälven utefter det afträdda området ligger inom stadens hamnområde, skall dock staden äga rätt att efter derom två månader förut gjord anmälan hos vederbörande fortifikationsbefälhafvare inom Kronans vattenområde vidtaga de åtgärder, hvilka för vattendragets upprensning och ordnande kunna komma att erfordras, dock så att genom dessa åtgärder ingen skada tillfogas Kronan.

Staden förbehåller sig på grund af åtagna förpliktelser att få för tiden intill den 14 mars 1913 disponera det område, hvilket begränsas i söder af öfningsområdets gräns mot staden, i öster af Klarälven, i väster af landsvägen och i norr af en rak linje från landsvägen till Klarälven utefter norra sidan af Oskar Engströms tomtplats; dock får detta förbehåll icke utgöra hinder för de i mom. 6 här nedan omförmälda arbeten.

De å området befintliga, staden tillhöriga byggnader, hvilka icke erfordras för något Kronans behof, skola senast två månader efter därom gjord framställning utan kostnad för Kronan vara af staden bortförda.

Staden äger rätt att efter anvisning af fortifikationsbefälhafvaren senast två månader efter af denne därom gjord tillsägelse afverka den skog, som för byggnadsarbetets utförande behöfver borttagas från den blifvande kaserntomten, samt att, likaledes efter anvisning af fortifikationsbefälhafvaren, före våren 1909 afverka den skog, hvilken för öfningsfältets iordningsställande kan ifrågakomma att bortföras, dock med skyldighet att, hvad denna senare beträffar, före hösten 1909 hafva uppbrutit stubbar och fyllt efter desamma uppkomne hålor samt bortfört toppar och grenar.

§ 2.

Därest de områden, hvilka skola till Kungl. Maj:t och Kronan upplätas, icke kunna genom frivilliga aftal af staden för nämnda ändamål förvärfvas utan måste i den ordning, som stadgas i nädiga förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 för Kronans räkning förvärfvas, förbinder sig staden att bekosta såväl markens inlösen som expropriationens verkställande. Skulle Kronan komma att inköpa hela hemmanet Norra Sanna, skall staden för den del af hemmanet, som är belägen inom den röda begränsningslinjen, godtgöra Kronan med 10,000 kronor.

§ 3.

Alla erforderliga handlingar för vinnandet af lagfart å ifrågavarande om-

råden, i den mån de icke genom expropriation eller köp af Kronan förvärfvats, skola af staden Kronan tillhandahållas.

Kostnaderna för lagfarten bestridas af Kronan ensam.

§ 4.

För den händelse det enligt mom. 1 med äganderätt upplåtna området icke längre skulle behövas till förläggning af ett infanteriregemente eller annat truppförband af motsvarande storlek, förbinder sig Kungl. Maj:t och Kronan att till staden utan kostnad för denna med full äganderätt öfverlåta de till öfningsplats enligt mom. 1 utsedda områdena, äfvensom att på enahanda sätt öfverlåta till staden den del af kaserområdet, som är belägen öster om en å kartan med gul färg uppdragen gränslinje.

§ 5.

Staden åtager sig att utan kostnad för Kronan, ett år efter därom gjord framställning, hafva till kaserntomtens gräns framdragit ledningar för vatten och belysning samt att, därest Kronan så önskar, tillhandahålla regementet vatten, elektrisk ström och gas, allt till samma pris, som betalas af större afnämare inom staden; skolande staden, om så blir erforderligt, vidtaga sådana ändringar i sitt vattenverk, att vattentillgången såväl i afseende på mängd som tryck blir tillräcklig äfven i händelse af eldsvåda inom kaserbyggnaderna.

Skyldighet för staden att på sätt är nämndt framdraga en hvar af dessa ledningar inträder dock blott i det fall, att Kronan samtidigt med tillsägelse härom förbinder sig att under tio års tid af staden taga sitt behof för etablissemang af det vatten, den gas eller elektriska ström, som serveras genom ofvannämnda ledningar.

§ 6.

Staden medgifver Kungl. Maj:t och Kronan att i enlighet med föreskrifter, hvilka lämnas af stadens hälsovårdsnämnd, anordna aflopp och i Klarälven nedleda afloppsledningar.

§ 7.

Staden medgifver, att militärofningar må utan ersättning äga rum å all staden tillhörig betesmark äfvensom å annan stadens utmark, som ej är upplåten till enskildt bruk, med undantag för Mariebergsskogen och Kanikenäsholmen eller andra blifvande stadsparker, sedan desamma för dylikt ändamål tagits i anspråk.

Vidare medgifver staden, att militära öfningar må äga rum å den icke odlade delen af Borgmästareholmen, äfvensom att badplatsen därstädes må för regementet anläggas. Kronan må icke hindra allmänheten att begagna den nuvarande vägen öfver det till Kronan upplåtne området till Borgmästareholmen.

§ 8.

Staden förbinder sig att, så långt utrymmet, efter ompröfning af hälsovårdsnämnden, medgifver, mot stadgad ersättning till vård & sitt epidemisjukhus mot-tuga jämväl regementet tillhöriga, epidemiskt sjuka värnpliktige.

§ 9.

Sedan regementet blifvit förlagdt till Karlstad, skall staden äga rätt att vid inträffande eldsvåda efter anmälan utan ersättning erhålla all den hjälp, som kan lämnas af regementets i eller invid garnisonsorten hemmahörande styrka ;»

hvarjämte I gjort underdånig framställning om tillstånd för staden Karlstad att genom expropriation förvärfva den mark af det erbjudna området, som icke ägdes af staden och om hvars förvärfvande uppgörelse i godo ej kunde träffas.

Efter det ej mindre chefen för Femte arméfördelningen än äfven chefen för generalstaben i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande, hafva VI detsamma i nåder låtit Oss föredragas ; Och hafva funnit godt i nåder ej mindre förordna, att Värmlands regemente skall förläggas till Karlstad, så snart kasernetablissemang för regementet blifvit där uppfördt, än äfven bemyndiga Eder att, med antagande af de af staden gjorda erbjudanden om upplåtelse af mark m. m., sluta aftal med staden i enlighet med ofvanberörda förslagskontrakt.

Därjämte hafva VI funnit godt i nåder föreskrifva,

att staden skall genom vederhörande myndighet äga att på egen bekostnad för Kronans räkning i den ordning, som stadgas i nådiga förordningen den 14 april 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, förvärfva de delar af det erbjudna området, hvilka icke kunna genom frivilliga aftal inköpas, samt

att den mark, som på grund häraf kan komma att exproprieras, skall af ägare afstås den 14 mars 1908. Hvilket VI Eder till kändedom och underdånig efterrättelse härigenom i nåder meddele; jämte det den i ärendet företedda kartan härhos till Eder öfverlämnas. Stockholms slott den 7 december 1906.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom

Enligt Dess nådiga beslut

GUSTAF.

Tingssten.

Till Arméförvaltningen & fortifikationsdepartementet;
angående förläggning af Värmlands regemente m. m.

Vidimeras ex officio:

J. L. LEIJONMARK.

Registrator i K. Landtf.-Dep:t.

2. Berättelse öfver brandväsendet i Karlstad år 1906.

Ink. t. Stf. d. 31. 1. 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed äran öfverlämna brandchefens berättelse angående brandväsendet här i staden under år 1906.

Karlstads rådhus den 29 jan. 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 17 Januari 1907.

§ 5.

Föredrogs och upplästes brandchefens berättelse för år 1906, och beslöt styrelsen att berättelsen skulle öfverlämnas till Magistraten för att Stadsfullmäktige tillhandahållas.

Som ofvan.

In fidem:

F. W. NORQVIST.

Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Jämlikt föreskriften i stadens brandordning, får jag vördsamt härmed afgifva följande berättelse vidkommande brandkårens verksamhet och med brandväsendet i öfrigt sammanhängande förhållanden under år 1906.

I. Fasta brandkåren.

Brandkåren har under året varit allarmerad *14 gånger* däraf *9 gånger* för eldsvåda eller tillbud till sådan, *1 gång* på grund af kontakter i brandtelegrafan, *3 gånger* för soteld samt *1 gång* af brandinspektören.

Förutom brandtjänsten har manskapet varit sysselsatt med polistjänstgöring till det omfång, att i händelse nämde tjänstgöring bestridts af ordinarie polis, skulle en ökning af dess stat, lågt beräknadt, hafva uppstått af 19,480 kronor. Då nu brandkårens hela utgiftssumma för året är 31,600 kronor, framgår, att brandväsendet kostat staden endast 12,120 kronor, hvilket, i förhållande till dess

effektivitet, torde vara det billigaste bland rikets städer. Dessutom lemnar brandkåren vid behof en efter våra förhållanden, stark polispiket samt bestrider dessutom alla polisskjutsar, som under årets lopp uppgått till närmare 300. Allt detta låter sig göra på grund af kombinationssystemet, som dessutom tillför oss en ovanligt talrik och följaktligen effektiv brandkår. Visserligen kan ur polishänseende den befogade anmärkningen göras, att manskapet för närvarande stannar för kort tid kvar i tjänsten för att kunna erhålla nödig rutin och duglighet. Men denna olägenhet bortfaller helt visst, i händelse kommitérades nu framlagda byggnadsförslag blifver godkänt och fastställt. Härigenom beredes nämligen flertalet af manskapet familjebostäder, hvilket öfverallt visat sig vara nödvändigt. Staden skulle härigenom erhålla icke blott en kraftig och slagfärdig brandkår såsom nu är fallet, utan äfven en vaksam och väl disciplinerad poliskår, som med ett par tiotusental kronor årligen understiger kostnaderna för särskilda kårer.

Manskapets nummerstyrka har i likhet med föregående år varit 1 korpral, 1 vice korpral och 15 brandkonstaplar. Från kåren hafva under året afgått 10 man, 8 efter uttjänt kontraktstid och 2 på grund af förseelser eller olämplighet för tjänsten.

Manskapets medelålder var den 31 december 24,^s år.

Medeltjänstetiden var inom kåren den 31 december endast 11,⁴ månader.

Högsta lefnadsåldern 30 år, lägsta 21 år.

Oaktadt den stora afgangen, som mäst föranledts af den ovanligt stora efterfrågan från andra städer, har dock någon egentlig svårighet att rekrytera kåren ej förefunnits.

Hälsotillståndet inom kåren har varit tillfredsställande och har ingen under tjänsteutöfning lidit någon nämnvärd skada.

Aföningsförhållandena hafva varit desamma som förlidet år.

I Karlstads Sparbank voro den 31 december för manskapets räkning insatta 812 kronor.

Mathållningen har genom entreprenör besörjts från eget kök i brandstationen. Portionspriset har varit 1 krona 5 öre pr man och dag. På grund af de under året betydligt höjda lifsmedelsprisen, har entreprenören, enligt egen uppgift, måst göra en afsevärd förlust.

Hästarnes antal har med anledning af vagnarnes tyngre ärmering ökat från 4 till 6, hvaraf 3 turvis dagligen gått i stadsarbete. För hästarnes skötsel och fodring har anställts särskild hästskötare (kusk), till hvilketens afönning och bostad Drätselkammaren bidrager med halfva kostnaden.

Brand- och lifräddningsredskapen, som för rikhaltighet, snygghet och ordning vid senaste inspektionen af brandinspektören, baron Lagerfelt, erhöil de bästa vitsord, har under året ej undergått någon nämnvärd förändring. Likaså *brandtelegrafan och ringledningarne*. *Brandstationen*, som under året ej i någon mån förändrats, utan följaktligen är nu liksom förut mycket trång och till alla delar oändamålsenlig, blef vid årets inspektion af brandinspektören helt och hållet utdömd.

II. Reservkåren, som under året haft 3 öfningar, har i afseende på sammansättning och materiel ej undergått någon förändring.

III. Allmänna kåren hade öfning och mönstring den 5 juli, men synes numera, då den ej behöft allarmeras till någon eldsvåda under 15 år, d. v. s. allt sedan fasta kårens uppsättning, vara tämligen öfverflödig.

Karlstads brandstation den 31 december 1906.

J. P. WENDT,
brandchef.

TABELLARISKT sammandrag öfver

Tiden för utbrott.			Brandstället.		Huru och af hvem larm gifvits.	Anledningen till elden eller utryckningen.
Månad.	Dag.	Tid å dygnet.	Egendom eller allmän plats.	Lägenhet.		
Mars	27	8,50 e. m.	V:a Torggatan 19.	boningshus	g. telefon.....	soteld.....
April	13	3,35 »	Herrhg 121.....	»	sk. 3, IV distr.	okynne.....
Maj	5	12,5 m.	V:a Torggatan 10	handelsbutik	g. telefon.....	bristf. kakelugn
Maj	9	10 f. m.			sk. 1, III distr.	inspektion.....
Maj	16	3,45 e. m.	Djäknefältet.....	foderlada ..	g. telefon.....	gnistor fr. skorsten ...
Juni	16	8,10 e. m.	Hagaborg 1.....	uthus.....	».....	lek med tändstickor ..
Juni	24	5,30 e. m.	Herrhg. 141.....	boningshus.	».....	varma kokkärl.....
Sept.	20	11 f. m.	Hagaborg.....	snickerifabr.	».....	gnistor fr. eldstadslucka
Sept.	28	3 e. m.	Landeriet Lugnet	skogseld ...	»	okänd anledning.....
Nov.	8	9,35 f. m.				kontakt.....
Nov.	24	3 f. m.	Drottn.-gat. 7 ...	boningshus .	»	bristf. eldstadsrör.....
Nov.	28	7,30 f. m.	Tingvallagat. 23 .	»	».....	varm aska
Dec.	24	5,45 e. m.	L:a Rosenbad ...	»	».....	soteld.....

Kronor

Af ofvanstående tabell framgår således, att den inom brandområdet förstörda

eldsvådor m. m. under år 1906.

Brandskadeersättningens belopp				A n m ä r k n i n g a r
för fast egen- dom.		för lösegen- dom.		
				Halmen i en öppen källarglugg hade antagligen af okynne blifvit antänd. Var släckt vid brandkårens ankomst. Skadan ringa.
1,672	40	37,383	03	
				Vid brandkårens ankomst befanns elden redan ha fått så stor utsträckning att såväl stora lagerrummet som närmaste rum stodo i lågor så att elden slog ut genom fönstren. Med tre strålar från vattenledningen begränsades elden på 1/2 timme. Endast lagret och innanredet ramponerades.
				Brandinspektören, baron Lagerfelt, allarmerade.
				Vid brandkårens ankomst till det aflägsna brandstället var elden, som i ringa mån skadat sticket, redan släckt.
500	—	779	09	
				Några barn hade i en soplår lekt med tändstickor på så sätt att innehället, papper m. m. slutligen fattat eld. Släcktes med assuransspruta.
175	—			
				Elden hade börjat i ett kökskontor, hvarifrån den spred sig hastigt öfver hela köket; släcktes genom en stråle från närliggande brandpost. Allt i köket ramponerades.
				Från eldstadslucka hade genom gnistor framförvarande bränsle fattat eld, som utbredd sig öfver ångpannerummet, hvilket delvis ramponerades. Släcktes med fabriksens spruta.
				På en yta af ungefär 1 tunnland brann skogen. Släcktes med pytsar.
				Dörrposten med tillhörande panel hade fattat eld, som snart släcktes med assuransspruta.
		30	—	
				Eldfångda ämnen i en-soplår brunno; elden släcktes utan ha gjort nämnvärd skada med assuransspruta.
2,347	40	38,192	12	

egendomens värde uppgått till 40,539 kronor 52 öre.

3. Drätselkammarens framställning om upptagande af ett amorteringslån.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 30 januari 1907.

§ 1.

Genom nådigt bref den 27 oktober 1905 hade Kungl. Maj:t medgifvit staden Karlstad att för ändamål, som i nådiga brefvet närmare omförmäldes, upptaga ett lån å 1,450,000 kronor att genom årlig amortering återbetalas inom en tid af högst 40 år från lånets upptagande.

Upplåningen af nämnda medel hade dock hittills icke verkställts, enär Drätselkammaren, som erhållit Herrar Stadsfullmäktiges uppdrag att ombesörja upplåningen, ännu ej kunnat träffa något för staden fördelaktigt aftal om lånets upptagande.

Då emellertid ett enligt Drätselkammarens åsigt för staden gynnsamt låneanbud nu till Kammaren inkommit, syntes det Kammaren, att tiden nu vore inne för upptagande af det sålunda medgifna amorteringslånet.

Efter det nådigt tillstånd erhållits till ofvanberörda låns upptagande hade emellertid Herrar Stadsfullmäktige härutöfver beslutat åtskilliga större utgiftsposter af beskaffenhet att desamma ej borde genom uttaxering för ett år gäldas, hvartill äfven komme, att sedan Karlstads stadsförsamling genom nådigt bref den 10 juni 1904 erhållit tillstånd att för bestridande af kostnaderna för uppförande af nytt folkskolehus å Herrhagen upptaga ett lån å 300,000 kronor att genom årliga afbetalningar gäldas under loppet af 40 år, Drätselkammaren fått i uppdrag att i sammanhang med skeende upplåning för stadens räkning äfven upplåna berörda 300,000 kronor.

Det belopp, som sålunda ytterligare skulle genom upplåning anskaffas uppginge i rundt tal till 1,200,000 kronor.

Då jämväl detta belopp eventuellt innefattades i det Kammaren tillhandakomna låneanbudet, och då det syntes Kammaren vara för staden fördelaktigt, att hela det närvarande lånebehovet härmed kunde i ett sammanhang fyllas, hade Kammaren ansett sig böra vidtaga åtgärder för att möjliggöra upptagande af ett 40-årigt amorteringslån å hela det erforderliga beloppet tillhoppa 2,650,000 kronor, för hvilket ändamål nådigt tillstånd erfordrades till lånets upptagande till den del, hvarmed detsamma öfverstege förut medgifna 1,450,000 kronor och 300,000 kronor.

I anledning häraf hade Drätselkammaren anmodat Stadskamreraren att uppgöra en uppgift angående hela det ifrågavarande lånebehovet, och ingaf nu Stadskamreraren följande promemoria;

"P. M.

angående stadens lånebehof.

Enligt af Herrar Stadsfullmäktige å nedan angifna dagar fattade beslut eger Drätselkammaren att för härefter omförmälda ändamål genom lån anskaffa följande belopp:

1905 den 20 juni för elektricitetsverkets anläggning: 10 % utöfver beräknade kostnaden 235,000 kronor	kr.	23,500: —
1906 den 23 febr. för fullbordande af hamnen vid Kanikenäset	»	183,000: —
» 29 mars för inköp af jord vid Sjtöullsborg.....	»	8,000: —
» 5 april för anläggning af ytterligare ett filtervatten..	»	40,000: —
» 22 sept. för inköp af gamla lasarettstomterna med byggnader	»	275,000: —
» 11 nov. för muddring i inre hamnen	»	6,000: —
» 14 dec. för utvidgning af elektricitetsverkets ledningsnät m. m.	»	25,000: —
» 14 dec. för anskaffning af elektriska motorpumpar m. m. samt strandskoning å Satidgrund	»	23,670: —
» 29 dec. anskaffning af kranar vid hamnen jemte kran-spår, anläggning af bryggor och pålarmar, belysningsanordningar vid hamnen m. m.	»	96,083: 46
» 29 dec. för fullbordande af nytt varmbadhus.....	»	50,000: —
för hittills utgifven ersättning för exproprierad mark m. m. enligt vederbörlig nämnds beslut	»	59,520: 92
för jord, som kommer att exproprieras från hemmanet Sanna i anledning af Wärmlands regementes förläggande hit till staden, förslagsvis	»	90,000: —
för till kronan utgående ersättning för mark å samma hemman	»	10,000: —
för omkostnader i och för obligatonslån.....	»	15,000: —
		<hr/>
		Kronor 904,774: 38

Sammandrag:

för hamnen	kr.	285,083: 46
» elektricitetsverket	»	48,500: —
» vattenverket.....	»	63,670: —
» fastighetsförvärf	»	442,520: 92
» div. ändamål.....	»	65,000: —
		<hr/>
	kr.	904,774: 38
Genom nåd. bref den 27 oktober 1905 har staden erhållit tillstånd att upptaga ett lån å	»	1,450,000: —
dock att för inköp af fideikomissegendomen Sandbäcken afsedda		

156,000 kr. skulle innestå tills nådigt tillstånd till egen-
domens afyttrande erhållits, hvarjämte kyrkostämman,
enligt nåd. bref den 10 juni 1904, erhållit tillstånd att
för skolhusbyggnad å Herrhagen upptaga ett lån å . . . » 300,000: —
hvilket sistnämnda lån Drätselkammaren fått i uppdrag att an-
skaffa i sammanhang med uppläggning af ett större lån
för stadens behof.

Lånebehofvet skulle alltså för närvarande utgöra Kr. 2,654,774: 38
Karlstad den 2 februari 1907.

G. ENANDER.»

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt Drätselkammaren ingå till
Herrar Stadsfullmäktige med framställning, att Herrar Fullmäktige ville för sin
del besluta att för ofvan angifna ändamål upptaga ett 40-årigt amorteringslån å
900,000 kronor samt att därtill begära Kungl. Maj:ts tillstånd, hvarjämte Drätsel-
kammaren torde erhålla i uppdrag, att, sedan nådigt tillstånd erhållits verkställa
upplåningen på sätt Kammararen funne för staden fördelaktigast.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

*Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäk-
tiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Februari
1907.*

§ 10.

På anförda grunder hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige an-
hållit, det Herrar Fullmäktige måtte besluta att för stadens räkning upptaga ett
40-årigt amorteringslån å 900,000 kronor; att till upplåningen begära Kungl. Maj:ts
tillstånd, samt att uppdraga åt Drätselkammaren att, sedan dylikt tillstånd er-
hållits, verkställa upplåningen på sätt Kammararen funne för staden fördelaktigast,
däröfver Beredningsutskottet, uppå remiss, nu hade att afgifva yttrande; Och som
de utgiftsposter, hvilka enligt Drätselkammarens förslag skulle täckas genom ifråga-
satta amorteringslånet, vore af beskaffenhet att böra medelst lån på längre tid
bestridas, beslöt Beredningsutskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte
bifalla framställningen i fråga äfvensom att Herrar Fullmäktige måtte uppdraga
åt sin Herr ordförande att den underdåniga ansökningen om upplåningen å Stads-
fullmäktiges vägnar med kontrasignation af sekreteraren, underteckna.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 27 Mars.

N:o 2.

4. Ang. Karlstads Spritförsäljningsbolags ansökan om rätt till utskänkning i härvarande Stadsträdgård instundande sommar.

Ink. t. Stf. den 7. 1. 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Herrar Stadsfullmäktige anmodas att öfver Karlstads Spritförsäljningsbolags inneliggande ansökan afgifva yttrande och dermed hit inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 5 Januari 1907.

På Magistratens vägnar:
CARL LIDBERG.

Resolution.

Remitteras till Magistraten i Karlstad, som anmodas att efter Stadsfullmäktiges här i staden hörande i förevarande ärende afgifva yttrande, som med remisshandlingarnes återställande hit införeväntas.

Karlstad i landskansliet den 3 januari 1907.

På Landshöfdinge-Ämbetets vägnar:
TURE BROSTRÖM. AXEL SCHOTTE.

Inkom till Landskansliet i Karlstad 3 jan. 1907.

Till Konungens Befallningshafvande i Wermlands Län.

Karlstads Spritförsäljningsbolag anhåller härmed vördsamt att, på samma villkor som förlidet år, erhålla rättighet att utskänka brännvin och andra brända

eller destillerade spirituösa drycker i härvarande Stadsträdgård under tiden från och med den 1 nästa maj till den 1 Oktober 1907.

Karlstad den 3 januari 1907.

På Styrelsens för Karlstads Spritförsäljningsbolag vägnar:

HUGO ZIEGLER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsatskott den 15 Mars 1907.

§ 16.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet infordrat Herrar Stadsfullmäktiges yttrande öfver en af styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag gjord ansökan om rätt till utskänkning af bränvin eller andra brända eller destillerade spirituösa drycker i härvarande stadsträdgård under tiden från och med den 1 Maj till den 1 Okt. innevarande år, så hade Hrr Fullmäktige remitterat denna ansökan till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande; Och beslöt nu Utskottet förorda, att Herrar Fullmäktige måtte hemställa om bifall till ansökningen samt anhålla att Konungens Befallningshafvande ville vid utskänkingsrättens beviljande bestämma,

att utskänkning må få ega rum till klockan elfva på aftonen hvarje dag;

att efter nämnde tid utskänkning icke må få ega rum, derest ej efter särskild framställning hos vederbörande myndighet denna finner skäligt att för visst tillfälle lemna tillstånd dertill; samt

att under sön- och helgdagar utskänkning af andra spirituösa drycker än bränvin jemväl annorledes än vid måltid till spisande gäster må vara tillåten emellan klockan ett och fyra samt efter klockan sex eftermiddagen med iakttagande deraf att utskänkingslokalen alltid hålles stängd under pågående allmän gudstjenst.

In fidem:

W. BROCKMANN.

5. Drätselkammarens framställning om pension åt arbetaren

A. Larsson Norberg.

Ink. t. Stf. den 16 1. 07.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 17 December 1906.

§ 2.

Från i stadens tjenst varande arbetaren A. Larsson Norberg hade till Drätselkammaren inkommit följande ansökan om pension:

»Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad, som i 36 år varit i stadens tjänst och som nu vid uppnådda 73 års ålder till följd af försvagade krafter måste upphöra med arbete nästa nyår, får härmed ödmjukligen anhålla att komma i åtnjutande av pension för min återstående livstid.

Karlstad den 13 december 1906.

A. LARSSON NORBERG,»

som nu föredrogs, derpå Drätselkammaren, sedan Stadsbyggmästaren vitsordat, att Norberg, såsom han i sin ansökan angifvit, varit i stadens tjänst, 36 år, äfvensom att han under sin långa tjänstetid skött sig väl, beslöt att hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning, det Norberg måtte från och med början af år 1907 tillerkännas en pension af tre hundra kronor för år att kvartalsvis utbetalas tillsvidare och intill dess frågan om allmän pensionering af stadens arbetare varder af Herrar Fullmäktige afgjord.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 18.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om pension åt i Kammarens tjänst varande arbetaren A. Larsson Norberg, och beslöt nu Utskottet efter fördragning att på de skäl, Kammaren anför, tillstyrka bifall till dess ifrågavarande hemställan.

In fidem:

W. BROCKMANN.

7. Magistratens framställning angående utminutering och utskänkning af spritdrycker här i staden från den 1 Oktober 1907 till den 1 Januari 1911.

Ink. t. Sif. den 20/2 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enär den Karlstads Spritförsäljningsbolag medgifna rätt till bränvinsförsäljning här i staden utgår den 1 nästa oktober, får, med föranledande af 11 § i

Kungl. Förordningen angående försäljning af bränvin den 9 Juni 1905, Magistraten härigenom föreslå Herrar Stadsfullmäktige att för sin del besluta, att rätt till detaljhandel med bränvin må här i staden upplåtas för en tid af tre år från nämnda dag eller (med hänsyn till den i ofvanberörda Kungl. Förordnings öfvergångsstadganden förekommande bestämmelsen, att det försäljningsår, som börjar den 1 Oktober 1907, skall anses sluta med den 31 December 1908,) för tiden 1 Oktober 1907 till den 1 Januari 1911.

Den nuvarande bränvinshandeln utöfvas å ett minuthandelsställe, två restauranter och två krogar, hvarjämte utskänkningsrätt efter därom hvarje år gjord ansökan plägar medgifvas för restauranten i stadsträdgården under sommarmånaderna och för teatern vid föreställningar där.

Magistraten har därutinnan icke att föreslå annan förändring än att, till undvikande af de årliga ansökningarna för restauranterna i stadsträdgården och teatern tillståndet för dessa torde kunna i sammanhang med öfriga rättigheter beviljas för hela perioden.

Från spritförsäljningsbolagets styrelse har yttrande i ämnet inhämtats, särskildt angående den frågan, huruvida icke i nykterhetens intresse utskänkningsrätt å den ena af krogarne, helst den vid Hamngatan, kunde så ordnas, att egentligt bränvin där icke finge utskänkas annat än i förening med mat. Af det inkomna yttrandet, som här biläggas, torde Herrar Stadsfullmäktige finna, att styrelsen är tveksam om en dylik restriktions verkan och anser lämpligast att först efter vunnen erfarenhet om redan införda restriktioners inflytande upptaga till pröfning frågan om en sådan anordnings vidtagande.

Då Magistraten emellertid, utan att förbise värdet af hvad bolagsstyrelsen haft att emot den ifrågasatta inskränkningen erinra, för sin del förmenar, att så pass starka skäl dock tala för, att försvärandet af rusdryckers åtkomst, särskildt i den form, hvarom här är fråga, sannolikast bör verka i nykterhetens tjänst, och enligt Magistratens mening förhållandet lämpligast bör ordnas genom bestämmelser, som meddelas redan nu i sammanhang med tillståndets meddelande till utskänkningsrätt, vill Magistraten föreslå att Herrar Stadsfullmäktige i afseende å en af krogarne ville hemställa, att utskänkningsrätt af egentligt bränvin där må bedrifvas endast vid måltider till spisande gäster.

I anslutning till hvad sålunda är anfördt, får Magistraten föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige ville för sin del besluta, att under tiden från den 1 Oktober 1907 till den 1 Januari 1911 utminutering af bränvin må här i staden äga rum å ett ställe och utskänkning af bränvin å sex ställen, däraf två restauranter och två krogar samt i stadsträdgården och å teatern, med rätt att bedrifva utskänkning i stadsträdgården allenast under tiden från och med den 1 Maj till den 1 Oktober hvarje år å samma tider af dygnet, som äro eller blifva gällande för stadens öfriga restauranter, och å teatern endast då föreställningar eller andra allmänna tillställningar där äga rum; äfvensom att vid underställandet af detta beslut under Konungens Befallningshafvandes pröfning Herrar Stadsfullmäktige tillika ville hemställa, att utskänkningsrätt af egentligt bränvin å den ena af kro-

garna (den vid Hamngatan, om krogarna bibehållas å sina nuvarande platser) måtte förklaras icke få bedrifvas annorledes än vid måltider till spisande gäster.

Karlstads rådhus den 19 Februari 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde
med Styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag
den 9 Februari 1907.*

Närvarande: Herrar Nerman, Kuylenstjerna, Ziegler, Enander och Lennartson.

§ 2.

Med anledning af Herr Borgmästarens, detta protokoll bilagda skrifvelse af den 24 i förra månaden, rörande antalet brännvins-, minuthandels- och utskänkningsställen här i staden under nästa försäljningsperiod m. m., beslöt Styrelsen, efter i ämnet förd diskussion, uttala sig som följer:

Rörande *antalet* ständiga försäljningsrättigheter i rikets städer under det sista året, för hvilket officiella uppgifter föreligga, eller för år 1905, ville Styrelsen till en början meddela, att detsamma utgör 1 på 1,448 innevånare, hvadan staden Karlstad med dess 5 försäljningsrättigheter på cirka 15,000 innevånare redan nu intager ett af de allra fränsta rummen med afseende på *fåtalet* rättigheter, eller knappast 1 på 3,000 innevånare. För jernförelses skull meddelas, att antalet rättigheter under nämnda år utgjort:

i Kristinehamn	4	i Helsingborg	19	i Uppsala	12
Arvika	3	Karlskrona	25	Halmstad	7
Jönköping	11	Vesterås	10	Kristianstad	15
Karlshamn	11	Lund	16	Kalmar	11
Uddevalla	12	Skara	4	Sundsvall	15
Visby	4	Borås	6	Lidköping	7
Ystad	12	Falun	8	Örebro	12
Linköping	5	Landskrona	10		

Med stadens snabba folkmängdstillväxt tror Styrelsen därför icke, att någon minskning i antalet försäljningsrättigheter vore lämplig eller tillrådlig, så mycket mindre som Styrelsens tid efter annan viktagna restriktioner med afseende på försäljningsställenas öppethållande och serveringen å desamma redan nu i ej oväsentlig grad och så mycket Styrelsen hittills vågat sig på inskränkt tillfällena till det

missbruk af spirituosaförtäring, som dess värre i vårt land ofta åtföljer bruket af detsamma. Å andra sidan anser sig Styrelsen kunna med det nu förefintliga antalet rättigheter, möta allmänhetens behof äfven under nästa 3-års-period.

Med afseende vidare på den ifrågasatta åtgärden, att å det ena utskänkningsstället servera brännvin (i inskränkt mening) endast vid måltider åt spisande gäster, beder Styrelsen få erinra att redan nu en sådan föreskrift tillämpas på Bolagets båda krogar, *dels* hela dagen under öppethållandet vissa dagar — torgdagar och dagen förut — och *dels* viss tid hvarje dag, nämligen kl. 12—2, eller under middagstiden. Huruvida en ytterligare utsträckning af denna bestämmelse, gällande hela dagen för det ena stället, skulle verka därhän att det afsedda syftet därigenom vunnes, är mycket svårt att med någon grad af visshet säga, ty erfarenheten har visat, att hvad som i thy fall vinnas å ett håll mången gång förloras å ett annat. Sålunda hafva såväl rusdrycksomsättningen, som fylleriförseelserna, i stället för att minskas, ganska mycket, och oaktadt de gjorda restriktionerna under de senare åren, väsentligen ökat; och på många håll inom vårt land, särskildt i dess södra del, anses den spirituosaförbrukning, som äger rum så att säga under allmänhetens ögon, å de offentliga krogarne, mindre skadlig än den, som efter brännvinsinköp å minuthandelsställena sker i hemmen eller i medförda flaskor på s. k. nykterhetsvärdshus etc. Detta senare förhållande undandrager sig emellertid — och i motsats mot spirituosaförbrukningen å krogarne — mera allmänhetens uppmärksamhet, och faran af detsammans ökning i än större grad faller mindre i ögonen. Styrelsen vågar därför ej alldeles bestämdt förorda att den ifrågasatta åtgärden genom ett Konungens Befallningshafvandes officiella beslut stipuleras för en hel försäljningsperiod, men vågar ej håller Styrelsen bestämdt påstå, att den icke kunde vara till nykterhetens fromma.

Under sådana förhållanden anser Styrelsen det vore lämpligast, att under någon längre tid, t. ex. intill nästa försäljningsperiods början söka iakttaga verkningarna af de restriktioner i detta afseende som redan blifvit gjorda, och sedermera om de manade till vidare utsträckning och efter samråd med Magistraten, tillämpa den ifrågasatta restriktionen för hela eller viss del af nästa försäljningsperiod, utan något Konungens Befallningshafvandes fastslagna beslut i ärendet, så mycket mera som de inskränkingar Kon. Befalln.-hfde enligt 1905 års Kungl. Förordning äger vidtaga, enligt Styrelsens åsikt, väl mera torde gälla *tiden* för försäljningen, än *sättet* och de olika spirituösa dryckers tillhandahållande.

Ordföranden Herr Axel Nerman anhöll att till protokollet måtte antecknas, att han inom Styrelsen förordadt att på försök den så kallade disksupningen i Bolagets utskänkningsställe vid Hamngatan måtte från nästa försäljningsårs början upphöra, hvilken åtgärd han trodde skulle i någon mån bidraga till alkoholmissbrukets minskande; samt att detta hans uttalande måtte åtfölja Styrelsens utlåtande till Herr Borgmästaren.

In fidem

HUGO ZIEGLER.

Justeradt den 9 Februari 1907.

AXEL NERMAN.

Rätt utdraget betygar:

S. LINDH.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 20.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver ett af Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige ingifvet förslag rörande ordnandet af utminutereringen och utskänknigen af bränvin här i staden för tiden från och med den 1 nästa Oktober till den 1 Januari 1911; Och beslöt nu efter föredragning och hållen diskussion Utskottet, som visserligen hyste tvekan, huruvida den inskränkning, Magistraten föreslagit beträffande utskänknigen å en af Spritbolagets krogar, lagligen kunde göras, att emellertid hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte förorda bifall till förslaget.

In fidem:
W. BROCKMANN.

10. Herr Arrhenius' m. fl.:s motion angående omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten.

Ink. t. Stf. d. 7/2 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan staden på de sista tio åren betydligt utvidgats och dess verk och inrättningar tillfölje deraf i samma mån förstorats, samt ett helt nytt verk, elektricitetsverket, tillkommit börjar krafvet på en omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten att allt mera göra sig gällande.

Undertecknade få med anledning häraf till Herrar Stadsfullmäktige inlämna följande motion:

Att Herrar Stadsfullmäktige måtte tillsätta en komité på fem personer för att till Herrar Stadsfullmäktige inkomma med förslag till omorganisation af den tekniska ledningen för stadens under följande Styrelser stående arbeten nämligen: under Drätselkammaren, Stadens gatuarbeten, under Hamnstyrelsen, dess Hamnarbeten, samt under Vatten- och Gasverksstyrelsen till Vatten- Gas- och Elektricitetsverken hörande arbeten. Till ledamöter af denna komité våga vi föreslå respektive ordförande i Drätselkammaren, Hamnstyrelsen, Vatten- och Gasverksstyrelsen, hvarjämte Herrar Stadsfullmäktige behagade utse ytterligare två ledamöter.

Karlstad den 4 Febr. 1907.

KARL ARRHENIUS. TH. HELLEBERG. I. F. WALLBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 21.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herrar Arrhenius, Helleberg och Wallberg på anförda grunder väckt motion om tillsättandet af en komité, bestående af Herrar Ordförande i Drätselkammaren, Hamnstyrelsen samt Styrelsen för vatten- och gasverken jemte tvänne af Herrar Fullmäktige särskildt valde ledamöter, med uppdrag att uppgöra och till Herrar Stadsfullmäktige inkomma med förslag till omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten, öfver hvilken motion Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva; och beslöt nu Utskottet efter föredragning och hållen diskussion att tillstyrka bifall till motionen samt att i sammanhang dermed hemställa, att Herrar Fullmäktige jemväl måtte besluta, att två suppleanter i komitén skola utses, samt att Drätselkammaren skall tillhandahålla komitén för dess arbetes utförande erforderliga medel

In fidem:

W. BROCKMANN.

II. Magistratens skrivelser med infordrande af yttrande i anledning af besvär öfver af Konungens Befallningshafvande i Värmlands län meddelade resolutioner angående sökta rättigheter att här i staden utskänka maltdrycker.

Ink. t. Stf. ¹⁰/₂ 07.

Resolution.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas att här öfver afgifva yttrande och dermed hit inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 12 Februari 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Resolution.

Remmitteras till magistraten i Karlstad, som anmodas att med Stadsfullmäktiges här i staden och eget yttrande häröfver hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 9 Februari 1907.

På Landshöfdinge-Ämbetets vägnar:

GEORG SAMUELSON.

IVAN FR. REGNER.

Kungl. Maj:ts nådiga vilja är, att Dess Befallningshafvande i Vermlands län, efter vederbörandes hörande, häröfver afgifver underdånigt utlåtande samt därmed äfvensom med handlingarne i målet till Kungl. Maj:t inkommer.

Stockholm den 7 Februari 1907.

På nådigste befallning:

CARL SWARTZ.

Till Konungen.

Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes i Värmlands län resolutioner af den 31 December 1906 angående medgifvande för oss att i staden Karlstad tillhandahålla öl åt spisande gäster, få vi öfver berörda resolutioner anföra besvär och därvid i djupaste underdånighet andraga följande.

Det är som bekant endast på grund af *särskilda omständigheter*, som vederbörande Befallningshafvande hafva att göra inskränkningar uti försäljningen af öl.

Någon dylik omständighet föreligger icke, har ej ens af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i resolutionerna anförts, och under sådana förhållanden är detsamma icke lagligen grundadt.

Härtill kommer, att de inskränkningar, som föreslagits, äro af den art, att, om desamma skulle efterlefas, det blir hardt när omöjligt bedrifva sådan rörelse, som den vi innehafva.

Det är ju omöjligt att tvinga en gäst förtära och betala mat till ett visst pris för att han skall kunna erhålla ett glas pilsnerdricka eller öl — och hvad man skall taga för de varor, man har att erbjuda, fins ju ej heller på något ställe föreskrifvet. — Men det är detta Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande stipulerat.

Det är för öfrigt vanligt, att många fasta gäster, som hos oss intaga alla sina måltider under dagens lopp, på kvällarna önska sig endast en kopp té samt, under somnartiden i synnerhet, ett glas pilsnerdricka. Utan att förbryta sig mot Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes förordning kan en sådan person icke serveras ett glas öl, äfven om téet skulle värdesättas till 25 öre, ty té kan väl ej kallas mat och på samma sätt förhåller det sig med den, som inköper en flaska kolsyradt vatten för 25 öre. Han kan icke erhålla en halfbutelj öl för att därmed uppblanda vattnet. Eller ett annat exempel. En person dricker en kopp kaffe värdesatt till 10 öre och äter därtill mat för 24 öre och enahanda måste förhållandet blifva med denne. Det gifves också personer, som äro fasta matgäster och som betala t. ex. en krona om dagen för alla måltiderna, och

dessa kunna icke anses förtära för 25 öre mat till kvällen och få sålunda icke hos oss njuta af ett glas öl vid denna måltid.

Det leder, som synes till märkvärdiga konsekvenser, om myndigheterna skola börja lagstifta om, huru mycket en person skall äta.

Men bestämmelsen innebär äfven en orättvisa, enär det privilegierar de stora hotellen. Den som måste, för att erhålla en halfbutelj öl, äfven erlægga extra 25 öre, går naturligtvis till restaurationer med fria rättigheter, ett förhållande, som från nykterhetsvänlig synpunkt icke synes vidare önskvärdt.

Vi våga underdånigt framhålla att våra lokaler befunnits fullt lagenliga.

Det ingrepp, som göres i vår näring, är för oss ruinerande. Icke så som att vår förljänst å ölet skulle vara så stor, men då nu äfven maten fördyras genom påbudet är vår ställning ytterst svår, i synnerhet som här i denna ej större stad, kommunen genom inrättandet af folkkök upplagit konkurrens med oss, som i många år sträfvat för utkomsten genom att tillhandahålla lagad mat.

Det är med anledning af, hvad som ofvan anförts, vi nu i djupaste underdånighet och med hänvisning till Eders Kungl. Maj:ts beslut i liknande fall våga anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t upphäfva öfverklagade resolutionerna i det hänseendet, att bestämmelsen om "att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) öl som serveras skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat" borttages.

Vi anhålla äfven i underdånighet att få med påminnelser bemöta de eventuella förklaringar, som komma att i anledning häraf infordras från vederbörande.

Underdånigst:

ERNST NILSSON.

BEDA LARSSON.

ANNA LINDSTRÖM.

Karlstad den 4 Februari 1907.

Konungens Befallningshafvandes i Värmlands län resolution på en af vaktmästaren Ernst Julius Nilsson i Karlstad den 25 Augusti 1906 gjord ansökning om tillstånd att i huset N:o 21 (staden N:o 168) vid Västra Torggatan här i staden idka utskänkning af maltdrycker i förening med mat;

Öfver hvilken ansökning, därvid fogats prästbetyg, utvisande att sökanden äger god frejd, stadsfullmäktige och magistraten härstädes afgifvit infordrade yttranden och därvid under vissa villkor till ansökningen tillstyrkt bifall; Gifven, Karlstad i landskansliet den 31 December 1906.

Konungens Befallningshafvande, som tagit detta ärende i öfvervägande, pröfvar jämlikt 7 § Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, skäligt härigenom meddela Ernst Julius Nilsson tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i gården N:o 168 här i staden utskänka öl.

Med afseende å rörelsens utöfvande aktar Konungens Befallningshafvande nödigt föreskrifva följande inskränkningar:

Utskänkningen må allenast äga rum till spisande gäster i förening med servering af mat, hvarvid skall iakttagas, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) öl, som serveras, skall förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen utlagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Det åligger härförutom Ernst Julius Nilsson att ställa sig till noggrann efterrättelse ej mindre de i förberörda Kungl. förordning innehållna stadganden rörande försäljning af vin och öl, än äfven de inskränkningar i försäljningsrätten, som Konungens Befallningshafvande kan finna nödigt meddela.

Utskänkningsrörelsen må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall bedrivas, blifvit, i enlighet med 20 § i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, hållen och vederbörligt bevis däröfver utfärdats. Ombyte af utskänkningsställe må ej ske, med mindre Konungens Befallningshafvande därtill gifvit sitt samtycke.

Öppnar Ernst Julius Nilsson inom Karlstads stad handel i öppen bod, anses det här meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit.

Aflider Ernst Julius Nilsson, åligger det sterbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, hvilket emellertid allenast må ske, intill utgången af den tid, detta tillstånd afser, att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande, med uppgift å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen; hvarefter Konungens Befallningshafvande meddelar efter omständigheterna påkalladt beslut i ärendet. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid, eller pröfvas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i ärendet meddelades.

Den, som med denna resolution icke ålnöjes, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Finansdepartement anföra underdåniga besvär innan klockan tolf å trettionde dagen från delfäendet, dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid; skolande vid besvären fogas behörigen styrkt bevis, vid hvad tid klaganden af resolutionen fått del.

GERH. DYRSSEN.

AXEL SCHOTTE.

Vidimeras

K. G. LARSSON, Karlstad, GUST. GADD, Karlstad.

Vaktmästaren Ernst Julius Nilsson, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 31 December sistlidet år erhållit tillstånd att under tre års tid, räknadt från och med den 1 Januari detta år, i huset N:o 2 (staden N:o 168) vid Västra Torggatan här i staden under vissa inskränkningar utskänka öl, anhöll, att den för utskänkningen afsedda lokalen måtte undergå sådan besiktning, som omförmäles i 20 § af Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905.

Med anledning häraf hafva undertecknade denna dag besiktigt lokalen, som består af ljus och luftig matsal samt två serveringsrum och funnit densamma för sitt ändamål lämplig.

Karlstad den 15 Januari 1907.

F. W. NORQVIST,
t. f. Stadsfiskal.

OLOF SANDBERG,
Tillsyningsman.

C. W. WIDNER,
Öfverkonstapel.

Af Magistraten förordnade.

Vidimeras:

K. G. LARSSON, Karlstad. GUST. GADD, Karlstad.

Konungens Befallningshafvandes i Värmlands län resolution på en af Beda Josefina Larsson, född Hedlund, i Karlstad den 28 Augusti 1906 gjord ansökning om tillstånd att under åren 1907, 1908 och 1909 få i gården N:o 10 vid Östra Torggatan här i staden (staden N:o 65) i förening med tillhandahållande af mat till spisande gäster utskänka öl till förtäring på stället;

Öfver hvilken ansökning, därvid fogats prästbetyg, utvisande att sökanden äger god frejd, Stadsfullmäktige och Magistraten härstädes afgifvit infortrade yttranden och därvid under vissa villkor till ansökningen tillstyrkt bifall; Gifven Karlstad i landskansliet den 31 December 1906.

Konungens Befallningshafvande, som tagit detta ärende i öfvervägande, pröfvar, jämlikt 7 § i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, skäligt härigenom meddela Beda Josefina Larsson tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i gården N:o 65 här i staden utskänka öl.

Med afseende å rörelsens utöfvande aktar Konungens Befallningshafvande nödigt föreskrifva följande inskränknningar :

Utskänknungen må allenast äga rum till spisande gäster i förening med servering af mat, hvarvid skall iakttagas, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{2}$ liter) öl, som serveras skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Det åligger härförutom Beda Josefina Larsson att ställa sig till noggrann efterrättelse ej mindre de i förberörda Kungl. Förordning innehållna stadganden rörande försäljning af vin och öl, än äfven de inskränknningar i försäljningsrätten, som Konungens Befallningshafvande framdeles kan finna nödigt meddela.

Utskänkningsrörelsen må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall bedrivas, blifvit, i enlighet med 20 § i Kungl. Förordningen ang. försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, hållen, och vederbörligt bevis däröfver utfärdats. Ombyte af utskänkningsställe må ej ske, med mindre Konungens Befallningshafvande därtill gifvit sitt samtycke.

Öppar Beda Josefina Larsson inom Karlstads stad handel i öppen bod, anses det här meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit.

Aflider Beda Josefina Larsson, åligger det sterbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, hvilket emellertid allenast må ske, intill utgången af den tid, detta tillstånd afser, att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande, med uppgift å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen; hvarefter Konungens Befallningshafvande meddelar efter omständigheterna påkalladt beslut i ärendet. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid, eller prövas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i ärendet meddelades.

Den, som med denna resolution icke åtnöjes, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Finansdepartement anföra underdåniga besvär innan klockan tolf å trettionde dagen från delfäendet, dock att menighet, som klagat, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid; skolande vid besvären fogas behörigen styrkt bevis, vid hvad tid klaganden af resolutionen fått del.

GERH. DYRSSEN.

AXEL SCHOTTE.

Vidimeras:

K. G. LARSSON, Karlstad. GUSTAF GADD, Karlstad.

Fru Beda Jesefina Larsson, född Hedlund, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 31 December sislidit år, erhållit tillstånd att under tre års tid, räknadt från och med den 1 Januari detta år i gården N:o 10 vid Östra Torggatan (staden N:o 65) här i staden under vissa inskränkningar utskänka öl, anhöll, att den för utskänknigen afsedda lokalen måtte undergå sådan besiktning, som omförmäldes i 20 § af Kungl. Förordningen den 9 Juni 1905 angående försäljning af vin och öl.

Med anledning häraf hafva undertecknade denna dag besiktigt lokalen, som består af två ljusa, snygga och luftiga matsalar samt ett serveringsrum, och sunnit densamma för sitt ändamål lämplig.

Karlstad den 16 Januari 1907.

F. W. NORQVIST,
t. f. Stadsfiskal.

OLOF SANDBERG,
1:e Tillsyningsman.

C. W. WIDNER,
Öfverkonstapel.

Af Magistraten förordnade.

Vidimeras:

K. G. LARSSON, Karlstad. CUST. GADD, Karlstad.

Konungens Befallningshafvandes i Värmlands län resolution på en af Anna Lindström i Karlstad den 25 Augusti 1906 gjord ansökning om tillstånd att under åren 1907, 1908 och 1909 i gården N:o 19 (staden 134) här i staden få i förening med lagad mat till spisande gäster tillhandahålla öl;

Öfver hvilken ansökning, därvid fogats prästbetyg, utvisande att Anna Lindström äger god frejd, Stadsfullmäktige och Magistraten härstädes afgifvit infordrade yttranden och därvid under vissa vilkor till ansökningen tillstyrkt bifall; Gifven Karlstad i landskansliet den 31 December 1906.

Konungens Befallningshafvande, som tagit detta ärende i öfvervägande, pröfvar, jämlikt 7 § i Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, skäligen härigenom meddela ofvanbemälda Anna Lindström tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i gården N:o 134 här i staden utskänka öl.

Med afseende å rörelsens utöfvande aktar Konungens Befallningshafvande nödigt föreskrifva följande inskränkningar:

Utskänkningsrörelsen må allenast äga rum till spisande gäster i förening med servering af mat; hvarvid skall iakttagas, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{2}$ liter) öl, som serveras, skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Det åligger härförutom Anna Lindström att ställa sig till noggrann esterrättelse ej mindre de i förberörda Kungl. förordning innehållna stadganden rörande försäljning af vin och öl, än äfven de inskränkningar i försäljningsrätten, som Konungens Befallningshafvande framdeles kan sinna nödigt meddela.

Utskänkningsrörelsen må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall bedrivas, blifvit i enlighet med 20 § i Kungl. förordningen ang. försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, hållen, och vederbörligt bevis däröfver utfärdats. Ombyte af utskänkningsställe må ej ske, med mindre Konungens Befallningshafvande därtill gifvit sitt samtycke.

Öppnar Anna Lindström inom Karlstads stad handel i öppen bod, anses det här meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit.

Aflider Anna Lindström, åligger det slerbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, hvilket emellertid allenast må ske intill utgången af den tid, detta tillstånd afser, att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande, med uppgift å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen, hvarefter Konungens Befallningshafvande meddelar efter omständigheterna påkalladt beslut i ärendet. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid, eller pröfvas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i ärendet meddelades.

Den, som med denna resolution icke åtnöjes, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Finansdepartement anföra underdåniga besvär innan klockan tolf å trettionde dagen från delfäendet, dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid; skolande vid besvären fogas behörigen styrkt bevis, vid hvad tid klaganden af resolutionen fått del.

GERH. DYRSSEN.

AXEL SCHOTTE.

Vi. limeras:

K. G. LARSSON, Karlstad. GUSTAF GADD, Karlstad.

Fru Anna Lindström, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 31 December sistlidet år erhållit tillstånd att under tre års tid, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i gården N:o 19 (staden N:o 134) här i staden under vissa inskränkningar utskänka öl, anhöll, att den för utskänkningen afsedda lokalen måtte undergå sådan besiktning, som omförmäldes i 20 § af Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905.

Med anledning häraf hafva undertecknade denna dag besiktigt lokalen, som består af matsal samt två serveringsrum, och funnit densamma ljus, snygg och luftig samt för sitt ändamål lämplig.

Karlstad den 15 Januari 1907.

F. W. NORQVIST,

t. f. Stadsfiskal.

OLOF SANDBERG,

1:e Tillsyningsman.

C. W. WIDNER,

Öfverkonstapel.

Åt Magistraten förordnade.

Vidimeras:

K. G. LARSSON, Karlstad. GUST. GADD, Karlstad.

Ink. t. Stf. d. 20/1 07.

Resolution.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas att häröfver afgifva yttrande och dermed hit inkomna samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 20 Februari 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Resolution.

Remitteras till Magistraten i Karlstad, som anmodas att med Stadsfullmäktiges här i staden och eget yttrande häröfver hit inkomna och remisshandlingarna därvid återställa. Karlstad i landskansliet den 16 Februari 1907.

På Landshöfdinge-Ämbetets vägnar:

GEORG SAMUELSON.

IVAN FR. REGNER.

Kungl. Maj:ts nådiga vilja är, att Dess Befallningshafvande i Värmlands län, efter vederbörandes hörande, häröfver afgifver underdånigt utlåtande samt därmed äfvensom med handlingarne i målet till Kungl. Maj:t inkommer.

Stockholm den 14 Februari 1907.

På nådigste befallning:

CARL SWARTZ.

Till Konungen.

Som Eders Kungl. Maj:t läcktes inhämta af i afskrifter bifogade resolutioner, har Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande lämnat oss tillstånd att i staden Karlstad tillhandahålla öl och vin åt spisande gäster, men som vi genom den tillåtelse vi genom resolutionen erhållit, anse vi de påbud som däri stipulerats vara ett för oss betydande ingrepp i bedrifvandet af vår rörelse och få vi öfver gifna resolutioner anföra besvär och därvid i underdånighet anföra följande:

Då det enligt lagen om försäljning af vin och öl endast är på grund af *särskilda omständigheter* som vederbörande Konungens Befallningshafvande hafva att göra inskränkningar och då någon dylik omständighet ej föreligger och ej ens af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i resolutionen hafva anförts, kunna vi icke anse annat än att påbudet är olagligen grundadt. Att bestämma huru mycket mat en person skall betala och äta för att erhålla ett glas öl kan ju ej anses annat än en omöjlighet. Vi hafva endast hufvudsakligen resande till hvilka det kan komma ifråga att vi servera något och då t. ex. en af dessa komma med fåget tidigt en morgon och önska då endast en liten smörgås och ett glas öl till förtäring, och då emellertid en sådan smörgås icke kan värdesättas till 25 öre, kan ju personen ifråga ej enligt det ofvannämnda påbudet erhålla det rekvirerade ölet, eller som i många fall händt någon svagare dryck, såsom pilsnerdricka eller iskällardricka. En dylik bestämmelse kunna vi ej anse vara annat än som synnerligen obillig och för resande obekvä.

Hvad sedan beträffar bestämmelsen om att vin och öl endast får serveras i våra matsalar till spisande gäster i förening med mat är äfven mycket opraktiskt och för den resande, som logerar hos oss mycket besvärande. Det gifves t. ex. en resande som är sjuk, så han därför ej kan eller förmår lämna sitt rum, men måste ändock naturligtvis hafva något att äta och önskar i rummet intaga sin måltid, samt att därtill få sig serverad en half flaska öl. Detta är nu enligt den gifna resolutionen omöjligt, ty för att få sig det rekvirerade serveradt måste han, huru sjuk han än är, ovillkorligen gå in i matsalen.

Nu hafva vi emellertid erhållit tillstånd att i respektive gårdar servera vin och öl och därvid bör väl ej särskildt matsalen vara del rum, som därför endast måste upplåtas, ty som ofvan nämnts är det för vår utkomst lika nödvändigt att få till de resande servera det rekvirerade på deras rum.

Det leder nu som synes till märkvärdiga konsekvenser om myndigheterna skola börja att bestämma, hvar inom fastigheten, vin och öl skall af den rekvirerande förtäras. Bestämmelsen ifråga innebär äfven en orättvisa, enär det privilegierar de *stora* hotellen, där det utan några sådana här restriktiva bestämmelser kan gå fritt tillväga, enär de mindre hotel'en, som ej hafva spritservering och hvilkas existens, uteslutande äro beroende af resandeströmmen måste väl också genom största möjliga tillmötesgående uppfylla deras önskningsar, enär vi endast genom nekandet af ett glas öl våra resande hellre skulle flytta till de ofvan nämnda stora hotellen, och därigenom skulle ett mindre hotell i staden ej kunna existera. Det är med anledning häraf vi nu i djupaste underdånighet våga anhålla det iäcktas Eders Kungl. Maj:t upphäfva öfverklagade resolutionerna i det hänseendet, att bestämmelser om att "utskänkning allenast må äga rum i hotellets allmänna matsal till spisande gäster i förening med servering af mat, hvarvid skall iakttagas att för hvarje half butelj ($\frac{1}{8}$ liter) öl, som serveras, skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat" borttages, och att vi erhålla tillstånd, utan några särskilda inskränkningsar, till mat servera öl.

Vi få äfven i underdånighet anhålla om rätt till påminnelsers afgifvande på de förklaringar, som komma att infordras från vederbörande.

Underdånigast:

KARL UNO PAALZOW.

CARL AUGUST RESARE.

Karlstad den 11 Februari 1907.

Konungens Befallningshafvandes i Värmlands län resolution på en af källarmästaren Karl Uno Paalzow i Karlstad den 15 Augusti 1906 gjord ansökning om tillstånd att i Hotell Kung Karl vid Järnväggsgatan N:o 2 här i staden få från och med den 1 nästa Januari i hotellets matsal mot betalning till spisande gäster tillhandahålla vin och öl samt å resanderummen till förtäring servera vin och öl åt där boende hyresgäster;

Öfver hvilken ansökning, därvid fogats prästbetyg, utvisande att sökanden äger god frejd, Stadsfullmäktige och Magistraten härstädes afgifvit infortrade yttranden och därvid på vissa villkor, tillstyrkt ansökningen i dess förra del, men däremot afstyrkt ansökningen i öfrigt; Gifven, Karlstad i landskansliet den 31 December 1906.

Konungens Befallningshafvande, som tagit detta ärende i öfvervägande, pröfvar, jämlikt 7 § i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905 skäligt härigenom meddela Karl Uno Paalzow tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i gården N:o 2 vid Järnvägs-gatan här i staden utskänka vin och öl.

Med afseende å rörelsens utöfvande aktar Konungens Befallningshafvande nödigt föreskrifva följande inskränknningar:

Utskänkningen må allenast äga rum i hotellets allmänna matsalar till spisande gäster i förening med servering af mat, hvarest skall iakttagas, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) öl, som serveras, skall förutom ölets vanliga utskänkingspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Det åligger härförutom Karl Uno Paalzow att ställa sig till noggrann efterrättelse ej mindre de i förberörda Kungl. förordning innehållna stadganden rörande försäljning af vin och öl, än äfven de inskränknningar i försäljningsrätten, som Konungens Befallningshafvande framdeles kan finna nödigt meddela.

Utskänkningen må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall bedrivas, blifvit, i enlighet med 20 § i Kungl. förordningen ang. försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, hållen, och vederbörligt bevis däröfver utfärdats. Ombyte af utskänkingsställe må ej ske, med mindre Konungens Befallningshafvande därtill gifvit sitt samtycke.

Öppnar Karl Uno Paalzow inom Karlstads stad handel i öppen bod, anses det här meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit.

Aflider Karl Uno Paalzow, åligger det sterbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, hvilket emellertid allenast må ske, intill utgången af den tid, detta tillstånd afser;

att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande med uppgift å den person, som tagits till föreståndare för försäljningen; hvarefter Konungens Befallningshafvande meddelar efter omständigheterna påkalladt beslut i ärendet. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid, eller pröfvas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i ärendet meddelades,

Den som med denna resolution icke åtnöjes, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Finansdepartement anföra underdåniga besvär innan klockan tolf å trettionde dagen från delfåendet, dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid; skolande vid besvären fogas behörigen styrkt bevis, vid hvad tid klaganden af resolutionen fält del.

GERHARD DYRSSEN.

AXEL SCHOTTE.

Vidimeras:

E. MÖLLER. VALFRID LINDERHOLM.

Källarmästaren Karl Uno Paalzow, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 31 December sistlidet år erhållit tillstånd att under tre års tid, räknadt från och med den 1 Januari detta år, i gården N:o 2 vid Järnvägsgatan (Hotell Kung Karl) här i staden under vissa inskränkingar utskänka vin och öl anhöll att den för utskänkingen afsedda lokalen måtte undergå sådan besiktning, som omförmäles i 20 § af Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905.

Med anledning häraf hafva undertecknade denna dag besiktigat lokalen, som består af en tämligen stor och ljus matsal, och funnit densamma för sitt ändamål lämplig, men föreskrefvo besiktningsmännen, att under tiden före den 1 nästinstundande Juni skulle insättas en större ventil för erhållande af bältré luftväxling.

Karlstad den 15 Januari 1907.

F. W. NORQVIST,

t. f. Stadsfiskal.

OLOF SANDBERG,

1:e Tillsyningsman.

C. W. WIDNER,

Öfverkonstapel.

Af Magistraten förordnade.

Vidimeras:

HANNA LARSSON. A. KVARNSTRÖM.

Konungens Befallningshafvandes i Värmlands län resolution på en af byggmästaren Carl August Resare i Karlstad den 24 Augusti 1906 gjord ansökan om tillstånd att under tre år räknadt från och med den 1 nästa Januari, i huset N:o 74 kvarteret Grodan af stadsdelen Östra Haga här i staden få i förening med hotellrörelse idka utskänkning af vin och maltdrycker jämte mat.

Öfver hvilken ansökning; därvid fogats prästbetyg, utvisande att sökanden äger god frejd, Stadsfullmäktige och Magistraten härstädes afgifvit infortrade yttranden och därvid under vissa villkor till ansökningen tillstyrkt bifall; Gifven Karlstad i landskansliet den 31 dec. 1906.

Konungens Befallningshafvande, som tagit detta ärende i öfvervägande, pröfvar, jämlikt 7 § i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, skäligt härigenom meddela ofvanbemälda Resare tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1907 i huset N:o 74, kvarteret Grodan af stadsdelen Östra Haga här i staden utskänka vin och öl.

Med afseende å rörelsens utöfvande aktar Konungens Befallningshafvande nödigt föreskrifva följande inskränkningar:

Utskänkningsrörelsen må allenast äga rum i hotellets allmänna matsalar till spisande gäster i förening med servering af mat, hvarvid skall iakttagas, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) öl, som serveras, skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Det åligger härföretom Carl August Resare att ställa sig till noggrann efterrättelse ej mindre de i Kungl. förordning innehållna stadganden rörande försäljning af vin och öl, än äfven de inskränkningar i försäljningsrätten, som Konungens Befallningshafvande framdeles kan finna nödigt meddela.

Utskänkningsrörelsen må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall bedrivas, blifvit, i enlighet med 20 § i Kungl. förordningen ang. försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, hållen och vederbörligt bevis däröfver utfärdats. Ombyte af utskänkningsställe må ej ske, med mindre Konungens Befallningshafvande därtill gifvit sitt samtycke.

Öppnar Carl August Resare inom Karlstads stad handel i öppen bod, anses det här meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit. Afliker Carl August Resare, åligger det sterbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, hvilket emellertid allenast må ske, intill utgången af den tid, detta tillstånd afser, att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande,

med uppgift å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen, hvarefter Konungens Befallningshafvande meddelar efter omständigheterna påkalladt beslut i ärendet. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid, eller pröfvas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i ärendet meddelas.

Den, som med denna resolution icke åtnöjes, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Finansdepartement anföra underdåniga besvär innan klockan tolf å tretionde dagen från delfåendet, dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid, skolande vid besvären fogas behörigen styrkt bevis vid hvad tid klaganden af resolutionen fått del.

GERH. DYRSSEN.

AXEL SCHOTTE.

Rätt afskrifvet intygar:

N. C. MICHAELSEN.

NILS OSCAR MICHAELSEN.

Byggmästaren Carl August Resare, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 31 December 1906 erhållit tillstånd att under tre års tid, räknadt från och med den 1 Januari innevarande år, i huset N:o 74, kvarteret Grodan af stadsdelen Östra Haga, här i staden under vissa inskränkningar utskänka vin och öl, anhöll att den för utskänknings afsedda lokalen måtte undergå sådan besiktning, som omförmäldes i 20 § af Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl.

Med anledning häraf hafva undertecknade denna dag besiktigt lokalen, som består af en stor, ljus, snygg och luftig matsal, och funnit densamma för sitt afsedda ändamål särdeles lämplig.

Karlstad den 17 Januari 1907.

F. W. NORQVIST.

t. f. Stadsfiskal.

OLOF SANDBERG,

1:o Tillsyningsman.

C. W. WIDNER,

Öfverkonstapel.

Af Magistraten förordnade.

Rätt afskrifvet intygar:

N. C. MICHAELSEN. NILS OSCAR MICHAELSEN,

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 22.

I anledning af besvär, som dels Ernst Nilsson, Beda Lärsson och Anna Lindström, dels Karl Uno Paalzow och Carl August Resare anført öfver af Konungens Befallningshafvande i länet den 31 December 1906 meddelade resolutioner uppå af klagandena gjorda ansökningar om rätt att här i staden utskänka maltdrycker, hade Stadsfullmäktiges underdåniga yttranden inforrats, och hade på grund deraf Herrar Fullmäktige anmodat Beredningsutskottet att utlåtande afgifva.

Efter handlingarnes föredragning och då Utskottet ansåg sig med all sannolikhet kunna antaga, att Herrar Stadsfullmäktige i sitt yttrande öfver klagandenas ansökningar icke med ordet "öl" afsett äfven mindre sprithaltiga maltdrycker såsom pilsner- och lagerdricka, så beslöt nu Utskottet hemställa att Herrar Fullmäktige måtte affatta den infortrade förklaringen sålunda:

"Till Konungen.

I anledning af besvär, som af dels Ernst Nilsson, Beda Larsson och Anna Lindström dels Karl Uno Paalzow och Carl August Resare anförts öfver Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes i Wärmlands län den 31 December 1906 meddelade resolutioner uppå af klagandena gjorda ansökningar om rätt att utskänka maltdrycker här i staden, hafva Stadsfullmäktiges yttranden inforrats, och få nu Stadsfullmäktige öfver besvären i ett sammanhang afgifva följande förklaring.

De restriktioner, Stadsfullmäktige i sitt yttrande öfver klagandenas ansökningar hos Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande till nykterhetens befrämjande förordat beträffande utskänknigen af öl, afse icke mindre sprithaltiga maltdrycker såsom pilsner- och lagerdricka utan endast sådana maltdrycker, som i dagligt tal benämnas öl. Stadsfullmäktige hafva därför för sin del intet att invända mot besvärens gillande, försävidt desamma afse större frihet än Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande medgifvit beträffande sådana mindre sprithalliga maltdrycker, som ofvan angifvits, derest ett dylikt särskiljande lagligen kan ega rum, hvaremot Stadsfullmäktige i underdånighet yrka, att besvären i öfrigt måtte lemnas utan afseende.

Karlstad den — —

Å Stadsfullmäktiges vägnar."

In fidem:
W. BROCKMANN.

12. Revisionsberättelser angående Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1905—1906.

Ink. t. Stf. d. ^a/₂ 07.

Berättelse

öfver af undertecknade, utsedde revisorer, verkställd granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning under försäljningsåret 1 Oktober 1905—30 September 1906.

Denna revision förrättades den 31 Januari till och med den 5 Februari 1907. Sifferrevisionen har för hvarje månad af försäljningsåret verkställts af bolagets egna revisorer och dervid gjorda anmärkningar hafva under året blifvit iakttagna och rättade.

Enligt räkenskaperna hafva under försäljningsåret afyttrats:

Brännvin, alla slag, 50 %/o	liter	276,525,72	
Finare spritvaror	»	97,570,73	374.096,45
Vin	»	5,236,88	
Maltdrycker	»	17,534,00	22,770,88
		<u>Summa liter</u>	<u>396,867,33</u>

Som inbringat Kronor 692,597: 87

Då härifrån afdrages kostnaden för in- köpta och förbrukade varor med tull, frakt och stämplor	396,408: 11		
samt skillnaden mellan in- och utgående behållning	14,146: 52	410,554: 63	
Uppstår en bruttovinst af		282,043: 24	
Tillkommer: Vinst på tomkärl	3,133: 57		
Källarmästareafgifter	900: —		
Räntor	721: 71	4,755: 28	286,798: 52

Härifrån afgå följande omkostnader:

Aföningar: Styrelsen	1,522: 40		
Verkställande direktören	4,000: —		
Lagerföreståndaren	5,000: —		
Kamreraren	2,100: —		
Öfriga biträden	14,710: 11	27,332: 51	
Skatter: Försäljningsskatt	2,250: —		
Krono-, kommunal- och prestskatt	24,255: 60	26,505: 60	
Hyror: Hufvudaffärens byggnader	5,500: —		
Kroglokalen N:o 2	3,120: —		

Magasin, källare och uthusbyggnad	2,200: —	
Platshyra för kolbod	30: --	
D:o för paviljongen i Stads- trädgården	1,000: —	11,850: —
Reparation å byggnader		1,914: 79
D:o » inventarier och ersättningsmateriel		355: 53
Stallet		591: 82
Ved och lyshållning		2,293; 03
Bidrag åt krogarne för hyra. ved, lyse, servis och duk- tyg samt tjenares aflöning		2,014: 92
Missräkningspenningar, julgåfvor o. olycksfallsförsäkring åt personalen m. m.		1,355: —
Extra arbets hjälp, polis och ordningsmän å krogarne		3,224: 35
Brandförsäkringsafgifter		630: 65
Vattenafgift		351: 40
Telefonafgifter, porto och telegram		355: 53
Tryck, räkenskapsböcker, skrifmateriel m. m.		1,221: 25
Arvoden till revisorer, kontrollanter, inventeringsmän, läkare och juridiskt biträde		2,233: 20
Julgåfvor till stadens fattiga		300: —
Björkkol		120: —
Diverse utgifter såsom kemikalier, frakter, resor m. m.		1,712: 26
Införandet af elektrisk belysning		853: 08
Afskrifningar å inventarier	997: 31	
å kolhuset	29: 36	
å fordringar	316: 99	1,343: 66
Rabatter		2,468: 75
Årets vinst utgör sålunda		89,027: 33
		197,771: 19

Denna vinst fördelas sålunda:

Karlstads Stad	$\frac{5}{10}$ -delar	98,885: 59
Landstinget	$\frac{2}{10}$ »	39,554: 24
Hushållningssällskapet	$\frac{1}{10}$ »	19,777: 12
Statskontoret	$\frac{2}{10}$ »	39,554: 24
		197,771: 19

Sprittaffärens ställning vid räkenskapsårets slut:

Tillgångar:

Kassabehållning		3.850: 76
Punschstämplar		1,206: 80
Varulager vid hufvudaffären	140,790: 69	
D:o i krogarne	865: 09	141,655: 78

Inventariepersedlar	10,010: 26	
Paviljongen i Stadsträdgården	13,486: 94	
Tomkärl	4,419: 89	
Björkkol	24: —	
Kolhuset & Herrhagen ..	264: 26	
Försäljningsafgifter, förskotts-.....	1,125: —	
Lottbref i Södra Wermlands telefonförening .	1: —	

Innestående i bankinrättningar:

Wermlands Ensk. Bank & löpande räkning	34,849: 93	
& depositions- »	30,037: 50	
& giro- »	16,294: 18	81,181: 61
Kristinehamns Ensk. Bank & löpande räkning	35,197: 83	
Fordringar af diverse personer	3,420: 68	295,844: 81

Skulder:

Lottkapitalet	38,200: —	
Lottegarnes räntemedel	1,910: —	
Reservfonden	25,000: —	
Till diverse personer	32,963: 62	
1906 års vinstmedel till fördelning	197,771: 19	295,844: 81

Brandförsäkringshandlingarna äro befunna i behörigt skick.

Lottkapitalet 38,200 kronor är fördelat på 40 delegare, af hvilka 34 äro bosatta inom kommunen.

Bolagets styrelse utgöres af fem personer, af hvilka en är verkställande direktör.

All minuthandel med och utskänkning af bränvin inom staden är till bolaget öfverlåten för en tid af tre år, räknadt från den 1 Oktober 1904 till 1 Oktober 1907.

Försäljningsrättigheterna äro till antalet 5, hvaraf 1 för minuthandel och 4 för utskänkning, af hvilka minuthandeln och 2 utskänkningsrättigheter under revisionsåret utöfvats af bolagets sjelft och 2 utskänkningsrättigheter, med vederbörligt tillstånd och mot erlagda afgifter, 900 kronor, öfverlåtitis åt andra.

Af de under revisionsåret afyttrade 396,867,^{ss} liter hafva försålts genom minuthandel 324,320,⁴⁷ och genom utskänkning 72,546,⁸⁶.

Priset & varmrenadt bränvin 50-procentigt har vid försäljning utgjort:

utskänkingspris hela året	2 kronor 85 öre pr ltr.
vid försäljning af 1 liter	1 » 66 » »
5 »	1 » 60 » »
13 »	1 » 48 » »
20 »	1 » 36 » »
40 » och deröfver ...	1 » 24 » »

Bolagets personal äfvensom kroglokalernas föreståndare aflönas medelst konstant månadslön; lagerföreståndaren, kamreraren och kroglokalföreståndarne åtnjuta, förutom lönen, äfven fri bostad; verkställande direktören, lagerföreståndaren och kamreraren åtnjuta ved och lyse fritt.

Försäljnings- och utskänkingslokalerna hafva af oss besökts och befunnits i godt skick.

På grund af Kungl. Förordningen den 24 Maj 1895 få vi härmed att å våra vägnar deltaga i inventeringen af bolagets tillgångar vid löpande försäljningsårets slut utse Herrar Majoren och Riddaren H. Hammar och Godsegaren Janne Jansson å Widön samt till suppleanter för dem Krouolänsman J. Noréus och f. d. Bruksförvaltaren C. W. Zettergren.

Bolagets räkenskaper äfvensom dess tablå öfver varuomsättning och omkostnader öfverensstämma med föreskrifterna i Kungl. Finansdepartementets kontroll och justeringsbyrås kungörelse den 26 Augusti 1896.

I syfte att minska spritkonsumtionen har bolaget under revisionsåret vidtagit en del åtgärder, såsom tillhandahållandet å ett af utskänkingsställena af varm lagad mat tidigt på morgnarna innan utskänkningen börjat, men vid den timme, då den lösare befolkningen skall gå till sitt arbete, vidare höjning af minuthandelspriset å bränvin vid försäljning af 1 till och med 12 liter samt vissa inskränkningar i ölserveringen.

Detta oaktadt har omsättningen ökats från 371,483,¹⁹ liter nästföregående räkenskapsår till 396,867,³³ liter under nu ifrågavarande år.

Då bolagets verksamhet bedrifvits med fästadt afseende å det i ofvan åberopade Kungl. Förordning angifna syfte och med iakttagande af stadgandena i Förordningens § 18 mom. 3, samt då räkenskaperna äro ordentligt förda och fullständigt verifierade, få vi tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 5 Februari 1907.

O. E. NYGRREN.

För Konungens Befallningshafvande.

H. HAMMAR.

För Landstinget.

J. NORÉUS.

För Karlstads Stad.

R. WIKSTRÖM.

För Hushållningssällskapet.

C. W. ZETTERGREN.

För Karlstads Stad.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, hvilka i sammanhang med revisionen af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper för år 1906, äfven granskat Styrelsens redogörelse samma år för den under dess vård och förvaltning stående af förra vinbolaget bildade »Fonden för Allmännyttiga Ändamål» hafva därvid funnit ställningen som följer:

Debet.

Ingående balans:

Innestående i Källarbyggnaden	4,314: 60	
« » å Kapitalräkning i Werml. Ensk. Bank ...	36,983: 02	
» » kontant i kassan.....	160: 20	41,457: 82

Inkomster:

Ett års hyra för Källarbyggnaden.....	2,000: —	
Upplupen ränta å Kapitalräkning	1,693: 74	3,693: 74
		Kronor 45,151: 56

Kredit.

Utgifter:

Afskrifning å Källarbyggnaden	1,000: —	
Stämpel å Kapitalräkningsbevis	1: —	1,001: —

Utgående balans:

Innestående i Källarbyggnaden	3,689: 60	
» » å Kapitalräkning	40,376: 76	
» » i Kassan	84: 20	44,150: 56
		Kronor 45,151: 56

Häraf framgår att »Fonden för Allmännyttiga Ändamål» under senaste räkenskapsåret ökats med kr. 2,692: 74.

Källarbyggnaden är assurerad i Brandförsäkringsaktiebolaget Skåne för kr. 31,900: —.

Mot räkenskaper och förvaltning hafva vi intet att erinra, och få därför tillstyrka full ansvarsfrihet för senast avslutade räkenskapsåret.

Karlstad den 15 Nov. 1906.

FR. OLSÉN,

A. SVANSTRÖM.

Likheten med originalet intyga:

J. JANSON,

A. SVENSSON,

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 24.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig i anledning af till Herrar Stadsfullmäktige ingifna revisionsberättelser rörande Spritbolagets räkenskaper och förvaltning försäljningsåret 1905—1906 samt angående förvaltningen af under bolagsstyrelsens vård stående fonden för allmännyttiga ändamål. Och som Utskottet vid föredragning af dessa berättelser ej fann anledning till anmärkning, beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja Styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag full ansvarsfrihet för dess förvaltning och räkenskaper försäljningsåret 1905—1906 samt lägga revisionsberättelsen rörande förenämnda fond utan vidare till handlingarne.

In fidem:
W. BROCKMANN.

13. Magistratens redovisning för 1906 års anslag i polisärenden.

Ink. t. Stf. d. 17/1 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed äran öfverlemna redovisning öfver 1906 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden med dertill hörande verifikationer.
Karlstads rådhus den 15 Januari 1907.

På Magistratens vägnar:
CARL LIDBERG.

Redovisning

öfver 1906 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden.

Debet.

1906 Jan. 13	uppburit af Drätselkammaren	100: —
Dec. 29	» » »	201: 83
		<hr/>
		Kr. 301: 83

Kredit.

		Verif. N:o.	
1906	Jan. 13 utgifvit	1—5	15: 95
	» 20 »	6	6: —
	Febr. 2 »	7—8	4: —
	» 21 »	9	16: 85
	» 22 »	10—11	3: 65
	Mars 8 »	12—15	15: 28
	» 22 »	16—21	5: 50
	» 29 »	22—24	7: 75
	April 3 »	25	7: 50
	» 20 »	26	6: 45
	Juni »	27—34	9: 85
	Juli 17 »	35—41	13: 60
	Sept. 1 »	42—47	10: 15
	Okt. 16 »	48—55	8: —
	» 18 »	56	6: 05
	» 20 »	57—61	5: 25
	» 4 »	62—63	1: 85
	» 6 »	64—69	18: 15
	» 29 »	70	140: —

Kr. 301: 83

Karlstads rådhus den 31 Dec. 1906.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Vid redovisningen äro fogade vederbörliga verifikationer.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 19.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Magistraten ingifvit redovisning för 1906 års anslag i polisärenden, deröfver Beredningsutskottet uppå remiss hade att sig yttra. Och beslöt nu Utskottet som vid granskning af redovisningen ej funnit anledning till anmärkning att hemställa, det Herrar Fullmäktige ville lägga den-samma utan vidare till handlingarne samt medgifva Drätselkammaren att ur sina räkenskaper afföra använda anslagsbeloppet, 301 kronor 83 öre.

In fidem:

W. BROCKMANN,

14. Tullkammarens framställning om vidtagande af åtgärder för utvidgning af magasinet för upplag af transitogods.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 21 Januari 1907.

§ 6.

Hos Drätselkammaren hade härvarande tullkammare gjort framställning om vidtagande af åtgärder på stadens bekostnad för utvidgning af magasinet för upplag af transitogods i tullhuset härstädes, och sedan frågan härom blifvit af Drätselkammaren öfverlämnad till Stadsbyggmästaren för utredning, så ingaf nu Stadsbyggmästaren ett af honom upprättadt kostnadsförslag jämte ritning för ordnandet af berörda magasin, hvilket förslag föredrogs och befanns sluta å ett kostnadsbelopp af 2,000 kronor.

Då den ifrågasatta utvidgningen af magasinet för transitogods syntes Drätselkammaren vara af behovet påkallad, beslöt Drätselkammaren öfverlämna det uppgjorda förslaget till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan, att ett anslag af 2,000 kronor måtte af Herrar Fullmäktige beviljas för ordnandet af ifrågavarande upplagsmagasin i enlighet med det af Stadsbyggmästaren uppgjorda kostnadsförslaget med därtill hörande ritning, alternativ B.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Mars 1907.

§ 23.

Uppå framställning i ärendet från härvarande tullkammare hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt om ett anslag af 2,000 kronor att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af stadsbyggmästaren uppgjort kostnadsförslag användas för utvidgning af härvarande magasinet för upplag af transitogods, deröfver Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva. Och beslöt nu Utskottet efter föredragning att tillstyrka bifall till Kammarens framställning i fråga.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 2 Maj.

N:o 3.

6. Fattigvårdsstyrelsens framställning om tillsättandet af en andre tillsyningsman.

Utdrag af protokollet, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 8 januari 1907.

§ 17.

Redan länge hade inom Styrelsen diskuterats frågan om behovet af ytterligare en tillsyningsman. Den betydande ökningen i stadens innevånareantal, som under de senare åren egt rum, och den lifliga byggnadsverksamhet, som samtidigt rådt och alltjemt fortginge långt utom stadens planlagda område, gjorde det påtagligen hardt när omöjligt för en enda person att kunna utöfva nöjaktigt tillsyn öfver understödstagarne samt att inhemta erforderliga upplysningar rörande understödssökande. Härtill komme, att det för Styrelsen vore synnerligen otryggt att vid förfall för nuvarande tillsyningsmannen icke hafva någon med en tillsyningsmans göromål förtrogen samt rörande fattigvårdsförhållandena i staden erfare person att sätta i tillsyningsmannens ställe.

Styrelsen beslöt därför nu att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att i sin tjänst anställa en andre tillsyningsman med en årlig aflöning af 1,000 kronor samt om rätt för Styrelsen att fördela arbetet emellan de båda tillsyningsmännen

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 21 Mars 1907.

§ 4.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig i anledning af Fattigvårdsstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om tillsättandet af en

andre fattigvårdstillsyningsman med en årlig aflöning af 1,000 kronor samt om rätt för Styrelsen att fördela arbetet emellan de båda tillsyningsmännen; Och beslöt nu Kammaren att på af Fattigvårdsstyrelsen för framställningen anförda skäl, hvilka tydligen ådagalade behovet af den föreslagne andre tillsyningsmannen, tillstyrka bifall till samma framställning.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 April 1907.

§ 31.

I likhet med Drätselkammaren, som uppå remiss i ärendet sig yttrat, beslöt nu Beredningsutskottet efter föredragning och hållen öfverläggning att tillstyrka bifall till Fattigvårdsstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om tillsättandet af en andre fattigvårdstillsyningsman med en årlig aflöning af ettusen kronor samt om rätt för styrelsen att fördela arbetet emellan de båda tillsyningsmännen.

In fidem:
W. BROCKMANN.

9. Herr Nermans motion angående inrättandet af ett kommunalt barnhem.

Ink. t. Stf. d. 1°/₂ 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan genom trenne donationer om resp. 10,000 kr., 5,000 kr. och 3,000 kr., afsädda för ett blifvande barnhem, grundandet af ett sådant här i staden kommit på dagordningen, konstituerades å möte den 26 Jan. d. å. en förening, hvilkens stadgar här närslutas såsom bilaga. Icke många ord torde behöfva offras på att inför Hrr Stadsfullmäktige framhålla det högeligen behjärtansvärda och behöfliga i ett sådant företag. Alla känna vi ju djupt betydelsen af att barn, tillhörande vårt samhälle, i saknad af det skydd och den fostran ett godt hem kan bjuda, beredas möjlighet att under tryggande garantier erhålla materielt stöd och moru-

lisk ledning under den för deras hela kommande lif grundläggande uppväxtåldern. Också har, glädjande att säga, föreningens nyss påbörjade verksamhet omfattats med allmänt och lifligt intresse från personer ur skilda samhällslager. Teckning af föreningsmedlemmar fortgår raskt, gifvor in natura till det blifvande hemmets utrustning äro redan i afsevärd mängd utlofvade, allt tyder på att barnhemmet redan detta år skall kunna träda i verksamhet.

Den dyrbaraste och därför svåraste frågan är emellertid lokalfrågan, hvilken utan Herr Stadsfullmäktiges välvilliga hjälp knappast torde kunna lösas på ett tillfredsställande sätt med hemmets nuvarande begränsade ekonomiska resurser. Jag vågar därför härmed vördsamt hemställa, det Herr Stadsfullmäktige ville till barnhemmets disposition upplåta den å Herrhagskrönet i den blifvande Vasalunden belägna s. k. Engholmska villan med uthus och tillhörande jordområde att tillträdas om möjligt redan den 1 April d. å. Barnhemmet själf tillkomme det naturligtvis att göra densamma för sitt nya ändamål användbar genom lämpliga ändringar och reparationer.

Karlstad den 18 Febr. 1907.

AXEL NERMAN.

Stadgar för Föreningen för Karlstads Barnhem.

§ 1.

Föreningens för Karlstads Barnhem ändamål är att auskaffa hem för värnlösa och vanvårdade barn inom Kartstads stad, där de kostnadsfritt kunna erhålla en god vård och uppfostran samt danas till gudsfruktan, arbetsamhet och goda seder.

§ 2.

Inträde i föreningen står öppet för hvarje medlem af Karlstads samhälle, som fyllt 18 år. Ledamot af föreningen erlägger årligen en afgift af minst 2 kr.

§ 3.

Ansökan om inträde i hemmet göres skriftligen af föräldrar eller målsmän hos styrelsens ordförande och skall vara åtföljd af:

- a) Prestbetyg, utvisande barnets namn, ålder och födelseort;
- b) Läkarebetyg, som styrker, att barnet icke är behäftadt med smittosam sjukdom, ej heller med annan sjukdom, vanförhet eller lyte, som förhindrar deltagandet i undervisning och kroppsarbete.

§ 4.

Hemmet emottager barn från spääd ålder intill sex år, samt från början af dess verksamhet 1 å 2 välartade, fattiga flickor omkring 10—11 års ålder, hvilka få lära sig att sköta de små samt deltaga i husliga sysslor.

§ 5.

Barnen kvarstanna i hemmet till omkring 16 års ålder, och bör styrelsen vid utträdet från hemmet skaffa barnet god anställning.

§ 6.

Barnhemmet skötes af en för detta kall lämplig föreståndarinna, som ställer sig i ett moderligt förhållande till barnen.

§ 7.

Barn, som intagits i hemmet, äro af föräldrar eller målsmän öfverlemnade till detsamma för att vårdas och uppfostras, hvarför föräldrar och målsmän skola åt styrelsen för hemmet öfverlåta målsmansrätten öfver barnen.

§ 8.

Om ett barn visar sig särskildt vanartadt och ej vill rätta sig efter gällande föreskrifter, kan styrelsen skilja det från hemmet, men bör då söka bereda barnet plats å skyddshem eller annan för barnet lämplig uppfostringsanstalt.

§ 9.

Undantagsvis kan barn mottagas i hemmet mot betalning men får kvarstanna blott så länge, till dess platsen erfordras för medellösa sökande.

§ 10.

Styrelsen åligger att tillse det barnhemmet motsvarar sitt ändamål: uppfostran till sunda, nyttiga och arbetsdugliga samhällsmedlemmar.

§ 11.

Föreningens värdehandlingar skola förvaras i kassahvalf under två lås, skolande styrelsens ordförande hafva nyckeln till ett samt dess kassaförvaltare nyckel till det andra låset.

§ 12.

Inflytande medel skola, i den mån de ej för löpande utgifter behöfvas, af barnhemmets kassaförvaltare i bank insättas, och må ej kassaförvaltaren från dag till annan hafva i kassan större belopp än 100 kronor.

§ 13.

Föreningens angelägenheter handhafvas af en styrelse, bestående af 5 ledamöter och 2 suppleanter.

§ 14.

Ledamöter och suppleanter i styrelsen väljas vid föreningens ordinarie sammanträde för en tid af 2 år. Efter denna tid skola två styrelseledamöter och 1 suppleant afgå, hvilket efter lottning bestämmes

§ 15.

Ledamot och suppleant, som är i tur att afgå, kan omväljas.

§ 16.

Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare.

§ 17.

Styrelsen äger att inom eller utom sig utse sekreteraro.

§ 18.

Styrelsen är beslutmässig då minst 3 ledamöter äro närvarande.

§ 19.

Styrelsen sammanträder så ofta ordföranden finner det nödigt, eller 3 af styrelsens ledamöter det påkalla.

§ 20.

Kallelse till årssammanträde kungöres i minst 2 af stadens tidningar 14 dagar före sammanträdet.

§ 21.

Årsafgifterna skola upptagas före den 1 April hvarje år.

§ 22.

Ärligen efter den 1 April, men före 1 Maj hålles ordinarie sammanträde med föreningens ledamöter. Härvid skall bland annat förekomma: Styrelsens och revisorernas berättelser, i sammanhang dermed företages frågan om ansvarsfrihet, vidare val af ledamöter och suppleanter i styrelsen samt val af 2 revisorer.

§ 23.

Revisorerna skola efter verkställd granskning afgifva berättelse och den samma aflemna före 1 April.

§ 24.

Vid sammanträde med föreningens ledamöter eger hvarje närvarande ledamot en röst, vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

§ 25.

För fattande af beslut angående ändring i dessa stadgar erfordras att minst två tredjedelar af de vid sammanträdet närvarande ledamöterna biträda beslutet, samt att beslut derom fattas på två på hvarandra följande sammanträden, deraf minst ett ordinarie.

§ 26.

Föräldrar och andra anhöriga må endast å dertill anslagna tider och icke utan föreståndarinnans medgifvande besöka skyddsling, och eger föreståndarinnan, om hon så nödigt pröfvar, dervid närvara.

§ 27.

Öfver samtliga i hemmet intagna barn skall föras minnesbok, angifvande tiden för deras intagande i hemmet; deras uppförande, flit och arbetsduglighet; tiden för utskrifningen ur hemmet; den persons namn och boningsort, hos hvilken de blifvit anställda, samt slutligen de upplysningar, som kunna erhållas angående deras vandel sedan de från hemmet utskrifvits.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 21 Mars 1907.

§ 5.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Nerman väckt motion om upplåtande af den s. k. Engholmska villan med tillhörande område å Herrhagen till plats för ett blifvande barnhem, deröfver Drättselkammaren uppå remiss hade att sig yttra; Och beslöt nu Kammaren efter föredragning tillstyrka att Herrar Fullmäktige måtte med hänsyn till det behjärtansvärda ändamål, som med barnhemmet åsyftades, tillsvidare upplåta för detsamma lägenheten i fråga afgiftsfritt från och med den 1 nästa Oktober, då nuvarande hyresgästen hade att från densamma aflytta på grund af uppsägning från Kammarens sida i anledning af motionen.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 19 April 1907.

§ 38.

I likhet med Drättselkammaren, som uppå remiss sig yttrat, beslöt nu efter handlingarnes föredragning Beredningsutskottet att hemställa, det Herrar Stads-

fullmäktige måtte, med bifall till Herr Nermans i ärendet väckta motion, från och med 1 nästa Oktober afgiftsfritt tillsvidare upplåta den s. k. Engholmska villan med tillhörande område å Herrhagen till Föreningen för Karlstads barnhem för att användas för ett blifvande barnhem.

In fidem:
W. BROCKMANN.

18. Revisionsberättelse angående Högre Allmänna läroverkets byggnadsfonds förvaltning och räkenskaper år 1906.

Ink. t. Stf. d. 20/3 07.

Revisions-Berättelse.

Undertecknad, som af Herrar Stadsfullmäktige blifvit utsedd att granska 1906 års räkenskaper för Allmänna Läroverkets Byggnadsfond, får härmed efter fullgjordt uppdrag afgifva följande berättelse.

Tillgångarna utgjorde vid årets början:

Utlånade medel	4,699: 89	
Kontant	74: 38	4,774: 27

Inkomsterna hafva utgjort:

Terminsafgifter	4,115: —	
Hyror	224: —	
Försåld gammal plåt etc.	200: 65	
Räntor	219: 93	4,759: 58

Utgifterna hafva varit:

Utskylder	514: 10	
Renhållning	243: 80	
Förändring af 2 rum	950: —	
Reparation af tak	1,584: 42	
Reparation af vaktmästarebostad .	100: —	
Målning	335: 50	
Diverse	645: 57	4,373: 39
Tillgångarna hafva således ökats med och utgjordes vid årets slut af		386: 19
Utlånade medel	5,147: 45	
Kontant	13: 01	5,160: 46

Räkenskaperna äro såsom vanligt utmärkt förda och väl verifierade och då ingen anmärkning finnes att göra får jag tillstyrka full ansvarsfrihet för det gångna året.

Karlstad den 8 Mars 1907.

A. SANDWALL.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 April 1907.

§ 32.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i anledning af vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper och förvaltning år 1906, och som vid granskning af berättelsen ej funnit anledning till anmärkning, beslöt hemställa att Herrar Stadsfullmäktige utan vidare måtte lägga densamma till handlingarne.

In fidem:

W. BROCKMANN.

21. Komitérades betänkande och förslag rörande anordnandet af en ny brandstation.

Ink. t. Stf. d. 14/12 06.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade, som blifvit af Herrar Stadsfullmäktige den 20 Juni 1905 utsedde att uppgöra ritningar och kostnadsförslag till brandstation här i staden, hafva vid fullgörandet af detta uppdrag först velat förvissa oss om behofvet af en ny brandstation.

Brandkåren är för närvarande och alltsedan kårens bildande år 1891 inrymd i förhyrd lokal i gården N:o 50 kvarteret Vågen. Förutom brandchefens våning, manskapets matsal och kök disponerar kåren här för sin inlogering öfver 6 rum till 17 man. Korpralen har eget rum, i 2 rum äro 2 man i hvardera och i 3 rum äro 4 man inhyta i hvarje. De sistnämnda logementsrummen, som äro de största, hafva en golvyta af 5,34 meter \times 3,47 meter och lämna utrymme för endast

sängarna. För tvättställ, byrå och klädsåp finnes ingen plats. Toiletten måste göras i det gemensamma badrummet (äfvén detta af mindre tilltalande beskaffenhet) och kläder, som för tillfället ej begagnas, måste upphängas på väggen. Något gemensamt samlings- och läsrum finnes icke, då matsalen icke lämpar sig därför.

Det torde icke lida något tvifvel, att denna otidsenliga och vantrefna förläggning af brandmanskapet allt för länge bibehållits. Den naturliga följden däraf har icke håller uteblifvit: det har visat sig omöjligt att få behålla manskapet så länge, som det, i synnerhet med hänsyn till dess dubbla egenskap af brandmanskap och polisbetjäning, varit önskligt. Man kan ju icke vänta, att folk med en ansträngande och ansvarsfull tjänstgöring skall i längden finna sig i en så otreflig inkvartering.

Från denna synpunkt sedt visar sig sålunda behofvet af en ny brandstation verkligt trängande, men äfvén i öfrigt lämnar nuvarande stationen mycket öfrigt att önska.

Redskapsbodarna äro otillräckliga; en del slangkärror måste på grund af bristande utrymme i brandstationen förvaras annorstädes, och mekaniska stegen kan icke erhålla nödig höjd, emedan han då ej kan inrymmas i nuvarande lokaler. I mån af stadens utveckling måste släckningsmaterielen ökas, men vidare utrymme därför saknas i brandstationen.

Riskabelt och opraktiskt är att, såsom nu är förhållandet, hafva brandredskapen förvarad inne å en trång gård med endast en ulfartsväg, som är både krokig och lång.

Stallet är också för litet, hvarför ett provisoriskt stall måst inredas i andra ändan af gården. Följden här af blir, att då hästarna stå skilda, oreda lätt kan uppstå och utryckningen försenas.

I skrifvelse till Magistraten den 15 Maj 1906 har styrelsen för Städernas allmänna brandstodsbolag meddelat, att bolagets inspektör i afgifven rapport öfver den 9 Maj 1906 verkställd inspektion af brandsläckningsväsendet i Karlstad uppmärksammat dessa förhållanden och yttrat:

”Brandkåren har till sin disposition en förhyrd brandstation, som enligt nutida fordringar och med hänsyn till den brandredskap och det antal hästar den skall inrymma är alldeles för trång och obekväm. Särskildt torde få påpekas, att brandstationen genom ulfarten till gatan och byggnadssättet i afsevärd grad försenar utryckning och anspänning samt försvårar manskapets öfningar“;

samt att inspektören med stöd här af framhållit behofvet af att för brandkåren anordnas en fullt tidsenlig brandstation.

Vid betraktande af nu anförda omständigheter synes det kommittén klart, att ett verkligt behof af ny brandstation förefinnes, och bör denna station vara

färdig att mottaga kåren senast den 1 Oktober 1908, då hyreskontraktet om den nuvarande stationen utlöper.

Beträffande platsen för den nya brandstationen har kommittén så mycket mindre därom någon tvekan, som vid beslutets fattande om inköp af lasarettfastigheten en af de därvid under diskussionen uttryckligt angifna förutsättningarna för köpet var den äldsta lasarettbyggnadens användning till brandstation, och ej blott denna plats med hänsyn till sitt centrala läge utmärkt lämpar sig för detta ändamål, utan äfven byggnaden lätt kan till brandstation apteras.

Vid uppgörandet af byggnadsplanen har kommittén tagit hänsyn till behofvet att, så långt möjligt, bereda brandmanskapet familjebostad inom kasernen.

Otvifvelaktigt är, att en kraftigt bidragande orsak till det allt för hastiga ombytet inom kåren varit, att manskapet ej ägt rätt att gifta sig. En gift karl flyttar icke lika lätt och snart som en ogift. För kåren vore det sålunda en gifven fördel att äfven kunna inrymma gift folk.

Detta kan visserligen ske på det sätt, som brandstyrelsen föreslagit att från nästa års början tillämpa, nämligen att brandsoldat som gifter sig, får hyresbidrag för sin familj, hvaremot han själf är som förut pliktig att tjänstgöra å brandstationen i sin tur och ordning. Emellertid torde väl detta närmast kunna betecknas som en provisorisk utväg, den enda möjliga, så länge kåren är inhyst i nuvarande stationen, men icke att förorda som stadigvarande anordning.

Från disciplinär synpunkt är det utan tvifvel bäst, att hela kåren är boende inom kasernen och sålunda äfven utanför egentlig tjänstgöring i allmänhet är att påräkna vid uttryckning.

Den ökade kostnad, som föranledes af familjebostäders inrättande inom kasernen, torde icke blifva så synnerligen afsevärd, alldenstund det är vida lättare och billigare att såsom nu skett, inreda gamla lasarettbyggnaden till enbart logementsrum för manskapet än, såsom eljest blefve nödigt, äfven till bostad för brandchefen, och torde under sådana förhållanden kostnadsökningen i själfva verket väga ungefär jämnt emot de annars erforderliga hyresbidragen kapitaliserade. Men det synes kommittén vara en bestämd vinst att hafva äfven det gifta manskapet boende inom kasernen.

Det har framkastats, att man genom en sådan anordning, som här är ifrågasatt, skulle löpa fara att få behålla folket längre än deras tjänsteduglighet varar. Men säkerligen är härutinnan ingen risk. Dels finnes tillfälle till befordran inom den egentliga polisen här i staden; dels blir nog i alla händelser kasernlifvet i längden mindre tilltalande.

Vidare har kommittén utgått ifrån, att det kasererade manskapet får kontant aflöning och själfva besörja sin mathållning. Beträffande de gifta faller detta af

sig själf, och äfven för de ogifta torde det ställa sig förmånligast. Inackorderade i maten hos någon familj eller å något godt kafé komma de att vid intagande af sina mållider finna större trefnad och omvexling i födan än inom kasernen, där dukning och annan uppässning skall af dem själfve besörjas, och där enligt årsuppgörelse med leverantör, matordningen mera följer ett bestämdt schema. Det skulle också gifvetvis möta svårigheter att träffa aftal om kårens proviantering inom kasernen, då antalet ogift folk ju kan under årets lopp antagas komma att variera, hvarförulom kostnaden för utspisning inom kasernen af ett fåtal ogifta säkert kommer att ställa sig förhållandevis allt för dyrt.

Med utgående ifrån dessa förutsättningar har det varit angeläget för kommittén att uppgöra sitt förslag så, att det blir oberoende af frågan om bibehållande af den kombinerade brand- och poliskåren eller dessa tjänsters fullständiga åtskiljande.

Äfven om ett sådant åtskiljande allra minst nu borde ifrågakomma då det för staden just nu skulle vara synnerligen olägligt att få vidkännas däraf härflytande betydligt ökade utgifter för polisväsendet och man väl borde söka afvakta resultatet af de ansträngningar, som nu göras att genom bättrade lönevilkor och beredande af familjebostäder för manskapet söka bota bristerna i systemets tillämpning, anser kommittén dock, att man gifvet bör räkna åtminstone med den framtida eventualiteten af kårernas skiljande.

Förslaget är uppgjordt så, att för manskapets räkning disponeras, utom badrum, samlings- eller läsrum och förrådsrum, 27 logementsrum. Då kåren består af korpral, vice korpral och 15 man, hvartill kommer en hästskötare och en maskinist, som numera särskildt för ångsprutans behöriga skötsel bör bo å stationen, eller sammanlagdt 19 man, kunna af dessa 11 vara gifta med 1 rum och kök hvar och 8 ogifta bekvämt inlogeras i öfriga 5 rum.

Upphäfves det kombinerade systemet, kan brandkåren ensam icke hafva mindre styrka än korpral, vice korpral, och 10 man, hvartill komma hästskötare och maskinist, summa 14 man. Af dessa kunna i den föreslagna brandstationen 13 inhysas som gifta.

Med antagande under ena eller andra förhållandet, att numerären af gifta icke blir så stor, utan rum komma att stadigvarande stå lediga, finnes möjlighet att däri inrymma någon af Drättselkammarens 3 körkarlar eller alla, en anordning, som skulle vara så mycket lämpligare, som hästarne finnas å brandstationen och det därför också är ifrågasatt att där bereda utrymme för Drättselkammarens körredskap.

I hvilketdera fallet som helst, vare sig kombinationen mellan brand- och poliskår bibehålles eller upphäfves, kan den af kommittén föreslagna brandstationens utrymme sålunda finna full användning.

Beträffande anordningarna af byggnaden i öfrigt torde dessa icke kräva vidare förklaring, än att redskapsbodarna äro modernt inredda med stall bakom och direkt utryckning till gata, att i köken ingen annan kokinrättning ansetts behöflig än inledd kokgas, samt att kommittén beräknat centraluppvärmning med lågtrycksånga till hela etablissemnet för en anläggningskostnad af 15,000 kronor. Detta uppvärmningssystem ökar nog anläggningskostnaden, men torde i längden betala sig, och erbjuder, i allt fall så stora fördelar, att kommittén icke tvekar att förorda detsamma.

En helt nybyggd brandstation af samma storlek och beskaffenhet som den, hvilken kan erhållas genom här föreslagna ändringar och tillbyggnad af gamla lasarettet, beräknas approximativt draga en kostnad af omkring 132,000 kronor (den beräkning brandstyrelsen förut låtit uppgöra å en ungefär liknande station, men med ej fullt så goda anordningar för redskapen och utan centraluppvärmning slutade å 120,000 kronor). Då kostnaden för den brandstation, kommittén föreslår utgör 67,000 kronor, blir tillgodogjorda värdet af äldsta lasarettbyggnaden med södra flygeln 65,000 kronor.

Med stöd af och i anslutning till hvad sålunda är yttradt, hemställer kommittén, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med bilagda ritningar och kostnadsförslag om- och tillbygga gamla lasarettet med dess södra flygel till en brandstation och uppdraga åt Brandstyrelsen att låta utföra arbetet på entreprenad, så att brandkåren må kunna inflytta i stationen senast den 30 September 1908, äfvensom att stationen måtte tilldelas det gårdsutrymme, som af närlagda situationsplan utvisas.

Sedan staden blifvit ägare af gamla lasarettområdet och kommer att för sina behof delvis använda detsamma, blir helt visst den indelning i kvarter och tomter, som är fastställd för detta område och närmast därtill belägna trakt, icke vidare ändamålsenlig.

Kommitténs förslag till brandstation förutsätter en tvärgata från Kungsgatan utefter läkarebostadens gafvel, förbi flyglarne och gamla lasarettbyggnadens fasad till häktesvägen, hvarigenom Eneströmsgatan, där den nu är framdragen, torde bli öfverflödig. Häktesvägen synes böra bibehållas som lämplig utfartsväg för brandkåren, men i vestra ändan erhålla en annan riktning, hvarigenom ytterligare mark vinnes för kvarteret. Tingvallagatan torde kunna med minskad bredd från komministergården framdragas mot brandstationen och utan olägenhet krökas ungefär efter nuvarande riktning. Kommittén bilägger en skizz med ett utkast till ny reglering af ifrågakvarteret och hemställer:

att med ledning därpå Herrar Stadsfullmäktige ville taga frågan om ändrad stadsplan för gamla lasarettområdet med närliggande trakt i öfvervägande,

Ehuru kommittén föreslagit en tvärgata efter gamla lasaretsbyggnaden, har kommittén likvisst, som synes, bibehållit gamla lasarettstrappan, som sålunda kommer att stå ute i gatan, delta af ekonomiska skäl. Man undviker derigenom en dyrbar bergsprängning, inklädandet af fasadens nedre del med kalksten eller annat och särskilda anordningar för gamla byggnadens förskönande, allt af ej ringa ekonomisk betydelse. Det har synts kommittén onödigt att nu belasta sig med dylika kostnader, då gatans framdragande sannolikt icke behöfver komma i fråga på åtskilliga år ännu.

Å området är enligt stadsbyggmästarens förslag inritad en byggnad för Drättselkammarens körredskap med en beräknad kostnad af 2,000 kronor, hvilken kommittén likaledes vill föreslå till utförande på enahanda sätt, som förut är nämndt, men hvarför kostnaden naturligen icke egentligen hör till brandstationen.

Slutligen ber kommittén få anmäla, att kommittén anlitat stadsbyggmästaren som biträde, samt att han härför begär en godtgörelse enligt bilagd räkning af 400 kronor, som kommittén hemställer må till honom utanordnas.

Karlstad den 14 December 1906.

K. J. LINDHOLM.

J. P. WENDT.

AXEL SVANBOM.

SVEN af GEJERSSTAM.

K. O. MICHAELSON.

Utdrag af protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 17 Januari 1907.

§ 6.

Från kommittéradet, som haft frågan om uppförande af brandstation inom staden under utredning, hade inkommit ett väl utarbetadt förslag med ritningar angående förändring af gamla lasaretsbyggnaden till brandstation, och beslöt styrelsen, efter det ritningarna tagits i betraktande och förslaget föredragits och genomlästs, att på det lifligaste tillstyrka bifall till kommitténs förslag. I sammanhang härmed ville styrelsen påpeka, att därest Eneströmsgatan ansåges böra bibehållas, hinder icke mötte att i stället bereda nödig utfartsväg från brandstationen genom att till dess tomt lägga så mycket af området vester därom, som motsvarar den föreslagna gatan.

Som ofvan,

In fidem:
F. W. NORQVIST.

Utdrag af protokollet, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 23 Januari 1907.

§ 8.

Från Herrar Stadsfullmäktige hade till Byggnadsnämnden remitterats af kommitterade afgifven framställning och uppgjort förslag rörande ny brandstation, innefattadt uti fem ritningar samt situationsplan öfver ifrågasatt område för brandstationen, hvilka samtliga handlingar föredrogos.

Beträffande företedda ritningarna har Byggnadsnämnden ingen anmärkning att framställa, i hvad de afse brandstationen eller för densamma föreslagna område, hvaremot Nämnden med afseende å ifrågasatt skjul för Drättselkammarens åkdon, hvilket, enligt hvad ritningen gifver vid handen, är afsedt att uppföras af trä, vill erinra, att, enligt nyligen fastställda för staden gällande byggnadsordning, byggnad i den egentliga staden öster om Grefvegatan måste uppföras af sten.

Vidkommande uti företedda situationsplan föreslagna förändringar i fastställda stadsplanen, anser Byggnadsnämnden Tingvallagatans utläggning till en bredd af endast 12 meter vara fullt tillräcklig, så mycket hellre som afsevärda ekonomiska fördelar därigenom vinnas, hvaremot, och då *dels* Nämnden tror sig hafva anledning antaga, att saluhall kommer att förläggas i den s. k. Tingvallska Trädgården, *dels* köp af jord belägen utefter Eneströmsgatan med hänsyn till nu fastställda stadsplan och tomtindelning under sista tiden lär hafva blifvit afslutade, Byggnadsnämnden anser att Eneströmsgatan bör bibehållas i enlighet med fastställda stadsplanen.

Det område, som härigenom uppkommer emellan Eneströmsgatan och af kommitterade ifrågasatta gata utmed brandstationen, anser Byggnadsnämnden lämpligen böra anordnas såsom öppen plats.

Som ofvan.

In fidem:
R. RHODIN.

Utdrag af protokollet hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 18 februari 1907.

§ 12.

Uppå remiss hade Drättselkammaren att yttra sig öfver särskilda kommitterades framställning rörande ny brandstation här i staden, uti hvilket ärende brandstyrelsen och byggnadsnämnden afgifvit infordrade utlåtanden.

Af kommitterades framställning inhämtades, att kommitterade, efter att till

en början hafva fastslagit behovet af en ny brandstation för staden, uttalat sig för brandstationens förläggande till den äldsta lasaretsbyggnaden å gamla lasaretsområdet, hvilken byggnad enligt kommitterades åsigt vore synnerligen lämplig för detta ändamål såväl på grund af sitt centrala läge som ock med hänsyn till lättheten att aptera byggnaden till brandstation.

Kommitterade hade fördenskill låtit uppgöra ritningar och kostnadsförslag för gamla lasarettets om- och tillbyggnad till brandstation, enligt hvilket förslag kostnaderna för samtliga ifrågasatta anordningarna därvid beräknats centraluppvärmning för hela etablissementet, skulle uppgå till 67,000 kronor, och hemställde kommitterade om ifrågavarande byggnadsinredande och förändring till brandstation i enlighet med det uppgjorda förslaget.

Utom den tilltänkta brandstationen upptog ock detta förslag en särskild byggnad å området i fråga för Drätselkammarens korrredskap, hvilken byggnad beräknats draga en kostnad af 2,000 kronor, och som jämväl af kommitterade föresloges till uppförande.

Sedan kommitterade härefter erinrat att den indelning i kvarter och tomter, som funnes fastställd för gamla lasaretsområdet och närmast derintill belägna trakt, icke torde för framtiden blifva ändamålsenlig med hänsyn till de förändrade förhållanden i fråga om områdets användning, som numera inträdt, tillstyrkte kommitterade Herrar Stadsfullmäktige att, med ledning af ett af kommitterade uppgjort utkast till nyreglering af ifrågavarande område, taga frågan om ändrad stadsplan för detta område med närliggande trakt i öfvervägande.

Slutligen hemställde kommitterade, under anmälan, att stadsbyggmästaren, som af kommitterade anlåtats som biträde, härför begärt en godtgörelse af 400 kronor, att detta belopp måtte till honom utanordnas.

I fråga om behovet af ny brandstation för staden instämde Drätselkammaren uti hvad kommitterade härom anfört.

Hvad därefter anginge den af kommitterade föreslagna platsen för den nya brandstationen hade Drätselkammaren ej heller häremot något att erinra, dock under förutsättning, att de öfriga lasaretsbyggnaderna ej komme att användas till sådant ändamål, att deras närbelägenhet till brandstationen kunde för den där boende brandpersonalen blifva olämplig eller farlig.

Drätselkammaren ville i detta hänseende frambålla, att enligt hvad Drätselkammaren hade sig bekant, Hälsovårdsnämnden komme att inom den närmaste tiden väcka förslag om inredande af epidemisjukhus i den nya lasaretsbyggnaden å gamla lasaretsområdet. I denna fråga påginge för närvarande utredning, därvid särskildt torde komma att beaktas, huruvida epidemisjukhusets förläggande till sistnämnda byggnad skulle kunna innebära någon olägenhet eller fara för personalen i en i äldsta lasaretsbyggnaden eventuellt förlagd brandstation.

Förrän denna utredning afslutats samt frågan om epidemisjukhusets förläggande till gamla lasaretsområdet i sammanhang därmed föreläge till afgörande, borde enligt Drätselkammarens förmenande definitivt beslut af Herrar Fullmäktige ej fattas i anledning af kommitterades framställning i brandstationsfrågan.

Skulle nämligen berörda utredning gifva vid handen, att epidemisjukhus och brandstation ej kunde förläggas i så omedelbar närhet af hvarandra, som här skulle ega rum, komme det att blifva föremål för Herrar Fullmäktiges bedömande, huruvida *antingen* ett epidemisjukhus *eller* en brandstation skulle förläggas å ifrågavarande område.

Under nämnda förutsättning skulle sålunda ett redan nu i enlighet med kommitterades hemställda fattadt beslut i brandstationsfrågan på förhand, och innan frågan om epidemisjukhuset ännu varit föremål för Fullmäktiges pröfning, afskära möjligheten för epidemisjukhusets eventuella förläggande till detta område.

På grund af detta sammanhang mellan frågorna om brandstationen och epidemisjukhuset funne Drättselkammaren dessa frågor böra samtidigt företagas till slutligt afgörande.

Då enligt hvad Drättselkammaren inhämtat de af kommitterade föreslagna anordningarne för brandstationens inredande i äldsta lasarettbyggnaden kunde, därest arbetet påbörjades under instundande höst, blifva fullbordade så tidigt att inflyttningen i brandstationen kunde äga rum å den tid kommitterade ansett nödigt eller senast den 30 september 1908, torde från denna synpunkt något hinder ej föreligga för någon tids uppskof med afgörandet af brandstationsfrågan.

Drättselkammaren beslöt för den skull hemställa, att med afgörandet af frågan om den nya brandstationens förläggande till gamla lasarettet finge anstå till dess Hälsovårdsnämndens framställning angående nytt epidemisjukhus samtidigt kunde af Herrar Fullmäktige tagas under ompröfning.

Under förutsättning emellertid att den nya brandstationen, såsom kommitterade föreslagit, komme att förläggas till gamla lasarettet ville Drättselkammaren redan nu uttala att Kammaren till alla delar biträdde kommitterades framställning angående de föreslagna anordningarna för om- och tillbyggnad af gamla lasarettet med dess södra flygel till en brandstation, och ville Kammaren för sådant fall jämväl hemställa att Herrar Fullmäktige måtte med bifall till kommitterades framställning i denna del, bevilja de enligt kommitterades kostnadsförslag härför erforderliga medel samt uppdraga åt Brandstyrelsen att låta utföra arbetet på entreprenad.

Drättselkammaren ville därvid äfvenledes föreslå uppförandet af den å ritningarna och i kostnadsförslaget upptagna byggnad för Drättselkammarens körredskap, men fann Kammaren sig därvid böra erinra, att enligt nya byggnadsordningen för staden denna byggnad måste uppföras af sten, hvilket komme att öka kostnaden för densamma med omkring 500 kronor.

Angående den af kommitterade väckta frågan om ändring i stadsplanen för gamla lasarettområdet med närliggande trakt ansåge Drättselkammaren sig ej kunna för närvarande härom afgifva yttrande, enär ett eventuellt förläggande af epidemisjukhus å området möjligen skulle föranleda ytterligare förändringar i kvarterets reglering.

Slutligen ville Drättselkammaren förklara sig ej hafva något att erinra mot kommitterades framställning rörande utbetalning till stadsbyggmästaren af 400

kronor för af honom uppgjorda ritningar och kostnadsförslag till den nya brandstationen, och hemställde Drätselkammaren, att detta belopp blefve, utan hinder af eventuellt uppskof med afgörandet af kommitterades framställning i öfrigt, af Herrar Stadsfullmäktige beslutadt till utanordning ur stadskassan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 April 1907.

§ 30.

Sedan af Herrar Stadsfullmäktige för ändamålet utsedde särskilde komiterade till Herrar Fullmäktige inkommit med betänkande, ritningar och kostnadsförslag rörande anordnandet af ny brandstation för staden samt Brandstyrelsen, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren i ärendet sig yttrat, så hade jemväl Beredningsutskottet att i denna sak afgifva utlåtande.

Efter af handlingarne tagen del samt hållen öfverläggning beslöt Utskottet yttra sig som följer.

Komiterades förslag att till den äldsta af byggnaderna å gamla lasarättsområdet med dess södra flygel förlägga brandstationen syntes Utskottet synnerligen tilltalande liksom de af komiterade förslagna anordningarne för husens apterande för det nya ändamålet. Läget för den nya brandstationen blefve fullt centralt, utfartsleder åt flere håll för brandkårens uttryckningar erhöles och kostnaderna för den nya stationen blefve betydligt mindre än om en nybyggnad skulle företagas. Utskottet, som delade komiterades uppfattning, att behovet af en ny brandstation vore särdeles trängande, beslöt därför också att tillstyrka bifall till komiterades framställning i denna del.

Väl vore det sant, att, såsom Drätselkammaren i sitt utlåtande framhållit, ännu ej något beslut fattats angående användningen af gamla lasarättsområdets östra del, men Utskottet kunde ej finna, att dennaomst ändighet skulle utgöra något hinder för fattande af beslut nu genast om brandstationens förläggande till samma områdes vestra del. Att åtminstone icke frågan om den östra delens utnyttjande för ett epidemisjukhus behöfde sammankopplas med brandstationsfrågan hade Utskottet funnit af ett till Hälsovårdsnämnden af öfverläkaren vid Stockholms epidemisjukhus afgifvet utlåtande, hvaraf framginge, att ur hygienisk synpunkt hinder ej mötte för att till gamla lasarättsområdet förlägga både brandstation och epidemiskt sjukhus.

Icke heller emot komiterades förslag rörande uppförandet af en särskild byggnad för Drätselkammarens körredskap hade Utskottet något att erinra undantagandes att, såsom Kammaren påpekat, byggnaden måste uppföras af sten, hvilket enligt Drätselkammarens beräkning ökade kostnaden för densamma med 500 kr.

Hvad åter anginge komiterades förslag till ändringar i stadsplanen, så ville det synas Utskottet, att med fattandet af beslut hä romborde tillsvidare anstå. Dels torde nämligen dessa förändringar icke behöfva med hänsyn till brandstationen omedelbart vidtagas, dels vore ej den möjligheten utesluten, att ytterligare förändringar i stadsplanen kunde påkallas i sammanhang med bestämmandet af användningen af området östra del.

Med anslutning till det anförda beslöt Utskottet hemställa,

att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja Brandstyrelsen ett anslag af 67,000 kronor för anordnande af en ny brandstation i enlighet med komiterades förslag under föreskrift att arbetet härför skall genom Brandstyrelsens försorg utföras medelst entreprenad,

att Herrar Fullmäktige måtte bevilja 2,500 kr. för uppförandet af sten af den föreslagna byggnaden för Drätselkammarens körredskap och dervid bestämma, att jemväl denna byggnad skall genom Brandstyrelsens försorg uppföras medelst entreprenad i sammanhang med arbetet för brandstationen, samt

att Herrar Fullmäktige icke för närvarande måtte fatta något beslut i anledning af komiterades förslag angående förändringar i stadsplanen.

Vidare beslöt Utskottet hemställa, dels att Herrar Fullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att till förberörde utgifters betäckande upptaga ett tillfälligt lån om 69,500 kronor, dels ock att Herrar Fullmäktige ville tillerkänna stadsbyggmästaren Crispin det af komiterade föreslagna arvodet, 400 kr., att af Drätselkammaren utbetalas.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Sedan Hälsovårdsnämnden i Karlstad begärt mitt yttrande öfver, huruvida en förläggning af stadens epidemisjukhus till den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten vore med hänsyn till smittofara olämplig, har jag besökt platsen och därvid inhämtat:

att det för sjukhuset ifrågasatta området är i öster och söder begränsadt af åtor, på hvilkas andra sidor finnas i öster den s. k. prämkkanalen och i söder en åden tillhörig trädgård mellan gatan och järnvägen;

att i norr det gränsar intill tomten för gamla läkarebostaden, f. n. använd till bostad för läroverkets rektor;

att den vester om området belägna äldre lasaretsbyggnaden är föreslagen till brandstation med familjebostäder med gränslinien dragen emellan de båda byggnaderna något närmare det ifrågasatta epidemisjukhuset; samt

att en saluhall är föreslagen att uppföras å den s. k. Tingvallska trädgården ett stycke från sjukhusområdet åt nordvest.

Då ett epidemisjukhus gifvetvis bör läggas fritt åt alla sidor, är det gifvet, att en sådan förläggning som den här ifrågasatta icke skulle kunna förordas, om det gällde nybyggnad, i hvilket fall man naturligtvis borde söka den i alla afseenden lämpligaste platsen för en sådan. Här äro ju visserligen östra och södra sidorna sådana, att de kunna anses uppfylla nödiga betingelser och mot norra sidan torde icke heller befogade anmärkningar kunna göras. Hvad saluhallen angår, har sjukhusets förläggning, såsom förslaget är, ingen som helst betydelse. Men det är klart, att afståndet till brandstationens gräns blir allt för ringa för att platsen, om det gällde uppförandet af ett nytt epidemisjukhus, skulle kunna för ett sådant ändamål förordas.

Här gäller ju emellertid frågan att, i stället för att bygga nytt, med en betydande ekonomisk besparing för ett antal år framåt inreda och begagna en till epidemisjukhus tämligen lätt apterad byggnad utan att därmed binda sig för framtiden, och detta ställer ju saken annorlunda. Det behöfver då icke nödvändigtvis vara fråga om att finna en förstklassig plats för förläggningen. Man kan ställa anspråken lägre, blott fara för smittas öfverförande icke finnes.

Under antagande, att ett tätt och tillräckligt högt plank uppföres emellan sjukhuset och brandstationen, så att hvarje slags personlig beröring mellan invånarne i de olika anstalterna med fullkomlig säkerhet förhindras, kan jag icke finna, att någon fara för smittas spridande till brandstationen bör kunna föreligga. Angående de sjukdomar, för hvilka sjukhuset är afsedt, difteri, skarlakansfeber och nervfeber talar erfarenheten, att smittan ej meddelas på afstånd eller föres med vinden. Dock måste jag hvad angår smittkoppor uttala såsom min åsikt, att patienter behäftade med denna sjukdom, ej må inläggas på ett så beläget sjukhus. Enligt mig lämnade upplysningar hafva emellertid fall af smittkoppor i Karlstad ej förekommit sedan år 1883 och torde sjukhuset därför icke behöfva afses för mottagande af sådana sjuka. För vård af möjligen uppträdande smittkoppsfall få väl andra åtgärder vidtagas, hvilket också väl får bli händelsen om fall af kolera skulle uppträda inom samhället.

Mitt omdöme i den föreliggande frågan får jag sammanfatta sålunda, att förläggningen af epidemisjukhuset till den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten i Karlstad kan med den inskränkning, jag nyss anfört, äga rum utan att medföra fara för smittas spridande från sjukhuset.

Ett framställt förslag att om- och tillbygga det nuvarande epidemisjukhuset på den plats, där det f. n. är beläget, synes mig icke tilltalande. En så stor tillbyggnad af denna tämligen obetydliga byggnad, som blefve nödvändig, skulle säkerligen draga så stora kostnader, att det vore bättre att bygga ett alldeles nytt

sjukhus, och då förefinnas inga skäl att bibehålla den gamla tomten, utan skulle då en mera afsides, bättre belägen tomt böra väljas.

Stockholm den 20 februari 1907.

THURE HELLSTRÖM.

Öfverläkare vid Stockholms
Epidemisjukhus.

22 Hamnstyrelsens framställning om bemyndigande att försälja hamnens äldre mudderverk med prämar.

Ink. t. Stf. d. $\frac{1}{4}$ 07.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 25 mars 1907.

§ 77.

Sedan numera de väsentligaste muddringsarbetena för nya hamnbyggnaden avslutats och det inom de närmaste åren ej förestode så stora arbeten att tvenne mudderverk kunde behöva tagas i bruk, så beslöt Styrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att på fördelaktigaste sätt avyttra det äldre (lilla) mudderverket med tillhörande prämar.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskottet den 19 April 1907.

§ 39.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Hamnstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om tillstånd att få försälja hamnens äldre mudderverk med prämar; Och som detta mudderverk jemte prämarne ej längre vore för hamnens behof erforderliga, men utgifter årligen skulle krävas för deras nödtorftiga underhållande, derest de, som redan befunne sig i mindre tillfredsställande skick, icke skulle alldeles förfalla, samt för närvarande spekulanter å desamma funnes, beslöt Utskottet tillstyrka bifall till framställningen i fråga.

In fidem:
W. BROCKMANN.

23. Fruntimmersföreningens framställning om understöd för en barnkrubba för de östra stadsdelarne.

Ink. t. Stf. d. 19/12 06.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid Fruntimmersföreningens i Karlstad sammanträde den 23 sistlidne November diskuterades behöfligheten af samt utsigterna för upprättandet af en ny barnkrubba för de östra delarne af staden. Af diskussionen framgick, att samtliga närvarande föreningsmedlemmar fullkomligt voro ense om, att en ny barnkrubba vore synnerligen behöflig, då den nuvarande krubban under fjolåret herbergerat 3,619 st. barn (hvilket antal redan nu kan beräknas för innevarande år komma att uppgå till omkring 4,000 st.) eller pr arbetsdag, då krubban under sommarmånaderna är stängd, mellan 15 och 20 stycken, utgörande ungefär det antal, som med krubbans nuvarande organisation derstädes kan lämpligen omhänderhafvas, samt, äfven om hennes verksamhet utvidgades genom anställande af större personal, hon dock ligger alldeles för långt bort från de östra förstäderna för att blifva till riktig nytta för dessa de barnrikaste trakterna af staden. Utgifterna för den nuvarande krubban, hvars lokal är fritt upplåten, utgjorde för sistförflutna året kronor 1,875: 72, i hvilken summa staden deltagar med 1,000 kronor.

Till fullo inseende omöjligheten att med egna medel uppföra och underhålla en dylik institution har Fruntimmersföreningen uppdragit åt undertecknad att å dess vägnar framföra en vördsam förfrågan, huruvida Herrar Stadsfullmäktige genom upplåtande af lämplig lokal eller genom hyresbidrag och beviljande af något årligt bidrag till omkostnaderna ville möjliggöra, att förbemälda nya barnkrubba komme till stånd. För den händelse Herrar Stadsfullmäktige skulle finna skäligt bifalla denna framställning, ville Fruntimmersföreningen å sin sida åtaga sig att anskaffa, hvad som ytterligare fordras för krubbans verksamhet.

Karlstad den 10 Dec. 1906.

För Fruntimmersföreningen i Karlstad:

EMMA DYRSSEN,

född Fock.

Ordf.

G. Mæchel.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 18 februari 1907.

§ 11.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Fruntimmersföreningen uti framställning, som af Herr Nerman upptagits som motion, hemställt, att Herrar Stadsfullmäktige måtte antingen genom upplåtande af lämplig lokal eller genom hyresbidrag och årligt understöd till omkostnaderna möjliggöra upprättandet af en barnkrubba för de östra stadsdelarne, och hade nu Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Drätselkammaren instämde tillfullo uti hvad i framställningen anförts angående behovet af en barnkrubba för de östra stadsdelarne här i staden och funne jämväl frågan härom vara af sådan allmän vikt och betydelse, att understöd för ändamålet borde från stadens sida lämnas.

Då emellertid Fruntimmersföreningen ej syntes förfoga öfver medel, tillräckliga för uppförandet af en för barnkrubban särskildt afsedd byggnad, hvilket enligt Drätselkammarens mening otvifvelaktigt skulle bäst främja ändamålet, samt s'aden ej hade någon härför lämplig lokal att upplåta, syntes det Drätselkammaren lämpligast, att det äskade understödet komme att utgå såsom ett årligt hyresbidrag till barnkrubbans lokal, och ansåge Kam-maren, att ett belopp af 1,000 kronor eller lika stort belopp, som från stadens sida för närvarande lämnades till den förut befintliga barnkrubban, skulle vara tillräckligt äfven för den nu ifrågasatta.

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag af 1,000 kronor att tillsvidare årligen utgå såsom hyresbidrag till en barnkrubba för de östra stadsdelarna här i staden.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 19 April 1907.

§ 37.

Fruntimmersföreningen här i staden hade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med framställning, att Herrar Fullmäktige måtte antingen genom upplåtande af lämplig lokal eller genom beviljandet af hyresbidrag och ett årligt understöd

möjliggöra upprättandet af en barnkrubba för de östra stadsdelarne, öfver hvilken framställning af Herr Nerman såsom motion upplagen, Drättselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande samt dervid hemställt, att Herrar Fullmäktige måtte för ändamålet i fråga bevilja tillsvidare ett årligt anslag af ettusen kronor.

Hvad Drättselkammaren sålunda hemställt beslöt nu efter föredragning Beredningsutskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, att förorda bifall till.

In fidem :
W. BROCKMANN.

24. Styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om ett tilläggsanslag för den nyinrättade andra läsestugan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Det anslag å 500 kronor, som fullmäktige ur fonden för nykterhetens befrämjande ställt till läsestugestyrelsens disposition för upprättande av en andra läsestuga här i staden, har befunnits otillräckligt för detta ändamål. Att så skulle bli va fallet kunde också från början förutses. Redan den för 7 år sedan upprättade gamla läsestugan betingade för sin uppsättning en betydligt högre kostnad. Om styrelsen skulle hållit sig inom det anvisade beloppet, hade den nya läsestugan kommit att bli mindre tillfredsställande ordnad än den äldre, vilket väl knappast kunnat anses försvarligt för en så raskt framåtgående stad som Karlstad.

Styrelsen gick altså till lösningen av den uppgift som blivt den anförtrodd med den uppfattningen, att den nya läsestugan borde motsvara de fordringar, som nu inom större samhällen ställas på sådana inrättningar. Dock strävade den på samma gång att så långt möjligt tillgodose sparsamhetens krav. Så bestämdes i kontraktet med de antagna föreståndarinnorna för den nya läsestugan, att de skulle bekosta möbleringen av serveringsrummen, och ursprungligen fordrades det även att de skulle betala belysningsarmaturen i samtliga rummen, ehuru denna fordran senare blivt åfterskänkt. Enligt kontraktet med hyresvärden skulle denne också ensam ha bekostat så gott som hela den omfattande reparationen; men även på denna punkt har styrelsen funnit sig böra göra en jämkning: den har nämligen för sin del beslutit att med omkring 300 kronor bidraga till kostnaden, vilket den icke ansett obilligt, då reparationen blivt åtskilligt dyrare än beräknat och lokalen nu måste anses både synnerligen lämplig för sitt ändamål och även ganska billig, hälst när hänsyn tages därtill, att den förhyrts — och genom kontraktets inteckning garanterats läsestugan — för tio år till ett årligt pris, som redan nu icke kan anses högt (800 kr. för 5 rum och kök).

De utgiftsposter, som skulle kunnat inskränkas, äro kostnaderna för läsrummets möblering och för samtliga rummens beläggning med korkmattor på golven, uppgående till respektive 471 och 304 kronor. Men vad den förra posten angår, så manade erfarenheten från den gamla läsestugan, vars möbler oupphörligt varit delvis söndriga eller borta på lagning, att söka få möblerna till den nya så hållbara och varaktiga som möjligt; och då det ingick i styrelsens inredningsplan att göra läsrummet så trevligt och inbjudande som möjligt för att de besökande måtte dragas dit, ansågs det önskvärt att dess möblering även gjordes vacker och mera komfortabel än serveringsrummens. På grund härav bestämdes att läsrumsmöblerna skulle förfärdigas i polerad björk, vilken naturligtvis betingar en avsevärt större kostnad än om den t. ex. gjorts av furu och oljemålets. — Och vad korkmattorna på golven beträffar, så fann styrelsen dem vara inte blott synnerligen förmånliga för lokalens utseende utan även och framför allt så gott som nödvändiga från snygghetens synpunkt.

Av det anförda framgår emellertid det för styrelsen ledsamma förhållandet, att den vid fullgörandet av sitt uppdrag högst betydligt överskridit det till den nya läsestugan beviljade anslaget. Av detta har även första hyreskvartalet för densamma måst betalas, med 200 kronor, en utgift som visserligen betäckts med ett ungefär lika stort överskott på anslagen till den gamla läsestugan, vilket styrelsen absett sig kunna disponera för detta ändamål. Men ändå ha utgifterna, såsom av den bifogade tablån framgår, överstigit tillgångarna med ungefär 900 kronor. Detta är, det skall villigt erkännas, ganska mycket. Men rätt betänkt torde det väl knappast kunna påstås, att en kostnad av 1,400 för uppsättningen av en fullt tidsenlig läsestuga av den storlek som Karlstads nya är överdrivet hög. Och även om denna utgift, som nu gjorts för en gång, skulle anses för dryg, så kan det å andra sidan med tämligen stor säkerhet förutsägas, att genom de för densamma vidtagna åtgärderna rätt avsevärda utgifter skola besparas för framtiden. Dessutom — och det är till icke ringa del med tanke härpå som styrelsen ansett sig kunna handla såsom den gjort i detta fall — lär ju den förutnämnda nykterhetsfonden förfoga över erforderliga medel till täckande av det belopp, varmed anslaget överskridits, så att kommunalkassan icke för den skull behöver direkt betungas.

Läsestugestyrelsen får altså vördsamt hemställa att herrar fullmäktige, välvilligt överseende med den handlingsfrihet som styrelsen, uteslutande i syfte att gagna samhället, tillåtit sig i denna sak, måtte bevilja den ett tilläggsanslag å 900 kronor till bestridande av de utgifter utöver det förut beviljade anslaget, som erfordrats för den nya läsestugans upprättande.

Karlstad den 29 december 1906.

Å läsestugestyrelsens vägnar:

MAURITZ HELLBERG,

ordförande.

J. A. Håkansson,
kassaförvaltare.

Rapport

öfver utgifterna för upprättandet af Haga läsestuga.

Bidrag till inredning af lokalerna	308: 84
Möbeln i läsrummet	471: —
Mattor i lokalerna	304: 06
Belysningsarmatur, ventiler och gardiner i lokalerna samt kamin, tvättställe, klädshyllor m. m. i tamburen	259: 56
Annonsering, trycksaker, brandförsäkring, in-teckning af hyreskontrakt m. m.	45: 85
1 kvartals hyra, 1 Okt—31 Dec. 1906	200: —
Prenumeration å tidningar för Dec. 1906	12: 10
	<hr/>
	Kronor 1,601: 41

Tillgångar:

Stadens anslag för anordnandet af en andra läsestuga i Haga.....	500: —
Öfverskott å anslaget till gamla läsestugan	201: 98
	<hr/>
	Kronor 701: 98
	Brist kronor 899: 43
	<hr/>
	Kronor 1,601: 41

Karlstad i December 1906.

J. A. HÅKANSSON.
Kassaförvaltare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 18 Februari 1907.

§ 8.

Uti till Herrar Stadsfullmäktige ingifven framställning hade styrelsen för Karlstads läsestugor anhållit om ett tilläggsanslag af 900 kronor till bestridande af de utgifter, som för upprättandet af den nya läsestugan i Haga erfordrats utöfver det härför af Herrar Fullmäktige förut beviljade anslag.

Sedan Drätselkammaren, som uppå reniss hade att yttra sig öfver berörda framställning, i anledning häraf hos Nämnden för uppgörande af förslag till användningen af anslaget till nykterhetssakens främjande anhållit om upplysning huruvida medel till ifrågavarande ändamål kunde af anslaget påräknas, så hade Nämnden uti till Kam-maren nu inkommen skrifvelse meddelat, att Nämndens förslag till fördelning af anslaget till nykterhetssakens främjande ännu icke definitivt uppgjorts, men att Nämnden, för möjliggörande af bifall till förevarande fram-

ställning, af anslaget reserverat 900 kronor till täckande af utgifterna för den nya läsestugan i Haga, för den händelse framställningen härom skulle af Herrar Stadsfullmäktige bifallas.

I anledning af hvad sålunda förekommit beslöt Drätselkammaren, efter handlingarnes föredragning, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att bevilja Styrelsen för Karlstads läsestuga det begärda tilläggsanslaget af 900 kronor att utgå af anslaget till nykterhetssakens främjande.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Med anledning af Drätselkammarens i protokollsutdrag för den 7 Januari 1907 hos Nämnden för uppgörande af förslag till användningen af anslaget till nykterhetssakens främjande framställda begäran om meddelande, huru Nämnden tänkt sig det i år utgående anslaget böra fördelas, samt om medel kunde af anslaget påräknas dels till bidrag för anordnande af en nykterhetskurs i Kristinehamn, hvarom Herr Gelin väckt motion, dels till ett tilläggsanslag af 900 kronor för upprättande af den nya läsestugan i Haga enligt läsestugestyrelsens förslag, får Nämnden, med återställande af berörda motion och förslag, meddela, att Nämndens förslag till fördelning af anslaget till nykterhetssakens främjande ännu icke är definitivt uppgjort, men att för möjliggörande af bifall till ifrågavarande framställningar Nämnden af anslaget reserverat 300 kronor till en nykterhetskurs i Kristinehamn och 900 kronor till ett tilläggsanslag till läsestugan i Haga, för den händelse dessa framställningar skulle af Herrar Stadsfullmäktige bifallas.

Karlstad den 14 Februari 1907.

Å Nämndens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 19 April 1907.

§ 36.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads läsestugor gjort framställning om ett tilläggsanslag af 900 kr. till bestridande af ännu oguldna kostnader för den nyinrättade andra läsestugan, deröfver Drätselkammaren uppå-

remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande samt hemställt, att beloppet måtte beviljas att utgå af innevarande års anslag till nykterhetsakens främjande.

I detta utlåtande och denna hemställan beslöt nu efter föredragning Utskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, att instämma.

In fidem:

W. BROCKMANN.

25. Byggnadsnämndens förslag till stadsplan för den under staden senast lagda delen af säteriet Wåxnäs.

Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 13 September 1906.

§ 100.

Uppå motion i ärendet af Herr Arrhenius samt sedan Byggnadsnämnden, Drätselkammaren och Beredningsutskottet i anledning af motionen sig yttrat, beslöto nu Herrar Stadsfullmäktige att uppdraga åt Byggnadsnämnden att för det under staden lagda området af säteriet Wåxnäs snarast möjligt uppgöra förslag till stadsplan i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af docenten Hallman uppgjorda utkastet till dylik plan.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 14 November 1906.

§ 127.

Sedan Herrar Stadsfullmäktige lämnat Byggnadsnämnden i uppdrag att för det under staden lagda området af säteriet Wåxnäs uppgöra förslag till stadsplan i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af docenten Hallman uppgjort utkast samt Byggnadsnämnden anmodat stadsbyggmästaren att efter af Nämnden gifna anvisningar inkomma med förslag till dylik plan, hvilken enligt Nämndens föreskrift jemväl skulle omfatta den närmast Wåxnäsområdet belägna del af egendomen Sandbäcken, som, efter hvad Nämnden trodde sig veta, icke komme att upplätas för militärt

ändamål, så framlade nu stadsbyggmästaren af honom uppgjortt förslag till stadsplan för berörda områden.

Och beslöt nämnden, som efter granskning ej fann något mot förslaget erinra, att detsamma till Herrar Stadsfullmäktige öfversända.

Som ofvan.

In fidem:
R. RHODIN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 18 februari 1907.

§ 13.

Uppå remiss, hade Drätselkammaren att nu afgifva yttrande öfver af Byggnadsnämnden uppgjortt förslag till stadsplan för det under staden lagda området af säteriet Våxnäs.

Af handlingarne i ärendet inhämtades, att det uppgjorda förslaget jämväl omfattade den närmast Våxnäsområdet belägna delen af egendomen Sandbäcken, i förslaget upptagande kvarteren Beväringen, Soldaten, Korpralen, Sergeanten, Fanjunkaren och Löjtnanten.

Då emellertid detta område icke vore beläget inom stadens jurisdiktion samt fastställelse å stadsplan för samma område ej kunde ifrågasättas förrän detsamma blifvit förlagdt till staden, beslöt Drätselkammaren, att enär sammanförandet i ett förslag af stadsplan för Våxnäsområdet och för område, tillhörande egendomen Sandbäcken alltså skulle för en längre tid fördröja slutbehandlingen af frågan om stadsplan för Våxnäsområdet, hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa,

att vid den underdåniga ansökningen om fastställelse å ifrågavarande förslag till stadsplan, de förenämnda i förslaget upptagna kvarten Beväringen, Soldaten, Korpralen, Sergeanten, Fanjunkaren och Löjtnanten måtte därvid från fastställelsen undantagas.

Beträffande den i förslaget upptagna Strandgatan utefter elfven söder om kvarteret Bryggaren ville Drätselkammaren erinra, att tomtägarna i kvarteret Bryggaren hvilket ursprungligen utgjort en del af landsfastigheten Våxnäs, vore strandägare vid elfven äfvensom att expropriation af nödig mark för ifrågasatta Strandgatan skulle förorsaka oberäknliga kostnader för staden, dels med hänsyn därtill, att tomtägarna därigenom afhändes sin nuvarande strandrätt, dels ock på grund däraf, att byggnadstomterna synnerligast i kvarterets västliga del genom en dylik expropriation skulle röna ett betydligt intrång, som i större eller mindre mån gjorde dem olämpliga för framtida bebyggande, hvarjämte Kammaren slutligen ville på-

peka, att Strandgatan enligt det uppgjorda förslaget i allt fall ej kunde fullföljas utefter elfven ända fram till Wåxnäsgatan.

På grund af hvad Drätselkammaren sålunda framhållit, beslöt Drätselkammaren vidare hemställa

att den i förslaget upptagna Strandgatan utefter elfven söder om kvartetet Bryggaren måtte ur förslaget uteslutas.

I fråga om de i förslaget upptagna kvarteren Trumpeten, Viskan, Tuben och Kanonen, hvilka egentligen utgjorde delar af ett vanligt byggnadskvarter med en deremellan förlagd öppen plats syntes det Kammaren, att anordnandet, af detta område vore synnerligen oekonomiskt till följd af de mellan kvarteren inlagda gatorna och den öppna platsen, och ville Drätselkammaren med anledning häraf än vidare föreslå,

att de emellan ifrågavarande kvarteren Trumpeten, Viskan, Tuben och Kanonen enligt förslaget inlagda gatorna samt den deremellan förlagda öppna platsen måtte ur förslaget ulgå och hela det ifrågavande området, som upptages af dessa kvarter med mellanliggande gator och öppen plats alltså utgöra ett enda byggnadskvarter.

Slutligen ville Drätselkammaren i fråga om de föreslagna gatunamnen hemställa om följande förändringar, nämligen:

att de föreslagna namnen Erik Dahlbergsgatan utbyttes mot Fernowsgatan, Linnégatan mot Regementsgatan, Esplanaden mot Karl den 9:des-gatan, Norra Esplanaden mot Kaptensgatan och Frigga-gatan mot Persmess-gatan.

Då Drätselkammaren i öfriga hänseenden ej hade något mot det uppgjorda förslaget att erinra, beslöt Drätselkammaren hemställa,

att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta att för sin del godkänna och söka Kungl. Maj:ts fastställelse å det af Byggnadsnämnden uppgjorda förslag till stadsplan för det under staden lagda området af säteriet Wåxnäs, dock med de undantag och förändringar, hvarom Drätselkammaren här ofvan hemställt.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 19 April 1907.

§ 35.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver ett af Byggnadsnämnden uppgjort förslag till stadsplan för det under staden senast lagda området af säteriet Wåxnäs, så hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande och beslöt Utskottet efter af handlingarne tagen del samt hållen öfverläggning att yttra sig sålunda.

I likhet med Drätselkammaren och på deskål Kammaren anfört ville Utskottet frånråda, att i den underdåniga ansökningen om fastställelse å stadsplan för förberörde område af säteriet Wåxnäs inbegreps någon del af derintill belägna egendomen Sandbäcken.

Hvad föreslagna planen för Wåxnäsområdet anginge, så fann Utskottet ej vidare att mot densamma erinra än att Utskottet ansåg sig böra instämma i Drätselkammarens yrkande, att i planen upptagna strandgatan borde utgå och kvarteret Bryggaren alltså i stället få elfven till sin södra gränslinie. Gatan vore ju icke nödvändig såsom förbindelseled, och då dess upptagande i planen gifvetvis förr eller senare skulle förorsaka staden högst betydliga kostnader, ville Utskottet numera låta de synpunkter vika, som talade för en dylik strandgata.

I förslaget vore nuvarande Malmtorget upptaget till bebyggande. Utskottet hade visserligen förut uttalat sig för, att detsamma borde såsom öppen plats bibehållas, men då torget gifvetvis vore såsom byggnadskvarter synnerligen värdefullt, torde nog ej vara riktigt att i planen upptaga det för all framtid såsom öppen plats, men ville Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige nu måtte besluta, att äfven om Drätselkammaren framdeles komme att erhålla en generell fullmakt att försälja tomter inom den nya stadsdelen, någon försäljning af större eller mindre del af Malmtorget icke finge ega rum utan Herrar Fullmäktiges särskilda tillstånd, så att Malmtorget tillsvidare komme att förbli öppen plats och fortfarande åtminstone någon tid finge tjena ungdomen som lekplats. Staden skulle nog ej härpå göra någon förlust, då gifvetvis Malmtorgets värde komme att som byggnadsplats är för år stegras samt dessutom vunnes, att mera aflägsna byggnadskvarter blefve desto förr bebyggda.

Af ekonomiska skäl hade Drätselkammaren yrkat ändring beträffande i planförslaget upptagna anordningen rörande kvarteren Trumpeten, Viskan, Tuben och Kanonen och sannt vore ju att denna anordning blefve något kostbar men då sagde kvarter vore afsedda att bebyggas med fritt liggande villabyggnader och anordningen i sin helhet vore ur estetisk synpunkt synnerligen tilltalande, ville Utskottet för sin del förorda dess bibehållande.

Med anslutning till det ofvan sagda beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte godkänna det föreliggande förslaget till stadsplan för ifrågavarande område af säteriet Wåxnäs med allenast den förändringen att föreslagna strandgatan ur förslaget uteslötes samt att Herrar Fullmäktige å det sålunda ändrade förslaget måtte söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Beträffande de föreslagna gatunamnen hade Drättselkammaren hemställt att namnen Erik Dahlbergsgatan måtte utbytas mot Fernowsgatan, Linnégatan mot Regementsgatan, Esplanaden mot Karl den 9;des-gatan, Norra Esplanaden mot Kaptensgatan samt Friggagatan mot Persmessgatan. I denna hemställan ville Utskottet instämma undantagandes dock att Utskottet ville förorda, att namnet Esplanaden bibehölles särskildt med hänsyn till att å Herrhagen funnes en gata med namnet Karlagatan.

In fidem:
W. BROCKMANN.

26. Beredningsutskottets förslag till fördelning af Mellqvistska studiestipendiet.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 19 April 1907.

§ 40.

Sedan inom föreskrifven tid ansökningar till Mellqvists stipendium för goda framsteg i studier till Herrar Stadsfullmäktige inkommit från Studerandena Herman Hultström, Elin Brynteson, John Olof Eriksson, John Nilsson, Harald Skogsberg, Olga Wiel-Andersén, August Hildebrand Larsson, Erik Johansson och Folke Lindholm, så hade uppå remiss Beredningsutskottet att yttra sig rörande stipendiets fördelning.

Till en början ville då Utskottet framhålla, att sökanden Lindholm, som vore född i Örebro, icke kunde på den grund med hänsyn till donationsbrevets bestämmelser komma i åtanke vid stipendiets utdelande.

Af öfrige sökande syntes Brynteson, Eriksson, Nilsson och Skogsberg, hvilka redan nästlidet år innehade stipendiet, äfvensom Hultström vara de mest förtjente att med stipendium uppmuntras och beslöt nu' därför Utskottet hemställa, att desse sistnämnde fem sökande måtte af nu för utdelning tillgängliga räntan å donationsfonden, hvilken ränta uppginge till 500 kr., erhålla 100 kr. hvar.

In fidem:
W. BROCKMANN.

och lust för liknande öfningar. Karlstads samhälle och hela Värmlandsbygden skulle sålunda i detta afseende hafva en direkt fördel af att täflingarne förlades till våra nejder.

Å Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets vägnar:

K. E. BESKOW.

Ordförande.

Samuel Bresky.

Sekr.

Karlstad den 16 Mars 1907.

Allt enligt mig denna dag lemnadt meddelande från Örebro nämnde samhälle vid I. F. K:s mästerskapstävlingar år 1904 bekostat stora planeringsarbeten, iordningsställandet af täflingsbanor, grusandet af gångar och sandplaner samt ordnandet af gräsmattor och planteringar, hvarför allt dock icke kostnaden kunde uppgifvas, enär arbetena härmed delvis ingått i andra stadens arbeten, det varder härmed intygadt.

Karlstad den 25 Mars 1907.

AXEL LÅFTMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 4 April 1907.

§ 4.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Idrottsföreningens Kamraternas Karlstadskrets gjort framställning om ett anslag af etlusen kronor såsom bidrag till anordnandet här i staden instundande sommar af täflingar för amatörer om svenskt mästerskap i fri idrott och atletik, öfver hvilken framställning, af Herr Dahlman såsom motion upptagen, Drättselkammaren uppå remiss hade att yttrande afgifva.

Efter handlingarnes föredragning upplystes inom Kammaren, att kostnaden för sådana täflingar som ofvan berörde plägade under gynnsamma förhållanden kunna genom intäkterna vid desamma betäckas, att föreningens afsigt nog vore att återbetala det begärda anslaget om täflingarnas ekonomiska resultat det medgäfve, samt att sålunda anslaget, derest det beviljades, eventuell vore att betrakta endast som ett förskott.

Elter inhemtande häraf samt med hänsyn till idrottens stora betydelse som uppfostringsmedel beslöt Drättselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige

mätte bevilja det begärda anslaget med skyldighet för Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets att detsamma återbetala i den mån täfvingarnes ekonomiska resultat det medgäfvde samt under vilkor att snarast möjligt efter täfvingarnes avslutande redogörelse öfver utgifterna för och inkomsterna vid desamma till Drätselkammaren ingäfvdes.

Som ofvan.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Maj 1907.

§ 43.

Uppå remiss hade Drätselkammaren afgifvit utlåtande öfver en af Herr Dahlman såsom motion upptagen, från Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets till Herrar Stadsfullmäktige ingifven framställning om ett anslag af 1,000 kronor såsom bidrag till anordnande här i staden instundande sommar af täfvingar för amatörer om svenskt mästerskap i fri idrott och atletik, dervid Kammaren tillstyrkt begärda anslagets beviljande under vilkor, att idrottskretsen i den mån, täfvingarnas ekonomiska resultat det medgäfvde, återbetalade anslaget samt snarast möjligt efter täfvingarnas avslutande till Drätselkammaren inkomme med redogörelse öfver utgifterna för och inkomsterna vid desamma.

Härpå hade nu Beredningsutskottet att i saken sig yttra, och beslöt efter öfverläggning Utskottet att i likhet med Drätselkammaren förorda anslagets beviljande på af Kammaren föreslagna vilkor.

In fidem:
W. BROCKMANN.

37. Herr Hellebergs framställning rörande anordnandet af ett normalspårigt hamnspår emellan Östra stationen och Hamnen vid Kanikenäset.

Ink. t. Stf. d. 12/5 07.

Upptages af mig såsom motion och remitteras för yttrandes afgifvande till Hamnstyrelsen, Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

Karlstad den 12 Maj 1907.

AXEL DAHLMAN.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid det sammanträde, som på grund af Herrar Stadsfullmäktiges skrifvelse till Kungl. Järnvägsstyrelsen den 27 sistlidne Mars, den 18 i förra månaden afhölls emellan distriktsförvaltningen i Statens järnvägars 2:a distrikt, Hamnstyrelsen i Karlstad och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolags styrelse, uppdrogs åt under-teknad, trafikinspektören A. Svensson, baningeniören B. Hård af Segerstad och trafikchefen H. Ljunggren att upprätta förslag till öfverenskommelser i fråga om anläggande och trafikerande af ett normalspårigt hamnspår från Karlstads Östra station till Karlstads yttre hamn.

Detta uppdrag har numera fullgjorts, och hafva delegerade enat sig om ett förslag till öfverenskommelse emellan Karlstad stad och Kungl. Järnvägsstyrelsen, hvilket jag har äran härmed underställa Herrar Stadsfullmäktiges pröfning tillika med ett förslag till ändrad öfverenskommelse mellan staden och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag i fråga om bolagets järnvägs framdragande mellan Karlstads Östra station och Karlstads yttre hamn. Dessa sistnämnda ändringar äro betingade af det villkor, som från Kungl. Järnvägsstyrelsens sida (se bilagda protokoll) framställts, ifråga om att staden skulle tillförsäkra staten en lika gynnad ställning i fråga om hamnplanets begagnande, som redan medgifvits järnvägaktiebolaget.

Den garanti, som från Kungl. Järnvägsstyrelsens sida fordrats för skador å rullande materiel och därå lastadt gods till följe sättningar i hamnplanet eller ras i hamnen, kräfves som säkerhet för, att styrelsen, som står i ansvar för statens järnvägsmateriel, men icke eger att på annan tillhörigt område vidtaga möjligen erforderliga förstärkningsåtgärder, skall under alla förhållanden vara förvissad om full ersättning för eventuella skador, och plägar i liknande fall alltid affordras vederbörande markegare.

Därest Herrar Stadsfullmäktige finna skäligt för sin del godkänna de upprättade aftalsförslagen och under förutsättning att jämväl öfriga kontrahenter gilla dessa, får jag hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige *dels* anvisa det belopp af 10,000 kronor, som enligt bilagde kostnadsförslag åtgår till staden åliggande terrasseringsarbeten, och åt Hamnstyrelsen uppdraga att ombesörja dessas utförande, *dels* upplåta den för hamnspårets utvidgande nödiga mark, *dels* uppdraga åt Drätselkammaren att med enskilda uppgöra om förvärfvande af den för spåren erforderliga mark, som tilläfsventyrs icke tillhör staden, samt angående flyttning af en lada i kvarteret Kilen, *dels slutligen* uppdraga åt styrelsen för Vatten- och Gasverken att låta i erforderlig mån förstärka stadens afloppskulvert vid korsningarna med hamnspåren.

Karlstad 12 Maj 1907.

TH. HELLEBERG.

Mellan undertecknade, Svensson och Hård, af distriktförvaltningen i Statens järnvägars andra distrikt utsedde underhandlare, å ena sidan, och undertecknad, Helleberg, för Hamnstyrelsen i Karlstad, å andra sidan, har upprättats följande förslag till

Öfverenskommelse

mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och staden Karlstad angående anordningar och villkor för trafik med normalspårig järnvägsmateriel mellan Karlstads Östra station och Karlstads yttre hamn samt å hamnplanet därstädes.

1.

Staden förbinder sig att bekosta:

a) terrassering för anläggande mellan Karlstads Östra station och Karlstad—Munkfors järnvägs nuvarande hamnspår af en normalspårig järnvägsförbindelse i öfverensslämmelse med härvid fogad plan, (Bil. D), derå det nya spåret är betecknad med bokstäfverna A-B;

b) de terrasseringsarbeten, som erfordras för att Karlstad—Munkfors järnvägs nuvarande hamnspår skall kunna utvidgas till tre-skenigt, varande detta hamnspår å nyssberörda plan betecknad med bokstäfverna C-B-D;

c) nödig terrassering för anläggande invid Karlstad—Munkforsbanans nuvarande rangeringsbangård af en för statens järnvägar afsedd rangeringsbangård med två rundspår, å förenämnda plan betecknade med bokstäfverna E-F och e-f;

d) erforderliga terrasseringsarbeten för de ytterligare tre-skeniga spår å hamnplanet, hvilka å oftaberörda plan äro upptagna och angifna med grön färg. Hamnplanet räknas i denna öfverenskommelse utgöra det område som ligger söder om Tegnérsgatans norra gatulinje, rätt utdragen till stranden.

2.

Staden upplåter till statens järnvägar nyttjanderätt till all den mark enligt spårplanen, som erfordras för de i punkt 1 omförmälda spår att af statens järnvägar och Karlstad—Munkfors järnväg gemensamt användas så länge området brukas för järnvägsdrift.

3.

Staden ansvarar tillsvidare under kontraktstiden för alla de skador å statens järnvägars rullande materiel och därå lastadt i statens järnvägars förvar varande gods, hvilka kunna uppstå till följd af ras i hamnen eller sättningar i hamnplanet.

4.

Staden förbinder sig att med Karlstad—Munkfors järnväg träffa sådan öfverenskommelse, att statens järnvägar icke blifva sämre ställda än Munkforsbanan i fråga om begagnandet af hamnplanet vid Kanikenäset (Karlstads yttre hamn].

5.

Om i följd af trafikens tillväxt normalspåriga förbindelser i större utsträckning än hvad den nu uppgjorda planen upptager, behöfva framdragas, förbinder sig staden att, efter anmodan af statens järnvägar, upplåta härför erforderlig staden tillhörig mark samt bekosta behöfliga terrasseringsarbeten, allt efter enahanda grunder, som äro angifna i punkterna 1 och 2 här ofvan.

6.

Därest körtrafik behöfver beredas öfver de spår, hvarom i denna öfverenskommelse är fråga, åligger det staden bekosta härför erforderlig planering och stensättning m. m.

7.

Statens järnvägar åtager sig:

a) att bekosta och ombesörja all öfverbyggnad för de spår, som äro omförmälda i punkterna 1 och 5 här ofvan — dock tillsvidare icke det med e-f å planen angifna rundspåret — samt att underhålla dessa spår så länge trafik därstädes äger rum genom statens järnvägars försorg;

b) att, i mån af tillgång vid Karlstads statsbanestationer på härför lämplig dragkraft, ombesörja normalspåriga vagnars framförande mellan Östra stationen och hamnen vid Kanikenäset i enlighet med hvad trafiken fordrar och statens trafikbefäl bestämmer;

c) att å hamnplanet icke i trafik använda materiel med tyngre axeltryck än 14 ton.

8.

Kungl. Järnvägsstyrelsen utfäster sig att snarast möjligt vidtaga erforderliga åtgärder för beredande af medel till här ifrågavarande spåranordningars utförande samt att härefter skyndsamt bedrifva arbetena, så att den normalspåriga förbindelsen mellan Karlstads Östra station och yttre hamnen må snarast möjligt komma till stånd.

Därest annan öfverenskommelse icke träffas utföras jämväl terrasseringsarbetena af statens järnvägar.

9.

Statens järnvägar medgifver att Karlstad—Munkfors järnväg får efter öfverenskommelse med staden anlägga smalspåriga utvidningar till den tre-skeniga spårplanen, förutsatt att denna plans genomförande ej därmed äfventyras.

10.

Om under en sammanhängande tidrymd af minst 5 år trafiken å statens järnvägars här ifrågavarande spår blir så ringa, att Kungl. Järnvägsstyrelsen icke finner trafik därstädes med normalspårig materiel lönande, äger statens järnvägar rätt att, ett år efter uppsägning, upphöra att trafikera spåren och borttaga desamma. Uppsägningen går dock ej i verkställighet, om staden utfäster sig att ersätta bristen i trafik- och underhållskostnaden med belopp, som Kungl. Järnvägsstyrelsen bestämmer.

11.

Denna öfverenskommelse är uppsägningsbar jämväl från stadens sida. Sker uppsägning, upphör öfverenskommelsen att gälla ett år efter det uppsägningen delgifvits Kungl. Järnvägsstyrelsen; och äger statens järnvägar då genast borttaga alla dem tillhöriga spår, vexlar, syllar m. m.

12.

Tvister, som i följd af denna öfverenskommelse kunna mellan staden och statens järnvägar uppkomma, eller som afse behöfligheten af spåranordningar, som från den ena eller andra sidan påfordras, afgöras enligt gällande lag om skiljemän af en skiljenämnd af 5 personer, af hvilka Stadsfullmäktige i Karlstad, utse två och Kungl. Järnvägsstyrelsen två samt dessa fyra den femte, skolandet ifall enighet

ej uppnås om den femte skiljemannen, framställning göras hos statsrådet och chefen för Kungl. Civil-Departémentet om utseende af denna skiljoman.

13.

Denna öfverenskommelse skall för att erhålla bindande kraft godkännas såväl af Kungl. Järnvägsstyrelsen som af Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sålunda aftalat, som skedde i Karlstad den 7 Maj 1907.

För Statens Järnvägar:

E. HÅRD af SEGERSTAD.

Baningenjör.

AUG. SVENSSON.

Trafikinspektör.

För Karlstads Hamnstyrelse:

TH. HELLEBERG.

Ordf.

I anledning af statens järnvägars öfvertagande af skötseln af Karlstad—Munkfors järnvägs trafik dels mellan Karlstads Östra station och Karlstads yttre hamn, dels å själva hamnplanet därstädes, äfvensom af den särskilda öfverenskommelse, som mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och Stadsfullmäktige i Karlstad träffats angående vissa villkor och bestämmelser för normalspärig järnvägsförbindelses framdragande till och å Karlstads yttre hamn, hafva ändringar blifvit påkallade i den öfverenskommelse, som den 21 Mars 1904 träffats af kommitterade för Stadsfullmäktige och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag.

I följd häraf har mellan Stadsfullmäktige i Karlstad och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag aftalats, att, med upphäfvande af nämnda öfverenskommelse af den 21 Mars 1904, träffa följande förändrade aftal:

1.

Som järnvägsbolaget, efter och med stöd af förut berörda aftal den 21 Mars 1904 vunnit koncession å sitt hufvudspår till Karlstads yttre hamn, erfordras härutinnan icke annan öfverenskommelse än, att järnvägsbolaget fortfarande förbinder sig att utöfver hvad genom denna koncession och den fastställelse af hufvudspårets läge, som sedan följt, icke påkalla expropriation eller annat förvärf med äganderätt af mark för spåranordningar å hamnplanet.

Staden godkänner, hvad Karlstad—Munkfors järnväg beträffar, den plan öfver spårsystemet mellan Karlstads Östra station och Karlstads yttre hamn samt å hamnplanet därstädes, som å härvid fogad ritning (Bilagan D) närmare angifves. De med grön färg markerade spåren äro treskeniga, de blå äro statsbanans och de röda Karlstad—Munkfors järnvägs.

2.

Staden upplåter till Karlstad—Munkfors järnväg med nyttjanderätt all den mark enligt förberörde spårplan, som erfordras för de å planen angifna spår, att af järnvägsbolaget och statens järnvägar gemensamt användas, så länge området brukas för järnvägsdrift.

3.

Staden upplåter till Järnvägsbolaget det område å hamnplanet där varuskjulet nu är uppfördt, att med nyttjanderätt begagnas för sitt afsedda ändamål.

4.

Järnvägsbolaget godkänner, att statens järnvägar blifva lika gynnsamt ställda som järnvägsbolaget med afseende å begagnandet af hamnplanet vid Karlstads yttre hamn.

5.

Järnvägsbolaget medgifver, att därest staden framdeles skulle påfordra flyttning af järnvägsspåren å området mellan Östra stationen och Karlstads yttre hamn eller någon del af samma spår eller det i mom. 3 omförmållta varuskjul, verkställa sådan förflyttning och därefter till staden kostnadsfritt med äganderätt öfverlåta den af förutvarande spår upptagna mark i befintligt skick. oafsedt att denna mark är af järnvägsbolaget medelst expropriation förvärfvad, allt under förutsättning, att staden bestrider alla med spårens flyttning förenade kostnader, att spårflyttningen icke påkallas i så vidsträckt grad, att den beviljade koncessionen äfventyras och ej får ske på tid och sätt, att det menligt inverkar på järnvägens trafikinkomster samt att annan för spårs utläggande med för järnvägen medgifna lutnings- och krökningsförhållanden erforderlig lämplig mark af minst samma areal som den af järnvägsbolaget till staden sålunda afstådda, kostnads- och gravationsfritt med äganderätt öfverlämnas till järnvägsbolaget, å hvilken senare mark lagfarten och inteckningarna i järnvägen öfverflyttas, förpliktande sig järnvägsbolaget i följd häraf tillse, att vederbörliga bestämmelser härom komma att inflyta i blifvande kontrakt eller förbindelser angående lån mot inteckningssäkerhet i järnvägen.

Denna flyttning går dock i verkställighet först sedan Kungl. järnvägsstyrelsen förklarar sig å statens järnvägars vägnar icke hafva något att erinra mot flyttningen eller de af Kungl. järnvägsstyrelsen härför uppställda villkor blifvit uppfyllda af staden eller annan vederbörande.

6.

Järnvägsbolaget förbinder sig att, i den mån hamntrafikens och järnvägsrörelsens utveckling så erfordrar, på sin bekostnad utlägga och trafikera ytterligare smalspåriga förbindelser å hamnplanet, hvarom öfverenskommelse kan mellan bolaget och Stadsfullmäktige träffas, eller som, vid bristande öfverenskommelse, bestämmes af skiljemän, utsedda enligt mom. 8 här nedan, dock under villkor, att staden kostnadsfritt upplåter härför erforderligt område, fullt terrasseradt och lämpligt för utläggande af öfverbyggnaden, hvilket område må af järnvägsbolaget från tiden för öfverbyggnadens tillkomst nyttjas för spåranordningarna.

För dessa nya spårs utläggande fordras dock att Kungl. Järnvägsstyrelsen förklarar sig icke hafva något att erinra mot spårutvidgningen,

börande således plan för framtida utvidgningar af spårsystemet å hamnplanet öfverenskommas mellan Stadsfullmäktige, Kungl. Järnvägsstyrelsen och styrelsen för Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag.

7.

Järnvägsbolaget tillförsäkrar, i hvad på bolaget kan ankomma, staden fritt tillträde till marken under vägporten i Åttkantsgatan i och för nedläggande af erforderliga gas-, vatten-, aflopps- eller andra ledningar.

8.

Med hamnplanet förstås i denna öfverenskommelse det område, som ligger söder om Tegnérsgatans norra gatulinje, rätt utdragen till stranden.

9.

Twister, som i följd af detta aftal kunna mellan staden eller dess delegationer och järnvägsbolaget uppkomma, afgöras enligt gällande lag om skiljemän af en skiljenämnd af 5 personer, af hvilka hvardera parten utser två och dessa fyra den femte, kommande, i fall enighet ej uppnås om den femte skiljemannen,

framställning göras hos stadsrådet och chefen för Kungl. Civildepartementet om nämnande af denne skiljoman,

Karlstad den

Karlstad den 13 Maj 1907.

För Stadsfullmäktige i Karlstad.

För Karlstad—Munkfors Järnvägs-Aktiebolag.

C. DANIELSON.

REINH. GEIJER. KARL ARRHENIUS.

A. SANDWALL.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 9.

Med förmålan att i anledning af Herrar Stadsfullmäktiges skrifvelse den 27 sistlidne Mars till Kungl. Järnvägsstyrelsen rörande anläggandet och trafikerandet af ett normalspårigt hamnspår från östra stationen härstädes till stadens yttre hamn sammanträden emellan vederbörande intressenter afhållits samt att dervid uppgjorts förslag dels till öfverenskommelse emellan Kungl. Jernvägsstyrelsen och staden angående anordningar och vilkor för trafik med normalspårig jernvägs-materiel emellan Karlstads östra station och Karlstads yttre hamn samt å hamnplanet därstädes, dels ock till ändrad öfverenskommelse emellan staden och Karlstad—Munkfors jernvägsaktiebolag i fråga om bolagets jernvägs framdragande från östra stationen till yttre hamnen, hade Herr Helleberg till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med framställning, att Herrar Fullmäktige måtte godkänna de båda sålunda uppgjorda förslagen samt i sammanhang dermed

dels anvisa 10,000 kr., som beräknats åtgå till staden enligt öfverenskommelsen med Kungl. Jernvägsstyrelsen åliggande terrasseringsarbeten och åt Hamnstyrelsen uppdraga att ombesörja dessas utförande,

dels upplåta den för hamnspårets utvidgande nödiga mark,

dels uppdraga åt Drätselkammaren att med enskilda uppgöra om förvärfvande af den för spåren erforderliga mark, som tilläfvventyrs icke tillhörde staden samt angående flyttning af en lada i kvarteret Kilen,

dels ock uppdraga åt Styrelsen för vatten- och gasverken att låta i erforderlig mån förstärka stadens afloppskulvert vid korsningarna med hamnspåren.

Öfver denna Herr Hellebergs framställning, hvilken af Herr Dahlman såsom motion upptagits, hade uppå remiss Hamnstyrelsen afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvarefter nu Drätselkammaren hade att i ärendet sig yttra; Och beslöt Kamnaren efter föredragning och hållen öfverläggning att i likhet med Hamnstyrelsen hemställa, det Herrar Stadsfullmäktige ville bifalla Herr Hellebergs ifrågavarande framställning, dervid emellertid Herrar Fullmäktige torde dels med hänsyn till bestämmelsen i § 7 mom. b. i förslaget till öfverenskommelsen med Kungl. Jernvägsstyrelsen uttala den förvissningen, att Kungl. Styrelsen vore villig bereda sådan tillgång på dragkraft för trafiken å hamnspåret, att samma trafik icke någonsin måtte i följd af brist på dylik kraft behöfva ligga nere, dels ock uttrycka den förhoppningen att Kungl. Jernvägsstyrelsen ville göra allt hvad på den ankomme för att den normalspåriga förbindelsen emellan östra stationen och yttre hamnen snarast möjligt måtte komma till stånd.

I sammanhang härmed ansåg sig Drätselkammaren böra meddela, att några utgifter för upplåtelse af ytterligare mark för hamnspåret nog icke komme att drabba staden, hvaremot flyttningen af ladan i kvarteret Kilen, hvilken vore af Kamnaren utarrenderad, antagligen komme att medföra sådana.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskottet den 15 Maj 1907.

§ 42.

Sedan Hamnstyrelsen och Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig rörande en af Herr Helleberg till Herrar Stadsfullmäktige ingifven af Herr Dahlman såsom motion upptagen framställning, att Herrar Fullmäktige måtte dels godkänna tvänne framställningens bilagde öfverenskommelser angående anordningar och vilkor för jernbanetrafiken emellan östra stationen och yttre hamnen dels ock besluta de verkställighetsåtgärder, som i framställningen närmare omförmäles, samt anvisa härför erforderliga medel, så hade nu jemväl Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande; Och beslöt Utskottet efter föredragning och hållen öfverläggning att instämna i hvad Drätselkammaren i sitt yttrande uttalat och hemställt.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Mellan undertecknade, af Stadsfullmäktige i Karlstad utsedde särskilda komiterade, å ena, samt styrelsen för Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag, å andra sidan, är, under förbehåll af Stadsfullmäktiges godkännande, följande aftal angående järnvägens framdragande mellan Karlstads Östra station och hamnen vid Kanikenäset samt därmed sammanhängande frågor träffadt:

1:o) Stadsfullmäktige medgifva och godkänna den sträckning af järnvägen från Karlstads Östra station till nya hamnen vid Kanikenäset jämte läget af föreslagen rangeringsbangård, som med järnvägsbolagets underdåniga ansökning den 16 Juli 1903 är framlagd och å ansökningen tillhörande karta angifven, dock med den delvis ändrade riktning af spåret, som finnes utmärkt å en af Ingeniören Erik Andersson den 1 februari 1904 upprättad plankanta bl. II och med den inskräkning att fastställelsen icke må omfatta större del af spåret än till punkten *y* å sistnämnda karta, belägen 298 meter från inseglingsskanalen samt ej heller backspåret till den under byggnad varande kajens slut vid 350 meter från inseglingsskanalen, allt under följande vilkor:

a) Järnvägsbolaget förbinder sig att redan från början anlägga och bekosta de spåranordningar i öfrigt å hamnplanet, som finnas angifna å Erik Anderssons ofvan nämnda plankarta, hvarvid iakttages att hufvudspåret skall å bank främdragas till punkten *y*, hvaremot staden tillhandahåller terrasseradt område för spårens framdragande från punkten *y* till inseglingsskanalen och för backspåret utefter kajlinien;

b) Järnvägsbolaget äger ej påkalla större utrymme åt Lambergstjärnet till än som erfordras för utläggande, terrassering och torrläggning af hufvudspåret enligt här godkänd plan, hvadan alltså rangeringsbangården skall i sin helhet förläggas väster om hufvudspåret; utmärkande det å handlingarna tillhörande kartor angifna läget för järnvägslinien hufvudspårets midtellinie.

2:o) Stadsfullmäktige förklara sig icke hafva något att erinra mot att järnvägsbolaget medels expropriation förvärfva sig den mark, som för framdragande af här ofvan bestämda hufvudspår, jämte anläggande af rangeringsbangården, erfordras från Östra stationen till punkten *y*; medan järnvägsbolaget däremot härmed förbinder sig att, utöfver hvad af Stadsfullmäktige sålunda medgifvits, icke påkalla expropriation eller annat förvärf med äganderätt af mark för spåranordningarna å hamnplanet, här räknadt utgöra det område, som ligger söder om Tegnérsgatans norra gatulinie, rätt

utdragen till stranden; upplåtande emellertid härmed Stadsfullmäktige till järnvägsbolaget utan afgift dels den för öfriga ofvan omförmälda spårplaneringarna å hamnplanen erforderliga mark af järnvägsbolaget för järnvägsspåren nyttjas, dels ock det å Ingenjören Anderssons ofvannämnda karta för varuskjuls uppförande utmärkta området att för sådant ändamål af järnvägsbolaget begagnas.

3:o) Järnvägsbolaget förbinder sig att anordna de för vinnande af förbindelse med staden erforderliga vägöfvergångar öfver järnvägen i banans plan, hvarom öfverenskommelse mellan bolaget och Stadsfullmäktige kan träffas eller som i brist af enighet dem emellan bestämmes genom skiljemän, utsedde enligt mom. 8 här nedan, dock att bolaget äger föreskrifva de försiktighetsmått, som vid vägöfvergångarnas passerande böra iakttagas af den trafikerande allmänheten.

4:o) Varder genom järnvägstrafiken den under hamnspåret belägna afloppsledningen från Herrhagen till östra älfgrenen skadad, är järnvägsbolaget pliktigt att här för till staden utgifva ersättning, och är staden dessutom berättigad att i och för reparation eller utbyte af samma afloppsledning vidtaga påkallade åtgärder, som icke hindra eller innebära fara för järnvägstrafiken.

5:o) Järnvägsbolaget tillförsäkrar, i hvad på bolaget kan ankomma, staden fritt tillträde till marken under vägporten i Åttkantsgatan i och för nedläggande af erforderliga gas-, vatten-, aflopps- eller andra ledningar.

6:o) Järnvägsbolaget medgifver härmed att därest Stadsfullmäktige framdeles skulle påfordra flyttning af järnvägsspåren å området mellan Östra stationen och Kanikenäset eller någon del af samma spår verkställa sådan förflyttning och därefter till staden kostnadsfritt med äganderätt öfverlåta den af förutvarande spår upptagna mark i befintligt skick, oafsedt att denna mark är af järnvägsbolaget medelst expropriation förvärfvad, allt under förutsättning att staden bestrider all med spårens flyttning förenade kostnader, att spårflyttningen icke påkallas i så vidsträckt grad, att den beviljade koncessionen äfventyras och ej får ske på tid och sätt, att det menligt inverkar på järnvägens trafikinkomster, samt att annan för spårs utläggande med för järnvägen medgifna lutnings- och krökningsförhållanden erforderlig, lämplig mark af minst samma areal, som den af järnvägsbolaget till staden sålunda afstådda, kostnads- och gravationsfritt med äganderätt öfverlämnas till järnvägsbolaget, å hvilken senare mark lagfarten och in-teckningarna i järnvägen öfverflyttas; förpliktande sig järnvägsbolaget i följd häraf tillse, att vederbörliga bestämmelser härom komma att inflyta i blifvande kontrakt eller förbindelser angående lån mot in-teckningssäkerhet i järnvägen.

7:o) Järnvägsbolaget förbinder sig att, i den mån hamntrafikens och järnvägsrörelsens utveckling så erfordrar, på sin bekostnad utlägga och trafikera ytterligare

spår å hamnplanet, hvarom öfverenskommelse kan mellan bolaget och Stadsfullmäktige träffas eller som, vid bristande öfverenskommelse, bestämmes af skiljemän, utsedde enligt mom. 8 här nedan, dock under villkor, att staden kostnadsfritt upplåter härför erforderligt område, fullt terasseradt och lämpligt för utläggande af öfverbyggnaden, hvilket område må af järnvägsbolaget från tiden för öfverbyggnadens tillkomst nyttjas för spårplanerna.

I sammanhang härmed godkänner järnvägsbolaget för sin del den plan till spårplaner och framtida utvidgningar af spårsystemet, som är angifven å en af Ingenjören Ivan Björkman den 21 Mars 1904 upprättad plankarta; hvilken plan för framtida anläggningar skall, intilldess ändring däri kan vara öfverkommen, lända till eskrättelse för de utvidgningar af spårsystemet, hvarom i förevarande moment är fråga.

8:o) Tvister, som i följd af detta aftal kunna mellan staden eller dess delegationer och järnvägsbolaget uppkomma, afgöras enligt gällande lag om skiljemän af en skiljenämnd af 5 personer, af hvilka hvardera parten utser två och dessa fyra den femte, kommande, i fall enighet ej uppnås om den femte skiljemannen, denna att tillsättas af landshöfdingen i Värmlands län.

Sålunda aftaladt och öfverenskommet som skedde i Karlstad den 21 Mars 1904.

Karlstad Stadsfullmäktiges komiterade,
under förbehåll af Stadsfullmäktiges
godkännande

AXEL SCHOTTE. K. J. LINDHOLM.
AXEL SVANBOM,
SVEN af GEIJERSSTAM.
TH. HELLEBERG.

För Karlstad Munkfors Jernvägs
Aktiebolag

L. TJERNELD. KARL ARRHENIUS.
I. F. WALLBERG.

38 Herrar A. Dahlmans och K. Arrhenius motion om anslag för en fullständig undersökning för en smalspårig järnväg med lätt typ emellan Karlstad och Högsäter.

Ink. t. Stf. d. $\frac{2}{3}$ 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan okulär besiktning blifvit verkställd för en projekterad järnväg mellan Karlstad och Byälfrven och utsedde komitérade på sammanträde den 25 Mars uttalat sig för en smalspårig bana med lätt typ mellan Karlstad och Högsäter samt beslutit, att fullständig undersökning för en dylik bana skulle anställas, såvida erforderliga medel därför kunde erhållas, få undertecknade föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige ville för nämnda ändamål anvisa ett belopp af ett-tusenfemhundra kronor.

Karlstad den 2 Maj 1907.

AXEL DAHLMAN.

KARL ARRHENIUS.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 10.

På anförda grunder hade Herrar Dahlman och Arrhenius hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om ett anslag af 1,500 kronor för en fullständig undersökning rörande en smalspårig bana med lätt typ mellan Karlstad och Högsäter, öfver hvilken motion Drätselkammaren uppå remiss hade att utlåtande afgifva; Och beslöt nu Kammaren efter föredragning och hållen öfverläggning att tillstyrka begärda anslagets beviljande under vilkor, att öfriga för undersökningen erforderliga medel blefve af andra kommuner eller enskilda tillskjutna, hvarförutom Herrar Fullmäktige redan nu torde bära uttala önskvärdheten af att, om den projekterade banan komme till stånd, dess spårssystem blefve utsträckt in i den egentliga staden.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 15 Maj 1907.

§ 44.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herrar Dahlman och Arrhenius väckt motion om ett anslag af 1,500 kronor för en fullständig undersökning rörande en smalspårig bana med lätt typ emellan Karlstad och Högsäter, deröfver Drätselkammaren uppå remiss sig yttrat samt dervid tillstyrkt anslagets beviljande under vilkor, att öfrige för undersökningen orforderliga medel tillsköttes af andra kommuner eller enskilda personer, och tillika hemställt, att Herrar Fullmäktige redan nu borde uttala önskvärdheten deraf, att, derest banan komme till stånd, dess spårssystem utsträckes till den egentliga staden.

Då nu Beredningsutskottet hade att i saken sig yttra, ville jemväl Utskottet på det af Kammaren uppställda vilkoret förorda beviljandet af ifrågasatta anslaget.

Hvad åter anginge det af Drätselkammaren föreslagna uttalandet från Herrar Stadsfullmäktiges sida, så ansåg sig Utskottet bära hemställa, att detsamma modifierades derhän, att Herrar Fullmäktige uttalade sig för att undersökningen komme att omfatta äfven en undersökning angående möjligheten af den projekterade banans indragande i den egentliga staden.

In fidem :
W. BROCKMANN.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 19 Juni.

N:o 5 A.

17. Komitérades betänkande och förslag rörande uppförandet af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Sedan undertecknade, som af Herrar Fullmäktige haft i uppdrag att såsom särskilde komiterade yttra sig i frågan, huruvida försörjningsinrättningen och gasverket kunde å sina nuvarande platser erhålla tillräckligt utrymme för framtida utvidgningar, afgifvit utlåtande härutinnan samt dervid uttalat, att väl gasverket, sedan till dess nuvarande tomt lagts en viss närmare angifven del af Klaraborgsområdet, erhöle nödigt utrymme för en mycket lång tid framåt, men att för försörjningsinrättningen deremot å dess nuvarande plats, utrymme icke kunde beredas för erforderliga utvidgningar för mer än 20 å 25 år fram i tiden, så hafva Herrar Stadsfullmäktige, med gillande af hvad komiterade sålunda uttalat, uppdragit åt komiterade att inkomma såväl med förslag å sådan plats för en ny försörjningsinrättning, att utrymme för utvidgningar jemväl längre fram i tiden erhöles, som ock med ritningar och kostnadsförslag till de nybyggnader, som erfordrades, dervid Herrar Fullmäktige tillika anmodat komiterade att taga hänsyn till möjligen inträdande omgestaltningar af allmänna fattigvården.

I anledning af det nya uppdrag komiterade sålunda erhållit, få nu komiterade afgifva följande yttrande och förslag.

Komiterade vilja då redan från början hafva uttalat, att komiterade vid sitt uppdrags fullgörande icke sett sig i stånd att efterkomma Herrar Fullmäktiges anmodan att taga hänsyn till möjligen inträffande omgestaltningar af den allmänna fattligvården enär därför skulle erfordrats, att positiva, genomförbara förslag till

dylika omgestaltningar med utsigt att inom en öfverskådlig framtid blifva verklig-
het föreläge, men då så ej är förhållandet, hafva komiterade endast haft att vid
sitt arbete taga i betraktande nu rådande på gällande fattigvårdslagstiftning grun-
dade förhållanden.

Den första uppgift komiterade haft att lösa har naturligtvis varit frågan om
lämplig plats för den ifrågasatta nya försörjningsinrättningen och tro-sig komite-
rade efter verkställda undersökningar hafva funnit en fullt tillfredsställande sådan
å landeriet Mariebergs egor. Den derstädes tänkta platsen för nybyggnaderna,
hvilken finnes närmare angifven å en härvid fogad plankarta, lämpar sig synner-
ligt väl till byggnadsplats, den lemnar godt utrymme för i framtiden erforderliga
ytterligare byggnader samt bereder äfven tillfälle till trädgårds- och mindre jord-
bruksarbete för sådana å inrättningen intagne, som kunna i dylikt arbete mer
eller mindre deltaga.

Sedan komiterade sålunda efter sitt förmenande på ett lyckligt sätt löst
platsfrågan, grepo sig komiterade an med uppgörandet af ritningar och kostnads-
förslag för de erforderliga nybyggnaderna, dervid komiterade såsom biträde till-
kallade stadsbyggmästaren Crispin, hvilken redan förut anlåtats i och för grund-
undersökningar och afvägningar å förberörde område af landeriet Marieberg.
Emellertid ansågo sig komiterade efter en del gjorda förarbeten böra inhemta
närmare underrättelser om huru de mera moderna försörjningsinrättningarne i
riket anordnats, innan definitivt förslag uppgjordes, och uppdrogo därför komite-
rade åt tvänne sina ledamöter att jemte stadsbyggmästaren och sysslomannen be-
söka åtskilliga städer inom landet, hvarest nya försörjnings- och arbetsinrättnin-
gar den senaste tiden uppförts. Med stöd af de erfarenhetsrön, som under stu-
dieresan gjorts, fortsattes härpå och slutfördes arbetet med ritningars uppgörande
för de ifrågasatta nybyggnaderna. De definitiva förslagsritningarne sådana de nu
föreliggå böra enligt komiterades förmenande utvisa, att en god lösning af bygg-
nadsfrågan vunnits samt att äfven högt ställda anspråk beträffande en inrättning
af ifrågavarande art blifvit fyllda. Ritningarne hafva för öfrigt varit utställda vid
fattigvårdskongressen i Stockholm nästlidet års höst och der tillvunnit sig erkännande.

Enligt det sålunda uppgjorda förslaget till nybyggnad skulle plats erhållas
för omkring 240 försörjningstagare under det att å Klaraborg för närvarande
kunna inrymmas ej mer än 130 personer och, såsom ofvan antydts, för utvidg-
ningar i framtiden finnes erforderlig plats å det för den nya försörjningsinrättnin-
gen föreslagna området. Då härtill kommer, att nybyggnaden skulle medföra
förstklassiga anordningar i alla hänseenden, skulle komiterade ej ett ögonblick
hafva tvekat att på det lifligaste tillstyrka Herrar Fullmäktige att godkänna och
låta genomföra det uppgjorda förslaget till uppförande af en ny försörjningsin-

rättning, derest icke kostnaden därför stälde sig så oerhördt hög. Stadsbyggmästaren har nämligen beräknat sagde kostnad till 496,472 kronor eller alltså i det närmaste till en half million kronor, och komiterade våga ej hoppas, att Herrar Stadsfullmäktige skola för närvarande anse sig kunna med hänsyn till stadens ekonomi ikläda sig en så stor utgift.

Genom framläggandet af det uppgjorda nybyggnadsförslaget hafva komiterade strängt taget fullgjort sitt uppdrag, men då komiterade hysa föga förhoppning om förslagens genomförande, huru önskvärdt än detta är, hafva komiterade ansett sig böra taga i öfvervägande, huruvida icke med mindre kostnader skulle för en mera afsevärd framtid kunna beredas ökad utrymme för den slutna fattigvården och i sammanhang dermed de svåraste olägenheterna vid nuvarande försörjningsinrättningen afhjelpas. Komiterade hafva gifvetvis dervid ej haft annat val än att söka utnyttja Klaraborgsområdet på ett sätt, som kunde leda till dessa önskemåls uppnående. Visserligen hyste komiterade i förstone med hänsyn till redan verkställda undersökningar och gjorda förslag ej vidare förhoppningar att kunna lyckas härutinnan, men efter åtskilligt arbete torde dock komiterade hafva funnit en lösning af frågan som är acceptabel. Härmed är emellertid ingalunda jäfvadt, hvad komiterade tillförene yttrat om Klaraborgsområdets otillräcklighet för försörjningsinrättningens behof nu och i framtiden, enär gifvetvis detta uttalande gjorts under förutsättning att fullt förstklassiga anordningar åsyftades. Derför är icke heller det förslag komiterade nu framlägga rörande omdaning och utvidgning af den befintliga försörjningsinrättningen sådant att anmärkningar deremot ej kunna framställas men dock enligt komiterades förmenande af den beskaffenhet att Herrar Stadsfullmäktige böra kunna med tillfredsställelse å dess genomförande offra därför erforderliga medel. Förslaget innebär i hufvudsak om och tillbyggnad af nuvarande sjukhuset, uppförande af nytt sjukhus för sinnessjuka samt af ny brygghusbyggnad jemte materialbod äfvensom ändring och utvidgning af köksafdelningen med dertill hörande matsalar. De svåraste olägenheterna vid den nuvarande försörjningsinrättningen blifva härigenom afhjelpade och utrymme kommer att erhållas för 190 försörjningstagare under det att såsom ofvan angifvits för närvarande knappast mer än 130 personer kunna å Klaraborg emottagas. Då utrymme för 190 personer beräknats kunna efter förslagens genomförande erhållas, har detta skett under förutsättning att inga försörjningstagare vidare komma att inhysas i den gamla logementsbyggnaden. Där finnas emellertid fyra åt parken belägna rum, hvilka kunna fortfarande användas, ity att någon eldfara beträffande dessa ej är för handen och plats för ytterligare ett tjugotal personer finnes därför. Det är alltså icke någon obetydlig utvidgning som genom förslaget skulle vinnas och behofvet af ökad utrymme torde alltså

på detta sätt blifva för en mycket lång tid framåt tillgodosedt. Med hänsyn härtill och då såsom ofvan antydts, samtliga anordningar blifva goda om ock ej de tänkbarast bästa samt möjligheten af ytterligare utvidgningar ej är utesluten, så tveka ej komiterade att, derest föreslagna nybyggnaden icke kommer till stånd, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att godkänna det nu uppgjorda förslaget till omdaning och utvidgning af nuvarande försörjningsinrättningen.

Kostnaden för detta förslags genomförande har af stadsbyggmästaren beräknats till 192,160 kronor, hvar till kommer 3,500 kr. för uppförandet af tvänne provisoriska baracker att under byggnadstiden användas. Dessa baracker, som komiterade tänkt sig skola byggas så, att de efter nedtagandet åter lätt kunna uppsättas, böra alltså för framtida behof t. ex. vid utbrytande epidemi bevaras, hvarför kostnaden för desamma ej torde i sin helhet kunna anses drabba omdaning och utvidgning af försörjningsinrättningen.

Det torde måhända för en eller annan synas mindre välbetänkt att å den nuvarande försörjningsinrättningens utvidgande och förbättrande nedlägga en så stor summa som den ofvan angifna, då man icke kan vara säker om att icke en gång i framtiden försörjningsinrättningen för vinnande af nödigt utrymme måste flyttas från Klaraborg. Komiterade tro sig dock hafva visat, att, sedan nu föreslagna åtgärder vidtagits, en dylik förflyttning icke gerna kan antagas behöfva ske förr än i en ganska aflägsen framtid och vilja komiterade derjemte framhålla, att vid en eventuell flyttning af försörjningsinrättningen nu för densammas utvidgande och förbättrande gjorda utgifter icke kunna anses bortkastade, enär byggnaderna ju alltid måste fortfarande hafva ett icke obetydligt värde, vare sig de komma att för annat stadens behof använda eller att jemte ett visst tomtområde försäljas. För öfrigt saken står på den punkten, att ofördröjligen måste antingen en fullständig nybyggnad företagas eller ock den nuvarande försörjningsinrättningen utvidgas och förbättras, och väljer man det senare alternativet, tro ej komiterade att man med mindre kostnad än här beräknats kan vinna ett tillfredsställande resultat.

Med detta utlåtande följa kostnadsförslag samt ritningar jemte beskrifningar beträffande de båda uppgjorda förslagen.

Karlstad den 25 Mars 1907.

RICHARD NYSTRÖM.

I. F. WALLBERG.

A. SVANBOM.

S. af GEIJERSTAM.

N. LUNDBERG.

W. Brockmann.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 3 April 1907.

§ 46.

Hälsovårdsnämnden, som uppå remiss från Herrar Stadsfullmäktige hade att yttra sig öfver komitérades belänkande och förslag rörande uppförande af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande å Klaraborg, företog nu detta ärende till behandling, därvid — sedan saken rörande handlingar blifvit föredragna och de upprättade ritningarna skärskådade — Nämnden beslöt att i ärendet afgifva följande yttrande:

Hälsovårdsnämnden, som bedömt de framlagda förslagen uteslutande från hälsovårdssynpunkt, finner icke någon anledning till anmärkning mot komitérades förslag till uppförande af ny försörjningsinrättning och till delta förslag hörande ritningar.

Hvad däremot det senare förslaget angår, anser sig Hälsovårdsnämnden böra göra följande smärre erinringar: De i bottenvåningen af nuvarande sjukhuset belägna, med "Gr", "kök" och "slask" å ritningen betecknade rum erhålla endast sekundär dager, hvadan, och då dessa afbalkningar synas Nämnden öfverflödiga, desamma torde borttagas och korridoren å nedre botten sålunda göras lika med korridoren i våningen en trappa upp. Vidare synes det Hälsovårdsnämnden olämpligt att, på sätt å ritningen till "på- och tillbyggnad af sjukhuset" skett, placera klosetter och slaskrum i albalkningar inne i korridoren; Och vill Nämnden till rådande af bot härför föreslå, att en särskild klosettafdelning nybygges och förlägges på södra trapphusets norra sida, med en längd af c:a sex meter och med utrymme för fyra klosetter, ett tvättrum och ett slaskrum i hvarje våning, så anordnad att rikligt dagsljus insläppes i de särskilda rummen. Ingången till södra trapphuset förlägges, därest denna anordning vidtages, till trapphusets södra sida och gamla midtelingången till sjukhuset, hvilken för öfrigt synes obehöflig, slås igen. Genom att inrätta särskild klosettafdelning, såsom Hälsovårdsnämnden nu föreslagit, vinnas beaktansvärda fördelar bland annat vid dragandet af vatten- och afloppsledningar för klosetterna och för slask- och tvättrummen (i synnerhet om septik tanksystemet skall användas) hvarjämte på detta sätt vinnes möjlighet *dels* att i norra tillbyggnaden i våningarna en och två trappor upp erhålla två st. tvättstall på samma sätt som i bottenvåningen och *dels* att göra fönstren i nämnda tillbyggnadskorridor bredare och sålunda anskaffa bättre ljuslillträde till korridoren.

Då luftkuben i rummen i sjukhusafdelningen synes Hälsovårdsnämnden vara väl knappt tilltagen, anser Hälsovårdsnämnden det vara alldeles nödvändigt att

effektivt konstgjordt ventilationssystem införes, särskildt beträffande afdelningen för tuberkelsjuka.

Hvad slutligen angår afdelningen för sinnessjuka, så anser Hälsovårdsnämnden att det äldsta af de hus, som nu användes för denna sjukvård, icke vidare bör bibehållas, enär detsamma är för berörda ändamål olämpligt och icke med skälig kostnad torde kunna försältas i brukbart skick.

Beträffande föreslagna nybyggnaden för sinnessjukhusafdelningen så ock då denna nybyggnad enligt förslaget skulle draga en kostnad af öfver 30,000 kronor och är afsedd att fylla anspråken en lång tid framåt, anser Nämnden denna byggnad böra inrättas så att den fyller nutida fordringar å en vårdanstalt för sinnessjuka, och att förslaget därför först bör underställas öfverinspektörens för sinnessjukvården i riket granskning, synnerligast som förslaget förefaller Nämnden vara i flera afseenden mindre tillfredsställande.

I öfrigt har Hälsovårdsnämnden mot förslaget intet att erinra.

In fidem:
CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 April 1907.

§ 13.

Sedan Hälsovårdsnämnden uppå remiss yttrat sig öfver Komitérades belänkande och förslag rörande uppförande af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande så hade nu jemväl Drätselkammaren att utlåtande i detta ärende afgifva.

Kammaren ville då till en början uttala att Kammaren visserligen funne nybyggnadsförslaget synnerligen tilltalande men också i likhet med Komiterade kostnaden för dess genomförande för stor för att staden under nuvarande förhållanden skulle kunna påtaga sig densamma. Kammaren ville därför tillstyrka Herrar Fullmäktige att bifalla förslaget om den nuvarande försörjningsinrättningens utvidning och omdaning. Detta förslags genomförande skulle såsom komiterade påvisat komma att för en lång tid framåt fylla stadens behof uti här ifrågavarande hänseende och de utgifter som härför tarfvades, understege så väsentligt kostnaden för nybyggnadsförslaget att staden skulle under tiden efter nuvarande försörjningsinrättningens utvidgande och omdaning och till dess behofvet af ytter-

ligare utrymme för fattigvården komme att åter framträda kunna beräknas göra en räntevinst nästan motsvarande nyssberörda kostnad.

Visserligen hade af Hälsovårdsnämnden framställtts åtskilliga anmärkningar mot Komitérades förslag till den nuvarande försörjningsinrättningens utvidgande och omdaning men ville det synas Kammaren att dessa anmärkningar vore af mindre betydelse och att förslaget i hufvudsak vore mycket tillfredsställande.

Beträffande Hälsovårdsnämndens anmärkningar mot att 3:ne i bottenvåningen af nuvarande sjukhuset upptagna rum ett för garderob, ett för kök och ett för slask skulle erhålla endast sekundär dager torde detta få anses vara af mindre vikt då dessa lokaler uteslutande komme att användas af tjänstepersonalen vid sjukhuset. För öfrigt skulle dessa redan befintliga afbalkningars borttagande såsom Nämnden föreslagit medföra icke obetydliga kostnader. Detsamma vore naturligtvis äfven förhållandet med Hälsovårdsnämndens förslag om uppförande af en särskild klosettafdelning för sjukhuset. Komitérades förslag angående klosettarnas förläggande vore utan tvifvel till fördel för de sjuka och någon olägenhet af dessa klosetter vore enligt Kammarens förmenande icke mera att befara än af de allmänt förekommande klosettarna i bostadsvåningarne. För öfrigt skulle, syntes det Kammaren, den särskilda klosettafdelningen komma att ganska väsentligt minska ljus-tillflödet till dagrummen hvilket torde vara en mycket större olägenhet än om ljuset i passagen i korridoren icke blefve fullt rikligt. Vidare kunde Kammaren icke finna att den särskilda klosettafdelningen skulle kunna medföra någon afsevärd minskning i kostnaden för vatten- och afloppsledningar då ju dylika ledningar måste finnas för de af Hälsovårdsnämnden föreslagna tvättställen. Att Komitérade föreslagit flere tvättställ i nedre våningen än i den öfre är gifvetvis heroende derpå att i nedre våningen skola innebo mera arbetsföra försörjningstagare hvilka kunna besöka tvättställena under det att i öfre våningen många sjuka måste skötas i sina sängar.

Angående Hälsovårdsnämndens anmärkning beträffande ventilationen i rummen i sjukhusafdelningen har Stadsbyggmästaren meddelat att ett effektivt ventilations-system har beräknats att införas men att då definitivt förslag härutinnan ännu icke är uppgjordt inga evakuationskanaler å ritningarna inlagts.

Derest Komitérades afsigt varit att gamla sinnessjukhuset skulle såsom sådant bibehållas vore gifvetvis Hälsovårdsnämndens anmärkning häremot väl befogad men efter hvad Kammaren fått sig meddeladt skulle sagde sjukhus endast tillsvärdare få kvarstå och ej få användas annat än i alldeles extra ordinära fall.

Med anslutning till det anförda ville Drätselkammaren hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja Fattigvårdsstyrelsen för utvidgning af nuvarande försörjningsinrättningen i enlighet med Komitérades förslag ett anslag af 195,660 kronor samt dervid föreskrifva att arbetet skall utföras medelst entreprenad.

Vidare och då berörde utgift är af beskaffenhet att böra genom lån på längre tid betäckas torde Herrar Fullmäktige bemyndiga Drättselkammaren att i afvaklan på att ett amorteringslån komme till stånd för ändamålet upptaga ett eller flere tillfälliga lån för att derigenom kunna efter behof tillhandahålla Fattigvårdsstyrelsen anslagsbeloppet.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 4 Juni 1907.

§ 2.

På anmodan af Beredningsutskottet hade Fattigvårdsstyrelsen att yttra sig öfver särskilde komiterades till Herrar Stadsfullmäktige afgifna belänkande och förslag angående uppförande af ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande, i hvilket ärende Hälsovårdsnämnden och Drättselkammaren uppå remiss redan afgifvit ullåtanden.

Med anledning häraf ville då Fattigvårdsstyrelsen först uttala, att Styrelsen i likhet med Hälsovårdsnämnden och Drättselkammaren funnit förslaget till nybyggnad synnerligt tilltalande och hälst skulle velat förorda detta alternativ till godkännande, men insåge Styrelsen fullväl, att stadens ekonomi icke för närvarande lemnade möjlighet för detta förslags genomförande och hade därför också Styrelsen måst liksom Drättselkammaren inskränka sig till att förorda det andra af komiterade framlagda alternativet, hvilket, ehuru detsamma visserligen icke erbjöde så förstklassiga anordningar som nybyggnaden skulle medföra, dock innebure högst väsentliga förbättringar och derjemte tillgodosåge för en lång tid framåt behovet af ökad utrymme.

Emellertid kunde icke Styrelsen, som väl funne komiterades förslag till omdaning och utvidgning af den nuvarande försörjningsinrättningen, såsom ofvan antydts, i alla hufvudsakliga delar fullt tillfredsställande, undgå att instlämma i de anmärkningar, som Hälsovårdsnämnden mot förslaget framställt i fråga om vissa detaljer angående om- och tillbyggnad af nuvarande sjukhuset. Toges dessa anmärkningar till esterrättelse, syntes det Styrelsen, att så betydande förbättringar vunnes, att Fattigvårdsstyrelsen ansåge sig böra tillstyrka förändringarne i öfverensstämmelse dermed. Vidare ville Styrelsen meddela att Styrelsen på grund af Hälsovårdsnämndens uttalande rörande förslaget till nytt sinnessjukhus ansett lämpligt att rådöra sig med lasarettsläkaren Clarholm samt att med anledning af hvad

han i denna sak anført och påvisat, Styrelsen ansett detta byggnadsförslag böra omarbetas, och med ledning af de af Doktor Clarholm gifna anvisningarne hade Stadsbyggmästaren på Styrelsens anmodan uppgjort nytt förslag rörande sinnessjukhuset, hvilket förslag Styrelsen derpå för granskning insändt till öfverinspektören för sinnessjukvården i riket, och ansåge sig Styrelsen kunna antaga, att hans godkännande af detsamma skulle erhållas.

Slutligen hade Styrelsen jemväl funnit nödigt föreslå en högtrycksångpanneanläggning för den nya s. k. brygghusbyggnaden. Såsom kostnadsförslaget angåfve skulle denna anläggning komma att tjena ett flertal ändamål, som vid en försörjningsinrättning måste tillgodoses, och förslaget härom hade väckts och förordats af särskildt sakkunnig person, hvilken äfven fått i uppdrag uppgöra förslag angående centraluppvärmning för om- och tillbyggda logements- och sjukhuset. De i ursprungliga kostnadsförslaget upptagna kostnaderna härför äro af honom uppgifna såsom aproximativa, men fullt tillräckliga.

De ändringar i och tillägg till komiterades förslag, Styrelsen sålunda föreslagit och förordat, komme naturligtvis att medföra ökade kostnader, men som med dessa ökade kostnader skulle vinnas så högst väsentliga förbättringar att desamma nästan komme att jemnställa denna omdaning och utvidgning af den nuvarande försörjningsinrättningen med en nybyggnad tvekade icke Styrelsen att på det lifligaste förorda dessa ändringar och tillägg.

Kostnadsökningen skulle enligt Stadsbyggmästarens beräkningar komma att uppgå till 40,340 kronor, hvadan Styrelsen ville hemställa att för här ifrågavarande ändamål måtte beviljas ett anslag af 236,000 kronor och Drätselkammaren i afvaktan på ett amorteringslåns upptagande bemyndigas att upptaga ett eller flere tillfälliga lån till sammanlagt motsvarande belopp att i mån af behof för byggnadsarbetet tillhandahållas.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 61.

Angående uppförande af en ny försörjningsinrättning eller omdaning och utvidgning af den nuvarande hade särskilda Komitérade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med betänkande och förslag, deröfver Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtanden, hvarest handlingarna i ärendet till

Beredningsutskottet för yttrande öfverlemnats. Emellertid hade Utskottet ansett att innan denna sak af Utskottet företogs till behandling Fattigvårdsstyrelsen borde lemnas tillfälle att i densamma sig yttra, hvarför också Utskottet remitterat handlingarne till sagde Styrelse för dylikt ändamål derpå nu Utskottet, sedan Fattigvårdsstyrelsen med yttrande inkommit och remisshandlingarne återställt tog ärendet under ompröfning.

Vid handlingarnes föredragning fann Utskottet först och främst att ingen af de delegationer som i ärendet sig yttrat ansett sig böra tillstyrka det kostbara nybyggnadsförslagets genomförande och ville äfven Utskottet för sin del instämma i dessa uttalanden.

Vidare inhämtade Utskottet, att Hälsovårdsnämnden beträffande förslaget till omdaning och utvidgning af den nuvarande försörjningsinrättningen haft åtskilliga anmärkningar att framställa, att Fattigvårdsstyrelsen funnit dessa anmärkningar särdeles befogade samt att Styrelsen därför låtit Stadsbyggmästaren i anmärkta hänseenden omarbete förslaget äfvensom uppgöra deraf föranledda nya kostnadsberäkningar. Särskildt hade förslaget till nytt sinnessjukhus gjorts till föremål för väsendtliga förändringar. De sålunda vidtagna förändringarne i Komitérades ursprungliga förslag innebure äfven enligt Utskottets förmenande högst afsevärda förbättringar och ansåg sig därför Utskottet, som för öfrigt fått sig tillstånd ett skriftligt meddelande från öfverinspektören af sinnessjukvården i riket att han i allt väsentligt godkände det ändrade förslaget till nytt sinnessjukhus, icke kunna underlåta att instämma i Fattigvårdsstyrelsens hemställan i denna sak oaktadt den ökade kostnad ändringarne förorsakade. Utskottet ville alltså förorda att Herrar Fullmäktige måtte besluta genomförande af Komitérades förslag till omdaning och utvidgning af nuvarande försörjningsinrättningen med de ändringar hvarom Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsstyrelsen hemställt, att Herrar Fullmäktige måtte härför bevilja det beräknade kostnadsbeloppet 236,000 kronor samt uppdraga dels åt Fattigvårdsstyrelsen att medelst entreprenad ombesörja byggnadsarbetets utförande dels och åt Drätselkammaren att i afvaktan på ett amorteringslåns upptagande upptaga ett eller flere tillfälliga lån om tillsammans 236,000 kronor att i mån af behof för här ifrågavarande ändamål tillhandahållas Fattigvårdsstyrelsen.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Broder!

Härmed återgående ritning synes mig i det hela mycket lyckad. Jag kan dock icke se huru vederbörande tänkt sig tillträdet till de promenadgårdar som jag antar det är meningen att anordna någonstädes. Vidare tror jag det vore

lämpligast att försaka väggen mellan de båda intill hvarandra belägna klosetterna. Åtminstone å manssidan måste man nämligen beräkna utrymme för pissoir i klosettrummet. Sköterskerummet är kanske väl knappt tilltaget, om det skall räcka för två; eljest tillräckligt. Å bredden på det större dagrummet torde man kunna knappa in $\frac{1}{2}$ meter.

Jag antar att det är meningen att skilja på män och kvinnor i olika våningar. I så fall bör ju platsantalet bli ganska tillräckligt.

Jag är för tillfället tämligen jäktad, men tror icke att jag förbisett något väsentligt. — — — —

Vännen
GEORG SCHULDHEIS.

Sthlm 6/6 07.

19. Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens underkammarens vård stående lös egendom.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 11 Mars 1907.

§ 5.

Sedan vederbörande inventeringsmän inventerat stadens under Drätselkammarens vård stående lösa egendom, så hade Stadskamreraren och Stadsbyggmästaren öfver af inventeringsmännen föreslagna afskrifningar upprättat, hvardera beträffande af honom förda inventariilängder, sammandrag, utvisande, att inventeringsmännen föreslagit afskrifning å inventarierna i Stadskamrerarens längd med 215 kronor 99 öre samt i Stadsbyggmästarens längd med 2,879 kronor 73 öre; Och beslöt nu Drätselkammaren, efter granskning af inventariilängderna och sammandragen, aft hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om bifall till de föreslagna afskrifningarne.

In fidem:

W. BROCKMANN

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 50.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att afgifva yttrande öfver Drät-

selkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning, att å stadens under Kammarrens vård stående inventarier finge afskrifvas tillsammans 3,095 kronor 72 öre, beslöt nu efter föredragning att tillstyrka bifall till de föreslagna afskrifningarne.

In fidem:
W. BROCKMANN.

20. Drättselkammarens framställning om afkortning af resterande utskylder.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 11 Mars 1907.

§ 6.

Sedan inom Kammarren utsedde delegerade med biträde af Stadskamreraren genomgått och granskat restlängden från nästlidet års 3:dje uppbördsstämma samt därpå till afkortning föreslagit resterande utskylder från nämnda uppbördsstämma till ett belopp af 67 kronor 50 öre, så beslöt nu Kammarren, efter granskning af afkortningsförslaget, att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om bifall till de föreslagna afkortningarne.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 51.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Drättselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda hemställan att afkortning måtte i enlighet med uppgjort förslag till ett belopp af 67 kronor 50 öre beviljas beträffande resterande utskylder från 1906 års tredje uppbördsstämma; Och beslöt nu Utskottet efter granskning af afkortningsförslaget att tillstyrka bifall till detsamma.

In fidem:
W. BROCKMANN,

28. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag rörande allmänna lyshållningen nästa lysår.

Ink. t. Stf. d. 11/4 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag angående allmänna lyshållningen för nästa lysår får Magistraten öfverlämna och till bifall förorda.

Karlstads rådhus den 10 April 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 28 Mars 1907.*

§ 50.

Upptogs till behandling ett af föreståndaren i samråd med 2:ne under föregående sammanträde utsedde styrelseledamöter upprättadt, preliminärt förslag till allmänna lyshållningen i staden under nästkommande lysperiod, och beslöt Styrelsen efter föredragning och derunder hållen öfverläggning att aflåta följande framställning:

Till Magistraten i Karlstad.

Beträffande den allmänna lyshållningen i staden under nästkommande lysperiod — 1 Aug. 1907 till 15 Maj 1908 — får Styrelsen härmed föreslå, att densamma måtte bestridas af redan befintliga afton- och nattlyktor med de förändringar, som här nedan närmare angifvas, äfvensom af nedanstående nya lyktor, för hvilkas anordnande i viss, närmare uppgifvet fall utsträckning af gasledning anses böra komma till utförande nämligen:

I stadsdelen Klara:

1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes å Sandbäcksgatan midt för Herrbadhuset, Bränntiden för 2:ne å kandelabern å V:a bron befintliga gaslyktor, som f. n. tjänstgöra *endast* under teateraftnar, utsträcker till *alla* aftnar under lysperioden.

I stadsdelarna Kvarnberget och Viken:

- Å Åttkantsgatan befintliga 3:ne luxlampor flyttas och uppsätts å vissa af Styrelsen närmare angifna platser å Kvarnberget, liksom ock 2:ne nya fotogénlyktor anskaffas och uppsätts derstädes;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes å Trädgårdsgatan midt för godsmagasinet, för hvilket ändamål en
- 55 l.-m. lång 1" gasledning nedlägges i samma gata;
- 2:ne af de å Rosenbadsgatan i fjol uppsatta fotogénlyktorerna förändras till nattlyktor.

I den egentliga staden:

- Aftonlyktan vid Grefgatans öfvergång öfver järnvägen förändras till nattlykta;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes å Kungsgatan och i östra hörnet af Elementarläroverket;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes i hörnet af Herrgårds- och Ö:a Kyrkogatorna;
- 4 st. å Kungsgatan befintliga gaslyktor flyttas i de blifvande nya trottoarkanterna med anledning af denna gatas omläggning.

I stadsdelarna Haga och Herrhagen:

- Den nuvarande å Kanaltorget stående lyktstolpen utbytes mot en 3-armed kandelaber;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes invid Kanalbrons norra ända;
- 1 » d:o » » å Ö:a Kanalgatan, och
- 1 » nattlykta flyttas å d:o d:o ;
- Aftonlyktan invid järnvägsöfvergången vid Mek. Verkstaden förändras till nattlykta;
- 1 st. aftonlykta (fotogén-) uppsättes å G:la Åttkantsgatan i Haga midt för målare C. Janssons hus;
- 1 st. aftonlykta (fotogén-) uppsättes å g:la landsvägen mellan Guldlustfabriken och Ö:a Kanalgatan;
- De å Åttkantsgatan befintliga lux- och fotogénlyktorerna utbytas mot 5 st. gaslyktor, hvaraf 2:ne föreslås att tjänstgöra som nattlyktor;
- Aftonlyktan vid Långgatans korsning med vägen till Djäknefältet förändras till nattlykta;
- Aftonlyktan i hörnet af Vasa- och J.-Erikssonsgatorna förändras till nattlykta;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes å Bergslagsgatan midt för quart. Balder;
- 1 » d:o d:o » å Långgatan mellan Vermlands- och Bergslagsgatorna;
- Aftonlyktorerna å Fryxells- och Vasagatorna flyttas och
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes å hvardera af dessa gator midt för nya folkskolequartéret;
- 1 st. aftonlykta (gas-) uppsättes och
- 1 st. aftonlykta (gas-) flyttas å Karlagatan midt för nya folkskolehuset.
- Ökningen i antalet gatulyktor skulle således blifva 15 st., hvaraf 14 st. gaslyktor och 1 st. fotogénlykta.

Stadens allmänna belysning skulle då komma att bestridas medels 341 st. gaslykter, hvaraf 201 st. afton-, 126 st. natt- och 14 hamnlykter samt 72 st. oljelykter, hvaraf 22 skulle tjänstgöra som nattlykter; alltså innalles 413 *gatulykter*.

För anskaffning och uppsättning af ofvanstående nya lykter samt för utförande af dermed i samband stående, erforderliga rörlednings- m. fl. arbeten har Styrelsen låtit upprätta följande

Kostnadsförslag.

I stadsdelen Klara:

1 st. gaslykta med stolpe och servisledning 110: —

I stadsdelarna Kvarnberget och Viken:

Flyttning från Åttkantsgatan och återuppsättning å Kvarnberget af 3 st. luxlampor å 35: — 105: —
 2:ne st. oljelykter m. stolpar o. uppsättning å 45: — 90: —
 1 st. gaslykta m. stolpe och servisledning 110: —
 55 l.-m. 1" gasledning å 2: 50 137: 50

I den egentliga staden:

1 st. gaslykta med stolpe och servisledning 110: —
 1 » d:o » d:o » d:o 150: —
 Flyttning af 4 st. gaslykter å 25: — 100: —

I stadsdelarna Haga och Herrhagen:

Anskaffning, uppsättning och montering af en 3-armad kandelaber 650: —
 12 st. gaslykter m. stolpar och servisledningar å 110: — 1,320: —
 4 st. gaslykter flyttade 100: —
 2:ne st. fotogénlykter m. stolpar och uppsättning å 45: — 90: —

3,072: 50

För arbetsredskap, transport och oförutsedda utgifter tilläggas omkr. 10 % 307: 50

Summa Kronor 3,380: —

Förutsatt att ofvanstående lyshållningsförslag vunne bifall beslöts slutligen att hos Herrar Stadsfullmäktige göra hemställan om att detta belopp eller *Kronor 3,380: —* måtte ställas till Styrelsens förfogande för arbetenas utförande.

Denna paragraf blef vid sammanträdet justerad.

In fidem:
 J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 13.

Sedan Styrelsen för vatten- och gasverken uppgjort förslag rörande allmänna lyshållningen nästa lysår och i sammanhang dermed begärt ett anslag af 3,380 kronor för i förslaget upptagna rörledningsarbeten och nya lyktor samt förslaget genom Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige inkommit, så hade uppå remiss Drätselkammaren att sig yttra; Och beslöt nu Kammaren, som vid föredragning ej fann något att mot förslaget erinra, att tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att bifalla detsamma äfvensom att bevilja det begärda anslaget.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 53.

Genom Magistraten hade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjort förslag rörande allmänna lyshållningen nästa lysår jemte Styrelsens i sammanhang dermed framställda begäran om ett anslag af 3,380 kronor för i förslaget upptagna ledningsarbeten och nya lyktor m. m., i hvilket ärende Drätselkammaren uppå remiss sig yttrat hvarester nu Utskottet hade att utlåtande afgifva; Och beslöt Utskottet som ej fann något att mot förslaget erinra att i likhet med Drätselkammaren tillstyrka bifall till detsamma äfvensom det begärda anslagets beviljande.

Vidare beslöt Utskottet i sammanhang härmed att hemställa om utsträckning af lysåret beträffande nattlyktorna. Erfarenheten hade nämligen visat att såväl under senare hälften af Maj månad som under senare hälften af Juli månad, särskildt regniga och mulna dagar, gatorna med planteringarna derå blifva mycket mörka, så att svårighet rent af uppstår att kunna på qvällen leta sig fram, och för främlingar äro nog svårigheterna härutinnan ganska stora. Att säkerheten å gatorna kunde på grund af dylikt förhållande blifva mindre tillfredsställande, torde ligga i öppen dag. Utskottet ansåge sig därför böra föreslå, att Herrar Fullmäktige ville bestämma att nattlyktorna hädanefter skola tändas redan 15 Juli, och belysningen medelst dessa icke upphöra före den 1 Juni.

In fidem:
W. BROCKMANN.

29. Drätselkammarens framställning dels om återkallande af väckt förslag angående tillsättandet af en biträdande sekreterare och arkivarie dels ock om uppehållandet af sekreteraretjensten hos Kammaren under årets senare hälft.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 19 April 1907.

§ 6.

Till Drätselkammaren hade undertecknad Brockmann ingifvit skriftlig ansökan om entledigande från och med den 1 nästa Juli från uppdraget att vara Kammarens sekreterare, efter tagen del hvaraf Kammaren beslöt ansökningen bifalla.

Då alltså nuvarande sekreteraren komme att vid ofvan angifne tidpunkt från tjensten afgå och sålunda frågan om anställandet af en biträdande sekreterare för Drätselkammaren jemte Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet kommit i ett annat läge, så beslöt nu Kammaren att återkalla sin härutinnan hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning samt i sammanhang därmed anhålla, att med utseendet af ny innehafvare af sekreteraretjensten hos Kammaren må få austå intill årets slut samt Kammaren erhålla tillstånd att under tiden från och med den 1 nästa Juli till årets slut uppehålla tjensten genom extra biträden för att blifva i tillfälle att försäkra sig om en ny duglig sekreterare. För dylikt uppskof med sekreteraretjenstens återbesättande talade jemväl den omständigheten, att kommittén, som hade att behandla frågan om omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten, torde komma att framlägga förslag om en sammanslagning af Drätselkammaren och Styrelsen för vatten- och gasverken, samt att, om en sådan sammanslagning komme till stånd, göromålen för Kammarens sekreterare blefve i väsentlig grad ökade.

Då uppehållandet under öfvergångstiden af sekreteraretjensten på sätt, Kammaren föreslagit, gifvetvis komme att draga större kostnader än som med nu utgående sekreterareaflyningen för samma tid kunde bestridas, samt Kammaren dessutom betingat sig afgående sekreterarens biträde intill årets slut vid förefallande behof och i den mån hans tid det medgäfve samt ersättning naturligtvis jemväl måste lemnas honom, om han blefve tagen i anspråk, beslöt vidare Kammaren att hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla om ett förslagsanslag af 1,500 kronor för innevarande år att för angifne ändamål användas.

In fidem:
W. BROCKMANN.

(16. Drättselkammarens framställning om tillsättandet af en biträdande sekreterare och arkivarie.)

Ink. t. Stf. den ²²/₂ 07.

Utdrag af protokoll hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 18 Februari 1907.

§ 14.

Inom Drättselkammaren erinrades, hurusom på sin tid förslag hos Herrar Stadsfullmäktige framstälts dels om anordnande af ett arkiv för förvarande af stadens handlingar, undantagandes de till Rådhusrälten hörande, dels ock om tillsättande af en andre sekreterare hos Stadsfullmäktige, Beredningsutskottet och Drättselkammaren med skyldighet hufvudsakligen att vid förfall för sekreteraren i dennes ställe tjänstgöra och vid tillfällen af brådska och hopadt arbete honom biträda äfvensom att vara sekreterare hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken, Brandstyrelsen, Trädgårdsstyrelsen och Styrelsen för elementarläroverket för flickor, samt hurusom Herrar Stadsfullmäktige vid behandlingen af berörda frågor bifallit förslaget om inredande och anordnande af ett arkiv, men däremot beträffande frågan om tillsättandet af en andre sekreterare beslutat att låta härmed anstå, till dess arbetet med arkivets ordnande blifvit verkställt.

Det af Herrar Fullmäktige sålunda beslutade ordnandet af stadens arkiv hade emellertid hittills ej kunnat fullbordas hufvudsakligast beroende därpå, att tillräckliga arbetskrafter härför ej stått att erhålla.

Det vore emellertid af vigt att detta arbete blefve inom den närmaste tiden slutfördt, och hade Drättselkammaren fördenskull tänkt sig detta lämpligast kunna på det sätt genomföras, att en särskild biträdande arkivarie, som kunde ägna tillräcklig tid för detta uppdrag, blefve förordnad med skyldighet för honom att snarast möjligt fullständigt ordna arkivet.

Vid behandlingen af detta ärende hade Drättselkammaren jämväl uppmärksammat det i sammanhang med arkivfrågan förut väckta förslaget om tillsättande af en andre sekreterare hos Stadsfullmäktige, Beredningsutskottet och Drättselkammaren och hade därvid framhållits önskvärdheten af, att den, som eventuellt blefve förordnad, som biträdande arkivarie jämväl erhöle i uppdrag att samtidigt tillvidare på förordnande tjänstgöra som andre sekreterare.

Dels hade nämligen på grund af stadens utveckling och den häraf med nödvändighet föranledda ökning af antalet ärenden, som hos Stadsfullmäktige före-

komme till afgörande, arbetet för Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens sekreterare i högst väsentlig grad ökats, hvartill den nyss beslutade tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar i ej ringa mån jämväl bidroge dels vore det ock af vigt att vid förfall för sekreteraren hafva tillgång till någon som kunde ägna nödig tid jämväl åt den dagliga expeditionen af löpande ärenden, som särskildt i Drätselkammaren förekomme.

Drätselkammaren hade därvid tänkt sig att den af Kammaren ifrågasatte biträdande arkivarien jämväl skulle hafva skyldighet att närvara vid Drätselkammarens sammanträden att biträda sekreteraren i dennes ställe att vid förfall för sekreteraren i dennes ställe tjänstgöra äfvensom, att, därest dessa Styrelser så önskade, jämväl tjänstgöra som sekreterare hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken, Brandstyrelsen, Trädgårdsstyrelsen och Styrelsen för elementarläroverket för flickor.

Genom den biträdande arkivariens sålunda utsträckta tjänstgöring såsom biträdande sekreterare skulle därjämte den fördelen ernås, dels att erfarenhet derunder kunde vinnas om hans lämplighet för befattningen såsom andre sekreterare, dels ock att han sattes i tillfälle att genom närvaron vid sammanträdena och biträdandet vid sekreterarens arbete blifva mera förtrogen med de göromål, som skulle åligga andre sekreteraren, hvartill jämväl arbetet med ordnandet af arkivhandlingarna borde väsentligt bidraga.

Beträffande aflöningen för det ifrågasatta förordnandet såsom biträdande arkivarie och andre sekreterare ansåge Drätselkammaren, att, då särskildt arkivets ordnande skulle, för att på jämförelsevis kort tid kunna medhinnas, kräfvä ej obetydlig daglig tjänstgöring, ett arvode af 150 kronor i månaden ej torde vara för högt tilltaget för den tid arkivarbetet påginge.

I anslutning till hvad sålunda anförts beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta att en biträdande arkivarie tillsvidare förordnades med skyldighet för honom att snarast möjligt fullständigt ordna stadens arkiv samt att tillika tillsvidare på förordnande tjänstgöra som andre sekreterare med de åligganden i sådan egenskap, som af Kammaren här ofvan angifvits, allt mot ett arvode af 150 kronor i månaden att utgå intill dess arbetet med arkivets ordnande fullbordats, samt att härför erforderliga medel af Herrar Fullmäktige beviljades.

Sedan detta arbete slutförts, ville Kammaren inkomma med förslag till platsens definitiva tillsättande samt om arbetets fördelning mellan sekreteraren och den biträdande sekreteraren och arkivarien.

In fidem: -

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 46.

Med anmälan att Kammarens sekreterare uppå begäran erhållit afsked från sin tjänst hos Kammaren från och med den 1 nästa Juli hade Drättselkammaren i framställning till Herrar Stadsfullmäktige dels förklarar sig önska återkalla sin förut gjorda hemställan om anställandet af en biträdande sekreterare och arkivarie dels ock på anförda grunder föreslagit att med återbesättandet af sekreteraretjänsten hos Kammaren måtte få anstå intill årets slut samt anhållit om ett förslagsanslag af 1,500 kronor för sekreteraretjänstens uppehållande medelst extra biträden under årets senare hälft. Häröfver hade uppå remiss Beredningsutskottet att afgifva yttrande; Och beslöt nu efter föredragning utskottet att på de skäl Kammaren för sin ifrågavarande framställning åberopat tillstyrka bifall till densamma i alla dess delar.

In fidem:

W. BROCKMANN.

30. Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om tillökning af vatten- och aflöpsledningarne i Kungs-, Herrgårds- och Vestra Kanalatorna m. m.

Ink. t. Stf. d. 2/4 07.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 15 Mars 1907.

§ 33.

Återupptogs av Drättselkammaren väckta frågan om ordnandet af aflöpsledningarna m. m. i Kungs-, Herrgårds-, m. fl. gator, och sedan föreståndaren aflemnad planritning och kostnadsförslag öfver af Styrelsen vid ett föregående sammanträde godkända plananordningarna, och kostnadsförslaget derefter blifvit genomgånet, beslöts att aflåta följande framställning:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan Drättselkammaren genom protokollsutdrag den 24/12 1906 fäst Styrelsens uppmärksamhet på det nära förestående ordnandet af Kungsgatan mellan Dom-

kyrkan och Kanalbron och på grund deraf ansåge lämpligt, att den ledning, som inom det närbelägna kvarteret Grufvan vore framdragen öfver enskilde tillhörig mark, i samband dermed blefve omlagd, så har Styrelsen tagit denna fråga under öfvervägande och öfver ifrågavarande omläggning låtit upprätta plan och kostnadsförslag. I sammanhang härmed anser sig dock Styrelsen böra erinra om, att så länge de å nedra delen af mellantomten N:o 42 i förenämnda kvarter befintliga byggnaderna blifva kvarstående och komma att utnyttjas, den genom kvarteret förlagda afloppsledningen icke nu kan till omläggning förordas, enär de därmed förenade kostnaderna blifva altför afsevärda. — Då dessutom ordnandet eller förläggning i gata af afloppsledning från förenämnda tomt icke kommer att beröra Kungsgatan får Styrelsen hemställa att med denna angelägenhet får t. v. anstå.

Däremot anser Styrelsen lämpligt, att öfriga tomter inom kvarteret Grufvan, i motsats till hvad förhållandet f. n. är, måtte erhålla sina resp. aflopp ut till i gata förlagd ledning icke blott de invid Kungs- utan äfven invid V:a Kanal- och Herrgårdsgatorna belägna.

Det föreliggande förslaget omfattar således framdraging eller förlängning i V:a Kanalgatan af den därstädes redan befintliga från hörnet af denna gata och Herrgårdsgatan till den nyligen utförda ledningen öfver Prämkanalen, en biledning i Herrgårdsgatan, afsedd särskildt för tomterna N:ris 15, quart. Berget, och 35, quart. Grufvan, samt ytterligare en sådan i Kungsgatan för tomten N:o 41. Samtliga dessa ledningar äro, liksom öfriga inom den egentliga staden varande, beräknade att mottaga *endast* spillvatten (sål. ej dagsvatten) för att i minsta möjliga mån nedbringa driftkostnaderna för afloppspumpverket.

Förutom dessa ledningar vill Styrelsen vidare föreslå, att äfven en 6" vattenledning måtte komma till utförande samtidigt med afloppsledningen i V:a Kanalgatan från Kungsgatan till den under kanalen invid järnvägsbron nedlagda 9" ledningen, hvilken anordnades som reserv, då afloppsledningen utfördes.

Slutligen och då det under årens lopp yppat sig svårigheter, som i sin ordning medfört extra kostnader, vid utförandet af de regelbundet återkommande rengöringarna af afloppsledningarna i Ö:a och V:a Torggatorna samt Järnvägs-gatan därigenom, att de för sådana arbetens utförande välbehöfliga gatubrunnar — som dessutom äro alldeles nödvändiga för ledningarnas inspektion — saknades i dessa gators korsningar med Drottninggatan, hemställer Styrelsen, att, i samband med utförandet af förut nämnda ledningar, 3:ne st. gatubrunnar i meromnämnda gatukors måtte anordnas liksom ock 3:ne st. afstängningsluckor å vattenledningen i Fredsgatan, hvarigenom vattenledningen skulle kunna i denna del af staden afstängas kvartervis.

På grund af hvad sål. anförts och under förutsättning att det föreliggande förslaget vinner Herrar Stadsfullmäktiges godkännande hemställer Styrelsen, att ett anslag 11,500: — kronor, hvartill ofvan omförmälda arbeten äro beräknade att kosta, måtte beviljas för desammas utförande.

In fidem:
J. A. WALLMARK.

Kostnadsförslag

för tillökning af vatten- och afloppsledningarna i Kungs-, Herrgårds och V:a Kanalgatorna samt komplettering af vissa sådana ledningar inom den egentliga staden; allt i enlighet med bilagda plankarta.

Afloppsledningar.

Anskaffn. o. nedläggning af 0,23 m. (9") stengodsledning i V:a Kanalgatan l.-m. 326 à 9: 50	3,097: —	
Anskaffn. o. nedläggning af 0,23 m. (9") stengodsledning i Herrgårds- och Kungsgatorna l.-m. 112 à 9: 50.....	1,064: —	
Nedstigningsbrunn med spolledning i V:a Kanalgatan st. 1	300: —	
Nedstigningsbrunn utan spolledning i V:a Kanalgatan st. 2 à 250	500: —	
Lyktbrunnar st. 2 à 30: —	60: —	5,021: —
Nedstigningsbrunnar med spolledning i Drottninggatan st. 3 à 500: —	1,500: —	
Anskaffn. o. nedläggning af 0,23 m. (9") stengodsledning i Drottningg. mellan Ö:a Torg- och S:a Kyrkogatorna l.-m. 30 à 9: 50	285: —	1,785: —

Vattenledningen.

Anskaffn. och nedläggn. af 154 mm. (6") gj.-rör i V:a Kanalgatan l.-m. 164 à 11: —	1,804: —	
Afstängningsventiler (1 st. 6" o. 2 st. 4") i V:a Kanalgatan st. 3	350: —	
Afstängningsventiler 102 mm. (4") i Freds- och V a Torggatorna st. 3 à 100: —	300: —	
Afstängningsventiler 154 mm. (6") i Fredsgatan st. 1.....	150: —	2,604: —
Div. reparationer & bredvid liggande gasledning i V:a Kanalgatan (förslagsvis).....	1,000: —	
		Kronor 10,410: —
För arbetsredskap, materialtransp. och oförutsedda utgifter tilläggas omkr. 10 % af förestående, som för slutsummans afrundande utföres med	1,090: —	
		Summa Kronor 11,500: —

Karlstads Vatten- och Gasverkskontor i Mars 1907.

J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 20.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken begärt ett anslag af 11,500 kronor för att i enlighet med uppgjort kostnadsförslag användas för tillökning af vatten- och afloppsledningarne i Kungs- Herrgårds- och Vestra Kanalgatorna samt komplettering af några dylika ledningar inom den egentliga staden, deröfver Drätselkammaren uppå remiss hade att afgifva utlåtande och då större delen af dessa arbeten stode i sammanhang med Kungsgatans förestående ordnande eller deraf påkallades samt för öfrigt samtliga arbetena snarast möjligt behöfde komma till utförande beslöt Kammaren tillstyrka begärda anslagets beviljande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 57.

För tillökning af vatten- och afloppsledningarne i Kungs-, Herrgårds- och Vestra Kanalgatorna samt komplettering af några dylika ledningar inom den egentliga staden hade Styrelsen för vatten- och gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag af 11,500 kronor, deröfver Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvarefter nu jemväl Beredningsutskottet hade att i frågan sig yttra; Och då de ifrågasatta arbetena såsom såväl sagde Styrelse som Kammaren framhållit snarast möjligt behöfde komma till utförande ville äfven Utskottet förorda det begärda anslagets beviljande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

31. Hamnstyrelsens framställning om anslag för upprensning af pråmkanalen emellan elfven och järnvägsbron.

Ink. t. Stf. d. $\frac{1}{4}$ 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

I sitt yttrande till 1907 års stat har Hamnstyrelsen anmält, att vid av vederbörande distriktstjänsteman under 1906 verkställd besigtning å pråmkanalen anmärkningar framställdes emot kanalens dimensioner, och att föreläggande vore att vänta angående kanalens försättande i föreskrivet skick.

Sådant föreläggande har visserligen ännu icke kommit, men däremot har såväl i pressen som av flera trafikanter, såsom Forshaga Sulfitt-Aktiebolag och Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil, anförts klagomål över kanalens otillfredställande skick. Under höstens låga vattenstånd hava nämligen klagandenas pråmar endast kunnat föra halv last, vilket förorsakat dels stora pekuniära förluster, enär kostnaderna för bogsering, pråmbyra och avlöning äro lika stora för halv som för hel last, dels förlust i tid, alldenstund flere resor erfordrats för fraktande av samma kvantitet gods.

Hamnstyrelsen, som måste vitsorda riktigheten av nämnda klagomål, har i anledning därav låtit uppgöra kostnadsförslag över kanalens ställande i fullgodt skick, och slutar detta förslag för hela kanalen på ett belopp av 20,000 kronor, varav sträckan emellan älven och järnvägsbron kräver en kostnad av 12,000 kronor.

Rörande den öfriga sträckan emellan järnvägsbron och mynningen vid Glasbruket, behagade Herrar Stadsfullmäktige erinra sig, att i det av Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån uppgjorda förslaget till framtida ordnande av stadens hamn här föreslagits anläggning av en lassång med 2 meters vattendjup, avsedd för grundgående fartyg och pråmar, vilka gå i lokal trafik och föra exempelvis trävaror, ved, tegel, sand, grus o. d. Detta förslag synes för hamnens utveckling vara välbetänkt och riktigt, på samma gång det öppnar möjlighet att genom parallell-förskjutning av kanalen västerut erhålla större bredd å den blivande »Strandvägen» på Herrhagssidan, samt möjligen inbespara någon kostnad för jordlösen till denna gata. En dylik utvidgning av kanalen har inklusive upprensning av hela sträckan beräknats kosta 46,000 kronor.

Då emellertid behovet av nämnda utvidgning icke är överhängande, och då densamma lämpligen skulle kunna utföras i samband med fördjupande av vidliggande kanalsträcka, vilken blir ofarbar först vid något lägre vattenstånd i Vänern än det nuvarande och följaktligen icke nu behöfver bearbetas, får Hamnstyrelsen hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville, till den högst nödiga upprensning av kanalen emellan älven och järnvägsbron, som uti bilagde, av 2:ne ritningar åtföljda, kostnadsförslag avses anvisa ett belopp av 12,000 kronor.

Karlstad den 5 April 1907.

På Hamnstyrelsens vägnar:
TH. HELLEBERG.

Ivar Olsson.

Kostnadsförslag till upprensning af Pråmkanalen mellan Klarelfven och Järnvägsbron.

Kanalen torrlägges och uppgräfvdes enl. normalektionerna I, II och III å pl. 2.
Arbetet utföres under vintern.

Schaktning

Enligt normalektionerna I, II och III å pl. 2 af 7. 3. 1907.

ofvan slussen:

8 m³ pr lm. kanal å en sträcka
af 300 m. = 8×300=m³.. 2,400

Mellan slussen och järnvägen:

8,5 m³ pr lm. kanal å en sträcka
af 80 m. = 8,5×80=m³... 680

5,5 m³ pr lm. kanal å en sträcka
af 90 m. = 5,5×90=m³... 495

S:ma m³ 3,575 å 2: — = Kr. 7,150: —

Fördämningar: 30 lm. spånt vid öfre ändpunkten och 20 lm spånt nedan järnvägsbron

tillsammans lm. 50 å 30: — = „ 1,500: —

Reparation af stenskoningarne å kanaldelen mellan slussen och järnvägsbron

2,000: —

Länspumpning, länshållning m. m. jämnande utfördt

1,350: —

S:ma Kr. 12,000: —

Karlstad den 26 Mars 1907.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 15.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig öfver Hamnstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning em ett anslag af 12,000 kronor till upprensning af pråmkanalen emellan elfven och järnvägsbron; Och beslöt nu efter föredragning Kammarerna, som delade Hamnstyrelsens uppfattning om nödvändigheten af kanalens försätlade i ett tillfredsställande skick, att tillstyrka begärda anslagets beviljande.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 52.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver Hamnstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 12,000 kronor till upprensning af pråmkanalen emellan älften och jernvägsbron samt dervid tillstyrkt det begärda anslagets beviljande, enär Kammaren i likhet med Hamnstyrelsen ansett ifrågasatta upprensningen alldeles nödvändig, så beslöt nu Beredningsutskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, att med Drätselkammaren instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

33. Vederbörande nämnds förslag rörande användningen af årets anslag till nykterhetssakens främjande.

Ink. t. Stf. d. 13/4 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vederbörande nämnd får härmed afgifva förslag rörande användningen af 1907 års anslag till nykterhetssakens främjande.

Till en början vill nämnden erinra därom, att det för år 1906 beviljade anslaget genom Herrar Stadsfullmäktiges beslut den 29 Mars 1906 disponerades sålunda:

Bidrag till anordnande af ett folkök.....	1,500: —
Till inrättande af en läsestuga i Haga.....	500: —
Till en varmmjölksautomat å stora torget vintern 1906—1907.....	1,500: —
Återstoden reserveradt för framtida behof.....	1,096: —

Summa Kr. 4,596: —

Af de reserverade medlen disponerades ytterligare genom Herrar Stadsfullmäktiges beslut den 13 September 1906 till läsestugan i staden Kr. 600 hvar efter af de reserverade medlen sålunda återstodo Kr. 496.

Styrelsen för folkköket och varmmjölksautomaten har enligt bilagdt meddelande lyckats få ett folkkök till stånd, men därvid nödgats öfverskrida anslaget med Kr. 350: 42.

Tillströmningen till folkköket har varit så stor, att den erhållna lokalen visat sig otillräcklig. Då lokalen äfven i öfrigt icke är särdeles lämplig för sitt ändamål, vore det mycket fördelaktigt, om bättre lokal kunde erhållas. Intill dess så kan ske, får man naturligtvis nöja sig med den nuvarande. Nämnden anser sig emellertid kunna med nöje kons'atera, att folkköket visat sig fylla ett verkligt behof.

Af skäl, som i det bilagda meddelandet angifvas, har varmmjölksautomaten icke kommit till stånd. Intill dess Herrar Stadsfullmäktige på framställning af styrelsen för folkköket och varmmjölksautomaten annorlunda beslutat, torde emellertid de till automaten afsatta medel böra stå för sitt ändamål disponibla.

Inrättandet af en läsestuga i Haga har enligt särskild redogörelse till Herrar Stadsfullmäktige dragit utöfver anslaget en kostnad af 900 kronor, om hvilkas ersältande framställning är gjord af läsestugestyrelsen och på Herrar Stadsfullmäktiges pröfning beroende.

Denna läsestuga är inrymd i en särdeles trefflig och lämplig lokal och har visat sig väl fylla sitt ändamål.

De medel, som nu finnas tillgängliga för nykterhetssakens främjande, äro

Från 1906 reserverade	496: —
1907 års anslag	4,944: 28
	<hr/>
	Kr. 5,440: 28

Häraf äro redan disponerade:

Genom Herrar Stadsfullmäktiges beslut den 13 September 1906 till läsestugan i staden	600: —
Genom Herrar Stadsfullmäktiges beslut den 21 Februari 1907 till en nykterhetskurs i Kristinehamn	300: —

Nämnden föreslår vidare, att däraf må utgå:

Fyllnadsanslag för folkköket för tiden den 1 Oktober 1907	350: 42
Årsanslag för folkköket för tiden 1 Oktober 1907 till 1 Oktober 1908	1,500: —
båda dessa anslag att för sitt ändamål ställas till disposition af styrelsen för folkköket.	
Fyllnadsanslag för läsestugan i Haga, under förutsättning att den där om gjorda framställningen bifalles	900: —
Årsanslag för denna läsestuga för tiden 1 Januari 1907 till den 1 Januari 1908 högst	700: —
båda dessa anslag att för sitt ändamål ställas till disposition af styrelsen för läsestugan,	

Förslagsanslag till en medellös drinkares härifrån staden uppehälle å
alkoholisthem 600: —
hvilket anslag torde få för sitt ändamål disponeras af styrelsen
för folkskolan.

Återstoden föreslår nämnden att reservera för kommande behof 489: 86

Summa Kr. 5,440: 28

Beträffande drinkares vistande å alkoholisthem anmärkes, att kostnaden där
enligt inhämtade upplysningar belöper sig till 2 kr. 50 öre för dag och att minsta
tiden för vistandet där, om kuren skall visa sig verksam, uppges till sex månader.

Vid förslaget uppgörande har jämlikt Herrar Stadsfullmäktiges beslut den 14
December 1906 Nämnden tagit i öfvervägande om ej något anslag till K. F. U. M:s
i Karlstad verksamhet borde af dessa medel utgå, men har Nämnden för sin del,
med allt erkännande af K. F. U. M:s gagneliga verksamhet, dock ansett, att här
i ifrågavarande medel böra användas mera direkt till nykterhetens främjande,
hvarför Nämnden icke ansett sig kunna tillstyrka något anslag af dessa medel
till K. F. U. M.

Karlstad den 10 April 1907.

K. J. LINDHOLM.

E. V. GELIN.

HUGO ZIEGLER.

K. J. LINDGREN.

KARL JOH. SWENSÉN.

Till Borgmästaren H. Herr K. J. Lindholm, Karlstad.

Undertecknade, utsedda af Karlstads Stadsfullmäktige att anordna folkskolan
och varmjölks-automat här i staden och att utgöra styrelse för dessa inrättningar
få på begäran härmed meddela följande:

Rörande folkskolan, ansåg styrelsen det vara af största betydelse för det åsyf-
tade ändamålet att snarast möjligt få detta i verksamt, hvadan allt gjordes för
att lösa denna uppgift. Svårigheterna att erhålla lämplig lokal var dock nära att
lägga hinder i vägen för planens förverkligande. Slutligen lyckades det styrelsen
att få hyra i staden 128 en lägenhet om 5 rum och kök, hvilken lägenhet inga-
lunda vore tillfredsställande men, som under en nödvändig öfvergångsform ansågs
kunna användas för ändamålet. Sedan sålunda nödiga förberedande åtgärder i
öfrigt vidtagits, öppnades folkskolan därstädes den 2 November förliden höst.

Utgifterna härför under första verksamhetsåret ställa sig sålunda:

Hyresbeloppet Kr. 900: —

Understöd till föreståndarinnan för inventarier, servis och
betjäning

» 400: — 1,300: —

Möblerat 1:a klassens matsal	»	97:—	
Inledt vatten	»	100:—	
Inköpt ny kokspis	»	87: 98	
» golfmattor	»	34: 43	
Annonser och trycksaker	»	55: 60	
Reparationer och belysning	»	175: 41	550: 42
			<u>Summa Kr. 1,850. 42</u>

Af denna redogörelse framgår, att styrelsen måst bestrida utgifter för folkköket utöfver anslaget, som utgår med 1,500 kronor, till belopp af 350 kronor, 42 öre.

För nästa verksamhetsår, förutsatt att ej någon lämpligare lokal kan anskaffas och styrelsen erhåller extra anslag till betäckande af den nu befintliga bristen af 350 kronor 42 öre, torde denna kunna reda sig med det vanliga anslaget af 1,500 kronor.

Beträffande varmmjölksautomaten däremot har styrelsen funnit, ju mer den sysslat med uppgiftens realiserande, att det skulle till stor del vara bortkastade penningar att uppsätta en dylik. Från flera ställen, där sådana längre eller kortare tid varit i bruk, ha erhållits meddelanden, att det varit nästan omöjligt att sköta dem på ett tillfredsställande sätt, och att allmänheten i jämförelsevis ganska ringa utsträckning använde sig af desamma. Styrelsen har fördenskull ansett som sin plikt att tillsvidare låta med lösningen af denna uppgift anstå, åtminstone tills man något så när blifvit förvissad om nyttan af en dylik dyrbar apparats uppsättande eller ock ställt spörsmålet under fullmäktiges förnyade ompröfning.

Härmed har dock icke styrelsen förbisett betydelsen för allmänheten att, när den så önskar, sättas i tillfälle att få njuta god och uppvärmd mjölk, vadan den föranstaltade vid folkökets öppnande, att därstädes varm mjölk skulle under vintermånaderna hvarje dag tillhandahållas från tidigt på morgonen till sent på aftonen.

Karlstad den 9 Februari 1907.

E. V. GELIN.

EMIL ANKERS.

CARL NYMAN.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till den redogörelse från folkökstyrelsen, som kommittén för uppgörande af förslag till användande af fonden för nykterhetens främjande härslädes öfverlämnat, anhåller nämnda styrelse att som komplettering af denna få framhålla följande:

Då det visat sig öfverallt å andra orter, där varmmjölksautomater varit i bruk, att dessa icke i någon nämnvärd grad svarat emot det ändamål, för hvilket de

anskaffats, hvarken i fråga om förmåga att fungera ordentligt eller ifråga om möjligheten att kunna sköta dem på ett tillfredsställande sätt och ännu mindre ifråga om möjligheten att kunna bibehålla mjölken välsmakande och god, så har folkökostyrelsen icke ansett sig böra anskaffa och uppsätta en varmmjölksautomat, åtminstone icke förr än ärendet ånyo lagts inför Fullmäktiges pröfning. Styrelsen har förutom anordningen att varm mjölk tillhandahållas å folkköket låtit beställa en särskild varmmjölksapparat för försäljning af varm mjölk å torget och andra öppna platser, som lämpa sig därför. Denna apparat har använts under senvintern försöksvis å stora torget onsdagar och lördagar. Och för så vidt styrelsen kunnat finna, har den fyllt sitt ändamål utmärkt väl. Allmänheten har ock uttalat sin tillfredsställelse med densamma. Omkostnaden har heller inte varit afskräckande; 300 kronor är den utgift, som styrelsen hittills haft för apparatens inköp och skötsel. Meningen vore nu att till hösten fortsätta med denna apparats verksamhet förutsatt att styrelsens åtgärd vinner Fullmäktiges godkännande.

På grund dels af hvad här ofvan anförts och dels af den förut åberopade redogörelsen anhåller folkökostyrelsen att till Herrar Stadsfullmäktige få göra följande hemställan, nämligen:

att med gillande af styrelsens åtgärd af anslaget till varmmjölksautomaten ställa 300 kronor till styrelsens förfogande i och för bestridande af utgiften för den beställda varmmjölksapparaten, och

att med frångående af beslutet om anskaffande af en varmmjölksautomat ställa återstoden af det därtill afsedda anslaget till den kommittés disposition, som har att afgifva förslag öfver nykterhetsfondens användande.

Karlstad den 2 Maj 1907.

E. V. GELIN.

EMIL ANKERS.

Ink. t. Stf. d. 10/10 06.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

"Kristliga Föreningen av Unge Män" härstädes vill härmed genom sin styrelse göra en vördsam hemställan till Herrar Stadsfullmäktige om erhållande av ett litet anslag, avsett att underlätta dess verksamhet inom vårt samhälle.

Frågan om, hvad som bör göras för att rädda vår ungdom från sedligt förfall, tränger sig med varje dag fram i förgrunden såsom en samhällsangelägenhet av allra största betydelse. Kan denna fråga icke nöjaktigt lösas, blir helt säkert resultatet av allt vårt arbete i folkuppfostrans tjänst i det väsentligaste

förfelat. Icke så litet göres dock i våra dagar för den från skolan avgångna ungdomens bästa av såväl enskilda som åtskilliga föreningar. Bland dessa senare har K. F. U. M. såsom sitt alldeles särskilda och egentligaste syfte att "verka för unge mäns väl i andligt, moraliskt, intellektuellt och fysiskt avseende". För uppnående av detta mål har Karlstads K. F. U. M. under en längre följd av år förhyrt en centralt belägen och ändamålsenlig lokal, där ungdomsverksamheten bedrivs. I densamma finnes bland annat ett för unge män avsett lärum, där god litteratur och ett rikligt urval av tidningar och tidskrifter finnes att tillgå. Dessutom anordnar föreningen religiösa föredrag, allmänbildande föredrag, undervisningskurser och samkväm m. m. Med föreningsverksamheten är ock kombinerad en matserverings- och kafé-rörelse, där rusedrycker icke få förekomma. Genom åtgärder att anställa en husmoder å föreningen åsyftas att om möjligt göra den till ett hem för sådana unge män, som sakna ett dylikt inom staden.

Verksamhetens bedrivande erfordrar icke så obetydligt med medel, för vars erhållande föreningen hittills varit hänvisad till den allmänna offervilligheten. Det oförminskade intresse från allmänhetens sida, som möjliggjort arbetet, förvissrar oss om, att föreningens verksamhet är en samhällsangelägenhet, värd icke blott att beakta utan ock att understödja. Att medelst frivilliga gåvor täcka de rätt stora utgifter, föreningen har att vidkännas för hyra, bränsle, sekreterarearvode m. m., är icke alltid lätt och bli än svårare, om föreningen, såsom önskligt vore, behöver utvidga sin verksamhet. Behovet av bidrag även från kommunens sida är således stort, och, då vi tro oss inom ett synnerligen viktigt område tillvarata ett samhällsintresse, hoppas vi, att vår här framställda begäran skall mötas av välvillig förståelse. Öfvertygade härom våga vi härmed vördsamt hemställa,

att Herrar Stadsfullmäktige för nästa kalenderår måtte bevilja K. F. U. M. i Karlstad ett understöd av 500 kronor.

Karlstad i Oktober 1906.

G. JAKOBSSON.

Ordförande.

Gustav A. Devold.

A. G. Lingren.

O. P. Nyqvist.

Carl J. Brander.

J. Carlstedt.

Otto Pettersson.

Sam. Th. Gren.

A. R. Gustafson.

Upptages som min motion. Axel Nerman.

Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 14 December 1906.

§ 155.

Uppå remiss hade Drätselkammaren öfver härvarande Kristliga förenings af unge män hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda af Herr Nerman såsom motion upptagna framställning om ett anslag för nästa år af 500 kronor till främjande af föreningens verksamhet afgifvit följande utlåtande:

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 November 1906.

§ 3.

Härvarande Kristliga föreningen af unge män hade till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med en af Herr Nerman såsom motion upptagen framställning om ett anslag för nästa år af 500 kr. till stödjande af föreningens verksamhet, deröfver Drätselkammaren uppå remiss hade att yttrande afgifva, i anledning hvaraf Drätselkammaren efter föredragning och hållen öfverläggning beslöt att med hänsyn till föreningens nykterhetsvänliga sträfvan den hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte till nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af årliga anslaget för nykterhetssakens främjande öfverlemna framställningen i fråga för att af nämnden tagas i öfvervägande vid uppgörandet af förslag beträffande användningen af nästa år utgående anslag för nysberörde ändamål.

In fidem:

W. BROCKMANN.

I detta utlåtande hade Beredningsutskottet instämt; Och bifollo nu Herrar Stadsfullmäktige efter föredragning hvad Kammarerna och Utskottet i denna sak hemställt.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 48.

I framställning till Herrar Stadsfullmäktige hade den af Herrar Fullmäktige utsedde Nämnden för uppgörande af förslag rörande årliga anslaget till nykter-

hetssakens främjande med erinran att af 1906 års anslag funnes reserverade 496 kronor samt att af årets anslag af Herrar Stadsfullmäktige redan disponerats 900 kronor, hemställt, att Herrar Fullmäktige måtte bevilja 350 kronor 42 öre till fyllnad i anslaget för folkköket för tiden intill den 1 nästa Oktober, 1,500 kronor i årsanslag för folkköket för tiden 1 Oktober 1907—1 Oktober 1908, 900 kronor såsom fyllnadsanslag för upprättande af läsestugan i Haga, 700 kronor i årsanslag för samma läsestuga för år 1908 samt 600 kronor för en medellös drinkares härifrån staden uppehälle å alkoholisthem efter bestämmelse af Styrelsen för folkköket och att återstående 489 kronor 86 öre måtte för kommande behof reserveras. Tillika hade Nämnden som uppå remiss haft att yttra sig huruvida Föreningen K. F. U. M. här i staden hvilken begärt ett understöd för innevarande år af 500 kronor kunde beredas sådant af här ifrågavarande anslagsmedel, som sin åsikt uttalat, att dessa medel borde uteslutande mera direkt användas för nykterhetssakens främjande och därför hemställt att något anslag till nämnda förening af sagda medel icke måtte beviljas.

I sammanhang med förberörde framställning hade Styrelsen för Folkköket och Varmmjölksautomaten till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med anmälan att Styrelsen efter närmare tagen del af erfarenheter från andra städer, der försök med varmmjölksautomater gjorts icke ansett sig böra inköpa någon dylik automat för uppsättande å stora torget härstädes såsom Herrar Stadsfullmäktige beslutat, att emellertid Styrelsen under senaste vintern för en kostnad af 300 kronor låtit tillhandahålla varm mjölk å torget, att Styrelsen önskade äfven nästa vinter få använda för samma ändamål lika stort belopp af det år 1906 beviljade anslaget om 1,500 kronor för en varmmjölksautomat samt att återstående 900 kronor måtte få återgå till de medel angående hvilkas användning ofvan omförmälde Nämnd hade att uppgöra förslag.

Öfver de sålunda gjorda framställningarne hade uppå remiss Beredningsutskottet att afgifva yttrande; Och beslöt Utskottet efter föredragning och hållen diskussion att på de skäl som för de särskilda i framställningarne innehållna yrkandena anförts, tillstyrka bifall till desamma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

36. Herr Huss motion angående framställning till Kungl. Jernvägsstyrelsen om insättandet af en genomgående kombinerad 2:dra- och 3:dje-klassvagn i tåg N:o 283 från Värmland med flera orter till Stockholm.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund af den ständigt växande resandeströmmen och deraf följande svårigheter att, under resa med tåg n:o 283 från Värmland med flera orter till Stockholm, vid ombyte i Laxå erhålla plats, får jag härmed vördsamt anhålla, det Herrar Stadsfullmäktige ville till Kungl. Jernvägsstyrelsen ingå med begäran, att i ofvannämnda tåg insattes en från Kil till Stockholm genomgående kombinerad 2 à 3 kl. boggievagn, hvilken i Laxå tillkopplades tåg n:o 10 från Göteborg till Stockholm.

På alla öfriga hufvudgrenar af vårt statsbanenät har den resande allmänhetens kraf väl tillgodosetts. Det torde därför vara fullt berättigat, att äfven nordvestra stambanans trafikanter komma i åtnjutande af förbättrade kommunikationsförhållanden.

Karlstad den 1 maj 1907.

R. HUSS.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 47.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver en af Herr Huss hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion att Herrar Fullmäktige ville ingå till Kungl. Jernvägsstyrelsen med anhållan att i tåg N:o 283 från Värmland med flere orter måtte insättas en från Kil till Stockholm genomgående kombinerad 2:dra och 3:dje klass boggievagn att i Laxå tillkopplas tåg N:o 10 från Göteborg till Stockholm; Och beslöt Utskottet efter föredragning att på det lifligaste instämma i motionen samt att tillika hemställa att i skrivelsen till Kungl. Jernvägsstyrelsen jemväl måtte anhållas att i tåg N:o 9 från Stockholm till Göteborg måtte insättas en dylik genomgående vagn Stockholm—Kil att i Laxå tillkopplas tåg N:o 284 när liknande skäl härför förefunnes som de motionären för sin framställning anført.

In fidem:

W. BROCKMANN.

39. De båda skytteföreningarnes här i staden framställning om ett anslag för främjande af deras verksamhet.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

De båda skytteföreningarna här på platsen våga härmed vända sig till Herrar Stadsfullmäktige med en vördsam anhållan om ett anslag av 1,000 kr. för innevarande år.

Det är icke utan en viss tvekan vi beslutit oss för detta steg, främst därför att vi endast ogärna velat släppa den tanken att den frivilliga skytterörelsens fosterländska syfte skulle vara tillräckligt för att försäkra densamma om det understöd från allmänhetens sida, som tarvades för värksamhetens uppehållande. Emälertid har nog var och en, som något sysslat med sådan föreningsvärksamhet vilken icke avser att skaffa medlemmarne några direkta personliga fördelar, erfarit hur vanskligt det i längden är att hålla den bidragsgivande allmänhetens inträse vid liv. Och härtill har för oss kommit den svårigheten att övergången till den nya gevärsmodellen med dess dyrare ammunition framkallat ökade kostnader, vilka endast till en mindre del täckts genom statens bidrag. Som exempel härpå kan anföras att båda föreningarna under förlidet år uppburo i ammunitionersättning kr. 552: 50 tillsammans, medan kostnaden för de över 28,000 skott, som lossades under övningarna, uppgick till ca 1,400 kronor. Ytterligare tillkommer, att anläggningen av skjutbana invid en stad alltid blir en affär på rätt mycket pengar. Så har den nya skjutbanan vid Färjestad kostat omkring 7,000 kronor, till vilken kostnads täckande staten bidragit med endast 2,535 kronor. Även medräknat de mällan 2 och 3 tusen kr., som inflöto genom en för ändamålet anordnad bazar och som altså utgör allmänhetens visserligen ganska vackra tillskott, uppstår en ingalunda obetydlig brist, som föreningarna ha att på ett eller annat sätt fylla.

Dessa och liknande omständigheter ha också gjort att åtskilliga kommuner sett sig föranlättna att understödja den frivilliga skytterörelsen på resp. platser med kommunala anslag på större eller mindre belopp. Så har bland städerna Gävle sedan en lång följd av år lämnat 1,000 kr., Karlskrona och Hudiksvall lämna 600, Eskilstuna och Sundsvall 400, Falun, Luleå, Filipstad och Lidköping 300, Ronneby och Kristianstad 200, Hedemora och Härnösand 100 o. s. v. Och bland landsbygdskommuner, som lämna dylika anslag, må nämnas Fernebo med 800 kr., Brattfors och Kroppa med 150, N. Ullerud och Kila med 100,

Grums med 50 och Glava med ett anslag för tvänne mausegevär. Dessutom har mark till skjutbana gratis upplåtits av bl. a. Malmö, Söderhamn, Arvika, Halmstad, Simrishamn och Lund, varjämte en del av dessa kommuner lämnat tillfälligt understöd till banans iordningsställande.

Med hänvisning till vad vi sålunda här ovan anført drista vi oss hysa den förhoppningen att Herrar Stadsfullmäktige ville bevilja denna vår vördsamma framställning.

Karlstad den 27 Mars 1907.

För Karlstads Skytteförening: För Karlstads lärovärks skytteförening:

HOLTER HULTMAN.

v. ordf.

HELMER ROTHMAN.

AXEL SVENSSON.

Y. ALMQUIST.

KARL ÖMAN.

Ordf.

ÅKE LUNDEBERG.

v. ordf.

SVEN NORDENGREN.

Sekr.

HENNING ODQVIST.

v. sekr.

MALCOLM W:SON LILLIEHÖÖK.

Skattm.

Upptages såsom egen motion. R. Huss.

På grund af de från skytteföreningarna inkomna kassarapporterna och efter jämförelse med skjutbanenämndens räkenskaper framgår sålunda att med tillägg af de förvaltningskostnader, som åligger hvarje förening att gälda, Karlstads Skytteförenings kassabrist utgör kr. 392: 99
Karlstads Läroverks Skytteförenings „ 453: 40
och sålunda hela Skytteverksamheten på platsen „ 2,365: 43
samt att, sedan vexelskulden, såsom den mest öfverhängande gäldats af de af Öfverstyrelsen och Ecklesiastikdepartementet anslagna medlen, dock återstår lånet med Karlstads Sparbank, hvilket såsom varande ett amorteringslån tarfvar sin årliga amorteringskostnad och räntegodtgörelse, hvarför det äskade anslaget af kr. 1,000 vore för skytterörelsen af synnerligen stort värde.

Karlstad den 16 April 1907.

S. GULLSTRÖM.

Skjutbanenämndens ordförande,

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 April 1907.

§ 4.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig öfver en från de båda skytteföreningarna här i staden till Herrar Stadsfullmäktige inkommen af Herr Huss såsom motion upptagen framställning om ett anslag af 1,000 kr. till främjande af föreningarnes verksamhet.

I anledning häraf hade Kammaren infortrat uppgifter från föreningarne angående deras ekonomiska ställning, hvarpå Kammaren nu, sedan dylika uppgifter inkommit, företog detta ärende till behandling. Af berörda uppgifter syntes framgå, att föreningarne hade en sammanlagd skuld af 2,365 kronor 43 öre, hvadan de nog vore i behof af hjälp från stadens sida, men å andra sidan vore ju det begärda beloppet ganska högt i jemförelse med hvad skytteföreningar å andra orter erhöle i kommunalt bidrag. Då emellertid icke här vore fråga om ett fortgående årligt anslag utan om ett belopp för en gång såsom bidrag till afbetalning af föreningarnes skuld, ansåg sig Kammaren böra tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att med hänsyn till det fosterländska syftet med föreningarnes verksamhet bevilja dem det begärda understödet.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskottet den 7 Juni 1907.

§ 49.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade de båda skytteföreningarne här i staden gjort framställning om ett anslag af 1,000 kronor till främjande af föreningarnes verksamhet. Öfver denna framställning, hvilken af Herr Huss såsom motion upptagits, hade uppå remiss Drätselkammaren på anförda grunder afgifvit tillstyrkande utlåtande; Och beslöt nu Beredningsutskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, att instämma i Kammarens utlåtande och hemställen.

In fidem:

W. BROCKMANN.

40. Styrelsens för högre allmänna läroverket för flickor framställning om höjning af terminsavgifterna för lärjungarne i skolans åtta öfre klasser.

Ink. t. Stf. d. 10/1 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor har vid sammanträde sistlidne 17 mars beslutat föreslå hrr fullmäktige, att terminsavgifterna för lärjungar i läroverkets 8 övre klasser, som utgöra den egentliga elementarskolan, från och med nästa läsår höjas med 5 kr. pr lärjunge, och anhåller härmed om hrr fullmäktiges godkännande av detta förslag.

Styrelsen har föranletts att väcka detta förslag huvudsakligen av följande grunder:

1:o) Läroverkets verksamhet har under åren 1905 och 1906 gått med förlust, och denna förlust synes tendera att ökas under de närmaste åren genom lärarinnornas uppflyttning i högre lönegrad, även om den nuvarande lönestaten bibehålles oförändrad.

2:o) Styrelsen, som ej sett sig längre kunna stå till svars med att inhysa de förberedande klasserna i den hittills använda, allt annat än tillfredsställande extra skollokalen, har från och med nästa läsår förhyrt en bättre lokal i gården Staden n:r 12, där även bostadslägenhet för föreståndarinnan skulle inrymmas. Härigenom förorsakas emellertid en stegring av hyreskostnaderna, uppgående till över 500 kr. pr år, vilken på ett eller annat sätt måste betäckas.

3:o) Med stöd av Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 14 sept. 1906 har styrelsen ingivit underdånig anhållan om ett till 4,500 kr. förhöjdt årligt statsanslag för åren 1907 och 1908, huvudsakligen i syfte att så möjliggöra en välbehövlig förbättring av lärarinnornas avlöning. Vid överslag av kostnaderna för en dylik lönereglering har styrelsen, i överensstämmelse med fordringarne i anförda Kungl. kungörelse, utgått från en minimilön lika med ordinarie folkskollärarinnas här i staden, eller 1,500 kr., med proportionell höjning för lärarinnor i högre lönegrad, och finner av detta överslag, att en dylik lönereglering — även om den sökta förhöjningen i statsanslaget blir av Kungl. Maj:t beviljad — icke kan realiseras utan väsentligen ökade inkomster för läroverket utöver den påräknade anslagsförhöjningen av 2,150 kr.

Styrelsen tvekar så mycket mindre att föreslå den ifrågavarande avgiftsförhöjningen, som, enligt vad av bifogade tabellariska översikt framgår, terminsavgifterna vid Karlstads elementarläroverk för flickor ställa sig lägre än vid någon annan med Karlstad jämförlig flickskola i riket, med undantag av en (Arboga). Även efter den avsedda höjningen blir summan av utgående avgifter vid Karlstads flickskola lägre än motsvarande summa vid 32 andra jämnställda flickskolor, medan hela antalet av dylika är 39.

Karlstad den 18 april 1907..

Å flickskolestyrelsens vägnar:

A. HALLSTRÖM.

Edv. Bergenström.

Terminsafgifter

vid olika 39 st. flickskolor (endast sådana som ha lika många klasser som Karlstad).

Uppgifterna hemtade ur 1905—1906 års redogörelser.

	Inskrivnings- afgift	Förberedande			Elementarskolan								Summa	
		1:a.	2:a.	3:e.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	pr term. kr.	pr år kr.
Stockh. Brummeröka skolan	10	52,5	62,5	62,5	77,5	77,5	77,5	102,5	102,5	102,5	127,5	127,5	972: 50	1.945: -
Göteb. Halls skola	—	40	40	50	60	75	100	100	120	120	120	120	945: —	1.890: —
Stockh. Anna Sandströms . . .	10	50	50	65	75	80	90	90	100	100	120	120	940: —	1.880: —
» Vallinska skolan	10	45	50	55	70	80	80	90	100	100	110	110	890: —	1.780: —
» Östermalms skola	10	40	45	55	65	75	85	90	90	100	105	105	855: —	1.710: —
Göteb. Rudebecks skola	—	30	40	50	60	75	85	100	100	100	100	100	840: —	1.680: —
Stockh. Ährlinska skolan	10	50	50	55	62,5	75	75	87,5	87,5	87,5	100	100	830: —	1.660: —
» Södermalms skola	—	30	40	55	65	75	85	90	90	100	100	100	830: —	1.660: —
Helsingborg	10	40	35	40	50	60	65	70	75	80	85	90	690: —	1.380: —
»	—	30	35	40	50	60	65	70	75	80	85	90	680: —	1.360: —
Sundsvall	—	25	30	35	40	50	65	75	75	75	100	100	670: —	1.340: —
Malmö: T. Åberga skola	—	37,5	37,5	37,5	50	50	65	65	75	80	85	85	667: 50	1.335: —
Norrköping: Norra	—	30	30	30	50	75	75	75	75	75	75	75	665: —	1.330: —
» Östra	—	30	30	30	50	75	75	75	75	75	75	75	665: —	1.330: —
Malmö: Elem.-skolan	—	30	35	40	50	52,5	62,5	65	75	77,5	80	80	647: 50	1.295: —
Ystad	10	30	30	40	50	50	67,5	67,5	75	75	75	85	645: —	1.290: —
Uppsala h. lärov.	—	25	30	35	40	45	55	67,5	82,5	85	85	85	635: —	1.270: —
Kristianstad	10	25	25	35	45	50	60	70	80	80	80	80	630: —	1.260: —
Östersund	5	25	25	30	45	50	55	60	65	75	90	110	630: —	1.260: —
Lunds fullst. lärov.	—	25	25	25	40	50	67,5	67,5	75	75	75	90	615: —	1.230: —
Örebro (Risberga)	—	25	25	35	40	40	50	50	75	75	100	100	615: —	1.230: —
Skövde	—	15	20	25	40	50	60	70	80	80	80	90	610: —	1.220: —
Nyköping	5	25	35	45	50	60	65	65	65	65	65	65	605: —	1.210: —
Jönköping: vestr. sk.	—	25	25	30	40	50	60	70	75	75	75	75	600: —	1.200: —
Vesterås	5	25	35	40	50	50	50	60	60	75	75	80	600: —	1.200: —
Jönköping: elem.-lärov.	—	20	25	30	40	50	60	70	75	75	75	75	595: —	1.190: —
Lund: högre elem.	10	25	30	35	40	50	55	60	65	70	75	80	585: —	1.170: —
Borås	25	30	30	30	40	50	50	65	65	75	75	75	585: —	1.170: —
Kristinehamn	—	25	30	35	40	45	50	55	60	70	80	90	580: —	1.160: —
Mariestad	3	20	25	30	40	40	50	60	75	75	75	75	565: —	1.130: —
Växjö	—	15	20	30	35	40	55	65	70	70	80	80	560: —	1.120: —
Skara	5	20	25	35	40	42,5	47,5	55	60	70	75	80	550: —	1.100: —
Gefle	10	25	25	35	45	45	55	55	65	65	65	65	545: —	1.090: —
Halmstad	5	30	30	30	40	50	50	60	60	65	65	65	545: —	1.090: —
Eskilstuna	—	25	25	30	40	45	55	55	65	67,5	67,5	67,5	532: 50	1.065: —
Visby	—	30	35	35	35	40	45	50	55	60	60	65	510: —	1.020: —
Arvika	—	15	17,5	20	35	40	45	50	65	65	70	80	502: 50	1.005: —
Karlstad	—	25	25	30	30	35	50	50	50	60	60	60	475: —	950: —
Arboga	—	20	20	25	30	35	45	50	50	60	60	70	465: —	930: —

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 11.

På anförda grunder hade Styrelsen för elementarläroverket för flickor hos Herrar Stadsfullmäktige föreslagit, att terminsafgifterna för lärjungarne i skolans åtta öfre klasser måtte från och med nästa läsår höjas med fem kronor, deröfver Drätselkammaren uppå remiss hade att sig yttra; Och beslöt nu efter föredragning Kammarerna att tillstyrka bifall till hvad skolstyrelsen sålunda hemställt.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 54.

I likhet med Drätselkammaren, som uppå remiss i ärendet afgifvit utlåtande, beslöt nu Beredningsutskottet, som jenväl hade att i saken sig yttra, att tillstyrka bifall till Styrelsens för elementarläroverket för flickor hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda hemställan, att terminsafgifterna för lärjungarne i skolans 8 öfre klasser måtte från och med nästa läsår höjas med 5 kronor.

In fidem:

W. BROCKMANN.

41. Sekreterarens hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet gjorda begäran om löneförhöjning.

Till Stadsfullmäktiges Herr Ordförande.

Det torde icke hafva undgått Herr Ordförandens uppmärksamhet, att göromålen för sekreteraren hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet under de senare åren väsendtligt ökats såsom en naturlig följd af stadens stora utveckling på alla områden. Redan häraf torde en framställning om ökning af sekreterarens aflöning få anses berättigad, men jenväl en annan omständighet synes mig med

fullt fog göra en löneförhöjning påkallad, nämligen Stadsfullmäktiges från och med innevarande års början tillämpade beslut om tryckning af Stadsfullmäktiges samtliga handlingar. Det nya arbete, som sekreteraren genom sagde beslut fått sig ålagdt, är af beskaffenhet att icke af honom utan biträde kunna utföras och nödvändiggör, att han så minskar sitt arbete å andra håll, att han kan mera disponera sin tid för att stagnation i det alltid brådskande tryckningsarbetet ej må uppstå.

Förberörde omständigheter äfvensom att jag nu på femtonde året tjenstgör såsom Stadsfullmäktiges och Beredningsutskottets sekreterare, gör att jag vågar hos Herr Ordföranden anhålla, att Herr Ordföranden ville till Herrar Stadsfullmäktige hemställa, att jag från och med innevarande års början och så länge jag har Herrar Stadsfullmäktiges förtroende att vara sekreterare hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet, må få åtnjuta en årlig aflöning af tvåtusen kronor.

Karlstad den 30 April 1907.

W. BROCKMANN.

Ink. t. Stf. d. 2/5 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med öfversändande af bifogade framställning från Stadsfullmäktiges sekreterare Notarien V. Brockmann om ökad arfvode för sekreterareskapet hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet får undertecknad under vitsordande af att göromålen vid ifrågavarande sekreterarskap på sista tiden blifvit väsentligt ökade föreslå, att arfvodet måtte höjas till det belopp, som Herrar Fullmäktige kunna finna skäligt.

Karlstad den 2 Maj 1907.

AXEL DAHLMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 14.

Till Stadsfullmäktiges Herr Ordförande hade sekreteraren hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet på anförda grunder inkommit med framställning, att Herr Ordföranden ville hos Herrar Fullmäktige hemställa, att sekreteraren från och

med innevarande års början och så länge han egde Herrar Stadsfullmäktiges förtroende att vara sekreterare hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet måtte få åtnjuta en årlig aflöning af tvåtusen kronor, och hade i anledning häraf Stadsfullmäktiges Herr Ordförande föreslagit Herrar Fullmäktige, att arvudet till sekreteraren måtte höjas till det belopp, Herrar Fullmäktige kunde finna skäligt, hvar efter nu Drätselkammaren uppå remiss hade att i ärendet sig yttra; Och beslöt Kammarerna efter föredragning att till-tyrka bifall till sekreterarens förberörde begäran.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 55.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig i anledning af en genom Stadsfullmäktiges Herr Ordförande från Sekreteraren hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet till Herrar Fullmäktige inkommen framställning, att sekreterare-arvudet från och med innevarande års början och så länge han egde Herrar Stadsfullmäktiges förtroende att vara sekreterare hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet måtte höjas till 2,000 kronor pr år, så hade nu jemväl Utskottet att i ärendet sig yttra, och beslöt Utskottet efter föredragning och hållen öfverläggning att i likhet med Drätselkammaren tillstyrka den begärda löneförhöjningens beviljande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

42. Vederbörande revisorers framställning om ändring i tiden, för hvilken revisorerna af Drätselkammarens räkenskaper och förvaltning skola hädanefter utses.

Utdrag af protokollet hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 3.

I sin berättelse öfver verkställd granskning af Drätselkammarens räkenskaper år 1905 hade vederbörande revisorer uttalat önskvärdheten af att på grund af

den stora omfattning, Kammarens räkenskaper numera fått, revisorerna för desamma utsåges för kommande årets räkenskaper i stället för, såsom hittills skett, för det löpande årets, öfver hvilken hemställer Drättselkammaren uppå remiss hade att yttrande afgifva; Och beslöt nu Kammaren efter Stadskamrerarens hörande förklara, att Kammaren icke för sin del hade något att mot bifall till framställningen i fråga invända.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 56.

I likhet med Drättselkammaren beslöt nu Beredningsutskottet att tillstyrka bifall till vederbörande revisorers gjorda framställning, att revisorerna för Drättselkammarens räkenskaper och förvaltning måtte af Herrar Stadsfullmäktige utses för kommande året i stället för, såsom hittills skett det löpande; Och torde Herrar Fullmäktige vid bifall härtill tillika besluta, att vid allmänna valen instundande höst revisorer för Drättselkammarens räkenskaper och förvaltning skola utses för såväl innevarande som nästa år.

In fidem:

W. BROCKMANN.

43. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nya gasledningar hufvudsakligast i Åttkants- och Repslagaregatorna samt för komplettering af åtskilliga äldre gasledningar.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 1 Maj 1907.

§ 68.

Återupptogs till förnyad behandling under föregående sammanträde upptagna frågan ang. utförande af de beslutade gasledningarna i Åttkants- och Repslagaregatorna samt omläggning af vissa synnerligen bristfälliga gamla ledningar inom den

egentliga staden, och sedan föreståndaren häröfver allämnat planritning och kostnadsförslag, som nu genomgingos och godkändes, beslöts att allåta följande framställning:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan det i 1906 års stat upptagna och beviljade anslaget å 6,000 kronor, afsedt till fullbordande af resterande gasledningar å Herrhagen och i Haga, delvis blifvit användt för reparationer å gasrörnätet i afsikt att nedbringa den under år 1905 framträdande och anmärkningsvärdt höga läckageprocenten — detta hufvudsakligast å Herrhagen på grund af sättningar i de igenfyllda rörgrafvarna — och medel således saknades för utförande af de beslutade gasledningarna i Åttkantsgatan jemte fullbordande af densamma i Repslagaregatan, får Styrelsen härom göra anmälan på samma gång den vill erinra om den förstnämnda gatans förestående iordningsställande denna sommar, hvilket synes Styrelsen nödvändigögra dessa ledningars nedläggning dessförinnan.

I samband härmed och då vissa gamla gasledningar inom den egentliga staden äro dels af alltför små dimensioner och dels befinna sig, trots de under hvarje sommar vidtagna reparationerna, i ett synnerligen bristfulligt skick, hvarigenom läckageprocenten fortfarande är jämförelsevis hög, hvilket missförhållande är särskildt märkbart beträffande de öfver Hamntorget och järnvägsstationens område framdragna ledningarna, föreslår Styrelsen, att de gamla, längs efter och under järnvägsspåren förlagda ledningarna å Hamntorget slopas, och nya ledningar med något gröfre dimension måtte i deras ställe komma till utförande enligt å bilagda karta närmare angifven plan samt att en helt och hållet ny ledning af såsom tillräcklig ansedd dimension måtte nedläggas i Trädgårdsgatan från Ö:a Torggatan till Grefgatan, dotta icke blott för blifvande konsumenters i stadsdelen Viken behof utan äfven för att undvika gasledningars dragande öfver det bredvid liggande stationsområdet och under därvarande järnvägsspår. Med bifall till denna plananordning funnes således gasledningar att tillgå på begge sidor om och längs stationsområdet, hvarigenom den fördelen vunnes, att detta område kunde i hela sin utsträckning, medels servisledningar från den ena eller andra sidan, tillgodoses med gas utan att dessa ledningar behöfva dragas under spåren, hvilket på grund af markens lösa beskaffenhet tydligtvis inverkar i hög grad menligt på ledningarnas bestånd.

Vidare och då den i Drottninggatan mellan V:a och Ö:a Torggatorna befintliga 2"-ledningen är af alltför klen dimension samt dessutom ligger alldeles för grundt — på sina ställen endast 0,5 m. under gatstenarna — föreslår Styrelsen att äfven denna ledning helt och hållet slopas och en ny 100 mm.- (4") ledning i stället måtte få nedläggas, samt slutligen att ledningen i Tingvallagataus ändpunkt

utanför tomten N:o 63 måtte få framdragas till korset af denna gata och S:a Kyrkogatan hufvudsakligen på grund af egarens till gården N:o 62 derom gjorda framställning om servisledning från denna gata till sin tomt.

På grund af hvad Styrelsen sålunda anfört och under förutsättning att det föreliggande förslaget vinner Herrar Stadsfullmäktiges godkännande får Styrelsen hemställa att ett anslag af 11,800 kronor, hvartill ofvan omnämnda arbeten enligt hofföljande kostnadsförslag belöpa sig, måtte beviljas för desammas utförande.

Denna paragraf blef under sammanträdet justerad.

In fidem:

J. A. WALLMARK.

Kostnadsförslag

för anläggning af gasledningar i Åttkants- och Repslagaregatorna samt omläggning af ledningarna å Hamntorget m. fl. ställen.

Arbetets beskaffenhet	diam. i m/m	längd i meter	å pris	Kronor	Kronor
Hufvudledningar:					
I <i>Åttkantsgatan</i> : fr. Nygatan—Garfvaregatan l. m.	102	194	6: —	1,164: —	
I <i>Repslagaregatan</i> : fr. Ö:a Kanalg.—Mariédalsgat.	178	142	10: —	1,420: —	
I <i>Trädgårdsgatan</i> : fr. Ö:a Torggat.—Grefgatan	102	783	6: —	4,698: —	
Å <i>Hamntorget</i> : fr. S:a Kyrkogat.—Nya kajen	75	179	5: —	895: —	
I <i>Drottninggatan</i> : fr. V:a—Ö:a Torggatorna	102	147	6: —	882: —	
I <i>Tingvallagatan</i> : fr. S:a Kyrkog.—tomten N:o 63	51	46	4: —	184: —	9,243: —
Servisledningar:					
25 m/m (1") servisledningar till lyktorna å Hamntorget		233	2: 75	640: 75	
38 m/m (1½") d:o till statens järnv. godsmagasin och lokstall		32	3: 50	112: —	752: 75
Rörgrafvarnas hårdgöring i Trädgårdsgatan och å Hamntorget m ²		1000	0: 50	500: —	
D:o d:o och stensättning i Drottning- och Tingvallagatorna m ²		200	1: —	200: —	700: —
				Kronor 10,695: 75	
För transporter, arbetsredskap och oförutsedda utgifter tilläggas omkr.					
10 %/o, som för slutsummans afrundande utföres med.....				1,104: 25	
				Summa Kronor 11,800: —	

Karlstads Vatten- och Gasverkskontor i April 1907.

J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 19.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig öfver Styrelsens för vatten- och gasverken gjorda framställning om ett anslag af 11,800 kronor att användas dels för nya gasledningar hufvudsakligast i Åttkants- och Repslagaregatorna, dels ock för omläggning af åtskilliga äldre numera bristfälliga gasledningar; Och beslöt nu efter föredragning Drätselkammaren, enär de föreslagna ledningsarbetena tydligtvis voro af behöfvet påkallade, att tillstyrka begärda anslaget beviljande, dock ansåg sig Kammaren böra dervid uttala, att önskligt vore det framställningar om så betydande anslag för arbeten, som torde i god tid kunna förutses, gjordes i sammanhang med förslaget till stat för det år arbetena skulle komma till utförande.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 58.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken gjort framställning om ett anslag af 11,800 kronor att användas dels för nya gasledningar, hufvudsakligast i Åttkants- och Repslagaregatorna dels ock för omläggning af åtskilliga äldre numera bristfälliga gasledningar, i hvilket ärende Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande men tillika uttalat önskvärdheten af att framställningar om så betydande anslag för arbeten, som torde i god tid kunna förutses, måtte göras i sammanhang med förslaget till stat för det år, arbetena skulle komma till utförande; Och beslöt nu Utskottet, som jemväl hade att yttra sig öfver framställningen i fråga, att till alla delar med Drätselkammaren instämma.

In fidem:

W. BROCKMANN.

8. Herr Byttners motion angående inrättandet af ett offentligt slakthus.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På samma gång jag har äran öfverlämna bifogade skrifvelse jämte ritning och kostnadsförslag tillåter jag mig anföra följande:

Under år 1904 inkommo därtill utsedda kommitterade till Herrar Fullmäktige med utredning öfver frågan om anläggande af ett offentligt slakthus här i staden. Kommitterade hade emellertid funnit, att kostnaderna för ett tidsenligt slakthus slutade på ett sådant belopp, att de med hänsyn till andra stora och oundvikliga utgifter för stadskassan, funno sig böra tillråda uppskof med anläggningens utförande. Från ekonomisk synpunkt sedt hafva förhållandena sedan dess näppeligen ändrat sig; men andra omständigheter göra, att tanken på anläggande af slakthus nu ånyo torde böra bringas på tal.

Den af Konungens Befallningshafvande under år 1905 fastställda stadgan för slakterier skall enligt Hälsovårdsnämndens beslut från och med den 1 nästa Juni i sin helhet tillämpas, och det kommer då att visa sig, att intet af de nu befintliga slakterierna kan såsom sådant godkännas eller genom förändringar bringas i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter.

Man torde näppeligen kunna förutsätta, att någon eller några af de nuvarande slaktarne skulle befinnas hågade att nedlägga tillräckligt stora kostnader på anläggning af nytt slakteri, enär detta knappast torde hafva utsikt att bära sig, och försök, som gjorts att bilda aktiebolag för anläggning af gemensamt slakthus hafva icke ledt till något resultat. Då tiden för den nya stadgans tillämpning inträder, torde därför måhända visa sig, att de bland slaktarne, som icke nödgats alldeles upphöra med sin rörelse, funnit sig nödsakade att förlägga densamma till platser utanför staden, där stadgan icke äger tillämpning.

På så sätt skulle emellertid kontrollen öfver slakterierna blifva utförbar och förhållandena inom slakterierna sämre än tillföre.

Den enda utväg, som synes förefinnas till ett nöjaktigt ordnande af denna för staden så viktiga angelägenhet, torde vara, att Herrar Stadsfullmäktige i enlighet med slakteriidkarnes framställning gå i författning om anläggning af ett slakthus på därtill lämplig plats samt uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inkomma med förslag i ämnet.

Jag är öfvertygad, att ett mindre slakthus för en 20- à 30,000 kronor skulle visa sig fylla behovet för en ganska afsevärd tid framåt, och får jag därför värdsamt hemställa att Herrar Stadsfullmäktige behagade besluta byggandet af ett sådant.

Karlstad den 21 Febr. 1907.

THURE BYTTNER.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som det undertecknade, slakteriidkare inom samhället, medgifna anstånd att få använda våra nuvarande slaktbodas utgår redan den 1 instundande Juni, efter hvilken tid vi sålunda se oss utan möjlighet att inom staden kunna verkställa slakt, enär hvarken tomtplats för anläggande af ett slakteri i enlighet med bestämmelserna i nu gällande »stadgar för slakterier i Karlstad» torde kunna erhållas och ej heller vi själfva se oss i stånd att inköpa dylik plats samt därå uppföra föreskrifvet slakthus, få vi härmed vördsamt anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige ville fatta beslut om uppförande af tillsvidare ett provisoriskt slakthus för en beräknad kostnad af högst 20,000 kronor, vid hvilket förhållande vi skulle förbinda oss att ej mindre hvar och en för vår del använda slakthuset, än äfven garantera staden en årlig inkomst af 1,000 kronor å detsamma, motsvarande 5 proc. å anläggningskostnaderna.

Därest denna vår billiga och på rättvisa stödda begäran icke skulle vinna Herrar Stadsfullmäktiges bifall, torde den ovillkorliga följden blifva den, att till stadens och dess innevänares skada all slakt måste ske på landsbygden, hväri genom naturligtvis den kontroll vid slakt, som uti förut nämnda stadgar föreskrifves, kommer att alldeles bortfalla, hvarförutom undertecknade, af hvilka de fleste under en lång följd af år bedrifvit slakteriyrket inom samhället och sålunda under alla dessa år erlagt skatt m. m. till staden, skulle ställas inför utsikten att behöfva upphöra med yrket på grund af konkurrensen från den mängd slakteriidkares sida, som då komma att bosätta sig å den staden omgifvande landsbygden.

Karlstad den 30 Januari 1907.

C. F. Björnberg.
Fridolf Alin.
Arvid Nilsson.
G. Chaitinsky.
J. W. Matsson.
M. S. Lundgren.
Anna Barthelson.

A. P. Anderson.
Karl Sandberg.
J. G. Nyman.
H. A. Olsson.
K. P. Dahlberg.
J. E. Magnusson.
L. Forsén.

Approximativt kostnadsförslag för uppförande af slakthus och ladugårdsbyggnader i Karlstad i likhet med bifogade skiss.

Slakteriet	9,500: —
Ladugården	6,500: —

S:ma Kronor 16,000: —

Karlstad den 20 Februari 1907.

C. A. RESARE.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad d. 22 Maj 1907.

§ 66.

Sedan till Hälsovårdsnämnden för dess yttrande remitterats en af Herr Byttner hos Stadsfullmäktige väckt motion om uppförande af ett slakthus här i staden och Nämnden vid flera sammanträden förehaft detta ärende och tillkallat Stadsveterinären i Stockholm S. Nystedt såsom sakkunnig, företogs nu detta ärende af Nämnden till afgörande, därvid till en början föredrogs Nystedts i frågan afgifna utlåtande, så lydande: Se bil.

Och beslöt Nämnden därefter att i den föreliggande frågan till Hrr Stadsfullmäktige göra följande framställning:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Hälsovårdsnämnden, till hvilken för yttrandes afgifvande remitterats en motion af hr Byttner om anläggande af ett slakthus här i staden, har under flera sammanträden behandlat denna fråga och därvid tagit i öfvervägande, huru vida ett mindre slakthus med tillhörande enkelt stall å en plats i närheten af Karlstad östra station skulle kunna för en måttlig kostnad tills vidare anordnas på någorlunda tillfredsställande sätt eller om ej med hänsyn till framtiden vore fördelaktigare att motsvarande byggnader uppfördes i enlighet med det af arkitekten O. Dymling uppgjorda förslaget till allmän slaktinrättning å det därför afsedda området i närheten af Djäknefältet, så att de framdeles kunde utan någon yttre ändring ingå som beståndsdelar uti en allmän slaktinrättning med slakthustväng.

För att i denna icke blott för slakteriödkarne utan för hela samhället ytterst viktiga fråga kunna på bästa sätt inhämta nödiga råd och upplysningar har Hälsovårdsnämnden anmodat en framstående fackman och auktoritet på detta område, stadsveterinär Sven Nystedt i Stockholm, att här på platsen taga närmare kännedom om förhållandena och med stöd af sin stora erfarenhet afgifva yttrande så väl rörande motionen och bästa sättet att tillgodose däri framställda kraf som öfver den till Hälsovårdsnämnden remitterade förslagsritningen till en saluhall i Tingvallska trädgården jämte köttbesiktningbyrå.

Då stadsvoterinär Nystedt i sitt härmed bifogade yttrande föreslagit Hälsovårdsnämnden att åter upptaga den tills vidare uppskjutna frågan om uppförande af en allmän slaktinrättning här i staden och framhållit de stora fördelar en sådan från olika synpunkter medför, vill Nämnden för den ytterst viktiga frågans rätta bedömande hos hrr Stadsfullmäktige något utförligare utveckla de skäl, som anförts för införande af slakthus- och köttbesiktningstväng.

Att människors hälsa, ja lif genom förtäring af kött eller andra till människo-föda brukliga delar af våra vanliga slaktdjur kan sättas på spel antingen till följd af, att djuren ej varit friska eller därför, att köttet genom olämplig förvaring eller behandling blifvit osundt, torde vara så pass känt, att någon vidlyftigare utredning i detta afseende ej är af nöden.

Något må dock till närmare belysning af saken här nämnas.

I utlandet ha mångtaliga gånger vid fester och dylika tillfällen hundratals människor samtidigt blifvit sjuka och åtskilliga fått sätta lifvet till på grund af förgiftning genom osund köttföda. Några sådana massinsjuknanden af denna orsak äro visserligen ej kända från vårt land; men väl konstaterade fall af köttförgiftning hafva allt emellan kommit till allmänna kännedom från olika delar af vårt land, mest när ett större antal medlemmar af samma hushåll mer eller mindre svårt angripits. Äfven här i Karlstad har förekommit, att flera personer på en gång häftigt insjuknat i diarré och kräkningar i förening med stor mattighet under förhållanden, som tydligen pekat på köttförgiftning.

Inom den medicinska literaturen omtalas vanligen endast sådana fall, där ett större antal människor samtidigt insjuknat genom förtäring af osundt kött eller sjukdomsyttningarna företett någon svårare eller ovanligare form och där man verkligen genom noggrann efterforskning lyckats bestämdt uppdaga rätta orsaken till sjukdomen, hvilket i allmänhet faller sig svårt vid spridda eller enstaka fall af dylik förgiftning.

En tysk vetenskapsman, som för ett par tiotal af år sedan sammanställde på den tiden i literaturen omtalade massinsjuknanden i Tyskland, hvilka bevisligen uppkommit genom förtäring af osundt kött i olika former, omfattande 3,000 sjukdoms- och 40 döds-fall, har särskildt betonat, att sådana fall, som förlöpa lindrigare eller endast angripa ett ringare antal människor, sällan blifva kända eller ens rätt uppfattade. Och hvein kan i själfva verket säga, hur många sjukdomsfall, yttrande sig i kräkningar, diarré, allmänt illamående och feber, ja kanske dödsfall, som tillskrifvits andra orsaker eller lämnats oförklarade, i själfva verket haft sin grund i förtärande af osunda köttvaror?

Uti K. Medicinalstyrelsens kung. ^{28/1} 1898 rörande besiktning af kött, föranledd af den nya slakthuslagen, uppräknas 10 hufvudgrupper af sjukdomar, som göra köttet efter djur *skadligt till människoföda*, förutom 14, som göra det *otjänligt*, och

4, som påkalla särskild behandling af köttet under uppsikt af förordnad besiktningsman, samt tuberkulos, som kräver olika förfarings sätt enligt detaljerade bestämmelser.

Endast om ett par af sjukdomsgrupperna må här sägas några ord.

Bland sjukdomar hos våra slaktdjur, som göra köttet skadligt till människoföda, torde i främsta rummet få räknas den grupp, som innefattas under benämningen blodförgiftningssjukdomar, enär vid de flesta hos människor uppkomna förgiftningar genom förtäring af sjukt kött visat sig, att detta just härstammat från djur, som i en eller annan form lidit af dylik sjukdom, vanligast s. k. kalfningsfeber hos kor och nafvelinflammation hos spädkalfvar («kalfambeta»). Det gift, som vid dessa sjukdomar alstras af bakterier, ökas stundom i köttet efter döden och förstöres i de flesta fall ej genom kokning.

Ett likartadt förhållande visar förskämdt kött, som ej förlorar sina farliga egenskaper genom kokning.

Vidare är det att märka, att smittämnen och af bakterier alstrade gifter genom förskämdt kött och kött efter djur, som lidit af en del smittsamma sjukdomar, lätt spridas till friskt, som kommit i beröring därmed; ja, de inficiera lokalen, där det sjuka eller skämda köttet förvaras, bordet hvarpå det ligger, fat, redskap m. m., som sedan skola användas för andra matvaror.

De på senare tider allt talrikare korffabrikerne frestas genom inbördes konkurrens att söka för billigaste pris skaffa råvaror och räcka därigenom handen åt mindre samvetsgranna landtmän, som ej försmä tillfället att afyttra kött, som de ej tilltro sig kunna offentligt utbjuda, ej heller våga själfva förtära. Det händer ju ofta på landsbygden, att husdjur i följd af sjukdomar måste nedslaktas eller att de rent af själf dö. I båda fallen är ej värdt, att ägaren behåller köttet för sitt eget hushåll; ty i alla händelser skulle nog åtminstone tjänarne vägra att förtära varan. Ej heller lär någon granne vara villig att köpa sådant kött för egen användning. Det vanliga är därför, att man söker afyttra det i närmaste stad eller till någon korffabrik, som där har sin afsättning.

Ett enda, men tillräckligt belysande exempel på, hur det i slika fall kan gå till, må här meddelas.

En slaktare i Huddinge köpte för 15 kr. kadavret efter en i injälebrand död tjur och sålde en del däraf till en korfmakare utanför Stockholm. Denna «förädlade» i hast köttet till korf samt afsände däraf till Sundsvall 50 kg. medvurst och 15 kg. falukorf samt till Hernösand 35 kg. falukorf, 30 kg. medvurst, 15 kg. berlinerkorf och 25 kg. bräckkorf. En mottagare af dessa rariteter lär ha debiterats med 135 kr.

Genom vedorbörandes raska ingrepp och med telegrafens tillhjälp lyckades man visserligen beslagtaga och oskadliggöra dessa farliga varor samt smittrena

fabriken, hvarifrån de utsändts; men det torde mest bero på någon tillfällighet, om liknande samvetslösa utprämlingsförsök uppdragas, framför allt i så god tid, att olycksdigra följder därpå kunna förebyggas.

Att tuberkulos är mycket utbredd bland husdjuren, så att hvar 15:e ko och hvar 100:e svin i vårt land lida därpå, är en känd sak. Kött af tuberkulösa djur förekommer därför allmänt i handeln. Sant är, att kött efter djur, hos hvilket tuberkulosen endast uppträtt lokalt, kan utan våda användas till människoföda, sedan de sjukligt förändrade delarna omsorgsfullt bortskurits; men i fråga om kött efter djur, som lidit af allmän tuberkulos, är förhållandet ett annat. Tillräcklig kokning dödar visserligen tuberkelbacillerna — hur det i detta afseende förhåller sig med de af dem alstrade gifterna, må lämnas dörhån —; men det kan taga flera timmar, innan ett större stycke kött blir genomkokt, till och med för att värmegraden i dess midt skall nå upp till 85° C. Ett mycket stort stycke kött blir nog därför i allmänhet ej tillräckligt kokt; och hur ställer sig saken i korffabrikerna?

Af hvad som anförts torde till fylles framgå, att en verksam köttkontroll är af nöden för att med säkerhet afskilja allt, som är till människoföda farligt eller otjänligt. Men för att en sådan kontroll skall motsvara ändamålet är det långt ifrån tillräckligt, att en företedd köttbit undersökes.

Nötdynt (blåsmasken till en hos människor ofta förekommande bandmask) är t. ex. synnerligen svår att upptäcka, om ej tillfälle finnes att få undersöka djurets inre tuggmuskler, där snyltgästen har sitt älsklingstillhåll. Denna ledtråd saknas ju, om ej hufvudet medföljer djurets kropp.

Det vanliga är emellertid, att köttvarorna sönderstyckade i smärre delar införas och försäljas på obestämda tider och å skilda ställen. Det måste under sådana förhållanden anses som en slump, om hälsopolisen får tag i ett stycke kött med påtagliga sjukliga förändringar, synnerligen som ofta bröst- och buk-hinnor eller andra delar, hvari sjukdomar företrädesvis lämna spår efter sig och som kunna gifva ledning för undersökningen, äro bortskurna.

Det slaktade djuret bör sålunda i sin helhet med inälfvor och öfriga delar i sitt sammanhang underkastas en sakkunnig granskning; men för att kontrollen skall få sin tillbörliga betydelse, måste äfven det lefvande djuret undersökas före slakten.

Båda dessa undersökningar tillsammans bereda allmänheten möjlighet att med trygghet verkställa sina uppköp af kött. Genom dessa båda hvarandra kompletterande undersökningar undanröddas ock tvifvelsmål rörande köttets användbarhet till människoföda, som i annat fall kanske skulle leda till dess kasserande.

Genom denna besiktning före och efter slakten kunna dessutom smittosamma sjukdomar hos djuren i tid upptäckas och hämmas, i stället för att de, där sådan

kontroll saknas, såsom i de små slakterierna, förbises eller rent af afsiktligt fördöljas, och förebyggandet af deras spridning försummas.

En dylik fullständig, fullt betryggande kontroll kan dock utföras endast i och genom en allmän slaktinrättning. Af lätt insedda skäl är det nämligen ogörligt att oafbrutet öfvervaka alla inom en stad och i dess omgivning spridda enskilda slakterier, de yrkesförrättningar, som där utföras, samt det kött, som från dem utlämnas.

Genom införande af en allmän slaktinrättning med ty åtföljande slakt- och köttbesiktningstvang befrias dessutom ett samhälle från de sanitära olägenheter, som vidlåda de enskilda slakterierna. Dessa sprida gärna, isynnerhet sommartiden, dålig lukt inom grannskapet, de medföra lätt föroreningar af marken med ty åtföljande förruttelseprocesser, och köttets hållbarhet lider högst väsentligt genom slakt i sådana lokaler, oafsedt saknaden af kylrum. Den snygghet och bekvämlighet, som förefinnes i en allmän under ständig uppsikt stående slaktinrättning med dess ändamålsenliga anordningar i alla afscenden, kunna ej åstadkommas i de små enskilda slakterierna.

Kommer man in i ett offentligt slakthus, finner man en stor ståtlig hall, ljus, glad samt öfver allt snygg och utan obehaglig lukt. Går man åter in i ett enskildt slakteri, om också ej af värsta sorten, får man ett yämjeligt intryck, äfven då slakt ej för tillfället där försiggår.

I ett offentligt slakthus finner man, att allt går ordentligt, snyggt och rent till; där är ingen obehaglig luft och allting ter sig på ett helt annat sätt än i de enskilda slakterierna med deras osnygghet, dåliga redskaper och anstalter, som ofta medföra onödigt djurplågeri.

Uti en allmän slaktinrättning får slaktaren för en måttlig afgift icke blott plats att slakta, utan har äfven tillgång till lysc, kallt och varmt vatten, redskap, hissar och inrättningar m. m., som han eljes skulle hålla sig själf. Slaktdjuren kunna med järnväg eller sjöledes föras direkt till slakthusen, då detta förlagts nära järnväg eller hamn. Å slaktgården finnas ändamålsenliga stallar för djuren. Slaktaren behöfver ej vråka bort magar, horn, klöfvar, svinborst m. m. eller under längre tid till stort sanitärt men gömma ihop ett större upplag af affall, utan kan lätt afyttra sådant i den handel, som alltid bedrifves med dylika varor å slaktgården.

Från alla utländska allmänna slaktinrättningar förspörjas ock de mest enstämmiga försäkringar från slaktarnas sida, att offentliga slakthus lända äfven dem till största fördel. Erfarenheten från de svenska allmänna slaktinrättningar, som hittills kommit till stånd, har icke jäfvat dessa loford.

Den osunda konkurrens, som under andra förhållanden uppstår mellan ärliga

och mindre samvetsgranna slaktare, försvinner i och med införande af allmän slaktinrättning.

Slaktarne kontrollera hvarandra med yrkesafundens stränghet, så att uppsikten så väl öfver varornas beskaffenhet som slaktdjurens behandling väsentligen skärpes och underlättas. Täflan mellan slaktarne utvecklar yrkesskickligheten och ett mildare behandlingssätt af djuren, större renlighet och mera noggrannhet i handteringen.

Djurägarne icke blott i stadens närmaste omgifning utan i hela den kringliggande provinsen sättas genom en med den allmänna slaktinrättningen hand i hand gående kreatursmarknad i tillfälle att med fördel afyttra sina göddjur, i stället för att handeln med slaktdjur plägar gå genom s. k. uppköpare, hvilka som mellanhand betinga sig oskäligen vinst. En af Värmlands hushållningssällskap utsedd kommitté för uppgörande af förslag till en slakteriförening inom Värmland har framhållit de ogynnsamma förhållanden, hvarunder djuruppfödarna i Värmland för närvarande arbeta, men tillika äfven påpekat, att dessa förhållanden äro ofördelaktiga för städernas innevånare och för konsumenterna i öfrigt, då ofta djuren gå genom flera mellanhänder, innan de hamna hos slaktarne, och konsumenterna därigenom nödgas betala köttet dyrare samt få hålla till godo med sämre varor, under det att de bästa gå till Norge. Den förhoppningen har därför uttalats, att Karlstad genom införande af en allmän slaktinrättning måtte bereda tillfälle för en slakteriförening att få till denna anstalt direkt föra sina slaktdjur.

Konsumenterna ha i en allmän slaktinrättning enda säkra borgen för sundheten och godheten hos det kött de förtära. Fruktan för, att köttet genom slakthus tvång fördyras, har en rik erfarenhet i utlandet visat vara aldeles grundlös.

Själftva slaktkostnaden är en obetydlighet i förhållande till köttets försäljningsvärde. Den verksamhet i stort, som försiggår i ett större slakthus, möjliggör därjämte tillvaratagandet af allahanda affall, som vid småslakten förfares eller rent af vållar olägenheter. Detta motväger delvis kostnaderna. Vidare må märkas försäljningen till billigt pris af sämre kött, delvis äfven efter sjuka djur, men dock användbart till människoföda, särskildt efter vederbörlig behandling i slaktinrättningen. Denna anordning räddar i många fall djurägare från förlust. Kött, som på grund af misstänkt utseende visas tillbaka, då det utbjudes utan fullständig undersökning, kan här, där undersökning af djuret före och efter slakten ådagalagt dess ofarlighet till människoföda, finna afsättning. Den kreatursförsäkring mot slaktrisk, som plägar anordnas i samband med allmänna slaktinrättningar, gifver djurägaren tillfälle att för en ringa peuning erhålla ersättning för djur, som vid slakten befinnes sjukt och mindre eller alls icke matnyttigt.

På grund af officiella svar från magistratsämbetena i 560 tyska städer af

olika storlek & förfrågningar rörande slakthustvångets inverkan på köttpriserna och de offentliga slakthusens förräntning har medicinalrådet Kjerrulf i Stockholm visat:

- 1) att köttet icke fördyras genom slakthus- och besiktnings-tvång;
- 2) att de offentliga slakthusen förränta sig;
- 3) att köttpriserna bero på tillgång och efterfrågan, särskildt på kreaturspriserna;
- 4) att köttets beskaffenhet i allmänhet blir mycket bättre efter slakthusens öppnande, hvarför man kan beräkna en relativ prisförminskning å köttet;
- 5) att köttpriserna någon gång stiga strax efter slakthusens öppnande eller åtminstone att slaktarne försöka att åstadkomma en prisförhöjning, men att priserna snart på grund af konkurrensen återgå till sin förra höjd;
- 6) att köttpriserna i städer med slakthustvång och obligatorisk köttbesiktning icke ställa sig högre än i grannstäder, som sakna nämnda tvångsåtgärder;
- 7) att näringsfriheten snarare ökas än minskas därigenom, att hvem som helst, som uppfyller de för slaktinrättningens begagnande gifna föreskrifterna och som erlägger de härför bestämda afgifterna, äger rätt att där slakta eller låta slakta.

«Jag har» säger medicinalrådet Kjerrulf «genom det insamlade materialet alldeles ovedersägligt bevisat, att köttet ej fördyras genom slakthus- och köttbesiktnings-tvång samt att offentliga slakthus kunna bära sig, och tillåter jag mig därför till sist såsom ett önskningsmål uttala den förhoppningen, att motståndarne till den ifrågavarande reformen en gång för alla skola hafva förlorat lusten att använda dessa af dem förut så gärna använda skälen emot en af vår tids största hygieniska reformer.»

Att köttpriserna ej höjas genom slakthustvångs införande samt att de allmänna slaktinrättningarna bära sig, torde väl för öfrigt framgå redan af den ofantliga spridning, sådana anstalter under de senare åren fått i utlandet. Skulle en ökning af köttpriserna genom slakthustvånget verkligen inträda med ett öre kilogrammet — den högsta ökning man anser skulle kunna komma i fråga —, är väl en sådan af ringa betydelse i jämförelse med den säkerhet och trygghet, som ett ordnad slaktväsen medför, för att ej tala om den förbättring af köttets beskaffenhet, erfarenheten visat blifva en följd af reformen.

När slakt- och köttbesiktnings-tvång infördes i Malmö i sept. 1904, sökte enstaka handlande att höja priset på kött, i synnerhet på sådant af bättre kvalitet. Det visade sig emellertid omöjligt att hålla de högre priserna uppe; redan efter några veckor sjönko de till normal höjd, och det har sedermera icke kunnat iakttagas någon stegring af köttpriserna i Malmö, förorsakad af det där tillämpade slakt- och köttbesiktnings-tvånget.

Redan den första tiden efter öppnandet af det offentliga slakthuset i Göteborg

(15 Nov. 1905) slaktades ett icke obetydligt antal storboskap. «Flertalet af dessa», säges i Göteborgs hälsövardsnämnds årsberättelse för 1905, äro utgjorts af större göddjur, däraf ett ovanligt stort antal oxar, som lämnat ett kött i kvalitet vida öfverträffande hvad vi här förut varit vana vid att få och en köttmängd dubbelt så stor som förut efter då slaktade mindre djur, hvadan inträffat, att priserna på nötkött i stället för att stiga, som mången före slakthusets öppnande motsåg, i stället sjunkit och bibehållit sig lägre än förut under den tid af året, som detsamma varit i verksamhet. Därigenom att slakthuset så lifligt anlåtats, har konkurrensen slaktarne emellan åstadkommit den verkan, att bättre djur än förut hitförts, hvars kött varit lättare att afyttra, just därför att allmänheten redan från början, då ingen prisstegring därå visat sig, lämnat det företräde, som varit försedt med offentliga slakthusets stämpel. Orsaken därtill är ju också alldeles klar, enär besiktningen af kött, slaktadt i det offentliga slakthuset och härstammande från djur, som kunnat undersökas så väl före som efter slaktningen, då alla djurens inälfvor funnits tillstädes för undersökning, lämnar en bra mycket större garanti, än då endast djurkropp utan tillhörande inälfvor på en besiktningsbyrå föreläggas till undersökning. Kött efter djur, slaktade i slakthuset under hygieniska förhållanden, blir ju också ända från början snyggt behandlad till stor skillnad från sådant, som landsvägaledes eller med båt och järnväg oftast lång väg måste hittransporteras, då det under transporten nästan alltid på ett eller annat sätt blir utsatt för förorening.»

En sorts människor torde nog ej med blida blickar se en allmän slaktinrättning, nämligen sådana som finna sin uträkning vid att handla med dåliga, underhaltiga, till och med hälsovådliga varor och ej sky att för den skull sätta sina medmänniskors hälsa, kanske lif, på spel.

Såsom förut är nämnt kan förkämpt kött erhålla farliga egenskaper, som ej försvinna genom kokning. Redan en kort förvaring af köttet i de osunda enskilda slakterierna är ofta tillräcklig för att inleda de förändringar af dess beskaffenhet, som gifva upphof till bildandet af gifter, som ej förstöras genom kokning och som äro farliga för människors hälsa. Annorlunda ställer sig köttets hållbarhet i ett offentligt slakthus med dess ojämförligt sundare luft och större snygghet och renlighet i alla afseenden. Finnes därjämte, såsom fallet plägar vara vid tidsenliga slakthus, ett särskildt kylhus, kan köttet förvaras och hållas oskadadt, tills det hinner försäljas.

De fördelar, ett sådant kylhus bjuder slaktarne, bidraga i hög grad att försona dem med det i början ovana slakthustvånget. De kunna i kylhuset ha förråd utan hänsyn till väderlek och konsumtionsförhållanden och utan att betungas med utgifterna för hållandet af levande kreatur. Och hela allmänheten får genom kylhuset väsentligen bättre kött. Man vet ju, att köttet af nyslaktade kreatur är

segt och torrt och blir användbart för köket först sedan med dödsstelhetens inträde en mjölksur reaktion försiggått i musklerna.

Det är denna, som ger köttet dess smak, och ju längre muskeltrådarna och bindväfven äro utsatta därför, dess starkare blir smaken. Det är just denna mogningsprocess, som köttet undergår i ett kylhus, medan det på samma gång är på bästa vis konserveradt genom att förvaras under inverkan af en ständigt torr och kall luftström. Därigenom bevaras köttet friskt på helt annat sätt än i vanliga iskällare, där luftningen är dålig och köttet ofta är i beröring med den mer eller mindre oreña isen.

Kylhuset är sålunda en af de viktigaste byggnaderna i en tidsenlig slaktgård. Det är behöfligt icke blott för åstadkommande af ett prima kött, utan äfven för en jämnare användning af slakthuset. Endast i kylhuset kan lämplig temperatur och tillräckligt torr luft för köttets förvaring åstadkommas; härför är vanlig afkylning medels köttets läggande på is icke tillfyllesgörande. Kylhuset är med ett ord det enda lämpliga ställe, som erbjudes för köttets förvarande under längre tid i fullgodt skick. Hvilken afsevärd förmån detta innebär i fråga om en vara, som så lätt tager skada af så väl en högre värmegrad som frysning, inses lätt.

Särskildt må framhållas, hurusom kylhuset ej blott medgifver en mera ekonomisk anordning af slakthuset, då slakten ej behöfver med samma nödvändighet förläggas till viss dag före försäljningen, utan kan ske tidigare, då köttet under tiden förvaras i kylhuset samt snarare vinner än förlorar i godhet därigenom.

Efter denna utveckling af de skäl, som tala för införande af slakt- och köttbesiktningstväng i allmänhet, öfvergår Hälsovårdsnämnden till förhållandena här i staden och vill då först erinra om, att Karlstad var den första stad i vårt land, som fattat beslut om uppförande af ett offentligt slakthus, nämligen år 1891. Beslutet förklarades emellertid som bekant af K. Befallningshafvande och K. Maj:t ogiltigt såsom stridande mot då gällande lag om näringsfrihet. Först år 1899, då den 1897 utfärdade lagen angående köttbesiktning och slakthus ändrades därhän, att lämplig afgift får upptagas för köttets besiktning och stämpling samt till betäckande jämväl af kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll jämte skälig ränta å anläggningsskapitalet, sattes städerna i stånd att på allvar taga i tu med frågan om uppförande af offentliga slakthus.

Den kommitté, som redan i sept. 1897 af hrr Stadsfullmäktige utsågs att utreda och förberedelsevis behandla den af Hälsovårdsnämnden å nyo väckta frågan om inrättande af ett offentligt slakthus här i staden, afgaf i sept. 1904 sitt utlåtande.

Kommitterade, som voro lifligt öfvertygade om nyttan af att få till stånd ett offentligt slakthus med ty åtföljande slakt- och köttbesiktningstväng och att detta skulle bereda samhället högst väsentliga fördelar, ansågo sig därför böra förskaffa af fullt sakkunnig person upprättade fullständiga ritningar och kostnadsförslag och

vände sig i detta syfto till arkitekten O. Dymling i Göteborg. Enligt denues kostnadsberäkningar skulle uppförandet af samtliga för slakthusanstalten erforderliga byggnader samt anstaltens ordnande draga en kostnad af 233,000 kr., hvartill komme 16—17 tusen kronor för framdragande af körväg till den föreslagna platsen för inrättningen i närheten af Djäknefältet. Arkitekten Dymlings beräkning rörande sannolika utgifterna för och inkomsterna af slakthusets drift utvisade ett gynnsamt resultat, men föreföll kommitterade väl optimistisk. Kommitterade trodde sig icke kunna förorda så höga afgifter som hr Dymling beräknat eller godkänna hans antagande af antalet slaktdjur, som komme att i slakthuset slaktas eller besiktigas. Inkomsterna skulle sålunda med nedsättning af siffrorna i dessa båda afseenden blifva väsentligt mindre, än hr Dymling ansett troligt, och en årlig brist af 685 kr. uppstå, ehuru intet beräknats för ränta och amortering å anläggningskostnaden. Kommitterade voro dock öfvertygade om, att den jämförelsevis obetydliga utgiften, staden skulle kunna få vidkännas för slakthusets underhåll och drift under de första åren af dess tillvaro samt den förlust, som skulle uppstå däraf, att ränta och amortering å anläggningskostnaden först längre fram komme att erhållas, skulle mer än väl uppvägas af de väsentliga fördelar, som skulle tillskyndas stadens invånare genom införandet af slakt- och köttbesiktningstväng samt uppförandet i sammanhang därmed af ett offentligt slakthus och kommitterade skulle icke tvekat att tillstyrka hrr Stadsfullmäktige att oaktadt ett mindre gynnsamt ekonomiskt resultat sannolikt vore att under den första tiden förvänta, redan nu besluta slakthusets uppförande, om icke kommitterade ansåge försiktigheten mana till uppskof med hänsyn till de betydande kraf, som för närvarande ställas på stadskassan för rodan beslutade eller oundvikligen förestående utgifter.◄

Kommitterade hoppades dock, att med den tillväxt i innevånareantal, staden på senare tid haft att uppvisa och man på goda grunder kunde antaga komma att fortgå, den tid ej vore synnerligt aflägsen, då slakthuset kunde blifva en verklighet, och ansågo därför klokheten bjuda, att en plats afsattes för det blifvande slakthuset.

Uti sitt yttrande öfver kommitténs betänkande anförde Hälsovårdsnämnden den 21 Dec. 1904 bland annat följande:

◄Hälsovårdsnämnden, som är lifligt öfvertygad om nyttan för att ej säga nödvändigheten af en allmän slaktinrättning äfven här i staden för behöflig och tillbörlig köttkontroll samt för kötthandelns ledande in på sund och redbar väg och likaledes tror, att den gynnsamma erfarenhet, som i utlandet vunnits om sådan inrättnings förräntning och köttprisernas förhållanden efter införande af slakt- och köttbesiktningstväng, äfven här borde finna bekräftelse, håller dock före, att försiktigheten med hänsyn till den misstro och tvekan, som till äfventyrs i början kunde komma att möta ett så för vårt land nytt och opröfvadt företag, manar till

att ej för den första tiden bygga på den särskildt i Tyskland vunna gynnsamma erfarenheten, utan hellre räkna med låga slaktafgifter och måttlig tillförsel af slaktdjur, samt att tillsvidare se bort från de väsentligt ökade inkomster och öfriga fördelar förläggningen af en påtänkt och sannolikt till stånd kommande värmländsk slakteriförenings verksamhet till stadens allmänna slaktinrättning helt visst skulle tillskynda denna.»

Då Hälsovårdsnämnden ansåg sig böra biträda kommitténs tillstyrkan att låta frågan om en allmän slaktinrättning här i staden hvila, betonade dock Nämnden på samma gång en sådan inrättnings stora vikt och betydelse för samhället och hemställde, att frågan så snart sig göra lät borde upptagas, när någon erfarenhet hunnit inhämtas från de allmänna slaktinrättningar, som då voro under anläggning eller redan öppnats i andra städer inom vårt land samt att plats därför borde afsättas för en blifvande slaktinrättning.

Sedan Hälsovårdsnämnden afgaf detta sitt yttrande, har åtminstone tillräcklig erfarenhet vunnits inom vårt land rörande köttprisernas förhållande till slakt- och köttbesiktningstvang, bekräftande hvad medicinalrådet Kjerrulf med stöd af erfarenheten i utlandet därom yttrat och utvisande, att köttet ej fördyras. Från Göteborgs offentliga slakthus meddelas ju till och med, att icke blott vida bättre kött och i rikligare mängd erhållits, utan ock att priserna i stället för att stiga sjunkit.

Den inom slakthuskommittén uttalade åsikten, att slakthuset skall kunna förrenta sig, då stadens innevånareantal stigit tillräckligt, och den på stadens framåtskridande grundade förhoppningen, att den tid ej vore synnerligt aflägsen, då slakthuset kunde blifva en verklighet, förtjäna helt visst uppmärksamhet nu, då det visat sig, att stadens innevånareantal, som från 9,170 den 1 jan. 1894 stigit till 13,572 den 1 jan. 1904, i slutet af 1906 redan uppgått till 15,296.

Värmlands regementes förestående förläggning i Karlstad är ock ett förhållande, som ej må lämnas ur sikte såsom ytterligare tillkommen anledning att nu taga upp slakthusfrågan.

Den liflighet i handel och vandel och företagsamhet i olika riktningar, som på senare tiden visat sig inom vårt samhälle, är ock en omständighet, som ej i samma grad gjorde sig gällande, då slakthusfrågan förut var föremål för hrr Stadsfullmäktiges uppmärksamhet.

Men hvad som gjort den aktuell är den af hr Byttner väckta motionen och den utredning, stadsveterinär S. Nystedt ägnat frågan om bästa sättet att tillgodose däri framställda kraf.

De nya synpunkter, stadsveterinär Nystedt framställt, och det uppslag, han gifvit till slakthusfrågans lösning, lämna icke rum för någon tvekan hos Hälsovårdsnämnden om rätta lösningen af den uppgift för staden, hr Byttners motion

innebär, på samma gång en ny och säkrare väg banas till uppnående af det önskemål, som allt sedan 1891 stått som ett af de allra viktigaste i fråga om stadens sanitära förkofran.

I sammanhang härmed vill Hälsovårdsnämnden erinra om det anslag till uppförande af ett offentligt slakthus här i staden, som finnes inrestående i Karlstads sparbank, för närvarande uppgående till 29,711: 35 kr.

För staden borde det utan tvifvel vara en hederssak att icke längre dröja med vidtagande af nödiga åtgärder för uppnåendet af det önskningsmål, Karlstads sparbank genom sitt anslag behjurtat, då ju dess styrelse, som det heter i ett protokoll den 31 maj 1889, eljes befarade att frågan om uppförandet af det för samhället så viktiga slakthuset komme att tills vidare undanskjutas.

På grund af hvad som anförts får Hälsovårdsnämnden hos hrr Stadsfullmäktige hemställa:

att åt Hälsovårdsnämnden uppdrages att snarast möjligt låta arkitekt O. Dymling omarbete de af honom uppgjorda slakthusritningarna för Karlstad med hänsyn till den af stadsveterinär Nystedt föreslagna platsen och den bifogade situationsplanen samt däröfver uppgöra kostnadsförslag;

att i sammanhang härmed åt Drätselkammaren uppdrages att låta verkställa för kostnadsberäkningarna nödiga afvägningar och jordborrningar m. m. å den ifrågasvarande platsen;

att till betäckande af kostnaderna för ritningarnas omarbetning jämte öfrig utredning i slakthusfrågan beviljas Hälsovårdsnämnden ett förslagsanslag af ett tusen kronor.

Så snart omarbetning af slakthusritningarna hunnit utföras och kostnadsberäkningar uppgöras, skall Hälsovårdsnämnden ofördröjligen inkomma till hrr Stadsfullmäktige med slutligt utlåtande rörande hr Byttners motion och förslag till åtgärder, som med anledning af densamma kunna anses böra af staden vidtagas.

Karlstad den 22 Maj 1907.

Å Hälsovårdsnämndens vägnar:
N. LUNDBERG.

C. Lidberg.

Till Karlstads Hälsovårdsnämnd.

Af Hälsovårdsnämnden anmodad nedresa till Karlstad för att biträda med råd och upplysningar beträffande frågorna om uppförandet af *offentligt slakthus, köttbesiktningebyrå* och *saluhall*, har jag vid ett par dagars besök därstädes under ledning af Hälsovårdsnämnden samt stadsarkitekten och stadsveterinären i Karlstad sökt sätta mig in uti, dels de lokala förhållanden, som kunna inverka på nämnda frågors lösning, dels de utredningar och förslag, som redan gjorts för ordnandet af ifrågakvarande angelägenheter, och får jag härmed vördsammast angifva den åsikt, jag bildat mig därom.

Provanteringsfrågan är synnerligen aktuell i Karlstad likaväl som i de flesta andra af rikets städer, och synes Karlstad vara i största behof af, att densamma utan minsta dröjsmål får en lösning i rätt riktning.

Ett exempel på, huru omständlig Karlstads fläskprovantering för närvarande är, torde böra anföras.

Så lär det rätt ofta hända, att svin uppköpas i Skåne af någon kreaturshandlare, slaktas där, hvarpå de försändas till en kommissionshandlare i Stockholm, som afyttrar dem till en engros kött- och fläsk-handlare i Karlstad, hvilken i sin tur försäljer till därvarande detaljhandlare, hvarpå det sålunda vidtberesta fläsket slutligen utminuterar till konsumenterna.

Med en dylik organisation kan man ej hysa förhoppning om lägre fläskpriser, och liknande omständliga och fördyrande leveransförhållanden lära äfven vara rådande beträffande öfriga köttvaror.

Skulle det då kunna gestalta sig annorlunda? Ja, Karlstad med sitt gynnsamma läge kunde påräkna en *direkt* tillförsel af slaktdjur vida öfver lokalbehofvet, om staden blott finge ordnade slakthusförhållanden. I förut framlagda slakthusutredningar har påpekats, hurusom järnvägstillförseln af slaktdjur i hög grad kunde utvecklas i och med ett offentligt slakthus, och kunde säkerligen ett slakthus i Karlstad påräkna en rätt betydande slaktdjurstillförsel järnvägsledes från norra och östra delarna af Värmland, i all synnerhet, om den tilltänkta slakteriidkareföreningen blefve bildad och den förlade sin verksamhet till Karlstads slakthus.

Anläggandet af den nya, tidsenliga hamnen i Karlstad gifver dessutom vid handen, att ett offentligt slakthus, förlagdt i närheten af hamnen, äfven skulle kunna upparbeta en betydande tillförsel *sjöledes* af slaktdjur.

Karlstad är den af kuststäderna vid Väneren, som till följd af sitt dominerande läge vid denna Sveriges Michigan kan och bör draga till sig handeln från Vänerens alla kustorter och blifva brännpunkten för Vänerens handelsflotta. Flera trakter omkring Väneren, såsom kring Vänersborg, Ekens skärgård, Lidköping, Hellekis, Mariestad, Bromö, Sjötorp, Otterbäcken m. fl. hafva en rik kreatursuppfödning,

men afsätta sina kreatur nu förnämligast på aflägsnare håll. Hittills hafva i dessa trakter hufvudsakligast lagts an på uppfödandet af mjölkdjur; men skulle helt säkert slaktdjursuppfödningen äfven taga fart därstädes, om närbelägna, bekväma afsättningsorter med ordnade slakthusförhållanden tillkommo. Erfarenheten i andra länder har nämligen otvetydigt visat, att slaktdjursuppfödningen säkert utvecklas, i samma mån kött handeln genom slakthusorganisation vinner stabilitet.

Finge Karlstad i tid ett tidsenligt slakthus, innan någon annan stad vid Vänern hunne taga ledningen från Karlstad, skulle med största säkerhet samma erfarenhet komma att göras beträffande slaktdjursuppfödningen i de nämnda trakterna i och för leverans på Karlstad. En dylik utveckling skulle så mycket säkrare kunna åstadkommas, som kreatursfrakter sjöledes, då fråga är om regelbundna, ordnade sådana, ställa sig väsentligt billigare än järnvägsfrakter. Organisationen kunde bli följande. Karlstads kreaturshandlare bestämde vissa uppköpsdagar för slaktdjur i närheten af de för kreatursinlastning lämpligaste hamnarna vid Vänern. En särskild ångbåt inreddes för att minst en gång i veckan taga större kreatursfrakter på Karlstad. (Öfriga dagar i veckan kunde den användas för andra frakter).

Med tanke på denna organisation vore det emellertid af vikt, att slakthuset blefve förlagdt så nära nya hamnen som möjligt. Visserligen hafva Stadsfullmäktige förut anvisat en tomt å Djäknefältet i och för slakthus; men då frågan i och med nya hamnanläggningen kommit i ett nytt läge, anser jag det vara önskvärdt, att tomtfrågan tages under förnyad ompröfning.

Staden äger å *Herrhagen* ett område, (se bilagda af stadsarkitekten, stadsveterinären och undertecknad uppgjorda förslag till situationsplan för ett slakthus å Herrhagen), som kan sägas vara en fullt idealisk slakthustomt. Den får bekväm järnvägsförbindelse till den planerade hamnbangården och således anslutning till såväl statens som Karlstad—Munkfors' järnväg. Likaså blir sjöförbindelsen synnerligen bekväm, i det så väl de båtar, hvilka komma att frakta slaktdjur till Karlstad, som de, hvilka eventuellt komma att frakta kött från slakthuset, kunna få tilläggsplats i närheten af slakthuset.

Tomten får en naturlig begränsning åt öster och söder genom järnvägen och hamnområdet. I norr och väster har tomten äfven en naturlig begränsning emot den bebyggda stadsdelen genom lämplig dosering.

Vägar finnas redan till tomten, vattenledningen är utdragen i närheten, och blefve det mycket lätt att från Vänern upp-pumpa erforderligt spolvatten.

Möjligheterna för afloppet från tomten äro gynnsamma samt mark- och terrängförhållandena i öfrigt synnerligen ändamålsenliga. Af utomordentlig betydelse för ett slakthus på angifna plats vore, att is i myckenhet bekvämt och billigt kunde upptagas och slakthuskylhuset använda naturis i stället för det mycket

dyrbara maskinkylningssystemet. Härigenom kunde anläggningskostnaderna för slakthuset väsentligt reduceras, och anser jag, att ett slakthus för Karlstads nuvarande storlek och behof skulle sålunda kunna uppföras för en kostnad af omkring 200,000 kronor.

Komme det offentliga slakthuset att förläggas till nämnda plats, anser jag, att dess verksamhet i alla afseenden skulle kunna gynnas. Det skulle helt visst komma att ej allenast tillförsä lokalbehovet, utan äfven kunna upparbetas till ett afsevärdt exportslakthus, genom att Vänertrakternas hela slaktdjurshandel kunde ledas till Karlstad och slaktdjuren där omsättas i förstklassigt kött och förstklassiga köttprodukter, som, så snart lokalbehovet fyllts, exporterades till andra orter i landet.

En dylik utveckling skulle äfven hafva det gynnsammaste inflytande på öfriga handeln och affärsverksamheten i Karlstad. I och med slaktdjurshandeln på Karlstad, skulle annan handel från de slaktdjurslevererande orterna dragas dit och Karlstad blifva en verklig centralpunkt, framförallt för trakterna kring Vänern. Detta skulle tydligtvis i sin mån på det kraftigaste befordra Karlstads *hela* utveckling.

Beträffande alla de uppgifter, ett offentligt slakthus har att fylla, vill jag erinra om följande:

Karlstads offentliga slakthus får viktiga uppgifter gent emot:

1. konsumenter af kött och köttvaror i Karlstad;
2. allmänna hygien och ordningen i staden;
3. producenter af slaktdjur;
4. slakteriidkare;
5. kötthandlare;
6. industrin;
7. allmänna handeln; samt
8. slaktdjuren.

Uppgifter gentemot konsumenterna

af kött och köttvaror äro dels af *hygienisk* dels af *ekonomisk* natur. Slakthuset i förening med en ordnad köttbesiktning kan skydda konsumenterna för en del sjukdomar, som de kunna förvärfva genom förtärandet af kött eller fläsk, exempelvis för trikiner, bandmask- och dynt-sjukdomar, mjältbrand, mul- och klöf-sjuka, rotz, vissa köttförgiftningar samt enligt många åsikt i viss mån äfven för tuberkulos. Att slakthusen förmå detta har erfarenheten tydligen visat. Å trakter, där sådana varit i verksamhet några år, ha exempelvis dynt- och trikin-sjukdomarna blifvit allt sällsyntare hos slaktdjuren och i samma mån motsvarande sjukdomar hos männi-

skorna aftagit. Detta är ock en helt naturlig följd af, att man vid slakthusen är ytterst angelägen om, att alla vid besiktningen anträffade smittämnen oskadliggöras.

Slakthusets *ekonomiska* uppgift gentemot konsumenterna är att söka undanrödja all bedräglig kötthandel.

Inom hvarje kår finnes alltid en eller annan mindre samvetsgrann individ, så ock inom kötthandelskåren. Under oordnade förhållanden kan en sådan tillfogad köttköparen, d. ä. konsumenten ekonomisk skada. Så kan han utbjuda hästkött för att vara det alltid dyrare nötköttet, getkött för fårkött, hundkött för svinkött, kattkött för harkött, folkött för kalkkött, och, hvad värre är, köttet efter sjuka och själfödda djur för att vara godt kött, o. s. v.

I alla dylika fall tillskyndas ju konsumenten genom att för det sämre köttet betala det bättre pris en ekonomisk förlust, och i sistnämnda fallet dessutom ofta skada till hälsan.

Sådant kan det offentliga slakthuset komma att förhindra.

Uppgifterna gentemot allmänna hygien och ordningen i staden.

Känt är, hvilka hygieniska olägenheter en del privata slakterier orsaka. Då med all sannolikhet alla privata slakteriidkare — icke allenast inom Karlstad utan äfven de i grannskapet af staden — komma att förlägga sin verksamhet till det allmänna slakthuset, undanrödjas de nämnda hygieniska olägenheterna.

I saknad af allmänt slakthus möter det svårigheter att ordna kreaturstransporterna inom staden. De privata slakterierna ligga kringströdda här och hvar, och slaktdjuret måste transporteras till dem, och få under dessa transporter ledas utmed ofta lifligt trafikerade gator, och det är hvarken nyttigt eller trefligt.

Då slakthuset börjat, försvinna dessa olägenheter, ty till slakthuset kunna nära nog alla djur föras järnvägsledes eller sjöledes och behöfva ej så ofta ledas genom staden.

Uppgifter gentemot producenterna.

Slakthusets uppgifter gentemot producenterna af slaktdjur, d. ä. jordbrukarna blifva äfven rätt afsevärda. Landtbrukarna kunna få bättre betaldt för sina slaktdjur, därigenom att de kunna sända dem direkt till slakthuset och där utan anlitande af onödiga mellanhänder sälja dem till högsta möjliga pris efter dagens notering. Regelbundna noteringar från slakthusmarknaderna offentliggöras, hvarigenom det möjliggöres för landtbrukaren att tillförlitligare beräkna uppfödning af och handel med slaktdjur. Han uppmuntras därigenom till att bättre lägga sig vinn om uppfödandet af slaktdjur och att öka sin slaktdjursstock, hvilket i sin tur tydligtvis skall fördelaktigt inverka på kött-tillgången och köttpriserna.

Landtbrukaren, som skickat djur på det offentliga slakthuset, kan där få reda på, om ett eller annat af djuren varit behäftadt med någon allvarsammare sjukdom, och om så varit förhållandet, kan han ofördröjligen vidtaga lämpliga mått och steg för sjukdomens bekämpande. Af utomordentlig vikt är detta vid fall af smittosamma husdjursjukdomar, exempelvis mjältbrand, svinpest, rödsjuka, tuberkulos!

Inom en kreatursbesättning inträffa rätt ofta sjukdomsfall. Ofta passas en landsslaktare då genast på att för en spottstyfver tillhandla sig patienten, som han snart i form af kött inlevererar till staden. Både landtbrukaren och stadsbokonsumenten bli lidande härpå. Vid slakthuset kan däremot ägaren till sjuka djur i en hel del fall få köttet steriliseradt, så att det utan minsta risk kan användas.

Uppgifter gentemot slakteriidkarna.

För slakteriidkarna får slakthuset stora uppgifter att fylla. Till en tid, då slakthusidén ännu ej var inarbetad, ställde slakteriidkarna sig i häftig opposition däremot. De sågo däri endast en besvärande kontrollanordning och ville ej gärna frivilligt förlägga sin verksamhet till dessa inrättningar. Nu har motsatta förhållandet inträdt. De ha funnit slakthusorganisationen vara det kraftigaste stödet för deras näring, hvarför de numera ifrigt understödja densamma.

Af alla de fördelar, slakthuset erbjuder slakteriidkaren, torde följande särskildt böra påpekas:

Han kan utan mellanhänder förskaffa sig lämpliga slaktdjur och behöfver följaktligen ej längre hålla särskilda kringresande kreatursuppköpare.

Han behöfver ej längre underhålla ett privat slakteri, då slakthuset mot jämförelsevis små afgifter tillhandahåller honom allt hvad han fordrar för sin handterings bedrifvande.

En slakteriidkare med små tillgångar har vid ett offentligt slakthus lika stora möjligheter att på ett i allo förstklassigt sätt utöfva sin förrättning som en kapitalstark slaktare, hvilket har till följd, att slaktarnas antal ökas och större konkurrens uppkommer, till nytta för köttkvaliteten och köttpriserna.

Slakthusets allmänna kylhus medför slaktarna stort gagn. Under nuvarande förhållanden kunna ej slaktarna med mindre tillgångar förskaffa sig kylhus och följaktligen ej förvara köttet mer än ett par dagar, sommartid knappast det.

För att kött skall blifva godt och *mört* måste det emellertid *mogna*, och det tager flera dagar i anspråk.

Man hör så ofta anmärkas, att man ej kan få *mört* kött. Det är beroende på, att slaktarna med få undantag när ej hafva anordningar för att tillräckligt länge förvara köttet,

Det offentliga slakthuset kommer att lämna tillfälle för *alla* slaktare att förvara kött i slakthusets kylhus, då köttet äfven under den hetaste sommartid kan bibehållas fullt friskt ända till 3 veckor. Detta har äfven den fördelen för slaktarna, att de kunna passa på göra stora uppköp af slaktdjur vid låga noteringar, nedslakta med samma och sedan förvara köttet i kylhuset och därifrån leverera ut i mån af efterfrågan, något som tydligtvis äfven inverkar förmånligt på köttpriserna.

Så kan en slaktare vid det offentliga slakthuset beredas tillfälle få *allt* slaktaffall tillgodogjordt. Vid privata slakterier förkommer en mängd däraf, såsom en del inälfvor, blod, klöfvar, horn. En af slakthusets viktigaste principer är, att ej något enda grand af djuren får gå förloradt, utan allt, som ej kan användas till människoföda, tillvaratages för tekniska ändamål.

Uppgifter gentemot kötthandlare.

I och med de nu nämnda fördelarna för slakteriidkarna tillgodoses äfven kötthandlarnas intressen.

Kötttillgången blir jämnare, köttkvaliteten bättre och osunda konkurrensen, genom att sjukt och dåligt kött utbjudes för prima, förhindrad.

Ja, hela kötthandeln vinner i stabilitet.

Uppgifter gentemot industrien.

I anslutning till det offentliga slakthuset kommer helt visst industri att uppblomstra. Af fabriker, som hafva särskildt gagn af att ligga i närheten af ett offentligt slakthus, torde följande kunna nämnas:

korffabriker, talgsmältningsfabrik, margarin- och flott-fabriker, garfveri, stearin-fabrik, anstalt för torkning och bearbetning af tarmar.

Tydligt är, att det offentliga slakthuset kraftigt skall beforda utvecklingen af dessa industrigrenar, hvilka, då endast här och där kringspredda privata slakterier förse dem med råmaterial, ofta föra en tynande tillvaro.

Uppgifter gentemot allmänna handeln.

På allmänna affärlifvet och handeln i staden kommer slakthuset helt visst såsom förut nämnts äfven att utöfva gynnsamt inflytande. Den regelbundna tillförsele af slaktdjur kommer att draga med sig ökad tillförsel äfven af andra landtbrukets produkter, och den systematiska organisationen för handeln med kött kan tjäna som godt föredöme för den andra handeln,

Slaktdjurens vinst.

För slaktdjuren kommer slakthuset att bli en välgörenhetsinrättning.

Där kan djurplågeri, som under oordnade förhållanden bedrifves vid transport och slakt af kreatur, undanrödjas.

Då djuren järnvägsledes eller sjöledes anländt till slakthuset, kontrolleras af en besiktningsveterinär, att de varit ordentligt lastade, utfordrade och vårdade under resan, på slakthusmarknaden få de all nödig vård och slaktas sedan med användande af smärtfria slaktmetoder, allt under slakthusförvaltningens kontroll.

Sedan jag sålunda påpekat en del sakförhållanden beträffande dels den nuvarande organisationen med slaktdjurs- och kött-handeln i Karlstad, dels den eftersträfvade, vill jag yttra mig öfver det af arkitekten O. Dymling uppgjorda förslaget till offentligt slakthus i Karlstad, samt öfver en af hr Thure Byttner hos stadsfullmäktige väckt motion, att Karlstad nu skulle uppföra en provisorisk slakthall för en kostnad af 20,000 kronor, hvilken skulle kunna förhjälpa Karlstads slakteriätkare ur de stora svårigheter, de iråkat beträffande deras privata slakterier dels på grund af dröjsmålet med det för så många år sedan projekterade offentliga slakthuset, dels på grund af den för Karlstad utfärdade nya slakteristadgan, enligt hvilken slakterierna därstädes ej längre fylla de fordringar, som skola ställas på dem.

Vid granskning af de af arkitekten Dymling uppgjorda ritningar till offentligt slakthus i Karlstad har jag funnit dem vara i det stora hela ändamålsenliga, men på grund af den rätt hastiga utveckling, som Karlstad företer, skulle jag vilja föreslå en något förändrad situationsplan för de olika byggnaderna (se bilagda förslag). Denna plan har fördelen af att erbjuda lättare och regelbundnare utvidgning af de olika byggnaderna, hvilket är af utomordentlig vikt för en stad, som är stadd i rask utveckling. Dessutom erbjuder den möjlighet att från början bygga slakthuset i mindre skala, endast för tillfälliga behovet. I mån som behovet växer, kunna tillbyggnader ske utan rubbning vare sig i planen eller slakthusets drift.

Vidare vill jag föreslå att i och för kylhuset använda afkylningssystemet med naturis i stället för maskinkylningssystemet, som är mycket dyrbart såväl i anläggningens kostnad som i drift. Naturisystemet kan med stor fördel användas för mindre kylhusanläggningar å ställen, där man har säker och bekväm tillgång på is.

På grund af, dels att slakthuset till en början kan byggas mindre än hvad arkitekt Dymling föreslagit, dels att maskinkylningssystemet kan utbytas mot naturisystemet, torde anläggningskapitalet kunna reduceras till omkring 200,000 kronor.

Det af arkitekt Dymling uppgjorda förslaget till inkomst- och utgifts-stat för Karlstads slakthus samt de statberäkningar, som gjorts genom Karlstads slakthuskommittés försorg, har jag äfven granskat, och har jag med ledning dels af dem dels af en del af stadsveterinären i Karlstad niig lämnade uppgifter uppgjort ett förslag till sådan stat, som härmed bilägges. (Bil. A).

De i denna stat föreslagna afgifterna äro desamma, som gälla vid Göteborgs slakthus, och som äfven föreslagits för slakthuset i Stockholm.

Om Karlstads slakthus förlägges å Herrhagen och man kan påräkna tillförsel ej endast pr järnväg utan äfven sjöledes, tror jag, att man med visshet kan beräkna de i bilagda statskalkyl upptagna inkomsterna *redan första året af slakthusets verksamhet.*

Beträffande den af herr *Byltner* väckta motionen får jag vördsamt anföra följande.

Jag gillar till fullo de skäl, som framkallat motionen, och anser det vara nödvändigt för Karlstad att nu gripa in för att i någon mån reglera ifrågavarande förhållanden, till hjälp för slakteriiddkarna och, hvilket är än viktigare, till hjälp för Karlstads hela befolkning i den för närvarande synnerligen svårlösta provianteringsfrågan.

Att något bör göras, och att något bör göras mycket snart, vill jag på det kraftigaste betona. Dock anser jag mig ej kunna tillstyrka, att det göres så provisoriskt som motionären tänkt sig. Om en slakthall uppföres i enlighet med det motionerade förslaget och på en i närheten af östra stationen ifrågasatt plats, blir säkerligen följden, att, då den färdigbyggts och tagits i anspråk, nya kraf uppstå på andra provisoriska byggnader i anslutning till slakthallen, såsom slaktstallar, tarmrenseri, dynghus, hudförvaringsrum, ja möjligen kylhus, och så har man snart ett provisoriskt *helt* slakteri, som aldrig kan blifva tidsenligt, men som kostat mycket penningar och man därför ej gärna vill slopa och utbyta mot ett ordentligt slakthus. Karlstad skulle då säkerligen få nöja sig med detta provisorium under en mycket lång tid framåt, hvilket sålunda komme att allt för länge hindra uppförandet af ett offentligt slakthus.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag vördsammast föreslå Karlstads Hälsovårdsnämnd att hos stadsfullmäktige göra hemställan, att Fullmäktige måtte besluta:

dels att till tomt för offentligt slakthus anvisa ett område af 25,056 kv.-meters storlek å *Herrhagen* i enlighet med bilagda förslag, i stället för det förut anvisade området å *Djåknefältet*;

dels att å den tomten låta uppföra ett offentligt slakthus;

dels att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att skyndsammast låta arkitekt Dymling omarbeta de uppgjorda slakthusritningarna i enlighet med nya tomten och nya situationsplanen samt däröfver uppgöra kostnadsförslag;

dels slutligen att *omedelbart* å nämnda tomt låta uppföra en slakthall och ett slaktstall för en kostnad af omkr. 60,000 kr. på ett sådant sätt, att dess byggnader utan någon yttre ändring kunna ingå som integrerande delar uti blifvande slakthusauläggning, hvilka byggnader under vissa villkor skulle få upplåtas åt i Karlstad boende slakteriådkare, intill dess offentliga slakthuset kan upplåtas till allmänt begagnande och slakttvång införes.

Beträffande *köttbesiktningsbyrå* anser jag, att *en* sådan bör inrättas, och att den bör förläggas vid slakthuset. Så framt detta kommer att ligga inom stadens område, kan ej berättigad fordran ställas på, att staden skulle jämte köttbesiktningsbyrån vid slakthuset inrätta en på annat ställe i staden.

Stadsfullmäktige hafva visserligen redan för sin del beslutat införandet af köttbesiktningsvång, hvilket beslut nu afvaktar fastställelse af Konungens Befallningshafvande, men lär ej sådan fastställelse utfärdas, förr än förslag till köttbesiktningsbyrå äfven inlämnats i och för granskning och fastställelse.

Jag anser, att det skulle vara för Karlstad ur alla synpunkter fördelaktigast, om sådant förslag blefve inlämnadt i samband med förslaget till offentligt slakthus, och Karlstad således erhöle fastställelse på *slakttvång* och *köttbesiktningsvång* samtidigt.

Att nu genomföra köttbesiktningsvång och efter några år slakttvång anser jag mig ej kunna tillråda; ty innebära de båda organisationerna ganska stora olikheter och täta systemskiften beträffande här ifrågavarande angelägenheter äro skadliga. Om köttbesiktningsvång utan slakttvång nu stadgas, invänjes allmänheten vid köttbesiktningsbyråstämpeln:

KARLSTAD

1/10 07

såsom den förnämsta, så att, när slakttvång blifvit infördt, det kan komma att möta rätt stora svårigheter för staden att få slakthusstämpeln:

SLAKTHUSET
I
KARLSTAD
1/1 09

inarbetad.

Taxorna vid enbart köttbesiktningstvång samt vid slakt- och kött-besiktningstvång ställa sig ganska olika, hvilket äfven medför svårigheter vid öfvergång från det förra till det senare.

Skulle Karlstad däremot ej nu vilja besluta sig för anläggandet af offentligt slakthus, återstår emellertid ej annat än att omedelbart genomföra det redan beslutade köttbesiktningstvånget, under hvilket förhållande jag anser, att köttbesiktningsbyrån bör förläggas i närheten af salutorget. Jag kan dock ej tillråda, att en särskild lokal uppbygges för sådan byrå; ty finge, såsom redan nämnts, denna sannolikt förflyttas till slakthuset, när detta kommit till stånd, då ginge staden förlustigt det rätt afsevärda anläggningskapitalet för byrån inne i staden.

Bäst vore därföre att ordna köttbesiktningsbyrån helt provisoriskt, och erbjuder den projekterade saluhallen härtill ett synnerligen lämpligt tillfälle. Den i saluhallens sydvästra flygel anvisade afdelningen för *fiskhandel* kan nämligen utan någon svårighet och utan vidare kostnad apteras till köttbesiktningsbyrå.

Fiskhandeln kunde då förläggas till annan plats i saluhallen, hvarom jag här nedan skall närmare redogöra.

Angående slutligen *saluhallsfrågan* vill jag anföra följande.

Enär det synes möta oöfverstigligen svårigheter att förlägga saluhallen invid eller på Stora torget, anser jag den föreslagna platsen i den s. k. Tingvallska trädgården vara den lämpligaste för en saluhall.

Det är nämligen nödvändigt placera en saluhall för detaljhandel invid eller

i närheten af den plats, som sedan gammalt upptagit denna handel, hvarför jag ock anser, att det skulle vara synnerligen olämpligt förlägga saluhallen å det likaledes för en sådan föreslagna kvarteret Viken vid järnvägen, i all synnerhet som det, äfven om den förlades här, skulle vara förenadt med stora svårigheter att få järnvägsförbindelse till hallen.

En saluhall för detaljhandel är för öfrigt ej i så stort behof af järnvägsförbindelse.

En gång i framtiden, då Karlstad utvecklats till en större stad, skulle det kunna vara behöfligt anlägga ännu en saluhall, och vore det då lämpligt tänka sig den afsedd hufvudsakligast för engroshandel med födoämnen, särskildt kött och fisk, och skulle en sådan hall få lämpligaste platsen i närheten af slakthuset, då den äfven kunde erhålla järnvägs- och sjö-förbindelse.

Jag anser därför, att det skulle vara synnerligen välbetänt, om Karlstads stadsfullmäktige, så snart slakthuset blifvit bestämdt, reserverade i närheten därpå en lämplig tomt för en saluhall, hufvudsakligen för engroshandel.

Beträffande inredningen af den nu projekterade saluhallen vill jag föreslå några förändringar. Afdelningen intill brandmuren för soptunnor, klosetter m. m. bör flyttas ner i östra delen af källaren å den plats, där kaféköket förlagts. Här kan ordnas ett särskildt rum för en sopkärra, som utifrån kan skjutas in, och lätt kan köras ut i och för tömning. Från saluhallen anbringas då en nedkastningsöppning till detta soprum, likaledes i rummets vägg åt källaren för där ansamlade sopor.

Kaféköket kan förflyttas till östra delen af samma källarsida.

Sop- och klosett-afdelningen i saluhallen anordnas i stället till fiskhandel, dock utan skiljovägg från öfriga hallen utan endast genom en trafikgång afdelad därifrån.

Blir det nu beslut om uppförandet af offentligt slakthus, och köttbesiktningsbyrån således förlägges dit, kunde den nu föreslagna skiljoväggen i saluhallen borttagas.

Skulle däremot en provisorisk köttbesiktningsbyrå behöfva anordnas i saluhallen, uppsättes en provisorisk vägg — exempelvis af skagliol — i och för köttbesiktningsbyråns afskiljande, hvilken vägg lätt kan borttagas, då köttbesiktningsbyrån förflyttas.

Stockholm den 10 maj 1907.

SVEN NYSTEDT.

Stadsveterinär.

Approximativ beräkning

af

Inkomst- och utgifts-stat för Karlstads offentliga slakthus
för år 1909.

Inkomster:

<i>Slakt- och besiktningss-avgifter:</i>		Antal djur	à	Kr.	öre
Storboskap	3,000	3:	—	9,000:	—
Större kalvvar	1,000	1:	—	1,000:	—
Mindre d:o	500	0:	50	250:	—
Får	500	0:	50	250:	—
Svin	1,000	2:	—	2,000:	—
Hästar	200	3:	—	600:	—
 <i>Stallhyra:</i>		Antal dagar			
Storboskap	2,500	0:	30	750:	—
Större kalvvar	300	0:	20	60:	—
Mindre kalvvar	100	0:	10	10:	—
Får	300	0:	10	30:	—
Svin	300	0:	20	60:	—
<i>Vägavgifter</i>				500:	—
 <i>Besiktningss-avgifter för infördt kött.</i>					
Storboskap	1,000	3:	—	3,000:	—
Större kalvvar	500	1:	—	500:	—
Mindre kalvvar	800	0:	50	400:	—
Får	1,000	0:	50	500:	—
Svin	1,500	2:	—	3,000:	—
Hästar	100	3:	—	300:	—
<i>Inkomster af kylhuset</i>				2,500:	—
<i>Försäldt foder, destruktionsprodukter, gödsel m. m.</i>				500:	—
				Summa Kronor	25,210: —

Utgifter:

	Kr.	öre
Ränta och amortering å anläggningskapitalet 200,000 kr. efter 5 0/0.	10,000:	—
<i>Löner:</i>		
En direktör, veterinär*) (fri bostad)	4,000:	—
En bokhållare	1,500:	—
Till mikroskopister	1,000:	—
En uppsyningsman (fri bostad)	1,200:	—
En maskinist	1,500:	—
En profutskärare	900:	—
En portvakt	900:	—
<i>Andra utgifter:</i>		
Kol, ved	2,000:	—
Telefon, trycksaker m. m.	300:	—
Vatten, is m. m.	1,000:	—
Oförutsedda utgifter	910:	—
	<u>Summa Kronor</u>	<u>25,210: --</u>

*, Tjänstgör samtidigt som stadsveterinär, hvarför han åtnjuter särskild lön af staden.

§ 1.

Hälsovårdsnämnden, som uppå remiss hade att afgifva yttrande öfver en af Herr Bytlner hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om uppförande här i staden af ett offentligt slagthus, hade under behandlingen af detta ärende efter hörande af särskildt sakkunnig person och med anledning af förslag, som denne framställt, funnit en ytterligare utredning i denna fråga nödig äfvensom att nya ritningar uppgjordes, och hade därför Nämnden till Herrar Stadsfullmäktige ingått med framställning härom samt om beviljande af ett förslagsanslag af 1,000 kronor till bestridande af kostnaderna härför. Öfver hvad Hälsovårdsnämnden sålunda hemställt hade Drätselkammaren uppå remiss att sig ullåta; Och beslöt Kammaren att på de grunder, Hälsovårdsnämnden för sin hemställan anført, tillstyrka bifall till densamma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 11 Juni 1907.

§ 66.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver Hälsovårdsnämndens hos Herrar Stadsfullmäktige på gifna anledningar gjorda framställning om ytterligare utredning i frågan om uppförandet af ett offentligt slagthus här i staden samt om ett förslagsanslag härför af 1,000 kronor, så hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende sig ullåta; Och beslöt efter föredragning Utskottet att tillstyrka bifall till Hälsovårdsnämndens ifrågavarande hemställan.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 19 Juni.

N:o 5 B.

44. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om tillstånd att till Hagaborg med derintill liggande områden leverera elektrisk ström för kraft och ljus samt om anslag härför.

*Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 1 Maj 1907.*

§ 66.

Med anledning af en från industriidkare å Hagaborg den $28/3$ inkommen framställning (Bil. I) med förfrågan, huruvida Styrelsen vore villig att till ett blifvande bolag derstädes leverera elektrisk vaxelström för minst 75 hkr. från en å Klarelfvens norra strand å stadens mark och å södra sidan om vägen, förlagd transformatorstation, så hade Styrelsen för att närmare förbereda denna fråga låtit inhämta Elektriska Pröfningsanstaltens i Stockholm yttrande (Bil. II) och på grund deraf lemnat sökandena det svar, att Styrelsen för sin del och på följande vilkor ville hos Herrar Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till den gjorda framställningen nämligen:

att priset å den elektriska energien, som vore ämnad att levereras i form af 380 volts 3-fas-ström, fixerades till 110 kronor per elektrisk hästkraft och år, uppmätt å transformatorns sekundärsida;

att skriftligt aftal träffades och betalning erlades för *minst* 75 och högst 200 hkr., dock så att kraftökningen utöfver 100 hkr. icke finge öfverstiga 25 hkr. per år och efter 6 månaders förut gjord anmälan;

att angående den elektriska energiens fördelning till kraft och ljus det blifvande bolaget vore underkastadt samma vilkor som hvarje annan strömaf nämare inom staden och i enlighet med den för verket fastställda taxan, nämligen att högst 25 proc. af hela energieboloppet finge användas för belysningsändamål; samt

att distribuering af kraft endast måtte få ske till *samma* priser som i berörda taxa äro angifna; allt i öfverensstämmelse med ofvan berörda af Pröfningsanstalten afgifna utlåtande, som i öfrigt utmynnar i ett förordande af här uppställda vilkor såsom varande för staden utan risk. —

Efter med representanter för det blifvande bolagets intressenter förda underhandlingar har godkännande från deras sida af här uppgifna vilkor inhämtats och på basis deraf preliminär öfverenskommelse träffats; och får Styrelsen med anledning deraf hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa dels om bemyndigande för Styrelsen att med det blifvande bolaget upprätta kontrakt med en giltighetstid af högst 10 år i öfverensstämmelse med meromnämnda vilkor, dock med vissa modifikationer beträffande elektrisk energi för belysningsändamål, dess mätning och distribution, dels ock om beviljande af ett anslag till belopp af 7,500 kronor för anskaffande och uppsättning af för ändamålet erforderliga ledningar, transformatorhus, transformator och elektrisk utrustning. — Denna paragraf blef vid sammanträdet justerad.

In fidem

J. A. WALLMARK.

Till Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk, Karlstad.

Vid sammanträde i går med Industriidkare å Hagaborg, beslutades enhälligt bildandet af ett Aktiebolag för åstadkommande af elektrisk kraft, och erhöles under tecknade i uppdrag att innan något vidare åtgöres, till Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk ingå med förfrågan, huruvida Styrelsen är villig att till ett blifvande bolag, från transformator å Klarelfvens norra strand leverera elektrisk trefasström för minst 75 hästk. och få vi härmed vördsamt anhålla om Styrelsens svar härå senast den 1 April, jemte uppgift å billigaste pris per år och hästkraft.

Kontraktstid minst 10 år, vid ev. öfverenskommelse.

Karlstad den 26 Mars 1907.

Enl. uppdrag:

J. W. NORDAHL.

OLOF ÖQVIST.

Afskriftens likalydelse med originalet intygar:

J. A. WALLMARK.

Till Styrelsen för Karlstads Stads Gas- och Vattenverk.

Anmodade att afgifva utlåtande rörande ett förslag till leverans af elektrisk energi till ett blifvande aktiebolag af industriidkare å Hagaborg få vi, efter att hafva tagit del af hithörande handlingar, härmed höfligast anföra följande:

De vilkor, på hvilka den elektriska energien erbjudits det blifvande aktiebolaget, äro i hufvudsak följande. Effektbeloppet skall uppgå till minst 75 och högst 100 hkr. och skall för detsamma en afgift af 110 kronor per maximalt förbrukad elektrisk hästkraft och år erläggas. Såsom vilkor vid detta erbjudande har bland

annat gjorts, att icke mer än 25 proc. af energiförbrukningen får användas till belysning, och att de afgifter, som det blifvande aktiebolaget skulle komma att debitera sina abonnenter, icke må understiga stadens priser. — Mot en del af dessa bestämmelser ha af de eventuella konsumenterna invändningar framställts så till vida, att vederbörande önskat effektbeloppets höjande till högst 200 hkr., och att vilkorat angående energiens fördelning till motordrift och ljus, äfvensom antagande af stadens taxa för ljuset skulle bortfalla.

Vi vilja då till en början söka utreda, om det erbjudna priset kan anses för stadens elektricitetsverk fördelaktigt.

En beräkning af själfkostnaderna kan naturligtvis endast blifva helt approximativ, men vill vi likväl söka utföra en dylik, och tillämpa vi därvid samma beräkningsgrunder, som i vårt utlåtande af den 18 juni 1906 rörande strömleverans till Karlstads Verkstad användts.

Om vi tillsvidare utgå från ett effektbelopp af 100 hkr. eller hälften af det, som det i nyssnämnda utlåtande rörde sig om, så erhålla vi såsom ett värde å de beräknade kostnaderna för erforderliga anordningar i och för ifrågavarande strömleverans följande:

Andel i kostnaden för transformatorbyggnad c:a	Kr.	1,700:—
Andel i kostnaden för transformatorstationens elektriska utrustning c:a	«	3,500:—
Ledning till Hagaborg och sekundär transformatorstation enligt bifogade af oss granskade kostnadsberäkning c:a	«	7,000:—
		<hr/>
		Summa c:a Kr. 12,200:—

100 elektriska hästkrafter vid Hagaborg motsvara c:a 106 elektriska hästkrafter i den primära transformatorstationen. — Stadens utgifter blifva då följande:

Afgift till Dejefors, $106 \times 82,50$	Kr.	8,750:—
Ränta: 5 proc. å 12,200:— kronor	«	610:—
Afskrifning och underhåll: c:a 4 proc. å 12,200:— kronor c:a	«	490:—
Andel i löner och diverse omkostnader etc. uppskattas till c:a	«	500:—
		<hr/>
		Summa c:a Kr. 10,350:—

motsvarande c:a kronor 103,50 per hästkraft och år. Vid ett mindre effektbelopp blifva själfkostnaderna något högre, under det att desamma vid ett högre effektbelopp ställa sig lägre.

Häraf framgår alltså, att staden utan risk kan lämna energien till det föreslagna priset af 110 kronor per hästkraft och år.

Hvad vidare beträffar effektbeloppets storlek, så beror det tydligtvis till stor del på hvilka öfverenskommelser, som kunna träffas med kraftbolaget, huruvida staden utan risk kan öka maximigränsen för effektbeloppet till 200 hästkrafter. Då vi emellertid taga för gifvet, att vederbörande abonnenter kunna ordna sig så, att

de rätt lång tid i förväg ungefär kunna angifva, hur stor effekt, som behöfves, och vidare, att effektbeloppet icke kommer att stiga så plötsligt, att ej anmäla om önskvärd ökning af detsamma äfvenledes kan göras i god tid, så antaga vi, att denna fråga genom underhandlingar på tillfredsställande sätt torde kunna lösas. Några olägenheter i öfrigt af att öka effektbeloppet synas ose från stadens sida icke böra föreligga.

Beträffande vilkoret om energifördelningen vilja vi anföra följande. Det angifna vilkoret, som finnes intaget i elektricitetsverkets taxa, synas oss vara fullt på sin plats, när det gäller en enskild abonnent, särskildt om densamma är belägen inom det område, där likström för belysning levereras af elektricitetsverket. I ifrågavarande fall, där staden icke önskar leverera likström, synas oss förhållandena emellertid vara något annorlunda. Därjämte är det i detta fall synnerligen svårt att verkligen kontrollera fördelningen af energien, då detta förutsätter, att mätare öfver allt skola användas äfven för motorerna, hvilket väl icke torde blifva fallet. När det blott är fråga om en enskild abonnent, är en åtminstone approximativ kontroll betydligt lättare att utföra. Den enda praktiska olägenhet, som skulle kunna blifva följden af, att staden låte vilkoret om energiens fördelning bortfalla, synes oss ligga däri, att genom en alltför stor ljusbelastning faserna skulle kunna blifva så ojemnt belastade, att svårigheter däraf skulle kunna uppstå. Detta synes oss dock kunna förebyggas, genom att i ett blifvande kontrakt med abonnenterna ett vilkor rörande den ojemna belastningen af faserna fastställes, exempelvis därhän, att strömstyrkan i den minst belastade fasen aldrig får uppgå till mindre än 75 proc. af strömstyrkan i den mest belastade fasen. Under denna förutsättning få vi, på grund af hvad förut anförts, för vår del tillstyrka, att staden låter ifrågavarande vilkor falla.

Hvad åter beträffar vilkoret angående accepterande af stadens taxa äfven för ljuset, så synes oss detta böra bibehållas, och kunna vi ej finna annat än, att detsamma icke rimligtvis kan innebära någon olägenhet för abonnenterna. Af dessa har anförts, att detta vilkor icke kunde accepteras, då meningen vore, att uttaga ljuset och kraften från samma ledningar utan användande af mätare. Vi vilja därtill anmärka, att ehuru väl utomhusledningarna gifvetvis kunna och sannolikt komma att vara gemensamma för motordrift och belysning, så torde väl de ställen, där äfven inomhusledningarna lämpligen kunna utföras gemensamma, vara mycket få om ens några, då belysningsledningarna inom en installation alltid pläga skiljas från motorledningarna — något som af tekniska skäl är alldeles nödvändigt, så snart det rör sig om större motorer än bråkdelen af en hästkraft. Någon svårighet att anbringa särskilda mätare för belysningen förefinnes sålunda ej. Något skäl i öfrigt emot användandet af mätare för belysning synes oss icke heller från abonnentens sida rimligtvis kunna förefinnas. Erfarenheten har nämligen visat, att

tillämpandet i större skala af årsackord för belysning är i hög grad ofördelaktigt, då det medför ett enormt slöseri med elektrisk energie. Detta kan vid första påseendet synas vara af mindre eller ingen betydelse, när den elektriska strömmen — som här är fallet — icke betalas efter energiförbrukningen, utan efter den maximala effektförbrukningen oafsedt huru mycket energi, som förbrukas. Detta är emellertid endast skenbart. Slöseriet med elektrisk ström vid belysning består ju däri, att lamporna i allmänhet få brinna från mörkrets inbrott till dess hela belysningen afstänges, och att de sällan släckas hvar för sig. Den naturliga följden häraf är, att procentalet af samtidigt brinnande lampor ökas gent emot det fall, att mätare användas. Betalas strömmen efter årsackord, kan man utgå från, att cirka 80 proc. af samtliga installerade lampor brinna, under det att, i händelse strömmen betalas efter mätare, denna procentsats mycket sällan öfverstiger 40 och många gånger nedgår till mellan 20 och 30, eller med andra ord, under det att en elektrisk hästkraft räcker för cirka 16 installerade glödlampor à 16 nj., i händelse strömmen betalas efter årsackord, så räcker en hästkraft för cirka 32 lampor, i händelse strömmen betalas efter mätare. Då nu hästkraften i båda fallen naturligtvis kostar lika mycket, är det lätt att inse fördelarna af det senare betalningssättet. En öfverslagsberäkning visar, att årsackordet i ifrågasättande fall icke skulle kunna sättas lägre än 10 kronor per lampa och år, för så vidt belysningen någorlunda skall bära sig. Om strömmen däremot betalas efter 40 öre per kilowattimme, så kommer priset per lampa och år i medeltal att ställa sig på omkring 8 kronor, och vinsten på belysningen blir i alla fall större. Ett pris af 10 kronor per lampa och år nästan möjliggör glödlampors användande i större utsträckning i privatvåningar och dyl., då desamma där med ett pris af 40 öre per kilowattimme i medeltal icke pläga kosta mer än cirka 4 kronor per år. Då sålunda ett accepterande af stadens taxa för belysning icke möter några som helst tekniska hinder och icke synas oss medföra några som helst olägenheter af annat slag för det ifrågasatta aktiebolaget, men däremot för stadens elektricitetsverk synes oss vara af en ganska stor betydelse, så anse vi för vår del, att detta villkor bör bibehållas, och att dess accepterande icke borde stöta på några hinder från aktiebolagets sida.

I öfrigt hafva vi icke funnit anledning till anmärkningar emot det föreliggande förslaget till energileverans.

De till oss öfverlemda handlingarna återgå.

Stockholm den 13 April 1907.

Högaktningsfullt

ELEKTRISKA PRÖFNINGSANSTALTEN
HOLMGREN & ROSANDER

Carl A. Rosander.

Afskriftens likalydelse med originalet betygar: J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 17.

På dertill gifven anledning och efter inhemtande af yttrande i saken från Elektriska Pröfningsanstalten i Stockholm hade Styrelsen för vatten- och gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit om tillstånd att på vissa villkor få till ett emellan industri-ikare inom förstaden Hagaborg och derintill gränsande områden bildadt bolag leverera elektrisk ström för kraft och belysning samt i sammanhang härmed begärt ett anslag af 7,500 kronor, deröfver Drätselkammaren uppå remiss hade att sig yttra och nu efter föredragning beslöt att på för framställningen anförda grunder tillstyrka bifall till densamma.

In fidem :
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 59.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss i ärendet sig yttrat så hade nu jemväl Beredningsutskottet att afgifva ullåtande i anledning af Styrelsens för Vatten- och Gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om tillstånd att på vissa vilkor få till ett emellan industriidkare inom förstaden Hagaborg och derintill gränsande områden bildadt bolag leverera elektrisk ström för kraft och belysning äfvensom Styrelsens i sammanhang dermed framställda begäran om ett anslag af 7,500 kronor; Och beslöt efter föredragning Utskottet att i likhet med Drätselkammaren tillstyrka bifall till hvad Styrelsen för vatten- och gasverken sålunda hemställt.

In fidem :
W. BROCKMANN.

45. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för utvidgning af elektriska kabelnätet å Herrhagen.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 1 Maj 1907.

§ 67.

Sedan föreståndaren på grund af Styrelsens derom fattade beslut och med anledning af under föregående sammanträde föredragna tablån öfver användningen af största delen af det i årets stat upptagna och beviljade förslagsanslaget af 25,000 kronor för ledningsnätets utsträckning, servisledningars nedläggning, inköp af mätare m. m. för elektricitetsverkets räkning, inkommit med plan och kostnadsförslag till det elektriska kabelnätets ytterligare utvidgning å Herrhagen i afsikt att kunna tillmötesgå redan anmälda konsumenter der med elektrisk ström för kraft och ljus, och detta företrädesvis å norra norra delen af denna stadsdel, omfattande kvarteren Thor, Balder, Loke och Munin, hvarvid det visade sig vara af nöden, att en ny matarledning för ljus nedlades från understationen och under kanalen till en ny tryckpunkt vid Herrhagstorgets södra ända, hvilken ledning ansågs böra, för att kunna tillfredsställa framtida behof, erhålla en jemförelsevis grof dimension, samt att der äfven måste uppföras en ny, sekundär transformatorstation för kraftändamål, och Styrelsen nu tagit detta förslag under närmare ompröfning samt efter vissa modifikationer godkänt detsamma, beslöts att hos Herrar Stadsfullmäktige dels anmäla, att återstoden af det redan beviljade och ofvan nämnda anslaget vore *otillräckligt för dessa arbetens utförande* dels anhålla om Herrar Stadsfullmäktiges godkännande af denna af Styrelsen sålunda tillstyrkta plan, och under förutsättning deraf slutligen hemställa om, att ett ytterligare anslag af 25,000 kr., hvartill dessa utvidningsarbeten äro beräknade, måtte beviljas för desammas förverkligande. Denna paragraf blef vid sammanträdet justerad.

In fidem:

J. A. WALLMARK.

Kostnadsförslag för utvidgning af kabelnätet å Herrhagen.

<i>Likströmsnätet:</i>		å pris	
Inköp af 70 m/m ² matarkabel.....	lm. 1,200	3: 10	3,720: —
» » 70 » flodkabel.....	» 100	4: 65	465: —
» » 50 » fördelningskabel....	» 375	2: 35	881: 25
» » 25 » ».....	» 2,500	1: 30	3,250: —
» » 35 » blank koppartråd...	» 850	0: 85	722: 50
» » 16 » ».....	» 1,250	0: 45	562: 50
» » Tryckpunktkista....	st. 1	450: —	450: —
» » Fördelningskistor.....	» 6	350: —	2,100: —
			12,151: 25
<i>Trefasnätet:</i>			
Byggnad af transformatorhus.....	1		1,000: —
Anskaffning af 50 k. v. a. transformator med instrumentering.....	1		2,000: —
Inköp af 3×35 m/m ² kabel.....	lm. 350	4: 75	1,662: 50
» » 3×25 » ».....	» 200	3: 73	746: —
			5,408: 50
<i>Arbetskostnader:</i>			
Gjutning af grunder för kabelkistor....	st. 7	25: —	175: —
Gräfnig, muddring och sprängning för kablur.....	lm. 2,300	1: 40	3,220: —
Tegel och sand för kablur.....	» 2,300	0: 75	1,725: —
			5,115: —
Kronor 22,674: 75			
För prisstegringar, oförutsedda utgifter m. m. pålägges c:a 10 %, som för slutsummans afrundning påføres med.....			2,325: 25
			Summa Kronor 25,000: —

Karlstads Vatten- och Gasverkskontor den 26 April 1907.

J. A. WALLMARK.

Karlstads Elektricitetsverk den 27 Mars 1907.

Utbetaladt under året t. o. m. ²⁷/₃:

<i>Byggnaders konto:</i> Diverse för understationen.....	42: 84
<i>Driftapparater:</i> 1 st. Transformator ³⁰⁰⁰ / ₂₀₀ samt omändring af instrumenttafla i transformatorhuset vid Mek. Verk- staden.....	2,086: 28
<i>Kabelnätets konto:</i> Fördelningskista i korsningen mellan Herr- gårds- och Ö:a Torggatan m. m.	361: 50

<i>Inventarier:</i> Kabeltäkt, ugn och gryta för fyllmassa samt skrufbockar med stålaxel för kabeltrummor	576:	70
<i>Mätare:</i> Div. likströmsmätare	1,653:	80
<i>Materialier:</i> Kablar, servisapparater m. m.	7,234:	17
<i>Omkostnader:</i> Pröfningsanstaltens räkning	4,400:	—
	<u>16,355:</u>	29

Beslutade utgifter:

1 st. reservankare för omformare	800:	—
1 » transformator ³⁰⁰⁰ / ₃₈₀ 80 k. v. a.	1,730:	—
1 » d:o 50 k. v. a. och 1 st. d:o 20 k. v. a. . .	2,040:	—
Diverse kablar	c:a 4,000:	—
25 st. Trefasmätare	1,400:	—
	<u>9,970:</u>	—
		26,325: 29
Af denna summa kan Elektricitetsverket genom försäljning af materiel anses återbekomma	1,000:	—
	<u>25,325:</u>	29

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Maj 1907.

§ 16.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken gjort framställning om ett anslag af 25,000 kronor för ytterligare utvidgning af det elektriska kabelnätet å Herrhagen till beredande af möjlighet att tillmötesgå redan anmälda konsumenter derstädes med elektrisk ström för kraft och ljus, dervid Styrelsen lemnat redogörelse öfver användningen af det i årets stat beviljade anslaget för sagde kabelnäts utsträckning.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Drätselkammaren att afgifva yttrande; Och beslöt nu efter förredragning Kammarerna, som af förberörde redogörelse fann att större delen af ofvan omförmälde för innevarande år beviljade anslag redan vore förbrukad samt återstoden toges i anspråk för andra arbeten i och för kabelnätets utvidgning än som med nu begärda anslaget skulle utföras, att tillstyrka detta anslags beviljande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 Juni 1907.

§ 60.

Till beredande af möjlighet att tillmötesgå redan anmälda konsumenter af elektrisk ström för kraft och ljus å Herrhagen hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit om ett anslag af 25,000 kronor för ytterligare utvidgning af det elektriska kabelnätet inom nämnde stadsdel, deröfver Drättselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande i hvilket nu Utskottet efter föredragning beslöt instämma.

In fidem:

W. BROCKMANN.

46. Drättselkammarens förslag rörande uppförandet af en saluhall i Tingvallska trädgården.

Utdrag af protokollet, hållet hos Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad den 10 Maj 1906.

§ 60.

Härpå företogs till behandling komiterades förslag till uppförandet af en saluhall å rådhusgården med deröfver afgifna utlåtanden, men beslöte Herrar Fullmäktige efter hållen liflig diskussion att icke nu fatta afgörande beslut i frågan om en saluhalls uppförande här i staden utan att remittera ärendet åter till Drättselkammaren med anmodan till Kammaren att, sedan gatuprofilen för Kungsgatan emellan domkyrkan och kanalbron fastställts, uppgöra definitivt kostnadsförslag för uppförandet af en saluhall i Tingvallska trädgården samt att dervid undersöka om ej en saluhall af mindre dimensioner än man hittills tänkt sig kunde fylla behovet. Detta beslut fattades med 20 röster emot 9, som afgåfvos för Beredningsutskottets hemställan om en saluhalls uppförande i kvarteret Viken.

Vidare beslöte Herrar Fullmäktige att till slutbehandlingen af saluhallsfrågan uppskjuta frågorna om ordningsstadgandena för torghandeln samt torgets indelande i saluplatser, hvaremot Herrar Fullmäktige nu godkände af komiterade gjorda utgifter tillsammans 1,400 kronor.

In fidem:

W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 17 December 1906.

§ 12.

På grund af återremiss hade Drätselkammaren att, sedan gatuprofilen för Kungsgatan emellan domkyrkan och kanalbron fastställts, uppgöra och till Herrar Stadsfullmäktige inkomma med definitivt kostnadsförslag för uppförandet af en saluhall i Tingvallska trädgården samt att dervid undersöka om ej en saluhall af mindre dimensioner än man hittills tänkt sig kunde fylla behovet.

I anledning häraf hade Kammaren sedan förberörde gatuprofil fastställts förehaft denna fråga till behandling vid flera sammanträden och hade Kammaren dervid till en början funnit att saluhallen, som ju borde vara afsedd för staden i dess helhet och på grund af sitt läge äfven kunde väntas blifva till fördel för alla stadsdelar, icke lämpligen kunde gifvas mindre dimensioner än förut varit tänkt. Kammaren hade därför uppdragit åt stadsbyggmästaren att uppgöra definitiva ritningar och kostnadsförslag för uppförande i Tingvallska trädgården af en saluhall af förut projekterad storlek, och hade Kammaren derpå äfven fått från stadsbyggmästaren enottaga dylika ritningar och kostnadsförslag. Vid öfverlemnandet häraf hade stadsbyggmästaren förklarat, att han först tänkt sig att kunna i saluhallen förlägga köttbesiktningebyrån men att det visat sig omöjligt, enär, om byrån skulle beredas tillfredsställande lokaler, den alltför mycket skulle inkräkta å utrymmet i hallen för saluplatserna. Han hade därför tänkt sig att köttbesiktningebyrån kunde förläggas till den närbelägna materialgården, der jemväl kunde uppföras stallar för torgbesökandes hästar, och hade han uppgjort ritningar och kostnadsförslag äfven härför och dem till Kammaren ingifvit.

Vid granskning af berörde ritningar och kostnadsförslag fann Kammaren, att i saluhallen skulle inrymmas 53 st. saluplatser för kött- och grönsaker m. m. 12 platser för handeln med fisk, bedrifven af uppköpare, samt derjemte erforderligt utrymme för försäljning af fisk direkt af fiskare, hvilka icke skulle hafva att erlægga några platsafgifter. I källarvåningen skulle erhållas 46 källarutrymmen för uthyrning. I byggnaden för köttbesiktningebyrån vore öfre våningen afsedd till bostad åt vaktmästaren för saluhallen och byrån, medan nedre våningen skulle uteslutande tagas i anspråk för köttbesigtningen och hvad dermed hade sammanhang. Stallarne skulle lemna utrymme för 22 spiltor.

Enligt kostnadsberäkningarne skulle saluhallen komma att kosta 141,000 kronor och köttbesiktningebyrån med stallarne 24,130 kronor eller tillsammans 165,130

kronor. Denna utgiftssumma kunde ju synas stor, men en af stadsbyggmästaren uppgjord approximativ räntabilitetskalkyl gäfvade vid handen, att staden borde kunna af saluhallen och stallarne påräkna en årlig vinst af 2,650 kronor, hvarvid vore att märka att i kalkylen inginge bland utgifterna äfven 5 % å anläggningskostnaden till ränta och amortering.

Drätselkammaren, som för sin del ej fann något att mot ritningarne och kostnadsförslagen erinra och förmenade att nu framlagda förslag utgjorde en god lösning af saluhallsfrågan äfvensom af frågan om inrättandet af en köttbesigningsbyrå beslöt efter hållen öfverläggning hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte besluta att låta uppföra en saluhall i Tingvallska trädgården samt en köttbesigningsbyrå jemte stallar å stadens materialgård i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uppgjorda ritningarna och kostnadsförslagen, att uppdraga åt Drätselkammaren att medelst entreprenad ombesörja arbetets utförande samt att bemyndiga Drätselkammaren att för bestridande af utgifterna för dessa anläggningar upptaga ett tillfälligt lån om högst 165,130 kronor.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Rentabilitetskalkyl

för saluhall i Tingvallska trädgården.

Inkomster:

Hyra af 11 stycken slutna butiker à 300 kr.	3,300
» » 12 » » » à 250 kr.	2,750
» » 15 » öppna » à 200 kr.	3,000
» » 15 » » » à 150 kr.	2,250
» » 1 kafé	500
» » 34 källareutrymmen i kötthallen à 25 kr.	850
» » 12 platser i fiskhallen à 125 kr.	1,500
» » 12 källareutrymmen i fiskhallen à 25 kr.	300
» » 22 spiltor (beräknas 10 spiltor à 25 öre i medeltal pr dag under året)	700
	S:a Kronor 15,150

Utgifter:

Aflöning till vaktmästare	1,200
Belysningsavgifter	1,000

Underhåll af byggnaderna	1,000
Annonser, trycksaker, brandförsäkring, skatter.....	400
Vattenafgifter	150
Biträde vid renhållning i köttbesiktningebyrån och spiltor	500
5 % ränta och amortering å byggnadskostnaden för såväl saluhallen som besiktningebyrån med spiltor 165,000.....	8,250
Vinst.....	2,650
	<hr/>
	S:a Kronor 15,150

Karlstad i Dec. 1906.

CARL CRISPIN.

Till Herrar Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott.

Till Hälsovårdsnämnden har från Beredningsutskottet för utlåande remiterats förslagsritning till saluhall i Tingvallska trädgården och i sammanhang därmed förslag till anordnande af köttbesiktningebyrå i dess omedelbara närhet å stadens nuvarande materialgård.

Med hänsyn till vikten af saluhallsfrågans snara lösning vill Hälsovårdsnämnden till en början erinra om de talande skäl, som af Hälsovårdsnämnden upprepade gånger anförts därför, ehuru i föregående utlåtanden så väl af Drätselkammaren som af Beredningsutskottet det oafvisliga behovet af en saluhall här i staden tillräckligt tydligt framhållits och vid frågans föregående behandling å olika Stadsfullmäktigesammanträden ingen röst höjts däremot, utan endast olika meningar uttalats om lämpligaste platsen.

Då nu till sist visat sig, att ej mer än tvenne platser kunna komma ifråga för ändamålet: kvarteret Viken och Tingvallska trädgården, har det slutliga afgörandet uppskjutits, tills förslagsritning till en saluhall å den senare platsen hunnit utarbetas och framläggas å Herrar Stadsfullmäktiges bord.

Hälsovårdsnämnden, som för sin del förordat kvarteret Viken som den enligt dess mening fördelaktigaste platsen för en saluhall, vill emellertid erinra om sitt den 9 December 1904 gjorda uttalande, att uppförandet af en saluhall är af så stor vikt och betydelse, för att ej säga nödvändighet, att, därest den af Nämnden förordade platsen icke vunno Herrar Stadsfullmäktiges godkännande, Tingvallska trädgården, oaktadt dess mindre ytvidd borde tagas i anspråk för en saluhall.

Sedan detta Nämndens uttalande gjordes, har frågan kommit i ett annat läge genom inköpet af förra lasarettområdet och Stadsfullmäktiges beslut rörande Kungsgatans anordnande. Platsen i Tingvallska trädgården har nu vunnit en ut-

vidgningsmöjlighet, som förut ej stod till buds, under det att kvarteret Viken förlorat en förut framhållen fördel därigenom, att det område som förut kunnat påräknas som ett slags annex till själfva saluplatsen, nu upptagits för elektricitetsverkets räkning.

Den föreliggande förslagsritningen till en saluhall i Tingvallska trädgården har af Hälsovårdsnämnden granskats och befunnits väl tillvarataga utrymmet. Den har äfven underställts bedömande af en framstående, auktoritet, stadsvetrinär S. Nystedt i Stockholm, som efter besök här i staden och tagen kännedom om förhållandena förordat såväl platsen i Tingvallska trädgården som förslaget i öfrigt med några ändringar i hallens inredning.

Dessa bestå däri, att afdelningen intill brandmuren för soptunnor, klosetter m. m. bör flyttas ner i östra delen af källarvåningen & den plats, där kaféköket förlagts och där ett särskildt rum kan ordnas för en sopvagn med i taket anbragt nedkastningsöppning från saluhallen. Kaféköket förflyttas till annan plats och fiskhandeln förlägges intill brandmuren i själfva hallen och utan skiljevägg från den öfriga delen af denna. Skiljevägg anses nämligen af stadsvetrinär Nystedt obehöfelig och olämplig och brukas ej i moderna saluhallar. Genom denna omflyttning kan den för fiskhandeln enligt Drätselkammarens förslag afsedda afdelningen i hallens södra ända användas för köttbesiktningens behof om en blott provisorisk vägg (t. ex. af scagliol) uppföres och lämplig inredning för ändamålet anordnas. Denna köttbesiktningssbyrå vore då afsedd att användas, tills ett offentligt slakthus kan komma tillstånd och köttbesiktningssbyrån då förlägges till detta. Den provisoriska väggen kan sedermera efter köttbesiktningssbyråns förflyttning lätt borttagas och den ledigblifna afdelningen användas till saluhallens utvidgning med nya butiker. Kostnaderna för anordning af köttbesiktningssbyrå & nuvarande materialgård kunna på detta sätt inbesparas.

Hälsovårdsnämnden vill för sin del förorda dessa ändringar i förslagsritningen dock med någon förskjutning åt norr af bekvämlighetsinrättningen såsom en & den bifogade nya skizzen dragen röd linje utvisar, för beredande af fördelaktigare ljusstilträde till källarvåningen. För bättre belysning af dennas minst med ljus tillgodosedda delar anser Nämnden dessutom s. k. däcksglas på lämpliga ställen & saluhallsgolfvet önskvärda.

Hälsovårdsnämnden vill ock påpeka nödvändigheten af att elektriska fläktar anbringas i källaren samt att i sammanhang därmed utsugningskanaler m. m. vid hallens uppförande anordnas, för att sådana fläktar äfven må kunna införas i själfva hallen, om så framdeles skulle visa sig behöfligt.

Enligt samstämmiga utlåtanden från Stockholm, Göteborg, Malmö och Linköping där saluhallar finnas och tillräcklig erfarenhet om deras drift och gagn vunnits, äro källare för förvaring af en hel del födoämnen alldeles nödvändiga. Lika samstämmigt intyga stadsvetrinärerna i nämnda städer, att olägenheter däraf icke förekomma, där lämpliga anordningar särskildt elektriska fläktar finnas, för luftväxling.

Tillsyn, att inga illaluktande ämnen förvaras i källaren, jämte öfvervakande af, att utfärdad saluhallsordning i öfrigt iakttages, böra ju för öfrigt förebygga olägenheter både i det ena och andra afseendet.

Vattenklosetter i förening med septisk tank äfvensom lämpliga tvättställ böra enligt Hälsovårdsnämndens mening anordnas i afträdesafdelningen.

På grund af hvad som anförts får Hälsovårdsnämnden för sin del tillstyrka godkännande af den föreliggande förslagsritningen till saluhall med ändringar som ofvan påpekats och å en bifogad skizz närmare angifvas, äfvensom med de anordningar, Hälsovårdsnämnden i öfrigt framhållit som lämpliga eller nödiga, men däremot afstyrka bifall till förslaget om uppförande af särskild byggnad för köttbesiktningsbyrå.

Karlstad d. 22 Maj 1907.

Å Hälsovårdsnämndens vägnar:
N. LUNDBERG.

Carl Lidberg.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 11 Juni 1907.

§ 64.

Genom beslut den 10 Maj nästlidet år hade Herrar Stadsfullmäktige vid behandling af komiterades förslag till uppföra det af en saluhall här i staden remitterat ärendet åter till Drätselkammaren med anmodan till Kammaren att, sedan gatuprofilen för Kungsgatan emellan Domkyrkan och Kanalbron fastställts, uppgöra definitivt förslag till en saluhall i Tingvallska trädgården, derpå Kammaren, efter det sagde gatuprofil blifvit bestämd uppgjort dylikt förslag och i sammanhang dermed jemväl förslag till anordnande af en köttbesiktningsbyrå å stadens nuvarande materialgård äfvensom till uppförande af stallar derstädes för torgbesökandes hästar. Handlingarne i ärendet hade härpå till Beredningsutskottet öfver-

lemnats för yttrandes afgifvande. Emellertid hade Utskottet ansett sig böra före denna saks behandling inhämta Hälsovårdsnämndens utlåtande öfver förslagen i fråga och hade dylikt utlåtande nu inkommit hvarefter Utskottet tog detta ärende under ompröfning.

Vid handlingarnes föredragning fann Utskottet att Hälsovårdsnämnden icke haft några väsentliga anmärkningar att mot Drätselkammarens saluhallsförslag framställa, men att Nämnden påyrkat några förändringar i afseende å inredningen, derigenom vunnes bland annat att lämplig lokal, om också endast provisorisk, kunde beredas i saluhallen för köttbesigtningabyrån. Nämnden hyste nämligen den uppfattningen att när ett offentligt slagthus komme till stånd, hvilket vore att hoppas icke skulle dröja så synnerligen länge, köttbesigtningabyrån borde definitivt dit förläggas, samt att under afvaktan härpå man borde söka undvika att betunga staden med så stora utgifter för denna anstalt, som Drätselkammaren föreslagit. Blefve Kammarens förslag rörande köttbesigtningabyrån icke genomfördt borde naturligtvis materialgården icke heller tagas i anspråk för de föreslagna stallarne, hvilka väl knappast kunde anses oundgängligen nödvändiga. De af Hälsovårdsnämnden ifrågasatta ändringarne i saluhallens inredning torde icke komma att föranleda någon ökning i den af Drätselkammaren beräknade kostnaden för hallen.

Efter härpå i ärendet hallen öfverläggning dervid, i likhet med hvad vid flera föregående tillfällen vid behandling af saluhallsfrågan inom Utskottets uttalats, behofvet af en saluhall erkändes och då de af Hälsovårdsnämnden förordade förändringarne i Drätselkammarens förslag syntes Utskottet medföra afsevärda förbättringar samt genom desamma godkännande kostnaden för en särskild köttbesigtningabyrå kunde undvikas beslöt Utskottet att i allo ansluta sig till hvad Hälsovårdsnämnden i detta ärende anfört och tillstyrkt, hvadan Utskottet hemställde, att Herrar Fullmäktige ville besluta att låta uppföra en saluhall i Tingvallska trädgården i enlighet med af Drätselkammaren uppgjorda ritningar och kostnadsförslag med af Hälsovårdsnämnden deri påyrkade ändringar, att uppdraga åt Drätselkammaren att ombesörja arbetets utförande medelst entreprenad samt att bemyndiga Kammaren att för bestridande af utgifterna härför upptaga ett tillfälligt lån om högst 141,000 kronor.

Härjemte torde Herrar Fullmäktige uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att uppgöra och till Herrar Fullmäktige inkomma med förslag till ordningsföreskrifter för saluhallens begagnande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

47. Herr Ordförandens framställning om ansökan hos Kungl. Maj:t om lån för nya hamnen ur handels- och sjöfartsfonden.

Ink. t. Stf. den 5 Juni 1907.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Vid sitt beslut den 12 December 1902 om anläggning af nya hamnen vid Kanikenäset uppdrogo Stadsfullmäktige åt sin dåvarande ordförande att ingå till Kungl. Maj:t med ansökan om statsunderstöd för den nya hamnens byggande, Detta uppdrag kunde emellertid icke då omedelbart fullgöras särskildt med hänsyn till att Kungl. Lotsstyrelsens fastställelse å hamnbyggnadsförslaget först måste inhämtas, och när undertecknad sedermera fick förtroendet att vara Herrar Fullmäktiges ordförande, samt den begärda fastställelsen deråfter vunnits, måste fullständiga kopior af ritningar, beskrifningar och kostnadsförslag anskaffas, innan någon framställning om understöd kunde sökas. Sedan emellertid allt för en dylik ansökan beredts, har jag från säkraste håll inhemtat, att något statsunderstöd för här ifrågavarande ändamål icke kunde förväntas, och får jag därför föreslå Herrar Stadsfullmäktige att i stället hos Kungl. Maj:t anhålla om ett räntefritt lån för den nya hamnen om 200,000 kronor från Handels- och Sjöfartsfonden samt att för detta ändamål aflåta en skrivelse i enlighet med här bifogade förslag dertill.

Karlstad den 5 Juni 1907.

AXEL DAHLMAN.

Till Konungen.

Sedan Stadsfullmäktige år 1896 tillsatt en särskild komité för behandling af frågan om utvidgning af stadens hamn, så hade denna komité för sitt uppdrags fullgörande såsom sakkunnigt biträde tillkallat civilingenjören Emil W. Edling och anmodat honom att efter verkställda undersökningar upprätta förslag till ökad hamnutrymme härstädes, och den 1 oktober 1901 afgaf Ingenjören Edling sitt förslag till ny hamn jemte inseglingränna för hamnen med dertill hörande ritningar och kostnadsförslag. Öfver detta Ingenjör Edlings förslag inhämtade komitén yttrande af såväl Ingenjören vid Stockholms stads byggnadskontor A. Emil Peterson som Majoren vid väg- och vattenbyggnadskåren Ludvig Broomé, hvarpå komitén för Stadsfullmäktige framlade förslag i ärendet, och den 12 December 1902 beslöto

Stadsfullmäktige med bifall till hvad komitéen föreslagit att vid sydöstra sidan af Kanikenäset anlägga en hamn med 350 meter lång kaj och en hamnbassin af minst 90 meters bredd i utloppet och afsmalnande inåt till minst 60 meter samt med ett djup af 4 meter under Wenerns lägsta vattenyta äfvensom att låta uppmuddra nu erforderlig del af inseglingsrännan till hamnen till nyssnämnda djup. För den sålunda beslutade hamnanläggningen anslogo Stadsfullmäktige i enlighet med gjorda kostnadsberäkningar ett belopp af 135,694 kronor. Redan förut hade emellertid Stadsfullmäktige i och för den påtänkta nya hamnen beviljat 150,000 kronor till anskaffande af ett nytt mudderverk med elevator och fyra prämar. Kostnaderna för den nya hamnen skulle alltså enligt de beräkningar, som gjorts vid den tid, Stadsfullmäktige beslöto dess anläggande, uppgå till 285,694 kronor.

I sammanhang med beslutet om den nya hamnanläggningen uppdrogo Stadsfullmäktige åt Hamnstyrelsen att underställa förslaget dertill Kungl. Lotsstyrelsens pröfning och godkännande. Sådant godkännande erhöles ock den 5 Mars 1904. Redan dessförinnan och omedelbart efter Stadsfullmäktiges förberörda beslut den 12 December 1902 togo emellertid arbetena i och för den nya hamnen sin början och snart nog visade sig att de beviljade anslagen för dessa arbetens fullföljande icke skulle vara tillräckliga. Vidare framträdde under arbetets gång behof af förut ej beräknade arbeten, hvarförutom försigtigheten syntes påbjuda en afsevärd förstärkning af kajkonstruktionen, hvarom allt närmare förmåles i här i tryck bifogade framställning från Hamnstyrelsen till Stadsfullmäktige af den 21 Oktober 1903 angående ytterligare anslag för nya hamnen. Det äskade ytterligare anslaget uppgick till 100,000 kronor och beviljades af Stadsfullmäktige den 17 December 1903. Vid begäran om detta ytterligare anslag, hvarigenom kostnaderna för den nya hamnen skulle komma att uppgå till 385,694 kronor, yttrade Hamnstyrelsen: »Slutligen vill Hamnstyrelsen uttala, att enligt dess mening Ingeniör Björkmans kostnadsberäkningar äro tillförliga och i allmänhet rundligt tilltagna, så att något vidare öfverskridande af de nu angifna kostnaderna ej äro att befaras». Den sålunda af Hamnstyrelsen uttalade och af Stadsfullmäktige naturligtvis delade förhoppningen blef emellertid snart nog grusad. I Juni månad 1905 inträffade nämligen ras å en del af den redan färdigbyggda hamnkajen, ett ytterligare bevis till de flerstädes erhållna om vanskligheten, oaktadt noggranna undersökningar och stora försigtighetsmått, af byggnader i och vid vatten. Med anledning af denna olycka skred Hamnstyrelsen genast efter dertill af Stadsfullmäktige erhållet tillstånd till utrönande genom tillkallade sakkunnige af orsakerna till raset samt angående de åtgärder, som erfordrades dels för ombyggnad af den rasade delen af kajen dels ock för förstärkning af den kvarstående och inhemtades af såväl Herrar Majorerna Philip Åqvist och P. Ax. Lindahl som cheferna för Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån Herrar Professorn J. Gust. Richert och Ingeniör Ph. Hörnell deras på verk-

ställda undersökningar grundade uppfattningar i saken, hvarförutom Professorn i geologi Herr Gerhard de Geer på anmodan afgaf utlåtande, derpå Hamnstyrelsen med stöd af de sakkunniges uttranden och förslag till Stadsfullmäktige inkom med begäran om ett anslag af 183,000 kr. för de ombyggnads- och förstärkningsarbeten, som i anledning af kajrasen påkallades. Det begärda anslaget beviljades af Stadsfullmäktige den 23 Februari 1906. Dessutom hafva Stadsfullmäktige för nya hamnens utrustning med nödiga kranar och kranspår samt för ditledande af elektrisk ström för kraft och belysning den 14 December 1906 beviljat 41,000 kronor. För den nya hamnanläggningen hade alltså Stadsfullmäktige intill nästlidet års slut måst bevilja 609,694 kronor i stället för ursprungligen beräknade 285,694 kronor. Också uppgick vid innevarande års början, oaktadt af det beviljade anslaget om 183,000 kronor 49,883 kr. 59 öre förutom senaste anslaget å 41,000 kr., hvilket för innevarande år beviljats, ej då ännu voro tagna i anspråk, hamnens skuldbelopp till 659,273 kr. 29 öre. Under byggnadstiden kunde naturligtvis hamnen ej gälda räntor å för den nya hamnanläggningen beviljade medlen liksom icke heller fullgöra föreskrifna afsättningar till reparationsfonden eller till stads-kassan inbetala föreskrifven andel af hamnens bruttoinkomster, hvilket allt i sin mån bidragit till att hamnens skuld vid innevarande års början kommit upp till det belopp, som ofvan angifvits. Hamnens stat för innevarande år, deri förberörde outtagna anslagsmedel 49,883 kronor 59 öre beräknats komma att under året åtgå, balanserar med en öst af ej mindre än 96,083 kr. 46 öre, omförmälda anslaget å 41,000 kronor häri inräknadt. Hamnens skuld vid innevarande års slut skulle alltså enligt gjorda beräkningar komma att uppgå till 805,240 kr. 34 öre. Då hamnens inkomster för innevarande år beräknats till 59,258 kr. 20 öre och dermed skola i första rummet bestridas administrationskostnader och ordinarie underhållskostnader, tillsammans beräknade till 35,506 kr. 14 öre, är klart att samma inkomster icke derutöfver förslås till gäldande af räntan å skuldbeloppet, hvilken ränta för innevarande år beräknats till 34,637 kr. 93 öre, än mindre till någon amortering af detsamma, och ehuru Stadsfullmäktige hysa grundad förhoppning om en allt fortgående ökning af hamnens inkomster, hvilka, att för jämförelses skull nämna, år 1900 endast uppgingo till 37,677 kr. 27 öre, är föga antagligt, att hamnen inom den närmaste framtiden skall kunna i någon mån afbetala å sin skuld.

De belopp hamnen enligt hvad af det ofvan anförda framgår behöft upplåna hafva af Drätselkammaren försträckts, naturligtvis genom lån å dess sida. Likaså har Drätselkammaren måst försträcka erforderliga medel för räntebetalningar, och har skuldbeloppet i sin helhet således äfven räntorna påförts hamnen i enlighet med härstädes sedan gammalt tillämpad grundsats, att hamnens affärer böra vara från kommunens öfriga afskilda, en grundsats, som särskildt på senare tider gjort sig alltmera inom landet gällande samt af handel- och sjöfarskomitén ansetts böra

genom lag fastslås. Stadsfullmäktige anse sig dock böra här framhålla att ett år under tiden för den nya hamnens byggande, då hamnens affärsställning var synnerligen svår, årsruntan å hamnens skuld guldits genom uttaxering i likhet med kommunens öfriga utgifter, hvilka ej på annat sätt kunna täckas.

Af det redan anförda torde framgå, att stadens hamn är i behof af ett kraftigt understöd för upphjelpande af dess nuvarande affärsställning samt bättrande af dess ekonomi för den närmare framtiden och Stadsfullmäktige hysa på grunder, som här nedan skola anföras, förhoppning att hamnen bör kunna göra räkning på dylikt understöd från statens sida.

Det torde ligga i öppen dag för hvar och en, som aldrig så litet känner hamnförhållandena härstädes, att det icke kunnat vara ett stadens eget direkta behof, som föranledt beslutet om den nya hamnanläggningen. Staden ägde nemligen redan förut en hamn, som fullt motsvarar stadens egna anspråk, åtminstone för närvarande, då stadens inneväanareantal ej uppgår till mera än något öfver 15,000, men då Karlstad städse utgjort export- och import-ort för en ganska stor del af länet och, särskildt sedan Karlstads—Munkfors jernväg kommit till stånd, får anses såsom sådan för hela Elfdals härad samt stora delar af Nyeds och Fernebo härader äfvensom i hufvudsak för hela Fryksdals härad, så har det gifvetsvis legat i stadens intresse att söka på fullt tidsenligt sätt tillgodose den ökade trafiken för sagda landsbygds behof. Den nya hamnanläggningen kommer alltså i det stora hela, äfven om staden af densamma väntar sig fördelar, ett större och allmänare intresse till godo än stadens eget. Redan häri torde ligga ett fullt tillräckligt skäl för begäran om understöd från det allmännas sida, men äfven andra omständigheter tala härför.

En så betydande hamnanläggning — kajlängden har för öfrigt ökats från ursprungligen beslutade 350 meter till 410 meter — kan naturligtvis ej påräknas blifva genast utnyttjad. Den är ju också afsedd att räcka till för en längre tid framåt. Kostnaderna äro emellertid redan bestridda, men de väntade inkomsterna komma först så småningom. Den nya hamnen måste hafva någon tid på sig för att kunna hinna draga till sig all den trafik, som med fördel kan betjena sig af densamma. Under afvaktan härpå kommer gifvetvis hamnens affärsställning att allt fortfarande vara mer eller mindre brydsam och behofvet af ett kraftigt understöd att göra sig gällande, Visserligen hafva Stadsfullmäktige för att snarast möjligt söka till hamnen draga allt större trafik nedsatt hamnafgifterna för sådana varor, som i större myckenhet exporteras eller importeras öfver hamnen, men denna åtgärd kommer naturligtvis att den närmaste framtiden föranleda nedgång i hamninkomsterna och minskar därför icke hamnens behof af understöd från det allmännas sida för närvarande och åtskilliga år framåt.

Såsom ytterligare och kanske det mest vägande skälet för krafvet på statsunderstöd för hamnen torde Stadsfullmäktige få framhålla, att, enligt hvad af ritningarne och beskrifningarne rörande den nya hamnanläggningen framgår, densamma redan nu anordnats med en hamnbassäng och en inseglingränna af fyra meters djup under Wenerns lägsta vattenstånd, och att hänsyn vid kajkonstruktionen tagits till en framtida fördjupning af hamnen till sex meter under samma vattenstånd, ett arbete som hufvudsakligen består i muddring, för hvilket staden är väl rustad genom sin förut omförmälda inköpta muddringsmateriel. Då nu Trollhätte kanal icke för närvarande kan bereda framkomst för fartyg af det djupgående som i nya hamnen redan i dess nu befintliga skick kunna mottagas, är ju klart, att förr än Trollhätte kanal blir, såsom ju är att vänta, ombyggd och fördjupad, den nya hamnen härstädes icke kan i sitt nuvarande skick blifva fullt utnyttjad och dess framtidsmöjligheter skola först efter öppnande af än större förbindelseleder med vesterhafvet bära väntad frukt.

Slutligen vilja Stadsfullmäktige såsom skäl för en begäran om statsunderstöd för stadens hamn anföra, att ganska betydande anslag, såsom af de speciella kostnadsförslagen framgår, måst beviljas för åtgärder till förhindrande af uppslamningar genom Klarelfven inom den nya hamnen, hvarest samma elf har en del af sitt utlopp samt att dessa utgifter, som endast indirekt äro till nytta för hamnen, icke heller kunna anses medföra någon direkt inkomst. Hit hör nog också, hvad de närmare åren beträffar, den ökning i administrationskostnaderna, som nu genast i följd af att nya hamnanläggningen tillkommit, måst göras på grund af nödvändigheten att omedelbart anställa ytterligare tjänstemän och betjente, ehuru desamma först efter väntad tillväxt i trafiken få full sysselsättning.

Med stöd af det anförda våga Stadsfullmäktige i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville bevilja staden Karlstad för dess nya hamnanläggning ett låneunderstöd af tvåhundrausen kronor att genast utgå från Handels- och Sjöfartsfonden samt tillika bestämma, att lånet må räntefritt innehafvas under minst femton år, räknadt från lyftningsdagen och att detsamma skall på för staden och dess hamn bekvämaste sätt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt, föreskrifvas, återbetalas.

Med denna framställning följa fullständiga ritningar och beskrifningar till ursprungliga planen för den nya hamnanläggningen sådana de af Kungl. Lotsstyrelsen faststälts, fullständiga ritningar och beskrifningar till sedermera företagna ombyggnader och förstärkningar, kostnadsberäkningar i sammanhang med samtliga dessa förslag gjorda, utdrag af Stadsfullmäktiges protokoll rörande för hamnanläggningen beviljade anslag, ofvan omförmälda framställning från Hamnstyrelsen om

ytterligare anslag för den nya hamnen äfvensom en uppgift från hamnkassören rörande hamnens affärsställning.

Karlstad den — — — —

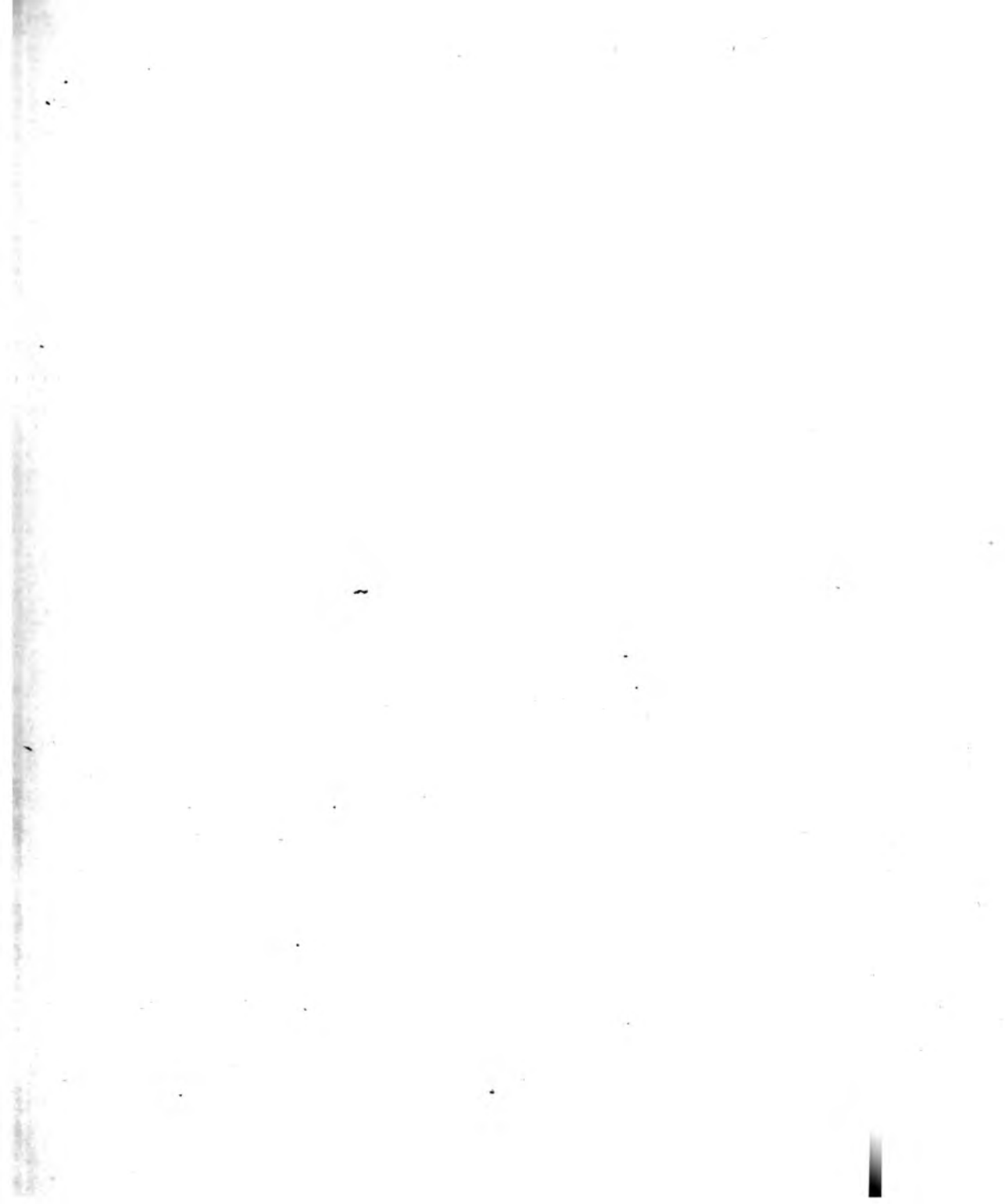
Underdånigst

Å Stadsfullmäktiges vägnar:

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 11 Juni 1907.

§ 65.

På anförda grunder hade Herr Dahlman till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med framställning, att Herrar Fullmäktige måtte med uppbäfvande af sitt beslut den 12 December 1902 rörande ansökan om stadsunderstöd för nya hamnen vid Kanikenäset i stället besluta att hos Kungl. Maj:t göra framställning om ett räntefritt lån om 200,000 kronor från Handels- och Sjöfartsfonden samt för sådant ändamål aflåta en underdånig skrifvelse i enlighet med förslag dertill, som bifogats Herr Dahlmans framställning, i hvilket ärende Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva; Och beslöt nu efter föredragning Utskottet att tillstyrka bifall till hvad Herr Dahlman sålunda hemställt.

Karlstad 1907.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 14 September.

N:o 6.

Brandstyrelsens framställning om ett tilläggsanslag för anordnandet af den beslutade nya brandstationen.

Utdrag ur protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 17 Augusti 1907.

§ 2.

Sedan Styrelsen vid sammanträde den 28 sistlidne Juni beslutat utbjuda arbetet med anordnande af ny brandstation å entreprenad hade inom därför utsatt tid fyra dylika anbud till Styrelsen ingifvits i förseglade konvolut.

Då nu nämnda anbud öppnades och föredrogos befunns, att de samtliga med betydligt belopp öfverstego det af Herrar Stadsfullmäktige för arbetet anvisade anslag. Med anledning häraf beslöt Styrelsen, att hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning därom, att Herrar Stadsfullmäktige ville för ofvannämnda ändamål till Styrelsens förfogande ytterligare ställa ett förslagsanslag å 15,000 kronor; och beslöt Styrelsen vidare, att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa, att med hänsyn till den korta tid, inom hvilken byggnadsarbetet skulle vara fullbordadt, ärendet måtte af Herrar Stadsfullmäktige afgöras så snart omständigheterna medgäfvade och före den 15 nästa September, till hvilken tid de afgifna anbudena gälla.

Som ofvan.

In fidem:
ALBERT NELSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 Augusti 1907.

§ 4.

S. d. Uppå remiss hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en från Brandstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige gjord framställning, däri Styrelsen,

under förmålan, att sedan arbetet med anordnande af den nya brandstationen här i staden af Styrelsen utbjudits å entreprenad samt inom utsatt tid fyra anbud å arbetet till Styrelsen ingifvits, samtliga dessa anbud befunnits med stort belopp öfverstiga det af Herrar Stadsfullmäktige för arbetet anvisade anslag, hemställt, att Herrar Stadsfullmäktige i anledning häraf måtte för den nya brandstationens anordnande till Brandstyrelsens förfogande ytterligare anvisa ett förslagsanslag å 15,000 kronor.

Vid granskning af de till Brandstyrelsen ingifna anbuden, hvilka hållits för kammaren tillgängliga, inhämtade kammaren, att med hänsyn därtill, att kostnaden för värme-, vatten- och afloppsledningar samt anordningar för elektriskt ljus ej inginge i anbuden, det ej syntes vara att förvänta, att arbetet i fråga skulle, såvidt de afgifna anbuden utvisade, kunna utföras med mindre än att ytterligare anslag därtill beviljades till det af Brandstyrelsen ifrågasatta belopp.

Efter öfverläggning och ehuru det syntes kammaren, att arbetet bort kunna utföras för det af Herrar Stadsfullmäktige anvisade beloppet, beslöt Drättselkammaren tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att, därest Stadsfullmäktige icke skulle finna lämpligt föreskrifva, att nya anbud infordrades, bifalla Brandstyrelsens förevarande framställning.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

*Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 Septem-
ber 1907.*

§ 81.

Efter att i enlighet med Herrar Stadsfullmäktiges beslut härutinnan hafva infordrat entreprenadanbud å arbetet med anordnandet af den beslutade nya brandstationen hade Brandstyrelsen sett sig nödsakad att hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning om ett förslagsanslag af 15,000 kronor utöfver hvad för ofvanberörda arbetes utförande redan beviljats, öfver hvilken framställning Drättselkammaren uppå remiss sig yttrat, hvarefter nu Utskottet hade att i detta ärende afgifva utlåtande; Och beslöt efter föredragning Utskottet att tillstyrka bifall till Brandstyrelsens ifrågavarande framställning.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 26 September.

N:o 7.

57. Byggnadsnämndens framställning om ändring i kvarteren Gäddans och Laxens norra gatulinier.

Utdrag af protokollet, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 7 Januari 1907.

§ 6.

Till Byggnadsnämnden hade ingifvits en så lydande ansökning:

”Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Udertecknade få härmed vördsamt anhålla om sådan ändring i den för staden Karlstad fastställda stadsplan, att Elfgatan utanför kvarteret Laxen och tomterna N:ris 86, 87 och 88 i kvarteret Gäddan måtte bestämmas i enlighet med gatans nuvarande sträckning å marken, och att de områden som ligga söder om gatans nuvarande sträckning å marken måtte förläggas till respektive mot Elfgatan gränsande tomter i kvarteret Laxen och ofvansagde tomter i kvarteret Gäddan.

Karlstad i December 1906.

CARL ROTH.

Egare af kvarteret Laxen och det område som, vid bifall till denna ansökan, komme att läggas till samma kvarter.

G. R. UGGLA.

Egare af den del i kvarteret Gäddan, som beröres af denna ansökan.»

Härvid fanns fogadt af stadsbyggmästaren upprättadt förslag med beskrifning öfver ifrågasatta ändring i stadsplanen;

Och enär de emellan berörda kvarter och Elfgatan belägna områden i fråga icke syntes vara behöfliga för utläggande af gatan till större bredd än den för närvarande har, samt Byggnadsnämnden icke hade något att i öfrigt erinra mot förslaget, beslöt Nämnden öfversända detsamma till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan, att det måtte af Herrar Stadsfullmäktige antagas samt Kungl. Maj:st eller Konungens Befallningshafvandes i länet pröfning underställas.

Som ofvan.

In fidem :
R. RHODIN.

*Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkam-
maren i Karlstad den 14 Maj 1907.*

§ 21.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden på gifven anledning inkommit med förslag till ändring i kvarteren Gäddans och Laxens norra gatulinier i enlighet med hvad å framställningen bilagd plankarta funnes närmare angifvel. anhängande Byggnadsnämnden, att Herrar Fullmäktige måtte för sin del godkänna de föreslagna nya gatulinerna samt å den sålunda beslutade ändringen i stadsplanen söka vederbörlig fastställelse.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren att afgifva yttrande.

Genast vid första granskningen af förslaget ansåg sig Kammaren kunna tillstyrka Herrar Fullmäktige att bifalla Byggnadsnämndens förslag till ny gatulinie för kvarteret Gäddan, hvaremot förslaget beträffande den nya gatulinien för kvarteret Laxen syntes kräfva ytterligare utredning, enär egaren af detta kvarter faktiskt å marken innehade större areal än hans eganderätts handlingar upptoge. Kammaren hade därför uppdragit åt Stadsbyggmästaren att verkställa erforderlig uppmätning af kvarteret samt att å kartan utmärka huru den af Byggnadsnämnden föreslagna nya gatulinien borde jämkas om kvarterets areal bestämdes till hvad eganderättshandlingarne angåfve. Den sålunda erhållna nya gränslinien hade af Stadsbyggmästaren med blå färg å kartan inlagts. Blefve denna linie fastställd komme Elfgatan att erhålla något större bredd utanför kvarteret Laxen än enligt Byggnadsnämndens förs'ag, hvilket syntes Kammaren väl behöfligt, och egaren af kvarteret erhöle den areal, hvarå han innehade lagfart. Kammaren ville därför hemställa om godkännande af en dylik jämkning i hvad Byggnadsnämnden i detta ärende föreslagit.

In fidem :
W. BROCKMANN

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 69.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver ett af Byggnadsnämnden till Herrar Stadsfullmäktige ingifvet förslag till ändring i kvarteren Gäddans och Laxens norra gatulinier samt dervid på anförda grunder hemställt om någon jemkning i Byggnadsnämndens förslag, så hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande; Och beslöt nu Utskottet efter af handlingarne tagen del och hållen öfverläggning att i Kammarens hemställan i denna sak instämna, hvarjente Utskottet med hänsyn till den ringa ändring uti förutvarande gatulinier, som ifrågasattes, ville uttala, att enligt Utskottets förmenande fastställelse å Fullmäktiges beslut borde hos Konungens Befallningshafvande i länet sökas hvarför också beslut härom torde af Herrar Stadsfullmäktige fattas.

In fidem.

W. BROCKMANN.

27. Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Värmländska Provinsiallogens af frimurarorden ansökan om rätt att utskänka spritdrycker vid logens sammanträden till dess medlemmar.

Ink. t. Stf. d. $\frac{1}{4}$ 07.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Öfver Värmländska Provinsiallogens af Frimurarorden bilagda framställning anmodas Herrar Stadsfullmäktige att afgifva yttrande och dermed till Magistraten inkomma samt remisshandlingen dervid återställa.

Karlstads Rådhus den 6 April 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Till Konungens Befallningshafvande i Wermlands Län.

Resolution.

Remitteras till Magistraten i Karlstad, som anmodas att efter Stadsfullmäktiges hörande med yttrande häröfver hit inkomma och remisshandlingen därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 28 Mars 1907.

GERHARD DYRSSEN.

Georg Samuelson.

Härmed får jag vördsamt anhålla om tillstånd för Wermländska Provinsiallogen af Frimurareorden att vid dess sammanträden få under tiden från och med den 1 nästa Oktober till och med den 30 April 1908 i Ordenslokalerna inom dess vid hörnet af Västra Torg- och Tingvallagatorna här i staden belägna hus utskänka bränvin till Ordens egna medlemmar.

Karlstad den 22 Mars 1907.

På Loge-Directorii vägnar:

AX. G. SVEDELIUS.

Hugo Ziegler.
Sekreterare.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 70.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att afgifva utlåtande i anledning deraf, att Herrar Stadsfullmäktiges yttrande infordrats öfver Värmländska Provinsiallogens af Frimurareorden hos Konungens Befallningshafvande i länet gjorda ansökan att vid dess sammanträden få under tiden från och med den 1 nästa Oktober till och med den 30 April 1908 i ordenslokalerna inom dess vid hörnet af Västra Torg- och Tingvallagatorna här i staden belägna hus utskänka bränvin till ordens egna medlemmar, beslöt nu tillstyrka Herrar Fullmäktige att förorda bifall till ansökningen i fråga.

In fiden:

W. BROCKMANN.

56. Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver vederbörande brobyggnadsskyldiges underdåniga ansökan att staden måtte åläggas att ensam underhålla stadens östra bro.

Ink. t. Stf. d. 6. 8. 06.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Herrar Stadsfullmäktige anmodas att öfver närlagda underdåniga framställning afgifva yttrande och remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 3 Augusti 1906.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Till Konungen.

Uti Carlstads stads privilegier utfärdade af Hertig Carl i Nyköping den 5 Mars 1584 förekommer följande bestämmelser:

»Vij hafve ock thesljikes bevilliat och befallat, att två broer, med menige mans tillhielp uti hela Wermeland, skole byggias och läggias utöfver elfven vid Carlstad, then ena öster öfver elfven och then andra västan och hvart sysslet tager sin broo att byggia, och sedan the en gång bygde äro, skall staden en bro lätt tilläggias, then the alltijd såväl som landet i theras brodel, skole hålla färdiga och vid makt.» (Bil. A).

På grund af denna bestämmelse har sedan äldre tider den af sten uppförda bron öfver Klarälvens östra älfgren vid Carlstad underhållits af jordägarna i Kils och Nyeds härader samt i Fryksdals och Elfdals häraders öfre och nedre tingslag, utom de tvenne närmast intill staden belägna brokaren med deras öfverbyggnad och pelaren emellan dem samt landfästet, hvilkas underhåll åligger staden och verkställes genom Stadsfullmäktiges försorg.

Häradernas och tingslagens underhållsskyldighet är uppdragen åt en styrelse, hvars sammansättning och befogenhet äro bestämda senast genom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Wärmlands län den 9 december 1874 utfärdade »Reglemente för Carlstads Östra Brobyggnad», af hvilket reglemente ett tryckt exemplar bifogas. Bil. B.)

Då under äldre tider endast ena landfästet af bron var beläget inom staden Carlstads område, kunde ju vara någon billighet däri, att staden Carlstad var be-

friad från en del af underhållsskyldigheten, men sedan numera närmaste områdena vid äfven det andra landfästet blifvit lagda under staden, som har såväl kyrkogårdar som en hel stadadel på denna sida om älfven, synes oss underhållsskyldigheten böra af staden öfvertagas till brons hela längd. Skyldigheten för de nämnda häraderna och tingslagen att bygga och underhålla ifrågavarande, inom staden Carlstad helt och hållet belägna, allmänna sanfärdsled, torde nämligen, särskildt efter tillkomsten af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, få anses innebära en mot gällande allmänna stadganden i flera afscenden stridande oegentlighet, samt numera icke kunna vara hvarken billig eller rimlig.

Med åberopande i öfrigt af de skäl, som anförts ifråga om öfverflyttande från vissa hänader i Skåne till Kristianstads stad af underhållet af Långebron öfver Helgeån vid nämnda stad, och hvilka finnas angifna i bifogade utlåtande N:o 28 af Statsutskottet vid 1905 års riksdag, få vi undertecknade, i enlighet med oss vid kommunalstämmor med samtliga kommuner inom Kils och Nyeds hänader samt Fryksdals och Elfdals hänaders öfre och nedre tingslag lämnadt uppdrag, härmed i underdånighet anhålla,

Det Eders Kongl. Maj:t i nåder täcktes besluta, att skyldigheten till deltagande i underhållet af östra bron öfver Klarälfven inom staden Carlstad icke vidare skall åligga de nu härtill underhållsskyldige inom Kils och Nyeds hänader samt Fryksdals och Elfdals hänaders öfre och nedre tingslag och att nämnda skyldighet genast helt och hållet öfvertages af staden Carlstad, samt därom göra den framställning till Riksdagen, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

Underdånigst

FERD. SANDELIN.

J. FARUP.

C. O. FORSBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 6 Maj 1907.

§ 4.

Sedan Stadsfullmäktiges förklaring infordrats öfver vederbörande brobyggnadsskyldiges underdåniga ansökan att varda för framtiden befriade från skyldigheten att underhålla stadens östra bro samt Herrar Fullmäktige i anledning häraf anmodat Drätselkammaren att yttrande afgifva, hade Kammaren vid ärendets första föredragning beslutat att hos distriktschefen i vestra väg- och vattenbyggnadsdistriktet Herr Majoren m. m. Th. Helleberg anhålla, att han ville efter besigtning afgifva utlåtande angående det skick, hvori ifrågavarande bro befunde sig samt angående brons inverkan på vattenståndet i elfvens båda grenar och deraf möjligen härfly-

tande olägenheter med hänsyn till den nedom bron utmynnande afloppsledningen.

Sedan nu dylikt utlåtande inkommit tog Kammaren detta ärende under förnyad behandling samt beslöt efter hållen öfverläggning hemställa, att Herrar Fullmäktige ville affatta den infordrade förklaringen sålunda:

»Till Konungen.

Infordrad förklaring öfver brobyggnadsskyldiges inom Kils och Nyeds härader samt Frykdals och Elfdals häraders öfre och nedre tingslag hos Eders Kungl. Maj:t gjorda ansökan om befrielse från skyldigheten att deltaga i underhållet af den öfver Klarelfvens östra gren här i staden ledande bro, allmänneligen kallad »östra bron», få Karlstads Stadsfullmäktige härmed i underdånighet afgifva samt dervid anföra följande:

Såsom sökandena påvisat, har Hertig Karl, sedermera Konung Karl IX, vid grundläggningen af staden Karlstad, förunnat staden bland andra privilegier äfven det, att de båda broar öfver Klarelfven, som skulle förmedla samfärdseln emellan staden och landsbygden, skulle byggas af landsbygden, samt att, sedan broarne väl blifvit bygda, de jemväl skulle af landsbygden underhållas, dock att staden skulle svara för en brolott i vardera bron, och på denna bestämmelse i Karlstads första privilegiebref hvilat den underhållsskyldighet af stadens östra bro, hvarifrån sökandena nu vilja blifva befriade. Befrielse från byggnadsskyldigheten hafva sökandena deremot icke gjort anspråk på, hvadan denna Stadsfullmäktiges förklaring icke heller kan afse annat än underhållsskyldigheten.

Sökandenas påstående, att bron först i senare tider genom utvidgning af stadens område kommit att i sin helhet ligga å samma område, är gifvetvis beroende på ett misstag, enär, såsom af härvid fogade transsumt af förberörda privilegiebref framgår, staden redan vid dess grundläggande förlänades äfven närmaste området norr om Klarelfvens östra gren. Hvad sökandena såsom stöd för sin ansökan anført rörande brons läge förr och nu i förhållande till gränserna för stadsområdet förtjenar alltså intet afseende. Af lika liten betydelse för bedömande af förevarande sak torde tillkomsten af lagen den 23 Oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet få anses vara. Lagen sjelf angifver sig ju endast reglera väghållningsbesvärets utgörande på landet och dess stiftare hafva nog aldrig tänkt sig, att genom lagen något ingrepp skulle göras i vare sig staden Karlstads eller någon annan stads privilegier.

Deremot vilja Stadsfullmäktige icke förneka, att ett visst fog kan synas förefinnas för sökandenas förhoppning, att lösningen af frågan om skyldigheten att underhålla s. k. Långebron öfver Holgeån vid Kristianstad må vara normgifvande för afgörandet af dylika ärenden och således äfven för afgörandet af här föreliggande, men att märka är, att staden Kristianstads privilegier meddelats under förbehåll

om rätt för Kronan att ändra desamma, och Stadsfullmäktige anse sig därför på goda grunder kunna antaga, att Eders Kungl. Maj:t icke skall finna skäligt att upphäfva ett privilegium, som utan dylikt förbehåll förunnats staden Karlstad.

Skulle emellertid Eders Kungl. Maj:t emot förmodan anse sig böra tillmötesgå sökandenas anspråk, hoppas dock Stadsfullmäktige, att detta icke må, såsom sökandena yrka, ske utan alla villkor. Stadsfullmäktige hoppas att Eders Kungl. Maj:t dervid skall tillgodose stadens skäliga intresse.

Då staden Kristianstad beröfvades sina privilegier beträffande underhållet af den inom stadens område belägna delen af s. k. Långebron, skedde detta under villkor att de brounderhållsskyldige aflemnade brodelen i laggildt skick, och Stadsfullmäktige kunna därför icke föreställa sig annat än att Eders Kungl. Maj:t, derest den föreliggande ansökningen bifalles, kommer att uppställa liknande villkor beträffande Karlstads östra bro.

Angående denna bros nuvarande skick samt angående dess inverkan på vattenståndet i elfvens båda grenar och deraf möjligen härflytande olägenheter har distriktchefen i vestra väg- och vattenbyggnadsdistriktet Herr Majoren m. m. Th. Helleberg vid tvänne särskilda tillfällen afgifvit utlåtanden, som här i styrkta afskrifter bifogas. I det första af dessa utlåtanden yttrar Herr Majoren Helleberg efter gjord utredning, visande, att vattenmängden i östra elfgrenen oafbrutet minskas, följande: »Det hinder för vattnets framrinnande i östra elfgrenen som förleder dennes alltjemt fortgående igenslamning, har tydligen varit så kraftigt, att det ej kunnat med dylika medel öfvervinnas. Enligt min öfvertygelse utgöres detta hinder af östra landsvägsbron, hvilken stänger ungefär halfva elfgrenen och hvilken med all sannolikhet kommer att i en ej aflägsen framtid förvandla denna till blott och bart ett högvattenaflopp där det sedan vid vanligt sommarvattenstånd skall möta svårigheter att tillgodose stadens behof af vatten och omsättning vid kloakafloppen äfvensom farledens kraf.» I det senare utlåtandet heter det efter en detaljerad redogörelse öfver bronns brister:

»Af hvad sålunda iakttagits framgår, att bron är i föga tillfredsställande skick, och att dess förstöring är säkert förestående, därest ej kraftiga åtgärder vidtages till upphjälpande af de dåliga grunderna.

Beträffande bronns inverkan på vattenståndet i elfvens båda grenar och däraf härflytande olägenheter med hänsyn till den nedom bron utmynnande afloppsledning, har jag i utlåtande af 17 Maj 1905 öfver nödiga åtgärder till förhindrande af uppgrundning i Karlstads segelled och hamn, lämnat utredning öfver, huru vattnet i Klarälven efter hand drages från den östra till den västra elfgrenen och uttalat min uppfattning, att anledningen till detta för stadens intressen skadliga förhållande är just östra bron, hvilken är så bygd, att den stänger ungefär halfva älfsektionen.

Detta hinder kan icke undanrödjas på annat sätt än genom att helt eller delvis ombygga bron, så att större vattenmängd än nu kan äfven vid låga vattenstånd i älfven taga sig väg genom östra elfgrenen och dennes fullständiga igenslammande sålunda förhindras.

Af hvad nu iakttagits angående brons tillstånd framgår jämväl, att det är just i mellersta delen af bron som pelarna äro mest skadade. Af 11 pelare måste således grunderna förstärkas vid N:ris 3, 4, 5, 6, 7 och 8 och särskildt äro N:ris 6 och 8 i behof häraf.

Rifning af pelarne N:ris 4—8 i samband med anbringande af järnöverbyggnad å den sålunda bildade ca 75 meter breda öppningen i bron skulle sålunda göra en grundförstärkning vid dessa pelare öfverflödigt och bilda en sannolikt tillräckligt stor öppning för att tillförsäkra östra älfgrenen erforderlig vattenmängd.

Dessa Herr Majoren Hellebergs uttalanden, grundade som de äro på verkställda undersökningar och besigtningar, synas Stadsfullmäktige tydligt gifva vid handen, att bron ingalunda befinner sig i laggildt skick, att densamma icke blott tarfvar grundliga förbättringar utan måste på grund af sin felaktiga konstruktion åtminstone delvis ombyggas.

Skulle under sådana förhållanden staden Karlstad utan vidare få å sig ensam öfverflyttad skyldigheten att underhålla bron, skulle deri ligga ett frångående från den rättsprincip, som i andra liknande fall tillämpas och hvarpå gällande väglag för landet gifver exempel. och stadens skuliga intresse, skulle åsidosättas. Stadsfullmäktige få därför i underdånighet anhålla, att derest Eders Kungl. Maj:t skulle emot Stadsfullmäktiges bestridande anse sig böra bifalla den föreliggande ansöknigen, detta må ske under vilkor, att bron enligt föreskrifter, som torde böra lemnas af Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, försättes i laggildt och för öfrigt sådant skick, att densamma derefter icke verkar hinderligt för vattnets fria lopp i elfgrenen.

Karlstad den

Å Stadsfullmäktiges vägnar:

In fidem:
W. BROCKMANN.

Transsumt.

Västra Väg- och Vattenbyggnads-
Distriktet.

Distriktschefen.

Betänkande

öfver nödiga åtgärder till förhindrande af uppgrundning i Karlstads
segelled och hamn

Klarälven delar sig ofvan Karlstad i tvänne hufvudgrenar, den *västra* och den *östra*, af hvilken den västra efter 6 kms lopp ytterligare grenar sig i tvänne, den ena *Skoghallsgrenen* med sydvästlig hufvudriktning och den andra, *Suttersälfsven*, med nordvestlig. Den förra delar sig snart ytterligare och sänder *Knappstadgrenen* till höger, hvarefter båda grenarne å ömse sidor om Vidön utfalla i Venerns vik *Kattfjärden*. *Suttersälfsven* aflämnar strax nedom färjstället för landsvägen till Hammarön *Nolgårdsådran* till höger samt längre ned *Orrholmsådran* till vänster, hvarefter den ofvan holmen Tufvan delar sig i två ungefär lika stora grenar *Sorgforsen* till höger och den egentliga *Suttersälfsven* till vänster. Klarälvens östra hufvudgren delar sig nedom järnvägsbron i två grenar, en västligare, *Örsholmsgrenen* och en östligare *Kroppkärrsgrenen*, af hvilka den förra sänder *Kalsholmsgrenen* åt väster och själf med sydlig riktning utfaller i *Hammarö-sjön* vid *Gerholmen*.

Den fråga, hvarå lösning här skall sökas, är alltså, om och i så fall hvilka åtgärder kunna vidtagas för att befria segellederna till Karlstads hamn och till Bergholmen från det slamm, som nu i dessa leder deponeras af Klarälven.

För besvarande af denna fråga har det befunnits nödigt att verkställa utredning angående förhållandet mellan den i Klarälven och dess båda hufvudgrenar framrinnande vattenmängden.

För detta ändamål hafva under 1903 års vårflod vid tvänne tillfällen verkställts vattenmängdsmätningar såväl i den förenade älfsven i en sektion vid Hjerpetan som ock i västra älfgrenen nedom västra bron och i den östra öfver Örsholmen. Resultatet af dessa mätningar, vid hvilka användts ett Lyths strömmättningsinstrument, har blifvit följande.

Den 1 April 1903 uppmättes vattenmängden i båda de Örsholmen omslutande grenarne af östra hufvudgrenen till inalles 120 kbm. sek. Påföljande dag uppmättes vattenmängden i den förenade Klarälven till 405 kbm. sek. och den 3

April mättes en afrinning i västra hufvudgrenen af 272 kbm. sek.; Sammanlägges siffrorna för grenarne 120+272, fås 392 kbm. sek., således mindre än den uppmätta vattenmängden i den förenade älfven, hvilket också var att vänta, då vattenståndet vid västra bron under dagarne 1—3 April sjunkit 18 centimeter.

Den samtidiga vattenmängden i alla tre älfvarne uttryckes antagligen riktigast af talen 120, 285 och 405, då skillnaden 13 tillägges västra grenen hvarvid alltså östra grenen förde 30 proc. och västra grenen 70 proc. af hela vattenmängden.

I Juni 1903 verkställdes en ny mätning, därvid vattenmängden i västra grenen den 4 Juni befanns vara 327 kbm. sek., den 5 Juni i hufvudälfven 539 kbm. sek. och den 6 Juni i östra grenen 200 kbm. sek. Då vattenståndet under tiden sjönk 6 centimeter vid västra bron, bör till östra grenens vattenmängd läggas det tal af 12 kbm. sek. hvarmed summan af båda grenarnes vattenmängd understiger älfvens, och de respektive talen alltså blifva för västra grenen 327, för den östra 212 och för hela älfven 539 kbm. sek. I detta fall har alltså östra grenen fört 39 proc. och den västra 61 proc. af älfvens vatten.

Under innevarande vår, då älfvens hela vattenmängd varit endast omkring 50 kbm. sek., har i östra älfgrenen nedom landsvägsbron framgått snart sagt intet vatten alls.

På grund af uppgifna siffror äro å Pl. 5 uppritade afbördningskurvor, hvilka alla hänföra sig till de vattenstånd, som rådde i den förenade älfven vid mätnings-tillfällena, och hvilka såsom till sin form beroende af Väners vattenstånd naturligen endast hafva relativ giltighet.

Älfvens och grenarnes längdprofil vid samma tillfällen är jämväl uppritad å Pl. 5.

Utaf kurvornas form framgår, att vid stigande vattenmängd i Klarälfven, ökas afsöndringen i östra älfgrenen fortare än i den västra, så att det till och med synes sannolikt, att vid mycket hög flod (öfver 750 kbm. sek.) den östra grenen kan föra mera vatten än den västra. Klarälfvens absoluta högvattenmängd antages till 850 kbm. sek.

Vid aftagande vattenmängd kommer däremot östra grenen att föra mindre och mindre vatten än den västra ända nedemot den gräns, som under innevarande vår varit uppnådd.

Härmed sammanhänger det faktum, att östra älfgronens vattenförning öfver hufvud taget minskas, hvarom den pågående uppsandningen och holmbildningen i densamma nogsamnt bär vittne. Såsom bevis härför kan därjämte anföras, att en i västra väg- och vattenbyggnadsdistriktets arkiv befintlig pejlingskarta som visserligen icke är daterad, men föreskrifver sig från tiden före 1877, utvisar betydligt större djup i östra älfgrenens öfre mynning än hvad nu der förefinnes. Utaf

bottenkartan öfver älfven ofvan och nedom Sandgrund, Pl. 6, framgår, att den pålarm, som utbyggs från nedre ändan af Borgmästarholmen, icke lyckats tillföra östra grenen någon större vattenmängd, utan att den visscrligen pressar strömmen mot östra stranden nedanför Älfkullen, så att där årligen ske utskärningar i den lösa strandvallen, men att strömmen därifrån kastar sig tvärt öfver till västra stranden förbi öfre ändan af den från Sandgrund uppdragna pålarmen och sedermera följer denna strand nedåt i västra grenen. Det hinder för vattnets framrinnande i östra älfgrenen, som föranleder dennas alltjämnt fortgående igenslamning har tydligen varit så kraftigt, att det ej kunnat med dylika medel öfvervinnas. Enligt min öfvertygelse utgöres detta hinder af östra landsvägsbron, se Pl. 7, hvilken stänger halfva älfgrenen och hvilken med all sannolikhet kommer att i en ej aflägsen framtid förvandla denna till blott och bart ett högvattenaflopp, där det redan vid vanligt sommarvattenstånd skall möta svårigheter att tillgodose stadens behof af vatten och omsättning vid kloakafloppen, äfvensom farledens kraf.

Däremot är det af flere skäl påtagligt, att vattenmängden i västra älfgrenen är efter år ökas, samt att denna ökning uteslutande faller på Suttersälften.

Om slamafsättningen i hamnen skall kunna minskas, måste en del af det vatten som nu genom Suttersälften och Kalfholmsgrenen afbördar sig i Röskaersfjärden och segelleden, aflodas åt annat håll.

Ofvan har anförts, hurusom östra hufvudgrenens vattenföring öfver hufvud taget minskas, och framhållits de olägenheter, som härmed äro förenade. För att förekomma den fortgående igengrundningen och bibehålla erforderlig vattenmängd i grenen äfven vid lägre vattenstånd, finnes enligt mitt förmenande ingen annan utväg än att rifva mellersta delen af östra bron och i stället inlägga ett stålspänn af omkring 60 meters fri vidd, på sätt antyds med röd färg å Pl. 7, samt vidare midt uti detta spänn efter hela den förenade älfgrenen till Örsholmen uppmuddra en smal ränna, till underlättande af älfvens eget arbete med uppskäring af ny fåra genom sandgrunden.

Karlstad 17 Maj 1905.

TH. HELLEBERG.

Afskrift.

Distriktschefen i Västra Väg- och
Vattenbyggnads-Distriktet.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

I anledning af det uppdrag berörande stadens östra bro, som meddelats mig uti § 10 af protokollet för den 9 Oktober 1906, får jag efter å marken hållen undersökning äran anföra följande.

Besiktningen af bron gaf till resultat nedan angifna brister.

Pelaren N:o 3 (från södra landet ligger med bakre delen på berg med den främre på kista, af hvilken 2 hvarf delvis äro borta. Grundförstärkning erfordras.

Pelaren N:o 4 hvilar på sänkkista, hvars öfversta hvarf äro i någon mån skadade.

Pelaren N:o 5. Samma förhållande.

Pelaren N:o 6. Kistans öfversta hvarf har delvis släppt, stockarne skjuta ut från kistan och mycken röta förekommer i detta och underliggande hvarf, hvilka ligga öfver lägsta vattenytan.

Hvalfvet mellan pelarne N:o 6 och N:o 7 är sprucket i brons längdriktning och sättning synes pågå.

Pelaren N:o 7 hvilar på sänkkista, hvilken synes bättre bibehållen; dock är pelaren skadad i spetsen.

Hvalfvet mellan N:o 7 och N:o 8 visar flere sprickor, antydande sättningar, hvilka dock möjligen afstannat.

Pelaren N:o 8 hvilar på sänkkista hvars öfversta hvarf ligger öfver lägsta vattenytan. Grundläggningen otillfredsställande.

Hvalfvet mellan N:o 8 och N:o 9 synes deformeradt, ehuru väl tecken till pågående sättning icke äro märkbara.

Pelaren N:o 9 hvilar på sänkkista, som ligger jäms med lägsta vattenytan och synes hvila på stenfyllning. Öfversta hvarfvet skadadt.

I samtliga hvalf ha därjemte iakttagits sprickor i hvalfstenarne, uppkomna under det stora trycket, men utan större betydelse för brons bestånd. De flesta pelare äro mer eller mindre skadade framtill genom isgång.

Af hvad sålunda iakttagits framgår, att bron är i föga tillfredsställande skick, och att dess förstöring är säkert förestående, därest ej kraftiga åtgärder vidtagas till upphjälpande af de dåliga grunderna.

Beträffande brons inverkan på vattenståndet i älvens båda grenar och däraf härflytande olägenheter med hänsyn till den nedom bron utmynnande afloppsledningen, har jag i utlåtande af 17 Maj 1905 öfver nödiga åtgärder till förhindrande af uppgrundning i Karlstads segelled och hamn, lämnat utredning öfver, huru vatt-

net i Klarälven efter hand drages från den östra till den västra älfgrenen och uttalat min uppfattning, att anledningen till detta för stadens intressen skadliga förhållande är just östra bron, hvilken är så bygd, att den stänger ungefär halfva älfsektionen.

Detta hinder kan icke undanrödjas på annat sätt än genom att helt eller delvis ombygga bron, så att större vattenmängd än nu kan äfven vid låga vattenstånd i älfven taga sig väg genom östra älfgrenen, och dennas fullständiga igenslammande sålunda förhindras.

Af hvad nu iakttagits angående bronns tillstånd framgår jämväl, att det är just i mellersta delen af bron, som pelarne äro mest skadade. Af 11 pelare måste således grunderna förstärkas vid N:ris 3, 4, 5, 6, 7 och 8 och särskildt är N:ris 6 och 8 i behof häraf.

Rifning af pelarne N:ris 4—8 i samband med anbringande af järnöfverbyggnad å den sålunda bildade c:a 75 meter breda öppningen i bron skulle sålunda göra en grundförstärkning vid dessa pelare öfverflödigt och bilda en sannolikt tillräckligt stor öppning för att tillförsäkra östra älfgrenen erforderlig vattenmängd.

Karlstad 3 Maj 1907.

TH. HELLEBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 71.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade infordrats öfver vederbörande brobyggnadsskyldiges underdåniga ansökan om befrielse för framtiden från skyldigheten att underhålla stadens östra bro, i anledning hvaraf Drätselkammaren uppå remiss afgifvit ullåtande jemte förslag till lydelse å infordrade yttrandet, hvarefter nu Beredningsutskottet hade att i ärendet sig utlåta, och beslöt hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte affatta sitt yttrande i enlighet med Kammarrens förslag dertill, dock till förekommande af missförstånd med den ändringen att i sista punkten af förslaget orden: "för öfrigt" utbyttes mot orden: "sålunda äfven".

In fidem:

W. BROCKMANN.

53. Magistratens resolution med inforbrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver arbetaren Olof Fredrik Olssons ansökan att få å stora torget försälja korta varor.

Ink. t. Stf. d. 14. 6. 07.

Till Magistraten i Karlstad.

Res.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige, som anmodas att häröfver afgifva yttrande och dermed till Magistraten inkomma samt remisshandlingarne dervid återställa.

Karlstads rådhus den 13 Juni 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Bifogande vederbörliga intyg om frejd och redbarhet samt ordentlighet får undertecknad, under framhållande af att jag på grund af kroppsligt lyte är oförnögen till allt kroppsarbete, härmed vördsamt anhålla att få å härvarande salutorg från salustånd försälja korta varor.

Karlstad den 13 Juni 1907.

OLOF FREDRIK OLSSON.

Arbetaren Olof Fredrik Olsson, som i mars månad 1906 undergått amputation af högra underarmen, lider af en tuberculös bäckenåkomma, hvilken nu synes vara stadd i god läkning.

PER CLARHOLM.

Att sågverksarbetaren Olof Fredrik Olsson från Karlstad, efter hvad jag inhämtat, här i staden gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, det varder härmed, på begäran, intygadt.

Karlstad den 12 Juni 1907.

ALBERT NELSON.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 72.

Magistraten hade infortrat Herrar Stadsfullmäktiges yttrande öfver en af arbetaren Olof Fredrik Olsson från Herrhagen N:o 276 här i staden gjord ansökan om tillstånd att å stora torget härstädes försälja korta varor, och hade med anledning häraf Herrar Fullmäktige anmodat Beredningsutskottet att utlåtande afgifva, hvarpå nu Utskottet med hänsyn till, att Herrar Fullmäktige redan tillförene uttalat sig mot handel med korta varor å stora torget samt i sammanhang dermed upplåtit andra platser för dylik handel, beslöt hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte yrka afslag å framställningen i fråga.

In fidem:

W. BROCKMANN.

62. Beredningsutskottets förslag till fördelning af Mellqvistska slöjdstipendiet.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 73.

Sedan Rektor vid härvarande folkskolelärareseminarium till Herrar Stadsfullmäktige insändt till honom inom föreskrifven tid ingifna ansökningar till Mellqvistska slöjdstipendiet från utexaminerade seminariieleverna Hugo Carlstedt, Hj. Henrikz och And. Joël Johansson jente eget och slöjdlärarens vid seminariet yttrande öfver ansökningarne, så hade nu uppå remiss Beredningsutskottet att afgifva förslag till stipendiets fördelning.

Vid handlingarnes föredragning fann Utskottet, att samtliga sökandena vid afgången från seminariet erhållit högsta vitsordet för kunskap och färdighet i slöjd, att sökandena Carlstedt och Johansson vore hemmahörande här i staden, men att så icke vore förhållandet med sökanden Henrikz, att alla tre sökandena vore medellöse, samt att rektor och slöjdläroren vid seminariet förordat sökandena Carlstedt och Henrikz till stipendiums erhållande.

Sedan härpå af donationsbrevet rörande stipendiifonden inhemtats, att årliga räntan å fonden icke finge uppdelas i flere än två stipendier samt att här i staden hemmahörande sökande till stipendiet skulle ega företräde, beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Fullmäktige ville af nu för utdelning tillgängliga räntan å stipendiifonden, hvilken ränta uppginge till 450 kronor, tilldela sökandena Carlstedt och Johansson hälften hvardera.

In fidem:

W. BRÖCKMANN.

51. Drätselkammarens framställning angående införandet af elektrisk belysning i rådhuset.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 3 Juni 1907.

§ 14.

Redan under nästlidet år hade inom Kammaren fråga väckts, huruvida icke elektrisk belysning borde införas i de för stadens räkning begagnade lokalerna i rådhuset, och då till Kamnarens kännedom kommit, att åtminstone flertalet af de delegationer och tjänstemän, till hvilkas disposition sagde lokaler stodo, önskade erhålla elektrisk belysning i desamma, samt genom införandet af dylik belysning den stora fördelen vunnos, att man befriades från den förskämning af luften, som gasbelysningen medförde, en olägenhet, som särskildt vid längre sammanträden gjorde sig kännbar, så hade Kammaren beslutat att för Herrar Stadsfullmäktige, efter skedd utredning, framlägga förslag angående införandet af elektrisk belysning i rådhuset.

I enlighet med detta beslut hade derpå Kammaren af vederbörande delegationer och tjänstemän inhemtat uppgifter angående deras önskemål beträffande belysningsanordningarna i respektive lokaler, hvarefter Kammaren låtit sakkunnig person uppgöra program för anläggningen i dess helhet, dervid servisleddningen upptogs till sådan dimension, att densamma skulle vara tillräcklig äfven då de lokaler i rådhuset, som ej nu komme att förses med elektrisk belysning, erhöles sådan. Härpå blöfvo anbud å anläggningens utförande infordrade; Och inkommo dylika anbud, omfattande såväl ledningsarbeten som armatur, från Elektriska Aktiebolaget A. E. G., Förenade Elektriska Aktiebolaget samt Luth & Roséns Elektriska Aktie-

bolag. Efter vederbörlig granskning af dessa anbud, dervid Kammaren fann, att det af Förenade Elektriska Aktiebolaget afgifna anbudet, lydande å 3,110 kronor, vore det lägsta, beslöt Kammaren att till Herrar Stadsfullmäktige ingå med framställning, att Herrar Fullmäktige ville besluta,

att elektrisk belysning skall i rådhuset införas i enlighet med förberörde program,

att åt Drätselkammaren uppdraga att antaga ofvan omförmälde anbud å 3,110 kronor samt

att till belysningsanläggningarnes utförande anvisa Drätselkammaren ett belopp af 3,110 kronor.

Med denna kammarens framställning skulle följa såväl uppgjorda programmet som de trenne inkomne anbudena.

In fidem:
W. BROCKMANN.

PROGRAM

för

anbud på elektrisk belysningsanläggning inom Rådhuset i Karlstad.

I. System.

Ifrågavarande anläggning skall erhålla ström från Karlstads elektricitetsverks ledningsnät, hvarför nämnda verks föreskrifter jämte här nedan bifogade tillägg och ändringar skola gälla till efterrättelse vid anbudets utförande.

II. Servis.

Serviskabeln införes i vestibulens norra ände och servisboxen placeras c:a en meter från taket och beräknas för hela husets behof c:a 375 st. lampor om vardera 16 normalljus.

III. Leveransens omfattning.

Anbudet skall specificeras i följande skilda afdelningar med hvar sin slutsumma, nämligen:

- 1) *Hufvudledning.* Hufvudledning från servisapparaten till drätselkammarens för- rum, där en mätare- och centralanordning uppsättes,
- 2) *Installation i hufvudbyggnaden.*

a) Hufvudledningar från centralen under mom. 1, jämte erforderliga gruppcentraler.

b) Gruppledningar med alla tillbehör samt strömbrytare och väggkontakter komplett till anslutning för armatur.

c) Armatur enligt specifikation.

3) *Norra flygeln.*

a) Hufvudledning från centralen under mom. 1, jämte erforderlig central i bottenvåningen.

b) Gruppledningar med tillbehör som ofvan.

c) Armatur enligt specifikation.

4) *Södra flygeln.*

a) Hufvudledning från centralen under mom. 1.

b) Gruppledningar med tillbehör som ofvan.

c) Armatur enligt specifikation.

5) *Lampförteckning.*

	Glödl.	N/4	N/2	N/1	Reservgl.
Posten & Telegrafan	100				
1 tr. upp och porten	19	4	3		41
2 tr. upp	31		9	4	21
Norra flygeln	10	2			48
Södra flygeln	4				54
	<hr/>				
	164	6	12	4	164

motsvarande c:a 375 st. vanliga 16 ljus normaljuslampor.

Hufvudledningen mellan servisen och drätselkammarens förrum beräknas för c:a 275 st. glödlampor och utföres af vulkaniserad 16 kvmm. kabel indragen i järnklädda isolerrör, förlagda utanpå väggputsen så osynligt som möjligt.

Mätarcanordningen i drätselkammarens förrum beräknas för hela den belastning, som kan ifrågakomma enligt den i det följande upptagna armaturförteckningen jämte reserv, således motsvarande en belastning af c:a 275 st. lampor, men anordnas så, att de resp. hufvudledningarna i mom. 3 & 4 samt för våningen 2 tr. upp kunna anslutas till särskilda mätare om det senare skulle visa sig önskvärdt. Således bör före hufvudströmbrytaren, som skall vara afsedd för 40 amp., uppsättas 2-pol. säkerhetsapparater för fyra st. utgående hufvudledningar, om vardera 15 amp. Mätarplattan utföres af bonad ek och på densamma eller anordnade på en särskild plint häröfvanför, monteras dels säkerhetsapparater för den till våningen 2 tr. upp gående hufvudledningen och dels säkerhetsapparater för de till våningen 1 tr. upp hörande gruppledningarna. Ofvan angifna säkerhetsapparater såväl som öfriga inom

rådhuset erforderliga, skola utföras af sådan modell, att samtliga strömförande delar äro täckta.

Hufvudledningarne äro så beräknade, att på hvarje grupp säkerhetsapparater, både de, som på ritningen äro angifna såsom afsedda för omedelbar anslutning till ledningarna, samt de, som äro afsedda för reserv, kunna belastas med 10 st. glödlampor eller nernstlampor med tillsammans motsvarande strömförbrukning.

Från mätareanordningen i drätselkammarens förrum uppdrages en hufvudledning, 4 kvmm., till en central i magistrats-sekreterarens väntrum och till densamma anslutas samtliga lampor i våningen 2 tr. upp.

Hufvudledningarne till båda flyglarne utföras likaledes af vulkaniserad kabel, 6 kvmm., i förbljade isolerrör och beräknas hvardera för en belastning af c:a 60 st. glödlampor.

Gruppledningarne utföres i allmänhet af vulkaniserad dubbelledare på porslinsknopp i färger, öfverensstämmande med väggar och tak, samt förläggas så, att de blifva i minsta möjliga mån synliga. I koridoren utanför finkorna samt i bekvämlighetsinrättningen skola dock ledningarne utföras af enkelledare på porslinsknopp och erforderliga strömbrytare vara inneslutna i vattentät slutande järndosor af ändamålsenlig konstruktion.

Ledningarne för lamporna i Stadsfullmäktiges sessionsrum förläggas i rör på vinden och nedföras genom taket på lämpliga ställen under lampornas takbrickor, så att ledningarne ej blifva synliga i salen. Strömbrytare och omkopplare placeras i enlighet med hvad som visas af bifogade ritningar och i öfrigt enligt anvisningar med hänsyn till olika tändning och släckning, som framgår af desamma.

Armaturen skall utföras enligt närslutna armaturförteckning, komplett monterad med kuphållare och kupor samt lamphållare och glödlampor, där intet annat angifves. Dessutom prissättes hvarje modell särskildt och förses med hänvisning till priskurant eller fotografi.

Till armaturen skall levereras 60 proc. reservlyskroppar och dessutom skall leverantören förbinda sig att under första året anläggningen användes kostnadsfritt leverera alla därutöfver erforderliga lyskroppar som ej blifvit förstörda på grund af yttre åverkan.

IV. Öfriga bestämmelser.

Det tillkommer den blifvande entreprenören att noga tillse, det minsta möjliga skada åstadkommes i väggar och tak och skall i anbudet inberäknas alla till anläggningen erforderliga arbeten, såsom håltagningar och borringar, men däremot ej möjligen erforderliga målnings-, efterputsnings- eller lagningsarbeten samt snickeri.

Hvarje central skall förses med 50 proc. smältstyoken i reserv samt ett ledningsschema, å hvilket med tydlig numrering utvisas till hvilken ledning en säkerhetsapparat eller grupp hör.

Det står anbudsgifvaren fritt att föreslå ändringar i arbetets utförande samt uppgifva däraf betingade prisförändringar, men under alla förhållanden bör ett alternativ finnas i öfverensstämmelse med programmet.

Anbudet skall åtföljas af här bifogade 3 st. planritningar å hvilka eventuella ändringar i ledningarnas framdragning eller lampornas gruppering böra antydvas samt inlämnas senast den till Stadsbyggmästaron Crispin som äfven lämnar vidare upplysningar.

Armaturförteckning.

Centralen i drättselkammarens förrum.

Stora trappan.

1 st. pendel med benglaskärm.

Yttre vestibulen.

1 st. pendel med hvit benglaskärm och nernstlampa.

1 » väggarm öfver ingången med benglaskärm och nernstlampa.

Trapphusen.

2 st. pendlar med hvita benglaskärmar och nernstlampor.

2 » väggarmar för innerbelysning med hvita benglaskärmar.

1 » » » ytterbelysning vid gaslyktan åt gården med nernstlampa.

1 » nernstlampa, 0,5 ampère i trapphusets tak.

Korridorerna.

2 st. pendlar med hvita benglaskärmar.

Drättselkammarens och byggnadsnämndens sessionsrum.

2 st. nernstlampor, 0,5 amp.

Stadskontoret.

Stora rummet

2 st. lampor monteras på en gasärm.

1 » stake men hvit benglaskärm.

Lilla rummet.

2 st. hissar med hvita benglaskärmar.

Drättselkammarens förrum.

1 st. pendel med hvit benglaskärm.

1 » hiss med hvit benglaskärm.

Stadsbyggmästarekontoret.

1 st. nernstlampa, 0,5 amp.

2 » ritbordsbelysningar.

Toilett.

1 st. pendel utan skärm.

Hälsovårdsnämndens laboratorium.

1 st. pendel med hvit benglasskärm.

1 » verkstadsstake.

Stadens arkiv.

1 st. handlampa med 4 intr. lång ledning och skyddskorg.

Arkivarierum.

1 st. nernstlampa med hvit benglasskärm monterad på en gasarm.

Centralen i magistratssekreterarens väntrum.

Stadsfullmäktiges sessionsrum.

4 st. nernstlampor, 1,0 amp.

4 » » 0,5 »

Borgmästarens rum.

Stora rummet.

5 st. glödlampor utan kupor monteras i stället för gasbrännarna och dessutom anordnas

2 » lamphållare för anslutning af bordstakar medelst lamphållarekontakter.

2 » skrifbordsstakar med hvita skärmar.

Lilla rummet.

1 st. 3-lågig krona med kupor.

1 » skrifbordsstake med hvit skärm.

Magistratssekreterarens rum.

Stora rummet.

3 st. glödlampor monteras i gaskronan.

1 » skrifbordsstake med hvit skärm.

Lilla rummet.

2 st. hissar med hvita benglasskärmar.

Väntrummet.

1 st. pendel med hvit benglasskärm.

Magistratens förrum.

1 st. pendel med hvit benglasskärm.

Magistratens sessionsrum.

3 st. nernstlampor, hvardera 0,5 amp.

Södra expeditjonsrummen.

2 st. pendlar med hvita skärmar.

1 » bordstake med hvit skärm.

1 » hiss » » »

Klosetten.

1 st. pendel utan skärm kombinerad med klosettströmbrytare.

Södra flygeln.

Bekvämlighetsinrättningen.

3 st. pendlar med skyddsglas för fuktiga lokaler.

1 » arm med reflektor för ytterbelysning.

Polisvaktkontoret.

Smårummen.

3 st. pendlar med hvita benglasskärmar.

Stora kontoret.

2 st. pendlar med hvita benglasskärmar och nernstlampor.

1 » 2-ledar-arm med hvit skärm.

1 » arm för ytterbelysning.

Korridorerna vid finkorna.

2 st. snörpendlar med hvita benglasskärmar.

2 » handlampor med galler.

Tornuret.

4 st. fotlamphållare med förnicklade reflektorcr.

Reservglödkroppar.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 74.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Drättselkammaren väckt förslag om införande i rådhuset af elektrisk belysning i enlighet med uppgjort program samt hemställt om ett anslag härför af 3,110 kr., deröfver Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva.

Efter nu skedd föredragning af detta ärende rörande handlingar yrkades inom Utskottet att följande tillägg måtte föreslås till de i programmet upptagna elektriska anordningarne i Hälsovårdsnämndens laboratorium, nämligen, dels att ytterligare en verkstadsstake anskaffades, enär vid mikroskopiska och äfven andra vetenskapliga undersökningar synnerligen stark belysning erfordrades, dels ock att nödiga anstalter vidtoges för drifvande af derstädes uppställda centrifug och thermostat medelst elektricitet, dervid motorkabeln torde beräknas jemväl för anordningar i framtiden för andra ändamål t. ex. till bältrande af ventileringen i en eller annan af rådhusets lokaler.

Hvad sålunda yrkats vann Utskottets bifall och som Utskottet icke i öfrigt funnit något att i afseende å Kammarens framställning erinra beslöt Utskottet hemställa om bifall till densamma med ofvan angifna tillägg.

Den ökade utgift utöfver begärda anslaget, som de af Utskottet föreslagna nya anordningarne komme att förorsaka, torde Drätselkammaren erhålla bemyndigande att af omhänderhafvande medel bestrida.

In fidem:
W. BROCKMANN.

50. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om afskrifning å stadens under Styrelsens vård stående lösa egendom.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 6 Juni 1907.

§ 76.

Till Styrelsen hade inkommit vederbörande inventeringsmäns berättelser öfver verkställda inventeringar för år 1906 af stadens under Styrelsens vård stående lösa egendom, hvilka nu företogs till behandling.

Sedan Styrelsen genomgått längderna under granskning af de genom försäljning och förbrukning utgående samt till afskrifning föreslagna inventarie- och materialposterna, beslöts att längderna skulle insändas till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan i likhet med hvad inventeringsmännen härutinnan föreslagit, att afföring ur räkenskaperna måtte medgifvas för de till afskrifning föreslagna inventarier och materialier till följande belopp:

för Gasverket: Inventarier:.....	kronor	337: 63	
Materialier:	»	1,888: 54	2,226: 17
» Vattenverket: Inventarier:.....	»	1,243: 69	
Materialier:	»	110: 75	1,354: 44
» Elektricitetsverket: Inventarier:....	»		34: 25

och skulle utdrag af detta protokoll jämte inventarielängderna Herrar Stadsfullmäktige tillställas.

In fidem:
J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 75.

I enlighet med vederbörande inventeringsmäns förslag härutinnan hade Styrelsen för vatten- och gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt, dels att å gasverkets inventarier finge afskrifvas 337 kr. 63 öre samt å samma verks materialier 1,888 kr. 54 öre, dels att å vattenverkets inventarier finge afskrifvas 1,243 kr. 69 öre samt å samma verks materialier 110 kr. 75 öre, dels ock att å elektricitetsverkets inventarier måtte få afskrifvas 34 kr. 25 öre, öfver hvilken hemställan Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva, och beslöt nu efter föredragning Utskottet att tillstyrka Herrar Fullmäktige att medgifva de föreslagna afskrifningarne.

In fidem:

W. BROCKMANN.

52. Drätselkammarens framställning om anslag för aflöpsledningar i Kungs- och Eneströmsgatorna.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 3 Juni 1907.

§ 18.

Ingaf Stadsbyggmästaren af honom uppgjort kostnadsförslag rörande anläggandet af erforderliga aflöpsledningar för aflöandet af dagvattnet i Kungsgatan emellan kyrkan och kanalbron samt i Eneströmsgatan, dervid han framhöll, dels att kloakledningarne icke vore beräknade för mottagande af dagvatten, samt att, då Kungsgatans östligaste del vore fullständigt plan, så att dagvattnet icke kunde medelst rännstenar bortledas, särskilda aflöpsledningar för dagvattnet nödvändiggjordes, dels ock att ifrågavarande ledningsarbeten måste utföras i samband med förestående ordnandet af förstberörde del af Kungsgatan.

Kammaren tog härpå kostnadsförslaget under ompröfning, och då Kamraren ej fann något att mot detsamma erinra, beslöt nu Kamraren att, under hänvisning

till hvad Stadsbyggmästaren i saken anför, hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla om ett anslag af 4,800 kronor för utförandet af i kostnadsförslaget upptagna ledningsarbeten.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Kostnadsberäkningar

till aflöpsledningar för afledandet af dagvatten i Kungs- och Eneströmsgatorna.

137 löpmeter 12" rör	à 3: 50	479: 50
74 » 9" rör	à 2: 30	170: 20
108 » 6" rör	à 1: 35	145: 80
11 stycken brunnar med betäckningar	à 60 —	660: —
50 kb.-meter grus för ledningarnes nedläggande	à 3: 50	175: —
Diverse grönror, tjärdref etc.		150: —
319 löpmeter arbetslön f. gräfning och återfyllning jemte dockning à 2: —		638: —
319 » arbetslön för rörens läggande	à 0: 50	159: 50
11 stycken arbetslön för brunnarnes nedsättande	à 5: —	55: —
Sprängning för ledningar och brunnar		1,500: —
Trumma af sten i utloppet i prämkanalen		200: —
Oförutsedda afgifter		467: —
		<hr/>
		S:a Kronor 4,800: —

Karlstad den 3 Juni 1907.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 76.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 4,800 kr. för anläggandet af erforderliga aflöpsledningar för dagvattnets afledande i Kungsgatan emellan kyrkan och kanalbron samt i Eneströmsgatan; Och beslöt nu efter föredragning och hållen diskussion Utskottet att tillstyrka begärda anslaget be-

viljande, dock ansåg sig Utskottet dervid böra uttala angelägenheten af att såvidt möjligt dylika med ordnandet af en gata förenade kostnader Herrar Fullmäktige till ompröfning förelades i sammanhang med förslaget rörande det egentliga gatuarbetet.

In fidem:
W. BROCKMANN.

48. Herr Dahlmans motion om anordnande af en lämplig idrottsplats för stadens ungdom.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Det torde icke kunna förnekas, att i vårt land idrotten i våra dagar börjar blifva af allt större betydelse för vår ungdoms utveckling. Att erhålla en sund och lefnadskraftig ungdom är ett livsvillkor för ett folk, som vill äga fortbestånd, och en af förutsättningarna härför är ungdomens sysselsättande med ändamålsenliga idrottsöfningar. Med inseende häraf hafva redan en hel del samhällen i vårt land anskaffat åt sin ungdom lämpliga idrottsplatser, och det torde icke vara för tidigt, att ordningen i detta hänseende nu kommer till Karlstad. Den värm-ländska ungdomen är i allmänhet intresserad för all slags idrott, och bland densamma torde i detta afseende staden Karlstads ungdom kunna sägas särskildt intaga ett hedrande rum.

Visserligen har åt Karlstads läroverk för långt tillbaka det s. k. Djäknefältet donerats till lek- och idrottsplats, men om äganderätten till detta, såsom inbegripet i donationsjorden, pågår för närvarande rättegång mellan staden och domkapitlet, och för öfrigt torde detta fält genom Karlstad—Munkforsbanans anläggning blifvit gjordt obrukbart för sitt ändamål. För närvarande har åt ungdomen upplåtits Malm-torget såsom idrottsplats, men denna anordning har alltid betraktats såsom af provisorisk art, och på senare tid har från åtskilliga håll äfven uttalats missnöje med ungdomens begagnande af detsamma. Det är nu önskvärdt, att, innan all lämplig mark i stadens omedelbara närhet tages i anspråk för andra ändamål, ett område anvisades för det af mig här ofvan berörda. Enligt hvad för mig uppgifvits skulle staden norr om Växnäs äga mark, som synnerligen väl lämpade sig för en idrottsplats.

En särskild anledning för mig att väcka förslag i denna fråga finner jag i den nya läroverkstadgans § 59 mom. 3, som är af följande lydelse:

«För att främja lärjungarnes håg för idrottsöfningar och friluftspekar bör rektor söka bereda härför lämplig plats. . . »

Med anledning af ofvanstående får jag föreslå:

att åt Drätselkammaren må lämnas i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till lämplig idrottsplats för stadens ungdom samt med uppgjord kostnadsberäkning för densammas iståndsättande för ändamålet.

Karlstad den 29 Mars 1906.

AXEL DAHLMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 3 Juni 1907.

§ 12.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Herr Dahlman väckt motion, att Drätselkammaren måtte erhålla i uppdrag att till Herrar Fullmäktige inkomma med förslag till lämplig idrottsplats för stadens ungdom äfvensom kostnadsberäkning för platsens iståndsättande för ändamålet.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren att afgifva utlåtande och hade med anledning häraf Kammmaren ansett sig böra i första rummet söka å staden tillhörig mark utfinna ett område, som, ej allt för aflägsset från stadens bebyggda delar, äfven i öfrigt lämpade sig för apterandet till en idrottsplats. Under de undersökningar af olika platser i berörda hänseende, som härpå företogs, riktade till en början Kammmaren sin särskilda uppmärksamhet å Sandgrund, men då af Stadsbyggmästaren verkställd utredning gaf vid handen, att ett högst betydande fyllningsarbete, kräfvande omkring 25,000 kubtr fyllnadsämnen, först måste utföras samt att därför kostnaden för anordnandet derstädes af en idrottsplats skulle belöpa sig till öfver 40,000 kronor måste tanken härpå öfvergifvas. Därefter väcktes inom Kammmaren förslag, att till den vostligaste delen af det område af fideikommiss-egendomen Sandbäcken, som skulle under stadens eganderätt bibehållas för att med stadsplanen införlifvas, förlägga ifrågasatta idrottsplatsen och efter närmare undersökningar ansåg sig Kammmaren, som haft tillfälle att i denna sak rådföra sig med dåvarande ordförande i Idrottsföreningen Kamraternas Karlstadskrets Herr Länsjägmästaren Nilson, kunna förorda denna plats såsom för ändamålet lämplig.

Sedan Kammmaren sålunda funnit ett område att till idrottsplats föreslå, hade Kammmaren uppdragit åt Stadsbyggmästaren att besöka Örebro för att studera den derstädes nyligen anordnade idrottsplatsen, och hade derpå Stadsbyggmästaren efter hemkomsten från studieresan uppgjort ett utkast till ordnande af en idrottsplats å förberörda område af egendomen Sandbäcken samt en approximativ kostnadsberäkning, slutande å närmare 10,000 kronor.

Emellertid hade inom Kammmaren af Herr Ordföranden framkastats tanken på,

om icke ett förslag till anordnande af en gemensam idrottsplats för Värmlands Regemente och stadens ungdom skulle kunna hafva utsigter att genomföras. Det torde nämligen få tagas för gifvet, att regementet komme att inom dess område för de värnpligtige ordna en idrottsplats och osannolikt vore ju icke, att under förutsättning, att staden bidroge till täckande af kostnaden härför, platsen jemväl kunde få af stadens ungdom begagnas. Skulle ett dylikt förslag kunna förverkligas, vunnnes, dels att stadens direkta utgifter för erhållandet af en idrottsplats kunde väsentligt minskas, dels ock att ett betydande, till fyra tunnland beräknadt område, hvilket afsetts för bebyggande och såsom sådant vore mycket värdefullt samt för detta ändamål måhända snart nog kunde behöfva tagas i anspråk, i hvilket fall derå nedlagda kostnader till idrottens främjande icke blefve till afsedd framtida nytta, skulle kunna för sitt ursprungliga och för staden ekonomiskt fördelaktiga ändamål bevaras. Men äfven från en annan synpunkt vore förslaget synnerligen beaktansvärdt. Genom en dylik gemensam idrottsplats skulle den militära och civila ungdomen komma i nära beröring med hvarandra, hvilket utan tvifvel skulle blifva af stor betydelse och vara till sann båtnad för båda parterna. Någon fara för att stadens ungdom icke skulle i erforderlig utsträckning kunna få disponera platsen kunde icke gerna tänkas. Under godt samförstånd mellan vederbörande blefve nog den saken till belåtenhet ordnad.

För att såvidt möjligt söka utröna, huru ett dylikt förslag skulle af de militära myndigheterna upptagas, hade Herr Ordföranden vid ett besök i Stockholm framlagt detsamma för chefen för landtförsvarsdepartementet, hvilken ställde sig mycket välvillig mot förslaget, men gifvetvis icke kunde göra något bestämdt uttalande och för öfrigt hänvisade till den blifvande kaserubyggnadskommissionen, hvilken vore den myndighet, som skulle hafva att härutinnan bestämma.

På grund af hvad sålunda förekommit och då Kammaren af ofvan angifna skäl ansåge synnerligen önskvärdt, att en gemensam idrottsplats för Värmlands regemente och stadens ungdom kunde komma till stånd, men sagde kommission ännu icke blifvit till sin sammansättning bestämd, än mindre trädt i verksamhet, och det torde dröja länge nog, innan kommissionen komme att taga under behandling anordningarna i samband med Värmlands regementes förläggande hit till staden, så ansåg sig Kammaren böra hemställa, att den föreliggande motionen icke för närvarande måtte till någon Herrar Fullmäktiges vidare åtgärd föranleda. I afvaktan på den slutliga lösningen af här ifrågavarande ärende kunde nog stadens ungdom såsom hittills åtnöjas med Malmtorget såsom idrottsplats.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 77.

Öfver en af Herr Dahlman hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om anskaffandet af en lämplig idrottsplats för stadens ungdom hade uppå remiss Drätselkammaren afgifvit utlåtande samt dervid på anförda grunder hemställt, att motionen icke för närvarande måtte till någon Herrar Fullmäktiges vidare åtgärd föranleda utan stadens ungdom tillsvidare såsom hittills för sina idrottsöfningar hänvisas till Malmtorget. Då nu Beredningsutskottet jemväl hade att öfver motionen sig yttra, beslöt efter föredragning Utskottet att till alla delar i Kammarrens utlåtande instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

60. Hälsovårdsnämndens framställning om höjning af den till förra sjuksköterskan Emma Andersson utgående pensionen.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 24 April 1907.

§ 54.

Föredrogs en från förra sköterskan vid stadens epidemisjukhus Emma Andersson till Nämnden inkommen framställning, så lydande:

”Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad!

Undertecknad, som i 20 års tid varit anställd som sjuksköterska vid epidemiska sjukhuset härstädes och vid afgäendet från denna tjänst af Herrar Stadsfullmäktige beviljats en pension af 100 kr. för år under min återstående lifstid, får härmed vördsamt göra framställning, att Hälsovårdsnämnden ville godhetsfullt söka bereda mig en höjning i pensionen.

På grund af min stora sjuklighet är jag numera alldeles urståndsatt att genom arbete förvärva något för mitt uppehälle, och då jag dertill är fullständigt utblottad så att jag ej eger något annat än den lilla pensionen att lefva af, har

jag sett mig nödsakad att vända mig till Fattigvårdsstyrelsen med begäran om hjälp och har äfven erhållit sådan för sistförflutna och innevarade månad, ehuru otillräcklig. Redan detta att behöfva anlita fattigvården har synt mig hårdt, men än svårare har detta blifvit mig att bära, sedan jag fått kännedom om att ersättning för de mig lemnade understöden utsökts af Karlskoga socken, hvarest jag lär ega hemortsrätt.

Jag har nämligen de allra senaste åren, intill dess jag nästlidne höst återflyttade hit till staden, vistats hos släktingar i Karlskoga, hvilka varit välvilliga att under sagda år hos sig bereda mig ett hem samt äfven i öfrigt draga försorg om mig, och nu skulle jag på grund häraf oaktadt jag varit 20 år i staden Karlstads tjenst, nödgas falla fattigvården i Karlskoga till last.

Hoppas att Hälsovårdsnämnden med behjertande af min svåra belägenhet vill hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning, att den mig tillerkända pensionen höjes till 300 kr. för år att månadsvis utbetalas från och med den 1:ste nästa Maj.

Karlstad den 8 April 1907.

Ödmjukligen
Emma Andersson
f. d. sjuksköterska“.

Och beslöt Hälsovårdsnämnden med anledning häraf att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa, att pensionen till bemälda Emma Andersson måtte höjas till 300 kronor för år, räknadt från den 1 instundande Maj.

Som ofvan

Justeradt ²²/₆ 1907.

N. LUNDBERG.

In fidem:
CARL LIDBERG.
Widimeras
Ex. officio:
CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 1 Juli 1907.

§ 17.

I anledning af en från förra sköterskan vid stadens epidemisjukhus Emma Andersson till Hälsovårdsnämnden ingifven ansökan hade Hälsovårdsnämnden hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt, att den till Andersson med 100 kronor om året från stadskassan utgående pensionen måtte höjas till 300 kronor att utgå

från den 1 Maj detta år, och hade Drätselkammaren uppå remiss att öfver Hälsovårdsnämndens berörda framställning nu afgifva yttrande.

Det antecknades att Emma Andersson varit anställd som sköterska vid stadens epidemisjukhus under 20 år samt att hon derunder åtnjutit en kontant aflöning af 200 kronor om året.

Drätselkammaren, som visserligen ansåge ömmande omständigheter föreligga för höjande af den till Emma Andersson utgående pensionen, kunde likväl ej undgå att finna det af Hälsovårdsnämnden föreslagna pensionsbeloppet, 300 kronor, vara för högt tilltaget, dels med hänsyn till den i fråga om pensionering jämförelsevis korta tid, hvarunder Andersson varit anställd i stadens tjänst, dels ock med hänsyn dertill att den ifrågavarande pensionen, enligt Hälsovårdsnämndens förslag, skulle komma att utgå med belopp, som betydligt öfverstege den kontanta aflöning, Andersson under tjänsteliden åtnjutit.

På grund af hvad sålunda framhållits beslöt Drätselkammaren tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att endast på det sätt bifalla Hälsovårdsnämndens förevarande framställning, att den till Emma Andersson från stadskassan utgående pensionen höjdes till 200 kronor för år, räknadt från den 1 Maj innevarande år.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 78.

Sedan förra sjuksköterskan vid stadens epidemisjukhus Emma Andersson till Hälsovårdsnämnden inkommit med framställning, att Nämnden måtte hos Herrar Stadsfullmäktige söka utverka, att den henne tillerkända pensionen af 100 kr. för år måtte från och med den 1 Maj innevarande år för hennes återstående lifstid höjas till 300 kr. för år att månadsvis utbetalas, samt Hälsovårdsnämnden i enlighet härmed gjort hemställan hos Herrar Fullmäktige, så hade uppå remiss Drätselkammaren i detta ärende sig yttrat och på anförda grunder förklarat sig icke kunna tillstyrka högre pension än 200 kr. för år, hvarefter nu Utskottet hade allt utlåtande afgifva.

Efter handlingarnes föredragning framhölls inom Utskottet, att det visserligen vore sannt, såsom Drätselkammaren yttrat, att Emma Andersson under sin tjänstetid icke haft att uppbära högre kontant lön än 200 kr. för år, men hade

hon derjemte, efter hvad Utskottet inhemlat, åtnjutit fri bostad och vedbrand samt äfven kunnat förskaffa sig någon inkomst å mathållningen för patienterna å sjukhuset. Hela hennes aflöning hade emellertid varit så knapp att hon icke kunnat derå något spara för ålderns dagar. Höjdes pensionen till 300 kr. för år kunde hon antagligen draga sig fram härå. Bestämdes den åter till endast 200 kr. för år, måste hon, som ej egde annan tillgång, anli'ta fattigvården, och Fattigvårdsstyrelsen vore, derest ej Herrar Fullmäktige annorlunda beslutade, skyldig att af Karlskoga socken, hvaräst Emma Andersson efter slutad 20-årig tjenstgöring i stadens tjenst och kort innan hon fylde sextio år förvärfvat hemortsrätt på sätt hon i sin framställning till Hälsovårdsnämnden angifvit, utsöka ersättning för beviljade understöd, hvilket dock väl knappast borde få ifrågakomma.

Med anslutning till hvad sålunda yttrats beslöt Utskottet hemställa om bifall till Emma Anderssons af Hälsovårdsnämnden förordade framställning.

In fidem:
W. BROCKMANN.

61. Föreläsningsstyrelsens framställning om anslag för år 1908 till anordnande af föreläsningar för arbetare.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads föreläsninganstalt får härmed med bifogande af redogörelse för verksamheten under de två sistförflutna terminerna vördsamt anhålla, att anstalten för sin fortsatta verksamhet måtte äfven för det kommande arbetsåret utbekomma ett understöd af femhundra (500) kr. af Karlstads kommun.

Karlstad den 30 Maj 1907.

ALFR. NYBERG.	RICHARD NORDIN.	EMIL ANKERS.
G. JAKOBSSON.		ALFR. J. JOHNSON.
	ALBERT AURELL.	

Hugo Severin.

Berättelse

öfver Karlstads föreläsningssanstalts ekonomi för år 1906.

Inkomster:

An. Saldo från 1905	153: 95	
Herrar Stadsfullmäktiges anslag för år 1906	500: —	
Statens anslag för år 1906	500: —	Kr. 1,153: 95

Utgifter:

Per. Till föreläsare	700: 20	
» Resefördelning till Värmländska föreläsningförbundet för föreläsare	43: —	
» Annonser, porto, trycksaker, affischering m. m.	118: 65	
» Omkostnader för lokaler i Haga och Klara Ordenshus	150: —	
» d:o för Elementarläroverket med skiopti- kon	129: 50	
Saldo till 1907	12: 60	Kr. 1,153: 95

Karlstad i Januari 1907.

ALFR. NYBERG,
anstaltens kassör.

Redogörelse

för af föreläsningssstyrelsen anordnade föreläsningar under höstterminen 1906 och vårterminen 1907.

Antalet föreläsningar: under hösten 14 st., under våren 17; af de förra höllos 1 på en onsdag, 3 på måndagar, 10 på lördagar; af de senare 1 på en tisdag, 1 på en fredag, alla de öfriga 15 på lördagar. — Terminernas första föreläsningar höllos d. 1 okt. och 19 jan., deras sista d. 15 dec. och 4 maj.

Antalet åhörare: tillsammans 6,200; däraf på hösten 2,800, på våren 3,200. Åhörareantalet pr gång har växlat mellan 30 och 350. (Obs! Siffrorna blott ungefärliga).

Föreläsare:

Juris kand. G. Berg	2	föreläsn.
Lektor N. Bure	2	»
Kapten H. Cederblom	1	»
Fattigvårdsdir. G. Englund	1	»
Ingeniör E. Feggræus	2	»
Ingeniör H. Montgomery	5	»
R. Nordenstreng	1	»
Fil. D:r R. Nordin	5	»
Kapten E. Palmstjerna	1	»

Elsa Schück	1	föreläs.
D:r H. Severin.....	4	»
Folkskollär. E. Strandman.....	1	»
D:r E. Wahlgren	5	»

Lokal för föreläsningarna: under hösten användes dels allm. läroverkets bönisal (4 ggr), dels Klara och Haga Ordenshus (2 ggr hvardera); under våren ha samtliga föreläsningarna hållits å läroverket, som af Rektor beredvilligt upplåtits sådana kvällar som föregått lofdagar.

Föreläsningssämnen.

- 1) historiska och statsvetenskapliga:
 - R. Nordin — Kurs i svensk statskunskap (4).
 - G. Berg — Kurs i svensk kommunalkunskap (2).
- 2) Litteratur- och konsthistoriska:
 - Elsa Schück: När arbetaren kom in i litteraturen (1).
 - E. Fegräus: Akta porslinets uppkomst i Europa (2).
 - N. Bure: Sångens betydelse för arbetet (1).
 - R. Nordin: Geijer (föredrag å en Geijersafton) (1).
- 3) Kulturhistoriska:
 - Rolf Nordenstreng: Om människoraser och nationaliteter med särskildt afseende å nordiska folk (1).
 - N. Bure: Skåne och skåningarna (1).
- 4) Sociala:
 - H. Cederblom: Socialismen (1).
 - E. Palmstjerna: Den moderna arbetarerörelsens uppkomst o. utveckling (1).
 - G. Englund: Våra sociala plikter mot de fattiga (1).
- 5) Naturvetenskapliga:
 - E. Wahlgren: Lifvet i Oceanen (2).
 - d:o Världens uppkomst o. utv. (1)
 - d:o Växt- och djurvärldens invandring i vårt land (2).
 - H. Montgomery: Elektriciteten (5).
- 6) Medicinsk-Hygeniska:
 - H. Severin: Humbugsmedicin (2).
 - d:o Engelska sjukan (2).
 - E. Strandman: Alkoholens näringsvärde och kostnad (1).

Karlstad d. 31 Maj 1907.

HUGO SEVERIN.

Utdrag af protokollet hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 1 Juli 1907.

§ 12.

Drättselkammaren som uppå remiss hade att yttra sig öfver styrelsens för Karlstads föreläsninganstalt hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag äfven för år 1908 af 500 kronor till anordnande af föreläsningar för arbetare, beslöt, efter handlingarres föredragning, att tillstyrka det begärda anslaget beviljande på vanliga vilkor.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 79.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Föreläsningstyrelsen anhållit om ett anslag äfven för nästa år af 500 kr. till anordnande af föreläsningar för arbetare, deröfver Drättselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvarefter nu Beredningsutskottet hade att i ärendet sig yttra; Och beslöt efter föredragning Utskottet att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte bevilja det begärda anslaget under vilkor såsom hittills, att föreläsningarne blefve afgiftsfria, att desamma så anordnades, att statsunderstöd kunde erhållas, samt att dylikt understöd i behörig ordning söktes, hvarjemte Herrar Fullmäktige torde bestämma, att, derest anslag för här ifrågavarande ändamål skulle ifrågasättas jemväl för år 1909, ansökan derom skall vara till Herrar Fullmäktige ingifven före den 1 Juni nästa år och dervid åtföljas af en redogörelse öfver användningen af nu beviljade anslag.

In fidem:
W. BROCKMANN.

58. Tuberkuloskommitténs framställning om apterandet af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsjuka familjer.

Utdrag af protokoll, hållet hos Tuberkuloskommittén i Karlstad den 26 April 1907.

§ 3.

Kommittémedlemmarna hafva redan vid början af sitt arbete funnit att af de frågor, som utgöra föremål för Kommitténs behandling, den om anskaffande af bostadshus för lungsjuka arbetarefamiljer, såsom varande synnerligen trängande, först och främst kräfe sin lösning. Af Fattigvårdsstyrelsen har nämligen Kommittén inhemtat något som för öfrigt framgår af nämnda styrelses framställning till Herrar Stadsfullmäktige angående apterande af gamla skolbaracken å Herrhagen till dylikt bostadshus — att det visat sig mycket svårt, ja, understundom omöjligt, för mindre bemedlade tuberkelsjuka att få förhyra bostad hos enskilda personer, och att de bostäder, som stode till buds oftast voro af den beskaffenhet att de ej utan helsefara kunde bebos. Då sålunda samhället måste i detta fall med skyndsamhet träda hjälpsamt emellan, har Kommittén ansett sig icke böra fördröja denna frågas afgörande genom att afvakta den tid då Kommittén kan blifva med sitt arbete i dess helhet färdig, utan har Kommittén beslutat att till Herrar Stadsfullmäktige omedelbart framlägga förslag till denna frågas lösning.

Kommittén har dervid till pröfningsupptagit *dels* förslag om en nybyggnad för ifrågakvarande ändamål *dels* fattigvårdsstyrelsens förberörda förslag om apterande af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus, enligt hvilket senare förslag skulle erhållas fyra lägenheter om två rum och kök samt fyra enrumslägenheter och uthus, i öfverensstämmelse med af stadsbyggmästaren deröfver upprättad ritning, för en beräknad kostnad af 12,890 kronor. Det skulle gifvetvis vara det bästa och mest önskvärda att få ett nytt hus uppfördt för ändamålet ifråga, men redan vid ett hastigt öfverslag har Kommittén funnit detta draga alltför stora kostnader i jämförelse med Fattigvårdsstyrelsens förslag. Detta förslag anser Kommittén ingalunda vara idealiskt och befogade anmärkningar mot lägenheterna kunna nog framställas men om de förbättringar, som Kommittén vid förslagets granskning ansett sig böra föreslå vidtages tror Kommittén dock att förslaget bör kunna antagas. De förbättringar, som Kommittén af hygieniska skäl anser alldeles nödvändiga, äro: att taken i lägenheterna förses med spåntade bräder och oljemålas liksom väggarna; att golven i rum och förstugor beläggas

med linoleummattor; att för anordnande af effektiv luftväxling, en väggventil insattes i hvarje rum; samt att i uthusbyggnaden inrymmes jemväl tvättstuga med vatten- och afloppsledning. Kostnaderna för dessa förbättringar uppgå enligt af stadsbyggmästaren upprättadt kostnadsförslag till 2,950 kronor, hvadan totalkostnaden för husets apterande för angifna ändamål sålunda skulle blifva 16,000 kronor däraf 160 kronor för oförutsedda utgifter.

Och får alltså Kommittén hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa:

att Herrar Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att snarast möjligt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med stadsbyggmästarens ofvanberörda ritning och Kommitténs härofvan gjorda tillägg låta ändra inredningen af gamla skolbaracken å Herrhagen och uppföra uthus dertill;

att Herrar Stadsfullmäktige därför måtte anvisa Drätselkammaren ett anslag å 16,000 kronor; samt

att, sedan byggnadsarbetet utförts, baracken tillsvidare måtte ställas till Fattigvårdsstyrelsens disposition, att upplåtas eller uthyras, på sätt motionären angifvit, till tuberkelsjuka personer eller familjeförsörjare, inom hvilkens familj en eller flera tuberkelsjuka finnas, med villkor att hyresgästerna noga ställa sig till esterrättelse de råd och anvisningar i afscende på deras egen och lägenheternas skötsel, som af Helsovårdsnämnden komma att gifvas.

Justeradt d. 1/3 07.

PER CLARHOLM.

In fidem:

CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Helsovårdsnämnden i Karlstad den 21 Juni 1907.

§ 86.

Företogs till förnyad behandling det under § 75 härofvan i protokollet antecknade ärende angående Tuberkuloskommitténs framställning om anslag för apterande af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer.

Och beslöt Nämnden, efter hållen öfverläggning i ärendet, förorda bifall till Kommitténs ifrågavarande förslag.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:

CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 7 Augusti 1907.

§ 11.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att nu afgifva yttrande öfver den s. k. Tuberkuloskommitténs framställning om anslag för anordnande i gamla skolbaracken å Herrhagen af bostadshus för lungsjuktiga arbetarefamiljer.

Af handlingarne i ärendet inhämtades, att det af Stadsbyggmästaren ursprungligen uppgjorda kostnadsförslaget för den ifrågasatta förändringen af skolbaracken slutade å ett kostnadsbelopp af 12,890 kronor samt att, enligt ett af Stadsbyggmästaren på kommitterades begäran sedermera gjordt tillägg till berörda förslag, härtill komme ytterligare ett belopp af 2,950 kronor, utgörande kostnaden för inläggande af linoleummattor m. fl. anordningar, som kommitterade ansett nödiga.

Hela kostnadssumman skulle sålunda uppgå till 15,840 kronor, och hade kommitterade i sin framställning, med beräkning härförutom af 160 kronor till oförutsedda utgifter, hemställt, att ett anslag af 16,000 kronor måtte anvisas för ändamålet i fråga äfvensom att Herrar Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att låta verkställa arbetet med den ifrågasatta inredningen.

Till kommitterades framställning i ärendet hade Hälsovårdsnämnden uti afgifvet yttrande tillstyrkt bifall.

Efter öfverläggning beslöt jämväl Drätselkammaren tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att bifalla kommitterades ifrågavarande framställning äfvensom hemställa, att, därest Drätselkammaren erhöle uppdrag att utföra arbetet, det måtte lämnas Drätselkammaren frihet att i lämpliga delar låta sjelf verkställa arbetet utan entreprenad samt att använda entreprenad endast i de delar, som lämpade sig härför.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 6 September 1907.

§ 80.

Sedan Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver Tuberkuloskommitténs hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 16,000 kronor för apterandet af gamla skolbaracken å Herrhagen till bostadshus för lungsjuktiga arbetarefamiljer, så hade nu Beredningsutskottet att i ärendet afgifva utlåtande.

Vid handlingarnes föredragning och skärskådandet af framställningen bilagde situationsplan fann Utskottet att icke mindre än tre tomter skulle vid bifall till komiténs förslag komma att för en antagligen rätt lång tid framåt genom de ifrågasatta byggnadsanordningarne, hvilka dock endast vore af provisorisk art, varda undandragna Herrar Fullmäktiges disposition för andra ändamål samt alltså icke heller kunna försäljas och då Utskottet ansåge tomterna i fråga med hänsyn till deras belägenhet alltför värdefulla för att på föreslaget sätt användas, beslöt Utskottet hemställa om afslag å komiténs framställning samt att komitén måtte erhålla i uppdrag att till Herrar Fullmäktige inkomma antingen med förslag till apterandel för här ifrågavarande ändamål af annat staden tillhörigt hus, som dertill kunde finnas lämpligt, eller, om dylikt ej stode att uppleta, med förslag till nybyggnad.

Emot detta Utskottets beslut anmäldes rereservation af Hrr Ordföranden, Berg och Clarholm, hvilka yrkade att bifall till komiténs förslag skulle tillstyrkas.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.	Den 30 Oktober.	N:o 8.
-------	-----------------	--------

77. Hamnstyrelsens framställning rörande ändring i förslaget till öfverenskommelse med Kungl. Jernvägsstyrelsen angående spårförbindelse till nya hamnen vid Kanikenäset.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 24 Okt. 1907.

§ 169.

Föredrogs en af Bandirektören i II distriktet av statens järnvägar till Hamnstyrelsen ingiven avskrift utav en från Kungl. Jernvägsstyrelsen till Distriktsförvaltningen ställd i utdrag, så lydande skrivelse:

*De med distriktsförvaltningens skrivelse den 25 sistlidne Juni jämte eget yttrande insända handlingarna angående statens järnvägars ifrågasatta spårförbindelser och trafik till Karlstads nya hamn vid Kanikenäset samt därav betingade överenskommelser med såväl staden som Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag har Kungl. Styrelsen förehafat till prövning, och får Kungl. Styrelsen angående vad därvid förekommit härmed till distriktsförvaltningens kännedom meddela följande.

Den med bil. D betecknade, handlingarna åtföljande planritningen för spår-anläggningen i fråga har ej givit anledning till någon erinran.

Förslaget till överenskommelse mellan statens järnvägar och Stadsfullmäktige, sådant detta av de sistnämnda för deras del godkänts enligt beslut vid sammanträdet den 17 Maj innevarande år, har funnits ej föranleda andra erinringar, än att, när staden givetvis bör vara skyldig tillhandahålla all den mark, som för den ifrågasatta anläggningen erfordras, oavsett om den förut tillhör staden eller

icke, orden: "staden tillhörig" böra ur förslaget punkt 5 utgå, att vad angår den nuvarande punkt 7 — efter tillkomsten på sätt Stadsfullmäktige beslutit av en ny punkt 8 — skall första raden hava följande lydelse: "Under förutsättning att erforderliga medel bliva av Kungl. Maj:tt och Riksdagen anvisade åtager sig Kungl. Järnvägsstyrelsen", samt att i punkt 8 — efter ändring av punktföljden punkt 9 — det däri förekommande uttrycket "erforderliga åtgärder" bör utbylas mot "på Kungl. Styrelsen ankommande åtgärder". Vad som i det föreliggande sammanhanget i sistberörda punkt åsyftas är nämligen tydligtvis Järnvägsstyrelsens äskande av statsanslag för ändamålet.

Förslaget till överenskommelse mellan staden och bolaget, avsedd att träda i stället för den hittills gällande överenskommelsen av den 21 mars 1904, har med dess av Stadsfullmäktige godkända avfattning icke föranlett någon erinran från Kungl. Styrelsens sida.

Beträffande det föreslagna tillägget till överenskommelsen av den 1/8 maj 1903 mellan statens järnvägar och bolaget — — — — —

Med återopande av vad sålunda anförts anmodas distriktförvaltningen, dels att med iakttagande av ovan gjorda erinringar å Kungl. Styrelsens vägnar med staden Karlstad avsluta här ovan först omförmälda överenskommelse och med Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag tillägg till överenskommelsen av 1/8 maj 1903, dels ock att i förslag till nya byggnader och anläggningar, vartill anslag av 1908 års Riksdag skola äskas, upplaga ifrågavarande hamnspårsanläggning med motiverande därvid av anslagskravet med behovet att tillgodose den alltjämt fortgående ökningen i godsöverföring mellan statens järnvägar och sjötrafiken, därvid möjligast fullständiga redogörelser böra lämnas.

Santliga inkomna handlingar rörande detta ärende bifogas härjemte, för att i sinom tid till Kungl. Styrelsen återställas. Stockholm den 7 Okt. 1907.

Efter hållen överläggning beslöt Hamnstyrelsen, som för sin del ej hade något att erinra mot de av Kungl. Järnvägsstyrelsen framställda yrkandena om ändring i förslaget till överenskommelse mellan Statens Järnvägar och Stadsfullmäktige av den 17 maj innevarande år, att hos Hrr Stadsfullmäktige hemställa om godkännande av Järnvägsstyrelsens ändringsförslag i förenämnda överenskommelse.

Denna § förklarades genast justerad.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 97.

Sedan Stadsfullmäktige rörande statens jernvägars ifrågasatta spårförbindelser och trafik till stadens nya hamn vid Kanikenäset för sin del genom beslut den 17 Maj innevarande år antagit och godkänt förslag till särskilda öfverenskommelser med Kungl. Jernvägsstyrelsen och Styrelsen för Karlstad—Munkfors Jernvägs-Aktiebolag, så hade Kungl. Jernvägsstyrelsen efter pröfning af dessa öfverenskommelser förklarar, att Kungl. Styrelsen icke funnit något att erinra i afseende å den föreslagna öfverenskommelsen emellan staden och Styrelsen för Karlstad—Munkfors Jernvägsaktiebolag liksom icke heller beträffande den de föreslagna öfverenskommelserna åtföljande planritningen för spåranläggningen i fråga. Angående åter förslaget till öfverenskommelse emellan staden och Kungl. Styrelsen hade denna framställt kraf på ändringar i trenne punkter, hvarpå Kungl. Styrelsen uppdragit åt distriktsförvaltningen i statens jernvägars andra distrikt att, under vilkor att staden inginge å de af Kungl. Styrelsen påyrkade ändringarne, med staden sluta aftal i enlighet med det sålunda ändrade förslaget. Kungl. Jernvägsstyrelsens beslut hade derpå genom distriktsförvaltningen delgifvits Hamnstyrelsen, som efter ärendets behandling till Herrar Stadsfullmäktige inkommit med framställning om godkännande af de af Kungl. Jernvägsstyrelsen påyrkade i Hamnstyrelsens protokoll ordagrant återgifna ändringarne i förslaget.

Öfver denna Hamnstyrelsens framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet att yttrande afgifva och ehuruväl under den efter föredragningen följande öfverläggningen en viss tvekan inom Utskottet uttalades beträffande den af Kungl. Jernvägsstyrelsen påyrkade ändringen i punkt 5 af förslaget beslöt likväl Utskottet, med hänsyn till stadens stora intresse af att ifrågasatta spårförbindelserna ofördröjligen komme till stånd, att i likhet med Hamnstyrelsen tillstyrka Herrar Fullmäktige att godkänna samtliga ändringsförslagen.

Härjemte beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Hamnstyrelsen att med Kungl. Jernvägsstyrelsen å stadens vägnar träffa aftal i enlighet med det sålunda ändrade förslaget till öfverenskommelse.

Utskottets beslut i detta ärende justerades nu genast.

In fidem:
W. BROCKMANN.

KARLSTAD
KARLSTADS-T:NB A.-B:s TRYCKERI 1907.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 7 November.

N:o 9.

65. Fattigvårdsstyrelsens framställning om godkännande af försäljning af gården med adressbeteckning Östra Herrhagen N:r 1 A.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Den 21 April 1906 såg sig Fattigvårdsstyrelsen nödsakad att till full försörjning å försörjningsinrättningen intaga enkan Kajsa Bryngelsson och hennes son Valfrid Bryngelsson Vestlind. Jemlikt § 36 mom. 2 af gällande fattigvårdsförordning tillfölo dervid staden enkan Bryngelssons och hennes sons samtliga tillgångar, hvilka af Styrelsen omhändertogos. Dessa tillgångar utgjordes af, förutom något lösöre, gården med adressbeteckning Östra Herrhagen N:r 1 A. Som å gården fanns skuld samt Styrelsen för öfrigt ansåg sig böra realisera tillgångarne för att erhålla medel till betäckande af kostnaderna för enkan Bryngelsson och hennes son, gick Styrelsen i författning om gårdens försäljning, och å offentlig auktion blef så gården såld till stadsarbetaren W. Andersson emot en köpeskilling af 2,775 kr. Denna försäljningsåtgärd får Styrelsen härmed anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige måtte godkänna.

I sammanhang härmed anser sig Styrelsen böra meddela, att fastighetens taxeringsvärde är 1,400 kronor, att tomtarealen uppgår till 361 ⁵⁴/₁₀₀ kvadratmeter, som skola ingå i nya tomten N:r 367, samt att till fastigheten hörande byggnader, de första privata byggnader, som efter branden år 1865 uppfördes å Herrhagen, äro små och i mindre godt skick.

Karlstad den 3 September 1907.

Å Fattigvårdsstyrelsens vägnar:
RICHARD NYSTRÖM.

W. Brockmann.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 83.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver en af Fattigvårdsstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige gjord framställning om godkännande af Styrelsens åtgärd att försälja fastigheten med adressbeteckning Östra Herrhagen N:o 1 A., hvilken fastighet jemlikt bestämmelserna i § 36 mom. 2 af gällande fattigvårdsförordning tillfallit staden; Och beslöt nu efter föredragning Utskottet att tillstyrka, det Herrar Fullmäktige måtte meddela det begärda godkännandet.

In fidem:
W. BROCKMANN.

75. Magistratens skrivelse med förslag till ordningsstadga för staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Utöfver hvad Ordningsstadgan för rikets städer innehåller eller lämnar åt Magistraten att bestämma har Magistraten funnit behof föreligga af en del särskilda ordningsföreskrifter här i staden och därom upprättat förslag, som på grund af 20 § i bemälda ordningsstadga härmed underställas Herrar Stadsfullmäktiges pröfning.

Någon motivering af de särskilda föreskrifterna torde icke erfordras. Magistraten vill allenast erinra därom, att äfven nu gällande på enahanda sätt tillkomna ordningsstadganden upptagits i förslaget, om än delvis i förändrad form.

Karlstads rådhus den 10 September 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Ordningsstadga för Karlstads stad.

§ 1.

1. Där genom anslag eller annorledes finnes utmärkt, att gata är afstängd, vare det för körande eller ridande förbjudet att därå färdas. Gatutrafike

2. Där gångbana finnes anordnad öfver torg eller annan öppen plats, må åkande eller ridande endast färdas tvärs öfver densamma. Gångbana

3. Västra bron öfver Klarälven får af körande eller ridande passeras endast i gående och af större skara människor icke öfvergåås i takt. Trafiken öfver
vestra bron

4. Vid transport af kreatur på gata eller annan allmän plats skall iakttagas, att tjur antingen forslas i lämpligt fordon under nödig uppsigt eller ledes af minst två män, samt att andra större djur, som ej föras i fordon, högst två i bredd antingen köras med tøm eller ledas, därvid en person icke får föra flere än två kreatur. Transport a
kreatur.

§ 2.

I stadens allmänna planteringar må — med undantag för barnvagnar — kärra eller annat fordon icke dragas eller skjutas å annan led än den, som är för körning upplåten, för så vidt fordonet icke användes för allmänna arbeten å platsen. Trafiken i
allmän plante
ring.

Ej håller må därstädes bäras börda, hvilken till följd af sin storlek, osnygghet eller annan sin beskaffenhet är de gående till hinder eller annat men.

§ 3.

Å plats, som är för allmänheten upplåten, må hästar eller andra kreatur icke bindas vid byggnad, port, hägnad, träd, lyktstolpe eller annat föremål, som ej är för sådant ändamål afsedt. Hvar kreatur
ej må bindas

§ 4.

Kalkbacksåkning å stadens gator må endast äga rum på Herrgårdsgatan i backen nedåt prämkanalen, dock ej senare på dagen än klockan 9 e. m. Kalkbacks-
åkning.

§ 5.

1. Ingen får färdas med velociped på annan allmän plats än sådan, som är upplåten för körande eller ridande. Velociped-
åkning.

2. Det i 3 § af Ordningsstadgan för rikets städer gifna förbud att å gata, torg eller annan allmän plats köra ovarsamt samt att vid vändningar i gatu-

hörn eller vid färd emellan gård och gata köra annorlunda än med stor varsamhet, skall äga tillämpning jämväl på velocipedåkning.

3. Den, som färdas med velociped, åligger i öfrigt:

att vid möte med åkdon eller ryttare hålla till venster;

att vid färd förbi häst, som ledes, hålla åt den sida, där föraren går;

att vid färd förbi gatumynning färdas sakta och när fara för sammanstötning kan uppstå, så väl färdas sakta som gifva signal med riuglockan;

att färdas försigtigt förbi hästar och stiga af velocipeden vid möte med häst, som visar sig orolig, och då det eljest är af behovet påkalladt för undvikande af olyckshändelse;

att vid färdande bakifrån förbi häst hålla velocipeden på ett afstånd af minst tre meter från hästen; samt

att vid färd under tid, då skymning eller mörker råder, medföra tändt ljus i lykta, så anbragt, att skenet synes på afstånd.

§ 6.

Hjulringar och skenor på arbetsåkdon, som inom stadens område icke endast för något särskildt tillfälle användas till körslor, skola hafva en bredd af minst tio centimeter, därest icke åkdonet hvilar på fjädrar, ägande denna bestämmelse dock icke tillämpning beträffande körslor af landtmannaprodukter.

§ 7.

Automobiltrafik är förbjuden å följande vägar inom stadens område, nämligen:

1:o) Vägen från järnvägsöfvergången norr om östra älfgrenen till landeriet Sjöstad;

2:o) Vägarne från Djäknefältet till Kalfholmen och Lamberget;

3:o) Vägen från Sjötullsborg till Jakobsberg; samt

4:o) Vägen från landsvägen vid Wåxnäsbäcken förbi Romstad, Bellevue, Zukrisdal, Grundviken, Gräsdalen och Lugnet åter till landsvägen.

§ 8.

Det är förbjudet att åstadkomma osnygghet i allmän plantering, å gata, trottoar, torg eller invid någon mot allmän plats vettande yttersida af vägg, plank, port eller dörr.

§ 9.

Annonscr, affischer eller andra sådana tillkännagifvanden må ej upp-sättas på offentliga minnesmärken eller vid eller å gata eller allmän plats af vägg m. m. anslås eller fästas på byggnader, plank, träd eller andra föremål utan ägarens samtycke.

Bredden af
hjulringar och
senor på ar-
betsåkdon.

Förbud mot
osnygghet å
allmän plats.

Förbud mot
affischering
och orenande
af vägg m. m.

Det är likaledes förbjudet att rita eller skriva å någon emot gata eller allmän plats vettande yttersida af vägg, plank, port eller dörr eller aunnor- lunda besudla densamma.

§ 10.

1. Skylt eller annat föremål, som till anvisning för allmänheten ut- Anbringad af skylt- sättes, må ej vara anbringad så, att gatutrafiken däraf hindras eller gatube- lysningen däraf lider men.

Skylt skall vara säkert fästad och må, då dess nedre kant är lägre än 2 1/2 meter från marken icke framskjuta mera än trettio centimeter från hus- vägg eller plank.

Enahanda föreskrift gäller äfven för reflexionsspegel.

2. Markis må icke å byggnad vara anbringad lägre än 2,10 meter öfver Anbringad af markis- den till byggnaden gränsande gångbana, gata eller öppna plats.

3. Det är förbjudet att på mindre än 2,10 meters höjd öfver till tomt Fönsters ö- nande. gränsande gångbana, gata eller öppen plats hålla fönster eller lucka öppen så, att den längre än 30 centimeter skjuter ut öfver tomtgränsen.

4. Träd, som från tomt skjuter öfver gatulinien, skall utanför tomt- Krävning af träd. gränsen afkvistas till en höjd af 2,10 meter från marken.

§ 11.

Enhvar, som å gata eller annan allmän plats efter vederbörligt tillstånd Försigtighe- mått vid gat- förotager gräfnings- eller gatulägningsarbete, skall före arbetets början å gräfnings- och gatulägnings- poliskontoret aflämna skriftlig ansökan därom; Och åligger det honom att på tjänligt sätt afstå och under den mörkare tiden af dygnet mod lysande lyktor utmärka de delar af gatan eller af den allmänna platsen, där arbetet pågår, äfvensom att i öfrigt ställa sig till efterrättelse de ordningsföreskrifter i afseende å arbetet, som af polisen meddelas.

§ 12.

Afdamning eller piskning af klädespersedlar, mattor, möbler och säng- Förbud mot damning af mattor m. m. kläder eller annat dylikt kringspridaude af damm må icke äga rum å eller ofvanför gata eller annan allmän plats.

§ 13.

Tak och rännen å hus skola på föranstaltande af husägaren befrias från Undanröjande af snö och is, som kan genom nedstörtande orsaka fara för dem, som färdas is från tak- förbi; skolande husägaren vidtaga nödiga åtgärder till förekommande af och rännen.

olyckshändelser eller olägenhet i följd af arbetets verkställande.

Vid dylikt arbete å hustak skall hvarje arbetare hafva ett biträde med uteslutande uppgift att medelst en kring arbetarens lif fästad lina betrygga dennes säkerhet.

§ 14.

Snö inne å gård.

Ligger snö inne å gård i sådan myckenhet, att den kan vara till hinder för eldsläckningsarbete, skall, där polisen därom tillsäger, densamma af ägaren ofördröjligen bortskaffas.

§ 15.

Ombud för fastighetsägare boende utom staden.

En hvar, som äger fastighet i Karlstad, men ej är i staden boende, åligger att för sig ställa ett här bosatt ombud, som har att i ägarens ställe mottaga brandsyneförelägganden samt de tillsägelser i afseende å allmän ordning och sundhet rörande angelägenheter, som af vederbörande meddelas, samt att för fullgörande däraf ansvara.

Skriftlig uppgift å ombudets namn och bostad jämte ombudets i vittnens närvaro tecknade erkännande af uppdragets åtagande skall å poliskontoret ofördröjligen inlämnas.

§ 16.

Anbringande af adressnummer å hus.

Hvarje husägare åligger att, sedan adressnummer å hans hus blifvit på stadskassans bekostnad anbragt, ombesörja, att detsamma alltid finnes i behörigt stånd.

§ 17.

Skyldighet att vid allmän tillställning lyda polisens tillsägelser.

En hvar, som är närvaranda vid offentlig anordnad föreställning eller tillställning, som i 13 § af Ordningsstadgan för rikets städer omförmäles, åligger det att hörsamma de tillsägelser, som för ordningens upprätthållande eller olyckors förökommade meddelas honom af polisen.

§ 18.

Förbud mot tobaksrökning vid allmän tillställning.

Inom teaterhuset eller andra byggnader eller tält, uppförda för teatraliska föreställningar, konstridning, förevisande af djur eller annat dylikt ändamål, må tobaksrökning icke äga rum under tiden för föreställningen eller under det allmänheten anländer till sådan föreställning eller aflägsnar sig därifrån; dock att detta förbud icke afser tobaksrökning å scenen, där sådan ofordras af hänsyn till sceniska anordningar.

§ 19.

Då en större mängd människor samlas i väntan på att framkomma till en plats, skola de uppställa sig i kö i den ordning de kommit och därvid iakttaga de anvisningar, som af polisen meddelas.

Ingen må tränga sig in i sålunda bildad kö.

§ 20.

Det är förbjudet att å öppen plats utmed Klarälven, prämkkanalen eller å hamnområdet hafva båtar upplagda eller förvarade annorstädes än å de ställen, som af Hamnstyrelsen eller Drätselkammaren därför särskildt anvisas.

§ 21.

En hvar, som i staden eller å dess område mot hyra lämnat bostad åt resande, skall senast dagen efter den resandes inflyttning skriftligen å polis-kontoret meddela tydlig uppgift om bostadens belägenhet, den resandes namn, yrke och hemort samt inflyttningdagen.

§ 22.

Musik medelst positiv, trumma, trumpet eller annat dylikt instrument må icke inom stadens planlagda område eller i dess omedelbara närhet vid förevisning af panorama eller annan sådan tillställning eller af kringresande personer utföras, så vida icke polismyndigheten för särskildt fall sådant medger.

§ 23.

Alkoholhaltiga drycker må ej förtäras å gata och annan allmän plats som icke tillhör område, der utskänkningsrätt är medgifven, eller i därintill stötande portgångar.

§ 24.

Barn af mankön under fjorton år och af kvinkön under femton år vare förbjudet ej mindre å söckendagar från klockan åtta eftermiddagen till klockan åtta förmiddagen än äfven å sön- och helgdagar hela dygnet att å gator och andra allmänna platser eller å utskänkningsställen eller å andra offentliga lokaler inom staden eller dess område till salu utbjuda eller utdela tryckalster, blommor, kramvaror eller annat.

§ 25.

För öfverträdelse af de i denna stadga gifna föreskrifter vare för de fall, där allmän lag eller gällande författning ej är tillämplig, ansvaret böter

från och med två till och med femtio kronor för förseelse mot § § 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16, 19, 20, 21, 22 och 23 samt från och med fem till och med etthundra kronor för förseelse mot § § 11, 13, 14, 15, 17 och 18.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 84.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Magistraten inkommit med förslag till ordningsstadga för Karlstads stad, öfver hvilket förslag Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva.

Vid den föreslagna ordningsstadgans genomgående, dervid hvarje bestämmelse för sig behandlades, fann Utskottet icke anledning till vidare erinringar än följande:

1:o i första punkten af § 2 torde efter ordet: "barnvagnar" samt innan parantesen afslutas inskjutas orden: "samt velocipeder, som ledas";

2:o i § 5 punkt 1 torde till undvikande af missförstånd ordet: "med" utbytas mot ordet: "å";

3:o i nyssnämnda § punkt 3 torde böra efter orden: "på ett afstånd" inskjutas orden: "der så kan ske", detta med hänsyn till den ringa bredden å flera ganska trafikerade vägar utanför stadsplanen.

Utskottet beslöt dertför att hemställa det Herrar Fullmäktige måtle för sin del godkänna förslaget i fråga med de ändringar, Utskottet ansett sig böra förordda och här ofvan angifvit.

In fidem.

W. BROCKMANN.

78. Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver åtskilliga ansökningar om rätt att utskänka vin och maltdrycker.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får Magistraten öfversända Konungens Befallningshafvandes i länet resolutioner angående ansökningar från Färjestads Bryggeri A.-B., G. O. Nord-

lindh, Nanny Jonsson, Albert Egnell, Isidor Smedberg, Anna Lovisa Sandberg och Johan August Svensson med anmodan att Herrar Fullmäktige ville afgifva sådant yttrande, som afses i 7 § mom. 3 i Kungl. Förordningen om maltdrycker. Karlstads rådhus den 16 September 1907.

På Magistratens vägnar:
HARALD WIDMARK.

Till Konungens Befallningshafvande i Vermlands Län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att under en tid af 3 kalenderår, räknadt från och med den 1 nästkommande Januari, i huset N:o 28 vid Vestra Torggatan i Karlstad stad idka utskänkning af pilsnerdricka. Karlstad den 31 Augusti 1907.

För Färjestads Bryggeri Aktiebolag:
REINHOLD HUSS.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Härmed får jag vördsamt anhålla om tillstånd att under tre år, räknadt från och med den 1 Januari 1908, i sammanhang med automatrörelse, som är afsedd att bedrifvas i tidsenlig, väl inredd, centralt samt vid öppen gata i huset N:o 72 Västra Torggatan här i staden belägen lokal, få försälja vin och öl till förtäring på stället intill klockan elfva e. m. eller intill tid, som Konungens Befallningshafvande må finna skäligt bestämma.

Skulle sådant tillstånd ej kunna meddelas, anhålles om rättighet att å automatresteranten på enahanda sätt, som sker å stadens ölstugor, få servera en halfva öl eller porter till hvarje gäst, som samtidigt köper mat för minst 25 öre.

Stockholm den 28 augusti 1907.

G. O. NORDLINDH.
Ingenjör.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands Län.

Genom resolution den 31 december 1906 har Konungens Befallningshafvande tillåtit undertecknad att under ett år i huset N:o 133 vid Drottninggatan här i staden idka utskänkning af maltdrycker i förening med mat.

Ansökningen gälde tillstånd att under tre år idka dylik utskänkning men blef den endast medgifven för ett år, enär det ansågs att lokalen såsom varande belägen under jord vara mindre lämplig och man ville lämna mig tillfälle att anskaffa annan. Jag har ock af all förmåga sökt erhålla annan lokal, dock utan att lyckas i mina ansträngningar. Det är allbekant i huru hög grad hyrorna i samhället på sista tiden stegrats och för en fullt tidsenlig lokal begäres ett sådant belopp att det skulle vara absolut omöjligt att få affären att gå ihop, än mindre att gifva något öfverskott till mitt och de minas uppehälle.

Jag nödgas därför ännu en gång anhålla om att från den 1 Januari 1908 under tre år erhålla tillstånd att i samband med matservering få utskänka malt-drycker i min gamla lokal. Såsom skäl för bifall vågar jag framhålla:

att jag utan någon anmärkning i elfva år innehaft rörelsen,

att när jag öppnade densamma, detta skedde efter tillstyrkan af dåvarande borgmästaren och nuvarande domprosten, hvilka kände mina förhållanden, både min nödställda belägenhet och min förmåga att sköta rörelsen,

att äfven skolrådet gaf mig sitt understöd för att förhjälpa mig till inkomst genom att betala första kvartalets hyra,

att kontrollera det malt-drycker serveras endast dem hvilka uppgjort aftal om 8 dagars spisning och ej tillfälliga gäster blir hardt när omöjligt utan att anställa en särskild person som uteslutande utöfvar tillsyn här öfver, hvilket dock kommer att ej obetydligt öka omkostnadera och derigenom medelbart höja matpriset,

att det visserligen är lågt till taket, men att lämpligheten mest beror på att det hålles rent och snyggt,

samt att i andra städer såsom exempelvis i Stockholm matserveringar inrymts i lokaler belägna under jord.

På grund af alla dessa omständigheter vågar jag motse bifall till min vörd-samma hemställan.

Karlstad den 27 Augusti 1907.

NANNY JONSSON.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Enär det af Konungens Befallningshafvande meddelade tillståndet att i gården N:o 133 invid Västra Torggatan här i staden under vissa inskränkingar utskänka öl ej omfattar längre tid än ett år från den 1 nästlidne januari, får jag med bifogande af prästbetyg vördsamt anhålla, att jämväl från nästkommande års ingång fortfarande i samma lokal få vid måltider tillhandahålla spisande gäster öl.

Karlstad den 30 Juli 1907.

Enkan ANNA LOVISA SANDBERG.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Härmed får undertecknad, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 26 Augusti 1904 meddelats rättighet att under en tid af tre år från och med den 1 Oktober nämnda år i förening med konditorirörelse till förtäring på stället försälja vin, med bifogande af föreskrifvet frejdebetyg värdsamt anhålla om tillstånd att under instundande försäljningsperiod, som lämpligen torde beräknas till tre år eller, om så lång tid ej skulle kunna medgifvas, lägst ett år, få i min i gården N:o 138 vid Drottninggatan belägna försäljningslokal i förening med bakelser och der så önskas färdiggjorda smörgåsar tillhandahålla allmänheten vin och porter till förtäring på stället. Till styrkande af min behörighet och min lämplighet att förestå dylik rörelse tillåter jag mig anföra:

att jag här i staden under ej mindre än 15 år drifvit ifrågakomna försäljningsrörelse, utan att en enda gång anmärkning från ordningsmyndighetens sida eller från enskild person förekommit;

att jag under förenämnda försäljningstid innehaft rättighet att bedriva serveringen intill kl. 10 e. m.; men att jag likafullt stängt lokalen redan kl. 9 på kvällen;

att med undantag af utställningsdagarne året 1903 någon ölförsäljning eller ölutskänkning aldrig förekommit, ehuru i den mig meddelade rättigheten jämväl inbegripits sådan;

att skolungdom och berusade personer aldrig inom lokalen blifvit serverade vare sig maldrycker eller vin; samt

att jag dessutom vid hvarje tillfälle sökt så ordna min försäljningsrörelse, att någon oegentlighet eller fog för anmärkning icke i något afseende kunnat förekomma.

Härförutom vågar jag såsom ett ytterligare skäl för tillståndet frambålla den omständigheten, att ett afhändande af den af mig bedrifna utskänkingen, hvilken i och för sig själf icke försiggår i någon större utsträckning, skulle menligen inverka på min öfriga rörelse.

Karlstad den 9 Augusti 1907.

ISIDOR SMEDBERG.
Konditor.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Med bifogande af betyg om god frejd, får undertecknad härmed värdsamt anhålla om rättighet, att uti den i kvarteret Udden, gården N:o 26 vid Herrgårdsgatan här i staden med "Cervisia" benämnda lokalen, fortfarande få utskänka

öl till förtäring på stället, under tre år räknadt från 1 Januari 1908. Rörelsen kommer liksom förut att förestås af Lovisa Andersson från Södra Klässbol i Stafnäs socken.

Karlstad den 26 Juli 1907.

ALBERT EGNELL.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Härmed får jag vördsamt anhålla att under tre år räknadt från och med den 1 Januari 1908 få i gården N:o 44, kvarteret Väktaren här i staden, i samband med konditorirörelse tillhandahålla gäster vin och porter till förtäring på stället.

Föreskrifvet frejdebevis bifogas.

Karlstad den 30 Juli 1907.

JOHAN AUGUST SVENSSON.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 85.

Sedan till Konungens Befallningshafvande i länet inkommit ansökningar om utskänkning af maltdrycker eller vin och maltdrycker från Färjestads Bryggeriaktiebolag, ingenjören G. A. Nordlindh, enkefru Nanny Jonsson, direktören Albert Egnell, konditor Isidor Smedberg, enkefru Anna Lovisa Sandberg och konditorn Johan August Svensson, samt Stadsfullmäktiges yttrande inforrats öfver dessa ansökningar, så hade uppå remiss Beredningsutskottet att öfver desamma afgifva utlåtande.

Efter handlingarnes föredragning samt hållen diskussion beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte

förorda bifall till Färjestads bryggeriaktiebolags ansökan, så vidt rätt till utskänkning af pilsnerdricka lagligen kan skiljas från rätt till utskänkning af äfven andra maltdrycker,

förorda bifall till ingenjören Nordlindhs ansökan i dess första del rörande utskänkning af vin och maltdrycker i sammanhang med anordnandet af en automatrestartant,

förorda bifall till direktören Egnells ansökan,

förorda bifall till Herrar Smedbergs och Svenssons ansökningar i hvad desamma afse rätt till utskänkning af vin men deremot hemställa om afslag å ansökningarne i öfrigt enär exempel här i staden icke saknats derpå att rätt till utskänkning af maldrycker å konditori föranledt missbruk, samt

hemställa om afslag å fruarna Jonssons och Sandbergs ansökningar med hänsyn till beskaffenheten af de lokaler, hvori de skulle utöfva begärd utskänkingsrätt.

Emot Utskottets beslut beträffande Herr Nordlindhs ansökan anmäldes reservation af Herr Svensén.

In fidem:
W. BROCKMANN.

82. Herr Nermans framställning om godkännande af de åtgärder, som vidtagits till afhjelpande af den genom eldsvådan inom Sundby och Vänerslund uppkomna nöden.

Utdrag af protokollet, hållet hos Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad den 14 September 1907.

§ 112.

Anmälde Herr Nerman, att han den 6 nästlidne Augusti i anledning af den natten till samma dag inträffade omfattande eldsolyckan inom förstäderna Sundby och Vänerslund samt vid det förhållandet, att både Herr Ordföranden och Herr vice Ordföranden voro från staden frånvarande i egenskap af Stadsfullmäktiges äldste ledamot kallat i staden närvarande Herrar Fullmäktige till sammanträde för att besluta om de åtgärder, som från Stadsfullmäktiges sida kunde behöfva vidtagas till afhjelpande under de första dagarne af nöden bland de brandskadade samt, att, sedan vid sammanträdet upplysningar lemnats angående hvad Drätselkammaren och Fattligvårdsstyrelsen åtgjort för att bispringa de nödlidande, de närvarande Herrar Fullmäktige utsett en komité af sju personer, med Herr Moberg såsom sammankallande, att verka för den ögonblickliga nödens afhjelpande samt ställt till komiténs förfogande för detta ändamål ett förslagsanslag af ettusen kronor, som Drätselkammaren anmodades tillhandahålla, hvarjemte åt komitén uppdrogs att för hjälp i vidsträcktare mån åt deraf behöfvande brandskadade

utfärda upprop till insamlande af frivilliga gåfvor; Och anhöll nu Herr Nerman, att hvad sålunda i denna sak åtgjorts måtte af Herrar Stadsfullmäktige godkännas, hvarpå Herrar Fullmäktige remitterade denna Herr Nermans framställning till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 86.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver en af Herr Nerman hos Herrar Stadsfullmäktige gjord framställning om godkännande af de åtgärder, som på hans initiativ, under det både Herr Ordföranden och Herr vice Ordföranden voro från staden frånvarande, vidtagits i anledning af den eldsolycka, som natten till den 6 sistlidne Augusti timat inom förstäderna Sundby och Wänerslund; Och beslöt nu Utskottet med hänsyn till nödvändigheten af ett ingripande utan uppskof till den ögonblickliga nödens afhjälpande tillstyrka Herrar Fullmäktige att godkänna hvad på Herr Nermans initiativ och med i staden närvarande Stadsfullmäktiges bifall i denna sak åtgjorts.

In fidem.
W. BROCKMANN.

**68. Herrar Zieglers och Svanboms motion om anläggandet af
elektiska spårvägar här i staden.**

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Att staden Karlstad sedan några år befinner sig uti ett afsevärdt uppsving det är en iakttagelse, som för en hvar är lätt skönjbar. Såväl innevånareantalet, som handel och näringar, trafiken till staden till lands och sjös äfvensom inom den samma, fastigheternas antal och värde, samt bevillningsbeloppet för fastighet och inkomst, hafva sedan 10 år tillbaka ökats i en grad, som man ej gärna då kunnat förutse; och sannolikt är att denna ökning ännu blott befinner sig i sitt första skede.

Såsom bidragande orsaker till detta uppsving kunna utan tvifvel många af de åtgärder räknas, som af Herrar Stadsfullmäktige under denna tid vidtagits. Särskildt må nämnas stadsplanens utsträckning till Klara och Herrhagen samt till Viken och Kvarnberget, den nya hamnanläggningen vid Kannikenäset och i samband därmed teckning af aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolag till sådant belopp, att denna järnväg blifvit en verklighet, anskaffandet af elektrisk ström för ljus och för kraft till industriella ändamål; hvarjämte såväl gasverket som vattenverket undergått betydande utvidgningar och förbättringar.

Under förlidet år beslöto Herrar Fullmäktige dessutom upplåtandet af mark för förläggande hit af Wermlands Regemente, hvilken åtgärd inom en snar framtid bör medföra en ytterligare utveckling för staden.

Slutligen, och om vi blicka litet längre fram i tiden, så torde vi hafva att påräkna betydande fördelar af Trollhättekanalens utvidgning och Inlandsbanans förverkligande. Hvarhålst nämligen Inlandsbanan kommer att gå fram, om närmare gränstrakterna äller längre från desamma, kommer den att någonstades mellan Charlottenberg och Karlstad — kanhända sannolikast vid Kil — skära nordvästra stambanan och utan tvifvel afleda en stor mängd gods öfver Karlstads hamn till västkusten.

Alltnog! Stadens tillväxt och utveckling äro synbarliga och framgå oförtydligt af nedanstående för senast gångna åren uppgjorda tablå:

	1895:	1900:	1905:	1906:
				öfver
Folkmängd	9,890	11,927	14,834	15,000
Hamnuppörd kr.	21,518	34,449	49,039	60,156
Gasförbrukning m/ ³	181,175	228,230	551,875	571,275
Vattenförbrukning	166,059	267,077	c:a 450,000	454,962
Tulluppörd kr.	538,974	587,214	875,268	821,057
Bevillningsbelopp	25,399	36,460	53,052	57,908

Af tillgängliga uppgifter för innevarande år inhämtas ytterligare att hamnuppörden för tiden till och med Juli månad i år uppgår till kronor 29,863 mot kronor 25,365 för motsvarande tid under år 1906, och att det taxerade bevillningsbeloppet för 1907 uppgår till kronor 87,532, eller en ökning af c:a 50 % mot föregående år.

Allt siffror, som visa att stadens utveckling högst väsentligen ökats, — ja, i vissa fall mer än 2 à 3 dubblats; och att så äfven kommer att fortgå i ännu raskare tempo än hittills, därom äro vi lifligt öfvertygade. Stadens för handel, industri och sjöfart gynnade läge har allt mera — och såsom vi förut yttrat i mycket tack vare de förutseende åtgärder, som från Herrar Stadsfullmäktiges sida vidtagits — gjort sig gällande och blifver den projekterade Karlstad—Byälfvens

järnväg i en snar framtid en värlighet, kommer äfven den att gifva ny fart åt den tillväxande rörelsen.

Vi förutse sålunda inom de närmaste åren ett raskt uppsving för staden och det är med tanke härpå som vår föreliggande motion framkommit. Vi hafva också betonat, hvilket inflytande på stadens utveckling de till staden ledaude kommunikationerna utöfvat — att då tanken på ett förbättrande af kommunikationerna inom densamma hos oss uppstått, är ju ganska naturligt, ehuru helt visst mången kommer att tycka att föreliggande fråga blifvit för tidigt väckt, men så är dock efter vår åsikt, ingalunda förhållandet.

Karlstad är numera till arealen en ganska stor stad. Afståndet från Sandhäcken till nya hamnen vid Kannikenäset är ungefär en fjärdedels mil och lika långt är från nya länsalarättet till östra järnvägsstationen, för att ej tala om Klaravik och Hagaborg. En promenad till fots mällan dessa ställen tager sålunda en tid af minst en halftimme, och genom Klarälfvens delning i en västra och en östra gren blifver stadens område helt naturligt skildt i olika områden med delvis rätt stora afstånd från hvarandra. Ju mera Herrhagen och Klara bebyggas, desto lifligare blifver tydligen trafiken inom och mällan dessa stadsdelar, och med den håg lör anläggande av *egna hem* utanför städerna, som allt mera gifver sig hos våra dagars människor tillkänna, torde afståndet mällan stadens olika delar ännu mera tillväxa.

Som synes af det föregående har stadens planlagda område också redan betydligt utvidgats och då härtill kommer att vid och i närheten af de från stadens centrum aflägsnast belägna platser inom detta område, redan uppstått större allmänna och industriella anläggningar, hvarjämte flera sådana äro dels beslutade och dels påtänkta, så är helt naturligt att behofvet af bekväma och billiga kommunikationsmedel mer och mer gör sig gällande.

Det är därför vi ause tidpunkten för dryftandet af frågan om *elektriska* *lars* anläggande i Karlstad nu vara inne. Sant är visserligen, att större än Karlstad, ej ännu lagt sig till med detta bekväma fortskaffnings- och att kostnaderna visserligen kunna synas afskräckande för en är ock hvilken stor användning de haft där de kommit man säga, att de blifvit och hur rent af outhärliga de kortare tids begagnande. Att de äfven äro *lukrativa* rna är likaledes känt; men om också så ej i en fallet, isynnerhet de första åren, så tro vi dock att så elbara fördelar äro att motse, att ett företag som detta ej astas om man också icke genast från början kan få debet och kredit att p. Karlstad—Munkforsjärnvägen t. ex., uti hvilken staden nedlagt större

summor, än som här komma i fråga, har ännu ej lemnat någon räntebehållning på rörelse, men troligtvis finnes ingen bland Herrar Fullmäktige, som för den skull kunde vilja hafva stadens gjorda aktieteckning i densamma ogjord. Så äfven — kanske i än högre grad — är fallet med en spårväg — rörelsen inom staden kommer att pulsera så mycket lifligare, stadens och enskildes fastigheter, synnerligen på utkanterna, att sliga med däraf följande större skatteförmåga och en mängd fördelar komma för alla och en hvar att uppstå, som visserligen ej så exakt, eller ej alls, kunna värderas i penningar, men som ej äro mindre för det. Utom ren personbefordran kunna de säkerligen komma till användning vid den mindre varu- trafikken inom staden, så mycket mera som vi tänkt oss att de skulle beröra båda järnvägsstationerna och hamnen, likasom de äfvenledes kunna medföra brefpost, tjänstgöra vid en del gators vattenbegjutning m. m.

En direkt fördel af spårvägars anläggande vore äfven att de gator, hvarpå de framgå blifva delvis ombyggda och iordningställda.

Kommer Karlstad-Byälvens järnväg till stånd och blifver den, som efter inhämtade upplysningar meddelats, elektrisk och med normal eller samma spårvidd, som här ifrågasattes, så skulle gifvet en mycket fördelaktig kombination med den kunna äga rum, en slags samtrafik, som möjliggjorde denna järnvägs lifsmedelsvagnars framförande på stadens spårvägar till saluhallen och till ett eventuellt blifvande slakthus likasom kanhända i en framtid spårvägarnes vagnar kunde utföras till Klaravik och andra orter utåfter järnvägen.

Det kan sålunda ej vara tal om annat, än att spårvägarne i och för sig komma att fylla ett stort och viktigt samhällsbehof uti staden -- fråga är blott i hvad mån de kunna antagas bära sig, gifva ränta på penningarne eller eljest i motsvarande grad löna sig. Den frågans besvarande blifver alltid mycket vanskelig. I stora städer äro de, såsom vi förut sagt, goda *affärer*, som *de* städer ångra, hvilka hafva öfverlemnat åt den privata företagsamheten att anlägga och drifva, i stället för att själft göra det; från mindre städer har man ännu ringa erfarenheter — ett är säkert, att de öfverallt blifvit allmänhetens skötebarn, så att säga. I särskild bilaga meddela vi emällertid en del uppgifter rörande den ekonomiska sidan af saken, hvarvid vi vilja framhålla, att Karlstad med dess utsträckta läge och säregna förhållanden i öfrigt, torde kunna påräkna en åk-frekvens, som redan från början betalar driftkostnaden. Emällertid, om man äfven häri skulle misräkna sig och trafikintraderna under någon tid skulle komma att understiga driftkostnaderna, så har — äfter hvad förut anförts — staden så många indirekta fördelar af företaget i fråga, att man för den skull ej bör afskräckas för det-samma.

Förberedelsevis hafva vi från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i Vesterås erhållit förslag till och approximativa kostnadsberäkningar för anläggning

af dylika spårvägar inom staden Karlstad med sträckning för linien I från nya hamnen vid Kanikenäset öfver Herrhagen—Östra stationen—Kanalorget—genom staden öfver stora torget till stambanestationen samt ut till nya lasarettet och med sträckning för linien II öfver västra bron och Klara stadsdel till Vermlands Regementes blifvanle etablissement vid Sandbäcken; allt på sätt närslutna bilagor utvisa. Anläggningskostnaden beräknas till 494,000 kronor och driftkostnaden pr år till 110,000 kronor. Spårvägarnes längd i sin helhet 7,400 meter. Med anläggning af linien II kan möjligen anstå tills vidare och till dess ärendet om västra bronns öfverflyttning till staden blifvit afgjort, i hvilket fall kostnaderna för anläggningen skulle komma att minska med cirka 100,000 kronor och för driften med ungefär 18,000 kronor. Att linien II emellertid är en lika väsentlig del af systemet ifråga, som linien I, och ej bör skjutas åt sidan längre, än som nödvändigtvis fordras, vilja vi här framhålla.

Med anslutning till hvad här anförts föreslå vi vördsamt:

att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta om elektriska spårvägars anläggning och drifvande för stadens räkning eller — om så till en början kunde finnas lämpligare — deras utarrendering till för ändamålet bildadt trafikbolag, samt att Herrar Fullmäktige ville vidtaga härför erforderliga åtgärder, af hvilka vi särskildt vilja föreslå tillsättandet af en komité för frågans behandling.

Karlstad den 5 September 1907.

HUGO ZIEGLER.

AXEL SVANBOM.

Utredning och approximativ kostnadsberäkning

å

elektriska spårvägar i Karlstad.

A. Allmän beskrifning.

System. Den elektriska spårvägen bygges enligt systemet med ofvanjordsledning, d. v. s. strömmen tillföres motorvagnarna genom öfver gatan och spåren spända trådar af koppar och återledes till kraftstationen genom skenorna.

linier. I utredningen äro nedanstående linier projekterade.

Linie 1: Hamnen—Lasarettet.

Denna linie har sin begynnelsepunkt vid Hamnen samt framdrages ge-

nom Karlagatan, Sundbergsgatan öfver Herrhagstorget, hvarefter den korsar järnvägen och framdrages vidare genom Åttkants- och Nygatorna, passerar Kanaltorget, Kungsgatan, Stora torget, Residenset och Tingvallagatan, hvarest den afviker och går genom Järnvägsgatan, Hamngatan, Grefvegatan, Elfgatan för att i densamma afvika i sydlig riktning till Lasarettet, där den får sin slutpunkt. Trafiklängden uppgår till c:a 4,300 m.

Linie II: Kasernen—Östra stationen.

Denna linie utgår från Kasernen samt sträcker sig genom Sandbäcksgatan, öfver Klarelfven, passerar Residenset samt Järnvägsgatan å samma spår som Linie I och går sedermera genom Hamn- och Östra Torggatorna. Vid Stora torget införes densamma å linie I:s spår, hvilket den följer till Östra Station, hvarest den med en slinga får sin slutpunkt. Trafiklängden uppgår till c:a 2,500 m.

Bilaga N:o I angifver de olika liniernas sträckning.

Å linie I anordnas 8 min. trafik under hela året å sträckan Lasarettet —Vasalunden. Trafik.

Under tiden 15 April till 15 December utsträcker trafiken till slutpunkten vid Hamnen.

Å linie II anordnas 8 min. trafik under hela året.

Bil. N:ris II och III angifva grafiskt, huru trafiken tänkts anordnad.

Medelåkhastigheten incl. uppehåll vid hållplatser uppgår till 12 km. pr timme, hvarigenom för en enkel tur å linie I erfordras 22 min. och å linie II 13 minuter.

Trafiken upprätthålles medelst motorvagnar, rymmande 16 sittande och 14 stående personer.

Trafiktiden per dag beräknas uppgå till 16 timmar.

I omedelbar närhet af linie I nedanför Kanikenäsgatan uppföres en vagnstallsbyggnad, innehållande kontors-, förråds- och verkstadslokaler samt med rum för 12 st. motorvagnar, snöplog, saltvagn och revisionsvagn. Vagnstall
och
verkstäder

Byggnaden tänkes uppförd af trä under plåttak och sättes medelst spår med kontaktledning i förbindelse med linie I. Vagnshallen förses med erforderliga lyftverktyg, vatten- och afloppsledningar, elektrisk belysning, uppvärmning etc.

Verkstäderna förses med de viktigaste verktygsmaskinerna och verktyg.

Kontors- och lagerlokaler förses med nödiga inventarier.

I kostnadsberäkningen är ingen kostnad för erforderlig byggnadstomt upptagen,

Strömle-
rans.

För anläggningen ifråga är ingen separat kraftstation projekterad, utan förutsättes, att den för driften erforderliga elektriska strömmen levereras från Elektricitetsverket vid Hamngatan. Erforderliga matarkablar dragas förbi Länsfängelset och gamla Lasarettet till Kungsgatan, hvarest matarpunkt anordnas.

Spår-
läggningen

I kostnadsberäkningen är ej upptagen någon summa för jordlösen och eventuella skadeersättningar. Anläggningen utföres utefter hela sin sträckning enkelspårig med erforderliga mötesspår. Spårvidden är normal 1,435 mm. Mötesspårerna göras 100 m. mellan växelspetsarna och rundspårerna vid liniernas ändpunkter 50 m.

Skenorna utgöras af tunga ränskenor, vägande c:a 100 kg. pr meter spår. De äro försedda med dubbla fotskarfjärn samt spårhållare på c:a hvar 3:dje meter.

I skenornas rännor anordnas vattenaflopp på c:a hvar 100:de meter, hvilka sättas i förbindelse med stadens kloaksystem.

Gatan urschaktas till ett djup af 0,5 met. och en bredd af 2,2 met. En bädd af stenskarf c:a 2,1 m. bred och 0,25 m. hög sättes för hand och valsas med ångvält eller tillstampas omsorgsfullt för hand under riklig vattenpågjutning och tillsats af morängrus. Å denna bädd utlägges och understoppas skenorna väl och gatan återställes i sitt ursprungliga skick.

Elektriska
ledning.

Själftva kontaktledningen består af en hårddragen koppartråd af -sektion med en area af 65 mm². Denna profilsektion erbjuder en särdeles förmånlig kontakt- och slityta, hvarigenom slitaget å såväl kontaktråd som kontaktskena reduceras. Densamma spännes på en höjd af c:a 6,0 m. ofvan skenornas öfverkant medelst spänstrådar, fästade vid tvenne å ömse sidor om spåret ställda stolpar eller medelst stolpar med konsoler eller, där så ske kan, medelst spänstrådar, fästade i vid husväggarna anbragta murrosetter. (Se ritn. N:ris F. 16—25, F. 16—37, F. 16—4, bil, IV, V och VI.)

Samtliga stolpar äro af järn och framgår deras utseende af förutnämnda ritningar.

Kontakttråden är öfverallt försedd med dubbel isolation mot jorden, af hvilka hvardera är tillräcklig för hela driftspänningen.

Till skydd mot den atmosferiska elektricitetens skadliga inverkan är linien försedd med åskledare af horntyp med magnetisk gnistblåsning.

För att förhindra telefonledningar, som korsa spårvägen, att nedfalla å kontaktledningen anbringas skyddstrådar, bestående af öfver kontaktledningen och parallelt med densamma framdragna koppartrådar af 6,0 mm. diameter, hvilka äro omsorgsfullt förbundna med skenorna. Anordningen framgår af

ritn. N:ris F. 16—26 och F. 16—43, bil. N:o VII och VIII. Kostnaden för dylikt telefonskydd är uppskattad till Kr. 3,000. Linien delas i sektioner om c:a 500 m. hvardera medelst sektionisolatorer. Hvarje sådan sektion anordnas urkopplingsbar, hvarjemte densamma förankras och förses med en förut beskrifven åskledare.

För att åstadkomma en god elektrisk ledning vid skenskarfvarna äro desamma försedda med elektriska skenförbindningar, med 100 mm² area insatta under skarvfjärnen och omsorgsfullt fästade vid skenorna. Jämväl äro de båda skensträngarna inbördes elektriskt förbundna.

Vagnparken består af 12 st. 4-hjuliga motorvagnar. Desamma rymma Vagnpark. hvardera 16 sittande och 14 stående, inalles således hvardera 30 personer. Vagnkorgarna äro särdeles kraftigt konstruerade å underrede af järn. De äro utrustade med en kraftigt verkande bromsanordning, manöverbar från de båda plattformarna. Hvarje vagns elektriska utrustning består af 2 st. motorer, tillräckligt starka att å jämn mark framdraga en fullastad motorvagn med tillkopplad lika stor släpvagn med en hastighet af c:a 20 km. per tim. I öfrigt är vagnen utrustad med kontroller för serieparallellkoppling af motorerna, erforderligt startnings- resp. bromsmotstånd, elektrisk kortslutningsbromsanordning, automatiska handströmbrytare, säkerhetsapparat enligt bygelsystemet, elektrisk belysning m. m. Motorvagnarnas uppvärmning sker medelst brikettugnar af lämplig konstruktion.

Motorvagnarnas utseende framgår af bifogade ritn. N:o F. 10—8, bil. IX.

Under posten för rullande material äro äfven medräknade kostnaderna för snöplog, saltvagn och revisionsvagn enl. ritning N:ris F. 9—2, F. 9—1 och E. 9—3, bil. X, XI, XII.

I förslaget äro äfven upptagna kostnaderna för personalens uniformering, anbringandet af hållplatstaflor, ingenjörskostnader samt kostnaderna för trafikens igångsättning. Diverse.

C. Kostnadsberäkning.

I. Byggnader med inventarier.

- 1.) 1 st. vagnstall för 12 motorvagnar jämte snöplog, saltvagn och revisionsvagn med rum för reparationsverkstad och kontorslokaler af trä under plåttak incl. belysning, uppvärmning etc.
- 2.) För vagnstallar och verkstäder erforderliga inventarier.
- 3.) Tomternas inhägnad och planering (förslagsvis). Kr. 50,000: —

II. Spåraneläggningen.

- 1.) C:a 7,400 m. rakspår och kurvspår af Phoenix 25 B, vägaude c:a 100 kg. per meter spår incl. dubbla fotskarfjärn, bultar och skarfhällare.
- 2.) 27 st. växlar med korsningar till ofvanstående profil.
- 3.) Vattenafloppsådor med tillbehör för skenor.
- 4.) st. järnvägs korsning.
- 5.) C:a 7,400 m. läggning af Phoenixspår incl. gatans uppbrytning till ett djup af c:a 0,5 m. och en bredd af c:a 2,2 m., läggning af skenbädd c:a 0,25 m. hög och 2,1 m. bred utfyllning af morängrus och binde-material, valsning af bädden under vattenpågjutning, skensträckning och stoppning, där så erfordras utfyllning af skensidorna med beton, riktning och justering af spåret, samt gatans återställande i dess ursprungliga skick.
- 6.) Läggning och montering af 27 st. växlar.
- 7.) Montering af vattenaflopp.
- 8.) Montering af korsning med järnväg.
- 9.) Transporter och diverse.

Kr. 222,000: —

III. Elektriska ledningar.

- 1.) Matarledningar mellan Elektricitetsverket och Kungsgatan.
- 2.) C:a 7,4 km. kontaktledning bestående af hårddragen koppartråd om 65 mm² area med erforderliga järnstolpar, murrosetter, utliggare, spänn-trådar, trådhällare, isoleringsmaterial etc., allt komplett monteradt och i driftfärdigt skick.
- 3.) Erforderliga elektriska skenförbindningar.
- 4.) Telefonskydd.

Kr. 68,000: —

IV. Rullande material.

- 1.) 12 st. motorvagnar med all erforderlig såväl mekanisk som elektrisk utrustning i full öfverensstämmelse med föregående beskrifning och i driftfärdigt skick.
- 2.) 1 st. revisionsvagn med svängbar plattform.
- 3.) 1 st. saltvagn.
- 4.) 1 st. snöplog.

Kr. 135,000: —

- V. Tull, frakter och diverse kostnader såsom uniformering af personalen, anbringandet af hållplatstaflor, sand-, smörj- och putsmaterial för försöksdriften etc. Kr. 9,000: —
- VI. Erforderligt reservmaterial som erfordras för trafikens öppnande för spår, växlar, kontaktledning och rullande material. Kr. 4,000: —
- VII. Ingeniörs- och kontorskostnader, bevakning, vattenafledning under arbetstiden. Kr. 6,000. — Totalt Kronor 494,000: —
- Eller med ord: Fyrahundra-nittiofyra-tusen Kronor.

D. Driftkostnads-kalkyl.

De för spårvägens drift erforderliga kostnaderna utgöras af nedanstående:

- I. Allmänna utgifter, omfattande löner åt ingenjörer och kontorspersonal, allmänna affärskostnader, annonser, försäkringar samt hyra för erforderlig tomt.
1. Administration	3,000: —	
2. Lön åt ingenjör	4,000: —	
3. Kontorspersonal	2,500: —	
4. Försäkringar och diverse	2,500: —	12,000: —
- II. Löner åt personalen.
1. 23 vagnförare och konduktörer à 960....	22,080: —	
2. 1 inspektör	1,200: —	
3. 3 reparatörer, 2 för vagnarna och 1 för linien à 1,200: —	3,600: —	
4. 2 hjälparbetare à 800: —	1,600: —	
5. 2 spårrensare à 800: —	1,600: —	
6. Diverse hjälp under året	2,920: —	33,000: —

III. Strömkostnader.

För att framdrifva en motorvagn af den föreslagna typen erfordras i medeltal 0,6 K. W. timmar pr vagnkm. Totala vagnkm.-talet pr år incl. in- och utfarter uppgår, beräknadt efter i föregående beskrifning gjorda förut-sättningar till c:a 630,000.

Totala energiförbrukningen torde alltså uppgå till c:a $0,6 \times 630,000 = 378,000$ K. W. timmar pr år eller rundt 380,000.

Vid ett strömpris af Kr. 0,08 pr K. W. timme blifva således utgifterna för strömmen per år Kr. 30,400.

IV. Underhållskostnader.

Under denna post äro upptagna kostnaderna för löpande reparationer af vagnar, spår, elektriska ledningar och gatubeläggning.

1. Spåranläggning 1,5 öre pr vagkm.
2. Kontaktledningen..... 0,5 » » »
3. Vagnparken 2,0 » » »
4. Byggnader, uniformering 1,0 » » »

totalt 5,0

$0,08 \times 630,000 = 31,500$ Kronor.

V. Diverse oförutsedda utgifter Kr. 3,100: --

Sammanställning af kostnaderna.

I.	Allmänna omkostnader	Kr.	12,000: —
II.	Löner	»	33,000: —
III.	Strömkostnader	»	30,400: —
IV.	Underhållskostnader	»	31,500: —
V.	Diverse oförutsedt	»	3,100: —
			Kr. 110,000: —

motsvarande 17,5 öre pr nyttig motorvagnkm.

Tablå öfver trafik, inkomst och utgifter från diverse spårvägar.

Anläggning	Trafik år	Längd	Vagnkm. pr år	Passagerare pr år	Driftkost- nad pr vagnkm.	Inkomst pr vagnkm.	Resor pr inv. & år.
Göteborg	1903	31,09	2,398,856	10,629,969	19,67	44,30	79,55
»	1904	31,9	2,820,268	12,274,308	18,90	37,40	90,71
»	1905	36,9	3,442,352	13,954,947	17,92	34,20	101,10
»	1906	42,06	3,759,506	15,578,721	19,02	35,10	110,60
Helsingfors	1902	13,07	1,491,236	3,100,186	16,8	21,2	32,7
»	1903	13,445	1,511,433	3,440,796	16,75	23,4	36,3
»	1904	13,445	1,442,137	3,315,056	17,6	23,05	35,0
»	1905	13,445	1,548,057	3,734,984	16,33	24,6	37,3
»	1906	13,445	1,553,345	416,608,05	19,0	26,7	40,0
Trondhjem	1902	—	448,100	1,609,068	20,10	32,3	—
»	1903	—	502,900	1,756,674	18,80	31,1	—
»	1904	—	510,100	1,747,076	18,67	30,7	44,3
»	1905	—	514,000	1,757,783	19,60	30,3	42,8
Helsingborg	1904	5,5—6,935	488,350	1,379,919	23,33	27,05	53
»	1905	5,28—6,727	490,164	1,377,560	23,2	26,8	50,33
»	1906	5,28—6,727	480,165	1,390,025	24,50	28,0	44,13
Århus	1905	4,23	432,005	1,480,340	21,12	32,44	27,0

Vesterås den 12 Aug. 1907.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget
Banafdelningen.

ARTHUR LINDEN.

*Utdrag af protokollet, hållet hos Herrar Stads-
fullmäktige i Karlstad den 14 September 1907.*

§ 109.

Föredrogs af Herrar Ziegler och Svanbom ingifven motion om anläggande af elektriska spårvägar här i staden, derpå Herr Ziegler yrkade att ärendet måtte till en början till Drätselkammaren och Beredningsutskottet remitteras för yttrandes afgifvande i här nämnd ordning angående huruvida en komité borde tillsättas för frågans vidare utredande och förberedande behandling, samt angående beviljande

af anslag till komitén för bestridande af med dess arbete förenade kostnader; Och blef detta Herr Zieglers yrkande af Herrar Fullmäktige bifallet.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 30 September 1907.

§ 8.

På af Herr Ziegler inom Herrar Stadsfullmäktige framställt yrkande hade Drätselkammaren att nu afgifva yttrande angående tillsättande af en kommitté för utredande och förberedande behandling af frågan om anläggande af elektriska spårvägar här i staden, hvarom Herrar Ziegler och Svanbom hos Stadsfullmäktige väckt motion, äfvensom angående beviljande af anslag till kommittén för bestridande af med dess arbete förenade kostnader; Och beslöt, efter öfverläggning, Drätselkammaren, som ej hade något att erinra mot den föreslagna kommitténs tillsättande, hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja ett förslagsanslag af 1,000 kronor att, mot redovisningskyldighet, ställas till kommitténs förfogande för bestridande af med dess arbete förenade kostnader.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER,

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 88.

I likhet med Drätselkammaren som uppå remiss yttrat sig i anledning af en af Herrar Ziegler och Svanbom till Herrar Stadsfullmäktige ingifven motion om anläggande af elektriska spårvägar här i staden och deras i sammanhang dermed gjorda yrkande om tillsättande af en komité för frågans vidare utredande och förberedande behandling samt om beviljande af anslag för komiténs arbeten, beslöt nu efter föredragning Utskottet att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte besluta tillsätta en dylik komité samt bevilja densamma ett förslagsanslag af 1,000 kronor emot redovisningskyldighet hvarjemte Utskottet ansåg sig böra föreslå att komitén må komma att bestå af fem ledamöter och tre supplanter.

In fidem.
W. BROCKMANN.

83. Styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om förnyadt anslag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Hänvisande till bifogade årsberättelse och öfriga bilagor få vi härmed vördsammt anbjalla, att Hrr Stadsfullmäktige i likhet med föregående år måtte bevilja Karlstads Läsestugor ett anslag för tiden 1 Okt. 1907—30 Sept. 1908 och att detta anslag måtte bestämmas till kr. tvåtusentrehundra (2,300).

Karlstad den 30 April 1907.

LÄSESTUGESTYRELSEN:

Edv. Bergenström. Hugo Severin.
Utsedda af Stadsfullmäktige.

A. G. Lingren. C. J. Brunzell.
Utsedda af Nykterhetsvännernas Lokalkomité.

J. A. Håkansson. A. Löfgren.
Utsedda af Arbetarekommunen.

Alfr. Nyberg. K. P. Larsson.
Utsedda af Nykterföreningarnes Centralförsamling.

Alfr. J. Johnsson.
Utsedd af Arbetareföreningen.

Utdrag ur protokoll vid Läsestugestyrelsens sammanträde den 15 Aug. 1907.

§ 6.

Förslag till utgiftsstat för tiden $\frac{1}{10}07$ — $\frac{30}{9}08$.

Gamla läsestugan: hyresbidrag	kr. 1,100	
tidningsprenumeration »	100	
diverse reparationer.. »	100	1,300
Nya läsestugan: hyresbidrag	kr. 600	
tidningsprenumeration ... »	100	
bokinköp o. bokinbindn.. »	300	1,000

Rätt utdraget intygar:

Hugo Severin.

Till Styrelsen för Karlstads Läsestugor.

Kassarapport för tiden 1:sta Oktober 1906 till dato:

Inkomster:

Saldo från den $\frac{30}{9}$ 1906	kr. 17: 39
Innestående å Wermlands Ensk. Bank	» 184: 59
Stadens anslag för upprättande af en läsestuga i Haga »	500: —

Stadens anslag för underhåll af läsestugan i staden..	»	1,200: —
Lån af kassaförvaltaren.....	»	196: 10
		<hr/>
		Kronor 2,098: 08

Utgifter:

Hyresbidrag för läsestugan i staden	kr.	750: —
D:o d:o i Haga	»	600: —
Möbler och belysningsarmatur i Haga läsestuga	»	565: 73
Tidningsprenumeration.....	»	168: 85
Brandförsäkring och inteckningslösen	»	13: 50
		<hr/>
		Kronor 2,098: 08

Den ekonomiska ställningen f. n. framgår af följande:

Tillgångar:

Inventarier i Haga läsestuga enligt förteckning	kr.	948: —
		<hr/>
		Kronor 948: —

Skulder:

Till kassaförvaltaren.....	kr.	196: 10
För möbler o. d.....	»	393: 87
För reparation	»	366: 07
För annonser och trycksaker	»	65: 75
		<hr/>
		Kronor 825: 69
Tillgångar öfver skulderna		<hr/>
		122: 31
		<hr/>
		Kronor 948: —

Utgifts- och inkomststat till 1:sta Oktober visar följande:

Inkomster:

Stadens tilläggsanslag till Haga läsestuga	kr.	900: —
Balans.....	»		375: 69
			<hr/>
			Kronor 1,275: 69

Utgifter:

Skulder	kr.	825: 69
Hyra för 4:de kvartalet'.....	»	450: ..
		<hr/>
		Kronor 1,275: 69

Karlstad den 21 maj 1907.

J. A. HAKANSSON.

Undertecknad, af Herrar Stadsfullmäktige utsedd att granska Karlstads läsestugas räkenskaper för räkenskapsåret $\frac{1}{10}$ 1905— $\frac{80}{9}$ 1906, får efter fullgjordt uppdrag afgifva följande

Revisionsberättelse:

Ingående balans:

Innestående i Wermlands Ensk. Bank $\frac{80}{9}$ 1905	kr.	170: 36	
Behållning i kassan $\frac{80}{9}$ 1905	»	32: 39	202: 75

Inkomster under året:

Stadens anslag	kr.	1,200: —	
Ränta i Wermlands Ensk. Bank	»	14. 59	1,214: 59
			Kronor 1,417: 34

Utgifter under året:

Hyra	kr.	950: —	
Brandförsäkring	»	5: 20	
Tidningsprenumeration, bokinköp m. m.	»	230: 16	
Diverse reparationer	»	30: —	1,215: 36

Utgående balans:

Innestående i Wermlands Ensk. Bank	kr.	184: 59	
Behållning i kassan	»	17: 39	201: 98
			Kronor 1,417: 34

Då räkenskaperna äro ordentligt förda och fullständigt verifierade, får jag tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 27 April 1907.

G. MÆCHEL.

Årsberättelse.

Sedan läsestugestyrelsen senast aflämnade sin årsberättelse till Hrr Stadsfullmäktige, har *den nya läsestugan* i Haga N:r 20 trädt i verksamhet. I vår framställning om tilläggsanslag till densammas iordningsställande hafva vi redan lämnat en redogörelse för den nya läsestugans anordning; här bör endast framhållas, hurusom den ljusa, rymliga lokalen med sin praktiska och hemtrevliga inredning gör på besökaren det angenämaste intryck och högeligen bidrager att främja det mål som läsestugeiden innebär. Det torde icke håller vara mer än en mening om att de penningar, som här nedlagts, äro väl använda.

Den nykterhetscaféerörelse, som föreståndarinnan på egen risk drifver och af hvilken hon skall förtjäna sitt uppehälle, har emellertid ännu icke fått den omfatt-

ning att den bär sig. Hennes räkenskaper hafva företetts styrelse och af desamma framgår, att rörelsen hittills gått med förlust, så att föreståndarinnan måst tillsätta de små medel, hon egde sparade (c:a 300 kr.). Under sådana förhållanden har Styrelsen ansett det riktigast att för nästa år söka få medel anvisade till hela hyrans gäldande (800 kr.), förvissade som vi äro, att en sådan hjälp ej vidare skall behövas, sedan väl gatutrafikförhållandena blivit så ordnade att läsestugans centrala läge kommer till sin rätt. — 200 kr. äro förslagsvis beräknade till tidningsprenumeration, inköp af böcker, bindning af böcker m. m.

I den gamla läsestugan har verksamheten fortgått utan någon förändring; frekvensen af allmänheten uppgifves af föreståndarinnan vara i tilltagande; mot publikens iakttagande af inom lokalen gällande ordningsregler är intet att anmärka.

Styrelsen har nödgats för det kommande året begära en ökning af 100 kr. till de under föregående år beviljade 1,200 kr. Denna ökning beror på att hyran för lokalen höjts från 1,450 till 1,600 kr., af vilken höjning föreståndarinnan icke anser sig kunna betala mer än 50 kr. Den oupphörligen stegrade hyressumman (den uppgick 1901 till 800 kr., 1904 var den uppe i 1,000 kr., 1905 höjdes den till 1,450 kr., fr. o. m. $\frac{1}{10}$ 1907 utgår den med 1,600 kr.) med däraf nödvändiggjorda ökade anslagskraf har alltid beredt Styrelsen bekymmer; försök hafva upprepade gånger gjorts — nu senast i år — att hyra annan billigare lokal, men dels visar det sig omöjligt få ett läge tillnärmelsevis så centralt som det nuvarande, dels hållas prisen på lägenheter å nedra botten (och således äfven lämpliga till butiker) så höga, att någon hyresminskning genom uppsägning af den nuvarande lokalen ej varit möjlig att uppnå. En plan, som lifligt dryftats inom Styrelsen, är att söka hyra lägenhet för denna läsestuga i kombination med folkköket, och har uppdragits åt en kommitté att om möjligt ordna saken så. —

Den ekonomiska ställningen under året framgår af en särskild bifogad tablå.

En förteckning öfver de tidningar hvilka finnas i tidningsrummen tillgängliga, bifogas.

Dessutom har upprättats en öfersikt öfver boklåneverksamheten under sistlidne januari månad; enär denna har sitt icke ringa intresse för bedömandet af denna del af läsestugeverksamheten, bifogas äfven den.

Karlstad 15 Juni 1907.

STYRELSEN.

Hugo Severin.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 augusti 1907.

§ 12.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads läsestugor begärt ett anslag för läsestugornas uppehållande under hyresåret den 1 Oktober 1907—den 30 september 1908 af tillhoppa 2,300 kronor, deraf, enligt af Styrelsen uppgjort försiag till utgiftsstat för nämnda hyresår, 1,300 kronor beräknades för gamla läsestugan samt 1,000 kronor för läsestugan i Haga.

Uppå remiss hade nu Drätselkammaren att öfver berörda framställning afgifva yttrande, och beslöt Drätselkammaren, efter att hafva tagit del af ansökningen och därvid fogade handlingar, att tillstyrka det begärda anslaget beviljande; men ville Drätselkammaren, som inhämtat, att af de under åren 1906 och 1907 till nykterhetssakens främjande afsatta medlen ännu återstodo odisponerade 1,433 kronor 89 öre, tillika hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bestämma, att hälften af ifrågavarande anslag till läsestugorna skulle utgå den 1 nästa Oktober af omförmälda besparing å hittills anslagna medel för nykterhetssakens främjande samt andra hälften den 1 april 1908 af de medel, som för samma år afsättas för nyssnämnda ändamål.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 87.

Sedan Styrelsen för Karlstads läsestugor begärt ett anslag för läsestugornas uppehållande äfven under tiden 1 Oktober 1907—30 September 1908 af 2,300 kronor samt Drätselkammaren häröfver afgifvit utlåtande, så hade nu Beredningsutskottet att yttrande i ärendet afgifva; Och beslöt efter föredragning och hållen öfverläggning Utskottet att med Kammarern i dess utlåtande instämma, hvarjemte Utskottet ville hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte vid anslaget beviljande bestämma, att, derest ytterligare anslag för läsestugorna skulle ifrågasättas, ansökan derom skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 Maj nästa år samt vara åtföljd af redogörelse för läsestugornas verksamhet och ekonomi sistförflutna året jemte uppgift å de tidningar och tidskrifter, som hållas tillgängliga å läsestugorna.

In fidem:
W. BROCKMANN.

69. Hamnstyrelsens framställning om en gratifikation åt aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 2 Juli 1907.

§ 128.

Vid sammanträde den 14 December 1906 beviljade Hrr Stadsfullmäktige ett anslag av 600 kr. att från den 1 Januari 1907 årligen utgå som pension åt hamnförmannen Sam. Jonsson. Emellertid kom pensionen ej att utbetalas mer än under fyra månader, enär Jon-son avled redan under April månad. Sedan dess hade hos Styrelsen gjorts framställning om, att något understöd måtte utbetalas till Jonssons efterlevande maka.

I betraktande dels av att förenämnda pension kom att utgå helt kort tid, och dels av att änkan levde i fattiga och behövande omständigheter, beslöt Styrelsen hos Hrr Stadsfullmäktige hemställa att Fullmäktige ville i ett för allt anvisa ett belopp av 600 kr., motsvarande ett års pension, att efter Styrelsens gottfinnande användas till änkans förmån.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 30 September 1907.

§ 9.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Hamnstyrelsens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om beviljande af en gratifikation åt aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka; Och beslöt drätselkammaren, efter handlingarnes föredragning och hållen öfverläggning att, med hänsyn till de ömmande omständigheter, som af Hamnstyrelsen anförts, hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte bevilja aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka en gratifikation på en gång af 600 kronor att af Hamnstyrelsen till enkan Jonsson utbetalas med de belopp för hvarje gång, som Hamnstyrelsen på grund af förhanden varande förhållanden kunde finna lämpligt.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 89.

Efter i ärendet af Hamnstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige gjord framställning hade uppå remiss Drätselkammaren i afgifvet utlåtande hemställt, att Herrar Fullmäktige ville bevilja aflidne hamnförmannen Samuel Jonssons enka en gratifikation på en gång af 600 kronor att af Hamnstyrelsen till enkan Jonsson utbetalas i mindre poster efter Hamnstyrelsens bepröfvande; Och beslöt nu Beredningsutskottet, som jemväl hade att i frågan sig yttra, att i Drätselkammarens utlåtande instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

70. Brandstyrelsens framställning om anskaffande af en mindre ångspruta.

Utdrag ur protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 29 Augusti 1907.

§ 2.

Sedan under de senare åren utom stadens planlagda område uppstått en del försläder, ofta med flera hundra inneväanare, dit stadens vattenledningsnät ännu icke framdragits, och hvarest byggnaderna i allmänhet äro uppförda af trä, har vid inträffande eldsvådor därstädes ångsprutan nästan alltid erfordrats. Visserligen har fasta brandkåren till sitt förfogande en handkraftsspruta, som vid utryckning till ställen, där vattenledning ej finnes, alltid i första hand medtages, men denna spruta är vid eldsvåda af större omfattning alldeles otillräcklig. Då för ångsprutans bemanning emellertid erfordras en del af reservkåren, förspilles ofta en dyrbar tid i afvaktan på manskapets samling. Brandstyrelsen fann därför nödigt, att brandkåren äger till sitt förfogande en mindre ångspruta, som, där så erfordras, redan vid första utryckningen kan medföras af fasta kåren, och beslöt för den skull att hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning om beviljande snarast möjligt af ett anslag af sextusen (6,000) kronor för inköp för brandkårens räkning af en tvåhjulig mindre ångspruta af Ludvigsbergs mek. verkstads tillverkning.

In fidem:
J. P. WENDT.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Oktober 1907.

§ 5.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Brandstyrelsen gjort framställning om beviljande af ett anslag af 6,000 kronor för inköp för brandkårens räkning af en tvåhjulig mindre ångspruta af Ludvigsbergs mekaniska verkstads tillverkning, och hade Drätselkammaren, på remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Då de af brandstyrelsen anförda förhållanden otvivelaktigt gånge vid handen, att en mindre ångspruta vore af behofvet påkallad, särskildt för en effektiv släckning vid eldsvådetillfällen i de förstäder, till hvilka stadens vattenledningsnät ännu ej framdragits, beslöt Drätselkammaren, efter föredragning och sedan Kammaren jämväl tagit del af en vid framställningen fogad priskurant å tvåhjuliga ångsprutor från ofvannämnda verkstad, att tillstyrka det begärda anslagets beviljande.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 90.

Angående beviljandet af ett anslag af 6,000 kronor för inköp af en 2-hjulig mindre ångspruta af Ludvigsbergs Mekaniska verkstads tillverkning hade Brandstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige gjort framställning, deröfver Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvarpå nu jemväl Beredningsutskottet beslöt förorda det begärda anslagets beviljande.

In fidem:

W. BROCKMANN.

71. Styrelsens för Karlstads Arbetsstuga begäran om anslag för år 1908.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med hänvisning till närslutne Berättelse öfver Karlstads Arbetsstugas verksamhet 1906—1907 samt sammandrag af räkenskaperna med inkomst- och ut-

giftsstat 1907, får jag å Styrelsens vägnar härmed vördsamt bedja om ett anslag af Kr. 1,000: — äfven för nästkommande år till bestridande af kostnaderna för Stugans fortsatta verksamhet.

Karlstad den 26 Augusti 1907.

A. ÅSTRÖM.

Föreståndarinnans berättelse öfver »arbetsstugans» verksamhet 1906—1907.

Karlstads Arbetsstuga har sistlidne år fortsatt sin verksamhet efter samma plan och upptagit samma arbetsarter som föregående år.

Höstterminen började den 19 Sept. och fortgick till den 12 Dec., då den afslutades med en julfäst, hvarvid barnen undfågnades med kaffe och godsaker, samt erhöillo hvarsin liten julgåfva.

28 flickor och 23 gossar ha under höstterminen besökt »stugan».

Vårterminen började den 21 Jan. och slutade den 4 Maj och voro under densamma 19 flickor och 32 gossar inskrifna i »stugan».

Under April månad anordnades i stugans lokal en försäljning af barnens arbeten, som inbringade kr. 336: 71.

Flickorna ha undervisats i sömnad, lagning, stickning, korg- och bastarbeten m. m.

Gossarne i träslöjd, pappslöjd, borstbinderi, halfsulning och lagning af skodon. De få mot en billig afgift laga sina egna och syskonens skodon.

Efter slutadt arbete ha barnen kl. 7 med god aptit intagit sin aftonmåltid. Öfver 2,947 matportioner ha under året utdelats.

Arbetsstugans aflönade lärarpersonal har varit: föreståndarinnan fr. Maria Moberg, fr. Gerda Poignant, fr. Maria Holmberg, fr. Maja Persson, skomakaren K. A. Karlsson.

Frivillig undervisning har lämnats af fr. Gertrud Mœchel och fr. Ingrid Widmark.

Karlstad den 26 Augusti 1907.

MARIA MOBERG.

Karlstads Arbetsstuga. Inkomst- och utgiftsstat 1907.

Inkomster.

Vårterminen:

Anslag af Herrar Stadsfullmäktige	Kr. 1,000: —
Gåfva på Biskopinnan Rundgrens begravningsdag ..	» 25: —
Influtet genom försäljning etc.	» 401; 78

Höstterminen:

Beräknade inkomster.....	Kr.	100: —
» ränteinkomst.....	»	200: —
		<hr/>
	Summa Kronor	1,726: 78

Utgifter:

Vårterminen:

Afföningar.....	Kr.	459: 50
Hushållet.....	»	102: 29
Arbetsmaterialier etc.....	»	84: 62
Diverse omkostnader.....	»	28: 17

Höstterminen:

Beräknade utgifter:

Afföningar.....	Kr.	550: —
Hushållet.....	»	150: —
Arbetsmaterialier etc.....	»	125: —
Diverse omkostnader och oförutsedda utgifter.....	»	105: 12
Reparation och målning af lokalerna enl. kostnadsförslag.....	»	122: 08

Summa Kronor 1,726: 78

Karlstad den 26 Augusti 1907.

A. ÅSTRÖM.
Kassaförvaltare.

I Karlstads Sparbank har Arbetsstugan den $\frac{26}{8}$ d. å. inestående Kr. 4,787: 53, till största delen utgörande den fond som vid Föreningens bildande skänktes af Karlstads Sparbank, Fruntimmersföreningen i Karlstad, Fru Anna Retzuis i Stockholm m. fl.

Styrelseberättelse

för Föreningen för Karlstads Arbetsstugor, arbetsåret 1906.

Arbetsstugan har under år 1906 fortsatt sin verksamhet efter samma grunder, som förut tillämpats, och hafva stugans arbeten för året afslutats den 12 december.

I undervisningen hafva deltagit sammanlagdt 51 barn, däraf 28 flickor och 23 gossar. I fråga om undervisningsämnen har sedan föregående år någon förändring icke inträdt. Så hafva flickorna undervisats i sömnad, lagningar, stickning, korg- och bastarbeten m. m. samt gossarne i träslöjd, löfsågning, pappslöjd och borstbinderi äfvensom lagning, halfsulning och klackning af skodon, därvid gossarne jämväl fått mot en billig afgift laga sina egna och syskonens skodon. Undervisningen har pågått mellan kl. 5 och 7 på eftermiddagen alla helgfria dagar. Efter arbetstimmarnes slut hafva barnen erhållit aftenmåltid och hafva under

året sammanlagdt något öfver 2,900 matportioner utdelats. Undervisningen har fortfarande varit förlagd till lokal, som åt föreningen upplåtits i samma gård som pastorsexpeditionen, men har behovet af en rymligare och mera tidsenlig lokal äfven under detta år gjort sig starkt gällande.

Undervisningen har bestridts dels af aflönade lärarinnor, föreståndarinnan fröken Maria Moberg, äfvensom fröknarna Gerda Poignant, Maria Holmberg och Maja Persson dels ock af frivilliga lärarinnor, fröknarna Gertrud Mæchel och Ingrid Widmark, hvarjämte skomakaren K. A. Karlsson meddelat undervisning i till hans yrke hörande ämnen, och är det styrelsen en glädje att till dem samtliga, i främsta rummet föreståndarinnan, få uttala sin erkänsla för samvetsgrannt och framgångsrikt arbete.

Föreningen har under året haft förmånen från Karlstads stad uppbära ett anslag af 1,000 kronor och är föreningen tacksam för det erkännande, som härigenom kommit dess verksamhet till del. Från fröken Elsa Söderström i Stockholm har föreningen såsom gåfva uppburit ett belopp af 300 kronor. Under mars månad har sedvanlig försäljning af barnens arbeten ägt rum och har allmänheten därvid genom talrika inköp visat sitt intresse för föreningen och dess verksamhet.

Karlstad den 17 maj 1907.

G. JAKOBSSON.

Vidimeras:

V. E. von der LANCKEN.

Föreningens Sekreterare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Oktobor 1907.

§ 3.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att i ärendet afgifva yttrande, beslöt efter föredragning att tillstyrka bifall på hittills föreskrifna villkor till Karlstads Arbetsstugas hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag äfven för nästa år af 1,000 kronor för uppehållandet af arbetsstugans värksamhet under sagda år.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 91.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads Arbetsstuga begärt ett anslag äfven för nästa år af 1,000 kronor för uppehållande af Arbetsstugans verksamhet. Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande, och beslöt nu jemväl Beredningsutskottet att hemställa om begärda anslagets beviljande, dervid Herrar Fullmäktige torde föreskrifva, att, derest anslag skulle ifrågasättas äfven för år 1909, ansökan derom, åtföljd af redogörelse för Arbetsstugans verksamhet och ekonomi innevarande år, skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 September 1908.

In fidem:
W. BROCKMANN.

72. Föreningens för mjölkdroppen begäran om anslag för 1908.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med hänvisning till bifogade Styrelseberättelse öfver Föreningen «Mjölkdroppens» arbete under 1906 samt kassaförvaltarens utgifts- och inkomststat 1907 få vi härmed vördsamt bedja om ett anslag för 1908 af 1,000: — kronor som hjälp till bestridande af kostnaderna för Föreningens fortsatta verksamhet.

Karlstad den 27 Augusti 1907.

ELVINE WEINBERG.

HUGO SEVERIN.

GERDA HELLBERG.

A. ÅSTRÖM.

Föreningen «Mjölkdroppens» årsberättelse för 1906.

Styrelse: Fru E. Weinberg, ordf., doktor H. Severin, bokhandlare A. Åström, kassaförvalt., fru G. Hellberg, sekret., fru Aug. Jensen.

Suppleanter i styrelsen: Fru Gustawa Roth, häradshöfding V. Ryman.

Revisorer: Länsnotarien G. Samuelsson, boktryckaren E. Ankers.

Revisorssuppleanter: Folkskolläraren A. G. Lingren, 1:ste läraren D. Karlström.
Medlemsantal: 273.

«Mjölkdroppen» har under år 1906 haft att glädja sig åt en afsevärdt utvidgad verksamhet. Från år 1905 kvarstodo

i anstaltens vård	24 barn,
under 1906 hafva inskrifvits	48 barn,
så att hela antalet under 1906 vårdade barn blir 72.	

Motsvarande siffror för 1905 voro $17 + 33 = 50$. Under 1906 har M.-D:s hjälp blifvit anlitad äfven af betalande personer, hvilket måste anses som en fördel för anstalten, emedan ett större antal klienter möjliggör ett nedbringande af kostnaden för den s. k. underhållsdagen. Enligt styrelsens beslut har af bemedlade personer upptagits en afgift af 5 öre pr mjölkblandningsflaska, af mindre bemedlade 3 öre pr flaska.

Af de under 1906 inskrifna barnen voro

helt betalande	4
halft betalande	12
icke betalande	32
<u>S:a 48</u>	

Antalet underhållsdagar 1906 uppgick till 9,742, och omkostnaderna under året belöpte sig till 2,780,01 kr., hvilket gör en kostnad af 29 öre pr barn och dag. Till jämförelse må nämnas, att underhållsdagen för år 1904 kostade 47 öre och för 1905 39 öre. Förutom utgifterna för anstaltens drift har föreningen under år 1906 inköpt inventarier o. d. för 445,78 kr. Äfven om detta belopp lägges till summan för årets omkostnader (2,780,01 kr. + 445,78 kr. = 3,225,82 kr.) stiger utgiften för underhållsdagen ej till mer än 33 öre.

Till år 1907 kvarstodo inskrifna i M.-D. 23 barn. Under år 1906 hafva utskrifvits 49 barn. Af de utskrifna hafva

a) dött	7
b) afflyttat	4
c) erhållit mjölk af mor eller (i 1 fall) amma	4
d) af skilda orsaker slutat på M.-D.	7
e) under hela eller nästan hela första lelnads- året erhållit M. D:s vård	27
<u>S:a 49</u>	

Dödsfallsprocenten år 1906 bland M.-D:s barn, 7 på 72 = 9,7 proc. är t. o. m. något lägre än Sveriges medelsiffrå för dödlighet bland späda barn, detta fastän M.-D:s-barnen till den ojämförligt största delen lefva under de allra sämsta betingelser för hälsa och lif. Dödsorsakerna voro i de 7 fallen:

Medfödd svaghet, barnen tvillingar	2
Lungsot	1
Tuberkulös tarmkatarr	1
« hjärnhinne-inflammation	1
Lunginflammation	1
Akut mag- och tarmkatarr	1
	<hr/>
	S:a 7

De 27 barn, som under hela eller nästan hela sitt första lefnadsår stått under M.-D:s vård, utgöra det egentliga materialet för ett bedömande af M.-D:s verksamhet. Hos alla dessa 27 barn har utvecklingen i det stora hela förlupit fullt normalt. Medelvikten vid deras utskrifning från M.-D. har varit 10,010 gram.

Hvilket stort behof M.-D. fyller, framgår bäst af journalens anteckningar rörande de små klienternas lefnadsomständigheter. Bland samtliga under 1906 vårdade barn hade icke mindre än 21 ogifta mödrar; bland de under 1906 nyinskrifna 48 barnen hade 14 ogifta mödrar.

Bland de senare voro:

Tjänare	5
Tvätterskor, f. d. tjänare	2
Fabriksarbeterskor	2
Sömmerskor till fabrik	2
«Hjälp i hus»	2
Buteljsköljerskor	1
	<hr/>
	S:a 14

Samtliga dessa mödrar voro af sitt arbete förhindrade att taga full och tillräcklig vård om sina barn, äfven om de ägt därtill erforderliga pänningmedel och kunskaper, hvilka båda nu saknats.

Några särskildt behjärtansvärda "fall" ur journalen må här framdragas. Ett barn vårdas af modern, som är ogift och har understöd af fattigvården. Hon bor med barnet hos sina föräldrar, hvilka dessutom hysa hennes yngre lungsiktiga ogifta syster med dennas späda barn, äfven en M.-D:s-skyddsling. Familjen bebor ett köksrum, hvori förutom ofvannämnda 6 personer bo 2 barn i skolåldern, af hvilka ett är sjukt i hjärnhinne-tuberkulos. Den lille M.-D:s-skyddslingen utvecklas trots dessa dåliga lifsvillkor ovanligt kraftigt. När han vid 7 månaders ålder flyttar till landet, är han kry och duktig, har sin första tand och kan säga "mamma, katta, va ä då?" — — —

I ett annat fall ligger modern på sitt yttersta i en svår hjärn- och ryggmärgsjukdom, som hållit henne i sängen ett par år och nödvändiggör, att hon skötes som ett barn. Det trots dessa upprörande omständigheter tillkomna barnet

är lindrigast sagdt ovälkommet och kan icke påräkna någon vård i ett hem, där alla krafter tagas i anspråk för den sjuka modern. Genom M.-D. får dock barnet sitt största kraf, en väl afpassad näring, fylldt.

Mjölkdroppens hjälp mottages numera rätt allmänt af mödrarna med tack-samhet och förtroende, och många rörande yttranden skulle som bevis härför kunna anföras. Men fortfarande förekomma fall, då M.-D:s hjälp icke alls uppskattas, då mödrarna tala om "den klena kosten", "det dåliga mjölkblasket" o. s. v. och sluta på M.-D. för att låta barnen återgå till den förtidiga gröt- och vällingdiet, som just skaffat de små magkatarr och föranledt deras inskrifning på M.-D. Hvilket just bevisar, hur nödvändig en sådan anstalt som M.-D. är, inte minst genom den upplysning i barnavård, som därifrån sprides.

Mjölkdroppen har under år 1906 blifvit på ett storartadt sätt understödd med pänningmedel såväl af kommunen som af allmänheten. Förutom det af Herrar Stadsfullmäktige beviljade årsanslaget af 1,000 kr. hafva följande belopp af enskilda personer skänkts till anstalten:

Af anonym gifvare	300 kr.
Af grosshandlaren L. Klein	100 "
Af "Lyckliga Föräldrar"	50 "
Af anonym gifvare	150 "
Af biskopinnan Charl. Rundgren	25 "
Af anonym gifvare	20 "
Af anonym gifvare	1,000 "
Af fru Elvine Weinberg	95 "
	<hr/>
	S:a 1,740 "

Dessutom har fru Augusta Jensen till M.-D:s läkare öfverlämnat 100 kr. att användas till viktkurv-tabeller och statistiska planscher för anstaltens mottagningsrum.

Styrelsen har sökt att genom sina enskilda medlemmar i någon mån afhjälpa den påtagliga nöd, som i vissa fall förekommit bland de hjälpsökande mödrarna. Styrelsen har häruti fått bistånd äfven af utomstående personer, och riktas härmed till dem liksom till de ofvan nämnda, kända och okända gifvarna ett varmt och värdsamt tack för hjälp i det samhälleligt så viktiga arbetet för det uppväxande släktets hälsa.

Karlstad i April 1907.

Mjölkdroppens Styrelse

genom GERDA HELLBERG, sekret.

Inkomst- och utgiftsstat för föreningen "Mjölkdroppen" 1907.

Inkomster:

Kassabehållning fr. 1906	Kr.	41: 44
Anslag af Herrar Stadsfullmäktige.....	»	1,000: —
Försäljning af mjölk m. m. genom föreståndarinnan.....	»	420: 52
Arsafgifter för 1906, influtne detta år	»	32: —
Försäljning af »Majblomman»	»	436: 61
Gåfva genom Direktör Hj. Nerman....	»	114: 84
Anonym gåfva genom Doktor Severin	»	30: —
Gåfva af Fru Maria Anckers	»	25: —
Gåfva.....	»	2: 25
		Kronor 2,102: 66

Beräknade inkomster Sept.—Dec. 1907:

Medlemsavgifter.....	Kr. 400: —	
Ränteinkomst 20: —, Försäljning 100: —	» 120: —	520: —
		Summa inkomster Kronor 2,622: 66

Utgifter:

Hyra	Kr.	450: —
Mjölk och Grädda.....	»	834: 21
Aföningar till föreståndarinnan och tjänarinnan	»	483: 75
Gas, Ved, Flaskor, Nappar etc.	»	386: 31
		Kronor 2,154: 27

Beräknade utgifter Sept.— Dec. 1907:

Mjölk och Grädda	Kr. 450: —	
Aföningar.....	» 200: —	
Materialier och diverse omkostnader	» 200: —	850: —
		Summa utgifter Kronor 3,004: 27

Utgifter	Kr. 3,004: 27	
Inkomster	» 2,622: 66	

Brist Kr. 381: 61

Innestående i Werml.s Ensk. Bank Kr. 754: 02.

Karlstad den 27 Augusti 1907.

A. ÅSTRÖM.
Kassaförvaltare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Oktober 1907.

§ 4.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Föreningen Mjölkdroppen i Karlstad anhållit om ett anslag äfven för nästa år af 1,000 kronor såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för Föreningens fortsatta verksamhet, öfver hvilken framställning Drätselkammaren, uppå remiss, hade att yttra sig; Och beslöt nu kammaren, efter handlingarnes föredragning, att tillstyrka det begärda anslagets beviljande på hittills föreskrifna villkor.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 92.

I likhet med Drätselkammaren beslöt nu Beredningsutskottet att tillstyrka bifall till Föreningens Mjölkdroppen i Karlstad hos Herrar Stadsfullmäktige framställda begäran om ett anslag äfven för nästa år af 1,000 kronor såsom bidrag för föreningens fortsatta verksamhet, i sammanhang hvarmed Utskottet ville hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte föreskrifva, att, derest anslag jemväl för år 1909 skulle af föreningen ifrågasättas, ansökan derom jemte redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi innevarande år skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 September 1908.

In fidem.
W. BROCKMANN.

73 Herr Dahlmans motion om anslag för utredning af frågan om pensionering af ett flertal af rikets städers tjänstemän och betjante.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund af bifogade framställning från kommitterade för utarbetande af förslag till grunder för pensionering af tjänstemän och betjante i ett flertal af rikets

städer, hvilka ännu sakna ordnad pensionsväsen, får undertecknad härmed hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville mot redovisningsskyldighet bevilja det af kommittén begärda anslaget å 200 kronor till bestridande af kostnaderna för kommitténs arbeten.

Karlstad den 14 September 1907.

AXEL DAHLMAN.

Till Stadsfullmäktiges ordförande i Karlstad.

Undertecknade, enligt §§ 4 och 7 af bifogade protokoll utsedde kommitterade för utarbetande af förslag till grunder för pensionering af tjänstemän och betjente i ett flertal af rikets städer, hvilka ännu sakna ordnad pensionsväsen, hafva jämväl erhållit uppdrag att med ledning af den diskussion, som ägde rum vid det sammanträde, nämnde protokoll afser, bestämma grunden för fördelning städerna emellan af kostnaden för kommitténs arbete. Vid sammanträde i Stockholm denna dag hafva kommitterade, efter att i samråd med byrådirektören i riksförsäkringsanstalten, fil. dokt. Carl Dickman, som åtagit sig den pensionstekniska utredningen, hafva verkställt en approximativ beräkning af dessa kostnader, enats om, att de böra sålunda fördelas, att hvarje stad har att erlægga dels en för alla lika grundafgift af 40 kronor, dels därutöfver efter dess folkmängd vid 1906 års slut beräknad part eller parter å samma belopp enligt följande progression:

Städer med intill	5000 invånare	1 part.
« « från	5000—10000 invånare	. . .	2 parter.
« « «	10000—15000	« . . .	3 «
« « «	15000—20000	« . . .	4 «
« « öfver	20000	« . . .	5 «

På Karlstads stad, som enligt Statistiska Centralbyråns senaste uppgift har 15343 invånare, skulle sålunda belöpa en kostnad af 200 kronor, och få kommitterade, likaledes enligt vid sammanträdet den 21 maj erhållet uppdrag, härmed anhålla, att Ni behagade till hrr stadsfullmäktige snarast möjligt göra fränställning om beviljande mot redovisningsskyldighet af detta belopp samt ombesörja dess insändande, före den 1:ste instundande november, till kommitténs skattmästare, undertecknad Gezelius, under adress Falun.

Stockholm den 23 juni 1907.

A. AXEL W. LUND.

Ordförande.

KARL MOSSBERG.

OLOF MATTSSON.

AXEL DAHLMAN.

L. E. GEZELIUS.

Protokoll, fört vid sammanträde i Stockholm den 21 Maj 1907 med utsedde ombud för behandling af frågan om ett ordnad pensionsväsende för rikets mindre städer.

§ 1.

Sedan af Stadsfullmäktige i Vestervik utsedde kommittéerade för behandling af frågan om ett ordnad pensionsväsende för städernas tjänstemän anordnat ett gemensamt möte för frågans diskuterande och rådpläging om vidare mått och steg för sakens befrämjande, samt detta möte utsatts att äga rum i Stockholm denne dag å Läkaresällskapets lilla sal kl. 12,30 eftermiddagen, så inställde sig nu å utsatt ort och tid följande, af nedannämnde städer utsedde ombud:

För Arboga	Herr Grosshandlaren J. A. Lundborg och
« «	« Rådmanen J. A. Larsson.
« Eksjö	« Direktören O. Petri.
« Enköping	« Läroverksadjunkten m. m. K. W. Vieweg.
« Falköping	« f. d. Fördelningsläkaren m. m. A. P. Westerberg.
« Falun	« v. Häradshöfdingen L. Gezelius.
« Hedemora	« Redaktören Axel Lidman.
« Hernösand	« Rektorn m. m. Doktor G. V. Bucht.
« Hudiksvall	« Disponenten John Engströmer.
« Halmstad	« Redaktören L. Danström.
« Jönköping	« Rådmanen m. m. L. E. Sjöberg och
« «	« vice Häradshöfdingen G. Hägerström.
« Kalmar	« Landssekreteraren K. O. Mossberg.
« Karlshamn	« Rådmanen Anders Tonning.
« Karlstad	« Rektorn m. m. Doktor A. E. Dahlman.
« Kristianstad	« Stadsnotarien B. G. Borgström.
« Kristinehamn	« Skeppsredaren C. O. Carlsson.
« Köping	« Borgmästaren E. Nordkvist och
« «	« Apotekaren A. E. Sjöberg.
« Landskrona	« v. Häradshöfdingen J. Sjöström.
« Lund	« Stadsnotarien, v. Häradshöfdingen Oscar Heyden.
« Luleå	« Ledam. af Riksd. Andra Kammare, Lok.-föraren Fr. Berglund.
« Linköping	« Undertecknad, Mattsson.
« Mariefred	« Rådmanen A. Fagerström.
« Marstrand	« Direktören Ragnar Berger.
« Norrtelje	« Apotekaren R. Balkenhausen.

För Norrköping	Herr v. Häradshöfdingen A. Nordström.
« Nyköping	« Grosshandlaren C. A. Winblad.
« Oskarshamn	« Rådmanen m. m. H. Grauers.
« Skara	« Regementsläkaren m. m. A. H. Christenson.
« Sköfde	« Borgmästaren m. m. E. R. W. Hedenstierna.
« Sundsvall	« v. Häradshöfdingen J. B. Elfström.
« Söderköping	« Stadsläkaren A. O. Bergqvist.
« Sala	« Häradshöfdingen G. A. Wetterling.
« Skenninge	« Regementsläkaren m. m. C. F. Wahlquist.
« Skellefteå	« Sekreteraren m. m., Doktor J. Berlin.
« Trelleborg	« Bryggeriegaren O. Månsson.
« Ulricehamn	« Borgmästaren C. Wallenqvist.
« Vexjö	« v. Häradshöfdingen G. Landén.
« Wimmerby	« v. Häradshöfdingen G. Odencrantz.
« Visby	« Länsbokhållaren G. Melin.
« Vestervik	« f. d. Läroverksadjunkten m. m., Doktor A. Lund.
« Vaxholm	« Öfversten m. m. K. Virgin.
« Westerås	« Fabrikören A. Danielsson.
« Ystad	« Grosshandlaren Hj. Gussing.
« Åmål	« Stadsfiskalen Carl Forssón.

§ 2.

Mötet öppnades af Herr Doktor Lund från Vestervik, som tagit initiativet i frågan, och som äfven utsågs till ordförande vid mötet. Till vice Ordförande för dagen valdes Herr Borgmästaren Hedenstierna från Sköfde och till Sekreterare undertecknad, Mattsson.

§ 3.

Med hänsyn till det stora inträsse för saken, som vederbörande stadssamhällen redan genom utsände af ombud vid detta möte visat, uttalade till en början mötet sig enhälligt därför, att en lösning af frågan i den riktning, kommittéerade i Vestervik föreslagit, snarast möjligt måtte åstadkommas, och att för detta ändamål en grundlig utredning af frågan borde göras.

§ 4.

Under den härefter följande diskussionen enades först mötet derom, att ärendet borde utredas af en interurban kommitté, som hade att utarbete ett förslag till allmänna grunder för pensionering af tjänstemän och betjente i de mindre städerna, och som, sedan denna utredning blifvit färdig och till trycket befordrad, hade att

underställa densamma vederbörande städers stadsfullmäktige och derefter sammankalla ett nytt möte med delegerade från städerna för vidare öfverläggningar och beslut i saken. — Denna kommitté skulle bestå af fem ledamöter och två suppleanter för dem samt ega rätt att med sig adjungera sakkunnige personer.

§ 5.

Innan denna kommitté tillsattes, beslöt mötet diskutera frågan derom, huru kostnaderna för densammas arbeten skulle anskaffas och å vederbörande städer lämpligast fördelas. Härunder framställdes förslag om sagda kostnaders fördelning:

dels med lika stor del på hvar af städerna i fråga,

dels efter antalet af tjänstemän och betjente, som inom de särskilda städerna kunde ifrågakomma till pensionering,

dels efter innevånareantalet inom städerna,

dels efter bevillningskronornas antal och

dels efter en klassindelning af städerna, så att t. ex.:

städer med innevånare från	1,000—5,000	skulle betala	1 part,
« « « «	5,000—10,000	« «	2 parter,
« « « «	10,000—15,000	« «	3 «
« « « «	15,000—20,000	« «	4 o. s. v.

Mötet beslöt emellertid uppdraga åt den blifvande kommittén:

att, med ledning af den nu förda diskussionen, bestämma den grund för kostnadernas fördelning, kommittén funne rättvisast och lämpligast, och *att* därefter vända sig till Stadsfullmäktiges Ordförande i de städer, till hvilka kommitterades från Vestervik första cirkulär i frågan utgått, med framställningar, huruvida dessa stadssamhällen vore villiga att efter den sålunda uppgjorda grunden deltaga i kostnaderna för kommittéarbetet i fråga.

§ 6.

Beträffande omfånget af kommitténs uppdrag bestämde mötet, att utredningen icke skulle omfatta enke- och pupillkassefrågan, som för närvarande ej ansågs hafva tillräckliga utsigter att på nu afsedda sätt vinna sin lösning; Och skulle alltså kommitténs förslag, efter hvad redan förut antydts, endast äsyfta åvägbringandet af en allmän pensionering af tjänstemän och betjente i de mindre städerna. — Rörande frågor, hvad med betjente borde förstås, ville mötet ej lemna kommittén några bindande föreskrifter, men uttalade sig mötet härutinnan i den riktning, att kommittén i sitt förslag borde åt denna kategori af stadstjenare gifva så vidsträckt tolkning som möjligt.

§ 7.

Till ledamöter i den sålunda beslutade kommittén utsåg mötet härefter: Doktor A. Lund, Vestervik, Landssekreteraren K. Mossberg, Kulmar, v. Häradshöfdingen L. Gezelius, Falun, Rektorn A. E. Dahlman, Karlstad, och undertecknad, Mattsson; med Regementsläkaren A. H. Christenson, Skara och vice Häradshöfdingen G. Hägerström, Jönköping, såsom suppleanter; Och uppdrogs åt Doktor Lund att sammankalla kommittén.

§ 8.

Att jemte Ordföranden justera detta protokoll utsågos Regementsläkaren Vahlquist och vice Häradshöfdingen Nordström.

§ 9.

Då något vidare nu ej förekom till anteckning, afslöts mötet. Som ofvan.

In fidem

OLOF MATTSSON.

Justeradt:

Västervik den 17 juni 1907.

A. AXEL W. LUND.

ANDERS NORDSTRÖM.

CONRAD VAHLQUIST.

Protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 30 September 1907.

§ 10.

På grund af framställning från kommitterade för utarbetande af förslag till grunder för pensionering af tjänstemän och betjente i ett flertal af rikets städer, hvilka ännu saknade ordnad pensionsväsen, hade Herr Dahlman hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om beviljande af ett anslag af 200 kronor till bestridande af kostnader för kommittens arbeten, och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Efter handlingarnes föredragning beslöt Drätselkammaren tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att bevilja det begärda anslaget af 200 kronor att, mot redovisningsskyldighet, ställas till ofvannämnde kommitterades förfogande för bestridande af ned kommitterades arbeten förenade kostnader.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 93.

Uppå framställning af komiterades för: utarbetande af förslag till grunder för pensionering af tjenstemän och betjente i flertal af rikets städer hade Herr Dahlman hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om beviljande emot redovisningsskyldighet af ett anslag af 200 kronor såsom bidrag för bestridande af kostnaderna för komitéarbetet, deröfver Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvori nu Utskottet efter föredragning beslöt instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

85. Styrelsens för Karlstads skollofskolonier framställning om förnyadt anslag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till hosföljande handlingar anhåller härmed Styrelsen för Karlstads förening för anordnande av skollofskolonier att Herrar Stadsfullmäktige ville även för år 1908 bevilja 500 kronor till koloniernas underhåll.

Karlstad den 21 september 1907.

Å Styrelsens vägnar:

G. JAKOBSSON.

Ordförande.

David Karlström.

Summarisk redogörelse för verksamheten vid Karlstads skollofskolonier under 1907.

Under den gångna sommaren ha 50 barn besökt kolonien å Jäverön, nämligen 25 stycken från den 7 juni till den 12 juli och 27 stycken från den 12 juli till den 17 augusti. Två stycken av de barn, som bildade den första gruppen,

finjo stanna kvar även under den andra gruppens vistelse därstädes, enär deras hälsotillstånd krävde detta.

Resultatet av barnens vistelse vid kolonien framgår av hosföljande läkareberättelse.
 Karlstad den 16 sept. 1907.

DAVID KARLSTRÖM.
 Sekreterare.

Undertecknade utsedda att granska Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier räkenskaper få efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

Inkomster:

Behållning från 1905		kr. 544: 46
Stadsfullmäktiges bidrag för 1906	kr. 500: —	
Ständig ledamotsavgift 2 à 30 kr.	» 60: —	
D:o D:o 3 à 20 »	» 60: —	
Gåvor	» 185: —	
Årsavgifter	» 853: —	
Ränta	» 19: 04	» 1,677: 04
		<u>Kronor 2,221: 50</u>

Utgifter:

Barnens underhåll	kr. 830: 23
Inventarier	» 222: 18
Löner till föreståndarinnan och tjänstefolk	» 145: —
Arrende av mark och diverse arbeten	» 58: 75
Annonser och trycksaker	» 41: 75
Karlstads Ångslups A.-B.	» 39: 50
Inkasseringsarvode för årsavgifterna	» 41: 85
Brandförsäkringspremie	» 4: —
Innestående i Wermlands Ensk. Bank	» 743: 50
D:o hos kassaförvaltaren	» 63: 04
Diverse utgifter	» 31: 70
	<u>kr. 2,221: 50</u>

Då räkenskaperna äro förda med noggrannhet och försedda med nödiga verifikationer, få vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för räkenskapsföraren under den tid, revisionen omfattar.

Karlstad i april 1907.

ALFR. NYBERG.

WILHELM LEFRÉN.

På begäran af Skollofskoloniföreningen har jag under den gångna sommaren dels gjort besök ute hos de båda kontingenterna, dels undersökt barnen före och efter deras vistelse å Gäfverön; jag får härmed uttrycka min fulla belåtenhet med anordningarne å kolonien och med resultatet af småttingarnes skärgårdsvistelse.

Karlstad den 24 Sept. 1907.

HUGO SEVERIN.

Leg. läkare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Oktober 1907.

§ 6.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig öfver Styrelsens för Karlstads förening för anordnande af skollofskolonier hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 500 kronor för föreningens verksamhet nästa år, beslöt nu, efter föredragning, att tillstyrka det begärda anslagets beviljande på enahanda villkor, som för innevarande års anslag varit bestämda.

In fidem:

IVAN FR. REGNER,

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 94.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads förening för anordnande af skollofskolonier gjort framställning om ett anslag af 500 kronor för föreningens verksamhet nästa år, deröfver Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvarefter nu Beredningsutskottet hade att i ärendet sig yttra samt beslöt efter föredragning att med Kammaren instämma och tillika att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte föreskrifva, att, derest anslag för skollofskolonierna skulle ifrågasättas jemväl för år 1909, ansökan derom skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 Oktober 1908, äfvensom att denna ansökan skall vara åtföljd af en redogörelse öfver föreningens verksamhet och ekonomi den gångna sommaren likasom af läkarcintyg rörande resultatet af barnens vistelse å kolonierna.

In fidem:

W. BROKMANN.

84. Styrelsens för Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförenings framställning om förnyadt anslag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening får härmed vördsamt anhålla, att i likhet med föregående år föreningen måtte tilldelas ett anslag å 500 kr. äfven för föreningens räkenskapsår 1 juli 1907—30 juni 1908.

Karlstad den 25 september 1907.

AXEL DAHLMAN.

NILS BURE.

CONRAD FRISTEDT.

N. LUNDBERG.

RICHARD NYSTRÖM.

Berättelse öfver verkställd granskning af Värmlands naturhistoriska och fornminnesförenings samt Värmlands museums byggnadsfonds räkenskapet för räkenskapsåret 1 juli 1906—30 juni 1907.

I. Värmlands naturhistoriska och fornminnesförenings räkenskaper.

Tillgångar vid räkenskapsårets början:

I Karlstads sparbank	983: 09	
På deposition i Wermlands Ensk. Bank.....	300: 00	
Statsobligation.....	1,000: 00	
Kontant hos räkenskapsföraren	47: 77	2,330: 86

Inkomster under året:

Upplupna räntor	87: 61	
Årsafgifter	143: 00	
Inträdesafgifter	177: 40	
Anslag af landstinget.. ..	500: 00	
» » staden Karlstad	500: 00	
Sålda kataloger	7: 00	1,415: 01

Summa kronor 3,745: 87

Utgifter under året:

Inköp af fornsaker, djur m. m.....	101: 85
Div. inköp och reparationer	84: 15
4 boksköp.....	160: 00
Tryckning af årskrift	173: 50

Annonser, porton, frakter m. m.	44: 33	
Rescersättning	16: 00	
Arvode för vakthållning	20: 00	
Hyra och brandförsäkring	615: 50	
Överfördt till Värmlands museums byggnadsfond	113: 10	1,328: 43

Tillgångar vid räkenskapsårets slut:

I Karlstads sparbank	1,020: 12	
På deposition i Wermlands Ensk. Bank	300: 00	
Statsobligation	1,000: 00	
Kontant hos räkenskapsföraren	97: 32	2,417: 44

Summa kronor 3,745: 87

II. Värmlands museums byggnadsfonds räkenskaper.

Tillgångar vid räkenskapsårets början:

I Karlstads Sparbank	420: 32
----------------------------	---------

Inkomster under året:

Överfördt från Värmlands naturhist. och fornminnesförening	113: 10	
Af föreningen »Sveriges rätt»	105: 26	
Upplupen ränta	20: 86	239: 22

Summa kronor 659: 54

Tillgångar vid räkenskapsårets slut:

I Karlstads sparbank	659: 54
----------------------------	---------

Summa kronor 659: 54

Karlstad den 9 sept. 1907.

RICHARD NORDIN.

KARL WESTMAN.

Rätt afskrifvet intyga:

O. HJ. ROTH.

CONRAD FRISTEDT.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 14 Oktober 1907.

§ 8.

Uppå remiss hade Drättselkammaren att yttra sig öfver Styrelsens för Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett arslag för föreningens räkenskapsår den 1 Juli 1907—den 30 Juni 1908 af 500 kronor; Och beslöt Drättselkammaren, efter föredragning,

hemställa, att det begärda anslaget måtte af Herrar Fullmäktige beviljas att utgå med hälften under innevarande år och andra hälften den 1 April 1908.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 95.

Drätselkammaren, som uppå remiss yttrat sig öfver Styrelsens för Wernlands Naturhistoriska och Fornminnesförening hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för föreningens räkenskapsår 1 Juli 1907—30 Juni 1908 af 500 kronor såsom bidrag för uppehållet af föreningens verksamhet, hade hemställt om anslagets beviljande under bestämelse att hälften deraf skall utgå i år och andra hälften den 1 April nästa år.

Beredningsutskottet, som jemväl hade att i denna fråga sig yttra, beslöt nu efter föredragning att i Kammarrens utlåtande instämma samt att tillika hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte föreskrifva, att, derest föreningen önskade ytterligare anslag från stadens sida, begäran derom skall till Herrar Fullmäktige ingifvas före den 1 September nästa år.

In fidem:
W. BROCKMANN.

54. Herr Dahlmans motion om upplåtande af en del af gamla lasar-rättsområdet till skolträdgård samt af gamla läkarebostaden till bostad åt rektor vid högre allmänna läroverket m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

För åtskilliga år tillbaka gjorde undertecknad hos Herrar Stadsfullmäktige framställning om den s. k. Tingvallska trädgårdens upplåtande till skolträdgård. Denna motion blef emellertid, om jag ej missminner mig, i afvaktan på närliggande gators ordnande tillsevidare bordlagd. Då nu förslag föreligger om användande af

Tingvallska trädgården såsom plats för en saluhall och detta tillstyrks af både Drätselkammaren och Beredningsutskottet, hvadan ingen utsikt således torde förefinnas att i densamma erhålla en skolträdgård, anser jag mig åter böra upptaga den bordlagda frågan, innau det till följd af alla lämpliga platsers bebyggande torde blifva omöjligt att i allmänna läroverkets närhet erhålla en sådan. Jag finner mig äfven därtill särskildt manad, enär Öfverdirektören i Kungl. Öfverstyrelser för rikets allmänna läroverk, som nyligen inspekterat läroverket, vid inspektionen uttalat nödvändigheten af att en skolträdgård i och för ett tidsenligt bedrivande af undervisningen i naturlära snarast anskaffades i skolans närhet, och i en till Rektorsämbetet med anledning af inspektionen ställd promemoria har han bland annat yttrat att då skolplanen ej lämnade tillräckligt utrymme för sådan anordning, det vore önskvärdt, att en skolträdgård å annat lämpligt ställe kunde inrättas. Då jag nu före innevarande års slut har att för Öfverdirektör Carlson redogöra för hvilka åtgärder jag vidtagit för att få hans önskingar i afseende på läroverket förverkligade, får jag härmed hos Herrar Stadsfullmäktige vördsamt göra följande framställning.

Till den bostad, som jag sedan ett par år förhyrt, nämligen läkarebostaden vid gamla lasarettet, hör en mindre trädgård. Denna är visserligen ej stor, och kommer genom Kungsgatans utläggning att ytterligare förminskas, emellertid har lektorn i naturhistoria vid allmänna läroverket förklaradt, att den är fullt tillräcklig och genom sin belägenhet i närheten af läroverket och sin beskaffenhet för öfrigt synnerligen lämplig såsom skolträdgård, hvarjämte han påpekat svårigheten, att icke säga omöjligheten att erhålla någon annan plats i läroverkets närhet, som kunde lämpas för nämnda ändamål. Om nu Herrar Stadsfullmäktige ville i detta ej oviktiga afseende tillgodose läroverkets behof af tidsenlig undervisning, kunde därigenom äfven på samma gång ett annat önskemål, i hvilket jag är personligen intresserad, för läroverket förverkligas. Det är gifvet, att det är önskvärdt, att läroverkets rektor har sin bostad i närheten af skolan och detta ej blott till fördel för honom själf utan i mycket hög grad för läroverket och därmed för staden, för hvilken läroverket måste anses äga stor betydelse. Då nu för Herrar Stadsfullmäktige genom inköpet af det gamla lasaretsområdet möjliggjorts att till den gamla lasaretsbyggnaden förlägga brandstationen, och att erhålla nödig mark till utvidgning af Kungsgatan och få saluhallen förlagd till Tingvallska trädgården, och då nya lasaretsbyggnaden och därtill hörande område med första torde komma att tagas i anspråk för något annat stadens ändamål, kan otvifvelaktigt det gjorda inköpet betecknas såsom för staden högeligen fördelaktigt. Det torde under sådana förhållanden icke anses anspråksfullt att ifrågasätta, att förra läkarebostaden användes såsom bostad för allmänna läroverkets rektor och att därtill hörande trädgård stülles till rektors disposition för att äfven användas såsom skolträdgård. För öfrigt

kunde, för att ej Herrar Stadsfullmäktige skulle behöfva binda sig för all framtid, beslutet ställas så, att bostaden och trädgården tillsvidare upplätas för berörda ändamål. För att ådagalägga, att bostaden ungefärligen motsvarar de fordringar, som ställas på en rektorsbostad, har jag i afskrift bifogat dels den paragraf ur nya läroverksstadgan, som handlar om rektors bostadsförmån, dels af Öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk utfärdade bestämmelser, huru bostaden för en rektor vid högre allmänt läroverk bör vara beskaffad.

Undertecknad får således hemställa, att den af mig nu innehafda bostad räknadt från den 1 sistlidne April, då staden öfvertog området, måtte tillsvidare anvisas såsom bostad för allmänna läroverkets rektor och den därtill hörande trädgård ställas till rektors disposition och begagnande att i erforderliga delar användas för läroverket såsom skolträdgård.

Skulle Herrar Stadsfullmäktige icke vilja bifalla denna min framställning får jag anhålla, att den hyresersättning, som för två år sedan beviljades mig med ett belopp af 1,400 kr., måtte höjas till 1,500 kr. räknadt från 1 sistlidne April. Hyrorna i staden hafva sedan den tiden väsentligt stegrats, och Karlstad torde bland Sveriges städer intaga ett af de första rummen i afseende på höga hyror. Då nu exempelvis rektorerna i Örebro och Helsingborg åtnjuta 1,500 kr. i hyresersättning, i hvilka städer hushyrorna icke äro högre än i Karlstad, och då 1,500 kr. är just det belopp, som Drätselkammaren för mig bestämt såsom hyresbelopp för den af mig förhyrda bostaden, torde min begäran icke förefalla obillig.

Karlstad den 19 Juni 1907.

AXEL DAHLMAN.

Afskrift.

Nya läroverksstadgan § 216.

1. I hvarje kommun, där allmänt läroverk är eller framdeles varder inrättadt, skall, såvida icke annorlunda i särskildt fall är föreskrifvet, på kommunens bekostnad lämplig, till utrymmet tillräcklig samt helst utom läroverkshuset belägen bostad för rektor anskaffas och underhållas eller ock, där hinder möter för sådan anordning, af kommunens medel skälig hyresersättning åt rektor utgå. Skulle i detta afseende tvist uppkomma, äger vederbörande länsstyrelse förordna, och må besvär öfver länsstyrelsens beslut i vanlig ordning kunna anföras.

Öfverstyrelsens för rikets allmänna läroverk cirkulär N:o 2.

7. Rektorsbostaden.

Rektorsbostaden bör helst vara belägen utom läroverkshuset, dock i detsammas omedelbara närhet.

Förutom rymlig förstuga och tambur bör vid ett högre allmänt läroverk rektorsbostaden innehålla ett större rum af minst 35 kvm. golftyta ett sig därtill anslutande förmak, en matsal rymmande omkring 40 bordsgäster, ett arbetsrum för rektorn, rymliga säng- och barnkammare, badrum äfvensom jungfrukammare, kök, skafferi, nödigt källar- och vindsutrymme.

Rätt afskrifvet, betygar ex officio

AXEL DAHLMAN.

Transumt af protokoll, hållet hos Trädgårdsstyrelsen i Karlstad d. 26 aug. 1907.

Närvarande: Syssloman Adde, Boktryckaren A. Forssell och Lektor C. Fristedt.

§ 1.

Hade styrelsen att yttra sig om Rektor A. Dahlmans förslag, att anlägga skolträdgård i gamla lasarettsparken, och ansåg sig styrelsen ej hafva något annat mot förslaget att erinra än att platsen synes väl dyr för ifrågavarande ändamål; Styrelsen anser däremot, att lämplig plats för skolträdgård bör kunna anvisas i stadsträdgården.

In fidem:
CONRAD FRISTEDT.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 14 Oktober 1907.

§ 18.

Uti hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion hade Herr Dahlman hemställt, att den af honom innehafda lägenhet i förra läkarebostaden vid gamla lasarettet måtte tillsvidare anvisas såsom bostad för allmänna läroverkets rektor och den därtill hörande trädgård ställas till rektors disposition och begagnande för att i erforderliga delar användas för läroverket såsom skolträdgård, eller att, därest denna framställning ej kunde bifallas, att den till läroverkets rektor utgående hyresersättning å 1,400 kronor måtte höjas till 1,500 kronor, räknadt från den 1 sistlidne April.

Sedan Trädgårdsstyrelsen, på remiss, yttrat sig öfver framställningen, i hvad den afsåge anordnande af skolträdgård å gamla lasarettområdet, hade nu Drättselkammaren att i ärendet jämväl afgifva utlåtande.

Hvad därvid först anginge frågan om upplåtande af mark å gamla lasarettområdet till skolträdgård för läroverkets behof, hyste Drättselkammaren i likhet med Trädgårdsstyrelsen den uppfattning, att berörda område vore, med hänsyn till det höga tomtvärde, som området i följd af sitt läge representerade, alltför dyrbart för att till någon del användas på sätt af motionären i detta hänseende ifrågasatts. Gifvetvis vore det för staden af största vigt, att detta område utnyttjades på det för staden ekonomiskt fördelaktigaste sätt, och vare sig detta skedde genom områdets bebyggande, i dess ännu odisponerade delar, för stadens räkning eller genom dess upplåtande till byggnadstomter, kunde Drättselkammaren i allt fall ej tillstyrka Herrar Fullmäktige att, ens för kortare tid, binda sig för områdets användande till någon del för nu föreslagna ändamålet.

Drättselkammaren ställde sig emellertid ingalunda ovillig till frågan om anordnande af en skolträdgård för läroverket, men ansåge Drättselkammaren, att denna fråga skulle på annat sätt kunna få en för läroverket lika fördelaktig lösning.

Trädgårdsstyrelsen hade i sitt afgifna yttrande uttalat, att lämplig plats för en skolträdgård skulle kunna anvisas i stadsträdgården. Därest emellertid denna plats i följd af sin något aflägsna belägenhet från läroverket skulle anses mindre lämplig, ville Drättselkammaren framhålla, att läroverket sjelft disponerade en i fråga om såväl storlek som närbelägenhet till skolan synnerligen lämplig plats för en skolträdgård, nämligen den mellan läroverksbyggnaden och torget befintliga plantering, hvilken med lätthet borde kunna för detta ändamål anordnas.

Skulle jämväl denna plats af en eller annan anledning ej vara användbar för ifrågavarande ändamål, torde enligt Drättselkammarens förmenande hinder ej föreligga för upplåtande till skolträdgård af den s. k. Nisbethska trädgården, ett staden tillhörigt område i nordvestra hörnet af kvarteret Viken.

Detta område, som innehölle en areal af omkring 600 kvadratmeter, vore, åtminstone under den närmare framtiden, ej erforderligt för stadens behof, och då området vore lika närbeläget skolan som den ifrågasatta platsen invid gamla lasarettet samt härtill komme, att detsamma länge brukats som trädgård och sålunda kunde utan afsevärda kostnader anordnas för ifrågasatta ändamålet, syntes det Drättselkammaren, att läroverkets behof af en skolträdgård skulle genom detta områdes upplåtande härtill blifva fullt tillfredsställande tillgodosedt.

Beträffande härefter motionärens framställning om upplåtande tillsvidare af förra läkarebostaden vid gamla lasarettet med därtill hörande trädgård som boställsgård för allmänna läroverkets rektor, syntes det Drättselkammaren, att då

Herrar Stadsfullmäktige helt nyligen beslutat tillerkänna läroverkets rektor kontant hyresersättning i stället för af honom förut innehafd boställsväning samt därvid framhållits fördelarne af, att rektor genom åtnjutande af kontant hyresersättning sattes i tillfälle att efter förhandenvarande förhållanden själf välja en för honom lämplig bostad, någon anledning ej förefunnes för en förändring uti den sålunda fastslagna principen i fråga om fullgörandet från stadens sida af dess skyldighet uti förevarande hänseende.

Hvad till sist vidkomme den af motionären alternativt gjorda framställning om förhöjning af den läroverkets rektor tillkommande hyresersättning till 1,500 kronor, hade motionären såsom skäl för denna framställning hufvudsakligen anfört, att hyrorne här i staden väsentligt stegrats under den tid af två år, som förflutit, sedan den nu utgående hyresersättningen bestämdes.

I anledning häraf ville Drättselkammaren framhålla, att spörsmålet om, huruvida någon allmänare stegring af bostadshyrorne här i staden under berörda tid förekommit, ej kunde anses hafva någon betydelse för förevarande frågas afgörande, enär i allt fall någon förhöjning af hyran för den af staden till motionären upplåtna lägenheten icke ens blifvit ifrågasatt.

Då vid lägenhetens förhyrande motionären ej haft något att erinra mot det af Drättselkammaren bestämda hyresbeloppet, 1,500 kronor, samt hvarken någon förhöjning häraf sedan dess ifrågakommit eller några sådana förändrade förhållanden i öfrigt inträdt, som kunde föranleda någon förhöjning redan nu i den för läroverkets rektor för endast två år sedan bestämda hyresersättning, funne Drättselkammaren sig ej kunna tillstyrka bifall till motionärens ifrågavarande framställning.

I anslutning till hvad Drättselkammaren sålunda anfört beslöt Drättselkammaren hemställa, att Herr Dahlmans förevarande motion i hvad den afsåge förändrade bestämmelser i fråga om boställsförmån och hyresersättning, ej måtte till någon Herrar Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

*Protokoll hållet vid konferens med lärarne i
Biologi och Naturlära d. 20 sept. 1907.*

§ 3.

Angående skolträdgård, om hvars anläggande påminnelse i kommit från kungl. öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, uttalade konferensen den önskan, att

en sådan med allra snaraste måtte komma till stånd. Konferensen ansåg dessutom i enlighet med "Undervisningsplan för realskolan" af läroverksrådet B. Bergqvist, att denna trädgård borde ligga helt nära läroverket, på det att ynglingarne med så liten tidsspillan som möjligt skulle kunna förflyttas dit äfven under pågående lektion. Konferensen ansåg därför Rektor A. Dahlmans i Stadsfullmäktige väckta förslag om anläggande af en skolträdgård intill den nuvarande rektorsbostaden såsom särdeles godt, då ju denna plats bättre än någon annan, f. n. tillgänglig, skulle fylla fordringarne på en tidsenlig och för läroverket fullt lämplig skolträdgård.

Karlstad som ofvan.

In fidem:
CONRAD FRISTEDT.

Rätt utdraget, intyga:

P. NORDFORSS. AUGUST HOFFMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 25 Oktober 1907.

§ 96.

Sedan Herr Dahlman hos Herrar Stadsfullmäktige gjort framställning rörande dels upplåtande af mark för en skolträdgård dels ock rektors vid Högre allmänna läroverket bostads- och hyresvilkor, samt Trädgårdsstyrelsen och Drätselkammaren deröfver uppå remiss afgifvit utlåtanden, så hade nu jemväl Beredningsutskottet att i frågan sig yttra; Och beslöt efter föredragning och hållen öfverläggning Utskottet att till alla delar med Drätselkammaren i dess utlåtande instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 7 November.

N:o 9^{1/2}.

79. Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om löneförhöjning åt föreståndarinnan och lärarinnorna vid skolan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Men anledning af en utaf lärarinnorna vid härvarande högre elementarläroverk för flickor i Februari 1907 till Styrelsen inlämnad skriftlig anhållan om förslag till löne reglering och med anledning af ett Kungl. cirkulär af den 31 Maj 1907, enligt hvilket Kungl. Maj:t funnit för godt att för hvardera af åren 1907 och 1908 tilldelade Karlstads högre elementarläroverk för flickor ett förhöjdt understöd af 1,900 kr. utöfver det förut beviljade understödsbelopp af 2,350 kr. mot villkor bl. a.

»att ämneslärarinnan, som har sin hufvudsakliga tjänstgöring i klasserna öfver de förberedande, skall för tjugufyra timmars undervisning i veckan under trettiosex läsveckor om året, påsk- och pingstferier samt tillfälliga löfdagar inberäknade, erhålla aflöning, uppgående minst till ordinarie folkskollärarinnans inom samma kommun för åtta månaders tjänstgöring bestämda lägsta aflöning med inberäkning af naturaförmånerna»,

får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor, i enlighet med beslut vid dess sammanträde den 6 Sept. 1907, till Herrar Stadsfullmäktige inkomma med följande förslag till en fråga och med år 1907 beräknad löneförhöjning åt lärarinnorna:

För föreståndarinnan H. Renborg	en ökning af kr.	400: —
» lärarinnan i Öfre skolan B. O:son Vegelius.....	»	300: —
» » » M. Rosendahl	»	300: —
» » » N. Ahlberg.....	»	300: —
» » » H. Tengberg	»	300: —
» » » S. Palmér.....	»	300: —
» » » E. Essén.....	»	300: —
» » » E. Söderhjelm	»	300: —
» » » M. Thorsell	»	300: —
» » i nederskolan S. O:son Wegelius	»	250: —
» » » B. Nånman	»	200: —
» » » A. Olsson.....	»	150: —
» » i handarb. o. teckn. E. von Wachenfeldt	»	100: —
» » i sång A. Ander	»	50: —
	<hr/>	
	Summa kr.	3,550 —

Karlstad den 19 September 1907.

A. HALLSTRÖM.

Nils. Bure.

Till Styrelsen vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

På grund af den nyligen genomförda löneregleringen vid Karlstads folk- och småskolor våga undertecknade, lärarinnor vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, härmed framställa en vördsam anhållan, att Styrelsen godhetsfullt ville ingå till Herrar Stadsfullmäktige med begäran om genomförande af lönereglering, beräknad om möjligt från 1907 års början, efter i hufvudsak samma principer som vid härvarande folkskola och att vi måtte bli uppflyttade i de lönegrader, som motsvara våra tjänster.

Bifogade tabläer belysa våra tjänstear, nuvarande löneförmåner, lönegraderna vid härvarande folk- och småskola samt några uppgifter om löneförhållanden vid skolor, som kunna jämföras med Karlstads flickskola.

Karlstad i februari 1907.

HILDUR TENGBERG.

MATILDA ROSENDAHL.

MARIA THORSELL.

SIGRID OHLSSON-VEGELIUS.

ASTRID OLSSON.

ELLA ESSÉN.

AUGUSTA ANDER.

BERTHA OHLSSON-VEGELIUS.

ANNA VENSTRÖM.

NINA AHLBERG.

BERTHA NÅYMAN.

SIGNE PALMÉR.

EBBA VON WACHENFELDT.

ELNA MÖBERG.

Hildur Tengberg	tjänstgjordt från år 1878	nuvarande lön	1,300 kr.
Bertha O:n Wegelius ..	» » » 1885	» »	1,400 »
Mathilda Rosendahl . . .	» » » 1887	» »	1,400 »
*) Anna Wenström	» » » 1887	» »	1,200 »
Maria Thorsell	» » » 1900	» »	1,200 »
Nina Ahlberg	» » » 1901	» »	1,300 »
Sigrid O:n Wegelius . . .	» » » 1901	» »	1,150 »
Betha Näyman e. o. . . .	» » » 1902	» »	1,000 »
Astrid Olsson	» » » 1902	» »	900 »
Signe Palmér	» » » 1904	» »	1,200 »
Ella Essén	» » » 1905	» »	1,200 »

¹⁾ Tjänstgjordt till år 1897 vid småskolan. Tjänstledig 1901—1904 samt 1906—1907.

Öfningslärarinnor:

Ebba von Wachenfeldt	tjänstgjordt från år 1891	nuvarande lön	805 kr.
Augusta Ander	» » » 1894	» »	450 »
Elna Moberg	» » » 1899	» »	450 »

Härvarande folk- och småskolas lönegader äro.

Folkskolan.

Första lönegraden	1,500 kr.
Andra »	1,600 »
Tredje »	1,750 »
Fjerde »	1,900 »

Småskolan.

Första lönegraden	800 kr.
Andra »	900 »
Tredje »	1,000 »
Fjärde »	1,100 »

Dessutom betalas för hvarje lärarinna hela pensionsafgiften.

Linköpings flickskola.

Ny löneroglering trädde i kraft 1906 vid höstterminens början. Begynnelse-lön 1,300 kr., efter 5 års tjänstgöring 1,500 kr. och efter ytterligare 5 år 1,700 kr. Skolan betalar dessutom hela pensionsafgiften.

Vid tjänstledighet för sjukdom afstår lärarinna $\frac{1}{4}$ af sin lön till vikarie. För extra lektioner betalar skolan 2 kr.

Västerås flickskola.

Nuvarande löner: 1,250, 1,400 och 1,550 kr.
Förberedande skolan 800, 900 och 1,000 kr.

Ny lönereglering förestår, där önskemålet är att få lönerna i öfverensstämmelse med lönerna i stadens folk- och småskolor, nämligen 1,500, 1,700, 1,900 och 2,100 kr.: för lärarinnor i förberedande skolan 900, 1,000, 1,100 och 1,200 kr.

Göteborg, Majornas flickskola.

Enligt lönereglering, som antogs 1902, äro lönerna 1,300—1,700 kr. Förberedande skolan 800—1,200. Dock höjdes lönerna vid 1906 års utgång med 100 kr. på alla stadier.

Malmö flickskola (Högre elem.-lärov. f. flickor).

Begynnelselönen 1,500. Efter 2 års tjänstgöring 1,600 kr., efter ytterligare 5 år 1,700 kr. samt efter ytterligare 5 år 1,800 kr. Antages en lärarinna från annan ort, så berättigar föregående ordinarie tjänstgöring vid skola till tjänsteårsberäkning.

I förberedande skolan är tidsberäkningen densamma och lönegraderna lika många, men beloppen endast resp. 800, 900, 1,000 och 1,100 kr.

Alla dessa bestämmelser tillämpas från 1 jan. 1907.

Lunds flickskola.

Lönerna för år 1907 äro ännu icke fastställda, men de torde komma att bestämmas i likhet med folkskollärarinnornas. Dessa äro:

1:sta lönegraden.....	1,450 kr.
2:dra »	1,600 »
3 dje »	1,800 »
4:de »	2,000 »

Örebro flickskolor.

Begynnelselön 1,500 kr. Efter 5 års tjänstgöring höjes lönen till 1,650 kr., efter 10 år till 1,800 och efter 15 års tjänstgöring till 1,950 kr. Denna lönereglering trädde i kraft 1:sta jan. 1907.

Som full tjänstgöring räknas 24 lekt., men om lärarinna har mycket beredelse eller ett större antal skrifböcker räknas 22 à 23 lekt. som full tjänstgöring. Öfvertaliga lekt. betalas med 62,50 kr. pr. år för en timme i veckan. Vid kortare sjukdomsfall har skolan bekostat vikarie, vid längre endast $\frac{2}{3}$ af aflöningen. Detta har dock växlat efter den sjukes pekuniära ställning. Skolan betalar halfva pensionsavgiften.

Löneförhållanden vid Karlstads folkskolor.

Lärarinnor:

Begynnelselön	1,500	kronor
Efter 5 år	1,600	»
» 10 »	1,750	»
» 15 »	1,900	»
Extra ordinarie och vikarie ..	1,200	»

Detta enligt kyrkostämmans beslut.

E. V. GELIN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 6.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att Herrar Fullmäktige mätte, till löneförhöjning åt läroverkets föreståndarinna och lärarinnor med i framställningen för hvarje af dem särskildt angifna belopp, att utgå från och med innevarande år, anvisa härför erforderliga medel, tillhoppa 3,550 kronor; Och hade Drätselkammaren, på remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Styrelsens ifrågavarande framställning hade föranledts dels af en hos styrelsen gjord anhållan af läroverkets lärarinnor om ny löneroglering i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den för lärarinnorna vid stadens folkskolor och småskolor nyligen fastställda lönestaten, dels ock af meddelade föreskrifter angående villkoren för åtnjutande af förhöjt statsunderstöd för läroverket, hvilka föreskrifter nödvändiggjorde viss förhöjning i aflöningen åt ordinarie ämneslärarinnor med hufvudsaklig tjänstgöring i klasserna öfver de förberedande.

Af de vid framställningen fogade handlingar inhämtades, att den för närvarande högsta aflöningen till lärarinna vid läroverket utgjorde 1,400 kronor, äfvensom att minimiaflöningen åt ordinarie lärarinna vid stadens folkskolor fastställdes, med inberäkning af naturaförmåner, till 1,500 kronor.

Beträffande den af styrelsen föreslagna löneförhöjningen åt lärarinnorna vid läroverket fann Drätselkammaren, med fästadt afseende å de höga lefnadsomkostnaderna här i staden, densamma vara af behovet påkallad, hvartill äfven kom den af styrelsen åberopade omständigheten, att en förhöjning i aflöningen vore nödvändig för att läroverket skulle komma i åtnjutande af förhöjdt statsunderstöd.

För läroverkets föreståndarinna hade styrelsen föreslagit en löneförhöjning af 400 kronor. Enligt nu gällande lönestat utgjorde föreståndarinnans löneförmåner kontant lön å 2,000 kronor jämte fri bostad om tre rum och kök samt vedbrand,

Då föreståndarinnan vid läroverket sålunda, vid jämförelse med lärarinnorna, syntes väsentligen bättre aflönad, samt hon, — såvidt handlingarne utmärkte, sjelf ej gjort framställning till styrelsen om löneförhöjning, men styrelsen, detta oaktadt, för henne föreslagit förhöjning med högre belopp än för lärarinnorna, hade det syntes Drättselkammaren nödigt ingå i en närmare undersökning, huruvida den sålunda föreslagna förhöjningen vore af förhanden varande förhållanden tillräckligt påkallad.

Drättselkammaren hade i anledning häraf inhämtat upplysningar angående aflöningsförhållandena för lärarinnorna vid högre flickskolor inom en del med Karlstad jämförliga städer, och funne Kammaren, vid jämförelse med förhållandena vid dessa skolor, att en löneförhöjning åt föreståndarinnan af 200 kronor vore skäligen och tillräcklig.

Drättselkammaren beslöt fördenskull hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte på det sätt bifalla styrelsens förevarande framställning, att löneförhöjning beviljades, att utgå tillsvidare från och med innevarande år, åt läroverkets föreståndarinnan med 200 kronor samt åt lärarinnorna vid läroverket med af styrelsen för hvarje af dem föreslaget belopp, samt att Herrar Fullmäktige måtte anvisa härför erforderliga medel, tillhoppa 3,350 kronor.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Uppgifter

angående löneförmånerna åt dels föreståndarinnan och dels den högst aflönade lärarinnan vid elementarläroverk för flickor i nedannämnda städer:

	Den högst aflönade lärarinnans löneförmåner.	Föreståndarinnans löneförmåner.
Örebro.....	1,950 kronor	2,700 kr. samt fri bostad af 3 rum och kök.
Borås	1,500 »	2,000 kr. samt hyresersättning å 300 kr.
Linköping.....	1,800 »	2,100 kr. samt hyresersättning å 600 kr.
Vänersborg....	1,600 »	1,600 kr. samt fri bostad och vedbrand.
Halmstad ..	1,900 »	3,000 kronor.
Eskilstuna....	1,600 »	1,800 kr. samt fri bostad och vedbrand.
Västerås	1,075 »	2,100 kr. samt fri bostad, vedbrand och lyse.
Falun.	nu 1,500 kr., ansökan gjord om 1,700 kr.	2,000 kr. samt fri bostad och vedbrand.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 2 November 1907.

§ 99.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande i anledning af Styrelsens för elementarläroverket för flickor hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om löneförhöjning åt föreståndarinnan samt lärarinnorna vid skolan, så hade nu Beredningsutskottet att i ärendet sig yttra.

Vid handlingarnes föredragning fann Utskottet, att Kammaren på anförda grunder hemställt om bifall till läroverksstyrelsens framställning undantagandes dock föreslagna löneförhöjningen åt föreståndarinnan, som Kammaren förordat böra utgå med allenast 200 kronor i st. f. begärda 400 kr. Beredningsutskottet, som efter hållen öfverläggning ansåg sig böra med Drätselkammaren instämma, beslöt alltså tillstyrka Herrar Fullmäktige att bevilja föreståndarinnan vid skolan en löneförhöjning af 200 kr., att bifalla hvad skolstyrelsen föreslagit i fråga om löneförhöjning åt lärarinnorna vid skolan och att sålunda bevilja sagde styrelse ett årligt anslag af 3,350 kr. att för här ifrågavarande ändamål tillsvidare utgå, räknadt från och med innevarande års början.

Utskottets beslut i denna sak blef nu genast justerat.

In fidem:
W. BROCKMANN.

1912

1

The first part of the report deals with the general conditions of the country, and the second part with the details of the various districts. The first part is divided into two sections, the first of which deals with the general conditions of the country, and the second with the details of the various districts. The second part is divided into two sections, the first of which deals with the details of the various districts, and the second with the details of the various districts.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 23 December.

N:o 10.

74. Herrar Arrhenius' och Wallbergs motion om anslag för undersökning angående en ifrågasatt kanal Wänersborg—Uddevalla.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

För vårt lands materiella utveckling äro ovedersägligen förbättrade kommunikationer af synnerlig vigt. Hvad särskildt landskapen omkring Venern angår, torde det vara oemotsägligt, att deras uppblomstring uti en hittills ej anad grad skulle befordras, om nämnda stora sjö genom djupa kanaler för stora sjögående farlyg kunde sättas i sådan förbindelse med hafvet, att direkt export från och import till Venerns hamnar med fördel kunde i stor omfattning bedrifvas.

Genom styrelsen för Kungl. Trollhätte Kanal och Vattenverk torde som bekant ett förslag om förbättrande af denna trafikled vara allt med det snaraste förvänta, men det torde nog med fog kunna ifrågasättas, huruvida nämnda förslag kan komma att fylla alla de anspråk, som uti ofvannämnda hänseende böra tillgodoses. På goda grunder kan jemväl ifrågasättas, huruvida icke dessa behof bättre och med ringare kostnad skulle kunna tillgodoses genom anläggande af en ny kanal från Wänersborg till Uddevalla. Det har därför synts af synnerlig vigt att, innan definitivt beslut om förbättrande af nuvarande vattenväg från Väneren till Vesterhafvet företages till pröfning, en fullständig undersökning och utredning jemväl åstadkommes och framlägges såväl angående de kostnader som skulle erfordras för den ifrågasatta kanalen från Wänersborg till Uddevalla som ock ifråga om de fördelar som däraf kunna beredas landskapen omkring Venern, jämförda med de fördelar, som kunna påräknas genom utförande af förslaget om utvidgning af kanalen förbi Trollhättan.

Då något initiativ till åstadkommande af en dylik utredning icke under den närmaste tiden torde vara att från Kungl. Maj:t införfvänta, har bilagda inbjudning till tecknande af bidrag därtill utfärdats af därför intresserade personer inom detta län.

Under åberopande af denna inbjudning samt med bifogande af en uppsats i ämnet med tillhörande kartor, få vi, — med anmälan tillika, att, enligt hvad hittills återlemnade inbjudningslistor utvisa, inom Wermlands län såsom bidrag till en dylik undersökning redan af enskilda personer och bolag tecknats tillhoppa sex tusen kronor, (se bilagda förteckning), — härigenom hemställa

att Herrar Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att å stadens vägnar såsom bidrag till den ifrågasatta utredningen teckna ett belopp af 2,000 kronor, att utbetalas så snart det för frågans utredning erforderliga totalbeloppet blifvit fulltecknadt samt styrelse för utredningens utförande blifvit af tecknarne vald.
Karlstad den 26 Augusti 1907.

KARL ARRHENIUS.

I. F. WALLBERG.

Bland de kommunikationsfrågor, som stå på dagordningen i Sverige, torde kanske ingen vara förtjänt af mera intresse än den om förbättrade vattenvägar.

Riksdagen har år 1900 anslagit 173,000 kronor till undersökning af den s. k. Svea kanalen samt af en om- eller tillbyggnad af Göta kanal.

Genom Styrelsen för Kungl. Trollhätte Kanal och Vattenverk torde inom kort ett förslag till utvidgad kanal förbi Trollhättan komma att framläggas.

Goda utsigter finnas sålunda, att utmärkta vattenkommunikationer tvärs igenom landet inom den närmare framtiden komma till stånd.

Utom ofvannämnda trafikleder finnes emellertid af ålder ett mycket beaktansvärdt alternativ till sträckning för en kanal från Venern till hafvet. Goda förutsättningar finnas nämligen att en djup kanal för stora sjögående fartyg, med synnerlig fördel kan bildas derigenom att den endast 23 kilometer breda landsträckan emellan Venersborg och Uddevalla genomskäres.

Det synes oss vara af största vikt och intresse att en undersökning af äfven denna linie föreligger, innan definitivt beslut angående ett rationellt ordnande af landets inre och yttre vattenvägar af statsmakterna fattas, eller derpå grundade, för mansåldrar bestående anläggningar fastslås.

Enligt uppgift från Professor J. G. Richert, som förklarar sig villig att utföra undersökningarna och som hyser de bästa förhoppningar om kanalens lämplighet, komma kostnaderna för ett preliminärt förslag med de olika alternativa lösningarna, som erfordras för frågans allsidiga bedömande, att uppgå till 25,000 kronor, af hvilket belopp hälften kan förutsättas blifva tecknadt af för frågan intresserade, utanför Wermland bosatta personer.

Då något initiativ i denna fråga från Kungl. Maj:t icke torde vara att förvänta under den närmaste tiden, vilja undertecknade härmed inbjudas a demm hysa intresse för en sådan undersökning, att här nedan anteckna sina namn och det belopp, hvarmed de, under nyss nämnda förutsättning, äro hågade att bidraga.
Karlstad den 26 Juli 1907.

GERH. DYRSSEN.

C. DANIELSSON.

I. F. WALLBERG.

ALBERT HOLMGREN.

KARL ARRHENIUS.

A. SANDWALL.

Nedannämnda firmor och enskilda hafva tecknat bidrag till undersökning af kanalled mellan Venersborg och Uddevalla:

Karlstad—Munkfors Jernvägs Aktiebolag . . .	Kr.	500: —
Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil	"	500: —
Albert Holmgren, Karlstad	"	100: —
Robert Dickson, Göteborg	"	100: —
William Olsson, Stockholm	"	1,000: —
Wermlands Enskilda Bank	"	1,000: —
Kristinehamns Enskilda Bank	"	500: —
Uddeholms Aktiebolag	"	1,000: —
Trävaruaktiebolaget N. Chr. Jensen	"	200: —
Adolf Nilson, Kristinehamn	"	500: —
Arvid Jansson, d:o	"	500: —
D. Billoch d:o	"	100: —

Kronor 6,000: —

intygas af

A. SANDWALL.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen
i Karlstad den 14 Okt. 1907.*

§ 159.

Med utdrag av protokollet för den 14:e September hade Hrr Stadsfullmäktige till Hamnstyrelsen och Drätselkammaren, att av dessa delegationer i nämnd ordning behandlas, remitterat en av Herrar Arrhenius och Wallberg väckt motion om ett anslag av 2,000 kronor att, såsom bidrag till en ifrågasatt utredning,

rörande en kanal Wänern—Uddevalla, utbetalas, så snart det för frågans utredning erforderliga totalbeloppet blivit fulltecknat, samt styrelse för utredningens utförande blivit av dem, som för ändamålet tecknat bidrag, vald.

Efter handlingarnas föredragning och hållen överläggning beslöt styrelsen att, på grund av vad motionärerna anfört, för sin del tillstyrka bifall till framställningen, dock med vilkor att undersökningen utsträcktes så långt uppåt Wänern, att fullt segeldjup med säkerhet funnes för de fartyg, för vilka kanalen avsåges.

Utdrag av detta protokoll skulle jämte remisshandlingarna Drättselkammaren tillställas.

In fidem
IWAR OLSSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 21 Oktober 1907.

§ 5.

Uti ingifven motion hade Herrar Arrhenius och Wallberg hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt om bemyndigande för Drättselkammaren att å stadens vägnar såsom bidrag till ifrågasatt utredning angående en föreslagen kanalänläggning mellan Vänersborg och Uddevalla teckna ett belegg af 2,000 kronor att utbetalas så snart det för frågans utredning erforderliga totalbeloppet fulltecknats samt styrelse utsetts för utredningens utförande, och hade Drättselkammaren, på remiss, att öfver nämnda framställning afgifva yttrande.

Uti i ärendet, på remiss afgifvet utlåtande hade Hamnstyrelsen tillstyrkt bifall till förevarande framställning, under villkor, att den undersökning, som för frågans utredning komme att vidtagas, utsträcktes så långt uppåt Väneren, att fullt segeldjup med säkerhet förefunnes för de fartyg, för hvilka kanalen afsåges; Och beslöt Drättselkammaren, efter handlingarnes föredragning, att till alla delar instämma uti Hamnstyrelsens berörda yttrande.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 104.

Sedan Hamnstyrelsen och Drättselkammaren uppå remiss yttrat sig öfver en af Herrar Arrhenius och Wallberg hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion om

bemyndigande för Kammaren att å stadens vägnar såsom bidrag till ifrågasatt utredning angående en föreslagen kanalänläggning emellan Vänersborg och Uddevalla teckna ett belopp af 2,000 kronor att utbetalas, så snart det för frågans utredning erforderliga totalbeloppet fulltecknats samt styrelse utsetts för utredningens utförande, dervid dessa delegationer tillstyrkt bifall till motionen under vilkor, att undersökningen utsträcktes att omfatta äfven erforderliga delar af Vänern intill kanalens ändpunkt vid Vänersborg till utrönande af segeldjupet derstädes i förhållande till ifrågasatta segeldjupet i kanalen så hade nu Beredningsutskottet att i ärendet sig utlåta; Och beslöt efter föredragning Utskottet att med Hamnstyrelsen och Drätselkammaren instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

87. Drätselkammarens framställning om bemyndigande att öfverklaga årets pröfningsnämnds beslut i visst beskattningsärende.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 10.

Sedan innevarande års taxeringsnämnd för Karlstads stad påfört Handlanden Ludvig Martin här i staden taxering för uppkommen vinst vid försäljning af gården n:o 73 härstädes med 83,978 kronor men länets pröfningsnämnd vid sammanträde den 23 och 24 sistlidne September, på af Handlanden Martin anförda besvär, beslutat befria Martin från den för berörda vinstbelopp påförda taxeringen, så beslöt nu Drätselkammaren att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande för Drätselkammaren att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:ts och Rikets Kamrarrätt anföra besvär öfver pröfningsnämndens omförmälda beslut.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 105.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att i ärendet sig yttra, beslöt nu efter föredragning och hållen öfverläggning att tillstyrka bifall till Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om bemyndigande att öfverklaga årets pröfningsnämnds beslut angående handlanden Ludvig Martin här i staden innevarande år påförd bevillning för uppkommen vinst vid försäljning af gården N:o 73 härstädes.

In fidem:
W. BROCKMANN.

88. Styrelsens för Karlstads Barnhem af Herr Clarholm såsom motion upptagna framställning om anslag för vatten- och aflöppsledningar till den för barnhemmet afsedda byggnaden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads Barnhem har att uttrycka sin djupt kända erkänsla för den hjälp Herrar Stadsfullmäktige genom upplåtande af den s. k. Engholmska villan gifvit styrelsen till realiserandet af dess uppgift att upprätta ett barnhem här i staden.

En offervillig allmänhet har visat stort intresse för denna uppgift genom gåfvor, dels af penningar och dels af artiklar för barnhemmets utrustning och det är styrelsens afsikt att med aldra första söka komma i gång med sin verksamhet.

Dessförinnan måste emellertid en del nybyggnads- och reparationsarbeten företagas å den upplåtna lägenheten, såsom uppförande af ett bryggghus af sten, en visthusbod, lagning af murar och tak i bonings- och uthusen, målning, tapetsering, en del nya golf, ny spis, en ny kakelugn m. m., hvilket allt styrelsen ämnar bekosta med egna medel.

Nödvändigt är ock att i det blifvande barnhemmet få vattenledning införd. Styrelsen har infordrat kostnadsförslag och funnit att utgiften härför skulle blifva för hufvudbyggnaden kr. 1,085 och för bryggghuset kr. 525. Härtill saknar styrelsen medel.

De tillgångar styrelsen nu har till sitt förfogande utgöra c:a kr. 18,000, hvaraf c:a kr. 3,000 beräknas åtgå till ofvannämnda nybyggnader och reparationer, hvarefter till bestridande af årliga utgiften återstår rüntan å c:a kr. 15,000 och inflytande årsafgifter.

Styrelsen har derfor beslutat vända sig till Herrar Stadsfullmäktige med vördsam anhållan om anslag för ofvannämnda ändamål, synnerligast som ju egendomen är stadens tillhörighet och möjligen framdeles kan komma att af staden disponeras då det väl i allt fall vore nödvändigt att vattenledning funnes.

Styrelsen vågar alltså hemställa:

att Herrar Stadsfullmäktige behagade för införande af vattenledning i den s. k. Engholmska villan bevilja Styrelsen för Karlstads barnhem ett anslag af 1,613 kronor.

Karlstad den 10 September 1907.

Å Styrelsens för Karlstads barnhem vägnar:

HILMA NISBETH

Ordförande.

Framställningen upptages som motion af

PER CLARHOLM.

Kostnadsförslag

för indragning af vatten- och aflöpsledningar i f. d. Engholmska villan å Herrhagen.

Hufvudbyggnaden:

Vatten- och aflöpsledningarna drages från stadens ledningar. Vattenledningen lägges af 1 $\frac{1}{2}$ " galvaniserade rör och fortsättes in i byggnaden enligt reglementet för stadens ledningar. Afloppet lägges af 6" stenrör och å gården anbringas 1 st. 15" aflöpsbrunn försedd med vattenlås, betäckning och gjutet galler samt 1 st. gjuten vattenkastare för hämtning af vatten å gården. Ledningarna indrages i byggnaden till kök, badrum och å andra botten 1 st. lavoar af porslin jämte 1 st. emaljerad slasktratt samt försedd med vatten- och aflöpsledningar jämte erforderlig luftledning. I köket uppsättes på anvisad plats 1 st. emaljerad slasktratt med 1 st. $\frac{1}{2}$ " polerad tappkran. I badrummet 1 st. badkamin af koppar jämte 1 st. emaljeradt badkar. Arbetet utlöres komplett för summa kr. 1,085.

Bryggghus:

Vattenledningen lägges från gårdsledningen af 1" galvaniserade rör, aflöppet af 6" stenrör. Utanför bryggghuset anbringas 1 st. 15" aflöpsbrunn, Å ledningen

anbringas 1 st. stopp- och länskran för afstängning af vattenledningen vinter id samt 1 st. golfsifon för afloppet. Arbetet utföres komplett för summa kr 528.

Karlstad den 23 Aug. 1907.

CARL GUSTAFSSON.

*Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 25 Okt. 1907.*

§ 123.

Uppå remiss hade Styrelsen att yttra sig öfver en af Herr Clarholm som motion hos Herrar Stadsfullmäktige upptagen och af Styrelsen för Karlstads Barnhem gjord hemställan om beviljande af ett anslag af 1,613 kronor för införande af vatten- och afloppsledningar m. m. i den Engholmska villan å Herrhagen och efter hållen öfverläggning, hvarunder det bifogade kostnadsförslaget särskildt granskades, beslöt Styrelsen att för sin del tillstyrka bifall till den gjorda framställningen; och blef detta Styrelsens beslut vid sammanträdet justerat.

In fiden:

J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 5.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Karlstads barnhem hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda, af Herr Clarholm som motion upptagna framställning om beviljande af ett anslag å 1,613 kronor för bestridande af kostnaderna för införande af vatten- och afloppsledningar i den staden tillhöriga s. k. Engholmska villan å Herrhagen, hvilken af Herrar Fullmäktige upplåtits som lokal för ett ifrågasatt barnhem här i staden.

Vid framställningen hade fogats ett kostnadsförslag, utvisande, att kostnaderna för ledningarnes indragande i berörda lägenhet beräknats uppgå till det af Styrelsen begärda belopp, 1,613 kr.

På Drätselkammarens anhållan hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken yttrat sig öfver framställningen och granskat det uppgjorda kostnadsförslaget samt därvid för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Då för den ifrågarande lägenhetens inredande till barnhem det syntes oundgängligen vara af behofvet påkalladt, att vatten- och afloppsledningar blefve indragna

i lägenheten, samt barnhemmets styrelse saknade medel för bestridande af härför erforderliga utgifter, beslöt Drätselkammaren tillstyrka det begärda anslagets beviljande. Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 106.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads barnhem anhållit om ett anslag 1,613 kronor för införande af vatten- och aflöpplingsledningar i den till barnhem af Herrar Fullmäktige upplåtta s. k. Engholmska villan å Herrhagen, öfver hvilken framställning, af Herr Clarholm såsom motion upptagen, Styrelsen för vatten- och gasverken samt Drätselkammaren sig yttrat och dervid tillstyrkt det begärda anslagets beviljande, hvarefter nu Beredningsutskottet hade att i ärendet sig utlåta samt efter föredragning beslöt att jemväl för sin del förorda bifall till framställningen i fråga.

In fidem:
W. BROCKMANN.

89. Drätselkammarens framställning om anslag för inredning och möblering af förste och tredje rådmännens tjänsterum i rådhuset.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 21 Oktober 1907.

§ 7.

Som de lokaler i rådhuset, hvilka för närvarande användes af Stadsfiskalen och Stadsfogden, skulle upplåtas som tjänsterum för förste och tredje rådmännen, samt de där befintliga möblerna fördenskull komme att förflyttas till Stadsfiskalens och Stadsfogdens nya tjänstelokaler, beslöt Drätselkammaren hos Herrar Stadsfull-

mäktige hemställa, att ett förslagsanslag af 1,000 kronor måtte af Herrar Fullmäktige beviljas för inredning och möblering genom Drätselkammarens försorg af de åt förste och tredje rådmännen sålunda anvisade tjänsterummen.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 107.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade ått yttre sig öfver Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett förslagsanslag af 1,000 kr. att användas för inredning och möblering af förste och tredje rådmännens blifvande tjänsterum i rådhuset, beslöt nu efter föredragning att tillstyrka det begärda anslaget beviljande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

90. Drätselkammarens framställning om anslag för gatuarbeten nästa år.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 12.

Sedan inom Kammaren utsedde delegerade med biträde af Stadsbyggmästaren verkställt besigtning å stadens gator till utrönande af, hvilka gatuarbeten kunde behöfva komma till utförande nästa år samt därvid uppgjort beräkningar öfver kostnaderna för de arbeten, som delegerade ansett sig böra föreslå, så hade de uppgjorda förslagen till Drätselkammaren ingifvits och af Kammaren tagits under ompröfning.

Vid förslagens granskning hade Drätselkammaren visserligen funnit samtliga de föreslagna arbetena högst önskvärda och af behovet påkallade, men som kostnaderna för desamma beräknats till omkring 240,000 kronor och Kammaren ansåge en så stor kostnadssumma ej kunna under nuvarande förhållanden nedläggas i gatuarbeten, hade Drätselkammaren i sin helhet verkställt förnyad besigtning å gatorna för att erhålla kännedom om, hvilka arbeten måste betraktas som oundgängligen nödvändiga och icke vidare kunna uppskjutas, hvarpå nya förslag, i enlighet med hvad Kammaren vid besigtningarne uttröt, blifvit upprättade.

Bland de arbeten, hvilka sålunda föreslagits, men hvilkas utförande Kammaren, med hänsyn till stadens budget, ansett nödigt uppskjuta ville Kammaren särskildt framhålla följande, nämligen omläggning af halfva Hagatorget och Östra Kanalgatan för en beräknad kostnad af omkring 42,000 kronor, omläggning af Vestra Torggatan för en kostnad af omkring 40,000 kronor, framdragnig af afloppsledning i Östra Torggatan från Hamngatan till Stora Torget för en kostnad af 7,300 kronor samt omläggning af trottoiren å Tingvallagatan mellan Östra och Västra Torggatorna för en kostnad af 4,200 kronor.

De nya förslagen slutade å följande kostnadsbelopp, nämligen för den äldre staden 30,587 kronor, för stadsdelen Klara 2,600 kronor, för stadsdelarne Viken och Kvarnberget 6,475 kronor 50 öre samt för stadsdelarne Herrhagen och Haga 67,067 kronor 60 öre, och då, såsom redan uttalats, Drätselkammaren ansåge de i dessa förslag upptagna arbeten alldeles oundgängliga, beslöt nu Kammaren hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om anslag för gatuarbeten under nästa år till ett sammanlagdt belopp af 106,730 kronor 10 öre att användas i enlighet med de vid denna framställning fogade förslag.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Transsumt.

Förslag

till gatuarbeten att utföras under år 1908.

Stadsdelarne Haga och Herrhagen.

Östra Kanalgatan.

Trottoir utanför tomterna N:ris 2 och 8 2,500: —

Repslagaregatan.

Trottoir och provisorisk körbana utanför tomten N:o 8 .. 1,874: 50

Mariedalsgatan.

Trottoir utanför tomten N:o 34 och körbanans fortsättande till halfva bredden utanför samma tomt 1,348: 40

Hagagatan.

Trottoir utanför tomterna N:ris 12 och 34 3,105: 50

Långgatan.

Emellan Djeknefältsvägen fram till Olofsgatan.

Trottoir på östra sidan, körbana med rännsten på västra sidan som begränsning 4,557: 70

Långgatan.

Emellan Olofs- och Bergslagsgatorna.

Trottoir på västra sidan och utanför tomten N:o 96. Körbana med rännsten på östra sidan som begränsning 9,437: —

Bergslagsgatan.

Körbana emellan Långgatan och Herrhagsgatan..... 3,759: 70
Trottoirer utanför tomterna N:ris 96 och 111..... 828. —

Mellqvistgatan.

Emellan Fahlgräns- och Herrhagsgatorna.

Körbana, dels begränsad af befintliga rännstenar, dels begränsad af nya rännstenar 8,603: —

Herrhagsgatan.

Körbana emellan Mellqvist- och Sveagatorna 2,720: —

Sveagatan.

Emellan Herrhags- och John Erikssonsgatorna.

Trottoir på södra sidan samt körbana emellan rännstenarne 12,752: —

Långgatan.

Trottoir utanför N:o 205 653: 60

Sundbergsgatan.

Trottoir på södra sidan mellan Mellqvist- och Filaregatorna 831: 60

Fryxellsgatan.

Trottoiren jemte halfva körbanan fraudrages från gränsen af tomten N:o 305 till hörnet vid Herrhagsgatan 2,585: 20

Herrhagsgatan.

Trottoir med rännsten och halfva körbanan utanför tomterna N:ris 307, 308 och 309 3,815: 40

Vasagatan och Herrhagsgatorna.

Trottoirer utanför tomterna N:ris 191, 192 och 193 samt provisoriskt iordningsställande af körbanan 3,766: —

Gatubrunnar med servisledningar

till här upptagna gator 1,800. —

Underhållsarbeten.

Renbällning af rännstenar, afloppstrummor, broar och diken	300: —	
Vinterunderhåll af vägar, gator, diken, isning och sandning af vägöfvergångar	300: —	
Underhåll af vägen till Kanikenäset	300: —	
Underhåll af vägen till Djeknefältet	800: —	
Bevattning sommartid af gator	400: —	2,100: —
		<u>67,067: 60</u>

Stadsdelarne Viken och Kvarnberget:

Rosenbadsgatan.

Fortsättandet af afloppet i gatan i och för igenfyllandet af det öppna diket i gränsen mellan Rosenbad och Stadsträdgården:

130 lmtr 15" rör à 6: 75	877: 50	
130 lmtr gräfning och återfyllning samt läggning af rören à 2: 50	325: —	
2 stycken betongjutna brunnar med betäckning	300: —	
1 stycke rännsbrunn i Trädgårdsgatan	150: —	
Diverse dref, lera och körslor	300: —	
30 m ³ grus till underbädd för rören	120: —	2,072: 50

Trottoir utanför tomterna N:ris 7, 8 och 9 samt utmed den första tomten mot öppna platsen:

220 m ² trottoir à 4: 40	968: —
55 m ² tuktad sten till rännsten à 7: —	385: —
55 lass sand à 1: —	55: —
55 m ² arbetslön för sättning af rännsten à 1: —	55: —
330 m ³ jordfyllning jemte dockning à 2: —	660: —
Körlöner	50: —
Diverse skvalkoppar etc.	100: —

9 lmr öfverkörsrännsten à 10: —	90: —	
Provisorisk körbana vid inkörsportharne.....	340: —	2,703: —

Provisorisk väg på Kvarnberget

till egendomen Lilla Marieberg, Ells egendom m. fl. ...	500: —	
---	--------	--

Underhållsarbeten.

Vägen i Viken, underhåll	300: —	
Kvarnbergsvägen, underhåll	600: —	
Vinterunderhåll	300: —	1,200: —
		<u>6,475: 50</u>

Staden.

Vanliga underhållsarbeten.

Kungsgatan, grusning af promenaden.....	207: 50	
Tingvallagatan, grusning af promenaden.....	207: 50	
Drottninggatan, grusning af promenader och underhåll af körbanorna.....	300: —	
Hamngatan, grusning af promenaden och underhåll af körbanorna.....	370: —	
Östra Torggatan, grusning och underhåll af jernvägsöfvergången.....	410: —	
Fredsgatan, grusning af promenader.....	65: —	
Klaraborgsvägen, underhåll.....	150: —	
Häktesvägen, underhåll och dyskrapning.....	400 —	
Elfgatan, underhåll.....	500: —	
Vestra Kanalgatan, underhåll.....	500: —	
Afskrapning af dy från makadamiserade gator	800: —	
Rensning af brunnar och diken.....	500: —	
Vinterunderhåll af gator och torg.....	1,000: —	
Isning och sandning vintertid af kyrktrapporna och klappbryggorna.....	350: —	
Bevattning sommartid af gatorna.....	1,000: —	
Fisktorget, sommar- och vinterunderhåll.....	400: —	
Brandposters omläggning och sänkning samt diverse underhåll ..	1,000: —	8,160: —

Nya arbeten.

Vestra Kanal- och Herrgårdsgatorna.

Trettoir utanför tomterna N:ris 14 och 15.

276 lmr plansten à 4: 50	1,242: —
70 m ² tuktad sten till rännstenar à 7: —.....	490: —
52 m ³ fältsten à 5: —	260: —

345 lass sand à 1: —	345: —	
Diverse skvalkoppar och rännstenar	150: —	
6 lmtr öfverkörsrännstenar à 10: —	60: —	
18 m ³ grus à 4: 50	81: —	
Korpning och schaktning	100: —	
345 m ² arbetslöner à 1: —	345: —	
Körlöner	150: —	
2 stycken brunnar med ledningar	300: —	
Bättring af körbanan	300: —	3,823: —

Aflopsledning från hörnet af Herrgårds- och Kanalatorna för dagvatten. Ledningar drages genom kanalbanken och nedsläppes i pråmkanalen.

3 stycken brunnar med betäckningar à 80: —	240: —	
40 lmtr 6" rör à 2: —	80: —	
35 lmtr 12" rör à 4: 50	157: 50	
Diverse krokrör, dref och lera	100: —	
75 lmtr gräfnings, återfyllning med dockning .	225: —	
Diverse efterlagningar	300: 50	1,103: —

Kungsgatan.

Tilläggsanslag för körbanans sättande med tuktad sten till hela bredden, dels på grund af den starka trafiken, dels att s. k. fältsten visat sig omöjlig att anskaffa i tillräcklig mängd.

Till hela körbanans bredd erfordras:

2,280 m ² tuktad sten à 7: —	15,960: —	
1907 års kostnadsförslag upptager:		
760 m ² tuktad sten à 6: —	4,560: —	
380 m ² fältsten à 4: —	1,520: —	6,080: —
		9,880: —

Jernväggsgatan.

Provisorisk omsättning af trottoireu utanför tomten N:o 104, upptages

500: —

Eneströms- och Tingvallagatorna.

Trottoirer omkring saluhallen samt utfyllning för körbanorna deromkring.

227 lmtr huggen kantsten à 8: —	1,816: —
270 m ² skånska trottoirplattor à 3: 50	945: —
270 lass sand till trottoirerna à 1: —	270: —

1,547 m ³ jordfyllning à 1: —	1,547: —		
350 m ² arbetslöner à 1: —	350: —		
Brunnar med afloppsledningar	1,593: —		
Körlöner	600: —	7,121: —	30,587: —

Stadsdelen Klara.

Sandbäcksgatan.

50 m ³ makadam till körbanan à 4: —	200: —		
25 m ³ grus à 4: —	100: —		
Kör- och arbetslöner för körbanan	175: —		
10 m ³ grus till trottoiren à 4: 50	45: —		
Kör- och arbetslöner för trottoiren	60: —		
Afskrapning af dy	150: —	730: —	

Malmorgsgatan.

Afskrapning af dy	150: —		
20 m ³ makadam till körbanan à 4: —	80: —		
12 m ³ väggrus à 4: —	48: —		
10 m ³ bättre grus till trottoirerna à 4: 50	45: —		
Kör- och arbetslöner	107: —	430: —	

Södra och norra Klaragatorna.

Erforderligt underhåll		100: —	
------------------------	--	--------	--

Wåxnäs- och Strandgatorna.

Grusning af trottoirerna och underhåll af körbanorna		300: —	
--	--	--------	--

Teaterplan.

20 m ³ grus à 4: 50	90: —		
Kör- och arbetslöner	50: —	140: —	
Vinterunderhåll af gator och torg, gårdsplan på Wåxnäs, renhållning af diken, rännstenar och brunnar, isning och sandning, bevattning sommartid etc.		800: —	
Öfverkörsrännstenar mellan Norra Klaragatan och Sandbäcksgatan		100: —	2,600: —

S:a Kronor 106,730: 10

Karlstad i Stadsbyggnärestarekontoret den 29 Oktober 1907.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 108.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Drätselkammarens, hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för nästa år af 106,730 kr. 10 öre att i enlighet med uppgjort kostnadsförslag användas för gatuarbeten.

Efter föredragning och verkställd granskning af kostnadsförslaget kunde Utskottet icke undertrycka den tanken, att kostnaderna för gatuarbeten under de senare åren väl starkt tillväxt samt att den nuvarande ekonomiska situationen nödvändiggjorde all möjlig sparsamhet äfven på detta område. Vidare syntes det Utskottet, att ett ytterligare skäl för inskränkning af gatuarbetena för närvarande till det allra oundgängligaste förefunnes deri, att en omorganisation af den tekniska ledningen af stadens arbeten sannolikt vore nära förestående, ity att det förväntas, att komitérade, som hade denna fråga om hand, snarast möjligt komma att till Herrar Stadsfullmäktige ingifva förslag härutinnan, samt att efter omorganisationen en mera enhetlig ledning af stadens arbeten vore att påräkna, så att ej nylagda eller nyomlagda gator eller gatudelar blefve upprifna för en eller annan lednings nedläggande deri, och måhända äfven gatuarbetenas utförande kunde på ett mera ekonomiskt sätt än hittills ordnas.

Utskottet ansåg sig därför, efter öfverläggning böra hemställa, att Herrar Fullmäktige i anledning af framställningen i fråga måtte besluta att för nästa år bevilja för gatuarbeten ett anslag af 80,000 kronor att af Drätselkammaren användas inom ramen af nu föreliggande kostnadsförslag, dock först sedan Kammarren i öfverensstämmelse härmed till Herrar Fullmäktige inkommit med nytt specifikt förslag samt detta af Herrar Fullmäktige godkänts.

In fidem:
W. BROCKMANN.

91. Drätselkammarens framställning om anslag för vägarbeten nästa år.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkamma-
i Karlstad den 29 Oktober 1907.*

§ 9.

Ingaf Stadsbyggmästaren af honom uppgjort förslag å de underhållsarbeten å stadens landsvägar, som nästkommande år erfordrades.

Efter föredragning och granskning häraf beslöt Drätselkammaren, som för sin del godkände förslaget, att hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla om ett anslag för nästa år af 9,393 kronor att användas för utförande af i förslaget upptagna arbeten.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Förslag

till underhåll af stadens landsvägar under år 1908.

Vestra landsvägen.

400 m ³ makadam å 4: —	1,600: —	
150 m ³ grus från allmänna grustaget å 2: —	300: —	
Körlöner för 800 lass å 0: 75	600: —	
200 dagsverken å 3: 50	700: —	
70 kördagsverken å 6: —	420: —	
Underhåll af trummor och stängsel	100: —	
Landsvägsunderhåll för Tallåsen	100: —	3,820: —

Östra landsvägen.

110 m ³ makadam å 4: —	440: —	
70 m ³ grus å 4: —	280: —	
Körlöner för 220 lass å 0: 75	165: —	
Arbetslöner	250: —	
40 kördagsverken å 6: —	240: —	
Underhåll af stängsel och trummor	100: —	1,475: —

Hammarövägen.

150 m ³ makadam å 4: —	600: —	
-----------------------------------	--------	--

90 m ³ grus à 4: —	360: —	
Körlöner för 300 lass à 0: 75	225: —	
100 dagsverken à 3: 50	350: —	
50 kördagsverken à 6: —	300: —	
Underhåll af stängsel och diken	50: —	
Strandskoningar	500: —	2,385: —

Rudsvägen.

30 m ³ makadam à 4: —	120: —	
25 m ³ grus à 4: —	100: —	
Körlöner för 110 lass à 0: 75	82: 50	
20 dagsverken à 3: 50	70: —	
15 kördagsverken à 6: —	90: 50	463: —

Vinterunderhåll.

Enligt af Drätselkammaren infordrade anbud.

Vestra landsvägen (arrendator J. H. Olsson)	400: —	
Östra landsvägen (N. Persson)	250: —	
Rudsvägen (Disponent J. E. Janson, Herrgården)	200: —	
Hammarövägen (arrendator J. H. Olsson)	350: —	
Bidrag till underhåll vintertid af väg från Hammarön	50: —	1,250: —

S:a Kronor 9,393: —

Karlstad i Stadsbyggnärestorekontoret den 29 Oktober 1907.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 109.

För vägarbeten nästa år hade Drätselkammaren hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag om 9,393 kronor att användas i enlighet med uppgjort kostnadsförslag.

Öfver denna framställning hade uppå remiss Beredningsutskottet att afgifva yttrande, och blef nu kostnadsförslaget genomgånget och granskadt, dervid anmärktes, att det för Rudsvägen beräknade kostnadsbeloppet syntes väl lågt med hänsyn till denna vägs synnerligt dåliga skick i följd af den starka trafiken å densamma med tunga lass, hvarför Utskottet beslöt hemställa, att Herrar Fullmäktige

måtte bevilja begärda anslaget med anmodan till Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida ej af anslaget kunde för Rudsvägen användas större belopp än af Kammaren beräknats och i stället inskränkningar göras i de ifrågasatta arbetena å en eller flere af stadens öfriga vägar.

In fidem:
W. BROCKMANN.

93. Drätselkammarens framställning om försäljning af en fabrikstomt å Herrhagen.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 21 Oktober 1907.

§ 6.

Hos Drätselkammaren hade framställning blifvit gjord därom, att staden måtte, till plats för en ifrågasatt fabriksanläggning, upplåta härför lämplig tomt i närheten af Östra stationen.

Under de förberedande förhandlingar, som förts härom, hade Drätselkammaren såsom för ifrågavarande ändamål lämplig plats föreslagit en utom stadsplanen mellan John Erikssonsgatan och Karlstads—Munkforsbanans hamnspår samt Bergslags- och Värmlandsgatornas förlängning österut belägen tomt, som innehölle en areal af 5,769,60 (Femtusensjubundrasextionio och sextio hundradels) kvadratmeter.

Denna tomt utgjorde en af de å berörda område öster om John Erikssonsgatan belägna fabrikstomter, för hvilka plan blifvit af Drätselkammaren uppgjord och af Herrar Stadsfullmäktige i hufvudsak godkänd.

Då det emellertid vore ovisst, i hvad mån ifrågasatta järnvägsspår till nya hamnen kunde komma att beröra nämnda område hade omförmälda plan ännu ej kunnat för definitivt godkännande föreläggas Herrar Fullmäktige, men då den tomt, om hvars försäljning nu vore fråga, i allt fall ej kunde beröras af spåren till nya hamnen, ansåge Drätselkammaren hinder ej föreligga för denna tomts försäljning.

För tomten hade erbjudits ett pris af 25 öre för kvadratfot, och då Drätselkammaren ansåge att en afsevärd industri komme att genom den ifrågasatta fabriksanläggningen tillföras staden ville Drätselkammaren tillstyrka antagandet af det gjorda anbudet.

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att försälja ofvan omnämnda fabriksomt för ett pris af 25 öre för kvadratfot samt på villkor, att tomten singe bebyggas endast med fabriks- och portvaksbyggnader äfvensom att blifvande köpare tillförbundes att underkasta sig de jämningar i tomtgränsen, som vid Herrar Fullmäktiges slutliga godkännande av planen för ifrågavarande område kunde ifrågakomma.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 110.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om bemyndigande att till ett pris af 25 öre för kvadratfot samt på vilkor i öfrigt, som i framställningen närmare angåfves, få för en fabriksanläggning försälja viss tomtplats utanför stadens planlagda område emellan John Erikssonsgatan och järnvägsspåret från östra stationen till nya hamnen; Och som det visserligen af skäl, Kammaren angifvit, syntes Utskottet, att den ifrågasatta tomtförsäljningen borde blifva till fördel för staden, men staden icke vore berättigad att utan Kungl. Maj:ts tillstånd afyttra större eller mindre del af donationsjorden utanför stadsplanen, beslöt Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte meddela Drätselkammaren det begärda bemyndigandet under vilkor, att Kammaren utverkade Kungl. Maj:ts tillstånd till försäljningen.

In fidem:
W. BROCKMANN.

92. Drätselkammarens framställning om anslag för reparationer nästa år å stadens under Kammarens vård stående byggnader.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 8.

Sedan tvänne af Kammarens ledamöter med biträde af Stadsbyggmästaren uppgjort förslag till de reparationer å stadens under Kammarens vård stående byggnader m. m., som under nästa år behöfde komma till utförande, så blef nu detta förslag af Kammaren genomgånet och granskadt; Och som Kammaren därvid ej fann anledning till anmärkning, beslöt Kammaren att öfverlämna förslaget till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan, att Herrar Fullmäktige ville för nästa år anvisa Kammaren 8,510 kronor att användas i enlighet med förslaget.

Som ofvan

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Förslag

till underhåll af stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader, stängsel, soffor, bänkar, lifräddningsredskap m. m. år 1908.

Annelund.

Erforderligt underhåll af bostadsbyggnadens lägenheter och uthusen.. 300: —

Östbro.

Erforderligt yttre underhåll 100: —

Anslag till diverse underhåll af stadens fastigheter på Herrhagen och Haga 1,000: —

Anslag till diverse underhåll af stadens fastigheter i Viken och på Kvarnberget 600: —

Underhåll af stängsel och staket:..... 200: —

Underhåll af klappbryggor och klapphus 200: —

Renhållning af gårdsbrunnar, urinoirer jemte isning orh sandning vintertid, körning af slask och afskräden från stadens gårdar ... 1,000: —

<i>Underhåll af inventarier på materialgården samt renhållning och sortering af materialier</i>	1,000: —
<i>Underhåll af soffor och bänkar jemte desammas in- och uttagning samt underhåll af lifräddningsredskap</i>	400: —
<i>Skottning af snö vintertid från taken på stadens fastigheter</i>	100: —
<i>Wåxnäs.</i>	
Erforderligt underhåll	200: —
<i>Komministergården.</i>	
Erforderligt underhåll	150: —
<i>Flickskolan.</i>	
Erforderligt underhåll och grusning af skolplan ..	165: —
<i>Tullhuset med nederlagsmagasin.</i>	
Erforderligt underhåll	200: —
<i>Spruthusen.</i>	
Erforderligt underhåll	200: —
<i>Fruentimmersbadhuset.</i>	
Erforderligt underhåll	200: —
Upptagning och sänkning af bassängerna och länsorna samt rensning från timmer	200: —
Strykning af papptaken	75: —
<i>Expositionshuset.</i>	
Erforderligt underhåll	150: —
Strykning af papptaken	600: —
<i>Tallåsen.</i>	
Erforderligt underhåll af byggnaderna	300: —
Strykning och lagning af samtliga vattentak	200: —
<i>Rådhuset.</i>	
Diverse underhåll	300: —
Lagning af putsen på uthusen samt delvis nya stuprör	150: —
<i>Klapphuset på Sandgrund.</i>	
Strykning af plåttaken	250: —
Ommålning af de yttre fasaderna	190: —
<i>Anskaffandet af 2:ne nya räddningsekor</i>	80: —

S:a Kronor 8,510: —

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 29 Oktober 1907.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 113.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig öfver Drätselkammarens hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för nästa år af 8,510 kronor att i enlighet med uppgjortt kostnadsförslag användas för reparationer å stadens under Kammarens vård stående byggnader, beslöt nu efter föredragning och granskning af kostnadsförslaget att tillstyrka bifall till den gjorda framställningen,

In fidem:
W. BROCKMANN.

100. Styrelsens för tekniska afton- och söndagsskolan framställning om ett extra anslag för skolan för innevarande år.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Den 13 okt. 1906 inlämnade dåvarande ordföranden i Styrelsen för Karlstads tekniska afton- och söndagsskola dr E. Bergenström en till Kungl. Maj:t ställd, vederbörligen motiverad skrifvelse med underdånig anhållan om förhöjdt statsanslag från kronor 2,000 till kronor 2,500 att utgå för nämnda skolas räkning fr. o. m. år 1907. Denna anhållan blef emellertid af K. Maj:t afslagen. Om anledningen till detta afslag har undertecknad nyligen fått kännedom, dels genom förfrågan i K. Eckl. Departementet och dels genom personligt samtal med teckningsinspektören för de tekniska aftonskolorna i riket rektorn V. Adler från Stockholm. Saken förhåller sig nämligen så, att Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm, till hvilken K. Eckl. Dep. remitterar dylika angelägenheter som den ifrågavarande, icke kunnat tillstyrka förhöjning i anslaget för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad af det skäl, att storleken af anslagen för likartade skolor är helt och hållet beroende af dels innevånareantalet i de resp. städerna och dels af antalet elever, lärare, ämnen och timmar i respektive skolor. Genom af hr Adler framvisade tabeller framgick, att ingen skola i riket med lika stort antal elever,

lärare o. s. v. som den i Karlstad, erhållit högre belopp än 2,000 kronor pr år, samt att skolor med afsevärdt större personal- och timantal än den härvarande skolans fått sig tilldelade t. o. m. mindre belopp än 2,000 kronor. Under sådana förhållanden kan naturligtvis ingen ökning vara att förvänta rörande statsanslaget under den närmaste tiden, helst det därjämte framhållits vara mycket ondt om pengar för ifrågavarande ändamål.

Emellertid är tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad i synnerligen stort behof af nämnda medel, hvilka upptagits under inkomstposten: «Ytterligare påräknadt statsanslag kr. 500» redan i slutet af år 1906 vid uppgörandet af 1907 års stat och sålunda nu komma att förorsaka en brist i räkenskaperna för innevarande år.

Af ofvan anförda skäl och med framhållandet af ifrågavarande skolas gagnande verksamhet och stora betydelse för vårt samhälle, vågar styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad måtte af stadens medel anslå en summa af 500 kronor för nyssnämnda skolas räkning under innevarande år.

Å Styrelsens för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad vägnar
Vördsamt

K. HUGO SEGERBERG.
Styrelsens ordförande.

Karlstad den 30 okt. 1907.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkam-
maren i Karlstad den 5 November 1907.*

§ 8.

Uti hos Herrar Stadsfullmäktige gjord framställning hade styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad anhållit om ett anslag till skolan för innevarande år af 500 Kronor, därvid styrelsen anförde, att som styrelsen i den för år 1907 uppgjorda staten för skolan upptagit ett till 2,500 kronor beräknadt statsanslag till densamma för innevarande år, men dylikt anslag sedermera ej kunnat erhållas till högre belopp än 2,000 kronor, en brist sålunda uppstått för innevarande år å 500 kronor, till hvars täckande det begärda anslaget vore af nöden.

Drätselkammaren, som nu hade att, på remiss, hüröfver afgifva yttrande, beslöt, efter handlingarnes förordning, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att, för täckande af den för innevarande år sålunda uppkomna bristen, bevilja styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan ett anslag å 500 Kronor.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 111.

På anförda grunder hade Styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan begärt ett tilläggsanslag för skolan för innevarande år af 500 kr., deröfver Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvori Beredningsutskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, nu efter föredragning beslöt instämma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

101. Styrelsens för arbetsförmedlingsanstalten framställning om löneförhöjning åt anstaltens föreståndare.

Utdrag af protokollet, hållet vid Styrelsens för Arbetsförmedlingen i Karlstad sammanträde den 26 Oktober 1907.

§ 3.

Föreståndaren för arbetsförmedlingen ingaf en så lydande ansökan:

*Till Styrelsen för Karlstads Arbetsförmedlingsanstalt.

Sedan aflöningen till föreståndaren för Karlstads Arbetsförmedlingsanstalt af Herrar Stadsfullmäktige bestämdes, ha alla lifsförnödenheter betydligt stegrats, äfvensom hyror, vedbrand och lyse. Göromålens mängd ökas snart sagdt dagligen och i ganska väsentlig mån har sligningen i arbetsförmedlingsanstalternas antal härtill bidragit.

Enligt Kungl. Kommerskollegii afdelnings för arbetsstatistik beslut, skola numera, förutom den vidlyftiga månadsstatistiken, äfven veckorapporter afgifvas till bemälda Kollegium och samtliga i Sverige varande offentliga arbetsförmedlingsanstalter samt härvarande tidningar.

Från och med detta års slut anser jag mig, på grund af min ställning såsom föreståndare för Arbetsförmedlingen, böra frånträda ombudsmannaskapet såsom emigrantagent för Wärmlands län, hvilket nedsätter mina inkomster med minst

300 kr. Renskrifningsarbetet, som förut ulgjort min hufvudsakliga inkomst, hinner jag nu ej mycket med, hvilket allt gör att jag är hänvisad till lönen 125 kr. per månad. Att detta belopp ej ens kan räcka till hushållets behof långt mindre till hyran 600 kr., skatter öfver 150 kr. tjänstehjonslön 120 kr., skolafgift, vedbrand och lyse jämte kläder, kan lätt inses. Dessutom måste jag hålla ett biträde till hjälp för att någon gång på dagen komma ut.

Med anledning häraf får jag vördsamt hos Styrelsen anhålla, att Styrelsen ville hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning att lönen för föreståndaren från och med 1908 års början måtte höjas till 200 kr. i månaden, en aflöning, som icke torde kunna anses för hög då min tjänst såsom föreståndare tager min tid och mina krafter i anspråk så godt som hela dagen och detta dag för dag året rundt.

Karlstad den 24 Oktober 1907.

A. WINTHER.

Efter föredragning af denna skrift, beslöt Styrelsen för sin del förorda den begärda löneförhöjningen; Och skulle protokollsutdrag häröfver öfverlämnas till Herrar Stadsfullmäktige för dess vidare åtgärd.

In fidem:

A. WINTHER.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 5 November 1907.

§ 7.

Uppå remiss hade Drättselkammaren att yttra sig i anledning af en utaf föreståndaren för Karlstads Arbetsförmedlingsanstalt A. Winther gjord samt af anstaltens styrelse till Herrar Stadsfullmäktige öfverlämnad och till bifall förordad framställning om förhöjning från och med nästkommande år af aflöningen till anstaltens föreståndare från nu utgående 1,500 kronor till 2,400 kronor om året; Och beslöt Drättselkammaren, efter handlingarnes föredragning, med hänsyn till hvad föreståndaren i sin framställning anfört, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att, med bifall till framställningen, bevilja ett årligt anslag, utöfver hvad till arbetsförmedlingsanstalten förut utginge, af 900 kronor att för här ifrågavarande ändamål från och med nästkommande år tillsvidare utgå.

Som ofvan

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hålles hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 112.

Efter framställning från föreståndaren för arbetsförmedlingsanstalten hade Styrelsen för samma anstalt hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt, att aflöningen åt föreståndaren måtte bestämmas att från och med nästa år utgå med 2,400 kr. för år. Den sålunda ifrågasatta löneförhöjningen hade af Drättselkammaren i afgifvet utlåtande till beviljande förordats och beslöt nu Utskottet efter föredragning att med Kammaren i dess uttalande förena sig.

In fidem:
W. BROCKMANN.

103. Magistratens framställning om tillsättande af en komité för utarbetande och framläggande af förslag till åtgärder från stadens sida dels till främjande och understödjande af egnahemsrörelsen dels ock till motverkande af tätare bebyggande af stadens oreglerade område.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

En fråga, som börjat i våra dagar allt mer uppmärksammas, är den om byggnad af egna hem åt de kroppsarbetande klasserna. Särskildt synes det inom städerna vara angeläget, att arbetarne kunna beredas icke blott all den trefnad, utan framför allt de fördelar i sanitärt, moraliskt och socialt afseende, som det egna hemmet medför.

Den sanitära viusten af en-familjshus med sin bättre tillgång på sol och luft torde icke behöfva påvisas. För arbetaren sitt eget trefna hem, är all anledning att antaga, att dess ägande skall påverka honom i god riktning. Krogens lockelser minskas, då arbetaren vet, att efter slutadt arbete han kan träda in under eget tak. Familjens medlemmar närma sig mera hvarandra under det gemensamma intresset för det egna hemmet, och familjelifvet, allt för litet beaktadt i vår tid med dess utvecklade föreningsväsende, får åter en del af sitt förlorade inflytande i fråga om individens utveckling.

För barnen blir den naturliga lekplatsen det egna hemmets lilla inhägnade område med bättre möjligheter till urval af goda lekkamrater än gatan.

Och de vådor det s. k. inneboendesystemet kan medföra i moraliskt afseende försvinna i det egna hemmet, där detta system icke lär vinna insteg.

Det egna hemmet blir en sporre till sparsamhet, då hvar och en naturligen önskar så långt möjligt besitta det utan skuld och därå vidtaga de små förbättringar, som kunna finnas eftersträfvansvärda.

Den nu i många fall tyvärr allt för lösa samkänslan med samhälle och fosterland växer sig säkerligen starkare hos den, som har något att kalla sitt eget; Och tvifvelsutän bör egnahemstanken, omsatt i handling, i sin mån motverka emigrationen.

Att under sådana förhållanden det bör vara samhället angeläget, att egna hem för arbetarne i så stor utsträckning som möjligt uppstå, torde vara påtagligt. Men det är icke nog med, att samhället önskar detta, det måste också med de medel, som stå det till buds, underlätta denna verksamhet. Ty det enskilda initiativet är härutinnan alldeles otillräckligt.

Arbetaren förmår i allmänhet icke själf anskaffa det egna hemmet. Tomterna äro för dyra att därå bygga så små bostäder och de erforderliga medlen äro både dyra och svåra att få upplåna.

Kunna penningar anskaffas, bygges vanligen äfven för uthyrning och å oregleradt stadsområde.

Den enskilda sammanslutningen för byggande af arbetarhem stöter på sådana svårigheter som, att tomterna enligt gällande byggnadsordning och tomtreglering skola vara och äro vida större och sålunda dyrare, än som erfordras för en-familjshus, att gällande låneräntor äro så höga, att byggnadens ekonomi ställer sig mindre fördelaktig, samt att, om tomterna genom köp upplåtas till arbetarne med äganderätt, hvilken upplåtelseform är för den enskilde den enda möjliga, fara föreligger, att de bli föremål för spekulation, att större hus därå i sinom tid uppföras och egnahemsidén alldeles förfelas.

Men alla dessa svårigheter försvinna, om samhället själf tar saken i sin egen hand.

Samhället reglerar själf sitt område och utstakar stadsdelar med för egna hem särskildt afpassad tomtindelning. Samhället har i sin ägo ensamrätten att handhafva tomträttsinstitutet, att på ända till 100 år upplåta tomt till bebyggande mot afgift utan att afhända sig äganderätten och sålunda, på samma gång det kan bereda bebyggaren lika trygghet i besittningen af tomten, som om han däråf vore ägare, dock förhindra all spekulation därmed och hvarje förfuskande af egnahemsidén. Samhället slutligen kan genom användande af sin kredit skaffa sig

lån på billigare vilkor än den enskilde och i sin tur till uppmuntrande af egnahemstankens förverkligande utan förtjänst för sig till de enskilde utlämna byggnadslån.

För den enskilda sammanslutningen återstår i allt fall den betydande uppgiften att vara mellanhand mellan samhället och de blifvande egnahemsägarna samt, att, där så påkallas, bygga hemmen och förskottera de medel, som erfordras utöfver de från samhället bekomna byggnadslånen.

Och lika visst som samhället äger i sin hand de lämpligaste medlen för egnahemssakens utförande, lika intressoradt bör samhället vara att använda dessa medel. Den uppgiften är visserligen stor att söka i sin mån bidraga till skapande af en ordentlig, god, sparsam och samhällsälskande arbetareklass och de utgifter, som därpå nedläggas, komma säkerligen att i annan form varda samhället ersatta.

Till hvilken nytta äfven från annan synpunkt sedt egnahemssystemet, rätt tillämpadt, kan vara för ett samhälle, därpå lämnar staden Karlstad ett slående exempel, genom hvad här hade kunnat förhindras, om man hado i tid haft en kraftig egnahemsrörelse.

Medan den reglerade staden blott bestod af staden, Haga och Klara, sökte sig arbetarne och i allmänhet de mindre bemedlade bostad utanför stadsplanen, å Herrhagen och Kvarnberget, i Tormestad och Viken. Anledningen härtill var tvifvelsutän den, att byggnadsplatserna där voro billigare och att man äfven kunde bygga billigare, där byggnadsnämnden icke utöfvade sin kontroll och byggnadsordning icke behöfde efterlefas. Så uppstodo dessa förstäder, delvis anlagda å till bebyggande alldeles otjänlig mark, hvilkas reglering under tidernas lopp blef en nödvändighet för staden och en särdeles dyrbar nödvändighet.

Hvem betviflar, att, om vid den tidpunkt, då dessa förstäder uppkommo, staden haft lämpligt ordnade områden för egna hem disponibla och kraftigt understödt egnahemsbyggandet, sådana stadsdelar som Viken aldrig skulle uppstått eller åtminstone aldrig haft den raska utveckling som nu. Egnahemsområdena skulle då varit allt för farliga konkurrenter.

Och äger icke enahanda betraktelsesätt i hufvudsak sin tillämpning på de enare tillkomna Hagaborg, Sundby, Klaravik med flera, som för sin tillkomst hafva att tacka samma anledningar som en gång Viken med flere, och hvilka åtminstone delvis äro byggda på synnerligen otjänlig grund samt säkerligen städe komma att orsaka samhället stora bekymmer.

Den konkurrens med dessa områden, som exempelvis det reglerade Herrhagen nu erbjuder, har visat sig icke vara farlig, då dels prisskillnaden å byggnadsplatserna är stor, dels friheten vid byggandet lockar mera än de fördelar af vattenledning med mera Herrhagen kan bjuda, i synnerhet som de oreglerade

förstäderna tyckas tro sig om att kunna så småningom tillkänna sig samma fördelar.

Hvad som skulle kunna med dem konkurrera är en stadsplan för egna hem, med vatten-, aflopps-, gas- och elektriska ledningar, med en-familjshus, hvart och ett med sin lilla täppa, med kraftigt understödd byggnadsverksamhet. Dess egna hem skulle göra vidare byggnader i Hagaborg m. fl. sådana ställen öfverflödiga och det skulle näppeligen löna sig att därefter fortsätta med det oregelbundna bebyggandet där.

Hvad som kan vara i detta afseende försummat från stadens sida, är ju försummat. Det må dock rättvisligen tilläggas, att det varit först genom den i år utkomna lagen om nyttjanderätt, som med tomträttsinstitutets införande den lämpligaste formen för egna-hems-upplåtelseerna här i landet kommit till stånd. Men staden har, som man kan hoppas, för sig äfven en framtid af utveckling. För visso bör tiden nu vara inne att för denna framtid lägga planer, som gå ut på att, på samma gång de främja befolkningens välfärd i ett afseende, jämväl söka förkomma en afart af utveckling, hvaraf vi här i staden borde ha fått nog.

Då Magistraten nu bringar denna samhällsviktiga fråga på tal, ser sig Magistraten dock icke i tillfälle att genast framlägga ett detaljeradt förslag till dess lösning, hvilken däremot lämpligen kan beredas af en särskild med hänsyn till denna fråga sammansatt kommitté, hvars uppdrag emellertid torde böra göras så rymligt, att kommittén kan behandla äfven frågor, som med den förevarande stå i närmare sammanhang.

Magistraten hemställer därför, att Herrar Stadsfullmäktige ville tillsätta en kommitté på minst fem personer med uppdrag att utarbeta och för Herrar Stadsfullmäktige framlägga förslag till förvärfvande åt staden af tillräckliga områden för egna hems uppförande, där så finnes nödigt, förslag till stadsplanens indelning för olika slag af bebyggande, särskildt för bebyggande med en-familjshus för arbetareklassen, äfvensom förslag till bestämmelser för stadens understödjande af egenahemsrörelsen och till åtgärder för att motverka tätare bebyggande af stadens oreglerade område.

Karlstads rådhus den 16 Oktober 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 5 November 1907.

§ 5.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Magistraten gjort framställning om tillsättande af en kommitté med uppdrag att utarbета och framlägga förslag till förvärfvande åt staden af tillräckliga områden för egna hems uppförande äfvensom till åtgärder i öfrigt från stadens sida för främjande och understödjande af egnahemsrörelsen samt motverkande af tätare bebyggande af stadens oreglerade område; Och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Efter öfverläggning beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Fullmäktige måtte besluta att för det af Magistraten ifrågasatta ändamål tillsätta en kommitté af fem ledamöter och tre suppleanter äfvensom bevilja ett förslagsanslag af 1,000 kronor att, mot redovisningsskyldighet, ställas till kommitténs förfogande för bestridande af med dess arbete förenade kostnader.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 114.

Sedan Drätselkammaren uppå remiss yttrat sig i anledning af en från Magistraten till Herrar Stadsfullmäktige ingifven framställning om tillsättande af en komité för utarbetande och framläggande af förslag till åtgärder från stadens sida dels till främjande och understödjande af egnahemsrörelsen dels ock till motverkande af tätare bebyggande af stadens oreglerade område, så hade nu Beredningsutskottet att i frågan sig yttra; Och beslöt efter föredragning och hållen öfverläggning Utskottet att i likhet med Drätselkammaren hemställa att Herrar Fullmäktige måtte på af Magistraten anförda grunder besluta ifrågasatta komiténs tillsättande samt bestämma, att densamma skall bestå af fem ledamöter och tre suppleanter.

I sammanhang med detta ärendes behandling erinrade Herr Ordföranden att hos Utskottet i afvaktan på nyligen kungjorda lagen om tomträtt länge nog hvilat sociala komiténs framställning i egnahemsfrågan, samt hemstälde, huruvida icke

Utskottet funne lämpligt, att den vidare förberedande behandlingen af jemväl denna framställning, till undvikande af att delvis samma sak samtidigt på olika sätt underginge behandling, hänvisades till nu förordade komitén, helst som väl Herrar Stadsfullmäktige måste på en gång besluta rörande båda komitéernas framställningar; Och beslöt med instämmande häri Utskottet att förorda, det Herrar Fullmäktige ville för fortsatt behandling remittera till den ifrågasatta nya komitén äfven sociala komiténs förberörde förslag i egnahemsfrågan.

In fidem:
W. BROCKMANN.

86. Drätselkammarens framställning om inkorporering med staden af hemmanen Sandbäcken, Sanna och Våxnäs.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 Augusti 1907.

§ 13.

Redan under behandlingen af ärendet angående upplåtande från stadens sida till Kungl. Maj:t och Kronan af kasernområde och öfningsplats för Värmlands Regementet från de i stadens omedelbara närhet liggande egendomarne Sandbäcken och Sanna i Karlstads landsförsamling hade framhållits vigten af, att det område, som för nämnda ändamål komme att af Kronan förvärfvas, blefve öfverflyttadt från landsförsamlingen och förlagdt under Karlstads stad; och hade äfven muntlig motion i ämnet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 16 Juni 1906 blifvit af Herr Lundberg väckt. Drätselkammaren hade ock, sedan Kronans ifrågavarande maktförvärf genomförts, haft sin uppmärksamhet fästad vid denna fråga, och hade densamma vid flere sammanträden varit föremål för öfverläggningar inom Kammaren. Det hade därunder framhållits, att det vore af största betydelse för staden, att jemväl de närmast söder om öfningsplatsen belägna områden från omförmälda egendomar äfvensom från säleriet Våxnäs inom Karlstads landsförsamling blefve i sammanhang med öfningsplatsen och kasernområdet förlagda under staden. I anledning häraf hade, på Kammarens anmodan, stadsbyggmästaren med ledning af Rikets ekonomiska kartverk öfver Värmlands län uppgjort en karta öfver Karlstads stads och sockens områden år 1907, å hvilken karta,

som nu företeddes för Kammaren, vore med en röd begränsningslinje utmärkt det område, som enligt Drättselkammarens mening borde förläggas under staden, och hvilket område utgjordes af hela egendomarne Sandbäcken och Sanna samt den del af säteriet Wåxnäs, som icke redan förut vore förlagdt under staden. Hvad därvid först anginge det af staden vid upplåtelsen till kronan af egendomen Sandbäcken härifrån undantagna kvarterområde, som utgjorde södra kanten af Sandbäcken och gränsade omedelbart intill stadens område, måste nödvändigheten af att få detta område förlagdt under staden vara uppenbar. Endast härigenom kunde nämligen staden fullt utnyttja de fördelar, som af regementsförläggningen vore att vänta, enär detta område vore afsedt för bebyggande, hvarför fullständig plan för detsamma också redan blifvit uppgjord.

Äfven beträffande säteriet Wåxnäs måste, på grund af dess närbelägenhet till staden och regementsområdet, dess förläggande under staden i väsentlig grad bidraga till, att de med regementsförläggningen afsedda fördelar för staden komme densamma till godo.

Härtill komme ock, dels att det för den allmänna ordningens upprätthållande vore nödvändigt att såväl det till Kronan upplåtne området som de därintill närmast belägna områden, hvarom här vore fråga, blefve lagda under staden, dels ock att staden i det med Kronan ingångna kontraktet angående markupplåtelsen för regementet förbundit sig att till kaserntomtens gräns framdraga ledningar för vatten och belysning, hvadan det naturligtvis vore för staden af största vigt, att den mark, genom hvilken dessa ledningar skulle framdragas hörde till stadens område.

Drättselkammaren ville ock särskildt framhålla, att staden vore ägare till stor del af säteriet Wåxnäs, af hvilket ock förut ett område om 28,07 har förlagts under staden, och att det vid sådant förhållande gifvetvis måste vara af stort intresse för staden att få jämväl återstoden af sina ifrågavarande i stadens omedelbara närhet belägne ägor införlifvade med staden. Vid granskning af den uppgjorda kartan torde man emellertid lätt inse nödvändigheten af att jämväl öfriga delar af säteriet Wåxnäs blefve i sammanhang med staden tillhörig del af detsamma öfverflyttade under staden, enär om så ej skedde, delar af landsförsamlingen skulle komma att ligga helt och hållet omgifna af under staden förlagd mark, hvilket förhållande naturligtvis måste medföra stora olägenheter. Drättselkammaren hölle fördens skull före, att det från alla synpunkter vore nödvändigt, att hela egendomarne Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs nu i ett sammanhang förlades under staden. Enligt af Kammaren från vederbörande häradsskrifvare inhämtade uppgifter utgjorde folkmängden i Karlstads landsförsamling enligt senast förrättade mantalsskrifning 1,050 personer, af hvilka 397 personer vore mantals-

skrifna inom hemmanen Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs. Sammanlagda taxeringsvärdet å jordbruksfastighet inom samma hemman utgjorde 288,400 kronor, och å annan fastighet 32,200 kronor, under det motsvarande värden för hela landsförsamlingen utgjorde respektive 767,000 kronor och 594,000 kronor. Beträffande ifrågavarande områdes storlek företeddes för Kammaren en af stadsbyggmästaren upp:ättad och från Rikets ekonomiska kartverk hämtad uppgift, som utvisade arealen såväl å egendomarne Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs hvar för sig som ock å landsförsamlingen i sin helhet samt å det till staden hörande område, hvilken uppgift skulle åtfölja den ofvan omförmälda öfver området upprättade kartan.

Drättselkammaren ville till sist framhålla, att derest vederbörande skulle anse den del af Karlstads landsförsamling, som, efter ett eventuellt införlifvande med staden af ofvanberörda område, återstode, vara allt för obetydlig för att kvarstå som egen kommun, staden ej torde hafva något att erinra emot att hela landsförsamlingen förlades under staden, ehuru enligt Drättselkammarens förmenande, härom ej torde för närvarande böra göras någon direkt framställning. I anslutning till hvad härofvan anförts beslöt Drättselkammaren fördenskull hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning därom, att det å ofvan omförmälda af stadsbyggmästaren Carl Crispin upprättade karta med röda begränsningslinier onslutna område af Karlstads landsförsamling innefattande hemmanen Sandbäcken, Sanna och Wåxnäs, med undantag af den del af sistnämnda hemman, som redan införlifvats med staden, måtte öfverflyttas från landsförsamlingen och i judicielt, administrativt, ecklesiastikt samt kommunalt hänseende förläggas under Karlstads stad. Den af stadsbyggmästaren uppgjorda kartan jämte ofvan anmärkta arealuppgift äfvensom af vederbörande häradskrifvare utfärdade utdrag af taxeringslängden skulle åtfölja Kammarens framställning.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Uppgift

på Karlstads stads och Karlstads sockens område år 1907.

Karlstads stads område utgjorde enligt rikets ekonomiska karteverks
 uppgift 2,231,⁸ hektar
 Karlstads sockens område utgjorde enligt samma 5,237,¹ »

Från och med den 1 Janaari 1904 har ett område af 28,⁰⁷ hektar förlagts
 från Karlstads socken till Karlstads stad.

År 1907 utgör alltså Karlstads stads område..... 2,259,⁸⁷ hektar
 och Karlstads sockens område 5,209,⁰³ »

Enligt Drätselkammarens i Karlstad förslag komma följande områden att .
 förläggas till Karlstads stads område.

Egendomen Sandbäcken	180, ⁵ hektar
» Sanna	218, ² »
» Lilla Växnäs 83 hektar hvarifrån afgår 28, ⁰⁷ hektar	54, ⁹³ »
» Stora Växnäs	289, ⁸⁰ »
Nordvestra stambanans område inom det före- slagna området	3, ³⁶ »

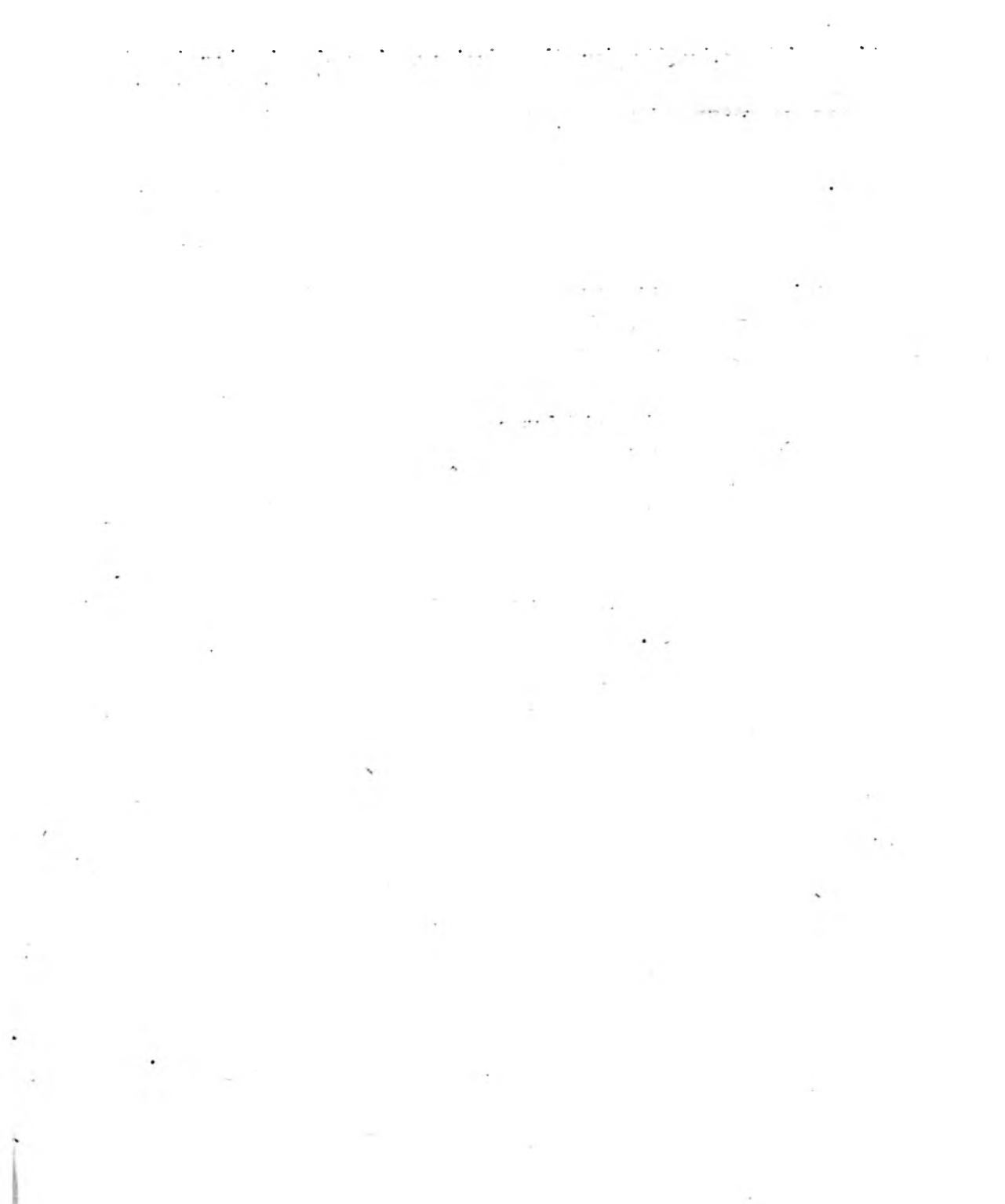
Summa 746,⁷⁹ hektar

Karlstads stads område kommer således att omfatta 3,006,⁶⁶ hektar.

Karlstads sockens område kommer att omfatta 4,462,²⁴ hektar.

Karlstad i Stadsbyggm.-kontoret den 26 Augusti 1907.

CARL CRISPIN.

Utdrag af Taxeringslängden öfver fast egendom, för hvilken bevilning
och Värmlands län

	Af taxeringsnäm- värde.	
	å jordbruksfastig- het.	
	Parti- summa.	Hufvud- summa
Karlstads stad, Sandbäcken Södra.....	35,000	60,000
, ¹ / ₄ ml Sandbäcken Norra	25,000	
1 mantal Sanna.		
Kungl. Maj:t och Kronan	480: —	—
A. G. Olsson	160: —	8,000
A. Nordenberg	320: —	17,000
Summa för socknen		767,000

Rätt utdraget, betygar Mellansysslets härads-

Att folkmängden inom socknen utgör 1,050 personer, af hvilka 124 per-
net Sanna, betygar som ofvan,

erlägges, samt af mantalslängden i Karlstads socken, Karlstads härad för år 1907.

den uppskattadt		Uträknad bevilling					Bevillningsberedningens anteckningar.
ä annan fastighet.		för jordbruksfastighet å 6 öre för 100 kronor	för annan fastighet å 5 öre för 100 kronor.	Summa			
Parti-summa.	Hufvud-summa.						
							upptaget i längd n:o 4. Tax.-v. 32,000 kr.
	594,000	460	20	297	—	757	

skrifvarekontor den 10 Juli 1907.

VICTOR NYMAN.

soner äro mantalsskrifna å hemmanen Sandbäcken och 23 personer i hemma-

VICTOR NYMAN.

Utdrag af Taxeringslängden öfver fast egendom, för hvilken bevilning och Värmlands län

	Af taxeringsnämnd- värde	
	å jordbruksfastig- het.	
	Parti- summa.	Hufvud- summa.
1 mantal säteri Växnäs.		
Karlstads stad 51: 14 ⁵ / ₁₀	10,000	
D:o d:o Lilla Växnäs, 102:1	40,000	50,000
Kapten J. Kuylenstjerna, Strand, 36: 5 ⁷ / ₁₀		15,000
Jan Fr. Nilsson, lägenhet V:a Rosendal (2 boningshus med ekonomihus).....		
Resehandl. Karl Svensson, Marieberg, 17: 15		6,900
Enkan Anna Kristina Andersson, Växnäsbäcken 3 4		1,500
Axel Bernhard Nilssons barn, Karlsgrund 12: 14.....		4,000
Slagt. Edv. Pettersson, Lyckhem 7: 3		6,000
Karl Bengtsson, Stenhagen 111: 18 ⁸ / ₁₀		15,100
Stenhugg. Lars Rasmusson, V:a Tallåsen 1: 3		700
Ingenjör Axel Lambert i Baku, Lugnet 100: 6	16,000	
Densamme ytterligare 3: —	3,800	19,800
Karlstads stad 69: —.....	28,500	28,500
arbetarebostäder.....		
Karl Gust. Nilsson, läg. Tallåsen		
Smed And. Andersson hus vid Gustafsberg		
Snick. Jonas Andersson 8: —.....	5,700	
läg. Berget		5,700
Brukseg. E. G. Lidback, Fideikommisset 130: 13		18,000
Nils Larssons sterbhus, Sandhaget 6: 4		3,000
J. Nilsson i Karlstad, Hultet 85: 18		15,000
Karl Svensson 34: 1		5,000
Fjerdman J. G. Johansson, Granliden 25 13		4,500
And. Gust. Olsson i Sanna 14: 8.....	2,500	
Zanderska haget.....	1,800	4,300
P. A. Eriksson, Ättkanten —: 13		400
Trävaruhandl. Karl Olsson i Karlstad, läg. Strandhem.....		
Stenarb. Johan Falk, läg. V:a Tallåsen		
		203,400

Rätt utdraget, betygar. Mellansysslets häradsskrifvare-

Att folkmängden inom hemmanet Växnäs utgör 250 personer,

erlägges, samt af mantalslängden i Karlstads socken, Karlstads härad för år 1907.

den uppskattadt		Uträknad bevillning				Bevillningsberedningens anteckningar.
å annan fastighet.		för jordbruksfastighet å 6 öre för 100 kronor.	för annan fastighet å 5 öre för 100 kronor.	Summa.		
Parti-summa.	Hufvud-summa.					
		30	—	30	jämför här nedan. nybyggnad verkställd 1905.	
		9	—	9		
	12,000		6	6		
		4	14	4		14
		—	90	—		90
		2	40	2		40
		3	60	3		60
		9	06	9		06
		—	50	—		42
		11	88	11		88
	6,000	17	10	3	20	jämför här ofvan. annan fastighet, värd 400 kr.
	600			—	30	
	1,000	3	42	—	50	
		10	80	10	80	
		1	80	1	80	
		9	—	9	—	
		3	—	3	—	
		2	70	2	70	
		2	58	2	58	
		—	24	—	24	
	12,000		6	6		
	600		—	—	30	
	32,200					

kontor den 13 Juli 1907.

betygar som ofvan.

VICTOR NYMAN.

VICTOR NYMAN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad den 16 Juni 1906.

§ 81.

Föredrogos och remitterades till Drätselkammaren för yttrandes afgifvande:

3:o) Herr Lundbergs nu vid sammanträdet muntligen väckta motion att i vederbörlig ordning ansökan måtte göras om förläggaude under staden af hemmanen Norra och Södra Sandbäcken äfvensom de delar af hemmanet Sanna, som ifrågasatts till öfningsplats för Värmlands regemente, dock skulle ansöknigen beträffande dessa delar af Sanna göras först sedan bestämmelse om dylik användning för desamma träffats.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 115.

Till Herrar Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren, delvis dertill föranledd af en af Herr Lundberg hos Herrar Stadsfullmäktige väckt motion, inkommit med framställning, att Herrar Fullmäktige måtte af skäl, Kammaren anført, besluta att söka få med staden införlifvade hemmanen Sandbäcken, Sanna och Våxnäs i Karlstads landsförsamling, öfver hvilken framställning Beredningsutskottet uppå remiss hade att utlåta afgifva.

Vid handlingarnes föredragning fann Utskottet, att Kammaren under ärendets behandling icke varit främmande för tanken att med staden få införlifvad hela landsförsamlingen, men att Kammaren dock utan att härför angifva några skäl ansett sig icke böra väcka förslag härom utan inskränkt sin framställning att afse endast förberörde hemman. Utskottet vore visserligen icke i tillfälle att exakt bedöma, huruvida det för staden vore fördelaktigare att inskränka inkorporeringen till hvad Drätselkammaren nu föreslagit eller att utsträcka densamma till hela landsförsamlingen, men Utskottet hölle för ganska sannolikt, att det senare alternativet skulle ur ekonomisk synpunkt vara det för staden bästa, uppmärksammande Utskottet härvid jemväl, att staden derigenom skulle befrias från utgörande af nu utgående årliga afgiften till landsförsamlingen för redan med staden inkorporerade delen af hemmanet Våxnäs. För öfrigt torde ej få anses utslutet, att staden inom kort behöfde med sig införlifva äfven andra delar af

landsförsamlingen. Då emellertid det torde vara af ganska stor vikt för staden att redan i år till Kungl. Maj:ts ingåfves ansökan om införlifvande med staden af de delar af landsförsamlingen, Drätselkammaren dertill föreslagit såsom varande för närvarande mest behöfliga för staden att i juridiskt, administrativt, ecklesiastiskt och kommunalt hänseende få förlagda till staden, ville Utskottet tillstyrka bifall till Drätselkammarens förevarande framställning men tillika hemställa, att Kammarerna måtte af Herrar Fullmäktige erhålla i uppdrag att verkställa och till Herrar Fullmäktige inkomma med såvidt möjligt fullständig utredning, huruvida för staden vore fördelaktigast om inkorporeringen inskränktes till hvad Drätselkammaren nu föreslagit eller utsträcktes till hela landsförsamlingen jemte det yttrande och förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

In fidem:
W. BROCKMANN.

106. Beredningsutskottets utlåtande angående ifrågasatt ändring i § 7 af gällande förordning angående försäljning af öl och vin.

Kungl. Maj:ts nådiga vilja är att Dess Befallningshafvande i Värmlands län med anledning af Stockholms stadsfullmäktiges bifogade underdåniga framställning afgifver underdånigt utlåtande rörande önskvärdheten och lämpligheten af sådan ändring af 7 § i nådiga förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 juni 1905, att tiden för utskänkingsrättighet, som i nämnda lagrum afses, skall räknas från den 1 oktober i stället för, såsom nu är fallet, för kalenderår.

Stockholm den 16 oktober 1907.

På nådigste befallning:

CARL SWARTZ.

Öfverlämnas till magistraten i Karlstad, som anmodas att med eget och stadsfullmäktiges yttrande i ärendet *före den 15 december 1907* hit inkomma och remissakten därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 26 oktober 1907.

GERH. DYRSSEN.

Axel Schotte.

Res.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas att i ärendet afgifva yttrande före den 1 nästa december och dermed till Magistraten inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 30 Oktober 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 101.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade af Konungens Befallningshafvande i länet infordrats rörande önskvärheten och lämpligheten af sådan ändring af § 7 i Kungl. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 Juni 1905, att tiden för utskänkningsrättighet, som i nämnde lagrum afses, skall räknas från den 1 Oktober i stället för, såsom nu är fallet, för kalenderår, i anledning hvaraf Beredningsutskottet uppå remiss hade att utlåtande afgifva; Och beslöt nu efter fördragning Utskottet hemställa, det Herrar Fullmäktige såsom infordradt yttrande måtte afgifva den förklaringen, att det syntes Herrar Stadsfullmäktige af praktiska skäl önskvärdt och lämpligt, att försäljningsåret började och slutade vid den tid, då hyrd lägenhet till- eller afträdades, samt att Herrar Fullmäktige på den grund ville förorda den ifrågasatta lagändringen.

In fidem:
W. BROCKMANN.

105. Brandstyrelsens framställning om afskrifning å stadens under styrelsens vård stående lösa egendom.

Utdrag af protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 25 Oktober 1907.

§ 1.

Föredrogs inför Styrelsen vederbörande inventeringsmäns berättelse öfver verkställd inventering af stadens brandredskap; och beslöts att till Herrar Stadsfullmäktige öfverlämna berättelsen med förklaring, att Styrelsen icke hade något att erinra mot de föreslagna nedsättningarna och afskrifningarna.

In fidem:
J. P. WENDT.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 102.

I enlighet med hvad vederbörande inventeringsmän föreslagit hade Brandstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige hemställt, att å stadens under Styrelsens vård stående lösa egendom finge afskrifvas tillsammans 772 kr. 26 öre, deröfver Beredningsutskottet hade att yttrande afgifva; Och beslöt nu Utskottet efter fördragning tillstyrka Herrar Fullmäktige att medgifva den föreslagna afskrifningen.

In fidem:
W. BROCKMANN.

98. Herr Ingeniören Nap. Cæsars af Herr Huss såsom motion upptagna framställning om anslag för utarbetandet af en karta öfver staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får undertecknad vördsamt anhålla om ett anslag stort 500 kronor för utarbetandet af en karta öfver Karlstad med närmaste omgifningar, innehållande, i enlighet med äldre kartor, alla i staden tills dato uppförda och under arbete varande byggnader, jemte vatten, planteringar, nya hamnen med jernvägsspår m. m. såsom å uppgjord förslagskarta visas. Å densamma inlägges äfven en karta i mindre skala af Karlstad med kringliggande trakter, såsom Skåre, Alster, Hammarön m. fl.

Originalkartan, som skulle blifva stadens egendom, utföres på tjockt hvitt papper med tusch och fyra färger i storlek 120×160 c. m. — Reproduktionen af densamma, till hvilken jag förbehåller mig rätten, kommer att utföras i fotolithografi och kommer att betinga ett pris, ej öfverstigande 2 kronor.

Karlstad den 7 November 1907.

NAP. CÆSAR.

Upptages såsom egen motion.

R. HUSS.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 November 1907.

§ 9.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Ingeniören Nap. Cæsar uti ingifven framställning, hvilken af Herr Huss upptagits som motion, hemställt om ett anslag af 500 kronor för utarbetandet af en karta öfver staden; Och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva utlåtande.

Enligt Drätselkammarens åsigt vore tiden ännu icke inne för uppgörandet af en sådan karta öfver staden, som i framställningen afsåges. Dels vore nämligen stadsplanen för stadsdelen Klara ännu ej vederbörligen fastställd, hvadan det ej syntes lämpligt att denna stadsplan redan nu inlades å kartan, dels vore flera omregleringar i förstäderna att vänta under de närmaste åren, hvilka i fråga

om dessa delar af staden otvifvelaktigt skulle medföra stora förändringar, och då härtill komme, att förslag vore väckt om ändring af benämningarne å de särskilda stadsdelarne, hvilket förslag ännu ej hunnit slutbehandlas, syntes jämväl denna omständighet tala för, att med uppgörandet af ifrågavarande kartan borde få anstå, så att de nya benämningar å stadsdelarne, som evntuelt blefvo antagna, komme att angifvas å kartan.

I anslutning till hvad Drätselkammaren sålunda anfört beslöt Kammarerna hemställa, att den ifrågavarande framställningen ej måtte för närvarande till någon Herrar Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1907.

§ 116.

För utarbetandet af en karta öfver staden hade Herr Ingenjören Napoleon Cæsar hos Herrar Stadsfullmäktige begärt ett anslag af 500 kr. att på vissa villkor åtnjutas, öfver hvilken framställning, af Herr Huss såsom motion upptagen, Drätselkammaren uppå remiss sig ylltrat och dervid på anförda skäl hemställt om afslag å framställningen, hvarefter nu ärendet föreläge till Utskottets behandling.

Efter föredragning anmärktes gäntemot Kammarernas afstyrkande utlåtande, att redan sedan länge tillbaka behöfvet af en ny karta öfver staden gjort sig gällande och för närvarande vore verkligen trängande, att redan för flere år sedan motion hos Herrar Fullmäktige väckts om utarbetandet af en ny karta öfver staden, men då ansetts böra uppskjutas i afvaktan på de nya stadsdelarnes reglerande, att emellertid nya stadsdelars tillkomst och väntade namnförändringar icke borde få utgöra hinder för en ny kartas utarbete, enär man nog eljest aldrig skulle erhålla någon sådan samt att på nu angifna skäl det gjorda tillbudet borde antagas.

Med anslutning till det anförda beslöt Utskottet hemställa om bifall till framställningen under villkor att kartan före anslaget utbetalande blefve af Drätselkammaren godkänd.

In fidem:
W. BROCKMANN.

107. Landstingets framställning angående hvilka uppoffringar, staden kan vara villig vidkännas för erhållande af ett tekniskt läroverk härstädes.

Till Magistraten i Karlstad.

Sedan länets landsting med öfverlämnande af utdrag af sitt protokoll för den 18 nästlidne september, rörande ifrågasatt inrättande af ett tekniskt elementarläroverk inom länet, hemställt, att Konungens Befallningshafvande måtte från Stadsfullmäktige i Karlstad, Kristinehamn och Filipstad äfvensom Kommunalfullmäktige i Arvika köping infordrade uppgifter, hvilka uppoffringar, särskildt i fråga om anskaffande och bekostande af lokal till skolan, en hvar af nämnda kommuner vore villig underkasta sig, för den händelse ett dylikt läroverk förlades till kommunen, får Konungens Befallningshafvande härigenom anmoda Eder att lämna Stadsfullmäktige här i staden tillfälle att yttra sig i berörda angelägenhet och att med det yttrande, som sålunda må afgifvas, hit inkomma så vidt möjligt i sådan tid, att — på sätt landstinget jämväl ifrågasatt — Konungens Befallningshafvande blir i tillfälle insända yttrandet till Kungl. Maj:t före nästa års riksdag.

Afskrift af ofvananmärkta landstingsprotokoll bifogas denna skrifvelse.

Karlstad i landskansliet den 25 Oktober 1907.

GERH. DYRSSEN.

Axel Schotte.

Res.

Öfverlemnas till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas att i ärendet afgifva yttrande före den 1 nästa December och dermed till Magistraten inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstad rådhus den 30 Oktober 1907.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 27 November 1907.

§ 3.

Uppå remiss hade Drätselkammaren allt afgifva utlåtande i anledning af från Magistraten infordrat yttrande öfver af länets landsting begärd uppgift angående hvilka uppoffringar Karlstad stad vore villig underkasta sig för erhållande af ett tekniskt läroverk i staden.

Drätselkammaren ville härvid framhålla, att Karlstads sparbank samt Uddeholms aktiebolag på sin tid donerat särskilda belopp att användas för åvägabringandet af ett tekniskt läroverk, under det villkor, att läroverket blefve förlagdt till Karlstads stad. Dessa medel, som stode under nämnda sparbanks förvaltning, utgjorde, enligt af Drätselkammaren inhämtade upplysningar, tillhoppa 45,898 kronor 25 öre, därvid ränta å medlen beräknats till den 1 nästa Januari.

Ifrågavarande medel skulle sålunda i första hand kunna tagas i anspråk för ett tekniskt läroverk här i staden.

I fråga om anskaffande af lokal ansåge Drätselkammaren, att den uppoffring borde från stadens sida göras, allt fri tomt upplåtes för läroverket, och hade Drätselkammaren härvid tänkt sig någon lämpligt belägen plats i stadsdelen Klara; men då utredning saknades därom, huru stor tomt som kunde för ändamålet blifva erforderlig, vore Drätselkammaren ej i tillfälle att för närvarande afgifva något bestämdt förslag å den tomtplats, som sålunda skulle af staden för läroverkets behof upplåtas.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 124.

Uppå framställning af länets landsting hade af Konungens Befallningshafvande infordrat Herrar Stadsfullmäktiges yttrande angående hvilka uppoffringar Karlstads stad vore villig vidkännas för erhållande af ett tekniskt läroverk i staden, i hvilket ärende Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande, deri efter föredragning Beredningsutskottet, som jemväl hade att i frågan sig yttra, nu beslöt instämna.

In fidem:
W. BROCKMANN.

108. Frågan om åstadkommande af ett mera verksamt polisskydd särskildt å landsbygden genom en del städers medverkan.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 27 November 1907.

§ 2.

Genom resolution den 23 i denna månad hade Magistraten infordrat Herrar Stadsfullmäktiges yttrande öfver en till Kungl. Civildepartementet afgifven framställning angående vidtagande av vissa anordningar för beredande af ett verksamt polisskydd, särskildt å landsbygden; Och hade nu Drättselkammaren, uppå remiss att i detta ärende afgifva utlåtande.

Den ifrågasatt skrifvelsen innefattade förslag om medverkan från städernas sida till anordnandet af dylikt polisskydd på sådant sätt, att vissa städer genom aftal med staten förbunde sig att ställa till statens förfogande viss del, i förslaget upptagen till 20 å 25 procent, af stadens polisstyrka för att vid förefallande behof inkallas till tjänstgöring för statens räkning utom staden, mot villkor, att för hvarje polisman, som af stad sålunda ställdes till statens förfogande, staden skulle af statsverket erhålla en årlig godtgörelse af 500 kronor; att då sådan polisman inkallades till tjänstgöring för statens räkning, staten öfvertog hans aflöning, som under denna tjänstgöring utginge med det belopp per dag räknadt, som han enligt för staden upprättad stat ägde af staden uppbära, ökad med 50 procent, samt att alla kostnader för manskapets transport till och från tjänstgöringsorterna och underhåll därstädes bestredes af statsverket.

Då den ifrågasatta anordningen icke syntes komma att tillskynda staden någon särskild kostnad eller förlust, fann Drättselkammaren sig ej hafva något att erinra mot, att Herrar Stadsfullmäktige, på de hufvudsakliga villkor, som ofvan angifvits, med staten inginge sådant aftal, som i skrifvelsen omförmäldes.

Som ofvan

In fidem :
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 123.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade infordrats öfver en till Kungl. Civildepartementet ingifven skrifvelse rörande vissa ifrågasatta anordningar till bere-

dande af ett verksamt polisskydd särskildt å landsbygden, i anledning hvaraf Drätselkammaren uppå remiss sig yttrat, hvarefter nu Utskottet hade att utlåtande afgifva.

Efter handlingarnes föredragning ansåg sig Utskottet till en början utfala, att det mål, man genom de ifrågasatta anordningarne sökte vinna, vore synnerligen beaktansvärdt, och Utskottet ville äfven hålla före, att man på föreslagna sättet skulle kunna erhålla det ökade polisskydd, som, efter hvad erfarenheten visat, vore af behovet påkalladt. Tveksamhet kunde endast råda derom, huruvida från städernas sida sedt olägenheter eller förlust kunde väntas uppstå genom ingående af sådana aftal med staten, som föreslagits. Det syntes därför Utskottet, att det varit synnerligen önskvärdt, att Magistraten vid ärendets remitterande till Herrar Stadsfullmäktige till ledning för frågans bedömande beträffande Karlstad lemnat någon utredning om huru en utfästelse af här ifrågavarande art komme att verka i afseende å stadens eget polisväsende äfvenso:n angående sannolika kostnaden för det reservmanskap, som gifvetvis måste anställas i följd af en dylik utfästelse. Då det emellertid af tillgängliga handlingar ville synas, att ett biträdande af hvad som föreslagits icke gerna kunde antagas medföra någon ekonomisk förlust för staden, torde Herrar Fullmäktige förorda bifall dertill under förutsättning att deraf ej enligt Magistratens uppfattning komme att förorsakas olägenheter med hänsyn till stadens eget polisväsende.

In fidem:
W. BROCKMANN.

109. Frågan om ändring i bestämmelserna angående folkskoleväsendet försåvidt vissa städer angår.

Förslag till lag angående folkskoleväsendet i vissa städer.

Med ändring af hvad i andra författningar kan finnas stridande mot här nedan meddelade föreskrifter förordnas som följer:

§ 1.

I stad, där stadsfullmäktige finnas och Konungen på framställning af vederbörande därom förordnat, skola folkskoleundervisningen och dithörande anstalter jämte församlingsbibliotek, hvilka kunna bestå af eller i sig innefatta skolbibliotek,

samt uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, hvilken staden såsom kommun har att genom stadsfullmäktige vårda; skolande i följd häraf kostnaderna för dessa ändamål beslutas och utgöras på sätt om kommunalutskylder är stadgadt.

§ 2.

1. Där denna lag träder i tillämpning, öfvertager staden omedelbart de rättigheter, stadens församling eller, där dessa äro flera, stadens församlingar gemensamt hafva till egendom och medel, som anslagits till eller användas för folkskoleundervisningen och öfriga i § 1 omförmälda ändamål, samt ikläder sig skyldighet att fullgöra de förbindelser i fråga om dessa angelägenheter, för hvilka församlingen eller församlingarna gemensamt häfta.

2. De före nyssnämnda tidpunkt i vederbörlig ordning fattade beslut rörande afönings- och pensionsförhållanden skola äga samma giltighet som om besluten fattats af stadsfullmäktige.

3. Angående dispositioner och testamentsanslag med afseende å de i § 1 omförmälda ändamål, hvilka före angifna tidpunkt blifvit eller därefter blifva ställda under förvaltning af styrelse för folkskolan, gäller hvad särskildt är eller varder stadgadt med den ändring, att skolstyrelse, hvarom nedan sägs, inträder i skolråds ställe.

§ 3.

Folkskoleundervisningen i stad, som i § 1 afses, ordnas enligt en af Konungen utfördad särskild stadga.

§ 4.

Närmaste vården af folkskoleväsendet i stad, där denna lag äger tillämpning, handhafves af en skolstyrelse.

§ 5.

Där ej för särskild stad Konungen annorlunda förordnat, utgöres skolstyrelsen af stadens kyrkoherde eller, där flera kyrkoherdar finnas, af den bland dessa, vederbörande domkapitel utser, samt ett jmnt antal af minst åtta och högst tjugo andra ledamöter, hvilka utses till hälften af stadsfullmäktige och till andra hälften å kyrkostämman med församlingen i staden eller, där kyrkoförsamlingarna äro flera, å gemensam kyrkostämman med dessa.

Stadsfullmäktige bestämman antalet ledamöter i skolstyrelsen, och skola de ledamöter, hvilka väljas af stadsfullmäktige, utses bland stadens vid fullmäktigeval röstberättigade inbyggare, som uppnått tjugofem år, samt de, hvilka väljas å kyrkostämman, bland de å kyrkostämman röstberättigade, som uppnått tjugofem års ålder.

Då domkapitlet utser ledamot i skolstyrelsen, gäller valet för fyra år i sänder.

Val till öfriga ledamöter i skolstyrelsen skola likaledes afse en tid af fyra år, dock att halfva antalet af dessa ledamöter eller, om detta icke är jämnt, det antal, som är närmast under hälften, utträder efter lottning vid slutet af andra året ifrån det denna lag vunnit tillämpning. Afgår vald ledamot under den tid, för hvilken han blifvit utsedd, väljes annan ledamot för den tid, som återstått för den afgångne.

Stadsfullmäktige och kyrkostämman må jämväl, om de så finna erforderligt, hvar för sig utse suppleanter i skolstyrelsen till halfva det antal, som motsvarar de af dem utsedda ledamöterna eller, då antalet af dessa icke är jämnt, till det antal, som är närmast öfver hälften. I afseende å valbarhet till suppleant gäller hvad om ledamot är stadgad. Tjänstgöringstid för suppleant är två år.

Kvinna, som blifvit utsedd till ledamot eller suppleant i skolstyrelsen, äger att när som helst afsäga sig uppdraget.

§ 6.

Skolstyrelsen, som inom sig utser ordförande och vice ordförande för hvarje kalenderår, sammanträder på 'ordförandens kallelse, så ofta han det nödigt finner eller då minst halfva antalet af ledamöterna därom gör framställning.

Ärende må icke företagas till afgörande, därest icke mer än hälften af ledamöternas hela antal är tillstädes, dock att skolstyrelsen äger att åt särskilda inom densamma utsedda delegerade eller nämnder öfverlämna att i enlighet med de föreskrifter, som af skolstyrelsen meddelas, med skolstyrelsens rätt fatta beslut i frågor om beviljande af tjänstledighet åt lärare, om förordnande af vikarier för dessa, i ärenden, som röra tillämpning på enskilda fall af bestämmelser antagna af skolstyrelsen, om åtgärder mot vanartade skolbarn eller tredskande föräldrar och målsmän samt i sådana ärenden af ekonomisk natur, som skolstyrelsen finner vara af den beskaffenhet, att de lämpligen kunna af delegerade eller nämnd afgöras; börande dock, för att delegerades eller nämnds beslut skall vara bindande, minst tre hafva deltagit i beslutet och samtliga tillstädesvarande varit om beslutet ense.

Skolstyrelsen må ock åt särskilda delegerade eller särskild nämnd uppdraga att hafva den vård och förvaltning af församlings- och skolbibliotek, som eljest skulle tillkomma skolstyrelsen.

§ 7.

Vid val till ordförande och vice ordförande i skolstyrelsen samt, där så äskas, vid öfriga val sker omröstning med slutna sedlar, och lotten skiljer mellan dem, som erhållit lika antal röster.

I öfrigt verkställs omröstning öppet, och blifver den mening gällande, hvarom

de flesta förena sig. Äro rösterna för olika meningar lika delade, gäller den mening, som af ordföranden biträds.

§ 8.

Vid skolstyrelsens sammanträden föres protokoll, hvilket skall antingen genast eller sist vid nästa sammanträde justeras; dock kan, särskildt för hvarje gång, uppdragas åt två eller flera af ledamöterna att jämte ordföranden verkställa justeringen.

§ 9.

Skolstyrelsens ordförande ombesörjer med det biträde, som är ställdt till hans förfogande, skolstyrelsens skriftväxling, mottag r alla till skolstyrelsen ställda skrivelser och framställningar samt tillser, att räkenskaperna öfver de medel, som skolstyrelsen omhänderhar, ordentligt föras i enlighet med gifna föreskrifter. Han är ock skyldig vårda skolstyrelsens handlingar samt öfver dem hålla register.

§ 10.

Skolstyrelsen utser för hvarje kalenderår inom eller utom sig en kassaförvaltare.

§ 11.

1. Skolstyrelsen intager med afscende på handhafvandet af densamma tillhörande ärenden till stadsfullmäktige enahanda ställning, som åt de af fullmäktige utsedda förvaltande verk och styrelser, hvar inom sitt område, finnes anvisad.

2. Skolstyrelsen tillsätter och afskedar folkskolelärare äfvensom öfriga lärare vid de under dess förvaltning stående skolor.

3. Beträffande skolstyrelsens åligganden och verksamhet skola, utom föreskrifterna i denna lag, lända till efterrättelse bestämmelserna uti den i § 3 omförmälda stadga samt i tillämpliga delar, hvad som finnes föreskrifvet om skolråd i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 och i andra allmänna författningar.

§ 12.

För Stockholms stad gäller hvad särskilt är stadgad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 19 . .

Från och med det år, då denna lag för någon stad träder i tillämpning, skall

skolstyrelsen hafva den sammansättning, som af denna lag betingas, i följd hvaraf val till ledamöter skola ske före nästföregående årets utgång.

Skolväsendets räkenskaper för sistberörda år granskas enligt förut gällande bestämmelser.

Folkskoleläraretjänst, som är förklarad ledig, då denna lag träder i tillämpning, tillsättes i dittills stadgad ordning.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 November 1907.

§ 2.

Genom resolution den 9 i denna månad hade Magistraten infortrat Herrar Stadsfullmäktiges yttrande öfver ett af särskilda kommitterade den 30 Oktober 1907 afgifvet betänkande med förslag till bestämmelser om folkskoleundervisningen i vissa städer, och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att i detta ärende nu afgifva ullåtande.

Efter föredragning och hållen öfverläggning beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande för sin del tillstyrka de ifrågavarande lagförslagens antagande.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 119.

Herrar Stadsfullmäktiges yttrande hade infordrats, öfver särskilde komitérades förslag till bestämmelser om folkskoleundervisningen i vissa städer, i anledning hvaraf Drätselkammaren uppå remiss sig yttrat, hvarefter nu Beredningsutskottet hade att utlåtande afgifva; Och beslöt efter af handlingarne tagen del Utskottet att i likhet med Drätselkammaren hemställa, det Herrar Fullmäktige ville förorda antagandet af lagförslagen i fråga.

In fidem:
W. BROCKMANN.

**Karlstad
Karlstads-Tidningens Aktiebolag
1907**

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1907.

Den 30 December.

N:o 11.

94. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år för vatten- och aflöpsledningar inom Viken och Qvarnberget.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 30 Okt. 1907.

§ 127.

Sedan Hälsovårdsnämnden redan i slutet af förlidet år och nu senast medels protokollsutdrag af den 21 Juni d. å. fäst Styrelsens uppmärksamhet på de mindre tillfredsställande aflöpsledningsförhållanden, som äro rådande i stadsdelen Viken, hvarest husegarne fingo — kort efter vattenledningens tillkomst — tillstånd att på egen bekostnad utdraga men äfven själfva underhålla såväl vatten- som aflöpsledningar, har Styrelsen, som jämväl insett behovet och nödvändigheten af att något göres från stadens sida för att afhjälpa de anmärkta missförhållandena, hvilka — enligt nämndens uttalande — «kunna medföra sanitära olägenheter af allvarsam art», låtit upprätta plan och kostnadsförslag för aflöpsledningars framdragande till denna stadsdel, men hvilka dock endast beröra den västra delen, enär ett i Vikengatan befintligt hus står hindrande i vägen för ledningarnas fortsättning i denna gata. I samband med dessa ledningars framdragning har Styrelsen vidare ansett det lämpligt, att vattenledningsnätet äfven utsträcker i befintliga gator inom detta område eller, närmare bestämdt, uti Rosenbads- och Orrholmsegatorna.

Slutligen och då ofvannämnda myndighet äfven gjort Styrelsen uppmärksam på liknande förhållanden i stadsdelen Qvarnberget har förslag, men omfattande endast *norra delen* af densamma, med anledning deraf uppgjorts, såsom varande

dels från kostnadssynpunkt sett, och dels på grund af det oreglerade skick, hvori denna stadsdel ännu befinner sig, — det mästa Styrelsen ansett lämpligt att under nuvarande förhållanden förorda. — Detta förslag upptager såväl aflopps- som vattenledningars framdraging i Stor- och Sjötullsgatorna, hvarvid till de förra skulle kombineras för flytande orenlighet särskildt afsedda brunnar i förening med vattenkastare att begagnas av sådana tomt- och gårdsegare, som *icke* — utan alltför stora kostnader — kunna införa ledningar i sina hus.

För utförandet af de i ofvan nämnda förslag intagna arbetena, som beräknats till en kostnad af *kronor 74,600*: —, och som i nästa års stat blifvit upptagna, är det dock nödvändigt, att staden äger den mark, hvaröfver ledningarna vore ämnade att framdragas, och får Styrelsen, med öfverlämnande af detta förslag och på grund af det ofvan anförda, hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om:

- 1:o) det Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta att för nästkommande år bevilja ett anslag af *74,600*: — *kronor* för utförandet af meromnämnda vatten- och afloppsledningar i västra Viken och norra Qvarnberget, samt,
- 2:o) i händelse af bifall dertill, lemna Drätselkammaren i uppdrag att för arbetenas utförande gå i författning om inlösen af erforderlig staden ej tillhörig mark.

In fidem:

J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 6 December 1907.

§ 2.

8. d. Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken hemställt, att Herrar Fullmäktige måtte bevilja ett anslag för nästa år af *74,600* kronor för utförandet af vatten- och afloppsledningar inom stadsdelarne Viken och Kvarnberget i enlighet med vid framställningen fogad plan och kostnadsförslag äfvensom lämna Drätselkammaren i uppdrag att för arbetets utförande gå i författning om inlösen af erforderlig, staden ej tillhörig mark; och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva utlåtande.

De rådande sanitära missförhållanden inom ifrågavarande stadsdelar, hvilka dels af Styrelsen för Vatten- och Gasverken framhållits och dels jämväl förut vore för Drätselkammaren kända, gjorde de nu föreslagna vatten- och afloppsledningarne i hög grad af behovet påkallade.

Vid granskning af den uppgjorda planen för ledningarne hade Drätselkammaren funnit, att den mark i stadsdelen Viken, hvarigenom ledningarne skulle framdragas, ägdes af staden, hvadan någon inlösen af mark här ej vore erforderlig.

Hvad däremot beträffade Kvarnberget vore den för ändamålet erforderliga marken i denna stadsdel under enskild disposition, men då denna mark utgjorde föremål för den emellan staden och åtskilliga jordägare pågående donationsjordsprocessen, vore det för Drätselkammaren förenadt med svårigheter att för närvarande ingå aftal med vederbörande angående denna mark.

Drätselkammaren ansåge fördenskull, att med frågan om ledningarnes framdragande inom Kvarnberget borde anstå, intilldess ofvannämnda rättegång blifvit afgjord.

För att emellertid frågan om ledningarnes framdragande i Viken ej skulle häraf uppehållas hade Drätselkammaren från Vatten- och Gasverken infordrat särskildt kostnadsförslag beträffande denna stadsdel, och inhämtade Kammaren häraf, att de för ledningarne inom Viken beräknade kostnaderna uppginge till 37,270 kronor.

I anslutning till hvad Drätselkammaren sålunda anført beslöt Kammaren hemställa,

dels att frågan om framdragandet af vatten- och afloppsledningar inom stadsdelen Kvarnberget måtte af Herrar Stadsfullmäktige förklaras hvilande, intilldess ofvan omförmälda rättegång blifvit afgjord,

dels ock att Herrar Fullmäktige måtte för dylika ledningars framdragande inom stadsdelen Viken, i enlighet med det af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjorda förslag, anslå härför erforderliga medel, 37,270 kronor.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 125.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken gjort framställning om ett anslag för nästa år af 74,600 kr. att användas för vatten- och afloppsledningar inom Viken och Kvarnberget i enlighet med uppgjort kostnadsförslag.

Häröfver hade Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande, dervid Kam-
maren på anförda grunder hemställt, att med de ifrågasatta ledningsarbetena inom
Qvarnberget måtte få tillsvidare anstå, men deremot förordadt, att Herrar Full-
mäktige måtte bevilja 37,270 kr. för de föreslagna vatten- och afloppsledningarne
inom stadsdelen Viken. Då nu Beredningsutskottet hade att yttrande i detta
ärende afgifva beslöt efter föredragning Utskottet att instämma i hvad Kammaren
hemställt och förordadt.

In fidem :
W. BROCKMANN.

95. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för anskaffande af en retortladdningsapparat.

*Utdrag af protokollet, hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 30 Okt. 1907.*

§ 126.

Väcktes af föreståndaren förslag om att för beskickning af retorterna vid gas-
verket få införa en s. k. retortladdningsapparat, som tack vare de under senaste
åren gjorda konstruktionsförbättringarna kommit till stor användning äfven vid
mindre gasverk, hvarifrån synnerligen gynnsamma resultat förelågo. — Bland de
fördelar, som med denna apparats införande vinnas framhålles särskildt besparingen
i arbetsmanskaf och högre gasutbyte. — Apparaten är afsedd att betjänas af
endast en man och en retortladdning kan af denna utan ansträngning utföras på
c:a 40 sek. emot 3 à 4 min. vid handinmatning. Redan genom denna tidsvinst
vinnes rätt afsevärdt i gasutbyte, men ännu mera derigenom att laddningen i retor-
ten blir jämnare och egår bättre ut. Vid anställda och rätt omfattande profeld-
ningar med och utan apparat vid ett med härvarande gasverk jämförligt — nämli-
gen Linköpings — har i förra fallet ända till 20 kbm. högre gasutbyte per ton
kol erhållits, och då kolförbrukningen här är för nästa år beräknad till 2,100 tons,
inse lätt, att verket härigenom skulle tillskyndas en vinst, som vore lika stor som
hela apparatens anskaffningskostnad. Lägges slutligen härtill den förut nämnda
besparingen i arbetskraft, som skulle göra minst 1 retorteldare à 100 kr. per månad

— åtminstone under 8 månaders tid — öfverflödigt, kunde Styrelsen icke tveka att på de anförda skälen lemna sitt bifall till det sålunda väckta förslaget.

I infordradt anbud uppginge den ifrågavarande apparatens anskaffnings- och uppsättningskostnader till i rundt tal 3,000 kronor, som skulle i 1908 års stat upptagas, och beslöts på samma gång att hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om beviljandet af detta anslagsbelopp för ofvan angifna ändamål.

In fidem:

J. A. WALLMARK.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 November 1907.

§ 6.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken gjort framställning om ett anslag af 3,000 kronor för anskaffande och uppsättande i stadens gasverk af en s. k. retortladdningsapparat, och hade Drätselkammaren, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Efter handlingarnes föredragning beslöt Drätselkammaren, med hänsyn till hvad Gasverksstyrelsen i sin förevarande framställning anført, tillstyrka det begärda anslagets beviljande.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskottet den 13 December 1907.

§ 120.

I likhet med Drätselkammaren, som uppå remiss i ärendet sig yttrat, beslöt nu efter föredragning Beredningsutskottet att tillstyrka bifall till Styrelsens för vatten- och gasverken hos Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för nästa år af 3,000 kr. till anskaffande och uppsättande för gasverket af en retortladdningsapparat,

In fidem:

W. BROCKMANN.

96. Styrelsens för vatten- och gasverken framställning om anslag för nästa år för elektricitetsverkets behof.

Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 30 Okt. 1907.

§ 128.

Da på grund af den jämförelsevis stora användning, som den elektriska kraften hittills fått inom samhället, alla de i primära transformatorstationen ifrån början uppställda transformatorerna beräknas komma att under nästa års lopp tagas i fullt bruk, finnes således icke någon reserv att tillgå i den händelse endast en af dessa maskiner eller driftapparater toge skada, något som med den mest noggranna tillsyn och skötsel lätt kan inträffa. En ny reservmaskin måste då anskaffas, och då det nu icke längre kan anses lämpligt att, sedan kraftbehovet stegrats till det under kommande år beräknade, så små maskintyper, som de redan befintliga, komma till användning, vill Styrelsen föreslå inköp af en transformator af närmast högre typ, nämligen 350 kva., som med instrumentering och reservspolar m. m. uppgår enligt infordrade anbud till c:a 9,000 kronor.

Vidare har det visat sig nödvändigt att — sedan i vattenverket införts elektrisk drifkraft, hvarigenom 2:ne vid elektricitetsverkets anläggning inköpta mindre transformatorer om 50 kva. måst för detta ändamål tagas i bruk — låta anskaffa ytterligare en transformator af större typ att uppställas i kiosken vid Ö:a stationen, enär den der befintliga redan är öfverbelastad. Anskaffnings- m. fl. kostnader för denna maskin har beräknats till i rundt tal 3,500 kronor. —

De nu anförda kostnadssummorna äro att betrakta såsom mycket låga med anledning af det nära nog enastående prisfall å koppar, som under de senaste månaderna egt rum, och som troligen icke på lång tid återkommer, och har Styrelsen på grund af detta sakförhållande ansetts sig böra begagna tillfället, ått äfven genom billiga inköp af kablar låta utföra en del ännu behöfliga utvidgningar af nätet med ty åtföljande transformatorstationer för en kostnad af i rundt tal 17,500 kronor; och slutligen har det ansetts af behovet påkalladt att, i den mån abonnenter å elektrisk ström ökas, låta anskaffa elektriska mätare, hvartill Styrelsen upptagit ett förslagsbelopp af 5,000 kronor. —

På grund af det sålunda anförda beslöts att hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning om att ett anslag af 35,000 kronor mätte till Styrelsens disposition ställas att för ofvan angifna ändamål användas, och skulle detta förslagsanslag i 1908 års inkomst- och utgiftsstat upptagas.

In fidem:

J. A. WALLMARK,

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 November 1907.

§ 7.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om anslag för elektricitetsverkets behof till sammanlagdt belopp af 35,000 kronor, nämligen

1:o) 9,000 kronor för inköp af ytterligare en transformator för den primära transformatorstationen;

2:o) 3,500 kronor för inköp af ytterligare en sekundär transformator att uppställas i kiosken vid Östra stationen;

3:o) 17,500 kronor för anskaffande af kablar i och för utvidgning af kabelnätet, samt

4:o) 5,000 kronor för anskaffande af elektriska mätare.

Då de ifrågasatta nya transformatorerna syntes vara af behovet påkallade samt utvidgningen af kabelnätet äfvensom anskaffandet af elektriska mätare jämväl syntes vara af nöden, beslöt Drätselkammaren, efter handlingarnes föredragning, hemställa, att de begärda anslagen, uppgående till ett sammanlagdt belopp af 35,000 kronor, måtte för ofvan angifna ändamål ställas till Styrelsens för Vatten- och Gasverken förfogande.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 121.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Styrelsen för vatten- och gasverken begärt ett anslag för nästa år af 35,000 kr. för elektricitetsverkets behof till anskaffande af dels ytterligare en transformator för primära transformatorstationer dels ytterligare en sekundär transformator, dels kablar dels ock mätare, öfver hvilken framställning Drätselkammaren uppå remiss afgifvit tillstyrkande utlåtande, hvar efter nu Beredningsutskottet hade att i ärendet sig yttra; Och beslöt efter föredragning Utskottet att i Kammarens utlåtande instämma.

In fidem:

W. BROCKMANN.

97. Hamnstyrelsens framställning om anslag för en hamnservis, för stensättning vid varuskjulet vid gamla hamnen samt för vägen till lastbryggorna vid Tyggårdsviken.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 173.

Företogs till behandling hamnens stat för 1908, och beslöt Hamnstyrelsen härvid att hos Herrar Stadsfullmäktige göra särskild framställning om anslag till följande utgiftsposter.

För skötseln av den nya Temperleykranen erfordras anställandet av en person med kompetens att handhava här förekommande apparater och maskiner. Då man emellertid ännu ej vet, i vilken omfattning kranen kan komma att användas, men det kan antagas, att den ej oavbrutet kommer att vara i gång, så bör kranskötaren även kunna användas för andra arbeten vid yttre hamnen. Styrelsen har därför tänkt sig att ifrågavarande person, åtminstone till en början, skulle under seglationstiden, förutom skötseln av Temperleykranen, utöva tillsyn vid femtontonskranen, sköta den elektriska belysningen och göra tjänst som hamnservis, samt att han under vintern skulle sysselsättas med reparation av hamnens kranar, maskiner m. m. Denna person, som Styrelsen tänkt sig kalla hamnservis, torde böra fast anställas, och kan lämplig sådan erhållas mot en månatlig lön av 110 kr. pr månad.

Hamnstyrelsen får därför hemställa

att Herrar Stadsfullmäktige ville anvisa ett belopp av 1,320 kronor för anställande av en hamnservis till yttre hamnen.

Tid efter annan har till Hamnstyrelsen inkommit klagomål över det skick, vari hamnplanet mellan varuskjulet och kajen befinner sig. Det har därvid framhållits att marken å platsen i fråga, där lossningen av stycke gods försiggår och den livligaste trafik råder, vid rägnig väderlek blir mycket lös, vilket försvårar arbetet för dem, som hava att ombesörja godstransporten till eller från skjulet, varförutom godset ofta nedsmutsas och till och med förorenas. Dessa förhållanden hava redan länge varit för Styrelsen kända, men kostnaden för en tillfredsställande anordnings utförande har synts allt för hög. Till provisoriskt avhjälpande av förnämnda olägenheter har Styrelsen delvis belagt området med plank, men denna anordning bliver i längden rätt dyrbar att underhålla.

De allt oftare återkommande klagomålen påkalla emellertid en ändring i förhållandet, varför Styrelsen låtit uppgöra kostnadsförslag till områdets täckande med tuktad sten, vilket beräknats kosta 5,445 kr. Styrelsen hemställer

att Herrar Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag av 5,445 kr.

Sedan under förliden vinter vid Tyggårdsvikens västra strand uppförts fyra stycken lastbryggor, som under årets seglation tagits i bruk, så har det visat sig att körvägen till och vid dessa bryggor kräver en grundligare istandsättning, enär den numera åter flitig användning är hårt när oftrafikabel. Enligt uppgjort kostnadsförslag, som här bifogas, uppgår kostnaden härför till 4,000 kronor. Och får Hamnstyrelsen anhålla

att Herrar Stadsfullmäktige ville för istandsättande af vägen till lastbryggorna vid Tyggårdsviken bevilja 4,000 kr.

In fidem:

IVAR OLSSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 25 November 1907.

§ 8.

Hos Herrar Stadsfullmäktige hade Hamnstyrelsen gjort framställning om följande anslag, nämligen:

1:o) För anställande af en hamnservis till yttre hamnen 1,320 kronor;

2:o) För stensättning af hamnplanet mellan varuskjulet och kajen enligt uppgjort kostnadsförslag 5,445 kronor, samt

3:o) För istandsättande af vägen till lastbryggorna vid Tyggårdsviken enligt upprättadt kostnadsförslag 4,000 kronor.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att i detta ärende afgifva utlåtande, beslöt, efter handlingarnes föredragning, med hänsyn till hvad Hamnstyrelsen angående behovet af de ifrågasatta anordningarne anført, tillstyrka Herrar Stadsfullmäktige att för de af Hamnstyrelsen angifna ändamål anvisa ett belopp af tillhopa 10,765 kronor att utgå af hamnens medel.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 122.

I ett sammanhang hade Hamnstyrelsen hos Herrar Stadsfullmäktige gjort framställning dels om ett årligt anslag af 1,320 kr. för anställande af en hamnservis för yttre hamnen, dels om ett anslag af 5,445 kr. för stensättning vid varuskjulet vid gamla hamnen dels ock om ett anslag af 4,000 kr. för istandsättande af vägen till lastbryggorna vid Tyggårdsviken.

Häröfver hade uppå remiss Drätselkammaren afgifvit utlåtande samt deivid tillstyrkt att de begärda anslagen måtte beviljas att af hamnens medel utgå; Och beslöt nu Utskottet, som jemväl hade att i ärendet sig yttra, att med Kammaren i dess utlåtande sig förena.

In fidem:
W. BROCKMANN.

110. Fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning af upplupen ränta å Bergerska fonden.

Utdrag af protokollet, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 3 December 1907.

§ 3.

Fattigvårdsstyrelsen, som hade att uppgöra och till Herrar Stadsfullmäktige inkomma med förslag till fördelning af årliga räntan å Bergerska donationsfonden, hade från Stadskamreraren erhållit meddelande, att vid ingången af nästa år funnos för utdelning tillgängliga, dels vid fondens öfverlemnande till Drätselkammaren bekomna räntemedel för år 1906, 122 kronor 68 öre, dels ock räntan å fonden för innevarande år, 150 kronor, hvarpå nu af Styrelsen efter Sysselemannens och tillsyningsmännens hörande uppgjordes förslag till fördelning af å fonden för nästlidet och innevarande år belöpande räntor; skolande förslagen till Herrar Stadsfullmäktige öfverlemnas med förordande af bifall till desamma.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning af 1906 års ränta
å Bergerska fonden.

Enkefru Kristina Stålhammar, Ö. Herrh. 36 b	20: 45
Arbetaren Sven Jonson, Staden 109	20: 45
Gjutaren G. A. Trenk, Herrhagen 217	20: 45
Enkefru Nestå Sodenstierna, Klara 19	20: 45
„ Johanna Dahlgren, Ö. Haga 11	20: 44
Arbetaren A. F. Udd, Herrhagen 250	20: 44
	<hr/>
	Kronor 122: 68

1907 års ränta:

Skomak. Joh. Aug. Björk, Staden 130	25: —
Enkan Sofia Gustafson, Herrhagen 217	25: —
„ Anna Friman, V:a Haga 12 c.	25: —
Enkefru Maria Brynteson, Herrhagen 125	25: —
„ Karolina Svensson, „ 224	25: —
Målaren J. A. Branzell, Viken 6 A	25: —
	<hr/>
	Kronor 150: —

Karlstad den 3 December 1907.

Å Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

RICHARD NYSTRÖM.

W. Brockmann.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 127.

I enlighet med erhållet uppdrag hade Fattigvårdsstyrelsen uppgjort förslag till utdelning af härför tillgängliga räntemedel å Bergerska fonden, deröfver Beredningsutskottet uppå remiss hade att yttrande afgifva; Och beslöt nu efter fördragning Utskottet att hemställa, det Herrar Fullmäktige måtte godkänna de uppgjorda förslagen

In fidem:

W. BROCKMANN.

III. Fattigvårdsstyrelsens förslag angående de personer, som på grund af fattigdom eller sjuklighet böra befrias från mantalspenningars utgörande nästa år.

Utdrag af protokollet, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 3 December 1907.

§ 2.

Tillsyningsmannen Höglind, som i egenskap af Stadsfullmäktiges ombud närvarit vid nyligen afslutade kyrkoskrifningen för staden, ingaf nu af honom uppgjort förslag rörande de personer, som på grund af fattigdom eller sjuklighet borde befrias från mantalspenningars utgörande nästa år, och som Styrelsen ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, beslöt Styrelsen öfverlemna detsamma till Herrar Stadsfullmäktige med förordande af dess godkännande.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 13 December 1907.

§ 126.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver Fattigvårdsstyrelsens förslag rörande de personer, som på grund af fattigdom eller sjuklighet borde befrias från mantalspenningars erläggande nästa år. Och beslöt nu efter af handlingarne tagen del Utskottet att tillstyrka Herrar Fullmäktige att förslaget godkänna och detsamma derefter till Magistraten öfverlemna.

In fidem:
W. BROCKMANN.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäk-
tiges i Karlstad Beredningsutskott den 26 Decem-
ber 1907

§ 129.

Då nu Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i anledning af Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden nästa år samt angående de till grund för detsamma liggande, af de särskilda styrelserna och delegationerna upprättade specialförslagen, företog detta ärende till behandling, genomgick och granskade Utskottet först specialförslagen, dervid dock Drättselkammarrens förslag i sista hand togs till ompröfning, hvarpå generalförslaget och Magistratens yttranden och hemställanden gjordes till föremål för öfverläggning och utlåtande.

Beträffande specialförslagen fann Utskottet anledning till följande erinringar och framställningar.

Hvad Magistraten hemställt till förbättrande af Hamnstyrelsens stat för nästa år ville Utskottet på de skäl, Magistraten anført förorda bifall till liksom till Magistratens förslag, att afsättningar och räntebetalningar till hamnens reparationsfond må tillsvidare upphöra, intilldess hamnens ekonomi medgifver dessa utgifter.

Vid Brandstyrelsens förslag vore att märka, att bland utgifterna upptagits 1,500 kr. för erhållande af en större mekanisk brandstege än den nu befintliga, samt att särskild begäran om anslag härför icke hos Herrar Stadsfullmäktige gjorts, men då utgiften i fråga utan tvifvel vore nödvändig, ville Utskottet förorda dess godkännande utan vidare.

Styrelsen för vatten- och gasverken hade i sin stat beräknat en högre inkomst för gatubelysningen än tillföre och dervid upptagit högre pris för nattlykta än aftonlykta utan att något beslut från Herrar Stadsfullmäktiges sida förelegat. Då emellertid Styrelsen för dessa sina åtgärder framlagt, enligt Utskottets förmenande, fullgiltiga skäl, ville Utskottet hemställa om godkännande af desamma.

För vatten- och aflopsledningar inom Viken och Qvarnberget hade samma Styrelse bland sina utgifter för nästa år upptagit ett belopp af 74,600 kr., om hvars beviljande särskild framställning gjorts till Herrar Fullmäktige, hvilken framställning varit föremål för behandling inom Drättselkammaren och Beredningsutskottet, dervid såväl Kammaren som Utskottet på anförda grunder hemställt, att med de föreslagna vatten- och aflopsledningarne inom Qvarnberget måtte tillsvidare anstå. Visserligen skulle utgifterna för samtliga dessa ledningar täckas genom lån och alltså uttaxeringen pr bevilningskrona ej deraf beröras, men då lånebehovet nästa år skulle komma att, vid Herrar Fullmäktiges bifall till Drättselkammarens och Beredningsutskottets hemställanden i denna sak, minskas med 37,330 kr. och det begärda anslaget komma att utgå med endast 37,270 kr., ville Utskottet hafva här anmärkt detta förhållande.

I Styrelsens stat upptagna utgiftsposten å 1,025 kr. för inhägnande och ordnande af området vid kloakverket hade ej varit föremål för Stadsfullmäktiges

särskilda pröfning, men då utgiften utan tvifvel vore af behovet påkallad ville Utskottet förorda dess godkännande utan vidare.

Hälsövardsnämnden hade i sin stat för nästa år upptagit aflöningen till sin sekreterare till 500 kr. i stället för hittills 300 kr. Den sålunda ifrågasatta löneförhöjningen vore enligt Utskottets förmenande väl befogad och torde af Herrar Fullmäktige godkännas, men hade frågan härom gifvetvis bort särskilt underställas Herrar Fullmäktige.

Så borde naturligtvis äfven skett rörande Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan åtgärd, att i sin stat upptaga stadens årliga anslag till 3,000 kr. i stället för hittills utgående 2,500 kr. men då Herrar Fullmäktige redan för innevarande år beviljat ett tilläggsanslag af 500 kr. samt skolan väl förtjänade det ökade understödet, borde Herrar Fullmäktige, enligt Utskottets uppfattning, ej göra någon ändring i skolstyrelsens statförslag.

Hvad så Drätselkammarens förslag anginge, så vore först att anmärka, att inkomsterna borde ökas med 174 kr. 90 öre, hvarmed spritbolagets vinstmedel öfverstege af Kammaren beräknade 108,000 kr. Vidare hade Kammaren genom spritbolagets vid bolagsstämma fattade beslut att utdela dess reservfond, 25,000 kr., att från bolaget påräkna ytterligare 12,500 kr., alltså för Kammaren en ökad inkomst af tillsammans 12,674 kr. 90 öre, hvarifrån dock måste afräknas en ökning med 633 kr. 75 öre i af Kammaren till 5,400 kr. beräknade afsättningen för nykterhetssakens främjande, hvadan Kammarens ökade inkomst för allmänna behof vore 12,041 kr. 15 öre. Genom särskildt beslut hade Herrar Fullmäktige minskat det af Kammaren begärda anslaget. 106,730 kr. 10 öre, för gatuarbeten nästa år med 26,730 kr. 10 öre, hvadan således den af Magistraten till 365,961 kr. 25 öre beräknade bristen att genom uttaxering pr bevillningskrona fyllas egentligen icke uppginge till mer 327,190 kr.

Då emellertid Magistraten föreslagit, att utgiften för anskaffningen af den af Styrelsen för vatten- och gasverken begärda retortladdningsapparaten skulle täckas medelst lån, men Utskottet icke kunde finna, att denna utgift vore af sådan beskaffenhet, att dess bestridande borde på dylikt sätt ske, utan Utskottet fasthellre ville hemställa, att kostnadsbeloppet uttaxerades, måste förberörde brist ökas till 330,190 kronor. Till erhållande af detta inkomstbelopp erfordrades emellertid endast en uttaxering af $3^{829}/1000$ kr. pr bevillningskrona i st. f. af Magistraten föreslagna $4^{244}/1000$ kr. Uttaxeringen pr bevillningskrona för såväl kommunen som kyrkan och skolan skulle alltså kunna inskränkas till 5 kr. 59 öre emot af Magistraten föreslagna 6 kr. Då emellertid Magistraten i sitt generalförslag ej upptagit mer än 14,000 kr. till Stadsfullmäktiges disposition för oförutsedda behof, men detta belopp alldeles gifvet vore för lågt, ville Utskottet hemställa att uttaxeringen för kommunens behof ökades, så att den gemensamma uttaxeringen pr bevillningskrona bestämdes till kr. 5,75 och beloppet till Stadsfullmäktiges disposition för oförutsedda utgifter höjdes till 27,796 kr.

Magistraten hade beräknat stadens lånebehof nästa år till 753,681 kr. 43 öre att genom tillfälliga lån tillsvidare täckas. Af hvad Utskottet ofvan anført och

hemställt framginge emellertid, att lånebehovet borde minskas med dels de 3,000 kronor, som begärts för retortladdningsapparaten, och hvilka af Utskottet till uttaxering föreslagits, dels ock de 37,330 kr., som beräknats för vatten- och afloppsledningar inom stadsdelen Qvarnberget, angående hvilka ledningsarbeten hemstälts, att desamma icke nu måtte komma till utförande. Lånebehovet nästa år uppginge alltså i verkligheten ej till mer än 713,351 kr. 43 öre; Och torde Drätselkammaren bemyndigas att nästa år upptaga tillfälliga lån till detta belopp.

Af Drätselkammarens beräkning öfver inkomster och utgifter under innevarande års sista kvartal liksom af Magistratens yttrande vid generalförslaget hade Beredningsutskottet funnit att af senast upplånade medel 45,000 kr. reserverats för kajbyggnaden utanför stadshotellet. Tydligen hade Drätselkammaren ej ansett sig kunna på annat sätt disponera detta belopp, enär vid begäran om senaste amorteringslånets upptagande angifvits, att sagde belopp skulle så användas, men då kostnaden för berörde kajbyggnad redan guldits medelst en del af köpeskillingen för stadshotellet, samt för öfrigt staden genom kajens utförande tillskyndats och än vidare kommer att tillskyndas inkomster genom tomtförsäljningar, beslöt Utskottet hemställa att Herrar Fullmäktige måtte bestämma, att förenämnde 45,000 kr. skola reserveras för framtida jordförvärf.

I anledning af de öfverskridanden af beviljade anslag, som, enligt hvad Drätselkammaren och Magistraten påvisat, Styrelsen för vatten- och gasverken gjort, hade Magistraten föreslagit, att Herrar Fullmäktige ville, sedan Styrelsen afgifvit yttrande i saken, ingå i pröfning af ifrågavarande medels användning samt fatta det beslut, hvartill omständigheterna kunde föranleda; Och beslöt Utskottet förorda bifall härtill.

Slutligen ville Utskottet hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte godkänna generalförslaget jemte Magistratens dervid gjorda framställningar med de ändringar och tillägg, Utskottet ofvan förordat.

In fidem:

W. BROCKMANN:

Karlstads Tidnings Aktieförteckning

Karlstads Tidnings Aktieförteckning

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

<p style="text-align: center;">Karlstad Karlstads-Tidningens Aktieförteckning 1907</p>

104. Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden för nästa år.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed till vederbörlig pröfning öfverlämna upprättadt inkomst- och utgiftsförslag för staden för år 1908 och därvid bifoga de af Drätselkammaren och öfriga delegationer hit ingifna specialförslag, med ledning af hvilka generalförslaget uppgjorts.

Med afscende å de särskilda specialförslagen uppmärksammas följande.

Drätselkammarens förslag.

I sin beräkning af inkomster och utgifter för innevarande års sista kvartal har Drätselkammaren upptagit en brist för året af Kr. 253,000: —, uppkommen dels genom bestridande af kostnader för en del i beräkningen specificerade byggnader och andra arbeten till ett belopp af Kr. 183,805: —, dels genom anslag till diverse ändamål under året Kr. 29,240: — och återstoden cirka Kr. 40,000: —, därigenom att beräknade inkomster ej influtit, nämligen Kr. 10,000: — för egendomen Hertzöga, Kr. 16,755: 76 för tomtförsäljningen och Kr. 15,000: — uttaxerade medel.

Jämlikt Kungl. Brefven den 10 Juni 1904, den 27 Oktober 1905 och den 26 April 1907 har Drätselkammaren under året upptagit ett 40-årigt amorteringslån å Kr. 2,650,000: —. För dessa medels disposition i enlighet med de Kungl. Brefven är redogjort af stadskamreraren i en särskild här bilagd tablå. Därpå framgår, att af de upplånta medlen Kr. 150,000: — enligt ursprungliga beslutet användts till betalning af köpeskillingen för egendomen Sandbäcken, ehuru enligt Stadsfullmäktiges senare beslut medel härtill skolat tagas af köpesumman för stadshotellet. Motsvarande andel af denna köpesumma har i stället användts till täckande af utgifter för vattenverkets anläggningar, hvartill enligt Drätselkammarens uppgift under hänvisning till en bifogad tablå skulle under årens löpp hos Drätselkammaren utlagits utöfver beviljade och beräknade anslag omkring Kr. 146,000: —.

Magistraten har icke varit i tillfälle att närmare pröfva denna uppgifts riktighet och anser därför icke lämpligt att i frågans nuvarande läge draga några slutsatser, utan får allenast föreslå, att, sedan styrelsen för vatten- och gasverken fått afgifva yttrande i saken, herrar Stadsfullmäktige ville ingå i pröfning af ifrågavarande medels användning och i frågan fatta det beslut, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

På 1908 års stat läser denna fråga under inga förhållanden böra öfva någon inverkan, då det här gäller medel, som redan disponerats och enligt Drätselkammarens uppgift för sådana ändamål, hvartill eljest upplåning kunnat äga rum.

Af obligationslånet beräknas som ännu odisponerade dels för enligt Kungl Brefven afsedda ändamål

till expropriation af Sanna	160,000:—
till varmbadhuset	50,000:—
dels för kajen vid stadshotellet, hvilken af andra medel betalats, afsedda	45,000:—
	<hr/>
	Kr. 195,000:—

Drätselkammarens statförslag för 1908, emot hvilket Magistraten intet har att erinra, slutar med en brist å Kr. 952,157:79, hvaraf Drätselkammaren föreslår till upplåning Kr. 618,800:— nämligen för

byggnader vid Klaraborg	236,000:—
utvidgning af elektriska kabelnätet samt för elektrisk ström till Hagaborg	32,500:—
skolhusbyggnad å Herrhagen	80,000:—
saluhallen	141,000:—
brandstationen	84,500:—
gasledning i Åttkants- m. fl. gator	11,800:—
vatten- och afloppsledning i Kungs- m. fl. gator	11,000:—
upprensning af prämkanelen	12,000:—
terassering af hamnplanet	10,000:—
	<hr/>
	Kr. 618,800:—

Magistraten tillstyrker, att detta belopp upplånas.

Återstår en brist att annorledes täcka af Kr. 333,357:79.

Härtill kan i främsta rummet påräknas

gasverkets vinst	21,624: 36
elektricitetsverkets vinst	8,460: 78
äfvensom tolagsersättningsmedel hvilka senare Magistraten föreslår att, så långt de förslå, användas till gäldande af annuiteter å stadens fonderade lån	30,430:—
	<hr/>
	Kr. 60,515:14

Efter dessa afdrag blir sålunda det belopp Drätselkammaren nästa år behöfver och som bör genom uttaxering fyllas Kr. 272,842: 65.

I staten för innevarande år utgjorde motsvarande belopp Kr. 121,208: 47.

Den hetydande ökningen, omkring 150,000 kronor, är föranledd dels af här oifvan angifven brist i innevarande års stat, hvartill medel icke lämpligen böra upplånas, cirka 69,000: —
dels af ökade skuldräntor cirka 50,000: —
och ökade utgifter för gatuarbeten cirka 40,000: —

Kr. 159,000: —

Hamnstyrelsens förslag

slular med en brist af Kr. 39,735: 19, ehuru hamnuppbördens stigit till Kr. 65,000: —.

Hamnstyrelsen har uppgjort en tablå öfver utgifter och inkomster till och med 1920, hvarmed styrelsen vill visa, att inga utsikter finnas att hamnen någonsin skall kunna ens förränta sin skuld, om den principen fortfarande följes, att hamnens ulgifter skola täckas af hamnens medel, och föreslår därför, att till fyllande af bristen i hamnens stater framdeles tills vidare må uttaxeras det belopp, hvartill stadsandelen för hvarje år beräknas.

En sådan utväg anser Magistraten endast i yttersta nödfall böra ifrågasättas. Men efter Magistratens mening föreligger ej ett sådant fall här.

Tablån, som den är uppgjord, visar icke såsom Hamnstyrelsen synes antaga, att amortering af hamnens skuld kan börja först år 1920. Under rubriken räntor äro nämligen upptagna annuiteter, som innefatta både ränta och amortering. För öfrigt synes äfven räntan å den del af skulden, som icke utgör obligationslån, nog högt beräknad. Någon ändring till det bättre torde härutinnan vara att räkna med. Men Magistraten vill dessutom föreslå, att Hamnstyrelsens kalkyl på ett annat ganska enkelt sätt förbättras.

Hamnens reparationsfond, beräknad att den 31 December 1907 utgöra Kr. 81,334: 93 är utlånad till hamnen och för dess behof använd. I staten för 1908 upptages bland hamnens utgifter Kr. 4,066: 74 såsom ränta å denna skuld, likasom dylik ränta äfven varit beräknad för innevarande år. Att då hamnens inkomster icke förslå till betäckande af dess utgifter, utan brist uppstår, vidhålla traditionen att öka denna brist med rän'an å hamnens skuld till en dess egen sparade fond, synes Magistraten alldeles ohållbart, då den egentliga innebörden däraf blir, att, som nu plägar ske, man lånar penningar för att betala ränta å en hamnens skuld till sig sjelf eller att, som Hamnstyrelsen föreslår, man skulle uttaxera medel för att täcka denna ränteskuld.

Magistraten föreslår därför, att Hamnstyrelsen tills vidare och, intill dess

hamnen lämnar öfverskott, befrias från erläggande af ränta för dess skuld till sin reparationsfond och att detta får anses gälla från innevarande års början. Häraf skulle följa, att ränteposten Kr. 4,066:74 utgår ur 1908 års utgifter och att motsvarande räntepost för i år Kr. 3,787:02 icke utbetalas, utan i stället får öka ingående behållningen till 1908.

Enahanda förhållande äger rum med den traditionella afsättningen till hamnens reparationsfond. Denna afsättning grundar sig på Kungl. Brevet den 25 Februari 1859, hvilket i afskrift bifogas. Afsättningen är, såsom däraf framgår, en hamnens rättighet, icke en dess skyldighet. Att under sådana omständigheter vidhålla den årliga afsättningen till en hamnens reparationsfond, då inga medel i verkligheten finnas att afsätta, utan medel därtill skola antingen upplånas eller uttaxeras, finner Magistraten icke längre kunna försvaras, sedan uppmärksamheten blifvit därå fäst.

Magistraten föreslår därför i detta afseende, att tills vidare och intill dess hamnen lämnar öfverskott, afsättning till hamnens reparationsfond må upphöra och att detta må gälla äfven innevarande år. Ur staten för 1908 bör sålunda utgå den föreslagna afsättningen till reparationsfonden 5,200 kronor, och den beräknade afsättningen för innevarande år 4,400 kronor bör ej håller göras, utan behållningen till 1908 ökas med samma belopp.

Genom bifall till Magistratens förslag i dessa hänseenden inträder en afsevärd förbättring i kalkylen öfver hamnens inkomster och utgifter äfven för framtiden, och äfven häruti ser Magistraten en anledning att icke för närvarande bifalla Hamnstyrelsens förslag om uttaxering för hamnens behof.

Hamnstyrelsens stat för 1908 visar en brist af Kr. 39,735:19. Med iakttagande af Magistratens ändringsförslag, hvarigenom ingående behållningen ökas från Kr. 500:— till Kr. 8,687:02 och utgifterna minskas med Kr. 9,266:74, nedsättes bristen till Kr. 22,281:43, hvilka medel torde af Drätselkammaren upplånas och Hamnstyrelsen tillhandahållas.

Fattigvårdsstyrelsens

stat utvisar en brist af Kr. 82,412:— (mot Kr. 75,142 i år) och föranleder ej erinran från Magistratens sida.

Enahanda är förhållandet med

Brandstyrelsens förslag

som upptager en brist af Kr. 37,173:— (mot Kr. 32,162; — i år).

Gasverket

beräknas gifva en behållning för 1908 af Kr. 21,624: 36, som af Magistraten räknats Drätselkammaren till godo.

I förslaget är upplagen en retortladdningsapparat för 3,000 kronor till anskaffning med lånta medel.

Magistraten har emot förslaget till inkomst- och utgiftsstat för gasverket intet att erinra.

För

Vattenverket

är beräknad en upplåning af Kr. 74,600: — för anläggning af afloppsledning för Östra Viken jämte vatten- och afloppsledning för norra Kvarnberget.

Härförutom upptar förslaget, hvaremot Magistraten icke har något att erinra, en brist af Kr. 18,323: 57 (mot Kr. 19,179: 69 i år).

Elektricitetsverkets

rörelse beräknas gifva ett öfverskott af Kr. 8,460: 78, af Magistraten fördt Drätselkammaren till godo.

För anskaffning af reservmaskineri, utvidgning af kabelnätet med mera afses Kr. 35,000: —, som torde böra upplånas.

Verkets inkomst- och utgiftsstat ger ej anledning till erinran.

Magistraten har håller ingen anmärkning att göra mot nedannämnda utgifts- och inkomstförslag, nämligen

Hälsovårdsnämndens,

upptagande en brist af Kr. 15,890: — (mot Kr. 15,200: — i år).

Trädgårdsstyrelsens

med en brist af Kr. 2,800: — (mot Kr. 13,506: 09 i år).

Elementarläroverkets för flickor,

som, med beräkning af stadens ordinarie anslag Kr. 4,500: —, redan infördt bland Drätselkammarens utgifter, beräknas gå jämnt ihop.

Tekniska afton- och söndagsskolans,

som likaledes räknas gå jämnt ihop med beräkning af 3,000 kronors anslag från staden, hvaraf 2,500 kronor äro bland Drätselkammarens utgifter upptagna; samt

Arbetsförmedlingsanstaltens

med en brist af Kr. 3,500: — (mot Kr. 2,600: — i år).

Från styrelsen för Mariebergsskogen

har intet utgifts- och inkomstförslag inkommit.

För Magistratens oförutsedda utgifter i polisärenden

upptagas som vanligt 300 kronor.

För Herrar Stadsfullmäktiges oförutsedda utgifter

föreslår Magistraten ett välbehöfligt anslag af Kr. 14,000: —.

I enlighet härmed har Magistraten uppgjort följande

Generalförslag

öfver

Inkomster och utgifter för Karlstads stad

under år 1908.

Inkomster:

1:o) Möjlig behållning från 1907 hos

a) Drätselkammaren	163: 73
b) Hamnstyrelsen	8,687: 02
c) Fattigvårdsstyrelsen	100: —
d) Gasverket	16,800: —
e) Vattenverket	2,700: —
f) Elektricitetsverket	6,000: —
g) Hälsovårdsnämnden	50: —
h) Trädgårdstyrelsen	315: —

34,815: 75

2:o) För kommunala behof beviljade anslag, som förfalla till uppbörd 1908:

a) Drätselkammaren	19,613: 66	
b) Hamnstyrelsen.....	34,531: 85	
c) Fattigvårdsstyrelsen.....	150: —	
d) Brandstyrelsen	520: —	
e) Gasverket	25,580: —	
f) Vattenverket	500: —	
g) Trädgårdsstyrelsen	2,000: —	
h) Elementarläroverket för flickor	4,500: —	
i) Tekniska afton- och söndagsskolan	2,500: —	
k) Arbetsförmedlingsanstalten	2,846: 33	92,741: 84

3:o) Inkomster, som på annan grund beräknas komma staden till goda under 1908:

a) Drätselkammaren	367,657: 27	
D:o tolagsersättning	30,430: —	
b) Hamnstyrelsen	68,879: 20	
c) Fattigvårdsstyrelsen	4,500: —	
d) Brandstyrelsen.....	750: —	
e) Gasverket	81,800: —	
f) Vattenverket	49,700: —	
g) Elektricitetsverket	86,750: —	
h) Hälsovårdsnämnden	710: —	
i) Trädgårdsstyrelsen	1,710: —	
k) Elementarläroverket för flickor	26,350: —	
l) Tekniska afton- och söndagsskolan	2,450: —	721,686: 47

4:o) Hvad, som ytterligare erfordras under 1908:

a) Drätselkammaren ..	952,157: 79	
hvarifrån afgå tolagsersättning	30,430: —	
gasverkets vinst.....	21,624: 36	
elektricitetsverkets d:o	8,460: 78	60,515: 14
		891,642: 65
b) Hamnstyrelsen.....	22,281: 43	
c) Fattigvårdsstyrelsen.....	82,412: —	
d) Brandstyrelsen.....	37,173: —	
e) Gasverket	3,000: —	
f) Vattenverket.....	92,923: 57	
g) Elektricitetsverket	35,000: —	
h) Hälsovårdsnämnden	15,890: —	
i) Trädgårdsstyrelsen	2,800: —	
k) Tekniska afton- och söndagsskolan.....	500: —	

l) Arbetsförmedlingsanstalten	900: --	
m) Magistratens anslag till oförrutsedda utgifter i polisärenden.....	300: --	
n) Herrar Stadsfullmäktiges oförrutsedda utgifter.	14,000: --	1,198,822: 65
		<u>Summa Kronor 2,048,066: 71</u>

Utgifter:

1:o) Skulder som förfalla till betalning år 1908:

a) Drätselkammaren	947,736: 22	
b) Hamnstyrelsen	38,781: 85	
c) Gasverket	12,683: 14	
d) Vattenverket	38,593: 57	
e) Elektricitetsverket	17,128: 22	1,054,923: --

2:o) Redan beslutade utgifter för 1908:

a) Drätselkammaren	235,223: 13	
b) Hamnstyrelsen	65,512: 65	
c) Fattigvårdsstyrelsen	9,662: --	
d) Brandstyrelsen	35,343: --	
e) Gasverket	80,012: 50	
f) Vattenverket	23,655: --	
g) Elektricitetsverket	63,296: --	
h) Hälsovårdsnämnden	14,243: 59	
i) Trädgårdsstyrelsen	6,825: ---	
k) Elementarläroverket för flickor	30,850: --	
l) Tekniska afton- och söndagsskolan	5,450: --	
m) Arbetsförmedlingsanstalten	2,846: 33	572,919: 20

3:o) Utgifter, som ytterligare påkallas under 1908:

a) Drätselkammaren	146,633: 10	
b) Hamnstyrelsen	29,085: --	
c) Fattigvårdsstyrelsen	74,500: --	
d) Brandstyrelsen	2,500: --	
e) Gasverket	11,860: --	
f) Vattenverket	82,975: --	
g) Elektricitetsverket	38,365: --	
h) Hälsovårdsnämnden	2,406: 41	
i) Arbetsförmedlingsanstalten	900: --	389,224: 51

4:o) Förslagsanslag att användas till diverse utgifter och oförutsedda behof:

a) Drätselkammaren	10,000: —	
b) Hamnstyrelsen	1,000: —	
c) Fattigvårdsstyrelsen	3,000: —	
d) Brandstyrelsen	600: —	
e) Gasverket	1,000: —	
f) Vattenverket	600: —	
g) Elektricitetsverket	500: —	
h) Magistratens anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden	300: —	
i) Herrar Stadsfullmäktiges oförutsedda utgifter .	14,000: —	31,000: --
		<u>Summa Kronor 2,048,066: 71</u>

För täckande af den brist å Kr. 1,198,822: 65 som staten sålunda utvisar, är redan föreslagen upplåning dels af i Drätselkammarens stat upptagna

.....	618,800: —
dels för hamnens behof	22,281: 43
dels för gasverkets behof ..	3,000: —
dels för vattenverkets behof	74,600: —
dels för elektricitetsverkets behof	35,000: —
	<u>Kr. 753,681: 43</u>

Återstå Kr. 445,141: 22.

Härtill finnes i främsta rummet att tillgå den uttaxering, som enligt den af Kungl. Maj:t den 24 Maj 1877 fastställda öfverenskommelse angående kommunalutskylders utgörande här i staden utgår med bestämda belopp.

Därvid får till en början Magistraten i hufvudsaklig anslutning till dess förslidet år föreslagna och af Herrar Stadsfullmäktige godkända grunder för bidrag till eldsläckningsväsendet, hemställa, att, med undantag af statens järnvägsbyggnader, statens öfriga fastigheter, hvilka, fria från bevillning, endast äro skyldiga deltaga i kostnaderna för stadens eldsläckningsväsende, måtte påföras afgift till det belopp, som vid hela denna kostnads fördelning efter taxeringsvärdet å all såväl bevillningspliktig som bevillningsfri fastighet utom jordbruksfastighet, å ifrågavarande statens fastigheter finnes belöpa, äfvensom att kostnaderna för eldsläckningsväsendet beräknas sålunda:

Reparationer och brandstodsavgift för spruthusen, kostnad för brand-	
syner m. m.	200: --
Skorstensfejarens aflöning	11,500: —
Brandmästarens aflöning	1,250: —
Brandchefens och v. brandchefens aflöning ...	2,000: —
Aflöning för skötsel af brandtelegrafan och nyanskaffning	600: —

Stads sergeants halfva aflöning	1,075: —
Korporalens aflöning	600: —
Brandsoldaternas halfva aflöning	5,067: 50
Reservsoldaternas » »	250: —
Maskinisternas aflöning	200: —
Kokerskans halfva aflöning	112: 50
Kostnaden för reservmanskapets öfningar .. .	500: —
Hälften af hyran för brandstation	1,543: 75
Kostnaden för 3 bästar i brandstation	1,350: —
Hälften i kostnaden för brandsoldaternas olycksfallsförsäkring .. .	94: 62
D:o i kostnaden för manskapets mathållning	2,671: 50
D:o i kostnaden för ved, koks, gas och telefon i brandstation ..	972: 75
Manskapets kostpenningar för 1908 års sista kvartal	1,365: —
Nyanskaffning af kaserninventarier	800: —
Hästkötarens halfva aflöning	360: —
Underhåll af brandredskapen och inköp af ny sådan	2,300: —
Hälften i vattenafgiften å station	75: —
D:o i oförutsedda utgifter	300: —
D:o i tvätt och skurning å station	100: —
D:o i underhåll af kaserninventarier	100: —
D:o i kostnaden för manskapets beklädnad	1,080: —
D:o i medikamenter och sjukvård	38: —
Kostnaden för rullan öfver allmänna brandkåren	135: —
Brandstodspremier	61: 75
5 % ränta å kostnaden för nya brandstationen, beräknad till Kr.	
149,500: —,	
Kr. 7,475, $\frac{1}{4}$ däraf som hyra för sista kvartalet	1,868: 75
	Kr. 38,571: 12

Enligt ofvan åberopade öfverenskommelse skulle sålunda följande uttaxering finnas att tillgå nämligen:

a) Afgift för mantalsskrifne personer, hvilken innevarande år utgått med	15,584: 75
b) Grundskatt af bevillningsfri fast egendom, ej tillhörig staten (med undantag af lasaretsfastigheten) med ett taxeringsvärde af Kr. 2,573,100: — efter 2 kr. per 1,000 kr. af taxeringsvärdet .. .	5,146: 20
c) Grundskatt för bevillningspliktig jordbruksfastighet med taxeringsvärde af Kr. 760,100: — efter Kr. 4,50 per 1,000 kr. af taxeringsvärdet	3,420: 45
d) Grundskatt för annan bevillningspliktig fastighet med taxeringsvärde af Kr. 24,100,000: — efter Kr. 2,25 pr 1,000 kr. af taxeringsvärdet	54,225: —
e) Statens fastigheters med taxeringsvärde af Kr. 585,300: —, andel i	

kostnaderna för brandväsendet, Kr. 38,571: 12, fördelade å all
fastighet utom jord, med taxeringsvärde af Kr. 28,095,600: — 803: 57
Kr. 79,179: 97

Då från den del af bristen, hvarför uttaxering skall ske, Kr. 445,141: 22
drages ofvanstående belopp. 79,179: 97

Återstå Kronor 365,961: 25

att uttaxeras enligt allmänna bevillningen till staten.

Summan af förenämnda bevillning enligt årets taxeringslängder utgör Kr. 36,226: 78; Och föreslår Magistraten för den skull till täckande häraf en uttaxering af Kr. 4,244 för hvarje krona bevillning af fast egendom och af inkomst. Uttaxeringen för kommunen blir därigenom ökad från föregående år med omkring 56 öre per bevillningskrona.

Utgifterna för kyrkan och skolan hafva stigit från Kr. 122,613: 43 i år till Kr. 151,357: 87 nästa år; Och erfordras för dem en uttaxering af Kr. 1,736 per bevillningskrona eller ungefär 36 öre mindre än föregående år. Debiteringen häraf torde ske gemensamt med kommunens uttaxering, på sätt förut skett.

Uppbörderna torde böra som förut fördelas på tre uppbördsstämor.

Innan Magistraten avslutar denna skrifvelse, ser sig Magistraten nödsakad att uttrycka sitt bekymmer öfver såväl den hastiga ökningen i uttaxeringen för kommunens behof som den betydande skuldökning staden åsamkar sig. För nästa år har en upplåning måst föreslås af Kr. 750,000 omedelbart efter det stora obligationslånets upptagande i år och härutöfver förestå, som känt är, stora utgifter för ändamål, som icke kunna afvisas.

Så mycket mera bjudande synes då vara för alla och en hvar, som sysslar med stadens angelägenheter, att under rådande förhållanden icke ställa högre anslagskraf på kommunens kassa än som pröfvas oundgängligt, och särskildt för Herrar Stadsfullmäktige att noga skilja mellan hvad som måste nu göras och hvad som kan uppskjutas.

Karlstads rådhus den 30 November 1907.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 Oktober 1907.

§ 7.

Sedan Herrar Ordföranden och vice Ordföranden genomgått och granskat af stadskamreraren uppgjort förslag till utgifts- och inkomststat för Kammaren för nästa år, så tog nu Kammaren detta förslag under ompröfning samt beslöt godkänna detsamma; Och skulle förslaget, som slutade å en brist af 333,357 kronor 79 öre att genom uttaxering eller annorledes fyllas, med tillhörande handlingar till Magistraten öfverlämnas.

Till Drätselkammaren från kyrkostämman inkommen utgifts- och inkomststat för kyrkan, skolan samt barnavårdsnämnden skulle samtidigt jämväl till Magistraten öfverlämnas.

Som ofvan

In fidem.

IVAN FR. REGNER.

Förslag till Inkomst- och Utgiftsstat

för

Karlstads Drätselkammare år 1908.

Inkomster:

1:o) Behållning från år 1907.....		163: 73
2:o) För kommunala behof beviljade anslag som förfalla till uppbörd nästa år:		
Stadens andel uti afgifterna för detaljhandel med bränvin	950: —	
Stadens andel af hamnens och kanalens inkomster:		
20 % af bruttoinkomsterna	13,000: —	
Tullfrihetsersättning	132: 66	
Arrende för stadens laxfiske	1,050: —	
» » » lakfiske	281: —	
Torgplatsafgifter	100: —	
Bötesandelar	100: —	
Hundskatt.....	2,000: —	
Vexelposter	2,000: —	
		19,613: 66
3:o) Inkomster som på annan grund beräknas böra under nästa år staden tillgodokomma:		
Arrende för åtskilliga staden tillhöriga lägenheter	9,671: 30	
Arrende för magasin- och andra platser	132: —	
Hyror af åtskilliga staden tillhöriga hus	30,842: 50	
Hyra af flickskolan.....	4,500: —	45,145: 80
Ränta å medel i bankinrättning	10,000: —	
» » obligationer m. m.	1,700: —	11,700: —
Till hamnens och kanalens reparationsfond ingående 10 % af årets nettointrader.	5,200: —	
5 % af de till hamnstyrelsen ingående platshyror....	100: —	

Hamnen och kanalen:

1 års ränta å skuld till reparationsfonden kr. 81,334: 92 å 5 %	4,066: 74	
1 års ränta och amortering å fonderad skuld 690,000 kronor (1907 års lån)	37,496: 77	
1 års ränta å förskott af drätselverket kr. 25,701: 70 å 6 %	<u>1,285: 08</u>	42,848: 59

Gasverket:

1 års ränta och amortering å fonderad skuld 155,000 kronor (1907 års lån)	8,423: 19	
1 års ränta å förskott af drätselverket kr. 85,199: 05 å 5 %	4,259: 95	
bidrag till stadsbokhållarens aflöning ...	<u>800: —</u>	13,483: 14

Vattenverket:

1 års ränta och amortering å 1888 års lån	6,316: 25	
1 » » » » å äldre förskott	3,070: 97	
1 » » » » å fonderad skuld 453,000 kronor (1907 års lån)	24,617: 45	
1 års ränta å förskott af Drätselverket kr. 91,778: 01 å 5 %	4,588: 90	
bidrag till stadsbokhållarens aflöning ...	<u>200: —</u>	38,793: 57

Elektricitetsverket:

1 års ränta och amortering å fonderad skuld 283,500 kronor (1907 års lån)	15,406: 28	
1 års ränta å förskott af Drätselverket kr. 34,438: 87 å 5 %	1,721: 94	
bidrag till stadsbokhållarens aflöning ...	<u>500: —</u>	17,628: 22

Skolrådet:

1 års ränta och amortering å fonderad skuld 300,000 kronor (1907 års lån)	16,302: 95	
1 års ränta å förskotterade 80,000 kronor	<u>4,400: —</u>	20,702: 95
Vinet af Karlstads brännvinsförsäljningsbolag	108,000: —	
Inkomst af fruntimmersbadhuset	150: —	
» » kabinettet	200: —	
Resterande kommunalutskylder	9,000: —	
Minskning i stadens utgifter för diverse arbeten genom stadens egna körkarlar och hästar	4,705: —	
Genom försäljning af tomter beräknas ingå	<u>50,000: —</u>	367,657: 27

4:o) **Hvad som ytterligere erfordras under år 1908:**

Genom upplåning anskaffas for återbetaling af lån, som upptagits for skolbusbyggnaden å Herrhagen.....	80,000: —		
Saluhallen.....	141,000: —		
Brandstation.....	84,500: —		
Utvidgning och omändring af byggnaderna vid Klaraborg	236,000: —		
Utvidgning af elektriska kabelnätet samt for elektrisk ström till Hagaborg...	32,500: —		
Gasledningar i Åttkants- m. fl. gator ...	11,800: —		
Vatten- och afløpsledningar i Kungs- m. fl. gator.....	11,000: —		
Upprensning af pråmkanalen	12,000: —		
Terrassering af hamnplanen	10,000: —	618,800: —	
Till uttaxering och täckande annorledes upptagas	333,357: 79	952,157: 79	

Kronor 1,339,592: 45

Utgifter:

1:o) **Räntor och afbetalningar å lån:**

Annuitet å stadens fonderade lån af år 1888	6,316: 25		
» » » » 1896	32,716: 27		
» » » » 1902	60,281: 15		
» » » » 1907	144,250: —		
« » skuld till stadshypoteket	1,161 14	244,724: 81	
Ränta å Fahlgrenska fonden	1,000: —		
» Eneströmska fonden	7,500: —		
» Lagerlöfska fonden	5,000: —		
» Mellqvistska fonden for slöjd ..	500: —		
» » » for studier	500: —		
» diverse fonder	4,902: 81	19,402: 81	
Återbetaling af det under 1907 upptagna tillfälliga lån (253,000—10,000 for Hertzöga)	243,000: —		
1 års ränta derå å 6 %	14,580: —		
Återbetaling af lån, som under år 1908 kommer att upptagas for fullbordandet af brandstation... 57,620			
» saluhallen. ... 125,000			
» utvidgningsarbeten vid Klaraborg	231,000	413,620: —	
1/2 års ränta derå å 6 %	12,408: 60	683,608: 60	947,736: 22

2:o) **Utgifter som redan äro beslutade:**

Löner och arvoden till stadens ämbets-
och tjänstemän samt betjante:

Borgmästaren, lön 7,000, tjpr 2,000	9,000: —
1:e Rådmanen, lön 2,500, tjpr 1,200	3,700: —
2:e » ålderstillägg	500: —
3:e » lön 2,400, tjpr 1,000	3,400: —
1:ste Stadsläkaren, lön	4,000: —
2:e Stadsläkaren, lön	2,000: —
Stadskamreraren, lön	4,000: —
Stadsbokhållaren, lön	2,000: —
Kronuppbörds-kassören, lön	2,000: —
Stadsfogden, lön 1,500, tjpr 1,000	2,500: —
Stadsbyggmästaren lön 2,500, tjpr 2,000	4,500: —
Stadsfullm:s och beredn-utskottets sekre- terare	2,000: —
Drätselkammarens sekreterare	1,400: —
Skorstensfejaren, beräknad lön 10,500, ål- derstillägg 1,000	11,500: —
Byggnadsnämndens sekreterare	400: —
T. f. vägmästaren	200: —
Järndragareåldermannen	50: —
Arbetsförmän: 1 å 2,100, 2 å 1,500, 1 å 1,200	6,300: —
Drätselkammarens vaktmästare	300: —
Ersättning till stadsbyggmästaren för rit- materialier	200: —
Exekutionsvaktmästarne	1,000: —
Revisionsarvoden	300: —
ombud vid mantalsskrifningen	100: —
Arvode för upprättande af uppbördsbok » » » » stat, sam- mandrag öfver räkenskaperna	225: — 100: —
Stadsfiskalen, lön 1,500, tjpr 1,000	2,500: —
Polisintendenten	1,500: —
1 öfverkonstapel	1,875: —
1 » 	1,739: 59
1 » 	1,614: 59
1 » 	1,589: 59
1 konstapel	1,600: —
2 » å 1,339: 59	2,679: 18
1 konstapel	1,266: 70
2 konstaplar å 1,225	2,450: —

59,750: —

1,925: —

1 konstapel	1,214: 59	
2 konstaplar à 1,100	2,200: —	
1 extra konstapel för Hagaborg	600: —	
Beklädnadsersättning för 13 konstaplar à 150	1,950: —	
Beklädnadsersättning till 1 extra konstapel	90: —	
Olycksfallsförsäkringspremier	112: 12	24,981: 36
Pensioner till:		
f. stadsbyggmäst. C. F. Andersson	2,000: —	
f. vaktmästaren Sven Andersson	150: —	
f. lykttändaren C. F. Zetterström	300: —	
f. stadsarbetaren A. O:son Norberg	300: —	
f. borgmästaren A. Waldenströms enka	500: —	
f. sysslomannen John Ericssons enka	300: —	3,550: —
Fångars vård och underhåll	175: —	
Skrifmaterialier, bokbinderiarbet. och annonser	3,000: —	
Tryckning af stadsfullmäktiges handlingar	2,000: —	
Bränsle och lyse	2,500: —	
Utskylder	8,000: —	
Ersättning till Karlstads landsförsaml. för minskad inkomst af kommunalafgifter	2,590: 18	10,590: 18
Diverse omkostnader:		
Brandförsäkringsafgifter	900: —	
Ersättning för skötsel af stadens ur	210: —	
Tidningsprenumeration	38: —	
Vattenförbrukning	443: —	
Årsafgifter för 10 telefoner med 4 biledningar	600: —	
Städning i rådhuset och polisvaktkontoret	900: —	
Inköp af »Tidskrift för Sveriges städer»	32: —	3,123: —
Renhållning af torg och allmänna platser		2,970: —
Skötsel af afstjälpningsplatserna		500: —
Allmänna trädplanteringen		2,000: —
Allmänna lyshållningen		21,180: —
Anslag till:		
Tekniska afton- och söndagsskolan	2,500: —	
Barnkrubban i staden	1,300: —	
» i östra stadsdelarne	1,000: —	
Föreläsningar för arbetare	500: —	
Flickskolan	4,500: —	
Värmlands fornminnesförening	500: —	

Herrbadhuset	200: —		
Arbetsstugan	1,000: —		
Skolofskolonier	500: —		
Föreningen Mjölkdroppen	1,000: —		
Hyresersättning till rektor vid allmänna läroverket	1,400: —	14,400: —	
Kostnader för brandväsendet utöfver brandstyrelsens förslag ..		200: —	
Bidrag till registrerade sjukkassor		950: —	
Ersättning till ledamöterna i bevillningsberedningen ..		525: —	
Till hamnens och kanalens reparationsfond afsättes 10 % af nettointraderna ränta å fonden	5,200: — 4,066: 74		9,266: 74
Stallet:			
Afföning till 3:ne körkarlar	2,700: —		
1/2-ten i afföningen i en hästkötare	360: —		
1/2-ten i beklädnad, hyra och ved till desamme	170: —		
underhåll af 3:ne hästar ..	1,350: —		
1/2-ten i ersättning för hästarnes sjukvård försäkringspremier, reparationer m. m. ...	25: — 100: —		4,705: —
Fraktkostnader för tobak		3,800: —	
Kostnader för kabinettet		600: —	
Kostnader för klapphuset, renhållning ..	300: —		
» » » pumpens drift	500: —	800: —	
Olycksfallsersättningar		300: —	
Ersättning till Vattenverket:			
för vatten till vattenkastare samt isning af desamma	4,200: —		
för underhåll af brandposter	1,000: —		
för tillsyn å gatubrunnar	500: —	5,700: —	
Afsättning till nykterhetssakens befrämjande: 5 % af vinstmedlen från spritbolaget		5,400: —	
Outtagna anslag till:			
Gasverket	3,300: —		
Vattenverket	500: —		
Hamnen	34,531: 85		
Anordnande af tuberkuloshem	12,000: —	50,331: 85	235,223: 13
3:o) Utgifter som ytterligare påkallas:			
Gatuarbeten i staden	30,587: —		
» Klara	2,600: —		

Gatuarbeten i Viken och å Kvarnberget	6,475: 50	
» i Haga och Herrhagen ...	<u>67,067: 60</u>	106,730: 10
Väg- och brounderhåll.....		9,393: —
Underhåll af byggnader		8,510: —
Afkertuing af utskylder.....		15,000: —
Inköp af en brandspruta.....		6,000: —
Anslag till spårvägekomitén		<u>1,000: —</u>
		146,633: 10
4:o) Ett förslagsbelopp att användas till diverse utgifter och oföretsedda behof.....		<u>10,000: —</u>
		Kronor 1,339,592: 45

Karlstad den 29 Oktober 1907.

Karlstads Drätselkammare:
KARL ARRHENIUS.

G. Enander.

Jämlikt nådiga breffen den 10 Juni 1904, den 27 Okt. 1905 och den 26 April 1907 upptages genom obligationslån ett belopp	2,650,000: —	
hvarifrån afgå de till bestridande genom köpeskillingen för Stadshotellet beslutade utgifter för hotellkajen ...	45,000: —	
Härjämte skall af lånet framdeles utgå dels expropriationsersättningar för Sannaegendomarne upptagna till .	100,000: --	
och dels anslag till Varmbadhuset . . .	50,000: --	195,000: —
	Återstå	2,455,000: —
hvaraf intill denna dag utgifvits ...	1,450,000: —	1,005,000: —
Brist att till största delen genom upplåning fyllas kr,	252,836: 27	
som afrundas till		253,000: —
Förenämnda brist har uppkommit dels genom utgifter, som Drätselkammaren, enligt Herrar Stadsfullmäktiges särskilda beslut, under året haft och beräknas komma att bestrida för, bland annat:		
Skolhusbyggnaden å Herrhagen	80,000: —	
Saluhallen	16,000: --	
Brandstationen	26,880: --	
Utvidgning och ändring vid Klaraborg ..	5,000: —	
» af elektriska kabelnätet och elektrisk ström till Hagaborg .	32,500. —	
Gasledning i Åttkants- m. fl. gator ...	8,500: —	
Vatten- och aflöpsledningar i Kungsgatan m. fl.	11,000: —	
Upprensning af prämkanalerna	2,000: —	
Terrassering af hamnplanen	1,925: —	183.805: —
Anslag till nya gatulyktor	3,800: —	
» aflöpsledning för dagvatten i Kungsgatan	4,800: —	
Anslag till anordnande af tuberkulohem	4,000: --	
» inledning af elektriskt ljus i rådhuset	3,110: —	
Anslag till skolor	2,250: —	
» anskaffning af möbler	1,000: —	
Till expropriationskostnader	3,000: —	
Anslag till komiteer och div. ändamål ..	7,700: —	29,240: —
Dels ock därigenom att i staten beräknade inkomster ej influtit, nämligen: af köpeskillingen för Hertzöga	10,000: --	

Af köpeskillingen för tomter.....	16,755: 76	
Af uttaxerade medel.....	15,000: —	41,755: 76
		<u>224,800: 76</u>
		Kronor 1,788,067: 98

Utgifter:

Aföningar till stadens ämbets- och tjänstemän samt betjänte.....	23,847: —	
Pensioner ..	912: 50	
Ersättning till stadsbyggmäst. för ritmaterialier	100: —	
Olycksfallspremier för poliskåren	112: 12	
Städning i rådhuset och polisvaktkontoret sept.—dec.	300: —	25.271: 62
Återbetalning af tillfälliga lån i Wermlands Enskilda Bank	281,500: —	
D:o af skuld å löpande räkning N:o 2.....	200,000: —	
D:o » » » N:o 3.....	415,000: —	
Den 31 december 1907 derå upplupna räntor.....	66,457: 34	962,957: 34
Amortering och 1/2 års ränta å 1888 års lån.	4,330: —	
» » ränta å 1902 års lån.....	60,281: 15	
» » till stadshypoteket.....	580: 57	65,191: 72
Ränta å nedan nämnda fonder:		
Setterbergiska fonden	500: —	
Fahlgrenska	500: —	
Lagerlöfska	2,500: —	
Eneströmska	6,350: —	
Föreningsdagens stip.-fond	104: 40	
Göthbergiska fonden	1,500: —	
Badhusfonden.....	3,522: 51	
Mæchels gåfva	100: —	
L. Clarholms fond.....	375: —	
Fahlgrens fond för stipendier	208: 30	
Amicitiafonden.....	53 50	15,713: 71
Skuld till diverse fonder.....		447,109: 07
Gasverket	14,000: —	
Elektricitetsverket	6,500: —	
Vattenverket.....	8,000: —	
Fattigvårdsstyrelsen	18,092: —	
Fattigvårdsstyrelsen för renhållning.....	2,700: —	
Trädgårdsstyrelsen	5,506: 09	
Brandkåren.....	4,942, —	
Skolrådet.....	18,469: 16	

Skolrådet för skolhusbyggnaden	32,842: 77	
Kyrkorådet	6,744: 27	
Oförutsedda utgifter i polisärenden	100: —	
Gaturregeringsfonden	31,829: 89	
Väg- och brounderhåll	1,811: 08	
Underhåll af byggnader	5,835: 94	
Fångars vård och underhåll	92: 10	
Bränsle och lyse	1,300: —	
Fraktkostnader för tobak	1,380: 54	
Skrifmaterialier m. m.	1,200: —	
Trycksaker	600: —	
Anslag till barnkrubban	650: —	
» Värmlands fornminnesfören ..	250: —	
» herrbadhuset	200: —	1,100, —
Afstjälpningsplatserna	68: —	
Kabinettet	100: —	
Klapphuset	100: —	
Stallet	2,615: —	
Nykterhetssakens främjande	1,650: —	
Varnbadhuset	40,000: —	
Arbetsförmedlingsanstalten ..	650: —	
Diverse omkostnader	931: 95	
Oförutsedda utgifter	3,600: —	
Omkostnader för 1907 års lån	1,800: —	
Förskotter till presterskapet	1,600: —	
Hälsovårdsnämnden	4,200: —	220,360: 79
Saluhallen	16,000: —	
Brandstationen	13,440: —	
Utvidgning och ändring af byggn. vid Klaraborg ...	5,000: —	
Tuberkulohemmet	4,000: —	
Tuberkuloskomtén	500: —	
Lekplatserna ..	1,000: —	
Järnvägsundersökningen Karlstad—Gillberga	1,000: —	
Komitén för utredning ang. slakthusfrågan	1,000: —	
Inledning af elektriskt ljus i rådhuset	3,110: —	
Kostnaden för expropriation af mark till kasernom- rådet	3,000: —	
Förhöjning i lärarinnornas vid flickskolan löner	1,750: —	
Tekniska afton- och söndagsskolan, fyllnadsanslag för 1907	500: —	

Anskaffning af möbler till 1:e och 3:e rådmännens tjänsterum	1,000. —	51,300: —
Behållning till 1908.....		163: 73
		<hr/>
		Kronor 1,788,067: 98

Karlstads Stadskamrerarekontor den 28 Oktober 1907.

G. ENANDER.

Tolagersättningen.

1907.			
Brandförsäkringsafgifter	859:	12	
Magasinshyror	1,525:	—	Balans från 1906
Utskylder	195:	02	4,318: 28
Vattenpumpning	200:	—	Tolagsmedel för 1:a kv.
Inredning af transitomagasin	2,125:	—	10,205: 76
Hamnafgifter för tobak	400:	—	» 2:a »
Hyra för tullhusbyggnaderna	2,650:	—	» 3:e »
Reparationer	82:	85	» 4:e » förslagsvis 9,000: —
Inledning af gas i tullkammaren	389:	27	Nederlagshyra
Diverse utgifter	140:	50	46: 43
Annuiteter å stadens län	32,260:	39	
	<u>8,560:</u>	<u>76</u>	
	Kronor 40,821:	15	Kronor 40,821 15

1908			
Brandförsäkringsafgifter	450:	—	
Magasinshyror	1,525:	—	Tolagsmedel, förslagsvis
Hyror för tullhusbyggnaderna	2,650:	—	36,000: —
Utskylder	195:	—	
Reparationer	200:	—	
Hamnafgifter för tobak	400:	—	
Diverse utgifter	150:	—	
Antaglig behållning d. 31/12 1908	5,570:	—	
	<u>30,430:</u>	<u>—</u>	
	Kronor 36,000:	—	Kronor 36,000: —

Karlstads Stadskamrerarekontor den 28 Oktober 1907.

G. ENANDER.

Under Drätselkammarens vård stående fonder den 31 December 1907.

	Fondens be- lopp den 31/12 1907		Innestående hos Drät- selkammaren		Utlånade eller på annat sätt placerade		
Carl IX:s minnesstod	19,181	56	19,181	56			
Föreningsdagens stipendiefond ..	2,331	77	2,331	77			
C. A. Fahlgrens ..	5,931	28			5,931	28	Oblig. och i Sparbank I Sparbank.
Amicitiafonden	1,282	50			1,282	50	
Mellqvistska fonden för studier .	10,500	—	10,500	—			
» » » slöjd ...	11,053	13	11,053	13			
Setterbergska fonden	10,000	—	10,000	—			
C. A. Fahlgrens donationsfond .	25,000	—	25,000	—			
Hj. Lagerlöfs donationsfond ...	95,947	35	95,947	35			
Eneströmska fonden	161,589	70	161,589	70			
C. F. Göthbergs skolpremiefond	30,000	—			30,000	—	Obligationer.
Flickskolans nyb. och rep.-fond .	10,971	14	10,971	14			
Hamnens reparationsfond	81,334	93			81,334	93	Lån t. Hamnstyrelsen
» förskottsmedel	23,229	44	23,229	44			
Brandkårens kassa	1,493	51	1,493	51			
Pastorsboställets tiodelada	315	—	315	—			
Badhusfonden	48,447	22	48,447	22			
Mæchels gåfva	2,000	—	2,000	—			
Konstutställningsfonden	1,111	95	1,111	95			
L. Clarholms fond	10,000	—	10,000	—			
Bergerska fonden	3,272	68	3,272	68			
Kronor	554,993	16	436,444	45	118,548	71	
Karlstads Telefonförening	151	40	151	40			
Byggnadsnämndens anslag	1,513	22	1,513	22			
Materialinköp	9,000	—	9,000	—			
Summa Kronor	565,657	78	447,109	07	118,548	71	

Karlstads Stadskamrerarekontor den 28 Oktober 1907.

G. ENANDER.

OSCAR etc. — — — — —

Vår ynnest etc. — — — — — Sedan VI, den 5 November sistlidne år, i Nåder fastställt alternativet N:o 1 med tillhörande kostnadsförslag i den af Distrikt-Chefen Major Lilljehöök upprättade plan för anläggning af en hamnbassin invid staden Carlstad och en kanal med tillräckliga dimensioner derifrån till stadens nuvarande hamn vid Kanikenäset — — — — —

Tillika hafva VI härmed velat i nåder förklara staden Carlstad berättigad att, sedan hamn- och kanalbyggnaden blivit färdig, få, enligt den taxa, som, eller det förslag dertill blifvit af vederbörande ingifvet, kan varda i nåder fastställd, uppbära afgifter för hamnens begagnande; dock att nedsättning i dessa afgifter ovilkorligen kommer att äga rum så snart af den redogörelse för hamn-afgifterna, som hvart femte år bör till Vår Befallningshafvande i länet aflemnas, befinnes att, sedan Tio procent af inkomstbeloppet blifvit till bildande af reparationsfond afsatte och afdrag skett ej mindre af det belopp, som för de årliga ränte- och kapitalinbetalningarne å lånet erfordras, än äfven af kostnaderna för hamn- och kanalbyggnadens vidmakthållande jemte tillsynen derå, den återstående behållna årsinkomsten öfverstiger sex procent af de utaf staden utöfver låneunderstödet till företagens verkställande tillskjutna medel; hvarom det skall åligga Vår Befallningshafvande i länet att till OSS då inkomma med anmälan samt dervid, efter vederbörandes hörande, tillika föreslå den nedsättning i taxan, som må anses lämplig.

Meddelande Eder detta till svar och underdåniga efterrättelse i hvad på Eder beror, samt till vederbörandes förståndigande och återställande Eder härhos det insända kontraktet jemte dertill hörande handlingar, utom säkerhetsförbindelsen, befalle VI Eder etc.

Stockholms Slott den 25 Februari 1859.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom.

CARL.

Ludv. Almqvist.

— — — — —
Vidimeras

ex officio:
O. I. ÅBERG.

Vidimeras
ex officio:
K. J. LINDHOLM.

P. M.

rörande användningen af det under år 1907 upptagna fonderade lån.

Lån till skolrådet	300,000: —	
› hamnen	690,000: —	
› gasverket	155,000: —	
› vattenverket	453,000: —	
› elektricitetsverket	283,500: —	1,881,500: —
Inköp af Tallåsen	50,000: —	
› Sandbäcken	6,000: —	
› en äga vid Sjötullsborg	8,000: —	
› gamla lasarettet	275,000: —	
› Sandbäcken	150,000: —	
Lösen för exproprierad jord	59,520: 92	
Bidrag till Kronan för köp i Sanna	10,000: —	558,520: 92
Låneomkostnader		14,979: 08
Reserverade:		
Till gäldande af exproprierad jord i Sanna	100,000: —	
Till fullbordande af nytt varmbadhus	50,000: —	150,000: —
Till disposition	45,000: —	195,000: —
	<u> </u>	<u> </u>
		S:ma Kronor 2,650,000: —

Karlstads Stadskamrerekontor den 27 November 1907.

G. ENANDER.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 27 November 1907.

§ 1.

S. D. Vid af Drätselkammaren företagen granskning angående storleken af det belopp, som utaf det senast beslutade obligationslånet för närvarande återstode oanvänt, hade befunnits, att nämnda lån tagits i anspråk jämväl till bestridande af utgiften för inköpet af egendomen Sandbäcken, 150,000 kronor, hvilken utgift enligt Herrar Stadsfullmäktiges beslut skolat gäldas af den för stadshotellet bekomna köpeskillingen, samt att af lånet sålunda återstode ett belopp, som med motsvarande summa understege hvad i detta afseende beräknats.

I anledning häraf hade Drätselkammaren låtit genom hamnkassören Iwar Olsson verkställa en utredning angående nämnda förhållande, och hade af denna utredning framgått följande.

Till bestridande af utgifter för vattenverkets behof hade Drätselkammaren under åren 1902—1907, på rekvisition af nämnda verk, utbetalat ett sammanlagdt belopp, uppgående i rundt tal till 146,000 kronor utöfver hvad till vattenverket blifvit under samma år af Herrar Fullmäktige anslaget

Då verkets ifrågavarande medelsrekvisitioner ej innefattat någon uppgift på de särskilda anslag, å hvilka de rekvirerade medlen skulle afföras, samt anslagen i vissa fall afsett arbeten, hvilkas utförande kräft en tid af flera år, hade dessa omständigheter gjort det för Drätselkammaren omöjligt att granska de gjorda uttagens öfverensstämmelse med anslagsbeloppen.

Emellertid hade i följd häraf den för stadshotellet bekomna köpeskillingen åtgått till bestridande af de utgifter för vattenverket, hvarmed anslagen till verket sålunda öfverskridits, och hade detta åter medfört, att köpesumman för egendomen Sandbäcken måst, såsom ock ursprungligen varit afsedt, bestridas af det beslutade obligationslånet.

Då af den i ärendet gjorda utredningen jämväl framgår, att de omförmälda öfverskjutande utgifterna för vattenverket varit af sådan art, att de bort af upplånade medel gäldas, beslöt Drätselkammaren hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige måtte godkänna hvad af Drätselkammaren sålunda åtgjorts.

I sammanhang härmed fann Drätselkammaren nödigt föreskrifva att de rekvisitioner af medel, som af kommunala delegationer gjordes hos Drätselkammaren, hädanefter alltid skulle innehålla bestämd uppgift å det eller de anslag, som skulle påföras de rekvirerade beloppen.

Som ofvan,

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Jämförelse mellan en del beräknade och verkliga utgifter vid Karlstads Vattenverk för åren 1902—1907, för sistnämnda år enligt beräkning.

I följande kalkyl har, enär den i staterna för respektive år till bestridande av utgifter för drift och ordinarié omkostnader beräknade bristen fyllts genom uttaxering, till jämförelse upptagits endast beviljade extra anslagsäskanden. Dessa hava för ifrågavarande tidsperiod utgått med följande belopp:

År 1902	för ledningar i Herrhagen m. m.	374,000: —
” 1903	” lazarettsledningen	15,950: —
” 1905	” vattenkastare å torget	300: —
” 1906	” vattenfilter	40,000: —
	elektromotorpumpar	20,000: —
	strandskoning	3,670: —
År 1907	” ledningar i V:a Kanalgatan	11,500: —
		<hr/>
		Kronor 465,420: —

I räkenskaperna äga förenämnda anslagsbelopp följande motsvarigheter:
Ledningar i Herrhagen m. m.

Vikenledningen	2,917: 17	
Silbrunnen	4,162: 27	
Lågreservoaren	19,789: 27	
Avlagringsbassängen	5,948: 76	
Pumpbrunnar	7,308: 30	
Regleringsbrunnen	3,782: 91	
Föreningsbrunnen	449: 40	
Vattentornets höjning	24,436: 97	
Herrhagens vattenledning	200,133: 23	
D:o avloppsledning	187,238: 17	
Ledningar i präumkanalen	8,041: 99	
Nya pumpstationen	44,821: 77	
Servisledningar	8,361: 44	
	<hr/>	517,391: 65
Lazarettsledningen		14,813: 75
Vattenkastare å torget		171: 80
Vattenfilter jämte stängsel		38,541: 63

Elektromotorpumpar	21,780: 89
Ledningar i V:a Kanalgatan	14,259: 19
Strandskoning	3,415: 92
Vattenkastare vid Våxnäs	1,060: 09
	<hr/>
	Kronor 611,434: 92

Vattenverket skulle sålunda utöver beviljade extra anslag hava använt i runt tal 146,000 kr. I förenämnda utgiftsposter ligga emellertid delvis räntor, till vilkas bestridande anslag i staterna beviljats, vadan det belopp, varmed anslag överskridits, vilket icke utan en ingående detaljgranskning av även de i staterna beräknade utgifterna kan exakt bestämmas, i verkligheten ej uppgår till det förenämnda. Då emellertid en flyktig jämförelse mellan i staterna beräknade utgifter och verkliga givit vid handen att anvisade belopp överskridits samt att arbeten — även före ifrågavarande tidsperiod — utförts utan att anslag därtill alltid funnits, såsom t. ex. servisledningar, vilka vid 1902 års början voro bokförda för 12,155 kr. 17 öre, så måste det belopp, som Karlstads Vattenverk använt utöver anslag vara högst betydande. Då dessutom såväl Gasverket som Elektricitetsverket överskridit anslag, varom i anscende till den knappa tiden utredning ej hunnit göras, så torde summan av de belopp, som använts utöver anvisade medel icke komma att understiga den påvisade skilnaden vid förestående jämförelse.

Karlstad den 27 November 1907.

IWAR OLSSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen
i Karlstad den 29 Oktober 1907.*

§ 176.

Beslöt Hamnstyrelsen för sin del antaga och till Magistraten överlämna det förslag till inkomsts- och utgiftsstat för år 1908, som är detta protokoll bilagt.

Till belysning av en del poster och äskanden ville Styrelsen erinra och anföra följande.

Angående inkomsterna.

Utav de för år 1907 beviljade anslagen hava 34,531 kr. 85 öre beräknats komma till användning först under 1908, varför detta belopp i staten upptagits, dels bland inkomsterna såsom fordran av Drätselverket, och dels bland utgifterna såsom redan beslutat anslag.

Hamnuppboriden, som för innevarande år beräknats uppgå till 65,000 kr., är i staten upptagen till enahanda belopp, eller 10,000 kr. mera än i innevarande års stat.

Övriga beräknade inkomster äro ungefär enahanda som förut.

Angående utgifterna.

Vidkommande först räntorna, vari även ingår ett års annuitet å hamnens andel i 1907 års obligationslån 690,000 kronor, så hava dessa beräknats till 42,848 kr. 59 öre, eller i runt tal 8,000 kr. mera än föregående år.

Bland redan beslutade utgifter förekommer stadsandelen och avsättning till reparationsfonden, tillsammans kr. 18,200: —, vilken summa med nära 3,000 kr. översliger den i 1907 års stat beräknade.

Utgående löner hava ej påkallat annan ändring än att slussvaktarens lön har ansetts böra ökas med 200 kr. och hamnservisens med 120 kr.

Övriga ordinarie utgifter visa tillsammans en ökning mot föregående år med 510 kr.

De under III a) förekommande utgifternas för underhåll uppgå till 13,025 kronor, eller jämt 8,000 kr. mera än förut. De poster, som huvudsakligast bidragit till ökningen äro: Underhåll av muddringsmaterialen 3,000 kr.; reparation av Kalfholmsdammen 2,400 kr.; stenslänten vid vedtorget 700 kr.; kajen vid varuskjulet 600 kr. och körbanan på Kanikenäsbanken 500 kr., allt nödiga utgifter.

Den under III b) förekommande posten å 500 kr. till diverse utgifter är avsedd att användas för en del smärre utgifter såsom prickhållning, pejlingar, porto, telegram, annonser m. m. Sådana utgifter hava hittills avförts på anslaget till oförutsedda utgifter, men, då dessa regelbundet återkommande kostnader i allmänhet varit på förhand kända, så har det ansetts oegentligt att de bestritts med anslaget till oförutsedda, liksom ock att det varit olämpligt att på så sätt minska detta ofta allt för knappt tilltagna anslag. Övriga härunder förekommande poster torde ej påkalla särskild motivering.

Rörande de under III c) upptagna anslagsäskandena, så äro härutinnan till Herrar Stadsfullmäktige gjorda särskilda framställningar.

Därest nu föreslagna utgiftsstat, slutande på 143,646 kr. 24 öre, godkännes, kommer, enär inkomsterna inclusive fordran av Drätselverket för oanvända anslag belöpa sig till 103,911 kr. 05 öre, att uppstå en brist av 39,735 kr. 19 öre. Då hamnens skuld vid innevarande års slut beräknats till 797,036: 63 så skulle den med tillägg av förenämnda brist 39,735: 19

vid 1908 års slut belöpa sig på kr. 836,771: 82

Vid statens uppgörande hava en del underhålls- och andra arbeten för en kostnad av 39,000 kr. icke upptagits, emedan Styrelsen ansett att därmed kunnat tills vidare anstå, men återkomma de framdeles och påkalla utförande. Om i staten för 1909 upptagas dessa 39,000: —
och räntorna för samma år uppgå till 44,834: —
stadsandelen till 15,000: —
avsättning till reparationsfonden till 6,000: —
samt administrations- och ordinarie underhållskostnader samt oför-
utsedda utgifter till 36,000: —
så blir 1909 års stats utgifter Kr. 140,834: —

och om inkomsterna, med hänsyn till statsbanespårets framdragande
till yttre hamnen, kunna beräknas uppgå till 75,000; —
så uppstår en brist i 1909 års stat av Kr. 65,834: —

vadan skulden den 1 Januari 1910 skulle uppgå till 902,605 kr. 82 öre.

Rörande möjlighet för hamnen att kunna förränta och amortera denna skuld har Styrelsen låtit uppgöra följande utredning och beräkning.

Hamnuppbörden uppgick för följande år i runda tal till:

år 1898	kr. 28,200
” 1899	” 33,300
” 1900	” 35,100
” 1901	” 30,400
” 1902	” 30,800
” 1903	” 38,400
” 1904	” 43,900
” 1905	” 49,000
” 1906	” 60,100 samt för
” 1907 enl. beräkning	” 65,000

Under denna tioårsperiod har uppbörden i genomsnitt ökats med 3,700 kr. per år och för de sista fem åren med nära 7,000 kr. per år. Under antagande av att hamnuppbörden från och med år 1910 kommer att ökas med 5,000 kr. årligen och att hamnens kostnader för administration, underhåll och oförutsedda utgifter icke komma att överstiga det för 1909 här förut beräknade beloppet, 36,000 kr., samt att inga som helst nyanläggningar förekomma, så komma inkomster och utgifter samt skulder att för följande år ställa sig ungefär sålunda:

År	Skuld vid årets början.	U t g i f t e r					Inkomster	Brist	Skuld vid årets slut
		Räntor	Stadsandel	Reparationsfond	Administration och underhåll.	Summa			
1910	902,600	48,126	16,000	6,400	36,000	106,526	80,000	26,526	929,126
1911	929,126	49,452	17,000	6,800	36,000	109,252	85,000	24,252	953,378
1912	953,378	50,664	18,000	7,200	36,000	111,864	90,000	21,864	975,242
1913	975,242	51,758	19,000	7,600	36,000	114,358	95,000	19,358	994,600
1914	994,600	52,726	20,000	8,000	36,000	116,726	100,000	16,726	1,011,326
1915	1,011,326	53,562	21,000	8,400	36,000	118,962	105,000	13,962	1,025,288
1916	1,025,288	54,260	22,000	8,800	36,000	121,060	110,000	11,060	1,036,348
1917	1,036,348	54,813	23,000	9,200	36,000	123,013	115,000	8,013	1,044,361
1918	1,044,361	55,214	24,000	9,600	36,000	124,814	120,000	4,814	1,049,175
1919	1,049,175	55,454	25,000	10,000	36,000	126,454	125,000	1,454	1,050,629
1920	1,050,629	55,527	26,000	10,400	36,000	127,927	130,000	överskott 2,073	1,048,556

Av förestående tablå framgår, att år 1920, när hamnens inkomster stigit till 130,000 kr., skulle skuldsumman, som då hunnit över millionen, kunna börja amorteras. I betraktande av att hamnen har i utsigt att få ett räntefritt lån på ett och kanske i bästa fall 200,000 kronor med därav följande minskning i räntorna med 5 eller 10,000 kr. så ter sig ju hamnens ställning icke så dålig. Emellertid kunna de förutsättningar, som lagts till grund för förestående kalkyl, sannolikt icke vara att räkna med i längden. Om å ena sidan utgifterna för administration och underhåll kunna till någon tid hållas inom beräknade beloppet 36,000 kr., så kan å andra sidan en ökning av inkomsterna till det dubbla mot vad de nu äro helt säkert icke vara att inom beräknade tiden förvänta. Oförutsedda arbeten, som kräva ovilkorligt utförande, kunna uppstå. Sålunda är sannolikt den tid icke långt avlägsen, då hamnen har en årligen återkommande kostnad för muddring vid Röskär, där de förenade Sutters- och Sorgforsårorna helt säkert komma att gå fram och med sina vårfloeden slamma igen inseglingen till hamnen. Dåliga konjunkturen kunna uppstå och medföra en minskning i inkomsterna. Om emellertid mot förmodan inkomsterna skulle i förutsatt grad ökas, så är dock hamnanordningarna i sitt nuvarande skick icke tillräckliga att förmedla motsvarande godsmängd, utan måste då utvidgningar göras, som kunna sluka några hundra tusen kronor. Sålunda kommer, även med en ökning av inkomsterna, den uppgjorda kalkylen ej att hålla streck, vadan, därest den hittills följda principen, att hamnens utgifter skola av hamnens medel täckas, fortfarande skall bibehållas, det icke torde finnas några utsikter för att hamnen någonsin skall kunna ens förränta sin skuld.

Hamnstyrelsen har härmed velat fästa uppmärksamheten på detta förhållande, på det att den ändring härutinnan, som förr eller senare torde bliva en tvingande nödvändighet, må kunna i tid vidtagas. Tillförne har Hamnstyrelsen i denna angelägenhet hos Herrar Stadsfullmäktige gjort framställning om temporär suspension av stadsandelen, men avslogs detta.

I förbigående kan nämnas, att stadskassan, sedan den genom Kungl. Brevet den 15 Januari 1875 berättigats till 20 proc. av hamnuppboriden, från nämnda tid till och med år 1906 härigenom tillförts en inkomst av 173,803 kr. 62 öre. Dessutom har samhället givetvis utav hamnens befintlighet även indirekta fördelar, vilket torde uppmärksammas.

Till reglering av hamnens ekonomi vill Hamnstyrelsen för övervägande framlägga det förslag, att till fyllande av bristen i hamnens stater framdeles mätte tills vidare uttaxeras det belopp, vartill stadsandelen för respektive år beräknas. Denna anordning, som synes Hamnstyrelsen rättvis och billig, rubbar ej den staden medgivna rätten till viss andel av hamnens inkomster och kan, då hamnens ekonomi det tillåter, upphöra.

In fidem:

IWAR OLSSON.

Förslag

till

inkomsts- och utgiftsstat för Karlstads Hamn
år 1908.

Inkomster:

I. Det löpande årets behållning:

a) Utestående fordringar vid 1907 års slut	500: —		
b) Fordran av Drätselverket för 1907 års stat beviljade anslag, utav vilka följande belopp beräknas komma att användas först under år 1908 nämligen till:			
Överkörsbroar :	300: —		
Elektriska ledningar	2,561: 22		
Temperleykranen	13,595: 63		
samt för under 1907 beviljade extra anslag till:			
Prämkanalens uppränsning	10,000: —		
Terrassering för hamnspår	8,075: —	34,531: 85	35,031: 85

II. Inkomster, som på annan grund beräknas komma hamnen till godo:

Hamnuppböörden		65,000: —	
Hushyror: A. Nerman	200: —		
A. Sjöberg	150: —	350: —	
Arrenden: Flottningsföreningen	300: —		
Säveåns A.-B.	200: —		
O. Andersson	15: —		
Herin & Wallgren	25: —		
J. Kuylenstjerna	150: —		
Kontoristföreningen	20: —		
Drätselverket för:			
Järnvägen	175: —		
Vägmästarebostället ...	24: 70		
Hamnmagasinet	49: 50	249: 20	

Karlstads Kol- och Koks-A.-B.	125: —	
Vasskörd	45: —	1,129: 20
Upplagsplatshyror		2,000: —
Kranhyror		200: —
Drätselverkets andel i kostnaden för Tyggårdsvikens läns- hållning		200: —
		<u>68,879: 20</u>

III. Vad som ytterligare erfordras:

Brist att fyllas på sätt Herrar Stadsfullmäktige besluta	39,735: 19
	<u>Kronor 143,646: 24</u>

Utgifter:

I. Skulder, som förfalla till betalning 1908:

360 dag. ränta å skuld till Hamnens reparationsfond kr. 81,334: 93 å 5 %	4,066: 74	
360 dag. ränta å skuld till Drätselverket kr. 25,701: 70 å 5 %	1,285: 08	
360 dag. annuitet å Hamnens andel i 1907 års obliga- tionslån kr. 690,000 å 5,434815 %	37,496: 77	<u>42,848: 59</u>

II. Utgifter, som redan äro beslutade jämte ordinarie omkostnader:

a) Avsättningar:

Jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga brev den 15 Januari 1875 tillföres stadskassan såsom ersättning för den in- dragna stadsandelen 20 % av bruttouppbörden be- räknad till 65,000 kr.	13,000: —	
Jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga brev den 19 Januari 1863 avsättes till reparationsfon- den 10 % av årets uppbörd efter av- drag av stadsandelen (65,000—13,000= 52,000)	5,200: —	<u>18,200: —</u>

b) Löner och administrationsomkostnader:

Sekreteraren	400: —
Hamnkassören	3,300: —
Hamningenjören	1,000: —
Hamnkaptenen	2,500: —
Hamnfogden	1,600: —
Kontorsbiträdet	900: —
Hamnförmannen	1,000: —
Hamnservisen	720: —

Slussvakten	500: —	
Hamnpolisén	720: —	12,640: —
Skatter	225: —	
Brandförsäkringspremier ...	790: —	
Kontorshyra, städning, värme och lyse	750: —	
Skrivmaterial och tryck	600: —	
Telefonavgifter	153: —	
Fyrbelysningen	400: —	
Gasbelysningen	1,100: —	
Elektrisk belysning	1,200: —	

Till Drätselverket:

5 % av upplagsplatshyrorna	100: —	
Platshyra för s. k. Baracken	22: 80	5,340: 80
		17,980: 80

c) Återstod av anslag från föregående år, specificerade bland inkomsterna under I b)		34,531: 85	70,712: 65
---	--	------------	------------

Utgifter, som ytterligare erfordras:

a) Underhåll och reparationer av:

Byggnader	1,200: —	
Kajer, bryggor, stendoceringar och pällare ..	1,650: —	
Torg, vägar och vägövergångar	2,550: —	
Pålarmar och danmar	2,600: —	
Prånkanalen med bron och slussar	250: —	
Stängsel	375: —	
Godsunderlag	100: —	
Muddringsmaterial	3,000: —	
Kranar	300: —	
Inventarier	200: —	
Duc d'alber, fyrar och sjömärken	500: —	
Belysningsapparater	100: —	
Planteringar	200: —	13,025: —

b) Andra behov:

Renhållning	150: —
Nya inventarier	700: —
Tyggårdspumpens drift	700: —
Förlängning af Tingvallabryggan	700: —
Höjning av gaskandelabern å hamntorget jämte nya lyktor till samma	520: —
En gaslykta med stolpe å hamnplanet samt en lykta å varuskjulet	175: —
Vatten- och avloppsledning till slussvaktare- bostaden	250: —

Stängsel kring hamnkaptensbostället	380: —		
Avloppsledning från hamnkaptensbostället ..	560: —		
Planering vid hamnkaptensbostället	60: —		
Diverse utgifter	500: —	4,695: —	
c) Åskanden, angående vilka till Herrar Stadsfullmäktige gjorts särskilda framställningar:			
Hamnservis	1,320: —		
Makadamisering av körbanan vid lastbryggorna utmed Tyggårdsviken samt vid hamnmagasinerne	4,000: —		
Stensättning av hamnplanet vid varuskjulet samt rännsten vid samma	5,445: —		
Understöd till änkan efter framlidne hamnförmannen Sam. Jonsson	600: —	11,365: —	29,085: —
Ett förslagsbelopp för oföretsedda utgifter			1,000: —
			<u>Kronor 143,646: 24</u>

På Hamnstyrelsens vägnar:

TH. HELLEBERG.

Ordförande.

Ivar Olsson.

Utdrag af protokollet, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 1 Oktober 1907.

§ 2.

Genomgicks och granskades af Sysslomannen uppgjort förslag till utgifter och inkomster för Styrelsen nästa år, och blef detsamma efter några jemkningar af Styrelsen för dess del godkändt.

Det sålunda godkända förslaget, slutande å en brist af 82,412 kronor att genom uttaxering fyllas, skulle till Magistraten öfversändas.

In fidem':
W. BROCKMANN.

Fattigvårdens Inkomst- och Utgiftsförslag för år 1908.

Inkomster:

Behållning från 1907	100: —
Inkomst af inrättningshjonens arbeten	4,500: —
Ränta å Wibeliska fonden	79: —
D:o å Zanderska »	71: —
Brist.	82,412: —
	<hr/>
	Kronor 87,162: —

Utgifter:

Aflöningar: Predikanten	400: —
Sekreteraren	500: —
Sysslomannen	2,750: —
Tillsyningsmännen	2,200: —
Vaktmästaren	1,100: —
Förestånderskan	750: —

Sjuksköterskan.....	400: —	
D:o för sinnessjuka.....	300: —	
Sjukhuspigorna.....	250: —	
Kokerskan och kökspigorna.....	300: —	
Nattvakten.....	72: —	
Portvakten.....	240: —	9,262: —
Pension till f. d. sjuksköterskan Lovisa Mellin.....	400: —	
Ordinarie och tillfälliga understöd.....	24,000: —	
Barnuppfostringsbidrag.....	800: —	
Bortackorderade barn.....	6,500: —	
D:o genom barnavårdsnämnden.....	6,500: —	
Mathållningen.....	18,500: —	
Beklädnaden.....	2,500: —	
Sjukvården.....	8,500: —	
Reparationer.....	1,000: —	
Belysningen.....	2,200: —	
Ved, kol och koks.....	3,000: —	
Inventarier.....	1,000: —	
Diverse utgifter: vatten, brandstod, utskylder, begrafningskostnader, telefonafgifter, tvätt, sängkläder m. m.....	3,000: —	
		<u>Kronor 87,162: —</u>

Karlstad den 2 Oktober 1907.

RICHARD NYSTRÖM.

A. W. Adde.

Utdrag af protokollet, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 25 Oktober 1907.

§ 3.

Uppgjordes förslag till inkomst- och utgiftsstat för brandväsendet för nästa år, som skulle till Magistraten öfverlämnas; och ville Styrelsen vid detta förslag erinra ej mindre, att förslaget uppgjorts med hänsyn därtill, att fasta brandkåren från och med den 1 Oktober 1908 inflyttade i sin nya station än äfven, att den ökning i behofven utöfver hvad staten för innevarande år upptoge, som för nästkommande år kräfdes, eller 5,011 kronor hufvudsakligast vore beroende därpå, *dels* att med anledning af befarad ökning i priset för lifsförnödenheter under nästa år kostnaden för mathållningen ansetts böra höjas med 1,500 kronor; *dels* att då priset å ved samt å kol och koks redan nu afsevärdt stigit kostnaden för inköp af bränsle ökats med 250 kronor; *dels* att då anslaget till belysning innevarande år visat sig otillräckligt samt med hänsyn därtill, att rikligare yttre belysning i den nya stationen ansetts behöflig, kostnaden för belysning höjts med 200 kronor; *dels* att med hänsyn till ökade arbetspriser kostnaden för manskapets beklädnad ansetts böra höjas med 460 kronor; *dels* att med anledning af erforderlig nyan-skaffning af möbler och inventarier i nya brandstationen kostnaden för nyanskaffning och underhåll af kaserninventarierna ansetts böra höjas med 800 kronor; *dels* då anslaget för vård och underhåll af brandtelegrafan visat sig otillräckligt, samma kostnad i nya staten höjts med 325 kronor; *dels* ock slutligen med hänsyn till erforderlig nyanskaffning — genom utbyte af den nuvarande — af mekanisk stege för fasta brandkåren 1,500 kronor. Enligt nu gällande brandordning må byggnad icke uppföras högre än fyra våningar, bottenvåningen däruti inberäknad, och brandkårens nuvarande mekaniska stege är ock för dylik byggnad fullt tillräcklig. Emellertid har det visat sig, att byggnadsordningen i detta afscende kringgås på så sätt, att utom de fyra våningarne en s. k. källarvåning inrättas, som stundom kan vara högre än våningar i allmänhet. För dylik byggnad — och sådana finnas redan, hvarjämte under den närmaste tiden ytterligare flera torde tillkomma — är stegen däremot otillräcklig. Med anledning däraf har Styrelsen ansett oundgängligen nödigt, att den nuvarande stegen utbytes mot en af större längd, och har den beräknade prisskillnaden därför uppförts i staten.

Slutligen ville Styrelsen erinra, att af Styrelsen upprättadt förslag till brandkårens skiljande från poliskåren från och med den 1 Oktober 1908 är på Herrar Stadsfullmäktiges pröfning beroende, och att bifall till detsamma naturligen för-anleder flere ändringar i det nu uppgjorda inkomst- och utgiftsförslaget.

In fidem:
ALBERT NELSON.

Förslag

till
inkomst- och utgiftsstat för Karlstads fasta brandkår
år 1908.

Inkomster:

Behållning:			
	Hyror	750: —	
Ersättning af Drätselkammaren för:			
	halfva aflöningen till hästskötaren	360: —	
	» beklädnaden till hästskötaren ..	60: —	
	» veden » d:o ..	37: 50	
	» hyran » d:o ..	62: 50	
		520: —	
	Erforderliga medel för 1908.....	37,173: —	38,443: —

Utgifter:

Aflöning till brandchefen		1,500: —	
» v. brandchefen		500: —	
» sergeanten lön 2,000 kr., beklädnad 150...		2,150: —	
» korpralen, ogift, lön + rek.-pengar 50 kr. i mån.		600: —	
» v. korpralen, ogift, lön + rek.-pengar 47: 50 i mån.		570: —	
» 3 brandsoldater, gifta, bo f. n. utom brandstationen, lön à 900 kr.....	2,700: —		
» hyresbidrag för tre kvartal à 135 405: —		3,105: —	
» 1 brandsoldat, gift, familjebostad i brandstationen.....		900: —	
» 11 brandsoldater, ogifta, à 40 kr. i mån. ...		5,280: —	
» 2 maskinister à 100 kr. pr år.....		200: —	
» 1 kokerska med diskhjälp för tre kvartal .		225: —	
» 1 hästskötare		720: —	
Dagaflöning till 4 reservsoldater, förslagsvis		100: —	
Lega » 4 » à 100 kr. pr år ..		400: —	
Rekapitulationspenningar		280: —	16,530: —

Mathållning för 13 man à 1,50 per dag och man, tre kvartal	5,343: —	
Kostpeuningar för 13 man för ett kvartal à 35 kr. i mån.	1,365: —	
Öfningar med reserven jämte aflöning för arb. vid eldsvåda	500: —	
Furagering, skoning, sjukvård och assurans af tre hästar	1,350: —	
Hyra för brandstationen (betalas halfårsvis i efterskott) .	3,900: —	
Brandförsäkringspremier	61: 75	
Olycksfallspremier	189: 25	
Årsafgift till Rikstelefon	83: —	
Bränsle	1,200: —	
Belysning i brandstationen	700: —	
Rulla öfver allmänna brandkåren	135: —	
Underhåll af redskapen jämte inköp af inventarier	800: —	
Nyanskaffning af en mekanisk brandstege med afyttring af den gamla, förslagsanslag	1,500: —	
Vattenafgifter	150: —	17,277: —
Beklädnad till 17 man à 120 kr. pr år	2,040: —	
» hästskötaren à 120 kr. pr år... 120: —	2,160: —	
Skrifmaterialier och tryck jämte oförutsedda utgifter ...	600: —	
Skurning och tvätt	200: —	
Underhåll och nyanskaffning af kaserninventarier ...	1,000: —	
Brandtelegrafens vård, underhåll och nyanskaffning	600: —	
Medikamenter och sjukvård	76: —	4,636: —
		<u>Kronor 38,443: —</u>

*Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 30 Oktober 1907.*

§ 125.

Föredrogos och godkändes under föregående sammanträde behandlade inkomsts- och utgiftsstaterna för gas-, vatten- och elektricitetsverken och blefvo nu dessa af Herr Ordförändnn underskrifna.

De sålunda godkända inkomsts- och utgiftsförslagen skulle slutligen jämte utdrag ur protokollet till Magistraten öfversändas.

In fidem:
J. A. WALLMARK.

Förslag

till

inkomsts- och utgiftsstat för Karlstads Gasverk
år 1908.

Inkomster:

I. Det löpande årets behållning:

December månads gasförbrukningsavgifter, beräknade till 14,000: —	
Vid 1907 års slut utestående fordringar (förslagsvis)	2,800: —
Fordran af Drätselverket å under 1907 beviljad men icke användt anslag af 11,800 kr. till komplettering af div. äldre gasledningar	3,300: —
	<u>20,100: —</u>

II. Öfriga inkomster, som beräknas komma gasverket till godo:

Ersättning för allmänna gatubelysningen, som utgöres medelst:	
252 st. aftonlyktor à 40: —	10,080: —
148 st. nattlyktor à 75: —	11,100: —
Hamnbelysningen	1,100: —
Privatförbrukningen för Januari—November	57,000: —
	<u>22,280: —</u>

Olja, trassel m. m.	200: —	
Kokskrossning	700: —	
Renhållning.	300: —	57,625: —

Allmänna gatubelysningen:

9 st. lykttändare under 10 ¹ / ₂ mån. à 80 kr. pr mån....	7,560: —	
1 st. lykttändare under 10 ¹ / ₂ mån. à 85 kr. pr mån....	892: 50	
Fotogen, sprit till lyktor och förgasningsapparat	1,400: —	
Requisita för lykttändare	150: —	
Brännare, glas och glödkroppar, m. m.	1,400: —	11,402: 50

II. Utgifter, som ytterligare erfordras:

Byggnaders underhåll	500: —	
Driftapparaters underhåll	300: —	
Rörmätets d:o	1,000: —	
Retortugnars d:o	3,000: —	
Gatulyktors d:o	500: —	
Inventariers d:o	500: —	
Mätareprofningar och reparationer	300: —	
Sifonpumpning	35: —	6,135: —
Inköp af gasmätare ..	1,500: —	
D:o af inventarier (arbetsredskap och verktyg)	300: —	
Nya och omläggning af gamla servisledningar (förslagsvis)	500: —	
Olycksfallsersättningar (förslagsvis)	50: —	2,350: —
Nedläggning i Fahlgrens-gatan af 50 l.-m. 3" gasledning à 7: 50 ..		375: —
Af beviljad anslag à 11,800 kronor för komplettering af div. äldre gasledningar beräknas återstå att användas under år 1908 ...		3,300: —
På Herrar Stadsfullmäktiges beslut beroende, och hvarom särskild framställning ingifvits rörande anskaffning och uppsättning af en retortladdningsapparat		3,000: —

III. Ett förslagsbelopp att användas för oförutsedda utgifter	1,000: —
Öfverskott att af Herrar Stadsfullmäktige disponeras	21,624: 36

Kronor 127,180: —

Karlstad den 30 Oktober 1907.

Å Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

I. F. WALLBERG.

J. A. Wallmark.

Promemoria

rörande *Karlstads Gasverks* inkomst- och utgiftsstat för år 1908.

Beträffande inkomsterna

torde först den upplysningen böra lemnas, att gasförbrukningen — särskildt hvad lysgaskonsumtionen vidkommer — aftagit, jämförd med föregående års, och detta säkerligen beroende på det nya elektricitetsverkets tillkomst. Äfven hafva under året de flesta rätt talrikt förekommande gasmotorerna utbytts emot elektriska sådana, som i allmänhet visat sig vara billigare ifråga om såväl driftkostnader som äfven underhåll och skötsel, hvarigenom verket gått miste om rätt afsevärda gasafnämare, men i dess ställe synes värmegasen för kokändamål finna en alltjämt ökad utbredning.

De vid upprättandet af föregående års stat hysta farhågorna för den stora minskningen i Dec. månads gasförbrukningsavgifter besannades icke, utan uppgingo dessa i stället till omkring 15,000: — kronor, hvadan Styrelsen med stöd deraf och hänsyn tagen till den förbrukning som hittills under året egt rum, och hvarom ofvan antydts, beräknat dessa avgifter till i rundt tal 14,000: — kronor.

Angående öfriga å inkomstsidan upptagna belopp bör vidare uppmärksammas, att den verket tillkommande ersättningen för allmänna lyshållningen blifvit beräknad efter helt annan och enligt Styrelsens mening *rättvisare* grund än hittills, nämligen den, att proportionsvis högre avgift (eller å-pris per lykta) bör utgå för natt — än för aftonlykta. För beräkningen af de sålunda föreslagna å-priserna hafva de i de 3:ne senaste årens lykttändarejournaler gjorda anteckningarna och derpå grundade beräkningar, som sinsemellan visa en förvånande öfverensstämmelse ifråga om lystid och gaskonsumtion, legat till grund. Den i gaslyktorna förbrukade gasen har vidare — liksom hittills — ansetts böra upptagas endast till själfkostnadspris (d. v. s. tillverkningskostnaden) men då till följd af de under året stegrade kolpriserna också en ökning i själfkostnadspriset dermed inträdt, och lykttändarepersonalen dessutom beviljats högre löner har tydligen nödig hänsyn dertill tagits. Då slutligen af förberörda journaler erhållits exakt uppgift å antalet förbrukade glas och glödkroppar per brännare, hvilka förbrukningsartiklar äfven tillhandahållas till inköpspris hafva beräkningarna resulterat i nu föreslagna å-priser, hvilka sålunda tillkommit utan tanke på att bereda verket någon direkt pekuniär vinst.

På grund af ofvan nämnda minskning i innevarande års gaskonsumtion, har gasuppbörden under Januari—November nästa år beräknats något lägre, då biprodukternas afyttring deraf ansetts böra till följd af de stegrade kolpriserna tillföra verket högre inkomstbelopp i proportion dertill.

Beträffande utgifterna:

Med anledning af det under året upptagna obligationslånet, hvaraf verket tilldelats kronor 155,000: —, i enlighet med den för detsamma upprättade lånetablan, företrädesvis för det under de senaste åren utförda rörnätet å Herrhagen och den nya gasklockan, har en gynnsammare ställning uppstått i de för verkets skulder orsakade utgifterna, i det att dessa visserligen hålla sig å samma nivå som föregående års, men deri ingår dock 40-årig amortering å nyssnämnda belopp.

I fråga om administrationskostnaderna hafva inga andra väsentliga förändringar mot föregående års egt rum, än att i staten upptagits ett inkasseraren redan under året beviljad, mindre lönetillägg, och en utgiftspost att utgå som ersättning för afläsning af gasmätare.

Hvad driftkostnaderna angå så hafva dessa, till följd af de nuvarande höga kolpriserna, ökats i icke oväsentlig mån (6,300 kronor) och vidare har en vattenverket tillkommande afgift för förbrukadt vattenledningsvatten ansetts böra i staten upptagas. Den vidtagna inskränkningen i tiden för 4 retorteldares tjänstgöring är beroende på den nya gasklockans tillkomst, hvarigenom gastillverkningen kan försiggå med ett mindre antal ugnar. I samband härmed torde böra nämnas, att det viktigaste skälet för den i slutet å inkomst- och utgiftssidorna förekommande posten, 3,000 kronor — nämligen för anskaffandet af en retortladdningsapparat och hvarom särskild framställning ingifvits till Herrar Stadsfullmäktige. — är, att så småningom och då erfarenhet och vana ifråga om apparatens utnyttjande vunnits, göra dessa 4 hjälpedare helt och hållet öfverflödiga.

Omkostnaderna för den allmänna gatubelysningen hafva tydligen stegrats (med omkring 2,000 kr.) icke blott på grund af åt lykttändarna beviljade och förut nämnda löneförhöjningar utan äfven i förhållande till ökningen i gatulyktornas antal och höjda fotogénpriser.

I de under II upptagna utgiftsposterna har Styrelsen inga andra erinringar att göra än att i «Byggnaders underhåll» ingår ett belopp af omkring 300 kr. för målning af omslutningsbyggnaden kring 1892 års gasklocka och de 2:ne inkörsportarna samt att ett mindre belopp (375 kronor) upptagits för utsträckning af gasledning i Fahlgrens-gatan med anledning af gjord framställning från vid denna gata boende husegare om erhållande af gas.

Förslag

till

inkomsts- och utgiftsstat för Karlstads Vattenverk

år 1908.

Inkomster:

I. Det löpande årets behållning:

Afgifter för vatten, som förbrukas enligt mätare under 4:e kvartalet	1,700: —	
Vid 1907 års slut utestående fordringar (förslagsvis)....	1,000: —	
Fordran af Drätselverket å under 1907 beviljadt men icke användt anslag af 11,500 kronor för tillökning af vatten- och aflöpsledningar i Kungs- m. fl. gator samt komplettering af några dylika ledningar	500: —	3,200: —

II. Öfriga inkomster, som beräknas komma vattenverket till godo:

Vattenavgifter med afdrag af 4:de kvartalets förbrukning och mätare	42,000: —	
Ersättning för 16 vattenkastare (incl. isning) med en beräknad vattenförbrukning af tillsammans 32,000 kbm.	4,200: —	
Ersättning för tillsyn och rensning af gatubrunnar	500: —	
Ersättning för skötsel och underhåll af brandposter	1,000: —	
Vattenavgifter för tegelmurningar (förslagsvis).....	2,000: —	49,700: —
På Herrar Stadsfullmäktiges beslut boroende och hvarom särskild framställning ingifvits rörande anläggning af aflöpsledningar för Östra Viken jämte d:o och vattenledning för norra delen af Kvarnberget		74,600: —

III. Brist att täckas på sätt Herrar Stadsfullmäktige besluta 18,323: 57

Kronor 145,823: 57

Utgifter:

Skulder, som förfalla till betalning 1908:

Ränta och amortering å 1888 års lån å 125,000 kronor	6,316: 25	
7 % ränta och amortering å ursprungliga skulden till Drätselverket: 43,871: 03	3,070: 97	
Ränta och amortering å 1907 års lån: 453,000 kr.	24,617: 45	
1 års ränta å 5 % å af Drätselverket förskjutna medel för diverse vattenledningsarbeten å Herrhagen: 91,778: 01 kronor	4,588: 90	38,593: 57

I. Ordinarie utgifter:

a) Administrationskostnader:

Föreståndaren	1,200: —	
Andel i stadsbokhållarens lön	200: —	
Kontorsvakten	240: —	
Inkasseraren	225: —	
Andel i hyra för kontorslokalen	200: —	
Skatter	700: —	
Brandförsäkringar	150: —	
Böcker och skrifmaterialier	100: —	
Telefonafgifter	200: —	
Trycksaker, annonser och porto	150: —	3,365: —

b) Vattenverkets driftkostnader:

Rörnätsförmannen	2,000: —	
1:ste och 2:dre maskinist med respektive 100 och 90 kr. pr månad	2,280: —	
Elektriska strömafgifter max. 38 hkr å 100 kr.	8,800: —	
Ved och koks	250: —	
Olja, trassel och lyse m. m.	500: —	
150 hl. koks för vattentornets uppvärmning	185: —	14,015: —

Filtreringskostnader:

Skumning och isborttagning i filtren	1,000: —	
Sandtvättning jemte 100 m ³ filtersand med tvättning och inläggning	1,000: —	
Aflagringsbassängens och lågreservoarens rengöring	100: —	2,100: —
Högreservoarens rengöring	50: —	
Isborttagning och rengöring af intagsbrunn	200: —	
Vinterväghållning	25: —	275: —

c) Afloppsverkets driftkostnader:

Maskinskötsel (under 12 mån.)	1,100: —	
Elektriska strömafgifter för motorerna	2,000: —	
Olja, trassel, lyse och koks m. m.	200: —	
Pumpschaktets och silbrunnens rengöring	100: —	3,400: —

II. Utgifter, som ytterligare erfordras:

Underhålls- och reparationskostnader:

Byggnaders underhåll	1,200: —	
Driftapparaters underhåll	1,800: —	
Vattenledningens underhåll (incl. brandposter) ..	1,200: —	
Isning och sandning af vattenkastarue	350: —	
Afloppsledningars underhåll och skötsel (incl. spolning ningar och rensning af gatubrunnar)	1,000: —	
Inventariers underhåll	300: —	
Inköp af inventarier (s. s. mätare arbetsredskap och verktyg)	400: —	
Nya servisledningar (förslagsvis)	1,000: —	
Olycksfallsersättningar	100: —	7,350: —
Inhägnande och ordnande af området för kloakverket		1,025: —
Af Herrar Stadsfullmäktige den 19/6 1907 beviljad anslag å 11,500 kronor för tillökning af vatten- och afloppsledningar i Kungsm. fl. gator samt komplettering af några dylika ledningar.		500: —
På Herrar Stadsfullmäktiges beslut beroende, och hvarom särskild framställning ingifvits, rörande anläggning af afloppsledningar för Östra Viken och afloppsledningar jämte vattenledning för norra delen af Kvarnberget.		74,600: —
III. Ett förslagsbelopp att användas för oförutsedda utgifter	600: —	

Kronor 145,823. 57

Karlstad den 30 Oktober 1907.

Å Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

I. F. WALLBERG.

J. A. Wallmark.

Promemoria

rörande *Karlstads Vattenverks* inkomst- och utgiftsstat år 1908.

Beträffande inkomsterna,

som beräknas inflyta på grund af fastställda vattenafgifter, så hafva dessa blifvit höjda i proportion till den rumsökning, som under nästa års lopp kan antagas tillkomma. För stadens vattenkastare har något högre ersättning ansetts böra erläggas af Drättselkammaren, enär den förut beräknade och deri ingående kostnaden för isning och sandning vintertiden visat sig otillräcklig, ifall verket skall få skäligen ersättning för det vatten, som genom desamma förbrukas; och vidare hafva de för tegelmurningar beräknade vattenafgifterna upptagits till ett högre belopp, då ju flera stycken temligen stora nybyggnader äro under uppförande.

I särskild framställning till Herrar Stadsfullmäktige har Styrelsen hemställt om anslag till vatten- och afloppsledningars utförande i Ö:a Viken och norra delen af Qvarnberget, och då medlen dertill troligen komma att bestridas medels lån, har anslagsbeloppet införts å såväl inkomst- som utgiftssidan, på det att den uppkomna bristen icke deraf må röna inverkan.

Beträffande utgifterna

så hålla sig skulderna och de deraf härflytande räntorna samt administrationskostnaderna vid ungefär samma belopp som i detta års stat. Den för verket utgäcude lönen till stadsbokhållaren har för nästkommande år ansetts böra minskas med 300 kronor som i stället påförts elektricitetsverket för att erhålla proportionen mellan dessa lönebelopp i någorlunda öfverensstämmelse med dermed förenade arbeten. Hyran (600 kronor) till Drättselkammaren har vidare ansetts böra lika fördelas de 3:ne verken emellan.

På grund af den elektriska kraftens införande vid vattenverket hafva driftkostnaderna för vattenuppföringen kunnat något nedbringas, och detta är äfven förhållandet vid kloakpumpverket.

I fråga om underhålls- och reparationskostnaderna hafva dessa upptagits till ett väsentligt högre belopp än föregående års, och detta hufvudsakligen beroende på att icke mindre än 1,500 kronor ansetts behöfligt för revidering af de gamla ångpumparna, som nu börja blifva slitna och bristfälliga, med ty åtföljande reparationer, hvilka nu ostördt kunna utföras sedan leveransen af de nya elektromo-

torpumparna blifvit fullgjord. Enligt Styrelsens mening är det nödvändigt att äfven dessa pumpar — ehuru de utgöra reserv — alltid befinna sig i fullt driftfärdigt skick. Vidare tarfva såväl maskinsalen och ångpannerummet som 1:ste maskinistens bostad temligen genomgripande reparationer.

Slutligen har för inhägnande och ordnande (matjordspåfyllning och planteringar) af det, kloakpumpverket tilldelade, området vid Ö:a stationen upptagits ett belopp af 1,025 kronor, som ansetts böra af allmänna medel utgå.

Förslag

till

Inkomst- och utgiftsstat för Karlstads Elektricitetsverk år 1908.

Inkomster:

I. Det löpande årets behållning:

December månads strömförbrukningsavgifter och mätare jämte diverse fordringar från 1907..... 6,000: —

II. Öfriga inkomster, som beräknas komma elektricitetsverket till godo:

Strömförbrukningsavgifter enligt mätare under Januari—		
November	27,000:	—
Årsavgifter för 200 install. hkr à 95 kr. (Mek. Verkstaden)	19,000:	—
D:o » 75 » » à 110 « (Hagaborg)	8,250:	—
D:o » 88 » » à 110 » (Vattenverket)...	8,800:	—
D:o » Klapphuspumpen	500:	—
D:o » Kloakverket: 25 hkr.	2,000:	—
D:o » Nya hamnens kranmotorer: 25 hkr. under 8 mån. à 120 kr.	2,000:	—
D:o » Nya hamnens belysning	1,200:	—
D:o » div. motorer à 112: 50 — 150 kr. pr hkr.	11,100:	—
D:o » » » à 40 kr. pr hkr.	5,500:	—
Mätarehyror ..	1,400:	—
		86,750: —
På Herrar Stadsfullmäktiges beslut beroende, och hvarom särskild framställning ingifvits, rörande anskaffning af reservmaskineri till prim. stationen, tillökning af kabelnätet och sekundära transformatorstationer, mätare m. m.....		35,000: —
		<u>Kronor 127,750: —</u>

Utgifter:

Skulder, som förfalla till betalning 1908:

Ränta och amortering å 1907 års obligationslån 283,500 kronor	15,406: 28	
1 års ränta å 5 % å af Drätselverket förskjutna medel, kronor 34,438: 87	1,721: 94	17,128: 22

I. Ordinarie utgifter:

a) Administrationsomkostnader:

Föreståndaren	500: —	
Driftingeniören	2,700: —	
Andel i stadsbokhållarens lön	500: —	
Kontorsvakten	120: —	
Inkasseraren	200: —	
Andel i hyra för kontorslokalen	200: —	
Skatter	300: —	
Brandförsäkringar	175: —	
Böcker och skrifmaterialier	150: —	
Telefonavgifter	100: —	
Trycksaker, annonser, porto m. m.	200: —	5,145: —

b) Driftkostnader:

1:ste, 2:dre och 3:dje maskinist med resp. 175, 130 och 90 kronor per månad	4,740: —	
1:ste och 2:dre montör med resp. 150 o. 100 kr. per mån.	3,000: —	
Olja, trassel, putsmedel m. m.	100: —	
Antracit och koks	500: —	
Accumulatorsyra och destill. vatten	175: —	
Försäkring af accumulatorbatteriet	1,536: —	
Renhållning	100 —	10,151: —
Dejefors Kraft- och Fabriks-A.-B. för max. förbrukade 600 hkr å 80 kronor		48,000: —

II. Utgifter, som ytterligare erfordras:

Byggnaders underhåll	100: —	
Driftapparaters underhåll (förslagsvis)	500: —	
Kabelnätets d:o	150: —	
Inventariers d:o	100: —	
Inköp af diverse inventarier	300: —	
Nya servisledning (förslagsvis)	1,000: —	
Olycksfallsersättning d:o	50: —	2,200: —

Inköp af elektriska instrument s. s. precisionswattmätare, batteri och glödlampsprovare, kabelinstrument	1.165: —
På Herrar Stedsfullmäktiges beslut beroende, och hvarom särskild framställning ingifvits, rörande anskaffning af reservmaskineri till prim. station till ökning af kabelnätet och sekundära transformatorstationer, mätare m. m.	35,000: —
III. Ett förslagsbelopp att användas för oförutsedda utgifter	500: —
Öfverskott, att af Herrar Stadsfullmäktige disponeras.	8,460: 78
	Kronor 127,750: —

Karlstad den 30 Oktober 1907.

Å Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

I. F. WALLBERG.

J. A. Wallmark.

Promemoria

rörande *Karlstads Elektricitetsverks* inkomsts- och utgiftsstat för år 1908.

Angående inkomsterna,

Under det att inkomsten af strömförbrukningsavgifter enligt mätare under December månad i fjol icke med tillförlitlighet kunde uppskattas, utan med ungefär dubbla beloppet öfversteg det beräknade, bör nu denna summa för samma månad innevarande år med större noggrannhet kunna bestämmas. Enär nämnda förbrukning varit i ständigt stigande, och då i synnerhet under den gångna månaden ganska många nya abonnenter tillkommit, har därför inkomsten för December månad i år upptagits till 5,500 kronor. I det i staten införda beloppet ingår därjämte 500 kronor för utestående fordringar.

Samma strömförbrukningsavgifter under Januari—November 1908 kunna likaledes nu med tämligen stor tillförlitlighet fixeras till 27,000 kronor. .

Angående avgifter för motorer enligt årsackord är den största delen af hästkraftantalet antingen redan kontrakterad eller beslutad till kommande året, hvadan någon nämnvärd afvikelse från de upptagna beloppen icke bör ifrågakomma. Inkomsten af mätarhyrorna kan jämväl med ganska stor säkerhet beräknas uppgå till den i staten fixerade summan.

Angående utgifterna:

Genom verkets jämförelsevis hastiga utveckling hafva icke blott inkomsterna ökats utan äfven utgifterna stigit i proportion härmed. Åtskilliga utvidgningar af distributionsledningarne hafva måst företagas, och verkets skuld till Drätselverket har tydligtvis därigenom ökats. Då erfarenheter från något föregående driftår angående behöfliga omkostnader saknats, hafva flere utgiftsposter i 1907 års stat visat sig otillräckliga för det kommande året. Större kraf ställas på personalen, och lönerna hafva därför måst höjas, hvilket inverkar på såväl administrations- som driftkostnaderna.

Beträffande de senare har det visat sig nödvändigt att på grund af ökad tjänstgöringstid anställa en 3:dje maskinist under nästa år. Genom denna åtgärd blir dock nattvakten öfverflödig.

En annan post, som tillkommit, är försäkring af akkumulatorbatteriet. Styrelsen har nämligen ansett det förmänligare att mot en årlig afgift öfverlåta underhåll och ansvar för batteriet på leverantören än att verket själf tager risken.

Den största utgiftsposten, nämligen afgiften till Dejeffors Kraft- och Fabriks Aktiebolag, har för kommande året upptagits till 48,000 kronor. Skulle emellertid verket behöfva taga i anspråk mera än de beräknade 600 hästkrafterna, komma gifvetvis inkomsterna att stiga i ännu högre grad, hvadan således verkets ställning blefve förmänligare än den beräknade.

Bland öfriga utgifter som erfordras, har i staten upptagits en särskild post för driftapparaters underhåll. Då det är mycket vanskligt, för att icke säga omöjligt, att beräkna dylika omkostnader, har summan förslagsvis fixerats till 500 kronor. Likaledes har Styrelsen ansett att kostnaderna för nya servisledningar hädanefter böra bestridas af verkets inkomster, och en summa af 1,000 kronor har därför upptagits för dylika utökningar.

För att vederbörligen kunna undersöka och reparera uppkommande fel i det vidt utgrenade kabelnätet samt kontrollera och hålla anläggningarne i sin helhet i driftsäkert skick är verket i stort behof af en del instrument, hvilka beräknats och i staten upptagits till en kostnad af 1,165 kronor.

Utdrag af protokollet, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad å rådhuset den 16 Oktober 1907.

§ 144.

S. D. Beslöt Nämnden att för sin del antaga och till Magistraten öfverlämna följande förslag till inkomst- och utgiftstat rörande hälsovården här i staden för nästkommande år:

Inkomster:

Behållning vid 1907 års slut	50: —	
För stadssjuksköterskornas användning	500: —	
För vård af sjuka å Stagnellska sjukhuset	200: —	
För smittreningar	10: —	
Erforderligt anslag	15,890: —	16,650: —

Utgifter:

Aflöningar:

Sekreteraren	500: —	
Stadsveterinären	750: —	
1:ste sundhetstillsyningsmannen	1,800: —	
2:dre	1,500: —	
Sköterskan på Stagnellska sjukhuset	760: —	
Sköterskebiträde (lön och städja 190: — + kost 30: — kr. månaden	550: —	
Pension till förra sköterskan	300: —	
Stadssjuksköterskorna	1,600: —	
Stadsbarnmorskan Adamsson	500: —	
» Maria Olsson	350: —	
Semesterpengar till barnmorskevikarie	60: —	
Pension till f. d. barnmorskan Gunnarson	300: —	8,970: —
Årsafgifter m. m.		
Renhållningsverket	4,600: —	
Bidrag till anskaffning af animal vaccin	50: —	
Vattenafgift	37: 50	
Telefonafgifter (sjukhuset och 1:ste tillsyningsmannen)	100: —	

Brandförsäkring	36: 09		
Hyra m. m. för tillsyningsmännens exp.-lokaler	250: —		
Hyra för provisorisk köttbesiktningsslokal.....	200: --	5,273: 59	
Bränsle, belysning och rengöring:			
Ved, kol och koks	800: —		
Fotogen, ljus, tvål, såpa, borstar m. m.....	100: —	900: —	
Medicin.....	100: —		
Is, halm m. m.....	20: —		
Smittreningar.....	200: —		
Mjökprof, oskadliggörande af födoämnen m. m.	25: —	345: —	
Annons, tryck, skrifmaterialier, porto		200: —	
Reparationer, nyanskaffning af inventarier ..		200: —	
Sjukvård och oförutsedda utgifter.....		761: 41	16,650: —

Med härsyn till det väsentligt ökade arbete, som numera åligger Nämndens sekreterare, har Nämnden ansett sig böra upptaga sekreterarens lön i staten till 500 kronor i stället för 300 kronor förut. Likaså har Nämnden ansett sig böra föreslå förhöjning i aflöningen till sköterskan å Stagnellska sjukhuset, så att hon kommer att erhålla ungefärligen samma inkomst som motsvarande tjänsteinnehafvare vid vanligt sjukhus eller lasarett.

Med anledning af nu rådande höga ved- och kolpriser har denna post i staten upptagits till 800 kronor i stället för 700 kronor i föregående stat.

Denna paragraf förklarades justerad genast.

In fidem:
CARL LIDBERG.

*Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde
med Karlstads Trädgårdsstyrelse den 31 Okt. 1907.*

Närvarande: Herrar Adde, Forssell och undertecknad, sekreterare.

§ 3.

Uppgjordes inkomst- och utgiftsstat för år 1908, utvisande en brist på kr. 2,800 att fylla.

In fidem:
CONRAD FRISTEDT.

Trädgårdsstyrelsens Inkomsts- och utgiftsförslag för 1908.

Inkomster:

Behållning från 1907.....		315: —
Anslag och inkomster, som under flere år kommit Trädgårdsstyrelsen till godo:		
Hundskatt.....	2,000: —	
Platshyra af Spritbolaget.....	1,000: —	
Arrende af trädgårdens öppna jord, (med anledning af Rosenbadsgatans framdragande nedsatt från 800 kronor)	650: —	
Platshyra för läskedryckspaviljongen.....	60: —	3,710: —
Hvad som ytterligare erfordras ..		2,800: —
		<hr/>
		Kronor 6,825: —

Utgifter:

För vård och skötsel af under trädgårdsstyrelsen stående planteringar och parker.....	4,625. —
Inköp och körning af grus.....	300: —

Reparation och underhåll af byggnader och stängsel.....	300: —	
Vatten till fontänen	400: —	
Skatter	270: —	
Brandförsäkringar	70: —	
Vattenafgifter	60: —	
Nedtagning och uppsättning af vattenmätare samt tak å fontän, rengöring af fontän samt reparationer derå .	100: —	
Målning af soffor och bänkar	200: —	
Inköp och körning af matjord samt anläggning af gräs- mattor i Växnäsparken och anläggningen vid västra bron	200: —	
Diverse utgifter, körning af soffor m. m.	150: —	
Inköp af jernstolpar och järntråd till stängsel omkring gräs- planen	150: —	6,825: —
		<hr/>
		Kronor 6,825: —

Karlstad den 31 Oktober 1907.

A. W. ADDE.

Förslag

till

Inkomst- och utgiftsstat för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor år 1908.

Inkomster:

Anslag af staten	4,250: —	
» staden	4,500: —	8,750: —
Terminsafgifter	24,600: —	
Hvarifrån afgå för 13 friplatser och 14 platser med ned- satt afgift	2,500: —	22,100: —

Kronor 30,850: —

Utgifter:

Aflöningar: fasta	20,806: —	
tillfälliga	600: —	
läkare	60: —	
betjäning och gårdskarlar	665: —	
Afgift till pensionskassor	300: —	
» sjukkassor	60: —	22,491: —
Hyror för skolhuset	4,500: —	
» extra skollokal	1,500: —	
» föreståndarinnans bostad	500: —	6,500: —
Lyse, ved och vatten		890: —
Div. omkostnader: rengöring	150: —	
brandförsäkringspremier	6: —	
trycksaker, annonser, porton	290: —	
skrifmateriel	20: —	466: —
Inventarier		200: —
Bokinköp		150: —
Oförutsedda behof		153: —

Kronor 30,850: —

Karlstad den 11 november 1907.

Å Styrelsens vägnar:
A. HALLSTRÖM.

Till Magistraten i Karlstad.

Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad får härmed äran öfverlämna sin anmälan rörande förslag till nämnda skolas inkomst- och utgiftsstat för år 1908.

Å Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolans vägnar:

Vördsamt

K. HUGO SEGERBORG.

Styrelsens Ordf.

Karlstad den 30/10 07.

Uppgift

till 1908 års inkomst- och utgiftsstat för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad.

Inkomster:

Påräknadt anslag af stadens medel	3,000: —
Statsanslag	2,000: —
Terminsafgifter	450: —
	<hr/>
	Kronor 5,450: —

Utgifter:

Föreståndarens arvode	200: —
Undervisning i frihandsteckning och linearritning 10 tr i veckan à 2: 50 pr t., 30 veckor ..	750: —
Undervisning i modellering, 2 tr i veckan à 2: 50	150: —
» maskin- och byggnadsritn., 4 tr i v. à 2: 50	300: —
» bokhålleri, 4 tr i v. à 3: —	360: —

Undervisning i räkning, 1:a kursen, 2 tr i v. à 2: — ..	120: —	
» » 2:a » 2 tr i v. à 2: —....	120: —	
» geometri, 2 tr i v. à 2: —.....	120: —	
» svenska språket, 2 tr i v. à 2: 50	150: —	
» akvarell o. pastellmål., 2 tr i v. à 2: 50	150: —	
» välskrifning, 4 tr i v. à 2: 50.....	300: —	
» textning och rundskrift, 2 tr i v. à 2: 50	150: —	
» dekorationsmålning, 50 tr à 2: 50	125: —	2,795: —
Hyra för 1908		1,000: —
Gas och eldning		400: —
Städning		130: —
Brandförsäkring		20: —
Material		600: —
Trycknings- och annonskostnader		105: —
Inventariers underhåll m. m.		200: —
		<hr/>
		Kronor 5,450: —

Å Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad vägnar:

K. HUGO SEGERBORG.

Styrelsens Ordf.

*Utdrag af protokollet, hållet vid Styrelsens för
Arbetsförmedlingen i Karlstad sammanträde den 26
Oktober 1907.*

§ 4.

Beslöt Styrelsen för sin del antaga följande förslag till *inkomst- och utgiftsstat* för Karlstads Arbetsförmedlingsanstalt för nästkommande år:

Inkomster:

Fordran af Drätselverket för ännu icke uttagna, men af Herror Stadsfullmäktige den 20 Juni 1905 beviljade medel för anskaffande af möbler m. m.	246: 33
Erforderligt anslag för 1908	3,500: —
	<hr/>
	Kronor 3,746: 33

Utgifter:

Lön till föreståndaren	2,400: —
Hyra för lokal (2 rum)	400: —
Uppvärmning och belysning af lokalen	150: —
Renhållning och städning af lokalen	100: —
Skrifmaterialier, blanketryck, telefonavgift och annonser ..	350: —
Tillfälligt biträde och div. utgifter	100: —
	<hr/>
Reserveras för ytterligare inköp af inventarier	246: 33
	<hr/>
	Kronor 3,746: 33

Denna § justerades vid sammanträdet.

In fidem:
A. WINTHER.

Utdrag ur protokoll vid Karlstads stadsförsamlings 2:dra ord. kyrkostämman den 28 okt. 1907.

§ 2.

Följande av skolrådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år beslöt kyrkostämman antaga:

Utgifter:

I. Löner:

8 ord. lärare	(Gelin, Carlstedt, Lindgren, Lingren, Lindh, Gren, Karlström, Strandman) à 2,700:—	21,600: —	
1 »	» (Brander) à 2,300: —	2,300: —	
3 »	» (A. R. Gustafsson, G. A. Gustafsson, D. Gelin) à 1,800 —	5,400: —	
4 »	lärarinnor (Hamnqvist, Borgman, Hygerth, Fru Karlström) à 1,900	7,600: —	
3 »	» (Setterblad, Bore, Ljungqvist) à 1,750.	5,250: —	
2 »	» (Jakobsson, Bergström) à 1,600	3,200: —	
5 »	» (Svensson, Linberg, Nyman, Leufven, Jansson) à 1,500:—	7,500: —	
2 e. o. lärare	(Enholm, Henrikz) à 1,400:—	2,800: —	
4 »	lärarinnor (Virén, Söderqvist, M. Johanson, Heintz) à 1,200:—	4,800: —	60,450: —
6 sm.	» (Kar. Johanson, Kr. Nilson, Alb. Olsson, Hallgren, Gerda Pettersson, Bengtsson) à 1,100, —	6,600: —	
2 »	» (Tyra Freding, Elsa Ödquist) à 1,000: —	2,000: —	
3 »	» (Ida Ödquist, I. Freding, Hilma Eklund) à 900:—	2,700: —	
6 »	» (Svensson, Roth, S. Bergström, A. Eklund, Söderlund, Annie, Andersson) à 800:—	4,800: —	

2 ord. lärarinnor (Sara Svensson, Tekla Forsman) à 800: —	1,600: —	17,700: —	
10 fortsättningsskolor (1: 75 pr timme) à 315: —	3,150: —		
1 ersättningsskola à 315: —	315: —	3,465: —	
1 förste slöjdlärlarinna (Augusta Lundgren) à 1,300: —	1,300: —		
3 slöjdlärlarinnor (Persson, Roth, Norberg) à 1,100: —	3,300: —	4,600: —	
15 manliga slöjdgrupper à 150: —		2,250: —	
2 förste-lärarearvoden (Gelin, Karlström) à 500: —		1,000: —	
Översånglärare-arvode (Lindh) à 600: —		600: —	
Gymnastiklärare à 1,000		1,000: —	
Arvoden för extra undervisn. o. vid sjukdom à 1,000: —		1,000: —	92,065: —

II. Hyror:

Slöjden i Domprostgården: Stora lokalen..	500: —		
Lilla » ..	100: —		
Nya » ..	200: —	800: —	
Arbetsstugan i samma gård		400: —	1,200: —

III. Pensioner:

Charlotta Hultman	300: —		
Anna Lena Olsson	360: —		
E. G. Ferm	250: —		
Maria Bryntesson	300: —		1,210: —

IV. Skolköket:

Första lärarinna (Venström) för 1/2 år à 1,400: —	700: —		
2 lärarinnor (Rinman, Enwall) à 1,200: —	2,400: —		
Vikarie för Venström (1/2 år) Bredberg à 1,200: —	600: —	3,700: —	
Köksutensilier i 3 skolkök		150: —	
Matvaruköp i » » à 400: —		1,200: —	5,050: —

V. Underhåll:

Ved	2,500: —		
Huggning	500: —		
Koks och kol	6,500: —	9,500: —	

Skurning, eldning o. städning i Gamla skolan	910: —		
» » » i Slöjdskolan .	300: —		
» » » i Tjäderskolan	290: —		
» » » i Arbetsstugan	40: —		
» » » i Herrhagen..	2,640: —	4,180: —	
Renhållning å gård och gata vid Gamla skolan		150: —	
Reparationer å skolhusen	3,000: —		
» » materiel	1,000: —	4,000: —	
Skatter och brandpremier		1,200: —	19,030: —

VI. Undervisningsmateriel:

Manliga slöjdskolan	600: —		
Kvinnliga d:o	600: —		
Övriga skolor	2,400: —	3,600: —	

VII. Byggnadslån:

Tjäderskolhuset :

Amortering..	1,250: —		
Årsränta	1,200: —	2,450: —	

Herrhagsskolhuset :

Obligationslån, årlig annuitet å 300,000 kr...	16,302: 95		
Årsränta år 1908 5,5 % å 80,000 kr.....	4,400: —	20,702: 95	23,152: 95

VIII. Diverse:

J. Carlstedts arvode för vård av materiel		75: —	
S. Th. Grens » » skolgångstillsyn		300: —	
Avdrag av statsanslag för 12 lärare å 146: 25	1,755 —		
» 14 lärarinnor å 130: —.....	1,820: —		
» 2 e. o. lärare å 10: —..	20: —		
» 4 » lärarinnor å 10: —	40. —		
» 2+3 lärarinnor 1/2 år 1907 å 5:—	25: —		
» 19 sm.-lärarinnor å 10: —	190: —	3,850: —	
Biblioteket: Böcker	1,000: —		
Bibliotekarien	50: —	1,050: —	

Söndagsskolan, preparationer, barn gudstjänster.....		275: —	
Skolvaktmästaren i Herrhagen	1,200: —		
» i Tjädern	900: —		
Baderskan Hanna Jonsson	500: —		
Teckningsinspektören Segerborg	150: —	2,750: —	
Skolrådskallelser och ärenden.. ..		100: —	
Förvaltning.....	250: —		
Garantiförsäkring	75: —	325: —	
Inventarier		300: —	
Skoltryck och materiel till skolboksföring		400: —	
Annonser		240: —	
Körslor och frakter.....		200: —	
Arbetskostnader.....		400: —	
Telefonavgifter		110: —	
Vatten.....		300: —	
Gas m. m.....		700: —	
Fotogén m. m.		100: —	
Elektriskt ljus		1,200: —	
Bidrag till skolånefonden.....		600: —	
Skolläkaren: Lön.....	500: —		
Läkarevård	300: —		
Medicin	150: —	950: —	
Skolplanens grusning		300: —	
Porton.....		20: —	
Oförutsedda utgifter cirka.....		1,600: —	
Lån för bestridande av överskridna anslag 1907		2,500: —	18,645: —
		<u>Summa utgifter kr.</u>	<u>163,952: 95</u>

Inkomster:

I. Kyrkorådet:

Ersättning för pastorsexpeditionens eldning och städning. 100: —

II. Statsanslag:

8 ord. lärare (Gelin, Carlstedt, Lindgren,
Lindb, Gren, Lingren, Karlström och
Strandman) à 950: — 7,600: —

1 ord. lärare (Brander) à 833: 33 833: 33

3 ord. lärare (A. R. och G. A. Gustafsson,
D. Gelin) à 600: — 1,800: —

4 ord. lärarinnor (Hamnqvist, Borgman, Fru
Karlström, Hygerth) à 800: — 3,200: —

3 ord. lärarinnor (Setterblad, Bore, Ljungqvist) à 733: 33.....	2,199: 99		
2 ord. lärarinnor (Jakobsson, Bergström) à 666: 67	1,333: 34		
5 ord. lärarinnor (Sigrid Svensson, Lindberg, Nynman, Leufven, Jansson) à 600: — .	3,000: —		
2 e. o. lärare (Enholm, Henrikz) à 600: —	1,200: —		
4 e. o. lärarinnor (Virén, Söderqvist, M. Johansson, Heintz) à 600: —.....	2,400: —	23,566: 66	
5 sm.-lärarinnor (Kr. Nilsson, Alb. Olsson, Hallgren, G. Petterson, Bengtsson) à 300: —	1,500: —		
2 sm.-skollärarynkor (Tyra Freding, Elsa Ödquist) à 266: 67	533: 34		
9 sm.-lärarinnor (I. Odquist, I. Freding, H. Eklund, A. Svensson, Söderlund, A. Andersson, Roth, S. Bergström, A. Eklund) à 233: 33	2,099: 97		
1 sm.-lärarinna (Karolina Johansson) à 200: —	200: —		
2 sm.-lärarinnor (Sara Svensson, Tekla Forsman) à 233: 33	466: 66	4,799: 97	
15 manliga slöjdgrupper à 81: —.....	1,215: —		
29 kvinnliga d:o à 40: 50	1,174: 50	2,389: 50	
10 fortsättningskolor à 75: —	750: —		
3 skolkök med tillsammans 18 grupper à 100: —	1,800: —	2,550: —	
Extra anslag för 1907:			
2 e. o. lärare (Enholm, Henrikz) 1/2 år à 300: —	600: —		
3 e. o. lärarinnor (Söderqvist, Johansson, Heintz) 1/2 år à 300: —	900: —		
Alb. Olssons vik. fru Strandman 1/2 år à 166: 67	166: 67	1,666: 67	34,972: 80

III. Församlingen:

Uttaxering genom Drätselkammaren	128,880: 15
Sunma inkomster Kr. 163,952: 95	

Rätteligen utdraget intygar

G. JAKOBSSON.

Utdrag ur protokoll vid Karlstads stadsförsamlings 2:dra ord. kyrkostämma d. 28 Okt. 1907.

§ 4.

Kyrkostämman antog följande av kyrkorådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år:

Utgifter:

Rest å anslag från föregående år.....		523: —
Omkostnader för 2:ne församlingsdiakonissor	1,900: —	
Diakonarvode	300: —	2,200: —
Lön till organist och klockare	1,500: —	
Personligt ålderstillägg för C. W. Rendahl.....	500: —	2,000: —
Lön till kyrkovaktmästaren	333: 33	
Personligt ålderstillägg för J. O. Andersson	166: 67	500: —
Lönefyllnad åt komminister A. Randel c:a		200: —
Andel i hyra för Domprosten (går till amortering)		840: —
Lön och skrivmaterialier till uppbördsmanen av prästerskapets löner		570: —
Distribuering av debetsedlarna		75: —
Lön till expeditionsskrivaren		1,200: —
Diverse utgifter, annonser m. m.....		492: —

Summa utgifter Kronor 8,600: —

Inkomster:

Att uttaxeras av stadsförsamlingen

8,600: —

Summa inkomster Kronor 8,600: —

Rätteligen utdraget intygar

G. JAKOBSSON.

p. l.

Utdrag ur protokoll vid Karlstads stadsförsamlings 2:dra ord. kyrkostämma den 28 Okt. 1907.

§ 5.

Kyrkostämman beslöt antaga följande av Barnavårdsnämnden framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år:

Utgifter:

Vårdavgifter för 42 barn.....	5,250: —	
» 8 » å skyddshemmet Älvåsen.....	1,200: —	
» barn, som kunna tillkomma.....	800: —	
Resekostnader, kläder, ärenden m. m.	550: —	
Förvaltningen	50: —	
Sekreteraren	150: —	8,000: —
		<hr/>
		Kronor 8,000: —

Inkomster:

Fattigvårdens bidrag för 42 barn	4,200: —	
» » barn, som kunna tillkomma	600: —	
Statsanslag för 42 barn à 20 kr.....	840: —	
Uttaxering	2,360: —	8,000: —
		<hr/>
		Kronor 8,000: —

Rätteligen utdraget intygar

G. JAKOBSSON.
p. l.

*Utdrag ur protokoll vid Karlstads pastorats
2:dra ord. kyrkostämma d. 23 Okt. 1907.*

§ 4.

Kyrkostämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år:

Utgifter:

Domkyrkan: Bänkhyra	1,000. —	
Kommunalskatt	400: —	
Aflöning åt orgeltrampare med biträden	100: —	1,500: —
Aflöning till ringkarlar	800: —	
D:o för extra hjälp	230: —	1,030: —
Domkyrkans upplysning	400: —	
Uppvärmning	700: —	
Dörrvaktning	450: —	
Städning	250: —	
Extra dörrvakt och orgeltrampning ..	175: —	1,975: —
Lönetillägg åt kyrkovaktaren J. O. Andersson	150: —	
Extra d:o » d:o för mistade inkomster från kyrkogården	100: —	250: —
Vinkassan: Kyrkovin och oblater		50: —
Bokkassan: Biblar åt nattvardsungdomen		300: —
Pastorsexpeditionen: Hyra och vattenavgift	458: —	
Uppvärmning och upplysning	200: —	
Eldning och städning	100: —	758: —
Lön till pastoratsadjunkten		2,000: —
Personligt lönetillägg åt komminister A. Randel		500: —
Kyrkosångkören		1,000: —
Kassaförvaltare- och räkenskapsförvarearvode		150: —
Kyrkogårdskassan:		
Lön till trädgårdsmästare för vård af kyrkogården och kyrkoplan	900: —	
Vedbrand till Meta, grus och matjord m. m.	200: —	
Eldning och städning i gravkapellen	30: —	
Lön till gravöppnaren	100: —	

Förslagsanslag till eventuell löneförhöjning åt grav- öppnaren.....	200: —	
Upplägging av 160 gravkullar	160: —	1,590: —
Diverse utgifter s.-s. annonser, telefon, skrivmaterialier m. m.		1,000: —
		<u>Summa utgifter Kronor 12,103: —</u>

Inkomster:

Ersättning för vinsäd	48: —	
Avkastning av fonden för Domkyrkans uppvärmning	350: —	398: —

Att uttaxeras:

Av stadsförsamlingen 98,4 %	11,517: 72	
» landsförsamlingen 1,6 %	187: 28	11,705: —

Summa inkomster Kronor 12,103: —

Rätteligen utdraget intygar

G. JAKOBSSON.
p. l.

Sammandrag

af

**Taxeringslängderna i Karlstads stad af Wernlands län
för år 1907.**

Af taxeringsnämnden uppskattade värden å fast egendom:

för hvilken bevilning erlägges:

Jordbruksfastighet.....	760,100: —	
Annan fastighet	24,100,000: --	24,860,100: —

för hvilken bevilning icke erlägges, såsom tillhörig staten:

Jordbruksfastighet	9,800: —	
Annan fastighet	585,300: —	

såsom tillhörig kommuner, menigheter m. fl..... 3,399,100: — 3,994,400: —

Värde å all fast egendom Summa Kronor 28,864,500: —

Af taxeringsnämnden uppskattad inkomst:

Af kapital	222,713: —	
Af tjänst eller pension	2,204,779: --	
Af rörelse eller yrke eller eljest	6,357,280: —	8,784,772: --
Medgifvet afdrag enligt 11 § af bevilningsförordningen	1,417,700: —	

Beskattningsbar inkomst Summa Kronor 7,372,072: --

Uträknad bevilning:

För jordbruksfastighet	456: 06
För annan fastighet	12,050: —
För inkomst af kapital och arbete.....	73,720: 72

Summa Kronor 86,226: 78

Pröfningsnämndens ändringar iakttagna.

Karlstads Kronouppbörds kontor den 5 November 1907.

ALFR. NYMANSON.

Debiterade mantalspenningar för år 1906.

Män, som erlägga bevillning	Kr.	6,718: —
Kvinnor, som erlägga bevillning.....	»	4,531: 25
Män, som icke erlägga bevillning.....	»	1,893: 50
Kvinnor, som icke erlägga bevillning	»	2,442: —

eller tillhopa Kr. 15,584: 75

Karlstads Stadskamrerarekontor den 13 Nov. 1907.

G. ENANDER.
